

SCHETSEN VAN BOZ.

BIJ ONS IN DE STAD.

I.

DE KERKEKNECHT. DE BRANDSPUIT. DE SCHOOLMEESTER.

Wat ligt er veel in die korte woorden: "De diaconie!" En wat is er al menig verhaal van ramp en smart, van vervlogen rijkdom en teleurgestelde hoop, en ook maar al te dikwijls van ongeneselijk ongeluk en ongestrafte schurkerij aan verbonden! Een arm man, met een klein weekloon en een groot huisgezin, kan precies rondkomen en dagelijks de zijnen voor gebrek bewaren; hij heeft nauwelijks genoeg om aan de eischen der natuur te voldoen en kan aan sparen in het geheel niet denken. Hij raakt ten achteren met zijn belasting, het kwartaal van de huur is om, er verloopt nog een kwar-

taal, hij kan zijn huur niet meer betalen en — vervalt aan de diaconie. Zijn inboedel wordt verkocht, zijn kinderen schreien van honger en koude, en zelfs het bed waarop zijn zieke vrouw ligt, wordt onder haar weggehaald. Wat kan hij doen? Tot wien zal hij zich om hulp wenden? Tot de particuliere liefdadigheid? Tot den een of anderen menschenvriend? Zeer zeker niet; de diaconie is er immers? Wij hebben een regentenkamer, een ziekenhuis, een dokter, een armbestuur en een kerkeknecht, alles van de diaconie. Uitstekende instellingen en vriendelijke zachtaardige mannen. De vrouw sterft en wordt van de diaconie begraven. De kinderen hebben niemand die hen verzorgt; zij worden door de diaconie opgenomen. Dan wordt de man eerst slordig in zijn werk en kan later geen werk meer krijgen; hij wordt door de diaconie onderhouden, en wanneer wanhoop en dronkenschap haar werk volbracht hebben, wordt hij als een onschadelijke kindsche beuzelaar in het armhuis opgenomen.

De kerkeknecht is een van de, ja misschien de gewichtigste personage der geheele inrichting. Hij heeft weliswaar niet zoo veel in te brengen als de regenten; hij is niet zoo geleerd als de koster der armenkerk, en kan de dingen niet zoo naar zijn zin bestellen als een van die allen; doch zijn macht is niettemin zeer groot, en de waardigheid van zijn ambt wordt nooit verkort door gemis aan moeite van zijn kant om haar te handhaven. Onze kerkeknecht is een prachtstuk van een kerel. Het is verrukkelijk hem de bestaande armenwetten te hooren uitleggen aan de doove oude vrouw, in den gang naar de regentenkamer, als er vergadering is, en te hooren wat hij tegen den oudsten regent zeide en wat die regent hem antwoordde, en wat "wij" (de kerkeknecht en de andere heeren) besloten hadden te doen.

Er wordt een arme sukkel van een vrouw in de regentenkamer voorgeroepen; zij doet een verhaal van volslagen gebrek en maakt zich bekend als een arme weduwe met zes kleine kinderen. "Waar woont gij," vraagt een van de regenten. "Ik heb een achterkamertje met twee slaapplaatsen, heeren, bij vrouw Brown, in de kleine Koning Williamsteeg, nommer 3; zij heeft daar al vijftien jaren gewoond, zij weet dat ik een ijverige werkzame vrouw ben, en toen mijn man leefde, heeren, die in het gasthuis gestorven is..." — "Al wel, al wel," valt de regent haar in de rede, terwijl hij haar adres opschrijft. "Ik zal morgen Simmons, den kerkeknecht, zenden om te onderzoeken of uw verhaal overeenkomstig de waarheid is; zoo ja, dan zullen wij u in het armhuis moeten opnemen. — Simmons, zult gij morgen naar die vrouw Brown gaan?" Simmons buigt bij wijze van toestemming en laat de vrouw uit. Haar aanvankelijke bewondering voor de vergadering van regenten (die allen met hun hoeden op, achter dikke folianten zitten), verdwijnt in het niet bij haar eerbied voor haar geleider met zijn kanten lubben; en haar verslag van wat er in de regentenkamer plaats gehad had, vermeerdert — indien het mogelijk is — den eerbied die door de verzamelde menigte aan den deftigen personage bewezen wordt.

Een dagvaarding is een wanhopig iets, als Simmons er bij is, in het belang van de diaconie... Hij kent al de titels van den Lord Mayor van buiten; zegt wat hij te zeggen heeft zonder een oogenblik te haperen, en men verhaalt zelfs dat hij bij een zekere gelegenheid een aardigheid had gedebiteerd die, zooals de eerste knecht van den Lord Mayor (die er toevallig bij tegenwoordig was) later in vertrouwen aan zijn besten vriend vertelde, bijna even geestig was als de aardigheden van den heer Hobler.

Gij moest hem des Zondags eens zien! Dan is hij in volle costuum, met zijn steek op; in zijn linkerhand een grooten staf met dikken knop, voor de deftigheid, en in zijn rechterhand een rottinkje, voor gebruik. Hoe plechtig geleidt hij de kinderen naar hun plaatsen! En hoe zedig kijken de kleine dreumissen uit de hoeken van hun oogen naar hem op, als hij, zoodra zij allen gezeten zijn, met den scherpen blik die bij zijn waardigheid behoort, zijn troepje overziet. Wanneer dan de regenten en kerkvoogden behoorlijk in hun banken met de gordijntjes hebben plaats genomen, gaat hij zelf op een mahoniehouten bankje zitten, dat opzettelijk aan den ingang van het koor voor hem is gemaakt, en verdeelt hij zijn aandacht tusschen zijn kerkboek en de jongens. Eensklaps, juist bij het begin van het voorgebed, als de geheele gemeente in diepe stilte is verzonken, slechts afgebroken door de stem van den evangeliedienaar, hoort men met ontzettende duidelijkheid een penny [1] op den steenen vloer vallen. Let dan eens op het veldheerstalent van den kerkeknecht. Zijn onwillekeurige blik van afschuw verandert in een oogwenk in dien van volslagen onverschilligheid, alsof hij de eenige in de geheele gemeente ware die het geldstuk niet heeft hooren klinken. De list gelukt. Nadat het ongelukskind dat het geld heeft laten vallen, van tijd tot tijd zijn rechterbeen heeft uitgestoken, om te voelen waar het geld ligt, doet het een paar malen een poging om er naar te duiken; en de kerkeknecht, die zachtjes naar hem toegeslopen is, ontvangt zijn rond kopje, zoodra het weder boven de bank uitkomt, met een aantal slagen, met bovengemeld rottinkje, tot onuitsprekelijke pret van drie jonge lieden in een aangrenzende bank, die telkens hevige hoestbuien krijgen, totdat de preek uit is.

Dat zijn een paar trekken van het gewicht en

---

[1] Koperen munt, ter waarde van zes cents.

de deftigheid van den kerkeknecht; een deftigheid die in geen enkel geval waarin wij hem hebben gadegeslagen, verstoord werd, behalve wanneer de diensten dier bijzonder nuttige instelling, de brandspuit van het armhuis, vereischt worden; dan is alles in rep en roer. Dan loopen de kleine jongens, zoo snel als hun beentjes hen dragen willen, naar den kerkeknecht, om hem verslag te brengen van hun persoonlijke ontdekking dat er ergens een schoorsteen in brand staat; dan wordt de brandspuit in allerijl voor den dag gehaald en zoodra er een ruim voldoend aantal jongens bij de hand zijn, die er met touwen voorgespannen worden, ratelt het ding de straat op, de kerkeknecht — wij overdrijven niet — er op een draf naast, totdat zij aan een bepaald huis komen dat erg naar roet stinkt; daar houdt de kerkeknecht dan hoogernstig een half uur lang den klopper in beweging. Als er geen acht op het geklop geslagen wordt, en de kraan der slang weer dicht gedraaid is, gaat de brandspuit onder het geschreeuw van de jongens weer terug en houdt weer voor het armhuis stil, en den volgenden dag klopt de kerkeknecht bij den ongelukkigen bewoner van bovengenoemd huis aan, om het bedrag zijner hem bij de wet toegekende belooning. Wij hebben de brandspuit van het armhuis slechts eens bij een echten brand gezien. Zij kwam vlug aansnellen, drie en een halve Engelsche mijl in een uur, er was rijkelijk water en zij was het eerst op de plaats van het onheil aanwezig. De pompen kwamen in beweging; het volk juichte; het zweet gudste den kerkeknecht van het gelaat; doch nu werd er ongelukkig ontdekt, juist toen zij aan het blusschen zouden gaan, dat niemand wist hoe de spuit met water gevuld werd en dat de achttien jongens en een volwassen man, zich twintig minuten hadden uitgesloofd met pompen, zonder het minste gevolg!

De gewichtigste personages, na den kerkeknecht, zijn de vader en de meester van het armhuis. De koster is, zooals iedereen weet, een kort dik mannetje, in het zwart, met een dikken gouden horlogeketting van buitengewone lengte, waaraan twee dikke cachetten en een sleutel hangen. Hij is zaakwaarnemer en heeft het altijd druk, en nooit drukker dan wanneer hij naar een vergadering loopt, met zijn handschoenen gefrommeld in zijn eene hand en een dik rood boek onder zijn anderen arm. Wat de kerkvoogden en regenten betreft, die rekenen wij in het geheel niet meê, omdat wij niets van hen weten dan dat zij gewone eerzame kooplieden zijn, hoeden met een versleten rand dragen en nu en dan, met vergulde letters op een blauwen grond, op een punt in de kerk waar dat het best in het oog loopt, het belangrijk feit openbaren dat zij een galerij vergroot en verfraaid, of een orgel hersteld hebben.

De vader van het armhuis behoort in onze gemeente — zooals trouwens nergens — niet tot die klassen van menschen, wier beste tijd reeds voorbij is en die gedurende het beetje leven dat hun nog overblijft, een gering postje bekleeden, waardoor zij zich, bij de gedachte aan hun verleden, vernederd voelen en waarmede zij steeds ontevreden blijven. Wij kunnen niet naar ons genoegen uitmaken, tot welken stand de man vroeger heeft behoord; wij zouden haast denken dat hij eén van de minste klerken bij een procureur was geweest, of anders aan het hoofd eener volksschool had gestaan; doch, wat daarvan zij, zijn tegenwoordige betrekking is blijkbaar een verbetering voor hem. Weliswaar is zijn inkomen klein, zooals zijn rossige zwarte jas en zijn kaal fluweelen kraag verraden, doch hij heeft vrij wonen, vrij vuur en licht en een bijna onbeperkt gezag in zijn klein koninkrijk. Hij is een lang, mager mensch; hij draagt altijd schoenen en zwarte kousen bij zijn langen jas, en kijkt de menschen die zijn ramen voorbij gaan aan, alsof hij hun toewenschte dat zij aan het armhuis vervielen, enkel om hun een staaltje van zijn macht te laten zien. Hij is een bewonderenswaardig voorbeeld van een tyran in het klein: nijdig, brutaal en slecht van humeur; hij snauwt zijn minderen af, kruipt voor zijn meerderen en is jaloersch op den invloed en het gezag van den kerkeknecht.

De meester van het armhuis is juist het tegenovergestelde van dien beminnelijken ambtenaar. Hij is een van die menschen geweest van wie men een enkelen keer hoort spreken, wie het ongeluk tot zijn prooi schijnt gekozen te hebben; niets van wat hij ooit begon, of waarbij hij belang had, scheen ooit voorspoedig gegaan te zijn. Een rijke oude oom, die hem had opgevoed en altijd gezegd had dat hij voor hem zorgen zou, liet hem 10,000 pond sterling na in zijn testament en herriep die erflating in een codicil. Op die wijze onverwacht genoodzaakt in zijn eigen behoeften te voorzien, zocht en kreeg hij een betrekking in lands dienst. De ambtenaren die beneden hem stonden, stierven alsof de pest onder hen heerschte; doch de anderen, die boven hem stonden, en op wier rang hij hoopte, leefden door alsof zij onsterfelijk waren. Hij speculeerde en verloor. Hij speculeerde nog eens en won; doch kreeg nooit zijn geld. Zijn talenten waren groot, zijn karakter was beminnelijk, edelmoedig en mild. Zijn vrienden genoten het een en maakten misbruik van het ander. Het eene verlies volgde het andere op; het eene ongeluk stapelde zich op het andere; iedere dag bracht hem nader aan den rand van wanhopige armoede, en zijn voormalige vrienden, die het warmst geweest waren in de betuigingen van hun vriendschap, werden wonderlijk koel en onverschillig. Hij bezat kinderen die hij liefhad en een vrouw wie hij aanbad. De eersten keerden hem den

rug toe, de laatste stierf aan een gebroken hart. Hij dreef met den stroom af; het was altijd zijn gebrek geweest en hij had den moed niet om bij zooveel rampen het hoofd boven te houden; hij was altijd onverschillig geweest voor zijn eigen persoon, en het eenige wezen dat hem in zijn armoede en zijn ongeluk, was blijven liefhebben, was hem ontrukt. In dien toestand riep hij de hulp van het armbestuur in. Een welwillende man die hem in gelukkiger tijden had gekend, was toevallig kerkvoogd dat jaar en door diens invloed werd hij in zijn tegenwoordige betrekking benoemd.

Hij is nu een oud man. Van de menigte dergenen die eenmaal, in de dagen toen zij van hem genieten konden, zijn vriendschap zochten, zijn sommigen gestorven; sommigen zijn er vervallen, even als hij; anderen hebben voorspoed gehad; allen hebben hem vergeten. De tijd en het ongeluk hebben, gelukkig, zijn geheugen verstompt en hij is aan zijn tegenwoordige betrekking gewoon geraakt. Hij is een zachtaardig man en klaagt nooit; hij is ijverig in het betrachten van zijn plicht; hij bekleedt zijn ambt nog in veel hooger leeftijd dan gewoonlijk pleegt te geschieden en hij zal het waarschijnlijk blijven bekleeden, totdat de gebreken des ouderdoms het hem beletten of totdat de dood hem verlossing brengt. Als de grijsaard met zwakke schreden, tusschen de schooluren, aan den zonkant de kleine binnenplaats op en neder loopt, zouden zelfs de intiemsten van zijn voormalige vrienden hun eenmaal vroolijken en gelukkigen makker bezwaarlijk in den meester van het armhuis herkennen.

II.

DE PREDIKANT. DE OUDE JUFFROUW. DE GEPENSIONEERDE KAPITEIN.

Wij begonnen het vorige hoofdstuk met den kerkeknecht onzer gemeente, omdat wij diep doordrongen zijn van het gewicht en de waardigheid van zijn ambt. Wij zullen dit beginnen met den geestelijke. Onze predikant is een jongmensch met zulk een innemend voorkomen en zulke aangename manieren, dat de eene helft van onze jongedamesbevolking, binnen een maand na zijn komst, melancholiek van vroomheid en de andere helft wanhopig verliefd was. Er waren nooit te voren des Zondags zooveel jonge dames in de kerk gezien; en nooit hadden de ronde engelengezichtjes op het monument van den heer Tomkens, in het koor, zooveel godsdienstigen zin op aarde aanschouwd als zij nu zagen ten toon spreiden. De predikant was omstreeks vijfentwintig jaren oud, toen hij onze gemeente voor het eerst in verrukking kwam brengen. Hij droeg, midden op zijn voorhoofd zijn haar gescheiden in den vorm eener Normandische boog; hij droeg een juweel van het eerste water aan den vierden vinger zijner linkerhand (welke hij altijd voor zijn linkerwang hield wanneer hij overluid bad) en hij had een zware, buitengewoon plechtige grafstem. Onze nieuwe predikant kreeg ontelbare bezoeken van zorgzame mama's, en ontelbaar waren de uitnoodigingen waarmede hij bestormd werd en welke hij (om hem recht te doen) geredelijk aannam. Indien zijn houding op den kansel reeds een gunstigen indruk had gemaakt, die indruk was nog tien malen dieper, zoodra hij bij zijn gemeenteleden aan huis kwam. De plaatsen in de onmiddellijke nabijheid van den kansel of het doophek rezen in prijs, de plaatsen in het midden van de kerk waren het meest gezocht; men kon voor geen geld of goede woorden een duimbreed gronds op de eerste bank der galerij machtig worden, en sommigen gingen zelfs zoo ver van te beweren dat de drie dames Brown, die haar familiebank vlak achter de kerkvoogdenbank hadden, op zekeren Zondag op de vrijplaatsen bij de communietafel gingen zitten, letterlijk wachtend op den predikant totdat hij er, op weg naar de consistoriekamer, voorbij ging! Hij begon uit het hoofd te preeken en zelfs deftige papa's bezweken voor de besmetting. Hij kwam in zekeren winternacht om half een uit zijn bed, om het kind van een waschvrouw in een tobbe den doop der indompeling te geven, en de dankbaarheid der gemeente was grenzenloos; zelfs de kerkvoogden werden mild en dreven door dat het gebouwtje op wielen, dat de predikant voor zich had laten maken, om er als het regende den lijkdienst in te verrichten, door de gemeente bekostigd wierd. Hij zond drie kannetjes gerstenat en drie ons thee aan een arme vrouw die van een vierling bevallen was, en de geheele gemeente was opgetogen. Hij liet een inteekeninglijst voor haar rondgaan en het fortuin der vrouw was gemaakt. Hij sprak een uur en vijfentwintig minuten op een vergadering van het Antislavernijverbond, en de geestdrift kende geen palen. Er werd onmiddellijk een voorstel op touw gezet om den predikant een stuk zilver te geven, als bewijs van hoogachting voor de onwaardeerbare diensten welke hij aan de gemeente bewezen had. De inteekeninglijst was in een oogenblik volteekend; er werd als om strijd gevochten, niet om aan de inteekening te ontduiken, maar om het meeste in te schrijven. Er werd een prachtige zilveren inktkoker gemaakt, en met een toepasselijke inscriptie voorzien; den predikant werd een déjeuner aangeboden in het logement De Geit en de Laars, bij welke gelegenheid hem, met een keurige toespraak van den heer Gubbins, den afgetreden kerkvoogd, de inktkoker werd overhandigd, waarna de predikant, in een taal die al de aanwezigen — zelfs den knecht achter tafel —

tranen ontlokte, zijn dankbaarheid uitsprak.

Nu zou men gedacht hebben dat het voorwerp dier algemeene bewondering het toppunt van populariteit had bereikt. Volstrekt niet. De predikant begon te hoesten; hij kreeg op zekeren morgen vier hoestbuien, tusschen het voorgebed en het einde van zijn preek, en in de avondkerk nog vijf. Dat was een ontdekking; de predikant was teringachtig. Hoe belangwekkend melancholiek! Waren de jonge dames reeds vóor dien tijd vol ijver, nu kenden haar deelneming en haar bezorgdheid geen grenzen! Een man als de predikant! Zulk een engel teringachtig! Het was méer dan men dragen kon. Van alle kanten kwamen er (gever onbekend) zwarte bessengelei en borstulevellen, elastique vesten, borstrokken en warme kousen, zoodat de predikant van een geheel stel winterkleederen werd voorzien, alsof hij op het punt ware van een Noord-Pool expeditie te ondernemen; zesmalen daags gingen er bulletins in de gemeente rond, over den staat van zijn gezondheid; de predikant was op het toppunt van populariteit.

Doch nu kwam er verandering in den geest der gemeente. Een zeer kalm, fatsoenlijk, slaperig oud heer, die twaalf jaren in de gemeente had gestaan, overleed op zekeren morgen, zonder iets van zijn plan dienaangaande te hebben aangekondigd. Die omstandigheid gaf den eersten stoot aan een verandering in den geest der gemeente, en de komst van zijn opvolger gaf den tweeden stoot. Hij was een magere, bleeke personage, een levend lijk, met groote donkere oogen en lange sluike zwarte haren; hij was ontzettend slordig in zijn kleeren, hij was lomp in zijn manieren en zijn leer was om van te schrikken; kortom, hij was in alle opzichten een tegenbeeld van den aangebeden predikant. De vrouwelijke gemeenteleden gingen hem in menigte hooren; in het eerst omdat hij er "zoo gek" uitzag, daarna omdat hij zoo veel uitdrukking op zijn gezicht had, vervolgens omdat hij "zoo mooi" preekte en eindelijk omdat zij van oordeel waren dat hij, alles wèl beschouwd, iets over zich had waaraan zij onmogelijk een naam konden geven. De andere predikant was goed en wel, maar toch viel het niet te ontkennen, dat... dat... hij geen nieuwtje meer was en de pas gekomen predikant wel. De onstandvastigheid der openbare meening is spreekwoordelijk, zijn trouwe kerkgangers bleven een voor een weg. De predikant hoestte totdat hij blauw in zijn gezicht zag, alles te vergeefs; hij haalde moeielijk adem, doch hij was niet in staat de deelneming weder op te wekken. Men kon weer gemakkelijk een plaats krijgen als hij preekte, en de kerk moest vergroot worden om den nieuwen predikant, wijl zij iederen Zondag stik vol is.

De meest bekende en meest geachte onder de leden onzer gemeente is een oude dame, die reeds in de gemeente woonde, lang voordat onze namen in het doopboek waren ingeschreven. Onze stad is eigenlijk een voorstad van London, en de oude dame woont in een nette rij huizen in het luchtigste en aangenaamste gedeelte. Zij woont in haar eigen huis en dat huis en alles wat er toe behoort, met uitzondering van de oude dame zelf, die er een weinig ouder uitziet dan tien jaren geleden, is alles precies in denzelfden toestand als toen de oude heer nog leefde. De kleine voorkamer, waarin de dame huist, is een toonbeeld van eenvoudige netheid; er ligt een bruin linnen overkleed op het tapijt, de lijsten van spiegel en schilderijen zijn zorgvuldig met geel gaas bedekt, de tafelkleeden worden nooit afgenomen, behalve wanneer de tafels met was en terpentijn geboend worden, een bewerking welke zij geregeld om den anderen dag, 's morgens om halftien ondergaan, en de kleine ornamenten worden altijd weer precies op dezélfde plaats gezet. Het grootste gedeelte daarvan zijn geschenken van kleine meisjes wier ouders in dezelfde rij huizen wonen; doch enkele er van, zooals bij voorbeeld de twee ouderwetsche horloges (die nooit gelijk loopen, omdat het eene altijd een kwartier vóor en het andere een kwartier na loopt), de portretjes van prinses Charlotte en prins Leopold, zooals zij in het Drury Lane Theatre verschenen, en meer andere van dien aard, zijn reeds jaren lang in het bezit der oude dame geweest. Hier zit de oude dame, met haar bril op, druk te naaien, des zomers voor het raam, en als zij iemand die bij haar in de gunst staat, de stoep ziet opkomen, haast zij zich om zelve open te doen, eer men nog tijd heeft om te kloppen en wijl men dan natuurlijk vermoeid moet wezen, van de wandeling in die warmte, wordt men gedwongen een paar glazen sherry te drinken, eer men een woord mag praten. Komt men er 's avonds, dan vindt men haar blijmoedig, doch eenigszins ernstig gestemd, met een open bijbel voor haar op de tafel, waaruit Sara, die even netjes en precies is als haar mevrouw, geregeld twee of drie hoofdstukken voorleest.

De oude dame noodigt zelden gasten, behalve de kleine meisjes van wie ik daareven sprak, en die ieder een vasten dag hebben waarop zij bij haar komen theedrinken, waarnaar zulk een kind verlangt als naar het grootste genot dat er te smaken valt. Zij gaat zelden verder dan twee deuren aan weerskanten van de hare, en wanneer zij daar gaat theedrinken, loopt Sara vooruit, om tweemalen te kloppen, ten einde de mogelijkheid te voorkomen dat mevrouw koude vat door op de stoep te moeten staan. Zij is zeer nauwgezet in het beantwoorden dier eenvoudige theepartijtjes en wanneer zij mijnheer en mevrouw Dieëndie met mijnheer en mevrouw Dieëndie verzoekt, poetsen zij en Sara samen den zilveren theeketel, nemen het stof van het

beste porceleinen servies en het fijne verlakte theeblad af en dan worden de gasten deftig in de zaal ontvangen. Zij heeft weinig familie, die in verschillende deelen van het land verspreid is en welke zij zelden ziet. Zij heeft een zoon in Indië, dien zij altijd als een knap, mooi mensch beschrijft, precies gelijkend op het profiel van zijn lieven vader, dat boven het buffet hangt; doch dan voegt de oude dame er treurig hoofdschuddend bij, dat zij niet veel pleizier van hem gehad heeft; dat hij eenmaal bijna haar hart had gebroken; doch dat het God behaagd had er haar overheen te doen komen en dat zij liever had dat men er nooit meer met haar over sprak. Zij onderhoudt een groot aantal menschen en 's Zaterdags, nadat zij van de markt komt, staan er een sleep oude mannen en vrouwen in den gang, die op hun wekelijksche toelage wachten. Haar naam staat altijd bovenaan op inteekeninglijsten en niemand is zoo mild als zij, in haar giften aan de vereeniging tot brandstoffen en soepuitdeeling. Zij schreef voor twintig pond sterling in voor een orgel in onze kerk, en was zoo aangedaan toen de kinderen er voor het eerst bij zongen, dat de koster haar bijna de kerk moest uitdragen. Haar komst in de kerk is 's Zondags altijd het sein tot een kleine opschudding in den zijvleugel, wijl al de armen die er zitten, dan van hun plaatsen opstaan en dienaren en dienaressen blijven maken, totdat de oude dame naar haar gewone plaats geleid is door de stovenzetster, die dan een eerbiedige nijging maakt en het deurtje van de bank achter haar sluit; dezelfde plechtigheid wordt herhaald wanneer de kerk uitgaat, als zij met de familie die op één na naast haar woont, naar huis loopt en den geheelen weg over de preek praat, altijd het gesprek openend met aan het jongste zoontje te vragen welken tekst de dominé had gehad.

Zoo gaat het leven der oude dame heen, onder de jaarlijks terugkomende afwisseling van een uitstapje naar een zeeplaats. Het is nu reeds menig jaar in denzelfden weldadigen loop voortgerold. Zij ziet kalm en welgemoed haar einde naderen. Zij heeft er alles van te hopen en niets te vreezen.

Een heel andere personage, doch iemand dien iedereen in onze buurt kent, is een van de naaste buren der oude dame. Hij is een oude gepensioneerde kapitein ter zee, en de huishouding der oude dame wordt niet weinig door hem in de war gebracht. Vooreerst loopt hij altijd voor haar ramen heen en weer sigaren te rooken, en als hij dan trek krijgt om er iets bij te drinken, hetgeen niet zelden gebeurt, ligt hij, met den haak van zijn wandelstok, den klopper van de deur der oude dame op en vraagt of de meid hem een glas bier over het hekje wil toereiken. Bij die vrijpostigheid komt nog dat hij zich verbeeldt overal verstand van te hebben, of, om zijn eigen woorden te gebruiken, dat hij een echte Robison Crusoe is; en zijn grootste pleizier is zijn proeven te nemen op het eigendom der oude dame. Zoo stond hij op zekeren morgen vroeg op en plantte drie of vier groote goudsbloemen, met wortel en al, in ieder bed van haar voortuintje, tot onbegrijpelijke verbazing der oude dame die, toen zij binnen kwam en uit het raam keek, stellig dacht dat er 's nachts een wonderplant uit den grond was opgekomen. Op een anderen tijd nam hij de klok die op den overloop hing, en acht dagen liep, geheel uit elkander, onder voorwendsel dat hij het werk zou schoonmaken; hij zette het weer in elkander, maar op zulk een wonderlijke manier dat de groote wijzer na dien tijd niets anders meer deed dan den kleinen voortstooten. Daarna begon hij zijdewormen te fokken, waarmede hij twee of drie keeren op een dag naar binnen kwam, om ze de oude dame te laten zien, bij welke gelegenheden hij er dan geregeld twee uit de papieren doosjes liet vallen. Het gevolg daarvan was dat men een grooten zijworm de trap zag opwandelen, waarschijnlijk met het doel om naar zijn familie te informeeren; want bij nader onderzoek bleek het dat enkele van zijn kameraads reeds hun weg hadden gevonden naar iedere kamer van het huis. De oude dame ging in wanhoop op reis, en gedurende haar afwezigheid, wischte hij geheel en al haar naam uit haar deurplaatje, dat hij met sterkwater had willen schoonmaken.

Doch dat alles beteekende nog niets in vergelijking van zijn rumoerig gedrag in het publiek. Hij woont alle vergaderingen van stemgerechtigden bij, verzet zich altijd tegen de gestelde machten in de gemeente, protesteert tegen de verkwisting der kerkvoogden, twist over de punten van de wet met den koster, laat den inner van belastingen zóo dikwijls om zijn geld loopen, dat de man ten einde raad is en eerst dan zendt hij het verschuldigde. Hij heeft alle Zondagen aanmerkingen op de preek, zegt dat de organist zich schamen moest, stelt een weddingschap voor om wat men maar wil dat hij beter de psalmen zal zingen dan al de koorkinderen te zamen, meisjes en jongens bij elkaar; kortom, gedraagt zich altijd even oproerig en onrustig. Het ergste is dat hij, bij zijn ware hoogachting voor de oude dame, haar tot zijn meening wil bekeeren en daarom, met zijn krant in de hand, haar kamer komt inloopen en uren lang hevig over politiek blijft doorslaan. Hij is in den grond een goedhartige oprechte kerel, zoodat hij en de oude dame, ondanks den last dien zij van hem heeft, het over het algemeen zeer goed samen kunnen vinden; zij lacht even hartelijk als een ander om ieder proefje van zijn handigheid, als het maar eerst voorbij is.

III.

DE VIER ZUSTERS.

De rij huizen waarin de oude dame en haar lastige buurman wonen, bevat, zonder eenigen twijfel, een grooter hoeveelheid eigenaardige karakters binnen haar enge grenzen, dan de geheele voorstad bij elkander genomen. Wijl wij, met het oog op ons plan, het aantal onzer schetsen niet verder dan tot zes kunnen uitstrekken, komt het ons wenschelijk voor er de eigenaardigste van uit te kiezen en hen terstond, zonder verdere inleiding, aan den lezer voor te stellen.

De vier dames Willis dan, kwamen dertien jaren geleden onder ons wonen. Het is een treurige opmerking dat de oude spreuk: De tijd staat niet stil, evenzeer ondervonden wordt door het schoone geslacht als door het sterker deel van het menschdom. Wij zouden gaarne verzwijgen dat de dames Willis, dertien jaren geleden, reeds niet meer jong waren; doch onze plicht als betrouwbare kroniekschrijvers onzer stad, gaat boven alle andere overwegingen en wij zijn verplicht te constateeren dat de deskundigen in huwelijkszaken, dertien jaren geleden, de jongste juffrouw Willis reeds in critieken leeftijd achtten, terwijl de oudste zuster geheel opgegeven werd, als zijnde ver buiten alle menschelijke hoop. Nu dan, de dames Willis huurden het huis; het werd, van boven tot beneden, nieuw geverwd en behangen; de verw van binnen werd geheel eikenhout, het marmer werd gepolijst, de oude haard weggenomen, en registerovens, waarbij men zich kon zien te kleeden, werden gezet; er werden vier boomen in den achtertuin geplant, verscheidene mandjes kiezelzand in het voortuintje gestrooid; er kwamen verhuiswagens met smaakvolle meubels, er werden binnenjaloeziën voor de ramen gemeten en de timmerlieden, die voor verschillende toebereidselen, veranderingen en reparatiën waren aangenomen, vertelden in vertrouwen aan de verschillende dienstmeisjes van de buurt, op welk een prachtigen voet de dames Willis zich inrichtten; de dienstmeisjes vertelden het aan haar mevrouwen, de mevrouwen vertelden het aan haar vriendinnen en er gingen onbestemde geruchten door de stad, dat No. 25 in Gordonplace, gehuurd was door vier schatrijke oude vrijsters.

Eindelijk waren de dames Willis op orde, en de visites begonnen. Alles was keurig netjes in huis, evenals de vier dames Willis zelf. Alles was stijf, deftig en koel, en dat waren de vier dames Willis insgelijks. Niemand zag ooit een enkelen stoel van zijn plaats, en geen van de vier dames Willis ooit van de hare. Daar zaten zij, altijd op dezelfde plaatsen en deden precies dezelfde dingen altijd op hetzelfde uur.

De oudste juffrouw Willis breide altijd, de tweede teekende, de beide anderen speelden quatre mains op de piano. Zij schenen geen afzonderlijk bestaan te hebben, doch besloten te zijn haar leven met elkander te "doorwinteren". Zij waren drie aangekleede tafelgebeden met, evenals in een kostschool, nog een lang gebed achteraan; drie schikgodinnen met nog een zuster, de Siamesche tweelingen met twee vermenigvuldigd. De oudste juffrouw Willis kreeg last van gal en onmiddellijk kregen al de vier dames Willis last van gal. De oudste juffrouw Willis kreeg een slecht humeur en werd vroom, en onmiddellijk kregen al de vier dames Willis slechte humeuren en werden vroom. Wat de oudste deed, deden zij altemaal en alles wat een ander deed, werd afgekeurd; zoo leidden zij haar plantenleven, leefden in Noordpool-harmonie te zamen en voerden, wanneer zij een enkelen keer uitgingen of "eenvoudig" menschen zagen, haar buren naar de ijsperiode terug. Zoo gingen er drie jaren om, toen er een nooit vermoed wonder geschiedde. De juffrouwen Willis gaven teekenen dat de zomer onder haar naderde; het ijs smolt, het dooide! Was het mogelijk? Een van de vier dames zou gaan trouwen!

Waar in 's hemels naam de man vandaan kwam; welke redenen hem bewogen konden hebben, en door welke kracht van redeneering de vier dames Willis tot het begrip kwamen dat het mogelijk was dat iemand met één van vieren trouwde, zonder ook de andere drie te nemen, dat zijn vragen die te diepzinnig zijn dan dat wij ze kunnen oplossen.

Zeker is het nochtans dat de bezoeken van den heer Robinson (een ambtenaar met een ruim inkomen en eenig vermogen van zich zelf) ontvangen werden; dat de heer Robinson aan de vier dames Willis zijn hof maakte; dat de buren letterlijk dol waren van verlangen om te ontdekken wie van de vier dames Willis de gelukkige schoone was, en dat de moeielijkheid welke zij met de oplossing van het vraagstuk ondervonden, alles behalve verminderde door de aankondiging van de oudste juffrouw Willis: "Wij gaan met den heer Robinson trouwen."

Het was allerzonderlingst. Zij waren zoo door en door met elkander vereenzelvigd, dat de nieuwsgierigheid der geheele rij huizen — zelfs die der oude dame — bijna meer werd dan men dragen kon. De zaak werd onder ieder whistpartijtje, aan iedere theetafel besproken. De oude heer van de zijwormen aarzelde niet zijn bepaald vermoeden uit te spreken, dat de heer Robinson van Oostersche afkomst was, en van plan de geheele familie te gelijk te trouwen, en dan schudde de geheele rij huizen zeer ernstig hun hoofden, zeggende dat de zaak zeer geheimzinnig was. Zij hoopten dat alles

goed mocht afloopen; de schijn was zeker al heel wonderlijk, maar toch was het niet Christelijk zonder goede gronden een oordeel uit te spreken; de dames Willis waren in alle geval oud genoeg om voor zich zelf te oordeelen; de menschen moesten zich liever met hun eigen zaken bemoeien, en zoo voort.

Eindelijk kwamen er op een goeden morgen, kwartier voor achten, twee glazen koetsen voor de deur der dames Willis, waar de heer Robinson tien minuten te voren in een cabriolet was aangekomen, in een licht blauwen jas en fijnen pantalon, witte das, lage schoenen, gekleede handschoenen en, volgens de werkmeid van No. 23, die de stoep aanveegde, bijzonder zenuwachtig in zijn bewegingen. Ook liep er, uit hetzelfde kanaal, als een loopend vuur rond dat de keukenmeid die hem opendeed, een vreeselijk grooten witten strik had, op een veel gekleeder muts dan het voorgeschreven mutsje, waaraan de dames Willis, in strijd met den eenigszins vrijen smaak der dienstmeisjes in het algemeen, zich streng hielden.

De tijding ging snel van huis tot huis. De gewichtige morgen was blijkbaar eindelijk aangebroken, de geheele rij ging achter de binnenjaloeziën van haar eerste en tweede verdiepingen staan, en wachtte met ademlooze spanning op de dingen die komen zouden.

Eindelijk ging de deur der dames Willis open, het portier der eerste glazen koets deed hetzelfde. Twee heeren en twee dames klommen er in, vrienden van de familie ongetwijfeld; de tree ging op, het portier werd dicht geslagen en weg reed de eerste glazen koets en maakte plaats voor de tweede.

Daar ging de voordeur weder open; de opgewondenheid der geheele rij huizen werd nu nog sterker; toen verschenen de heer Robinson en de oudste juffrouw Willis. "Ik heb het wel gedacht," zeide de bewoonster van No. 19; "ik heb altijd gezegd dat het de oudste juffrouw Willis zijn zou!" — "Wie zou dat ooit gedacht hebben?" riep een jong meisje in No. 18 een jong meisje in No. 17 toe. — "Neen, niet waar?" was de wedervraag van het jonge meisje uit No. 17, aan het jonge meisje in No. 18. — "Het is al te bespottelijk!" riep een oude vrijster van twijfelachtigen leeftijd in No. 16, zich in het gesprek mengende. Doch wie schetst de verbazing van Gordonplace, toen de heer Robinson al de dames Willis in de koets hielp en daarna zichzelf in een hoekje drong, waarop de koets zich onmiddellijk in beweging zette, de andere glazen koets achterna, welke andere glazen koets, in snellen draf, den weg naar de kerk was ingeslagen! Wie zal de verbijstering van den predikant beschrijven, toen al de dames Willis in het doophek nederknielden en met hoorbare stem op de vragen van het trouwformulier antwoordden; of wie zal de verwarring schetsen die de overhand kreeg toen, zelfs nadat de daardoor ontstane moeielijkheden uit den weg waren geruimd, al de dames Willis, bij het einde der plechtigheid, zoo stuipachtig begonnen te schreien, dat het gewijde gebouw van haar vereenigde jammerklachten weêrgalmde!

"Wijl de vier zusters en de heer Robinson, na de merkwaardige plechtigheid, in hetzelfde huis bleven wonen, en wijl de getrouwde zuster, wie zij dan ook wezen mocht, nooit zonder de andere drie in het publiek kwam, zijn wij niet zeker of de buren ooit ontdekt zouden hebben wie de ware mevrouw Robinson was, indien er niet een zeer gelukkige gebeurtenis had plaats gegrepen, die somtijds in de geregeldste huisgezinnen voorkomt. Er gingen negen maanden voorbij en de rij huizen, voor wie sinds eenigen tijd een nieuw licht scheen opgegaan te zijn, begon onder bedekte termen haar belangstelling te betuigen, hoe mevrouw Robinson en de voormalige jongste juffrouw Willis het maakte, en men zag dienstboden de stoep oploopen, 's morgens omstreeks negen of tien uren, met "het compliment van mevrouw en hoe mevrouw Robinson vaart?" En dan was het antwoord geregeld: "Het compliment van mevrouw Robinson, dat zij naar omstandigheden heel redelijk is." — De piano werd niet meer gehoord, de breinaalden werden op zijde gelegd, het teekenen werd verzuimd, en kleertjes naaien en borduren — op de kleinst mogelijke schaal — scheen een geliefkoosde uitspanning der geheele familie geworden te zijn. De huishoudkamer was niet zoo onberispelijk netjes meer als zij placht te wezen, en als men er des morgens in kwam, kon men twee of drie zeer kleine mutsjes zien, iets of wat grooter dan voor een pop van middelbare grootte, waarbij iets van kant, in den vorm van een hoefijzer, even onder de kant uitkwam, die er in der haast overheen was geworpen; of ook misschien een witte jurk, niet wijd van omvang, maar buiten alle evenredigheid lang, met een strookje van boven, en een kantje onderaan, en eens toen wij er een visite maakten, zagen wij een wit stuk goed, met een blauwen rand er aan, waarvan wij het waarschijnlijke gebruik niet konden gissen. Daarna verbeeldden wij ons dat de heer Dawson, de chirurgijn, enz, die een groote lantaarn met een verschillende kleur van glas aan iederen kant, aan den hoek der rij huizen had hangen, des nachts veelvuldiger dan vroeger werd opgeklopt, en eens werden wij zeer verontrust, toen wij 's nachts om half twee een huurrijtuig voor de deur van mevrouw Robinson hoorden stilhouden, waaruit een dikke oude vrouw met een mantel om en een nachtmuts op, te voorschijn kwam, met een bundeltje in de eene hand en een paar

mofjes in de andere, en die allen schijn had alsof zij, om de een of andere reden, onverwacht uit haar bed was geroepen.

Toen wij 's morgens opkwamen, zagen wij dat de klopper met een ouden witten handschoen omwonden was, en wij (wij verkeerden toen in den onschuldigen vrijgezellen staat) vroegen ons in allen eenvoud af wat dat in 's hemelsnaam beduiden mocht, totdat wij de oudste juffrouw Willis, in propriâ personâ, toen er weer naar den welstand van mevrouw Robinson werd gevraagd, met groote deftigheid hoorden zeggen: "Het compliment en mevrouw Robinson en het kindje zijn naar omstandigheden welvarend." Toen was onze nieuwsgierigheid, en die der geheele rij, bevredigd, en wij begonnen ons te verwonderen dat zoo iets nog nooit bij een van ons allen was opgekomen.

WAAROM HOUDT GE VOOR DEN DUIVEL GEEN OOG OP HET ZILVER? (blz. 14).

IV.

VERKIEZING VAN EEN KERKEKNECHT.

Er heeft onlangs een groote gebeurtenis in onze gemeente plaats gehad. Er is een zaak van het hoogst belang beslist, de menschen hebben gevaar van een zenuwberoerte geloopen, van spanning. Dat alles is op een groote zegepraal uitgeloopen, die het land, of althans onze gemeente, wat op hetzelfde neerkomt — lang zal heugen. Wij hebben een verkiezing gehad, een verkiezing voor kerkeknecht. De voorstanders van het oude kerkeknechtensysteem hebben de neerlaag geleden en de advocaten van de groote nieuwe kerkeknechtbeginselen hebben een triomfantelijke overwinning behaald.

Onze gemeente die, zooals alle andere gemeenten, een kleine wereld op zich zelf is, is sedert lang verdeeld geweest in twee partijen, wier strijd, na een tijd lang gesluimerd te hebben, altijd weer met onverminderde kracht is losgebarsten, bij iedere gelegenheid die er bij mogelijkheid aanleiding toe geven kon. Belasting ten behoeve der openbare veiligheid, belasting voor de verlichting, belasting voor de bestrating, belasting voor openbare reiniging, kerkbelastingen, armenlasten, alle mogelijke lasten zijn op hun beurt de aanleiding geweest tot grooten strijd, en als er een partij in bescherming viel te nemen, waren de scherpheid en de hardnekkigheid waarmede de strijd werd gevoerd, bijna ongeloofelijk.

Het hoofd der officieele partij — de onvermoeide advokaat van de kerkvoogden, en de onomstootelijke steun der ouderlingen — is een oude heer die in onze rij woont. Hij is eigenaar

van een half dozijn huizen daarin en loopt altijd aan den overkant van den weg, om in één blik een overzicht van zijn geheele bezitting te hebben. Hij is een lang, mager, beenig mensch, met eén onderzoekenden neus en stekende zwervende oogjes, die hem met geen ander doel gegeven schijnen te zijn dan om er meê in eens anders zaken te gluren. Hij is diep doordrongen van het gewicht onzer gemeentelijke belangen, en niet weinig trotsch op de wijze waarop hij de leden van den vergaderden kerkeraad weet toe te spreken. Zijn begrippen zijn veeleer bekrompen dan breed; zijn beginselen eer benauwd dan liberaal. Men heeft hem op luiden toon ten gunste van de vrijheid der dagbladpers hooren praten, en hij ijvert voor de herroeping van vrijdom van zegelrecht op de dagbladen, omdat de kranten die nu bijna uitsluitend door het publiek gelezen worden, nooit een woordelijk verslag van de kerkeraadsvergaderingen geven. Hij zou voor geen geld van de wereld zelfzuchtig willen schijnen, maar hij moet toch zeggen dat er redevoeringen zijn, bij voorbeeld zijn eigen beroemde rede over de emolumenten van den koster en de plichten van diens ambt', waaruit het publiek wijsheid zou kunnen putten indien zij openbaar wierden gemaakt.

Zijn grootste tegenstander in het openbare leven is kapitein Purday, de gepensioneerde zeeofficier, dien wij reeds aan onze lezers hebben voorgesteld. Wijl de kapitein in bepaalde oppositie is met de gestelde machten, wie zij ook zijn mogen, en onze andere vriend hun onveranderlijke steun is en, even als de kapitein, hun persoonlijke verdiensten daarbij weg redeneert, laat het zich gemakkelijk denken dat zij niet ver behoeven te zoeken naar een gelegenheid om met elkander in botsing te komen. Zij hebben veertien malen verdeeldheid in den kerkeraad gebracht, om een voorstel van de kerk met warm water in plaats van met steenkolen te verwarmen; zij redeneerden over vrijheid en uitgaven, verkwisting en kokend water, die den geheelen kerkeraad in opschudding brachten. Daarop bracht de kapitein, toen hij in de kerkeraadsvergadering was en de ouderling zijner tegenpartij, zekere duidelijke en bepaalde beschuldigingen te berde bracht, in betrekking tot het bestuur van het armhuis, stoutmoedig zijn votum van wantrouwen uit tegen de bestaande machten, en stelde een motie in voor een afschrift van het recept volgens hetwelk de soep der bedeelden werd gereedgemaakt, "met en benevens al de daarmede in betrekking staande documenten." Dat werd bepaald door den regent geweigerd; hij grondde zijn weigering op precedenten, beriep zich op de gevestigde gewoonte en weigerde de bescheiden over te leggen, op grond van het nadeel dat er toegebracht zou worden aan den openbaren dienst, indien documenten van strikt particulieren aard, die tusschen den vader van het armhuis en den kok werden gewisseld, zoo, op een motie van een of ander lid van den kerkeraad, aan het licht wierden gebracht. De motie werd afgestemd, met een meerderheid van een paar stemmen; waarop de kapitein, die nooit erkennen wil dat hij geslagen is, een motie voorstelde van onderzoek van de geheele zaak. Nu werd de zaak ernstig; er werd vergadering op vergadering over gedisputeerd, er werden redevoeringen gehouden, aanvallen afgeweerd, persoonlijke uitdagingen gewisseld, ophelderingen ontvangen, en er bleef de grootste opgewondenheid heerschen, totdat de kerkeraad eindelijk, juist toen de zaak finaal beslist zou worden, ontdekte dat men in vormen verward was geraakt, waaruit men bij geen mogelijkheid fatsoenlijk kon loskomen. De motie viel derhalve; iedereen zette een bijzonder gewichtig gezicht en scheen uitermate voldaan over den verdienstelijken aard van den geheelen gang van zaken.

Zoo was een week of twee geleden de staat van zaken in onze gemeente, toen Simmons, de kerkeknecht, plotseling overleed. De betreurde overledene had zich, een paar dagen te voren, te veel ingespannen met een oude, stomdronken bewoonster van het armhuis in "het hok" te zetten. Zijn reeds door ouderdom verzwakt gestel bleek niet bestand te zijn tegen de daardoor ontstane opwinding, gevoegd bij een zware koude, welke de onvermoeide ambtenaar in zijn hoedanigheid van bestuurder der brandspuit zich op den hals had gehaald, door zich zelf in plaats van den brand te bespuiten, en zoo ontving de vergadering van regenten op zekeren avond het bericht dat Simmons was overleden en hun zijn eerbiedigen groet had nagelaten.

De overleden ambtenaar had nauwelijks den laatsten adem uitgeblazen, of het veld was vol sollicitanten voor de opengevallen betrekking, die allen hun aanspraak op den steun van het publiek grondden op hun groot aantal kinderen en de uitgebreidheid van hun gezin, alsofde betrekking van kerkeknecht oorspronkelijk was ingesteld tot aanmoediging van de voortplanting van het menschelijk geslacht. — "Bung voor kerkeknecht, vijf kleine kinderen!" — "Hopkens voor kerkeknecht, zeven kleine kinderen!!" — "Timkins voor kerkeknecht, negen kleine kinderen!!!" Dat waren de plakkaten in groote zwarte letters op een witten grond, die in grooten getale op de muren waren geplakt en in de ramen der voornaamste winkels hingen, en ieder hield het er voor dat Timkins de grootste kans had. Verscheidene huismoeders beloofden hem haar ondersteuning en de "negen kleine kinderen" zouden den doorslag gegeven hebben, indien er niet nog een aanplakbiljet bijgekomen ware, waarop een nog verdienstelijker kandidaat werd aanbevolen. "Spruggins voor kerkeknecht, tien kleine kinderen (onder wie tweelingen) en een vrouw!!!" Dat was onwederstaanbaar; tien kleine

kinderen zouden op zich zelf reeds afdoende geweest zijn, al waren er geen tweelingen onder geweest; doch de treffende bijzonderheid van die belangwekkende natuurproducten, en de nog treffender vermelding van vrouw Spruggins moesten wel succes hebben. Spruggins was op eens de algemeene gunsteling geworden en de verschijning van zijn vrouw die stemmen ophaalde — waarbij de hoop werd aangemoedigd op een, binnen een niet al te ver verwijderd tijdverloop, nog verdere uitbreiding van het huis Spruggins — verhoogde nog de algemeene beweging ten hunnen gunste. De andere kandidaten, met uitzondering van Bung, gaven in wanhoop de zaak op. De dag der verkiezing werd beproefd en het stemmen ging vlug en met volharding aan beide kanten van de hand.

Het was wel te verwachten dat de kerkeraad door de algemeene opgewondenheid zou aangestoken worden. De meerderheid onder de vrouwelijke leden der gemeente verklaarde zich terstond voor Spruggins en de afgetreden ouderling sloot zich bij haar aan, op grond dat er altijd vaders van groote gezinnen voor den post benoemd waren geworden en dat, hoewel Spruggins de minst bevoegde kandidaat van de twee was, men het oude gebruik toch diende te handhaven; dat hij althans geen reden zag om er van af te wijken. Dat was genoeg voor den kapitein. Hij koos onmiddellijk partij voor Bung, liep in persoon overal stemmen voor hem op, schreef paskwillen op Spruggins en zorgde dat zijn slager die op de voorste lendestukken in zijn winkel vasthechtte; hij jaagde zijn buurvrouw, de oude dame, een hartklopping aan, door zijn heftige uitvallen tegen de partij van Spruggins; hij stoof uit en in, naar boven en beneden, naar voren en naar achteren, totdat al de bedaarde inwoners der gemeente begonnen te vreezen dat hij onvermijdelijk, nog voor het begin der verkiezing, aan een hersenkoorts sterven zou.

De dag der verkiezing brak aan. Het was niet meer de strijd om een persoon, doch een twist tusschen partijen. De vraag was of de kwijnende invloed der ouderlingen, de heerschappij der kerkvoogden en het verfoeielijke despotisme van den koster, de verkiezing van een kerkeknecht tot een blooten vorm, een niets vermochten te maken; of zij de gemeente een door den kerkeraad verkozen kerkeknecht konden opdringen, om hun wil door te drijven en op hun wenken gehoorzaamd te worden, of dat de gemeente, moedig haar ontwijfelbare rechten zoude handhaven en zelf een onafhankelijken kerkeknecht zou aanstellen.

De benoeming zou in de consistoriekamer plaats hebben; doch zoo groot was de stroom van belangstellende toeschouwers, dat het noodig bleek de kerk zelf tot het tooneel der handeling te maken, waar de plechtigheid dan ook met behoorlijken eerbied begon. De verschijning van kerkvoogden, ouderlingen en exkerkvoogden, met Spruggins op den achtergrond, trof algemeen de aandacht. Spruggins was een mager mannetje met een rossigen zwarten jas, een lang bleek gezicht en een uitdrukking van overgroote zorg en vermoeienis op zijn gelaat, welke men aan de uitgebreidheid van zijn gezin of aan de spanning van het oogenblik kon toeschrijven. Zijn tegenstander verscheen in een afgelegde jas van den kapitein; een blauwe jas met glimmende knoopen, witte broek en halfhooge laarzen. Er lag een opgeruimde trek op het open gelaat van Bung; een soort van zedelijke waardigheid in zijn air van vertrouwen, een zekere uitdrukking van, "krijg het als je kunt" in zijn oogen, waardoor de geestdrift zijner partij nog werd aangewakkerd en zijn tegenpartij blijkbaar ter neergeslagen werd.

De ex-kerkvoogd stond op om Thomas Spruggins als kerkeknecht voor te stellen. Hij had hem reeds lang gekend. Hij had hem reeds jaren lang nauwkeurig in het oog gehouden; hij had hem in de laatste maanden met dubbele waakzaamheid bespied (Een lid der gemeente maakte daarop de aanmerking dat men dat "dubbelzien" zou kunnen noemen, doch de opmerking werd in een luid geschreeuw van: "Tot de orde!" gesmoord). Hij herhaalde nog eens dat hij hem sedert jaren in het oog had gehouden, en dit moest hij zeggen dat hij nooit zedelijker, fatsoenlijker, matiger, bedaarder, verstandiger mensch had ontmoet. Een man met een grooter gezin dan hij ooit had gekend (handgeklap). De gemeente had een man noodig op wien zij staat kon maken ("Bravo," van de Spruggins partij, beantwoord door spottende toejuichingen van de partij van Bung). Zulk een man stelde hij nu voor ("Neen." — "Ja."). Hij wilde niet personeel worden (zoo ging de exkerkvoogd voort, in den beroemden ontkennenden stijl van groote redenaars). Hij wilde niet spreken van iemand die langen tijd een hoogen rang in dienst van zijn majesteit had bekleed; hij wilde niet zeggen dat die man geen fatsoenlijk man was; hij wilde niet beweren dat die man geen man was; hij wilde niet zeggen dat hij een woelziek burger was; hij wilde niet zeggen dat hij zich grovelijk had misdragen, niet slechts bij deze, maar ook bij alle andere gelegenheden; hij wilde niet zeggen dat hij een van die ontevredene en verraderlijke geesten was, die verwarring en wanorde stichten waar zij zich vertoonen; hij wilde niet zeggen dat er nijd, haat, boosaardigheid en allerlei liefdeloosheid in zijn hart woonden. Neen! Hij wilde niets onaangenaams zeggen en daarom zou hij — niet meer over hem spreken (toejuichingen).

De kapitein antwoordde in denzelfden parlementairen stijl. Hij wilde niet zeggen dat hij verbaasd was over de rede welke hij daar even had gehoord; hij wilde niet zeggen dat hij er

van walgde (toejuichingen); hij wilde de scheldnamen die hem daar even naar het hoofd geslingerd waren, niet met gelijke munt betalen (vernieuwde toejuichingen); hij zou niet spreken van mannen die eenmaal een ambt hadden bekleed, doch die er nu gelukkig uit ontslagen waren; die het armhuis verkeerd hadden bestuurd, de armen hadden verdrukt, het bier hadden verdund, het brood hadden bedorven, been voor vleesch hadden gegeven, het werk hadden verzwaard, de soep hadden verwaterd (oorverdoovende toejuichingen). Hij wilde niet vragen wat die soort van menschen verdienden (Een stem: "Zelf ondervinden wat het is!"). Hij wilde niet zeggen dat zij met een algemeene uitbarsting van verontwaardiging verdreven moesten worden uit de gemeente wie zij ten schandvlek waren ("Toe maar; goed zoo!"). Hij wilde niet spreken van den ongelukkigen man die nu voorgesteld werd — hij zou niet zeggen als werktuig van den kerkeraad — maar als kerkeknecht. Hij wilde niet spreken van het gezin diens persoons; hij wilde niet zeggen dat negen kinderen, onder wie tweelingen, en een vrouw een zeer slecht voorbeeld voor de armen waren (luide toejuichingen). Hij wilde niet over de hoedanigheden van Bung uitweiden. De man stond daar voor hem en hij wilde in zijn tegenwoordigheid niet zeggen wat hij gaarne van hem gezegd zou hebben indien hij afwezig ware (Hier gaf Bung echter zijn hoed, door het dichtknijpen van zijn oog en het brengen van zijn rechterduim aan het puntje van zijn neus, telegrafische teekens aan een vriend die bij hem stond). Men had tegen Bung aangevoerd dat hij slechts vijf kinderen had ("Bravo, bravo!" van de tegenpartij). Welnu; hij had nog nooit gehoord dat de wet het hebben van een bepaald aantal kinderen had vastgesteld ter verkrijging van het ambt van kerkeknecht; doch aangenomen dat een groot gezin een vereischte was, smeekte hij toch dat men naar feiten zou vragen en data zou vergelijken, waaromtrent geen vergissing mogelijk was. Bung was vijfendertig jaren oud; Spruggins — over wien hij met alle mogelijke achting wenschte te spreken — was vijftig. Was het niet meer dan mogelijk, was het niet zeer waarschijnlijk, dat Bung, wanneer hij dien leeftijd bereikt zou hebben, een gezin om zich heen zou zien dat in getal en uitgebreidheid dat overtrof, waarop Spruggins nu zijn aanspraak grondde ("oorverdoovende toejuichingen en gewuif met zakdoeken)? De kapitein eindigde, onder luid gejuich, met de gemeenteleden aan te manen de alarmklok te luiden, storm te loopen op de stembus, zich niet langer de wet te laten voorschrijven... of voor eeuwig slaven te blijven!

Den volgenden dag begon het stemmen en wij hebben nooit zulk een opschudding in de gemeente gehad, sedert wij ons beruchte antislavernij request hebben opgesteld, dat zóóveel gewicht in de schaal legde dat het Lagerhuis, op een motie van een lid voor ons district, beval dat het in druk gebracht wierd. De kapitein huurde twee groote rijtuigen en een vigilante voor de partij van Bung, de vigilante voor de beschonken kiezers en de twee andere rijtuigen voor de bejaarde dames, van wie het grootste gedeelte, dank zij de onstuimigheid des kapiteins, naar de stembus gereden werden en weer terug, eer zij genoegzaam van haar ontsteltenis bekomen waren, om duidelijk te weten wat zij gedaan hadden. De tegenpartij verzuimde dergelijke voorzorgen teneenenmale, en het gevolg daarvan was dat een groot aantal dames, die op haar gemak naar de kerk wandelden — het was een buitengewoon warme dag — om voor Spruggins te stemmen, op slinksche wijze in de rijtuigen werden gelokt en voor Bung stemden. Bovendien hadden de betogen des kapiteins een grooten invloed uitgeoefend; de door den kerkeraad beproefde tusschenkomst deed nog meer af. Er werd op ontegenzeggelijke wijs een willekeurige en partijdige handeling van den koster tegen hem aangevoerd; een wreede en onverantwoordelijke handelwijze. Het bleek dat de beschuldigde wekelijks voor zes stuivers fijne broodjes kocht, van een arme vrouw die in een klein huisje woonde; toen zij den laatsten keer met haar broodjes aan de deur was gekomen, werd haar in bedekte termen, doch duidelijk genoeg, door de meid aangezegd, dat de trek van den koster in haar fijne broodjes geheel afhing van haar stem voor een kerkeknecht. Meer was er niet noodig; de stroom was reeds begonnen te keeren, en deze laatste maatregel had een beslissenden invloed op den loop dien hij voor goed zou nemen. De partij van Bung bestelde wekelijks voor zes stuivers broodjes aan de arme vrouw, zoolang zij leefde; de geheele gemeente juichte toe en het lot van Spruggins was beslist.

Te vergeefs werden de tweelingen, in jurkjes van hetzelfde patroon en dito mutsjes, voor de kerkdeur tentoongesteld, het jongentje in den rechterarm van vrouw Spruggins, en het meisje in haar linker; zelfs vrouw Spruggins in eigen persoon was geen voorwerp van sympathie meer. De meerderheid van stemmen op Bung op den grooten stemdag, was vierhonderd acht-en-twintig en de zaak der gemeente zegevierde.

V.

DE DEURWAARDERSKNECHT.

De opgewondenheid over de laatste verkiezing was voorbij, de rust was weer betrekkelijk in onze plaats hersteld, en wij konden onze aandacht vestigen op die leden onzer gemeen-

te, die weinig deelnemen aan onze partijtwisten, of op de woelingen en drukten van het openbare leven. Het doet ons oprecht genoegen bij deze te erkennen dat wij in het verzamelen van de stof voor onze taak, zeer veel hulp gehad hebben van Bung zelf, die ons onder een verplichting heeft gebracht, welke wij vreezen nooit te kunnen vergelden. Die persoon in quaestie had een leven vol bonte afwisseling geleid; hij had overgangen gekend, niet van ernst tot vroolijkheid, want hij was nooit ernstig; niet van levendigheid tot strakheid, want strakheid ligt niet in zijn karakter; neen, de overgangen waren van de uiterste armoede, of, zooals hij het in zijn eigen krachtige taal uitdrukte, "tusschen niets te eten, en maar even half genoeg." Hij behoort niet, zooals hij het krachtig uitdrukt, tot de gelukkigen "die, als zij aan den eenen kant van een bootje spiernaakt onder water duiken, aan den anderen kant met een stel nieuwe kleeren weer boven komen, met een soepkaartje in hun vestjeszak." Evenmin behoort hij tot degenen wier geest onherroepelijk door ongeluk en gebrek gebroken wordt. Hij behoort tot die zorgelooze, gelukkige kerels die als een kurk op de wereld drijven die hem als speelbal beschouwt, hier en daar en overal klop geeft; nu rechts, dan links, nu eens in de lucht, dan weer in het water werpt; maar die altijd weer veerkrachtig en vroolijk te voorschijn komen en met den stroom boven drijven. Eenige maanden voordat hij zich had laten overreden zich candidaat te stellen voor den post van kerkeknecht, had de nood hem gedwongen zich als handlanger van een deurwaarder te verhuren, en op de gelegenheid welke de kapitein, zijn beschermer, daardoor kreeg, om met den toestand der meeste armen uit de gemeente bekend te worden, grondde deze het eerst het recht van Bung op de ondersteuning van het publiek. Het toeval bracht den man na dien tijd met ons in aanraking. In de eerste plaats had hij ons reeds voor zich ingenomen door zijn aardige brutaliteit; het verwonderde ons niet bij nader kennismaking een slimmen kerel in hem te ontdekken, die heel goed wist wat hij deed, en die in geen geringe mate de gave van opmerken bezat. Nadat wij een poos met hem gepraat hadden, waren wij eenigszins getroffen (evenals onze lezers ongetwijfeld wel bij andere gelegenheden geweest zijn) over het vermogen dat sommige menschen schijnen te hebben, om niet slechts gevoel te hebben voor, maar blijkbaar zelfs begrip te hebben van, een gevoel dat zij volstrekt niet bij ondervinding kennen. Wij hadden den nieuw benoemden kerkeknecht onze verwondering betuigd, dat hij ooit de handlanger van een deurwaarder was geweest, toen wij hem langzamerhand aan het vertellen kregen van een paar anekdoten, welke hij in dat vak had opgedaan. Wijl wij, bij nader inzien, begrijpen dat zij aardiger zullen wezen wanneer wij ze nagenoeg in zijn eigen woorden wedergeven, dan dat wij er verfraaiingen bijvoegen, zullen wij er eenvoudig den titel boven zetten:

DE VERTELLING VAN BUNG.

"Het is zeer waar, zooals gij zegt, mijnheer," begon Bung, "dat het leven van een deurwaardersknecht niet benijdenswaardig is, en het spreekt van zelf dat gij even goed weet als ik, al zegt gij het niet, dat de menschen een hekel aan hem hebben en hem uitschelden omdat hij om zoo te zeggen voor arme luî het werktuig van hun ongeluk is. Maar wat zou ik doen, mijnheer? Het werd er niet erger om dat ik de man was in plaats van een ander en als het bewaken van een huis zoo goed is als het bezit van drie en een halven shilling daags, en ik door het bewaken van eens anders goed, mijn ellende en die van mijn gezin kon lenigen, was het niet anders te verwachten dan dat ik het baantje aannam en het uithield. God weet dat ik het nooit met pleizier heb gedaan; ik heb altijd naar iets anders uitgekeken en zoodra ik ander werk kreeg, ben ik er vandaan gegaan. Als er kwaad steekt in het helpen aan die dingen — ik heb er nooit zelf stem in gehad, dat moet gij niet vergeten —, kan ik gerust zeggen dat het kwaad, voor iemand die er vreemd toe is, zooals ik was, in alle geval zijn eigen straf meebrengt. Wat heb ik dikwijls gewenscht dat de menschen mij de huid vol scholden of mij een opstopper gaven; dat zou mij niets hebben kunnen schelen; ik zou het óok gedaan hebben als ik hen geweest was; maar vijf dagen achter elkander in een kamer opgesloten te zitten, en zelfs geen oude krant te hebben om te lezen; niets anders van den winter te zien dan de daken en de schoorsteenen aan den achterkant van het huis, en niets te hooren dan misschien het tikken van een oude Vriesche klok, nu en dan in een aangrenzende kamer het schreien van de vrouw en het zachte praten van vrienden, die fluisterend spreken, uit vrees dat de man in de andere kamer hooren zal wat zij zeggen; of misschien nu en dan het opengaan van een deur, als er een kind binnenkomt om even te kijken, en dan half verschrikt schielijk weer wegloopt — dat alles geeft een gevoel alsof men een fielt is en doet iemand zich schamen voor zich zelf. Dan krijgt men in den winter juist vuur genoeg om den wensch in te geven dat het wat warmer mocht zijn, en eten en drinken op een manier alsof zij zeggen wilden: stik er in, wat zij stellig meermalen hartelijk gewenscht hebben. Als zij beleefd zijn, maken zij 's avonds een bed voor den man in de kamer op en als zij het niet zijn, wordt er beddegoed

door meneer gezonden; maar daar zit men, zonder zich te kunnen wasschen of scheren, al dien tijd een afschuw voor iedereen, zonder zich een woord te hooren toespreken, of er moet onder het eten eens iemand komen vragen of men nog meer wil, op een toon alsof hij zeggen wou: "Ik hoop het niet"; of 's avonds, of men geen licht verlangt, nadat men den halven avond in donker heeft gezeten. Als ik op die manier aan mijn lot werd overgelaten, placht ik te zitten denken en nog eens denken, totdat ik mij zoo verlaten voelde als een jonge kat in een waschtobbe met den deksel er op, maar ik geloof dat oude deurwaardersknechts, die voor het vak zijn opgeleid, in het geheel niet denken. Ik heb er wel eens een hooren zeggen dat hij niet zou weten wat hij denken zou.

"Ik heb bij vrij wat exploten geholpen in mijn tijd" (ging Bung voort) "en het spreekt van zelf dat ik al spoedig ontdekte dat de een veel minder te beklagen is dan de ander; dat menschen met een goed inkomen, die in moeielijkheden geraken en altijd het eene gat met het andere blijven stoppen, zoodanig aan dien toestand gewend raken, dat zij er eindelijk in het geheel geen gevoel meer van hebben. Ik herinner mij nog dat het eerste huis waarin ik als bewaker werd gezet, dat van een meneer was hier uit de plaats, bij wien men denken zou dat ieder zooveel geld zou kunnen halen als hij wilde. Ik ging er heen met den ouden Fixem, mijn meester, 's morgens om half negen, en belde aan de achterdeur; een knecht in livrei deed open. "Is meneer t'huis?" vroeg Fixem —. "Ja wel," zei de knecht; "maar hij zit aan het ontbijt." — "Dat komt er niet op aan," hernam Fixem, "ga jij maar naar binnen en zeg dat er een heer is die meneer noodzakelijk moet spreken." De knecht zette een paar groote oogen op en keek alle kanten uit, alsof hij den heer zocht, zooals ik dacht; want geen mensch die niet stekeblind was, zou den ouden Fixem ooit voor een heer hebben aangezien; maar in alle geval, de man keerde zich om en ging naar de ontbijtkamer, een gezellig vertrekje aan het einde van den gang, en Fixem liep hem (zooals hij altijd deed als hij ergens in zijn kwaliteit kwam) achterna, zonder te wachten totdat hij aangediend was en, eer de knecht nog kon zeggen: "Mijnheer, daar is een man om u te spreken," keek hij familiaar en met een zoetsappigen lach naar binnen. "Wie duivel zijt gij en hoe durft gij zonder permissie een fatsoenlijk mans huis inloopen?" riep de heer des huizes, zoo woedend als een stier. "Ik ben Smith," antwoordde Fixem, den heer een wenk gevende om den knecht weg te zenden, en de dagvaarding, als een brief toegevouwen overreikende," en ik kom van Johnson om die zaak van Thompson." — "O" zei de andere, terstond eenige tonen lager. "Hoe gaat het met Thompson? Neem plaats als 't u blieft, mijnheer Smith. — Ga maar heen, John." De knecht ging de kamer uit en meneer en Fixem keken elkander aan, totdat zij niets meer zagen en wisselden toen het pleizier af door naar mij te kijken, die al dien tijd op de mat had gestaan. — "Honderd vijftig pond," herhaalde Fixem, "behalve de kosten van de dagvaarding, het zegel en andere onkosten."

"Hm," zei de meneer, "ik zal dat niet vóor morgen in orde kunnen brengen." — "Het spijt mij zeer, maar ik zal genoodzaakt zijn mijn knecht zoolang hier te laten," antwoordde Fixem, die een gezicht trok alsof hij er diep ongelukkig om was. "Dat treft heel ongelukkig," hernam meneer, "want ik heb van avond een groote partij en ik ben geruïneerd als die menschen er iets van merken. Kom even hier, mijnheer Smith," voegde hij er na eenig stilzwijgen bij. Fixem ging dus met hem naar het raam en, nadat zij lang samen gefluisterd hadden, en ik het gerinkel van goudgeld had gehoord. kwam hij bij mij terug en zeide: "Bung, gij zijt een handige kerel en eerlijk als goud, dat weet ik; meneer heeft van middag een knecht noodig om het zilver te poetsen en tafel te dienen en, als gij niets anders te doen hebt waar haast bij is," voegde de oude Fixem er, lachende als een gek, bij, terwijl hij mij een paar goudstukken in de hand liet glijden, "zou hij gaarne zien dat gij hem dien dienst beweest." Wel, ik moest lachen, en de meneer lachte en wij lachten alle drie, en ik ging naar huis en knapte mij op. Fixem bleef zoolang en toen ik terugkwam, ging Fixem heen en ik poetste het zilver en bediende aan tafel en misleidde de meiden en de knechts en niemand vermoedde in de verte zelfs, dat ik daar was wegens deurwaarders exploot, hoewel het op het laatst nog bijna uitgekomen zou zijn, omdat een van de heeren, die het laatst was gebleven, beneden in de vestibule kwam, waar ik nog laat in den nacht zat, mij een halve kroon in de hand stopte en zeide: "Hier, mijn jongen, loop schielijk heen om een vigelante voor mij te halen, wilt ge?" Ik dacht dat het een slimmigheid was om mij het huis uit te krijgen en wilde dat juist vrij nijdig ten antwoord geven, toen de heer des huizes (die op alles raad wist) naar beneden kwam loopen alsof hij in doodsangst was. "Bung," riep hij, zoogenaamd woedend van drift. "Meneer?" zei ik. "Waarom houdt ge voor den duivel geen oog op het zilver?" — "Ik vroeg hem juist of hij even een rijtuig voor mij wilde gaan halen," zeide de andere heer. "En ik wou juist antwoord . . ." begon ik. "Laat een van de anderen het doen, wie gij maar wilt, beste kerel," viel de heer des huizes mij in de rede, en duwde mij de vestibule uit, om te zorgen dat ik weg

kwam —, "maar ik heb dezen man voor al het zilver en dingen van waarde verantwoordelijk gesteld en hij mag, om geen reden ter wereld, het huis uit. — Bung, schelm die gij zijt, ga oogenblikkelijk de vorken in de eetkamer natellen." — Gij kunt denken dat ik hartelijk lachte bij de ontdekking dat alles in orde was. Het geld werd den volgenden dag betaald, met nog een fooi voor mij en dat was het voordeeligste zaakje dat ik (en ik denk Fixem ook) ooit gehad hebben.

Maar dat is toch de mooiste kant van de schilderij, mijnheer," hernam Bung, en de slimme ondeugende trek waarmede hij die anecdote had verteld, verdween geheel uit zijn gelaat, "en het spijt mij dat ik het zeggen moet, het is een kant dien men zelden, zeer zelden te zien krijgt, in vergelijking van den anderen kant. De beleefdheid die voor geld te koop is, wordt zelden uitgestrekt tot degenen die geen geld hebben; het is nog een troost als men in staat is een bezwaar uit den weg te ruimen om plaats te maken voor een ander; een troost dien de armsten onder de armen niet kennen. Ik werd eens gezet in een huis heel op het St. Jorisplein, dat morsige pleintje achter de gasfabriek, en ik zal nooit de ellende van die arme menschen vergeten. Het was een dagvaarding om een halfjaar huishuur; twee pond tien, geloof ik. Er waren maar twee kamers in het huis en wijl er geen gang in was, moesten de bovenbewoners altijd de kamer van de menschen beneden door en telkens als zij er door kwamen, hetgeen gemiddeld omstreeks vier malen in een kwartier geschiedde, gingen zij aan als Turken; want ook op hun goed was beslag gelegd en het was in den inventaris van den inboedel opgeschreven. Er was een lapje stoffige grond voor het huis, met een sintelpaadje tot aan de deur en een open regenbak er naast. Er hing een vuil gestreept gordijn aan een slap gespannen eindje band voor het venster en op de vensterbank stond een driehoekig stukje spiegelglas. Ik denk dat dat voor het gebruik van de bewoners dienen moest; maar zij zagen er zoo doodarm, zoo ellendig uit, dat zij toch nooit den moed zouden gehad hebben om zich voor den tweeden keer te bekijken, zelfs al hadden zij het al eenmaal gedaan zonder het van schrik te besterven. Er stonden twee of drie stoelen, die in hun besten tijd misschien nog geen shilling waard waren geweest, een wit houten tafeltje, een oud hoekbuffet zonder iets er in en een van die ledekanten die toegeslagen kunnen worden, hoewel de pooten van het voeteneinde er blijven uitsteken, opdat men er zijn hoofd aan kon stooten of zijn hoed aan kon ophangen; geen bed, geen ligging. Er lag een oude zak, bij wijze van kleedje, voor den haard en er kropen vier of vijf kinderen over het zand op den vloer. Het exploot geschiedde enkel om hen het huis uit te krijgen, want er viel niets te halen waaruit de schuld betaald kon worden; daar ben ik drie dagen geweest, ofschoon ook dat enkel voor den vorm was, want ik wist even goed als iedereen het wist dat zij nooit konden betalen.

Op een van de stoelen, naast den haard waarin het vuur had moeten branden, zat een oude vrouw; de leelijkste en morsigste die ik ooit gezien heb, en die onophoudelijk heen en weer zat te wiegelen, behalve nu en dan een oogenblik, als zij wanhopig haar verdorde handen ineen sloeg, welke zij anders onder het wiegelen gestadig over haar knieën wreef, waarbij zij dan haar vingers in de maat met haar wiegelende beweging, zenuwachtig op en neer bracht. Aan den anderen kant zat de moeder, met het jongste kind in haar armen, dat schreide totdat het zich in slaap had geschreid en als het wakker werd, weer schreide totdat het weer sliep. De stem der oude vrouw heb ik nooit gehoord; zij scheen geheel verstomd te zijn, en wat de moeder betreft, het zou goed geweest zijn indien het met haar ook zoo ware geweest, want het ongeluk had haar tot een duivelin gemaakt. Als gij gehoord hadt hoe zij vloekte op de naakte kindertjes die over den grond kropen, en gezien hadt hoe woedend zij het kleinste kindje sloeg als het van honger schreide, zoudt gij gerild hebben, zoowel als ik. Daar bleven zij, al dien tijd; de kinderen aten eens of twee malen daags een stuk brood en ik gaf hun het beste gedeelte van het eten dat mij van huis werd gezonden; doch de vrouw at niets; zij gingen nooit liggen, evenmin als de kamer ooit werd aangeveegd of schoongemaakt, zoolang ik er was. De buren waren allen zelf te arm dan dat zij notitie van hen konden nemen, maar uit hetgeen ik uit de scheldwoorden van de bovenbewoners begrijpen kon, was de man eenige weken te voren tot transportatie veroordeeld. Toen de tijd om was, werd de huisbaas en de oude Fixem ook, ongerust over het gezin; zij maakten er dus werk van en kregen hen in het armhuis. Zij zonden de draagbaar voor de oude vrouw en 's avonds kwam Simmons de kinderen halen. De oude vrouw werd naar de ziekenzaal overgebracht, waar zij welhaast stierf. De kinderen zijn nog in het huis, al te gaar, en hebben er, in vergelijking, een heerlijk leven. Doch de moeder was niet te temmen. Zij was een bedaarde arbeidzame vrouw geweest, geloof ik, doch het ongeluk had haar woest gemaakt; nadat zij dus een maal of zes in een verbeterhuis was gebracht, omdat zij de regenten inktkokers naar het hoofd gooide, op de kerkvoogden vloekte en alles stuk smeet wat haar onder de handen kwam, sprong er op zekeren dag een slagader en stierf zij ook; haar dood was een verlossing, voor haar zelve en de andere armen; voor de mannen zoo-

wel als de vrouwen, wie zij naar alle hoeken dreef, alsof zij kegels waren en zij de bal was.

"Zoo iets is akelig," hernam Bung, met een halven stap naar de deur, als om te kennen te geven dat hij bijna uitverteld had. "Zoo iets is akelig; maar ik heb een soort van stil verdriet gezien (ik weet niet of gij begrijpt wat ik bedoel, heeren), bij een fatsoenlijke vrouw in wier huis ik gezonden werd, en dat mij veel dieper trof. Waar het was, doet er niet toe, ik wil liever geen namen noemen; maar het was het gewone geval. Ik ging er op de gewone manier met Fixem heen; er was een jaar huishuur ten achteren. Een heel klein dienstmeisje deed ons open en er waren vier of vijf mooie kindertjes in de kamer waarin zij ons liet; alles zag er kaal, doch zindelijk uit, evenals de kindertjes zelf. "Bung," zei Fixem fluisterend tegen mij, "ik weet het een en ander van de familie hier, en ik geloof dat het niet gaan zal." — "Denkt gij dat zij niet betalen kunnen?" vroeg ik angstig; want ik was al aanstonds met de kinderen ingenomen. Fixem schudde zijn hoofd en wilde juist antwoorden, toen de deur opengìng en er een dame binnen kwam, zoo bleek als ik er ooit een gezien heb; behalve om haar oogen die rood waren van het schreien. Zij kwam binnen met even vasten tred als ik zelf had kunnen doen; sloot de deur zorgvuldig achter zich en ging zitten, met een zoo strak gezicht alsof het van steen was. "Is het een exploot?" — "Ja, mevrouw," antwoordde Fixem. De dame keek hem nog altijd even strak aan; het scheen alsof zij hem niet had begrepen. "Ja, mevrouw," herhaalde hij, en reikte haar het vonnis zoo beleefd over, alsof het een krant geweest ware, die door een heer na hem besproken was.

De lippen der dame trilden toen zij het gedrukte stuk papier aannam; zij liet er haar oogen over gaan, de oude Fixem begon haar den vorm uit te leggen, maar ik zag dat de arme vrouw niet las. — "O, mijn God!" zeide zij eensklaps, in tranen uitbarstende, terwijl zij het papier liet vallen en haar gelaat in haar handen verborg. Het luide geschrei dreef een jong meisje van negentien of twintig jaren naar binnen, dat misschien aan de deur had staan luisteren en dat een kleinen jongen op den arm had; zij zette het kind op den schoot harer moeder, zonder een woord te zeggen, en de arme vrouw drukte het kind aan haar hart en schreide zoo bitter, dat zelfs de oude Fixem zijn blauwe bril opzette, om de twee tranen te verbergen die langs zijn groezelig gezicht rolden. — "Kom, lieve moê," zeide het jonge meisje; "gij hebt u altijd zoo goed gehouden. Houd u nu nog goed, om onzentwil, om pa's wil." — "Ja, ja, ik houd mij goed," zeide de arme vrouw, zich schielijk beheerschende, terwijl zij haar oogen afdroogde. "Ik ben onverstandig, maar nu is het al beter; het is nu over." Daarop werd zij geheel bedaard, ging al de kamers met ons in, waar wij den boedel opschreven; opende uit eigen beweging al de kasten, zocht zelf de kleertjes van de kinderen uit, om het werk gemakkelijk te maken, en als zij het niet wat zonderling en gejaagd had gedaan, zou men gedacht hebben dat zij zoo kalm was alsof er niets gebeurde. Toen wij weer beneden kwamen, aarzelde zij een paar minuten en zeide eindelijk: "Heeren, ik vrees dat ik iets verkeerds gedaan heb dat u misschien in ongelegenheid zou brengen. Ik heb het eenige sieraad achter gehouden dat ik bezit; hier is het." Dat zeggende legde zij een miniatuurportret, in goud gevat, op de tafel. "Het is een portretje van mijn vader," zeide zij. "Ik zou vroeger nooit gedacht hebben dat ik God zou danken omdat hij mij mijn lieven vader ontnomen had; maar nu doe ik het en ik heb het al jaren gedaan. Neem het weg, mijnheer," zeide zij, "het is een gelaat dat zich nooit, in ziekte noch ongeluk, van mij heeft afgewend, en ik kan de gedachte bijna niet dragen dat ik er nu van scheiden zal, juist nu ik, God weet het, zooveel te lijden heb." Ik kon geen woord zeggen, maar sloeg mijn oogen op van den inventaris dien ik invulde en keek Fixem aan, de oude man knikte mij veel beteekenend toe, ik haalde dus een streep door het woord "minia" dat ik al begonnen was te schrijven, en wij lieten het portretje op de tafel liggen.

"Nu, mijnheer, om kort te gaan, ik werd tot bewaking van den boel achtergelaten en ik bleef er; en hoewel ik een eenvoudig man ben, en haar man een geleerde was, zag ik wat hij volstrekt niet zag, maar wat hij nu zou willen dat hij, al had het hem een wereld vol geld gekost (indien hij het gehad had), bij tijds gezien had. Ik zag, mijnheer, dat zijn vrouw wegkwijnde, onder zorgen waarover zij nooit klaagde en verdriet dat zij niemand bekende. Ik zag dat zij voor zijn oogen wegstierf, ik wist dat één enkele inspanning van hem haar had kunnen redden, maar hij deed niets. Ik zal hem niet beschuldigen; ik geloof niet dat hij kon. Zij had zóo lang al zijn wenschen voorkomen, zóolang voor hem gehandeld, dat hij niets waard was zoodra hij aan zich zelf werd overgelaten. Als ik haar zag, in haar gewone kleeren, die zelfs háar kaal en akelig stonden, en waarmede een ander er nauwelijks betamelijk zou hebben uitgezien, placht ik te denken dat mijn hart er van verscheurd zou zijn, als ik een heer was geweest en ik had moeten aanzien hoe de vrouw, die eenmaal een frisch en vroolijk meisje was geweest toen ik haar het hof maakte, veranderd was uit liefde voor mij. Het was bitter koud en vochtig weder, en hoewel haar kleederen dun waren en haar laarzen niet van de beste, was zij al die drie dagen van den morgen tot den avond uit, om het geld bij elkan-

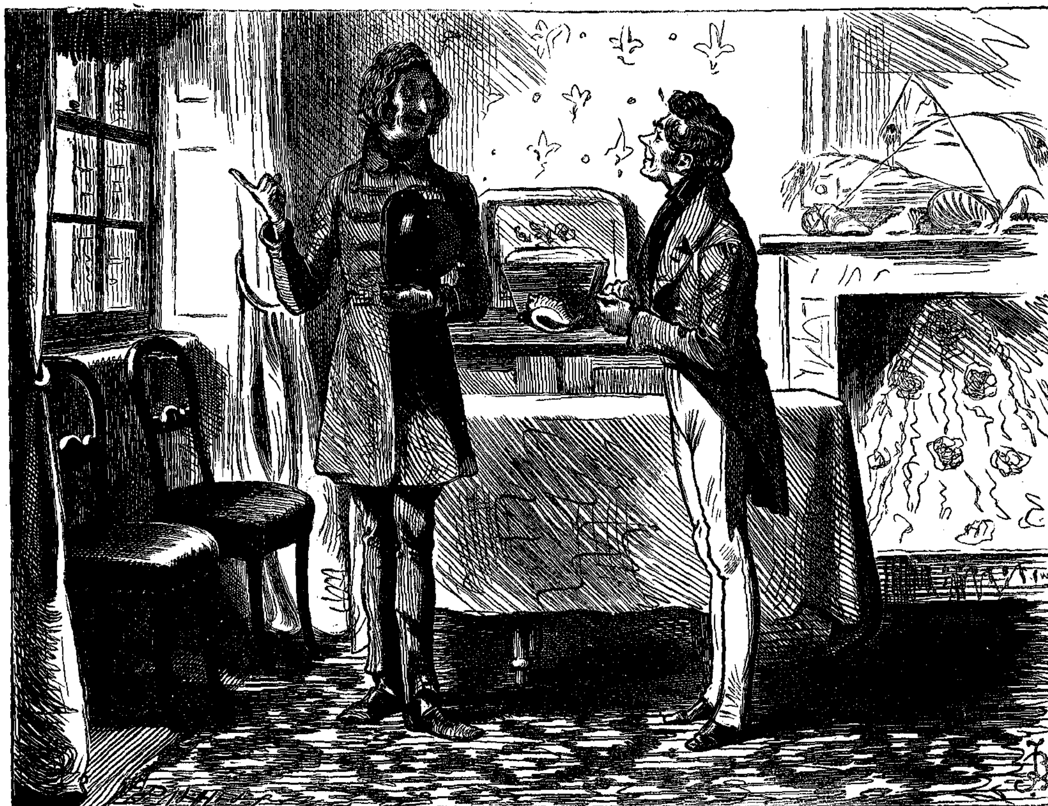
der te krijgen. Het geld kwam en de executie werd opgeheven. De geheele familie kwam in de kamer waar ik was bij elkander, toen het geld kwam. De vader was zeer in zijn schik toen de ongelegenheid uit den weg was geruimd; hij wist waarschijnlijk niet eens hoe; de kinderen keken weer vroolijk; het oudste meisje was druk in de weer, om de toebereidselen te maken voor het eerste behoorlijke maal dat zij weer kregen, en de moeder zette een gelukkig gezicht omdat zij de kinderen weer vroolijk zag. Maar als ik ooit den dood op iemands gelaat gezien heb, was het op het hare.

"Ik heb gelijk gehad, mijnheer," eindigde Bung en streek met zijn mouw over zijn gelaat; de familie is later voorspoediger geworden; zij kregen fortuin, maar het was te laat. Die kinderen zijn nu moederloos en hun vader zou gaarne alles wat hij na dien tijd gekregen heeft: huis, goed en geld, alles wat hij bezit of ooit bezitten zal, willen afstaan om de vrouw welke hij verloren heeft, terug te krijgen.

VI.

DAMESVEREENIGINGEN.

Onze gemeente is zeer rijk in liefdadige instellingen van dames. In den winter, wanneer natte voeten algemeen en verkoudheden geen zeldzaamheid zijn, hebben wij de Dames-vereeniging tot soepuitdeeling, de Dames-vereeniging tot kolenuitdeeling, de Dames-vereeniging tot dekensuitdeeling; in den zomer als er overvloed is van onrijpe vruchten en maagkwalen menigvuldig zijn, hebben wij de Dames-apotheek en de Dames-vereeniging tot ziekenbezoek, en het geheele jaar door hebben wij de Dames-vereeniging tot onderzoek naar de vorderingen van kinderen, de Dames-vereeniging tot verspreiding van bijbels en gebedenboeken en de Dames-vereeniging tot maandelijksche leening van kraamlinnen. De laatste twee zijn ontwijfelbaar de belangrijkste; of zij veel meer goed doen dan de andere, staat aan ons niet te beslissen, maar dit kunnen wij gerust, met de meeste plechtigheid verzekeren, dat zij meer

TOEN HIJ VOOR HET EERST DE KAMERS KWAM BEZICHTIGEN, VROEG HIJ BEPAALD OF HIJ WEL EEN PLAATS IN DE KERK ZOU KUNNEN KRIJGEN. (blz. 22).

beweging en drukte maken dan al de andere vereenigingen te zamen.

Wij zouden op het eerste gezicht geneigd zijn te zeggen, dat de Vereeniging tot verspreiding van bijbels en gebedenboeken niet zóo populair is, als de Vereeniging tot uitdeelen van kraambeddenlinnen. De Vereeniging ter verspreiding van bijbels en gebedenboeken heeft niettemin in de laatste twee jaren een aanzienlijke uitbreiding gekregen; zij is feitelijk vooruitgegaan door de nijdige oppositie van de Vereeniging tot onderzoek naar de vorderingen van kinderen, die op de volgende wijze te werk ging: toen de jonge predikant populair was en al de ongetrouwde dames in de gemeente vroom werden, werden de kinderen der bedeelden eensklaps de voorwerpen van een bijzonder groote belangstelling. De drie juffrouwen Brown (een en al bewonderende geestdrift voor den predikant) onderwezen en examineerden en herexamineerden de ongelukkige kinderen, totdat de jongens bleek werden en de meisjes de tering kregen van inspanning en vermoeienis. De drie juffrouwen Brown konden het best uithouden, omdat zij elkander afwisselden, doch de kinderen, die in het geheel geen rust kregen, gaven blijkbaar teekenen van afmatting en verdriet. De oppervlakkigen in de gemeente lachten er om, doch de meer nadenkenden weerhielden zich van het uitspreken van hun oordeel, totdat zij wisten hoe de predikant er over dacht.

De gelegenheid daartoe liet zich niet lang wachten. De predikant hield een leerrede ten behoeve der armenschool en in die leerrede weidde hij, in gloeiende taal, uit over de loffelijke en onvermoeide inspanning van zekere achtenswaardige personen. Men hoorde snikken opgaan uit de bank der drie juffrouwen Brown; men zag de stovenzetster uit het midden van het koor naar de deur der consistoriekamer snellen en onmiddellijk daarna, met een glas water in de hand, terugkomen. Daarop volgde een zacht gekreun, er kwamen nog twee stovenzetsters toeschieten, en de drie juffrouwen Brown, ieder door een stovenzetster ondersteund, werden de kerk uitgebracht en er vijf minuten later weder ingeleid, met witte zakdoeken voor haar oogen, alsof zij een begrafenis op het aangrenzende kerkhof hadden bijgewoond. Indien er al een oogenblik van twijfel had bestaan, op wie de woorden van den predikant doelden, was nu alle twijfel opgeheven. De zucht om de kinderen der bedeelden te verlichten, werd algemeen en de drie juffrouwen Brown werden algemeen en dringend aangezocht de school in klassen te verdeelen en iedere klasse aan het toezicht van twee jonge dames toe te vertrouwen.

Geleerdheid in het klein is een gevaarlijk ding, doch een heerschappij in het klein is nog gevaarlijker; de drie juffrouwen Brown benoemden alle oude vrijsters en hielden er zorgvuldig de jonge meisjes buiten. Maagdelijke tantes zegevierden, mama's werden tot de diepste diepte der wanhoop gebracht, en wie weet in welke daad van geweld de algemeene verontwaardiging tegen de juffrouwen Brown zich lucht gegeven zou hebben, indien niet een wakende voorzienigheid den stroom van den algemeenen hartstocht had verlegd. Mevrouw Johnson Parker, de moeder van zeven buitengewoon knappe meisjes — alle ongehuwd — kwam aan verscheiden andere mama's van verscheiden andere ongetrouwde dochters berichten dat er vijf oude mannen, zes oude vrouwen en ontelbare kinderen, op de vrijplaatsen dicht bij haar bank, zonder bijbel of gebedenboek zaten. Was dat niet onverdragelijk in een beschaafd land? Kon zoo iets in een Christenland geduld worden? Nooit! Er werd oogenblikkelijk een Vereeniging tot verspreiding van bijbels en gebedenboeken op touw gezet: Mevrouw Johnson Parker, President; mejuffrouwen Johnson Parker, Secretarisse, penningmeesteresse en leden; er werden inteekeninglijsten rondgezonden en ingevuld, er werden kerkboeken gekocht en ieder die op de vrijplaatsen zat, werd van een kerkboek voorzien en toen de eerste tekst gelezen werd, op den eersten Zondag nadat die gebeurtenis had plaats gehad, was er zulk een geklets van op den grond vallende kerkboeken en zulk een geritsel van om te slane bladen, dat het zedelijk onmogelijk was, in de eerste vijf minuten daarna een woord van de preek te hooren.

De drie juffrouwen Brown en haar partij zagen het naderende gevaar en trachtten het te overwinnen, door haar tegenstandsters belachelijk te maken. De oude mannen en vrouwen konden toch niet in hun bijbels lezen, nu zij ze hadden, zeiden de drie juffrouwen Brown. — "Dat doet er niet toe; zij konden het leeren," antwoordde mevrouw Johnson Parker. De kinderen konden evenmin lezen, hernamen de drie dames Brown. "Dat komt er niet op aan," antwoordde mevrouw Johnson Parker weder; zij konden onderwezen worden. De partijen wogen nu tegen elkander op. De juffrouwen Brown hielden openbare examens, en de stemming was voor de Vereeniging tot onderzoek naar de vorderingen der kinderen. De jonge dames Johnson Parker hielden openbare uitdeelingen van bijbels en gebedenboeken en er had een reactie plaats ten gunste van de Vereeniging tot uitdeeling van bijbels. Een veertje kon de schaal doen overslaan, en zij sloeg over. Er kwam namelijk een zendeling uit West-Indië terug; hij zou aan het Zendelinggenootschap der Afgescheidenen worden voorgesteld, bij zijn huwelijk met een rijke weduwe. De Johnson Parkers trachtten een vereeniging met de Afgescheidenen tot stand te brengen. Zij beoogden hetzelfde doel, waarom zou-

den zij dus niet een algemeene vergadering der beide genootschappen houden? Het voorstel werd aangenomen. De vergadering werd behoorlijk en openlijk aangekondigd en de zaal was stampvol. De zendeling verscheen op het spreekgestoelte; hij werd vol geestdrift toegejuicht. Hij vertelde een gesprek tusschen twee negers dat hij achter een heg had gehoord, over de vereenigingen tot bijbelverspreiding; de toejuiching was luidruchtig. Hij gaf een nabootsing van de taal der twee negers in gebroken Engelsch, en de zaal daverde van gejuich. Van dat oogenblik dagteekent (met een onbeduidende uitzondering) de dagelijksche vermeerdering van populariteit van het bijbelgenootschap, en die vermeerdering van populariteit neemt, ondanks den machteloozen tegenstand der Vereeniging tot onderzoek, enz. met den dag toe.

Nu is het grootste voorrecht van de Vereeniging tot leening van kraambeddenlinnen dat zij minder afhangt van het op- en neergaan der openbare meening, dan de Vereeniging ter verspreiding van bijbels, of de Vereeniging tot onderzoek enz. en dat, er moge gebeuren wat er wil, er nooit gebrek zal zijn aan voorwerpen van het liefdadige doel. Onze gemeente is zeer volkrijk en brengt, zouden wij bijna zeggen, meer dan haar behoorlijk aandeel bij tot het aantal geboorten in Engelands hoofdstad. Het gevolg daarvan is de bloei der Vereeniging tot maandelijksche leening en de leden hebben er een benijdenswaardig druk patronaat aan. De Vereeniging (wier eenig begrip van tijdverdeeling in verband met het bedeelen bij maanden schijnt te bestaan) houdt maandelijksche theepartijtjes, waarop het maandelijksch verslag wordt gelezen, een secretaresse voor de volgende maand wordt benoemd en de voorraad van linnengoed dat niet ter leening is uitgegeven, zorgvuldig wordt nagezien.

Wij zijn nooit bij een van die vergaderingen tegenwoordig geweest; want het behoeft nauwelijks gezegd te worden dat heeren van al zulke bijeenkomsten worden uitgesloten; doch Bung is een paar malen in zulk een vergadering voorgeroepen en wij kunnen op zijn gezag verzekeren dat er zeer veel orde en regel in die bijeenkomsten heerscht: onder geen voorwendsel hoegenaamd mogen er meer dan vier leden te gelijk spreken. Het dagelijksch bestuur bestaat uitsluitend uit gehuwde dames, doch een groot aantal jonge meisjes, van achttien tot vijfentwintig jaren, worden als honoraire leden aangenomen; vooreerst omdat zij dienst kunnen doen in het aanvullen van den voorraad linnengoed en het bezoeken van kraamvrouwen, ten tweede omdat het zeer wenschelijk is dat zij reeds vroeg in de ernstige plichten der vrouw worden ingewijd, en eindelijk omdat veel mama's dat lidmaatschap zeer bevorderlijk hebben bevonden voor het welslagen van huwelijksspeculatiën.

Bij de leening van een kist met linnengoed (die altijd blauwgeverwd zijn, met den naam der Vereeniging in groote witte letters op het deksel), houdt de Vereeniging ook nu en dan uitdeeling van bouillon en een drank bestaande uit heet bier, kruiderijen, eieren en suiker, bij de patienten onder den naam van "kandeel" bekend. En ook daarvoor worden de diensten der honoraire leden in beslag genomen en volgaarne verleend. Er worden deputatiën van twee of drie jonge meisjes tot kraambezoek uitgezonden en bij die gelegenheid wordt er zooveel kandeel en bouillon gekeurd, is er zooveel drukte met kleine versnaperingen in sauspannetjes, zooveel drukte met het aan- en uitkleeden van pasgeboren kindertjes; wordt er zoo gestrikt en gevouwen en gespeld, zooveel voetjes en beentjes voor het vuur gekoesterd, zoo heerlijk gepraat over koken en druk hebben met gewichtige dienstbewijzen, als men ooit bij een andere gelegenheid hebben kan.

Uit naijver tegen die twee instellingen, en als een laatste poging om de populariteit der gemeente voor zich te winnen, besloten de leden der Vereeniging tot onderzoek naar de vorderingen der kinderen onlangs een groot publiek examen te doen plaats hebben; het groote schoollokaal van het lands-seminarium werd, met toestemming der autoriteiten, aan dat doel gewijd. Er werden uitnoodigingskaarten rondgezonden aan alle voorname ingezetenen van de plaats, onder wie, natuurlijk, het bestuur der twee andere Vereenigingen, ter wier stichting het examen eigenlijk was bedoeld en men rekende vast op een aanzienlijk gehoor. Den dag te voren was de grond netjes geschrobd, onder het persoonlijke toezicht van de drie dames Brown; er werden banken gezet voor de menschen die komen zouden, er werden zorgvuldig voorbeelden van schrijfkunst uitgekozen en zoo netjes nagezien en geretoucheerd, dat de kinderen die ze geschreven hadden, zelf verbaasd stonden over hun werk, eigenlijk was hun bewondering nog grooter dan die van de menschen die ze lazen; er werden optellingen gemaakt en zoo dikwijls herhaald, dat de kinderen de uitkomst van buiten kenden, en over het algemeen waren de toebereidselen zóo dat ieder zien kon hoeveel inspanning en moeite zij hadden gekost. De morgen van het examen brak aan, de kinderen werden zoolang met zeep geboend en met grove handdoeken gewreven, totdat hun gezichtjes weer blonken, de haren van al de kinderen, jongens en meisjes, werden op hun voorhoofd tot over hun oogen glad gekamd, de meisjes werden opgeschikt met sneeuwwitte doekjes en met mutsjes, die met een rood lintje op haar hoofdjes werden vast gebonden, de halzen van de oudere jongens staken in vreeselijk hooge boorden.

De deuren werden opengeworpen, en daar verschenen de juffrouwen Brown en compagnie in eenvoudige wit neteldoeksche japonnetjes, met dito mutsjes, de uniform der Vereeniging. Het lokaal werd vol; het gezelschap werd luid en hartelijk begroet. De dames der Vereeniging beefden, want haar populariteit stond op het spel. Daar kwam de oudste jongen naar voren en hield een toespraak in zijn hooge boord. Die toespraak was uit de pen gevloeid van den heer Henry Brown, de toejuiching was algemeen en de Johnson Parkers stonden verslagen. Het examen ging uitmuntend en liep triomfantelijk af. De Vereeniging tot onderzoek van de vorderingen behaalde een tijdelijke overwinning en de Johnson Parkers bliezen wanhopig den aftocht.

Dien zelfden avond werd er een geheime vergadering van het bestuur gehouden, onder voorzitterschap van mevrouw Johnson Parker, ten einde te beraadslagen over de beste middelen om den verloren grond in de gunst der gemeente te heroveren. Wat zou men doen? Weer een algemeene vergadering houden? Helaas, wie zou haar bijwonen? Men kon den zendeling niet voor den tweeden keer laten opkomen, en de slaven waren vrij. Er moest een stoute stap gedaan worden. Men moest op de een of andere manier het publiek verbaasd doen staan, doch niemand wist aan te wijzen waarin die stap zou bestaan. Eindelijk hoorde men een oude juffrouw onduidelijk mompelen: "Exeter Hall." En eensklaps brak er licht in de vergadering door. Er werd, met eenparige stemmen, besloten dat er een deputatie van bejaarde dames naar een beroemden redenaar zou gaan, om zijn hulp in te roepen door een rede te houden; ook zou de deputatie een bezoek afleggen bij twee of drie andere onnoozele oude dames, buiten de gemeente en haar dringend verzoeken de lezing te komen bijwonen. Die aanzoeken waren niet te vergeefs, de vergadering werd gehouden en de redenaar (een Ier) verscheen. Hij sprak van groene eilanden — andere stranden, — groote Atlantische oceaan, — boezem der zee, — christelijke liefde — bloed en verdelging — barmhartige zielen — armen en handen — altaren en haardsteden — huisgoden. Hij veegde zijn oogen af, hij snoot zijn neus en haalde een latijnsche spreuk aan. De uitwerking was verbazend; dat Latijn had den beslissenden stoot gegeven. Niemand begreep precies waarover de man gesproken had, maar iedereen wist dat het aandoenlijk geweest moest zijn, omdat zelfs de redenaar ontroerd was geweest. De populariteit der Vereeniging tot uitdeeling van kraam-linnengoed is grooter dan ooit, en die van het onderzoek naar de vorderingen verkeert in diep verval.

VII.

ONZE NAASTE BUURMAN.

Als wij op straat loopen, maken wij gaarne gissingen naar het karakter en het streven van de menschen die er inwonen, en niets komt ons daarbij beter te hulp dan de voordeuren. De verschillende uitdrukkingen van het menschelijk gelaat leveren een schoone en belangrijke studie op, doch er is iets in de physiognomie van de kloppers op de deuren, dat bijna even karakteristiek is, en waaruit men bijna even goed zijn gevolgtrekkingen kan maken. Wanneer wij voor het eerst een bezoek bij iemand afleggen, kijken wij met de grootste nieuwsgierigheid naar den klopper op zijn deur, want wij weten zeer goed dat er min of meer overeenkomst en harmonie tusschen den man en zijn klopper bestaat.

Er is bijvoorbeeld een klopper die zeer algemeen placht te zijn, doch die nu geheel uit den smaak is: een groote ronde, met het vroolijke gezicht van een gastvrijen leeuw, die de menschen vriendelijk aankeek, als zij, onder het wachten totdat er opengedaan werd, een haarlok aan weerskanten om hun vinger winden om er krul in te krijgen, of hun boordje terecht schikken; wij hebben nooit zulk een klopper gezien op de deur van een nijdigaard; voor zoo ver onze ondervinding reikt, sprak die klopper altijd van gastvrijheid en "nog een flesch."

Niemand heeft ooit zulk een klopper gezien op de deur van een zaakwaarnemertje, of een deurwaarder; die zijn altijd voorstanders van een andere soort van leeuw, van een woedend vraatzuchtig wezen, met een woesten dommen kop... een soort van grootmeester onder de kloppers, en een groot gunsteling van egoisten en onbeschofte lieden.

Dan is er ook een brutaal Egyptisch kloppertje, met een lang mager gezicht, een wipneus en een zeer scherpe kin; hij is het meest in trek bij lands-ambtenaren met grijze jasjes en stropdassen; verwaande mannetjes, die volmaakt genoeg hebben aan hun eigen meening en zich voor zeer gewichtige personages houden.

Wij werden, eenige jaren geleden, geheel in de war gebracht, door de invoering van een nieuwe soort van kloppers, waarop in het geheel geen gezicht was, en die enkel bestonden in een krans die aan een hand of een kleinen staaf hing. Doch een weinig oplettendheid stelde ons in staat die moeielijkheid te boven te komen, en het nieuwe systeem met onze geliefkoosde theorie te verzoenen. Men zal die soort van klopper gewoonlijk vinden op de deur van koele stijve menschen, die iemand altijd vragen waarom hij niet eens komt; maar nooit zeggen: "kom dan en dan".

Iedereen weet dat de koperen deurklopper bij een villa in de voorstad, of groote kostschool behoort, en met die soort hebben wij de meest algemeene en kenbare soorten van kloppers genoemd.

Sommige schedelonderzoekers beweren dat de stoornis, door allerlei hartstochten in het menschelijk brein teweeg gebracht, een daarmede overeenstemmende verandering in den vorm van den schedel ten gevolge heeft. Men moet daaruit niet afleiden dat wij die theorie tot in haar uiterste consequentiën willen doordrijven en dat, volgens ons, iedere wijziging in iemands karakter een zichtbaren invloed op het aanzien van zijn deurklopper zou hebben. Wij gaan enkel uit van de stelling dat het magnetisme dat er tusschen een mensch en zijn deurklopper moet bestaan, zoo iemand in zulk een geval zou bewegen te verhuizen en een klopper te zoeken die beter met zijn veranderde zienswijze strookt. Als men ooit iemand zonder een enkel verstandig voorwendsel ziet verhuizen, kan men er op aan dat het, al geeft hij er zich misschien geen rekenschap van, enkel gebeurt omdat er geen overeenstemming meer tusschen hem en zijn klopper bestaat. Dat is een nieuwe theorie, maar wij wagen het niettemin haar uit te spreken, wijl zij al even vernuftig en onfeilbaar is, als zoo veel duizend andere geleerde bespiegelingen, die dagelijks tot nut van het algemeen en tot vulling van eigen beurs worden gemaakt.

Nu wij eenmaal dat beginsel in betrekking tot deurkloppers zijn toegedaan, zal iedereen gemakkelijk begrijpen met welk een schrik wij den deurklopper naast ons, eenigen tijd geleden, zagen verdwijnen en er een bel voor in de plaats zagen stellen. Dat was een ramp welke wij nooit hadden voorzien. Het denkbeeld alleen dat iemand zonder klopper op zijn deur kon leven, kwam ons zoo ontzettend buitensporig voor, dat het nooit in onze verbeelding zou zijn opgerezen.

Wij drentelden ontstemd heen en richtten onze schreden naar Eaton-Square, dat toen gebouwd werd. Hoe groot was onze verbazing en verontwaardiging, toen wij ontdekten dat de bellen regel en de kloppers uitzondering werden! Onze theorie beefde onder den schok. Wij keerden schielijk naar huis terug en, in onze verbeelding in den snellen loop der gebeurtenissen, de geheele afschaffing van deurkloppers voorziende, besloten wij van dien dag af onze bespiegelingen op onzen naasten buurman in persoon over te brengen. Het huis links van het onze was onbewoond en wij konden dus op ons gemak onze buren aan den anderen kant bestudeeren.

Het huis zonder klopper werd bewoond door een kantoorbediende en op de vensterruit in de voorkamer was een met een nette hand geschreven papier geplakt, waarop te lezen stond dat er kamers voor een eenloopend heer te huur waren.

Het was een net huisje, doch dat er niet vroolijk uitzag; het lag op het noorden, er lag een nieuw zeiltje in den gang en een nieuwe smalle looper op de trap naar de eerste verdieping. Het behangsel was nieuw en de verw was nieuw en de meubels waren nieuw, en uit alle drie: het behangsel, de verw en de meubels, bleken de beperkte middelen der bewoners. Er lag een zwart en rood tapijtje in den salon, met een gebloemden rand, er stonden eenige verschoten stoelen en een oude tafel. Op ieder van de twee kastjes stond een rozenkleurige schelp die, met een theeblad en theekistje, nog eenige schelpen en drie pauwenveeren, die op smaakvolle wijze boven den schoorsteenmantel gerangschikt waren, al de ornamenten van het vertrek uitmaakten.

Dat was de kamer die voor de ontvangst van den eenloopenden heer bestemd was, terwijl een achterkamertje op dezelfde verdieping hem tot slaapkamer zou dienen.

Het briefje was nog niet lang voor het venster geweest, toen een kloeke man met een blijmoedig gezicht, van omstreeks vijfendertig, als kandidaat-huurder verscheen. Men was het spoedig over de voorwaarden eens; althans het briefje werd terstond na zijn vertrek weggenomen. Binnen een paar dagen kwam de eenloopende heer zijn kamers betrekken en kort daarna kwam zijn waar karakter uit.

Vooreerst legde hij de zeer zonderlinge eigenschap aan den dag van tot drie of vier uren in den morgen op te zitten, grog van brandewijn drinkende en sigaren rookende; dan verzocht hij vrienden bij zich, die dan om tien uren kwamen en eerst tegen een uur of één recht op hun gemak zaten, en hun genoegelijke stemming openbaarden door het zingen van tweeregelige verzen, waarna dan telkens een koor van tien regels inviel, welk koor door het geheele gezelschap met volle kracht werd aangeheven, tot groote ergernis van de buren en inzonderheid van nog een eenloopend heer, die de bovenkamer in huur had.

Dat was nu op zichzelf al reden tot ergernis genoeg; want gemiddeld kwamen die partijtjes drie malen in de week terug, doch het was niet alles; want als het gezelschap eindelijk uit elkander ging, hadden de heeren, inplaats van rustig huns weegs te gaan, zooals ieder fatsoenlijk man gedaan zou hebben, er pleizier in, akelige en verschrikkelijke geluiden te maken en angstige hulpkreten van een vrouw na te bootsen; en op zekeren nacht kwam een van de heeren, met een rood gezicht en een witten hoed op, driftig op de deur kloppen van den ouden heer met het gepoederde hoofd, die in No. 3 woonde, en toen de oude heer met

het gepoederde hoofd, denkende dat een van zijn gehuwde dochters plotseling en ontijdig niet wel geworden was, de trap was afgestommeld en, na het wegnemen van bouten, het wegschuiven van grendels en omdraaien van het nachtslot, de deur open had, maakte de man met het roode gezicht en den witten hoed, zijn verontschuldigingen dat hij zooveel moeite veroorzaakte, doch zeide dat hij zich ten hoogste verplicht zou voelen door een glas koud welwater, en de leening van een shilling voor een rijtuig om hem thuis te brengen; waarop de oude heer de deur dichtsloeg, weer naar boven ging en den inhoud der lampetkan naar beneden wierp, doch op het hoofd van den verkeerden man; zoodat de geheele straat er door in opschudding kwam.

Een grap is een grap, en zelfs die soort van grappen zijn heel aardig in hun soort, mits het slachtoffer er de aardigheid van begrijpe; doch de bewoners van onze straat waren zoo stomp op dat punt, dat zij het aardige van die grap maar niet konden vatten, en het gevolg daarvan was dat onze naaste buren genoodzaakt werden den eenloopenden heer aan te zeggen, dat hij wezenlijk verhuizen moest, indien hij geen einde maakte aan zijn nachtelijke partijen. De eenloopende heer ontving die aanzegging met het vriendelijkste gezicht van de wereld, en beloofde dat hij in het vervolg zijn avonden in een koffiehuis zou gaan doorbrengen; een besluit dat algemeene en onvoorwaardelijke toejuiching vond.

Den daarop volgenden nacht ging alles goed; iedereen was in zijn schik met de verandering; doch een nacht later begon het lieve leven weer erger dan ooit. Toen de vrienden van den éénloopenden heer niet meer om den anderen avond bij hem mochten komen, besloten zij hem iederen avond gezamenlijk thuis te brengen en, door de wanluidende afscheidsgroeten van de vrienden, en het gestommel dat de eenloopende heer maakte als hij naar boven ging, en daarna als hij moeite deed om zijn laarzen uit te krijgen, was de last niet uit te staan. Onze naaste buren zeiden daarom den eenloopenden heer, die in alle andere opzichten een goede huurder was, de huur op, de eenloopende heer vertrok en ontving zijn vrienden in een andere woning.

De daaropvolgende kandidaat voor de kamers der eerste verdieping was iemand van geheel anderen aard dan de lastige eenloopende heer die nu vertrokken was. Hij was een lang jong mensch, met een rijkdom van bruin haar, rossige bakkebaarden en een knevel die zich pas begon te ontwikkelen. Hij droeg een gesoutacheerden overjas, met dikke knoopen van achteren, een licht grijze broek, geele lederen handschoenen en had over het geheel een militair voorkomen. Welk een groot verschil met den luidruchtigen eenloopenden heer! Wat was hij vriendelijk en voorkomend! En zoo solide daarbij! Toen hij voor het eerst de kamers kwam bezichtigen, vroeg hij bepaald of hij wel een plaats in de kerk zou kunnen krijgen en toen hij de kamers had gehuurd, verzocht hij om een lijst van de verschillende liefdadigheidsinstellingen, wijl hij zijn penninkske aan de nuttigste dier instellingen wenschte te offeren.

Nu was onze naaste buurman recht in zijn nopjes. Dat was nu eindelijk nog eens een huurder die zijn eigen beginselen was toegedaan; een ernstig braaf man, die niet van luidruchtige feesten hield en stil leefde. Hij nam met een verlicht hart het huurbordje weg en zag reeds in zijn verbeelding een lange reeks van kalme Zondagen, waarop hij en zijn huurder wederkeerig kleine beleefdheden en Zondagsbladen zouden wisselen.

De bezadigde man kwam en zijn bagage zou den volgenden morgen van buiten komen. Hij vroeg een schoon overhemd en een kerkboek van onzen naasten buurman terleen en ging vroeg te bed, met verzoek den volgenden morgen precies om tien uren geroepen te worden; niet vóor dien tijd, wijl hij sterk vermoeid was.

Hij werd geroepen en gaf geen antwoord, hij werd nog eens geroepen, doch er kwam weder geen antwoord. Onze naaste buurman werd ongerust en brak de deur open. De bezadigde man was op een geheimzinnige manier het huis uitgegaan en had het overhemd, het kerkboek, een theelepeltje en de beddelakens medegenomen.

Of dat voorval, gevoegd bij het ongeregelde leven van zijn voormaligen huurder, onzen naasten buurman een afkeer van eenloopende heeren had ingeboezemd, weten wij niet; wij weten alleen dat er op het eerste briefje dat er weer voor het venster verscheen, niets stond dan dat er kamers op de eerste verdieping te huur waren. Het briefje verdween al weder spoedig. De nieuwe huurders wekten eerst onze nieuwsgierigheid en daarna onze belangstelling op.

Zij waren een jong mensch van achttien of negentien jaren en zijn moeder, een dame van omtreeks vijftig of iets minder. De moeder was in den weduwenrouw en de jongeling was insgelijks in diepen rouw gekleed. Zij waren arm, zeer arm, want hun eenig middel van bestaan bestond in hetgeen de jonkman met copie- en vertaalwerk verdiende.

Zij waren uit een dorp naar Londen gekomen; vooreerst omdat de zoon in de stad meer kans had om werk te krijgen, en ook misschien omdat zij liever een plaats wilden verlaten waar zij in beter omstandigheden hadden geleefd en waar nu ieder wist dat zij arm geworden waren. Zij waren hooghartig in hun tegenspoed en zouden nooit met een vreemde over hun behoeftige omstandigheden gesproken hebben. Hoe

hard hun ontbeeringen waren en hoe hard de jonkman werkte om er een einde aan te maken, heeft niemand dan zij zelven ooit geweten. Avond op avond, twee, drie, vier uren na middernacht, konden wij het poken in den bijna ledigen haard, en den hollen half verstikten hoest hooren, die bewezen dat hij nog aan het werk was en met iederen dag konden wij duidelijker zien dat de natuur aan zijn gelaat den bovenaadschen glans leende die het teeken is eener ongeneeselijke kwaal.

Door een, zooals wij hopen, beter gevoel dan louter nieuwsgierigheid bewogen, knoopten wij eerst een oppervlakkige kennismaking, en daarna een innige vriendschap met de beide vreemdelingen aan. Onze ergste vrees werd bewaarheid; de jongeling verminderde bij den dag. Een gedeelte van den winter, de geheele lente en den zomer bleef hij aan het werk en de moeder deed haar best om naai- en borduurwerk te krijgen, zij deed alles wat zij kon om het dagelijksch brood te verdienen.

Eenige shillings nu en dan was alles wat zij kon verdienen. De jonkman werkte ijverig voort, hij kwijnde weg, doch er kwam geen klacht op zijn lippen.

Op zekeren fraaien herfstavond gingen wij ons gewone bezoek bij den zieke brengen. De weinige kracht die hem nog overbleef, was in de laatste twee of drie dagen sterk verminderd; hij lag op een canapé voor het open venster en keek naar de ondergaande zon. Zijn moeder had hem iets uit den bijbel voorgelezen, zij sloot het boek toen wij binnen traden en kwam ons te gemoet.

"Ik heb zooeven aan William gezegd dat wij hem hier of daar naar buiten moeten zien te krijgen, dan kan hij weer beter worden. Hij is wel niet ziek, niet waar? maar hij is niet zeer sterk en hij heeft zich in den laatsten tijd wat te veel ingespannen." De arme vrouw. De tranen die haar langs de wangen stroomden, toen zij zich om keerde, als om haar weduwkap recht te zetten, bewezen maar al te zeer hoe vruchteloos de poging was om zich zelf te misleiden.

Wij namen plaats bij het hoofdeinde der canapé, doch zeiden niets; want wij zagen dat het leven zacht, doch snel uit het jonge lichaam dat daar voor ons lag, verdween. Bij iedere ademhaling klopte zijn hart langzamer.

De jonkman legde zijn eene hand in de onze, greep den arm zijner moeder met de andere, trok haar haastig naar zich toe en kuste haar hartelijk op de wang. Daarop ontstond er een algemeene stilte. Hij zonk achterover in zijn kussens en keek zijn moeder ernstig aan.

"William, William!" zeide de moeder, nadat dat eenigen tijd geduurd had; "kijk mij zoo niet aan, spreek met mij, lieve jongen!"

De jonkman glimlachte flauw, doch een oogenblik daarna kwam er weer dezelfde plechtige strakke uitdrukking op zijn gelaat.

"William, lieve William, kom tot u zelf, kijk mij zoo niet aan, beste, och, doe het niet! O, mijn God, wat zal ik beginnen!" riep de weduwe en sloeg in doodsangst haar handen ineen; "mijn lieve jongen! Hij sterft!"

De jonkman richtte zich met hevige inspanning op en vouwde zijn handen. "Moeder, lieve, lieve moeder, begraaf mij in het open veld; overal behalve in die akelige stad. Ik zou zoo gaarne liggen waar gij naar mijn graf kondt komen; maar niet in de volle drukke stad, die heeft mij den dood gedaan, geef mij nog een kus, moeder, sla uw arm om mijn hals..."

Hij viel achterover en er kwam een zonderlinge uitdrukking op zijn gelaat, niet van smart of lijden, doch iets onbeschrijfelijk straks in iedere lijn en spier.

De jongeling was dood.

SCHETSEN.

I.

DE STRATEN VAN LONDEN IN DEN MORGENSTOND.

Het voorkomen der straten van Londen, een uur vóór het opgaan der zon op een zomerochtend, heeft iets treffends, zelfs voor die weinigen, wie de ongelukkige gewoonte om tot dien tijd hun vermaak na te jagen, of de onaangename noodzakelijkheid van hun beroep, bijzonder gemeenzaam maakt met dit tooneel. Er hangt als het ware eene koude, naargeestige eenzaamheid over die stille straten, welke wij gewoon zijn op een anderen tijd vol ge-

woel van haastige voorbijgangers te zien, — over die donkere, dichtgeslotene huizen, die over dag vol leven en beweging zijn, — en de indruk is even vreemd als treurig.

De laatste dronkaard, die vóór het daglicht naar huis zal komen, is juist strompelend voorbijgewaggeld, het refrein van een drinkliedje uitgalmende, dat hij den vorigen avond heeft hooren zingen. De laatste huislooze zwerveling, wien gebrek en de politie op straat hebben laten blijven, heeft zijne verkleumde leden hier of daar in een hoek bijeengetrokken, om van eten en warmte te droomen. De lichtmissen en rampzaligen zijn verdwenen; het meer redelijke en welgestelde gedeelte der bevolking is nog niet tot hun dagwerk ontwaakt; en in de straten heerscht de stilte van den dood, die haar zelfs zijne kleur schijnt te hebben medegedeeld, zoo koud en levenloos zien zij er uit, in het grijze, sombere schemerlicht. De wagenveren in de groote straten zijn verlaten, de nachthuizen gesloten, en de uitgekozene wandelplaatsen der ellendigste losbandigheid onbezocht.

Somtijds vertoont zich een politiebeambte op een hoek, met verveling in de ledige ruimte starende; en nu en dan loopt er eene kat sluipend de straat over, en kruipt stil en voorzichtig in haar eigen keldergat, als vreesde zij, dat haar goede naam er door lijden zou, als iemand bemerkte, dat zij des nachts uit was geweest. Hier en daar levert een opengeschoven venster van eene slaapkamer een blijk van de warmte van het weder en van den onrustigen slaap des bewoners; en het flauw flikkeren eener nachtkaars kenteekent de plaats, waar bij een ziekbed wordt gewaakt. Met deze weinige uitzonderingen ontdekt men op de straten geen teeken van leven, of dat de huizen bewoond zijn.

Een uur verloopt: de toppen der kerktorens en de daken der hoogste gebouwen worden flauw gekleurd door het schijnsel der opgaande zon; en op de straten begint zich, met bijna onmerkbare trappen, eenig leven en beweging te vertoonen. Beladene wagens rijden langzaam naar de markten, de slaperige voerman zweept ongeduldig zijne vermoeide paarden voort, of tracht vruchteloos den boerenknaap wakker te roepen, die, op de groentemanden uitgestrekt, in eene geruste sluimering zijne langgekoesterde nieuwsgierigheid vergeet om de wonderen van Londen te zien.

Grove kerels met slaperige gezichten (half stalknechts, half huurkoetsiers) beginnen de luiken van sommige herbergen te openen, die vroeg volk verwachten; en tafeltjes, met de gewone toebereidselen voor een straatontbijt, verschijnen op de gewone standplaatsen. Een aantal mannen en vrouwen (vooral de laatste) met zware vruchtenmanden op het hoofd, stappen zwoegend voort langs Piccadilly aan den kant van het Park, om naar Covent-Garden te komen, en volgen elkander zoo snel, dat zij een ongeregelden trein vormen.

Hier en daar gaat een metselaarsknecht, met zijn middagmaal in zijn zakdoek geknoopt, vlug naar zijn werk, en nu en dan draaft een troepje van drie of vier schoolknapen, die zich heimelijk willen gaan baden, vroolijk voorbij; terwijl hunne luidruchtigheid een sterk contrast vormt met de stemmigheid van den kleinen schoorsteenvegersjongen, die, nadat hij geklopt en gescheld heeft tot zijne armen er lam van worden, daar eene barmhartige wetgeving hem verbiedt zijne longen te bederven door te roepen, geduldig op de stoep gaat zitten wachten, tot de werkmeid van zelf wakker wordt.

Covent-Garden-Market en de daarheen leidende straten zijn vol met vrachtrijtuigen van allerlei soort, van den zwaren bolderwagen met zijne vier sterke paarden tot het ratelende groentekarretje met een uitgeteerden ezel bespannen. De grond is reeds bedekt met rotte koolsbladeren, afgescheurde stroowisschen, en al den onbeschrijfelijken afval eener groentemarkt: mannen schreeuwen, karren knarsen, paarden brieschen, jongens vechten, groentevrouwen snateren en ezels balken. Deze en honderd andere klanken vormen een mengsel, dat zelfs voor het oor van een Londenaar onwelluidend genoeg moet wezen, maar den landedellieden, die voor het eerst in de nabijheid slapen, bijzonder onaangenaam is.

Nog een uur verloopt, en de dag begint in goeden ernst. De "meid alleen," die, onder voorwendsel dat zij zeer vast slaapt, het schellen van hare jufvrouw een half uur lang niet heeft willen hooren, wordt door mijnheer (wien de jufvrouw daartoe in zijn nachtgoed naar het portaal heeft gezonden) gewaarschuwd, dat het half zeven is, waarop zij, met welgeveinsden schrik, eensklaps ontwaakt, en zeer uit haar humeur naar beneden gaat, om vuur aan te maken. Als het vuur brandt, gaat zij naar de straatdeur, om melk te nemen, en nu ontdekt zij, dat, door een allervreemdst toeval, de meid naast de deur juist ook melk komt nemen, en dat de knecht van den bakker aan den overkant, door een even vreemd toeval, juist den winkel openzet. Het natuurlijke gevolg hiervan is, dat zij, met hare melkkan in de hand, eens even één huis ver gaat, om Betsy Clarke goedenmorgen te wenschen, en dat de knecht van den bakker eens even komt overstappen, om beiden goedenmorgen te wenschen. Daar de bakkersknecht er bijna zoo fatsoenlijk uitziet als de bakker zelf, wordt het gesprek spoedig zeer levendig, en zou nog veel langer duren, indien de jufvrouw van Betsy Clarke, die haar altijd naloopt, niet nijdig tegen het venster van hare slaapkamer klopte, waarop de bakkersknecht, zoo onverschillig fluitende als hij maar kan, veel sneller dan hij gekomen is, naar zijn win-

kel gaat, en de twee meiden elk haar eigen huis binnenloopen en de straatdeuren met wonderbare zachtheid toeduwen. Eene minuut later steken beiden het hoofd uit het venster van de benedenvoorkamer, schijnbaar om naar den postwagen, die juist voorbijrijdt, te kijken, maar eigenlijk om te zien of de bakkersknecht nog een praatje wil maken; maar deze vergenoegt zich met slechts eens in de verte te knikken.

De postwagen zelf rijdt naar het kantoor, en de passagiers, die met de vroege diligence de gewone troep Joden, die, de Hemel weet waarom, zich schijnen te verbeelden, dat iemand onmogelijk in eene diligence kan stappen zonder ten minste eenige sinaasappelen, een pennemes, eene portefeuille, een almanak van het vorige jaar, een potloodpennetje, een stuk spons en eenige caricatuurprenten noodig te hebben.

Nog een half uur, en de zon schiet hare heldere stralen vroolijk door de nog half ledige straten, en schijnt met genoegzame kracht, om de akelige luiheid van den leerknaap te ver-

HET IS BIJNA ELF UUR, EN DE KOUDE MOTREGEN, DIE REEDS ZOO LANG HEEFT AANGEHOUDEN, BEGINT NU IN EEN GOEDEN PLASREGEN OVER TE GAAN. (blz. 27).

weg moeten, staren met verbazing de aankomende passagiers aan, die er bleek en blauw uitzien, en blijkbaar zich onder den invloed bevinden van dat zonderlinge gevoel, hetwelk door het reizen wordt teweeggebracht, en de gebeurtenissen van den vorigen dag doet voorkomen alsof zij zes maanden geleden waren, zoodat men zich in goeden ernst verwondert of de vrienden en betrekkingen, van welke men veertien dagen geleden afscheid heeft genomen, in dien tijd veel zullen veranderd zijn. In het diligence-kantoor is alles in volle beweging, en om de wagens, die moeten afrijden, zwermt

drijven, die elke minuut van zijn arbeid, om den winkel te vegen en de stoep te begieten, verpoost, om een anderen leerknaap, die hetzelfde werk verricht, te zeggen hoe warm het wezen zal, of om, met zijne rechterhand boven zijne oogen, het Wonder, de Tally-ho of de Nimrod na te kijken, terwijl hij de passagiers benijdt, die buitenop zitten, en aan zijne landelijke kostschool denkt, waarbij de ellenden van water en melk en dunne boterhammen geheel verdwijnen voor de genoeglijke herinnering van het groene veld, waarin de jongens mochten spelen, en den groenen vijver, die hem een

pak slaag kostte, omdat hij ondeugend genoeg was om er in te vallen.

Cabriolets, met koffers en valiezen tusschen de beenen van den voerman en onder het kleed, ratelen door de straten naar de verschillende diligence-kantoren en stoomboot-werven; en de voerlieden van cabriolets en huurkoetsen van het veer poetsen hunne versletene rijtuigen op, terwijl de eersten zich verwonderen, hoe iemand zulk een wilde-beestenspel van een omnibus boven eene cabriolet met een harddraver kan verkiezen, en de laatsten, hoe iemand zijn nek wil wagen in eene wrakke cabriolet, terwijl hij eene fatsoenlijke huurkoets kan krijgen met een paar paarden, die nooit op hol gaan.

De winkels zijn nu allen open, en de leerlingen en winkelbedienden druk bezig met de vensters schoon te maken en op te schikken. De bakkerswinkels staan vol meiden en kinderen, die op het uitkomen van het eerste baksel broodjes wachten, eene plechtigheid, die in de voorsteden reeds een uur vroeger heeft plaats gehad; want de vroeg opstaande klerken van Somers- en Camden-Town, Islington en Pentonville, haasten zich naar hunne kantoren in het midden van de stad. Bejaarde mannen, wier inkomen geenszins in dezelfde evenredigheid is vergroot als hun huisgezin, stappen stevig door. Op het gezicht kennen zij bijna iedereen, dien zij ontmoeten of inhalen, daar zij hem elken morgen (zondag uitgezonderd) van de laatste twintig jaren hebben gezien; maar zij spreken tegen niemand. Als zij een bekende inhalen, wisselen zij een haastigen groet, en stappen naast hem voort, of hem voorbij, naarmate van zijn gang. Om iemand de hand te geven, of een vriend bij den arm te nemen, daaraan denken zij niet. Kleine kantoorjongens met groote hoeden, die mannen worden gemaakt voordat zij nog jongens zijn, draven paar aan paar voort, kenbaar aan hun zorgvuldig opgeborstelden rok (hun eersten) en aan hunne met stof bevlekte en met inkt bemorste witte broek. Het kost hun blijkbaar eene groote zelfoverwinning, om niet een gedeelte van hun etensgeld te besteden aan de oudbakken taartjes, die bij de banketbakkers zoo uitlokkend voor de glazen staan; maar de bewustheid van hunne waardigheid en de ontvangst van zeven shillings in de week, met het vooruitzicht van spoedig tot acht op te klimmen, komt hun te hulp; zij stappen derhalve door, en kijken al de modemaaksters-leermeisjes onder den hoed, — die arme dingen, die zoo hard moeten werken, zoo slecht betaald en zoo dikwijls mishandeld worden!

Elf uur, en een nieuw menschensoort vertoont zich op de straten. De goederen voor de winkelvensters zijn uitlokkend uitgestald, en men zou zeggen, dat de winkelbedienden, met hunne witte dassen en nieuwmodische rokken, geen glasruit zouden kunnen schoonmaken, al hing er hun leven van af. De karren en voerlieden hebben Covent-Garden vaarwelgezegd; de rondventers van groenten loopen nu door de voorsteden om; de klerken zitten op hunne kantoren, terwijl hunne meesters te paard, in sjeezen, cabriolets of omnibussen daarheen rijden. De straten zijn vol menschen, zwierig en kaal, rijk en arm, werkzaam en ledigloopend, en wij naderen de hitte en drukte van den middag.

II.

DE STRATEN VAN LONDEN DES AVONDS.

Wanneer men de straten van Londen in al hare glorie wil aanschouwen, moet men die zien op een donkeren, mistigen winteravond, als er juist vocht genoeg valt om de straatsteenen smerig te maken, zonder eenig vuil weg te spoelen, en als de dikke, dompige mist, die alle voorwerpen omnevelt, de gaslampen nog helderder en de schitterend verlichte winkels nog prachtiger doet schijnen door het contrast, hetwelk zij vormen met de duisternis in het rond. Alle menschen, die op zulk een avond thuis blijven, schijnen genegen om het zich daar zoo genoeglijk en pleizierig mogelijk te maken; en de voorbijgangers op straat hebben goede reden om de gelukkigen te benijden, die bij hun eigen haard kunnen blijven zitten.

In de fatsoenlijke straten zijn de gordijnen der voorkamers, die tot eetvertrek worden gebruikt, dichtgeschoven, de keukenvuren vlammen helder op, en een geurige damp prikkelt de neusgaten van den hongerigen voetganger, als hij verdrietig voorbij de vensters der kelderkeuken stapt. In de voorsteden gaat de warme-broodjesjongen al schellend zijn weg, maar vordert veel langzamer dan anders; want nauwelijks heeft jufvrouw Macklin in No. 4 hare voordeur geopend en "Broodjes hier!" geroepen, of jufvrouw Walker in No. 5 steekt haar hoofd het venster uit en roept insgelijks "Broodjes hier!" en nauwelijks heeft jufvrouw Walker de woorden uit haar mond, of jufvrouw Peplow, aan den overkant, laat haar veelbelovend zoontje uitschieten, dat de straat oprent, met eene vaart, die slechts het uitzicht op geboterde warme broodjes kan mededeelen en den jongen met geweld naar zijn huis trekt; waarop jufvrouw Macklin en jufvrouw Walker, om den jongen moeite te besparen en te gelijk met jufvrouw Peplow een buurpraatje te houden, even overloopen en aan de deur van de laatstgenoemde jufvrouw hare broodjes koopen; wanneer uit de vrijwillige bekentenis van jufvrouw Walker blijkt, dat haar theegoed al gereed staat, naardien zij, daar het zulk miserabel weer is, eens een bijzonder lekker kopje

thee wilde drinken — een besluit, waartoe, merkwaardig genoeg, de twee andere jufvrouwen insgelijks op dezelfde manier gekomen zijn.

Na een vriendelijk gesprek over het miserabele weer en het verkwikkelijke van een kopje thee, met eene uitweiding over de stoutheid van de meeste kinderen als een regel, en de liefheid van den kleinen Peplow als eene uitzondering, ziet jufvrouw Walker haar echtgenoot de straat inkomen; en daar de goede man, na zijne koude wandeling van de dokken, zeker naar een kopje thee verlangt, loopt zij dadelijk met hare broodjes in de hand naar de overzijde. Jufvrouw Macklin doet hetzelfde, en alle drie stuiven in huis en slaan hare straatdeuren dicht, welke dien avond niet weder worden geopend, behalve voor den bierjongen van negen uur, die eene lantaren aan zijn bak heeft hangen, en zegt, terwijl hij jufvrouw Walker de Advertiser van den vorigen dag overgeeft, dat hij kwalijk de kan kan vasthouden, laat staan de courant voelen; want dat het zulk een bitter koude avond is als hij ooit heeft beleefd, behalve dien avond toen die man op den hoek doodvroor.

Na een kort profetisch gesprek met den politiedienaar op den hoek, over eene waarschijnlijke verandering van weer en het begin van eene harde vorst, gaat de bierjongen naar huis, en houdt zich het overige van den avond bezig met ijverig het vuur in de gelagkamer aan te stoken, en nu en dan met alle bescheidenheid een woordje te mengen in het gesprek der geëerde gasten, die daar verzameld zijn.

De morsige straten in de nabijheid van Marsh-Gate en Victoria-Theatre hebben op zulk een avond eene akeligheid, welke door de groepen, die daarin omdwalen, geenszins wordt verminderd. Zelfs de kleine blikken tempel, aan gebakken aardappelen gewijd, en prachtig verlicht met gekleurde lantarens, ziet er niet zoo vroolijk uit als anders, en wat het nierpasteikraampje betreft, dat is geheel onkenbaar. De kaars in de lantaren van geolied papier is wel vijftigmaal uitgewaaid, zoodat de koopman, eindelijk het heen- en weerloopen naar den naasten wijnkelder moede, het denkbeeld aan illuminatie wanhopig heeft vaarwelgezegd, en de eenige teekenen, waardoor men zijn kraampje in de verte ontdekt, bestaan in de vonken, die langs de straat vliegen als hij zijn draagbaren oven opent, om een zijner klanten aan een nierpasteitje te helpen.

De platvisch-, oester- en fruitventers slenteren hopeloos langs de huizen, vruchteloos trachtende eenige liefhebbers te lokken; en de havelooze jongens, die de straat tot hunne gewone speelplaats hebben, kruipen in troepjes bij elkanders, onder eene uitstekende lijst of onder het zeil van den kaaskooper, waar groote fel brandende gasvlammen haar licht verspreiden over stapels roode en gele kazen, door stukken spek en botervaatjes afgewisseld. Hier vermaken zij elkander met een gesprek over het theater, waartoe zij aanleiding nemen uit hun laatste bezoek op de galerij; zij bewonderen het schrikkelijke gevecht, waarvoor alle avonden encore wordt geroepen, en zijn verrukt over den zwier, waarmede Bill Thompson de matrozen-horlepijp danst.

Het is bijna elf uur, en de koude motregen, die reeds zoo lang heeft aangehouden, begint nu in een goeden plasregen over te gaan; de gebakken-aardappelenman is heengegaan, het kraampje met nierpasteitjes is weggeruimd, de kaaskooper heeft zijn zeil ingehaald, en de straatjongens hebben zich verstrooid. Het bestendig kletteren van overschoenen op de glibberige steenen en het ritselen van paraplu's, als de wind hen van achteren vat, getuigen hoe onaangenaam het weder is; en de politiedienaar, die zijn gewasten mantel heeft dichtgeknoopt en zich zooveel mogelijk met zijn rug tegen den wind in plaatst, schijnt er zeer ver af te zijn van zich met zijn toestand en het vooruitzicht geluk te wenschen.

De kleine komenijswinkel, met de gebarsten schel aan de deur, welker treurig getinkel steeds de vraag om een half ons suiker en een half ons koffie voorafgegaan heeft, wordt gesloten. De voorbijgangers worden hoe langer hoe minder in getal; het rumoer en getier in eenige tapperijen is bijna het eenige geluid, dat de treurige stilte afbreekt.

Even te voren was er nog een ander geluid te hooren: maar nu heeft het opgehouden. Die arme vrouw, met een kind in hare armen, welks uitgeteerde leden zij zorgvuldig in haar eigen dunnen doek hield gewikkeld, deed haar best om een vroolijk liedje te zingen, in de hoop dat een medelijdend voorbijganger haar eene aalmoes zou geven. Een woest spottende lach over hare zwakke stem is al wat zij gewonnen heeft. De tranen rollen over haar bleek gezicht; het kind is koud en hongerig, en deszelfs zacht gekreun vergroot nog de zielesmart der rampzalige moeder, die, wanhopig en overluid kermend, op eene koude natte stoep nederzinkt.

Welk eene bittere satire op het menschdom is zulk een gezang! Het is waarlijk geen onderwerp van spotternij, als eene ziekelijke, uitgehongerde bedelaarster flauw de woorden opdreunt van een luchtig liedje, dat, wie weet hoe dikwijls, uwe uren van luidruchtig vermaak heeft vervroolijkt. Hoe weinigen, die zulk een ellendig schepsel voorbijgaan, denken hoe haar het hart moet wegkrimpen als zij den mond wil openen om te zingen!

Een ure! Gezelschappen, die uit de verschillende schouwburgen komen, plassen door de modderige straten; cabriolets, huurkoetsen en

omnibussen rijden snel voorbij; een aantal geregelde schouwburgbezoekers verzamelden zich in verschillende huizen van verversching, en coteletten, oesters, bier, sigaren, benevens ontelbare borrels, worden besteld en genoten, onder een onbeschrijfelijk rumoer van stemmen, gescharrel en gerammel met borden en messen.

De muzikale schouwburgbezoekers begeven zich dan nog naar een harmoniegezelschap. Uit nieuwsgierigheid willen wij hen voor eenige oogenblikken volgen.

In eene hooge ruime zaal zitten ten naastenbij tachtig of honderd gasten, die allen met tinnen kannen of meshechten op die tafels hameren, alsof zij geboren timmerlieden waren. Dit is het applaudissement van een canon, dat juist door drie zangers van beroep, aan het hoofd der tafel in het midden gezeten, is gezongen. Een van hen, een klein maar zeer deftig manneke, met een kaal hoofd, bekleedt het voorzittersgestoelte; de twee anderen — een dikke met eene piepstem, en een magere geheel in het zwart — zitten aan zijne rechter- en linkerhand. De voorzitter is zoowel door zijne vriendelijke deftigheid als door zijne bijzondere stem een zeer vermakelijk personage.

"Eene bastaille!" zegt een jong heer met eene blauwe das, dicht bij ons, tot een zijner makkers. "Dat zou ik gelooven. Hij komt veel lager dan iemand anders; zoo laag somtijds, dat men hem niet hooren kan." En dit is de waarheid. Het is iets verrukkelijks hem te hooren brommen, hoe langer hoe dieper omlaag, tot hij niet weer omhoog kan komen, en dan te zien welk een deftig gezicht hij zet bij een patriottisch lied. De dikke is een sentimenteel zanger, die een minneliedje met een allerliefst meisjesstemmetje kan kweelen.

Intusschen maken de aanwezigen gebruik van de pauze, om hunne kannen of glazen opnieuw te laten vullen, terwijl de hoofdpersonen — de zangers — vriendelijk een praatje maken met de meest bekende gasten.

Dat manneke, met een rond gezicht, bruine jas, witte kousen en lage schoenen, doet in het comische; en zeer opmerkelijk is het mengsel van nederigheid en bewustheid van zijn talent, waarmede hij optreedt. "Heeren!" zegt de president terwijl hij met zijn hamer op de tafel slaat, "mag ik u om attentie verzoeken? Onze vriend, mijnheer Smuggins, zal zingen." — "Bravo!" roept het gezelschap; en Smuggins, na, bij wijze van voorspel, eene poos gekucht en op eene manier, die algemeen gelach verwekt, een paar malen zijn neus opgehaald te hebben, zingt een comisch liedje, met een refrein van falderaldera aan het eind van ieder vers veel langer dan het vers zelf. Hij wordt daverend geapplaudiseerd, en nadat een jongmensch van genie een vers heeft willen reciteeren, maar allerzotst is blijven steken, klopt de president nogmaals op de tafel, en zegt: "Mijne heeren! nu zullen wij weder een canon zingen." Dit bericht wordt met algemeene toejuiching ontvangen, en een paar opgewonden leden van het gezelschap geven zelfs hunne goedkeuring te kennen, door een paar bierglazen tot gruis te slaan, eene aardigheid, die eenig geschil veroorzaakt wanneer de kastelein de schade in rekening brengt.

Zulke tooneelen ziet men tot drie of vier ure in den morgen, en zelfs wanneer deze gesloten worden, kan de nieuwsgierige andere vinden; maar daar wij, om allen te beschrijven, een geheel boekdeel zouden moeten vullen, waarvan de inhoud, hoe leerzaam ook, echter geenszins behaaglijk zou wezen, laten wij hier het gordijn vallen.

III.

EEN WINKEL OP EEN ONGELUKKIGEN STAND.

Welk een onuitputtelijken schat van onderwerpen voor ernstig nadenken bevatten de straten van Londen! Wij zijn nooit in staat geweest, om met Sterne den man te beklagen, die van Dan tot Berseba zou kunnen reizen en dan zeggen: "het is alles woest en ledig." Wij hebben volstrekt geen medelijden met iemand, die zijn hoed en stok kan nemen, en van Covent-Carden naar St.-Paulskerkhof wandelen, zonder op zijn tocht iets te vinden, dat zijne gedachten bezighoudt — bijna had ik gezegd, dat zijn hart verbetert. En toch bestaan er zulke wezens; wij ontmoeten hen dagelijks. Zwarte broeken en gekleurde vesten, zwarte wandelstokken en onvergenoegde gezichten zijn de kenteekenen van het ras. Andere menschen snellen u voorbij, vol drift om hun werk of hun vermaak op te zoeken; maar deze heeren slenteren lusteloos voort, met zulke opgeruimde en levendige gezichten als een agent van politie die op wacht staat. Niets schijnt hunne aandacht te trekken; om hunne onverschillige gelijkmoedigheid te verstoren, zouden zij door een lastdrager omvergeworpen of door eene cabriolet overreden moeten worden. Als het mooi weer is, vindt gij hen zeker in een van de drukste straten. Als gij des avonds tusschen de blauwe gordijnen, die alle onbescheidene blikken moeten afweren, door het venster van een tabakswinkel in het West-End, kijkt, ziet gij hen in het genot der eenige levensvreugde, waarvoor zij vatbaar zijn. Daar draaien zij rond tusschen tabaksvaten en sigarenkisten, met al de deftigheid, die bakkebaarden en vergulde horlogekettingen hun kunnen geven, en fluisteren de juffer met hare barnsteenen koralen en groote oorringen, die achter de toonbank

zit, en door alle meiden uit de buurt bewonderd, door alle arme modemaaksters benijd wordt, hunne laffe aardigheden toe.

Dikwijls vermaken wij ons, met de lotgevallen — de opkomst of het verval — van den een of anderen winkel waar te nemen. In verschillende straten der stad zijn er velen, wier geheele geschiedenis ons bekend is. Wij zouden er, op staanden voet, ten minste twintig kunnen noemen, van welke wij zeker zijn, dat zij in de laatste zes jaren geen lasten hebben betaald. Nooit blijft er twee maanden achtereen dezelfde bewoner in; en binnen een paar jaren ziet men er alle soorten van waren in uitgestald, die in het klein kunnen verkocht worden.

Een is er, welks lot wij met bijzondere belangstelling hebben gadegeslagen. Eerst was het een fatsoenlijk gesloten huis; maar de eigenaar werd in een proces gewikkeld, dat hij verloor; het huis kwam in de kanselarij; de huurder vertrok, en de verlatene woning geraakte spoedig in verval. Dit was de tijd, toen wij met dit huis kennis maakten. Het was geheel verveloos; de meeste vensterruiten waren aan stuk; de stoep was groen van morsigheid, en de straatdeur was een toonbeeld van verwaarloozing. Een der tijdverdrijven van de kinderen uit de buurt bestond daarin, dat zij op de stoep gingen zitten, en beurtelings zoo hard zij konden aan de deur klopten, tot groot pleizier van de buren, vooral van eene oude, zenuwachtige dame naast de deur. Er werd veel over geklaagd, en dikwijls werden de kleine straatschenders met eene kan water overstort, maar zonder eenig gevolg. Ten laatste was een uitdrager, die op den hoek van de straat woonde, vriendelijk genoeg om den klopper van de deur te nemen en dien te verkoopen, en nu zag het ongelukkige huis er nog akeliger uit.

Wij moesten onzen vriend eenige weken verlaten. Hoe stonden wij verbaasd, toen wij, bij onze terugkomst, hem nauwelijks herkenden! Hij was in een fraaien winkel herschapen, die bijna was afgetimmerd, en op de vensterluiken las men het bericht aan het publiek, dat het groote magazijn van manufacturen binnen kort zou worden geopend. Dit gebeurde ook, en nu zag men den naam van den eigenaar en Comp. met gouden letters schitteren. Welke fraaie linten en doeken hingen er voor de glazen! En dan die twee elegante jonge heeren achter de toonbank, ieder met een schoon boordje en eene witte das, evenals de minnaar in een kluchtspel. Wat den eigenaar betrof, hij deed niets anders dan in den winkel op en neer wandelen, en de jonge dames stoelen aanbieden; ook praatte hij dikwijls met den oudsten der twee jonge heeren, van wien de buren met bijzondere schranderheid vermoedden, dat hij de Comp. was. Wij zagen dit alles met leedwezen; want wij hadden een voorgevoel, dat de winkel een ongelukkigen stand had en achteruit moest gaan. Zoo was het ook: het verval was langzaam — maar zeker. Eerst kwamen er briefjes met de prijzen der goederen voor het venster; vervolgens rollen flanel, met dergelijke briefjes aan weerszijden van de deur; daarop werd er een bericht aangeplakt, dat hier ongemeubileerde kamers te huur waren; eindelijk verdween een der jonge heeren, en toen geraakte de eigenaar aan den drank. De winkel werd morsig; gebrokene ruiten werden niet gemaakt, en de voorraad van goederen werd hoe langer hoe geringer. Eindelijk kwam de knecht van de Water Compagnie, om de pijpen toe te draaien, en kort daarop ging de huurder heen, voor den huisheer niets achterlatende dan zijn compliment en den sleutel.

De volgende huurder had een winkel van papieren en kartonwerk. De winkel was nu niet meer zoo fraai geschilderd, maar toch net en knap; naar ons oordeel schenen de zaken echter niet voordeelig te staan. Wij hoopten het beste, maar wij beefden voor den afloop. Het bleek duidelijk, dat de nieuwe huurder een weduwnaar was, en buitenshuis zaken had te doen; want hij kwam elken morgen ons huis voorbij, als hij naar de City ging. De winkel werd door zijne oudste dochter waargenomen, en het arme meisje had daarbij geene hulp noodig. Dikwijls zagen wij nog twee of drie kinderen, evenals zij in den zwaren rouw, in het kamertje achter den winkel zitten; en nooit kwamen wij des avonds voorbij, of de oudste zuster was aan het werk, hetzij voor de kleineren, of wel om de eene of andere aardige beuzeling voor den winkel te maken. Dikwijls, als wij haar bleek gelaat zagen, dat bij het flauwe kaarslicht eene nog treuriger uitdrukking had, dachten wij, dat, indien die gedachtelooze vrouwen, welke de nering van zulke arme schepselen afbreuk doen, wisten hoeveel ontberingen deze zich moeten getroosten, en hoeveel inspanning het haar kost om een sober bestaan te verdienen, zij misschien liever zouden afzien van zulk een kinderachtig middel om hare ijdelheid te streelen en met hare zoogenoemde talenten te pronken, dan zulke ongelukkigen tot de laatste vreeselijke kostwinning te drijven, welke men, om het kiesch gevoel dezer liefdadige dames te sparen, niet in haar bijzijn noemen mag [1].

Maar wij vergeten den winkel. Wij bleven dien in het oog houden, en dagelijks zagen wij nieuwe bewijzen van de toenemende armoede

[1] De schrijver heeft hier het oog op eene zoogenoemde fancy fair (liefhebberij-kermis), die òf in de opene lucht òf in eene zaal wordt gehouden. Aanzienlijke dames zitten daarbij, fraai opgeschikt, met allerlei door haar zelve vervaardigde dingen te koop, waarvoor zij buitensporige prijzen vragen, en de opbrengst wordt tot een of ander weldadig doel besteed.

der bewoners van het huis. De kinderen waren, wel is waar, zindelijk; maar hunne kleederen waren oud en versleten. Men had geen huurder voor de bovenkamer kunnen krijgen, op welker opbrengst men gerekend had om de huur te kunnen betalen, en eene slepende tering verhinderde de oudste dochter haar arbeid voort te zetten. Het werd betaaldag. De huisheer had door zijn geduld met den laatsten huurder schade geleden en had nu geen medelijden met de rampen van den nieuwen bewoner. Hij liet de goederen aanslaan. Toen wij op zekeren morgen voorbij het huis kwamen, werden de weinige meubelen weggedragen, en stond het huis wederom te huur. Wat er van den laatsten huurder geworden is, hebben wij nooit vernomen. Wij gelooven en hopen, dat de oudste dochter thans boven alle leed verheven is.

Wij waren eenigszins nieuwsgierig om te weten wie er nu komen zou; wij hadden er niet veel verwachting van. Spoedig werd het huurbordje weggenomen en begon men in den winkel te timmeren. Wij vormden allerlei gissingen, welke soort van affaire er nu in zou komen; maar er wilde ons niets invallen, hetwelk in allen deele strookte met ons denkbeeld, dat het huis trapsgewijze onaanzienlijker moest worden. Eindelijk werd het huis weder geopend, en toen verwonderden wij ons, dat wij niet vroeger hadden vermoed hoe de zaak geschapen stond. De winkel — nooit zeer ruim — was door een dun beschot in tweeën verdeeld. Aan den eenen kant had een pettenmaker, aan den anderen kant een tabaksverkooper zijne waren uitgestald.

De tabaksverkooper bleef langer in zijn gedoente dan een der andere huurders. Hij scheen een losse onbezorgde klant te wezen, die zich de wereldsche zaken volstrekt niet aantrok. Hij verkocht zoovele sigaren als hij kon, en rookte de overigen zelf. Hij bleef zoolang in den winkel als hij met zijn huisheer vrede kon houden, en toen deze hem geen langer uitstel van betaling wilde geven, sloot hij de deur en ging heen. Sedert dien tijd hebben die twee kleine hokjes ontelbare veranderingen ondergaan. Op den tabaksverkooper volgde een kapper, die het venster vol pruiken en modeplaatjes hing. De pettenmaker maakte ruimte voor een snijder, en de kapper werd op zijne beurt door een groentenverkooper opgevolgd. Zoo talrijk waren de verwisselingen, dat wij in den laatsten tijd slechts in het algemeen hebben waargenomen, dat het huis hoe langer hoe meer in verval kwam. De huurders van de winkels namen er hoe langer hoe minder kamers bij, totdat zij zich eindelijk met het enkele achterkamertje behielpen. Eerst kwam er op de zijdeur eene koperen plaat met de woorden: "School voor jonge jufvrouwen." Toen zag ik naast die deur eene tweede schel, en vervolgens eene derde; en toen dachten wij dat het huis niet lager kon zinken. Wij vergisten ons. Toen wij er de laatste maal voorbijgingen, was er in den kelder eene melknegotie gekomen, en liepen er kippen over de stoep.

IV.

SCOTLAND-YARD.

Scotland-Yard is eene kleine streek lands, aan de eene zijde door de rivier de Teems, aan de andere door de tuinen van Northumberland-House begrensd; aan het eene einde palende aan Northumberland-Street, aan het andere stuitende tegen Whitehall-Place. Toen dit gewest, eenige jaren geleden, bij toeval ontdekt werd door een buitenman, die in de Strand verdwaald was geraakt, vond hij daar, als volksplanters, een kleermaker, een tapper, twee gaarkoks en een taartenbakker, en als oorspronkelijke bewoners een ras van grove, sterkgespierde menschen, die zich elken morgen ten vijf ure naar de werven begaven, om zware wagens met steenkolen te vullen en die op andere plaatsen te verkoopen. Als hunne wagens ledig waren, kwamen zij terug om meer steenkolen te halen, en van dezen handel leefden zij het geheele jaar.

Daar de volkplanters geen ander middel van bestaan hadden dan om in de behoeften dezer eenvoudige handelaren te voorzien, droegen de waren, die zij verkochten, en de manier, waarop deze te koop waren gesteld, duidelijke blijken van naar den smaak der inwoners geschikt te wezen. Voor het venster van den kleedermaker hing een paar Lilliputsche lederen slopkousen en een linnen kiel van dezelfde grootte, terwijl zijne beide deurposten versierd waren met het model van een kolenzak. De twee gaarkoks schaften schapebouten van eene grootte, en puddingen van eene stevigheid, welke alleen kolendragers naar waarde konden schatten, en de taartenbakker had eene witgeschuurde plank belegd met groote koeken van meel en braadvet, van binnen met appelen of ander fruit gevuld, die zijne klanten deden watertanden als zij voorbijgingen.

De merkwaardigste plek van geheel Scotlant-Yard was echter de oude herberg op den hoek. Hier, in een donker, met eikenhout beschoten vertrek, opgevroolijkt door den gloed van een ontzaglijk vuur en versierd met eene groote staande klok, zaten de lustige kolendragers hun bier te drinken en hunne pijpen te rooken. Uit dit vertrek hoorde men, op een winteravond, hunne stemmen zelfs over de rivier klinken, terwijl zij een bulderend koor zongen, en de laatste woorden met zooveel kracht uithaalden, dat de muren er van dreunden.

Hier vertelden zij elkander ook oude legenden van hetgeen de Teems in ouden tijd was, toen men nog nooit om de Waterloo-brug had gedacht; en dan schudden zij onheilspellend hunne hoofden, tot groote stichting van het opkomende geslacht van kolendragers, dat met de uiterste aandacht luisterde en zich verwonderde waarop dat alles zou uitloopen; waarop de kleermaker deftig zijne pijp uit den mond nam, en zeide, dat hij hoopte dat het tot een goed einde zou komen, maar dat hij er zeer aan twijfelde en eigenlijk niet wist wat hij er van zeggen zou; welke geheimzinnige rede, met een half profetisch gezicht uitgesproken, nooit miste den volkomen bijval van het geheele gezelschap te verwerven. En zoo zaten zij te drinken en zich te verwonderen, tot het tien ure werd en de vrouw van den kleermaker haar man naar huis kwam halen; dan ging het gezelschap uiteen, om den volgenden avond weder in dezelfde kamer bijeen te komen en dezelfde dingen te zeggen en te doen.

Omstreeks dezen tijd werd door de kolenschepen een gerucht naar Scotland-Yard gebracht, dat iemand in de City had hooren zeggen, dat de Lord-Mayor gedreigd had de oude Londen-brug af te breken en eene nieuwe te bouwen. In het begin sloeg men dit gerucht in den wind, als een ongegrond uitstrooisel; want niemand in Scotland-Yard twijfelde er aan, of de Lord-Mayor zou, indien hij zulk een boosaardig voornemen had, eerst voor eene week of twee in den Tower worden opgesloten, en dan om hoog verraad onthoofd worden.

Langzamerhand werden echter deze geruchten bevestigd, en eindelijk kwam er een schip met het stellige bericht, dat verscheidene bogen der oude brug afgepaald waren, en dat men druk bezig was met toebereidselen om eene nieuwe te bouwen. Welk eene spanning zag men in de oude herberg op dien gedenkwaardigen avond! Ieder staarde, bleek van schrik en verbazing, zijn buurman in het gezicht, en las daarop eene echo van het gevoel, dat zijne eigene borst vervulde. De oudste kolendrager bewees op natuurkundige gronden, dat op het oogenblik, waarop de oude, zware pijlers werden afgebroken, de Teems geheel zou afloopen en er niets dan eene droge diepte zou overblijven. Hoe zou het dan met de kolenschepen en den handel van Scotland-Yard gaan? De kleermaker schudde zijn hoofd nog ernstiger dan anders, wees met een barsch gezicht naar een mes, dat op de tafel lag, en zeide, dat men maar moest wachten en zien wat er gebeuren zou. Hij zeide niets — maar als de Lord-Mayor het slachtoffer niet werd van de algemeene verontwaardiging, zou het hem toch eenigszins verwonderen. Dat was alles.

Zij wachtten. Het eene schip na het andere kwam aan; maar geen bracht de tijding, dat de Lord-Mayor vermoord was. De eerste steen werd gelegd, en dat wel door een hertog, de broeder des konings. Jaren verliepen, en de brug werd door den koning in eigen persoon geopend. Na verloop van tijd werden de oude pijlers weggebroken; en toen de bewoners van Scotland-Yard den volgenden morgen naar de rivier gingen, in de stellige verwachting, dat zij nu droogvoets naar Pedlar's Acre zouden kunnen overstappen, bevonden zij tot hunne onbeschrijfelijke verbazing, dat het water juist even hoog was als gewoonlijk.

Een gevolg, zoo verschillend van hetgeen zij van deze eerste nieuwigheid verwacht hadden, maakte op de bewoners van Scotland-Yard een geweldigen indruk. Een der gaarkoks trachtte eene nieuwe klasse van klanten te lokken, door zijne tafeltjes met witte lakens te overspreiden en een soort van uithangbord uit te hangen. In den omtrek van Scotland-Yard kwamen allerlei nieuwigheden tot stand. In Hungerford werd eene nieuwe markt opgericht, en in Whitehall-Place werd een politiekantoor gevestigd. De levendigheid van Scotland-Yard nam gedurig toe; vele leden van het Lagerhuis ontdekten dat deze straat hun een omweg bespaarde, en eene menigte andere voetgangers volgden hun voorbeeld.

Wij gaven acht op den voortgang der beschaving, en slaakten daarbij een zucht. De gaarkok, die de nieuwigheid van tafellakens dapper tegenstand bood, verloor dagelijks veld, en eene doodelijke vijandschap tusschen hem en zijn gelukkigen mededinger was het gevolg. De fatsoenlijke gaarkok dronk ook des avonds zijne pint bier niet meer in Scotland-Yard, maar ging naar Parliament-Street, om een glas jenever met water te drinken. De taartenbakker bleef nog de oude herberg bezoeken; maar hij ging sigaren rooken, begon zich zelven een pasteibakker te noemen en las de nieuwspapieren. De oude kolendragers verzamelden zich nog om den ouden haard; maar hun gesprek was ernstig en treurig, en hun vroolijk gezang en luidruchtig gelach werd niet meer gehoord.

En wat is Scotland-Yard nu? Al de oude gebruiken zijn veranderd, en de oude eenvoudigheid van deszelfs bewoners is verdwenen. De bouwvallige tapperij heeft voor een ruimen en prachtigen jenevertempel plaats gemaakt, die met een opschrift in vergulde letters prijkt. Voor het venster van den kleermaker hangt ook het model van een bruinen surtout, die er zeer buitenlandsch uitziet, met zijden knoopen, een bonten kraag en bonte opslagen. Hij zelf draagt strepen op zijne broek en wij hebben zijne knechts (want tegenwoordig houdt hij knechts) in dezelfde uniform op de tafel zien zitten.

Aan het andere eind der kleine rij huizen is een laarzenmaker komen wonen, in een huisje, dat (hetgeen op zich zelf reeds eene nieuwig-

heid is) eene bovenverdieping heeft; en hier zet hij echte Wellington's te koop, een schoeisel, waarvan eenige weinige jaren geleden niemand der oorspronkelijke bewoners ooit gehoord had. Het is nog niet lang geleden, dat er in het midden der rij een modewinkel werd geopend, en toen wij dachten, dat de nieuwigheidsgeest geen grootere verandering kon voortbrengen, kwam er een galanterie-koopman, die, niet tevreden met vergulde ringen en braceletten voor zijn venster te hangen, daar ook een briefje heeft gezet: "Hier steekt men dames gaatjes in de ooren." In den modewinkel staat eene zwierig gekleede jonge juffer, en de kleermaker is lakenkooper tevens.

Onder al de veranderingen en nieuwigheden is slechts één oud man overgebleven, die er over schijnt te treuren, dat zijn oud verblijf zoo onkenbaar wordt gemaakt. Hij spreekt met geen mensch; maar op de houten bank op den hoek van den muur tegenover de dwarsstraat naar Whitehall-Place gezeten, kijkt hij stilzwijgend naar het opspringen en stoeien zijner honden. Hij is de genius van Scotland-Yard. Jaren rollen over zijn hoofd; maar in goed of slecht weder, bij hitte of koude, in regen, hagel en sneeuw, altijd zit hij op zijne gewone plaats. Armoede en gebrek staan op zijn gelaat geteekend, zijn rug is door ouderdom gebogen, zijn haar vergrijsd; maar daar blijft hij steeds over het verleden zitten mijmeren; en daarheen zal hij dagelijks zijne zwakke leden slepen, tot hij voor het laatst zijne oogen sluit.

Nog eenige jaren, en de oudheidkundige van een volgend geslacht zal misschien een blik slaan op de bladen, die wij zoo even hebben beschreven, en mogelijk zal al zijne studie ontoereikend wezen om de plaats van Scotland-Yard te ontdekken.

V.

SEVEN DIALS. — DE ZEVEN ZONNEWIJZERS.

Wij zijn altijd van meening geweest, dat, indien Tom King en de Franschman aan Seven Dials geen onsterfelijken naam hadden bezorgd, Seven Dials zich zelf onsterfelijk zou gemaakt hebben. Zie de plaats maar eens aan! De Gordiaansche knoop was zeker een kunststuk; dat was ook het doolhof van Hampton-Court; dat is ook het doolhof van Beulah-Spa; dat waren ook de knoopen der gesteven witte dassen, waarbij de moeielijkheid, om ze om te doen, alleen werd geëvenaard door de oogenschijnlijke onmogelijkheid om ze ooit weder af te doen. Maar welke kronkels kunnen met die van Seven Dials worden vergeleken? Waar vindt men elders zulk een doolhof van straten, stegen, sloppen en gangen? Waar vindt men zulk een mengelmoes van Engelschen en Ieren als in dit verwarde gedeelte van Londen? Wij moeten ronduit bekennen, dat wij altijd hebben getwijfeld aan de waarheid der legende, waarop wij boven zinspeelden. Wie kan denken, dat iemand dwaas genoeg zou zijn, om hier in een huis — en dat wel in een huis waar commensalen worden gehouden — naar een mijnheer Thompson te vragen, daar hij toch bijna zeker kan wezen, dat er uit ieder huis van middelmatige grootte ten minste twee of drie Thompson's voor den dag zouden komen? En dan een Franschman en Seven Dials! Hoe zou die daar komen? De man was zeker een Ier. Tom King had in zijne jeugd niet schoolgegaan, en daar hij zoo weinig verstond van hetgeen de man zeide, meende hij dat het Fransch was.

De vreemdeling, die voor de eerste maal in de Dials komt, en daar staat, evenals Belzoni in zijn tijd, voor de opening van zeven donkere gangen, onzeker welken hij zal inslaan, zal zeker genoeg om zich heen zien, om zijne nieuwsgierigheid en aandacht voor een tamelijk geruimen tijd bezig te houden. Van het onregelmatige plein, waarop hij staat, loopen in alle richtingen straten en stegen, die zich verliezen in den rookerigen damp, welke het perspectief donker en schemerachtig maakt; en op elken hoek — als waren zij daar gekomen om eenige mondvollen op te happen van zooveel versche lucht als tot zoover is doorgedrongen, maar te zeer is afgemat om ook de nauwe gangen in het rond binnen te kruipen — staan groepen van menschen, wier voorkomen en woningen het gemoed van iedereen, behalve een echten Londenaar, met verbazing moeten vervullen.

Aan den eenen kant is een troepje verzameld om een paar dames, die, nadat zij in den loop van den ochtend zeer vriendschappelijk te zamen eenige borrels hebben gedronken, eindelijk over een punt van huiselijke schikking verschil hebben gekregen en op het punt zijn om den twist op eene handtastelijke manier te beslechten, in het bijzijn der andere dames uit de buurt, die de grootste belangstelling betoonen en allen voor eene van beide zijden partij hebben gekozen.

"Waarom bruit ge niet toe, Sara?" vraagt eene halfgekleede matrone, bij wijze van aanmoediging. "Als mijn man haar gisteren op een slok had getrakteerd zonder dat ik het wist, zou ik haar de oogen uitkrabben — dat beest!"

"Wat is er gebeurd, vrouw Smith?" vraagt een oud wijf, dat juist komt aanloopen.

"Wat er gebeurd is?" antwoordt de eerste spreekster, om de vijanden van hare gunstelinge te tergen. "Wel, daar hebt gij de arme goede vrouw Sulliwin, die vijf kinderen van

haar zelve heeft; en nu kan zij geen achtermiddag uit schoonmaken gaan, of er moeten sletten in huis komen, die haar man helpen om den boel door te brengen, en dat, nu ze al twaalf jaar getrouwd is met aanstaande Paschen; want ik heb zelf de trouwceel gezien,

IEMAND, DIE OP EEN WARMEN ZOMERAVOND DOOR DE DIALS KOMT, EN AL DE VROUWEN UIT HET HUIS OP DE STOEP ZIET STAAN KEUVELEN, ZOU LICHT KUNNEN DENKEN, DAT DE GROOTSTE HARMONIE ONDER DEZE DAMES HEERSCHTE. (blz. 34).

toen ik laatst op een woensdag bij haar theedronk. Ik mocht zoo zeggen: "Vrouw Sulliwin!" zeide ik..."

"Wat meent gij met dat sletten?" roept eene bondgenoote van de andere partij, die grooten lust schijnt te hebben om op eigene hand eene schermutseling te houden.

"Hoezee! Pak haar maar beet!" schreeuwt een bierjongen daartusschen.

"Wat meent gij met dat sletten?" vraagt de kampvechtster nogmaals.

"Dat raakt ù niet," antwoordt de eerste spreekster met bijzonderen nadruk. "Ga gij maar naar huis, en als gij goed nuchter zijt, stop dan uwe kousen."

De eenigszins personeele toespeling, niet slechts op het zwak der strijdlustige dame, maar ook op den toestand van hare garderobe, doet haar in gramschap opstuiven, en zij geeft dan ook met den uitersten spoed gehoor aan

het dringend verzoek der omstanders om maar "toe te bruien." De schermutseling wordt algemeen, en duurt voort tot de politiedienaren er een eind aan maken.

Behalve dat er talrijke groepen bij de deuren der jeneverwinkels en midden op de straat staan te praten of te kijven, is ook elke paal in beslag genomen door iemand, die, met droomerige volharding, uren lang daartegen staat te leunen. Het is zonderling genoeg, dat zekere klasse van menschen in Londen geen ander genot schijnt te kennen dan tegen palen te leunen. Wij zagen nooit een echten metselaarsknecht zich met eenige andere uitspanning verlustigen, het vechten uitgezonderd. Ga maar eens op een avond in de week door St. Giles, en daar staan zij in hunne linnen buizen, met steengruis en kalk bestoven, tegen palen te leunen. Ga op een zondagochtend door Seven Dials, en daar staan zij weder in blauwe rokken, gele vesten en gepoetste laarzen, tegen palen te leunen. Zou men denken, dat iemand zijne beste kleeren zou aantrekken om den geheelen dag tegen een paal te staan leunen!

Het eigenaardige voorkomen dezer straten en de sterke gelijkenis, welke zij allen op elkander hebben, strekt geenszins om de verbijstering van den vreemdeling in de Dials te doen afnemen. Hij doorkruist de eene straat na de andere vol morsige, bouwvallige huizen en ontmoet telkens en onverwacht een pleintje met huizen omzet, even misselijk en wanstaltig als de halfnaakte kinderen, die in de goten wriemelen. Hier en daar ziet hij een kruidenierswinkel, met eene gebarsten schel aan de deur, om de komst van een klant aan te kondigen, of de nadering te verraden van een jongen heer, bij wien het orgaan der steelzucht zich vroegtijdig ontwikkelde; op andere plaatsen staat, als het ware tot steun voor de andere huizen, een hoog en fraai gebouw — een jeneverpaleis; voor de vensters met gebrokene en dichtgeplakte ruiten staan potten met bloemen, even zwart en berookt als de Dials zelf; en de winkels van vodden, beenderen- en oud-ijzerkoopers wedijveren in zindelijkheid met die der honden-, kippen- en duivenmelkers. Uitdragerswinkels, die men voor hospitalen zou kunnen houden, door een teerhartig mensch tot schuilplaatsen van verarmd ongedierte gesticht, uithangborden en aankondiging van dagscholen, pennytheaters, requestenschrijvers en mangelvrouwen voltooien het tafereel van stil leven, waarin vuile kinderen, havelooze vrouwen, meer dan havelooze mannen, rondvliegende ballen en bromtollen, rotte appelen, zeer twijfelachtige oesters, magere katten, druilende honden en anatomische kippen het aangename bijwerk uitmaken.

Zoo de huizen en derzelver bewoners op het eerste gezicht weinig bekoorlijks hebben, eene nadere kennismaking is niet geschikt om dien eersten indruk te verminderen. Elke kamer heeft haar afzonderlijken huurder, en elk huurder is doorgaans het hoofd van een talrijk gezin.

De man, die den winkel en het kamertje daarachter heeft gehuurd, houdt zich bezig met een of anderen handel, die een kapitaal van een paar shillings vereischt, en woont daar met zijne familie. Een Iersch daglooner met zijne familie woont in den achterkelder, en een tapijtenklopper met de zijne in den voorkelder. Op de eerste verdieping woont voor nog een man met vrouw en kinderen, en achter eene jonge juffer, die een gedeelte van haar kost wint met borduurwerk, en eenigermate haar fatsoen wil ophouden. De tweede en volgende verdiepingen zijn herhalingen van de eerste, behalve dat in het achterste zolderkamertje een kaal heer van fatsoen woont, die zich elken morgen een kannetje koffie laat brengen uit het zoogenaamde koffiehuis, een paar deuren verder. Deze heer is een eenigszins geheimzinnig wezen; maar daar hij een zeer afgezonderd leven leidt, en men hem, behalve zijne koffie en broodjes, nooit iets heeft zien koopen dan eene pen en een beetje inkt, houden zijne buren hem natuurlijk voor een schrijver, en het gerucht loopt, dat hij verzen maakt voor Warren, den schoensmeerfabrikant.

Iemand die op een warmen zomeravond door de Dials komt, en al de vrouwen uit het huis op de stoep ziet staan keuvelen, zou licht kunnen denken, dat de grootste harmonie onder deze dames heerschte, en dat men zich geen goedhartiger menschen zou kunnen verbeelden, dan de geboren Diallers. Helaas! de winkelier mishandelt zijne kinderen; de tapijtenklopper oefent zijne kunst op zijne vrouw; de bovenste en benedenste voorkamers leven in doodelijke vijandschap, omdat de bovenste niet nalaten wil te dansen, als de benedenste met zijne kinderen naar bed is; de bovenste achterkamer bemoeit zich altijd met kinderen, die hem niet aangaan; de Ier komt alle avonden dronken thuis, en zoekt dan ruzie met iedereen, en de borduurende jonge juffer heft bij elke gelegenheid een vreeselijk gegil aan. Er wordt oorlog gevoerd tusschen de eene verdieping en de andere; zelfs de kelder wil voor niemand onderdoen. Jufvrouw A. geeft het meisje van jufvrouw B. een klap, omdat het gezichten trekt; en terstond daarop giet jufvrouw B. het jongetje van jufvrouw A. een pot koud water op het lijf, omdat het haar uitscheldt. De mannen komen er tusschen — de twist wordt algemeen — een gevecht en de komst van een paar politiedienaren zijn de onvermijdelijke gevolgen.

VI.

OVERDENKINGEN IN MONMOUTH-STREET.

Wij hebben Monmouth-Street altijd als de eenige echte stapelplaats van oude kleeren beschouwd, en bovendien als eene straat, eerbiedwaardig door hare oudheid en wegens het nut, dat zij der maatschappij aanbrengt. Aan Holywell-Street hebben wij een hekel. Wij zijn geslagene vijanden van die roodharige Joden, die iemand met geweld in hunne morsige winkels slepen, en hem tegen wil en dank een pak kleeren aantrekken.

De bewoners van Monmouth-Street vormen eene afzonderlijke klasse. Zij zijn stille, ordentelijke lieden, die zich doorgaans in hunne diepe kelders en donkere achterkamertjes opgesloten houden, en zelden buiten de deur komen, dan op een koelen zomeravond. Dan ziet men hen op de stoep hunne pijp zitten rooken en naar hunne lieve kindertjes kijken, die in of bij de goot vreedzaam met elkander spelen. Hunne gezichten zijn vrij nadenkend en morsig, daar zij altijd over hunne negotie peinzen; en hunne woningen onderscheiden zich door dat volslagen gemis van al wat fraai of geriefelijk kan heeten, zoo gewoon bij menschen, die veel te denken en te zorgen hebben en aan eene zittende levenswijze gewoon zijn.

Wij hebben reeds van de oudheid der straat melding gemaakt. Eene eeuw geleden sprak men reeds van een geborduurden rok uit Monmouth-Street; en hoewel men hier thans geene geborduurde rokken meer vindt, is de tijd slechts veranderd, maar Monmouth-Street niet. Monmouth-Street is de begraafplaats van alle oude modes, en zal dit waarschijnlijk blijven totdat er geene modes meer te begraven zijn.

Gaarne wandelen wij tusschen deze rustplaatsen van beroemde dooden, en blijven wij stilstaan bij de gedachten, welke zij bij ons opwekken. Nu trachten wij eene overledene broek, dan een afgeleefden rok, of het droevig overschot van een weleer prachtig vest een denkbeeldig wezen aan te passen, en pogen uit het fatsoen en den toestand der kleedingstukken ons hun vroegeren eigenaar voor den geest te brengen. Hiermede bezig zijnde, gebeurt het wel eens, dat wij zoo lang naar die uitstalling van oude kleeren staan te kijken, tot de politieagenten van den hoek der straat naderbij komen, om ons in het oog te houden.

Laatst zagen wij aan een kapstok voor een winkel een aantal kleederen op eene rij hangen, die terstond de gedachte in ons opwekten, dat zij op verschillende tijden door denzelfden man moesten gedragen zijn, en nu, door een samenloop van omstandigheden, in dezen winkel weder bij elkander waren geraakt. Hoe zonderling dit denkbeeld schijnen moge, hielden wij ons toch verzekerd, dat wij gelijk hadden, en hoe langer wij het goed bekeken, des te sterker werden wij overtuigd, dat wij ons onmogelijk konden vergissen. Het geheele leven van dien man stond zoo duidelijk op die kleederen te lezen, als hadden wij zijne geschiedenis in schrift of druk voor ons gehad.

Het eerste was een gelapt blauw pakje, zooals kleine jongens plachten te dragen voordat de kielen en gordelriemen in de mode kwamen, met twee rijen knoopjes op het buis, die tot over de schouders reikten, en eene broek, die over het buis werd getrokken, zoodat de beenen vlak onder de armen schenen te beginnen. Aan de kortheid der mouwen en broekspijpen kon ik zien, dat de voormalige kleine drager een Londenaar van geboorte moest zijn geweest. Ook bleek het duidelijk, dat hij met dat pakje naar een kinderschooltje was gegaan; want in eene kostschool zou men hem niet zooveel op zijne knieën hebben laten kruipen. Zijne moeder was zeker ook vrij mal met hem geweest, en had hem geen gebrek aan kopergeld laten lijden; hetgeen bleek uit de koekachtige smeren om de zakken en onder de kin, die de bekwaamheid van den winkelier niet geheel had kunnen doen verdwijnen. Zijne ouders waren fatsoenlijke lieden, maar in geene zeer ruime omstandigheden; anders zou hij niet zoo uit dat eerste pakje zijn gegroeid voordat hij dat tweede kreeg, met het buis over de broek, waarmede hij naar eene grootere school ging, waar hij schrijven leerde, en waar de inkt niet zoo werd aangelengd als tegenwoordig, gelijk nog was op te maken uit de zwarte strepen op de plek, waar hij gewoon was zijne pen af te vegen.

Het voornaamste stuk van het volgende pak was een zwarte rok in miniatuur. Zijn vader was gestorven, en zijne moeder had den knaap als jongste klerk, eigenlijk loopjongen, op een kantoor bezorgd. Lang had die rok moeten dienen; hij was vaal en kaal gesleten, maar nog zindelijk en knap. Die arme moeder! wij zagen in onze verbeelding, met welke geveinsde opgeruimdheid zij zich des middags bij den karigen maaltijd neerzette, en zich hield alsof zij geen eetlust had, opdat de grage jongen genoeg zou hebben. Bij hare onophoudelijke zorg voor zijn welzijn en hare trotschheid op zijn gezonden groei, kwam nu en dan de gedachte bij haar op, bijna al te smartelijk om er bij te vertoeven, dat, als hij volwassen was, hare zorg en liefde misschien vergeten en met ondank beloond zouden worden. Hoe diep smartte het haar zelfs toen, indien haar zoon, al was het zonder opzet, haar koel of onvriendelijk bejegende!

Wij wisten wel, dat zoo iets dagelijks voorvalt; en toch deed het ons even gevoelig aan, toen wij zagen, of ons verbeeldden te zien —

want dat is hetzelfde — hoe het langzamerhand anders werd, alsof wij nu voor het eerst aan de mogelijkheid van zoo iets gedacht hadden. Het volgende pak, zwierig maar slordig, meer naar de toenmalige mode, maar niet half zoo fatsoenlijk als die afgesleten zwarte rok, verhaalde eene geschiedenis van losbandig ledigloopen en slechte makkers, en zeide ons, dat de weduwe spoedig haar eenigen troost op aarde verloren had. In onze verbeelding zagen wij dien rok, met nog een half dozijn van dezelfde snede, langs de straat slenteren, om den nacht in een of ander berucht huis door te brengen.

Van denzelfden kapstok namen wij eenige rokken, om eene partij jongens van vijftien tot twintig jaren te kleeden; staken hun sigaren in den mond en de handen in de zakken, en zagen hen zoo, onder een gesprek vol ruwe vloeken en vuile kwinkslagen, de straat afgaan. Wij volgden hen, totdat zij in een speelhuis waren aangeland, en toen begaven wij ons naar de eenzame woning, waar de moeder tot laat in den nacht bleef opzitten. Wij zagen hoe zij met koortsig ongeduld telkens opstond, de deur opende, in de duisternis uitkeek, en te leur gesteld terugkwam, om kort daarop weder naar de deur te gaan en opnieuw te leur gesteld te worden. Wij zagen, met hoeveel geduld zij de beestachtige scheldwoorden, ja zelfs de slagen verdroeg, waarmede de dronkaard hare vermaningen en gebeden beantwoordde; en wij hoorden hoe zij snikte, als zij in haar eenzaam slaapvertrekje op hare knieën nederzonk.

Er was een veel langer tijd verloopen, en er had eene veel grootere verandering plaats gehad, voordat het volgende pak met een ander verwisseld werd. Het was het kleed van een grofgespierd, volwassen man; en men behoefde den groenen rok met breede panden en groote koperen knoopen slechts te zien, om te begrijpen, dat de eigenaar zelden uitging zonder een hond achter zijne hielen, en een kameraad, even losbandig en nietswaardig als hij zelf, aan zijne zijde. De ondeugden van den knaap hadden zich met de jaren ontwikkeld; en wij konden ons licht verbeelden, hoe het er in zijne woning uitzag.

Wij zagen de ellendige kamer zonder huisraad, en daarin zijne vrouw en kinderen, allen even bleek en mager, en den man, die met wankelende schreden weder naar de kroeg ging, waaruit hij pas naar huis was gekomen, gevolgd door zijne vrouw en een ziekelijk kind, die klaagden, dat hij hen niets te eten overliet; en wij hoorden het luidruchtig gekijf en het straatrumoer, dat er op volgde, als hij haar met slagen tot zwijgen wilde brengen. Daarop voerde onze verbeelding ons naar een armhuis, tusschen benauwde straten en stegen gelegen, waarin eene arme oude vrouw, die voor haar zoon om vergiffenis smeekte, in eene bedompte kamer lag te sterven, zonder dat een kind haar de hand drukte of een koeltje zuivere lucht haar gloeiend voorhoofd verfrischte. Eene vreemde hand drukte de gebrokene oogen toe, en vreemde ooren vingen de woorden op, die de half verstijfde lippen nog fluisterden.

Een grove linnen kiel, met een ouden katoenen zakdoek en eenige andere kleedingstukken van de gemeenste soort, maakten het slot der geschiedenis uit. Zij beteekenden eene gevangenis en een vonnis — ballingschap of de galg. Hoeveel had die man toen niet willen geven om zijne jeugd te herroepen, toen hij onder zijne slaafsche beroepsbezigheden zoo tevreden en gelukkig was, of om die moeder, welker gebeente in een armengraf rustte, in het leven te kunnen terugroepen, al ware het alleen voor een oogenblik, slechts lang genoeg om zijn berouw te betuigen en vergiffenis te ontvangen! Nu zagen wij de kinderen langs de straten schooien, en de moeder eene verlatene weduwe, beiden geschandvlekt door den naam van een man en vader, en door den nood gedwongen tot dezelfde misdrijven, die hem, duizenden mijlen ver, een langzamen dood, misschien van jaren duur, te gemoet hadden gevoerd. Van het einde der geheele geschiedenis zagen wij geen spoor; maar het was niet moeielijk den afloop daarvan te raden.

Om onze gewone opgeruimde gemoedsstemming te herwinnen, gingen wij eenige schreden verder, tot voor eene plank met oude schoenen en laarzen, van welke een paar bijzonder onze aandacht trok. Het was een paar kaplaarzen, die buiten twijfel het eigendom van een welgesteld groentenkoopman waren geweest, terwijl de verbeelding mij in een paar zijden schoentjes en stoffen laarsjes, die aan weerszijden van de kaplaarzen stonden, de schoeisels van een paar dienstmeisjes deed zien, die beurtelings zijne liefjes waren. Wij hadden reeds een geruimen tijd besteed met het uitwerken eener ingewikkelde liefdesgeschiedenis, waarin deze drie de hoofdpersonen waren, toen ons op eens eene schelle stem in de ooren klonk: “Heb je me haast genoeg aangekeken?” Dit was de uitroep van eene oude vrouw, die achter de plank, half in den kelder verzonken, op een stoel zat, om op het goed te passen; en de bewustheid, dat onze verstrooiing op eenigerlei wijze verkeerd kon worden uitgelegd, deed ons met veel overhaasting de wijk nemen.

VII.

DE HACKNEY-KOETS.

Wij beweren, dat eigenlijk zoogenoemde hackney-koetsen een uitsluitend eigendom der hoofdstad zijn. Men kan ons zeggen, dat ook Edin-

burg hackney-koetsen-veren heeft; als men niet zoo ver wil loopen, om ons tegen te spreken, kan men ons herinneren, dat Manchester, Liverpool en andere groote steden (gelijk men in het Parlement zegt) hare hackney-koetsen hebben. Wij willen gaarne toestemmen, dat die plaatsen in het bezit zijn van zekere voertuigen, die er bijna even morsig uitzien, en bijna even langzaam rijden, als de Londensche hackney-koetsen; maar dat zij de minste aanspraak hebben om, wat hare veren, voerlieden of paarden betreft, met deze te wedijveren, ontkennen wij ten stelligste.

Neem eens eene echte, logge, wrakke, Londensche hackney-koets van den ouden stempel, en laat dan iemand, als hij kan, onbeschaamd genoegd wezen om te zeggen, dat hij ooit op de wereld iets gezien heeft, dat daarnaar geleek, of het moest eene andere hackney-koets van denzelfden ouderdom wezen! Wij hebben onlangs, en dat wel met diep leedwezen, op sommige veren eenige glanzig geel geschilderde koetsen gezien, met vier wielen van dezelfde kleur als de bak, terwijl het bij allen, die de zaak bestudeerd hebben, wel bekend is, dat ieder wiel van eene verschillende kleur en grootte moet wezen. Dit zijn nieuwigheden, en, gelijk andere misdoopte verbeteringen, ontzettende teekens van den ongelukkigen geest des publieks, en van den geringen eerbied, dien men voor oude instellingen koestert. Waarom zouden hackney-koetsen zindelijk moeten zijn? Onze voorvaderen vonden ze vuil, en lieten ze vuil. Waarom zouden wij, door koortsachtig ongeduld voortgezweept, met eene vaart van zes mijlen in een uur willen rijden, terwijl zij tevreden waren als zij in dien tijd vier mijlen ver over de steenen hotsten? Dit zijn hoog ernstige bedenkingen. Hackney-koetsen zijn een gedeelte der wetgeving van het land; zij rijden volgens een wettig tarief en zijn genommerd door de wijsheid van het Parlement.

Waarom zijn zij dan door cabs [1] en omnibussen verdrongen? Of waarom wordt het iemand veroorloofd voor acht stuivers per mijl hard te rijden, nadat het Parlement plechtstatig heeft bepaald, dat hij een shilling per mijl behoort te betalen voor langzaam rijden? Wij wachten op antwoord — en daar wij er waarschijnlijk geen zullen krijgen, beginnen wij een nieuwen regel.

Onze kennis met hackney-koetsen is van ouden datum. Wij zijn een wandelend tarief, en bij geschillen over dubbelzinnige punten hebben wij altijd gelijk. Al de paardenknechts binnen den omtrek van drie mijlen van Covent-Garden zijn ons van aanzien bekend, en wij zouden bijna gelooven, dat al de hackney-koetspaarden van dat district ons insgelijks van aanzien kenden, als de helft daarvan niet blind was.

Vlak onder het venster, voor hetwelk wij zitten te schrijven, is een hackney-koetsen-veer. Op het oogenblik staat er slechts ééne koets; maar het is een model van dat soort van rijtuigen, welke wij bedoelden — eene groote, lompe, vierkante kast van eene vuil gele kleur (gelijk eene galachtige bruinet), met groote portieren, maar zeer kleine glazen; de paneelen zijn versierd met een uitgebleekt wapenschild, waarop iets staat, dat naar eene verminkte vleermuis gelijkt; het onderstel is rood, en de meeste wielen zijn groen. De bok is gedeeltelijk overdekt met eene groote jas met eene menigte van kragen; en het stroo, waarmede het kussen van zeildoek is gevuld, steekt er op verscheidene plaatsen doorheen, evenals het stroo door de reten van den koffer komt kijken. De paarden met hangende koppen, en staarten en manen zoo schraal als van een versleten hobbelpaard, staan geduldig op een weinigje vochtig stroo; nu en dan huiveren zij eens of rammelen met het tuig, en somtijds licht een van beiden zijn kop op naar het oor van zijn makker, als fluisterde hij dezen in, dat hij den koetsier wel zou willen vermoorden. De koetsier zit in de tapperij, waar hij voor zijne paarden water haalt (daarom het waterhuis geheeten), en de paardenknecht of waterman, met zijne handen zoo diep mogelijk in zijne zakken gestoken, danst voor de pomp eene soort van schoffeldans, om zijne voeten warm te houden.

Eensklaps opent de meid van Nommer 5 aan den overkant de deur; er komen vier kleine kinderen naar buiten loopen, en schreeuwen zoo hard zij kunnen: "Koets!" De waterman verlaat de pomp, grijpt de paarden bij de teugels, en sleept hen, en natuurlijk de koets te gelijk, naar den kant van het huis, terwijl hij, zoolang dit werk duurt, met eene zware, brommende basstem om den voerman roept. Men hoort een antwoord uit de tapperij; de voerman komt aanloopen, en daarop volgt zulk een trekken, haspelen en scharrelen, om het portier der koets vlak tegenover de deur van het huis te krijgen, dat de kinderen hunne pret uitgillen. Welk eene opschudding! De oude grootmoeder, die daar eene maand heeft gelogeerd, vertrekt weder naar haar buitentje. De eene doos na de andere wordt buitengebracht, en in korten tijd is de eene zijde der koets met bagage volgepakt. De kinderen loopen iedereen in den weg, en het kleinste, dat bij het brengen van eene paraplu zich zelf een beentje heeft gelicht, wordt schreeuwend en schoppend weggedragen. Het kleine goed verdwijnt, en er volgt eene pauze, onder welke de oude jufvrouw zon-

---

[1] Cab (eene verkorting van cabriolet) is een licht rijtuig, geschikt voor één persoon, waarin de voerman, hoewel op een afzonderlijk bankje, naast den passagier zit, en dat met één paard is bespannen. VERT.

der twijfel in de achterkamer afscheid neemt en allen naar de rij af een kus geeft. Eindelijk komt zij te voorschijn, gevolgd door hare dochter, al de kinderen en de twee meiden, die haar, met behulp van den voerman en waterman, behouden in de koets hijschen. Men geeft haar nog een mantel aan, en een mandje, waarin wij bijna kunnen zweren dat eene zwarte flesch en een papier met boterhammen verborgen zijn. Klikklak! gaat de trede — bom! het portier. — "Golden-Cross, Charing-Cross, Tom!" roept de waterman. — "Dag, grootema!" schreeuwen de kinderen — de koets sukkelt voort met eene vaart van drie mijlen in het uur, en mama gaat met de kinderen weder in huis, een ondeugende jongen uitgezonderd, die zoo hard hij kan de straat oploopt en door de meid wordt nageloopen, welke niet slecht in haar schik is met deze gelegenheid om hare vlugheid ten toon te spreiden. Zij brengt hem terug, sluit, nadat zij een paar vriendelijke blikken naar den overkant heeft geworpen, die voor ons of voor den bierjongen zijn bestemd (dit weten wij niet), de deur, en het is weder stil.

Dikwijls hebben wij ons vermaakt met het genot, waarmede eene meid, die om eene koets wordt gezonden, er tot aan huis in gaat zitten, en de onbeschrijfelijke blijdschap, waarmede jongens, met dezelfde boodschap belast, op den bok klimmen. Maar wij herinneren ons niet, ooit meer pleizier gehad te hebben met een gezelschap in eene hackney-koets, dan op een vroegen ochtend in Tottenham-Court-Road. Het was een bruidspaar, dat met hun gezelschap uit eene der achterstraten nabij Fitzroy-Square te voorschijn kwam. Het waren de bruid, met een dun wit kleedje en een groot rood gezicht, en hare speelnoot, een kort ineengedrongen figuurtje, natuurlijk eveneens gekleed, de bruidegom en zijn uitgekozen vriend, met blauwe rokken, gele vesten, witte broeken en glacé handschoenen. Aan den hoek van de straat bleven zij staan en riepen met onbeschrijfelijke deftigheid om eene koets. Zoodra zij er in zaten, hing het speelnootje haar rooden doek, zeker met opzet daartoe medegenomen, over het nommer van het portier, blijkbaar met oogmerk om de onnoozele voetgangers in den waan te brengen, dat de hackney-koets een eigen rijtuig was; en zoo reden zij voort, ten volle overtuigd, dat hunne list gelukt was, en zonder te denken dat er achterop nog een reusachtig nommer stond, zoo groot als eene schoollei. Een shilling per mijl! Voor hen was de rit er wel vijf waard.

Welk een belangrijk boek zou eene hackney-koets kunnen schrijven over al wat er met en in haar is voorgevallen! Het leven eener oude hackney-koets zou gewis even onderhoudend wezen als het leven van een oud tooneelspeler. Hoeveel zou zij kunnen vertellen van de verschillende menschen, die zij met het vooruitzicht van winst of verlies, genoegen of smart, gereden heeft! En hoevele treurige verhalen van dezelfde menschen op verschillende tijden! Het landmeisje — het opgepronkte juffertje — de beschonkene schandvlek harer sekse! De onervaren leerknaap — de loszinnige doorbrenger — de dief!

Men prate van cabs. Eene cab is goed als men zulk een haast heeft, dat men er zijn nek aan waagt om maar snel voort te komen. Maar behalve dat eene cab die deftigheid in hare beweging mist, welke eene hackney-koets zoo bijzonder onderscheidt, moet men nooit vergeten dat eene cab een ding van gisteren is, en nooit iets beters is geweest. Eene hackney-cab was al zijn leven hackney-cab; maar eene hackney-koets is een overblijfsel van verdwenen grootheid, een slachtoffer der mode, een erfstuk van een oud Engelsch geslacht, deszelfs wapenen dragende en eens door knechts in livrei begeleid, nu van hare sieraden beroofd en aan haar lot overgelaten — gelijk een voorheen zwierig lakei, als hij niet jong genoeg meer is voor zijn dienst — al lager en lager afdalende langs de ladder van vierwielige vernedering, tot zij eindelijk op een veer komt.

VIII.

DOCTOR'S COMMONS. [1]

Toen wij, eenigen tijd geleden, zonder bepaald doel, het St. Paul's-plein overstaken, kwamen wij aan een straat die als "Paul's-chain" stond aangeduid, en, eenige ellen rechtuitloopende, kwamen wij natuurlijk aan Doctor's commons. Wijl Doctor's Commons algemeen bekend is als de plaats waar verliefde paren een vrijbrief kunnen krijgen om met elkaar te trouwen, en trouwelooze echtgenooten een vrijbrief om van elkaar te scheiden; waar de testamenten worden bewaard van hen die iets hebben na te laten, en waar heeren die een dame een onpleizierig scheldwoord toevoegen hun straf ontvangen, hadden wij nauwelijks ontdekt dat wij op het domein van het college liepen, of de lust beving ons om er nader mede bekend te worden. Wijl nu onze nieuwsgierigheid in de eerste plaats het Hof betrof waar zelfs de banden des huwelijks ontbonden kunnen worden, verschaften wij ons daarheen den toegang, en richtten er onmiddellijk onze schreden heen.

Een stil en donker binnenplein overgestoken zijnde, aan alle kanten door hooge, van rooden baksteen opgetrokken gebouwen omringd,

[1] College van rechtsgeleerdheid.

die er als het ware fronsend op nederzien, en op welker deuren de namen van verschillende groote rechtsgeleerden geschilderd waren, kwamen wij aan een smalle met groen laken bekleede en met koperen spijkertjes versierde deur. Wij behoefden er slechts even aan te stooten, om in een zonderling oud vertrek te komen, met ingezakte ramen en donkere lambrizeeringen, waar ongeveer een dozijn deftige heeren in roode toga's en lange pruiken, op een kleine verhevenheid, in den vorm van een halve cirkel, gezeten waren.

Op een nog iets hooger spreekgestoelte in het midden, zat een heer met een dik rood gezicht, met een schildpadden bril op, en wiens deftig voorkomen terstond den rechter verried; rondom een langwerpige tafel met een groen kleed, die veel van een biljarttafel had, zonder de zakken en banden, zaten een aantal gewichtige personages, met stijve dassen, zwarte toga's en wit bonten kragen, in wie wij terstond de advokaten herkenden. Aan het lager einde der biljarttafel zat iemand, insgelijks met een pruik op, in een armstoel; later merkten wij dat het de griffier was, en, achter een lessenaartje dicht bij de deur, zaten een zwaarlijvig man van een fatsoenlijk voorkomen, in het zwart, en een grinnikend wezen met een vol gezicht, in zwarten jas, zwart glacé handschoenen, korte broek, zijden kousen, en een jabot aan zijn overhemd, met een krulpruik op en een zilveren staf in de hand en dien wij gemakkelijk als den pedel van het Hof herkenden. Hij bracht ons trouwens zelf spoedig op de hoogte; want hij trad dicht op ons toe, begon aanstonds een gesprek en had ons binnen den tijd van vijf minuten verteld dat hij de pedel was en de andere de bode; dat het hier het Arches-court was; [1] dat de heeren van het Hof daarom roode toga's droegen en de advokaten bonten kragen; dat, als er andere terechtzittingen gehouden werden, de rechters geen roode toga's of bonten kragen aan hadden, en meer dergelijke even belangrijke bijzonderheden. Behalve die twee ambtenaars, zat er nog een mager mannetje met lang grijsachtig haar, in een hoek gedoken, dat, zooals onze spraakzame vriend ons verhaalde, met een groote tafelbel moest bellen, als de zitting van het Hof des morgens begon en dat, naar zijn uiterlijk te oordeelen, daar op zijn minst twee eeuwen lang dien post moest bekleed hebben.

De heer met het roode gezicht en den schildpadden bril scheen alleen aan het woord te zijn, en het scheen hem gemakkelijk te vallen ook; hij sprak zeer schielijk, doch dat was gewoonte, en hij sprak met een dikke tong, maar dat kwam van het goede leven. Wij hadden al den tijd om rond te kijken. Eén persoon in het bijzonder was er die ons machtig vermaakte, namelijk een van de gepruikte heeren met de roode toga's, die in het midden der zaal voor het vuur heen en weer stapte, in de houding van een metalen colossus, en ieder ander belette van de warmte genieten. Om al de warmte van het vuur te hebben, had hij zijn toga van achteren opgenomen op de manier waarop een vrouw uit het volk haar rok optilt als het buitengewoon modderig is op straat; zijn pruik zat scheef en de staart hing langs zijn nek, zijn kale grijze broek en korte zwarte slopkousen, van het leelijkste model, verhoogden nog het smakelooze uiterlijk van den onbehagelijken personage, wiens slappe halsboord bijna tot over zijn oogen kwam. Wij zullen nooit meer eenige aanspraak op gelaatkunde kunnen maken, want nadat wij dat gezicht met de meeste nauwkeurigheid hadden bekeken, waren wij juist tot de gevolgtrekking gekomen dat het van niets dan van domme verwaandheid getuigde, toen onze vriend met den zilveren staf ons influisterde dat hij niets minder was dan een doctor in de rechtsgeleerdheid, en de hemel weet wat nog meer. Wij hadden het dus natuurlijk mis en hij moest een zeer talentvol mensch zijn. Dat wist hij echter zoo goed te verbergen — misschien met de genadige bedoeling van een gewoon mensch niet al te versteld te doen staan — dat men hem voor den domsten ezel zou gehouden hebben die er leeft.

Toen de heer met den bril zijn vonnis had uitgesproken, en men eenige minuten had laten voorbijgaan, om het gedruisch in de zaal te doen bedaren, kondigde de griffier de volgende zaak aan: "Uitspraak van den rechter in de aanklacht van Bumple tegen Sludberry." Bij die aankondiging was er een algemeene beweging in het hof zichtbaar, en de vriendelijke personage met zijn zilveren staf fluisterde ons in: "dat er nu wat aardigs zou komen, over een twist in een kerk."

Wij waren niet veel wijzer geworden door die inlichting, totdat wij, uit de openingsrede van den advocaat des beschuldigers, begrepen dat het Hof, volgens een half verouderde wet van een der Eduarden, het recht had met excommunicatie te straffen ieder die overtuigd werd van de misdaad van ruzie maken of vechten in een kerk of consistorie kamer; en nu bleek het, uit ongeveer acht-en-twintig onder eede afgelegde verklaringen, waarop behoorlijk werd gewezen, dat Thomas Sludberry, de beklaagde, op zekeren avond, in een zekere consistorie kamer, in een parochie die bepaaldelijk werd genoemd, Michael Bumple, den klager, de woorden: "Vlieg op" had toegevoegd; verder dat hij verlangd en verzocht had te mogen weten wat bovengenoemde Michael Bumple wou; met

[1] Een zaal met booggewelf, waar het geestelijk gerechtshof zitting houdt.

bijvoeging dat, indien bovengenoemde Michael Bumple iets wou, hij, Thomas Sludberry hem "ridderen" zou, daarbij meer hatelijke en zondige uitdrukkingen bezigende, die volgens de bewering van Bumple, alle te kennen gaven dat hij tot dadelijkheden dacht over te gaan, waarom hij, voor het zieleheil en tot kastijding van Sludberry, verzocht dat het vonnis van excommunicatie tegen hem uitgesproken wierde.

Over die feiten werden door beide partijen lange betoogen gehouden, tot groote stichting van een aantal menschen die in de twisten der gemeente belangstelden en die in grooten getale waren opgekomen. Nadat er een menigte zeer lange en ernstige redevoeringen pro en con waren uitgesproken, ging de heer met het roode gezicht en den schildpadden bril de geheele zaak nog eens na, waarmede nog een half uur verliep en sprak toen het vreeselijke vonnis van den ban voor den tijd van veertien dagen, en de kosten van het geding, over Sludberry uit. Daarop hield Sludberry, een mannetje met een slim gezicht en een hooge kleur, en handelaar in gemberbier, een toespraak tot het Hof, en zeide dat het hem veel aangenamer wezen zou indien zij zoo goed wilden zijn het vonnis van de kosten op te heffen, en hem daarentegen voor zijn gansche leven in den ban te doen, wijl hij toch nooit in de kerk kwam. Op dat verzoek gaf de heer met den bril geen ander antwoord dan een blik van vrome verontwaardiging, en Sludberry en zijn vrienden gingen heen. Wijl de man met den zilveren staf ons mededeelde dat het Hof op het punt was de zitting te sluiten, gingen ook wij heen, en peinsden onder weg over den heerlijken geest dier oude geestelijke wetten, over de welwillende en vriendschappelijke gevoelens welke zij moesten opwekken, en de sterke gehechtheid aan godsdienstige instellingen welke zij onfeilbaar ten gevolge moesten hebben.

Wij waren zoo geheel in die overpeinzingen verdiept, dat wij een straat waren ingeslagen en tegen een deurpost aanliepen, eer wij ons herinnerden waar wij waren. Toen wij opkeken, om te zien tegen welk huis wij waren aangeloopen, viel ons oog op de woorden "Prerogative office (kantoor waar wettig verklaarde testamenten geregistreerd worden), die met groote letters op de deur stonden en, wijl wij nu eenmaal in een stemming waren om "merkwaardigheden" te bezichtigen en het kantoor voor het publiek openstond, traden wij er in.

Het vertrek dat wij binnentraden, was langwerpig en aan weerskanten in een menigte kleine vakken afgedeeld, waarin eenige klerken bezig waren met copieeren. Ruim halverwege het kantoor kwam men aan verscheidene hooge lessenaars, aan ieder waarvan drie of vier personen in dikke boeken stonden te turen. Wijl wij wisten dat zij naar testamenten zochten, trokken zij aanstonds onze aandacht.

Het was aardig de onverschilligheid der procureursklerken die naar een of ander bewijsstuk zochten, te vergelijken bij den ernst en de belangstelling, die op het gelaat lagen van degenen die hier vreemd waren en naar het testament zochten van den een of anderen overleden bloedverwant; de klerken staakten nu en dan hun werk en gaapten van ongeduld, of hieven hun hoofden op, om naar de menschen te kijken die voorbij hun lessenaar heen en weer liepen; terwijl de belanghebbenden over de boeken heen bogen en de eene kolom na de andere met de diepste aandacht nakeken.

Zoo was er een vuil mannetje met een blauw voorschoot; na den geheelen morgen gezocht te hebben, in naamlijsten die over vijftig jaren liepen, had hij daar juist het testament gevonden waarop hij zich wilde beroepen, en een van de kantoorbedienden las het hem zacht en schielijk voor, uit een dik boek met perkamenten band met zwaar koperen beslag. Het was duidelijk te zien dat hoe langer de klerk las, hoe minder het mannetje met het blauwe voorschoot van de zaak begreep. Toen het dikke boek naar beneden werd gehaald, had hij zijn hoed afgenomen, zijn haar glad gestreken, met veel zelfvoldoening gelachen en den lezer aangekeken met het gezicht van iemand die besloten was woord voor woord wat hij hooren zou te onthouden. De eerste twee of drie regels waren hem duidelijk genoeg; doch toen kwamen er technieke termen en het mannetje begon een twijfelend gezicht te zetten. Daarna kwam er een geheele reeks van ingewikkelde bepalingen en de man was geheel de kluts kwijt. Naar gelang de lezer voortging, bleek het een wanhopig geval en het mannetje stond er, met open mond en staroogend, zoo verbijsterd bij, dat hij onweerstaanbaar den lachlust opwekte.

Een weinig verder stond een oud man, met scherpe trekken en een gezicht vol diepe rimpels, en doorliep met behulp van een hoornen bril zoo aandachtig mogelijk een lang testament; van tijd tot tijd hield hij even op met lezen en teekende ter sluiks iets op, een of andere korte aanteekening bij de legaten die er in voorkwamen. Iedere rimpel om zijn tandeloozen mond en zijn scherpe schrandere oogen sprak van gierigheid en list. Zijn kleederen waren bijna kaal gesleten; doch het was gemakkelijk te zien dat hij uit vrije keus en niet uit noodzakelijkheid zoo armoedig gekleed ging; zijn geheele wijze van zijn, al zijn gebaren, tot het nemen van de zuinigste snuifjes uit een tinnen snuifdoosje, getuigden van rijkdom, gebreklijden en gierigheid.

Toen hij op zijn gemak het boek sloot, zijn bril afnam en zijn losse strookjes papier in een groote lederen portefeuille borg, zagen wij in gedachten den winstgevenden handel dien hij

dreef met een tot armoede vervallen man, die recht op de erfenis had en die, na jaar in jaar uit te vergeefs gewacht te hebben dat hij eindelijk in het genot zou komen van zijn recht, zijn kans, nu die op zijn best stond, voor een twaalfde gedeelte van de waarde ging verkoopen. Het was een goede, zeer veilige speculatie! De oude man stak zijn portefeuille zorgvuldig in den borstzak van zijn overjas en strompelde triomfantelijk heen. Dat testament had hem minstens tien jaren verjongd.

Nu wij eens onze opmerkingen begonnen sprekende teekens van een uitmuntend hart en een edele ziel, en de treurige gedenkteekenen van de leelijkste menschelijke hartstochten. Hoe menigeen die sprakeloos en hulpeloos op zijn sterfbed lag, zou schatten hebben willen geven voor de kracht en de macht om dat stille blijk van vijandschap en verbittering uit te wisschen, dat nu in Doctor's Commons tegen hem getuigt.

DE STOOMBOOT NAAR GRAVESEND. (blz. 45).

waren, zouden wij ze ongetwijfeld nog tot een dozijn menschen hebben uitgestrekt, indien wij niet, door het sluiten en wegbergen van de oude boeken, gewaarschuwd geworden waren dat het kantoor gesloten werd; waardoor wij van een genoegen werden verstoken, en de lezer voor een bezoeking werd bewaard.

Onder het naar huis gaan, vervielen wij natuurlijk in een reeks van gepeinzen over die oude gedenkteekenen van liefde en afkeer, van wraak en ijverzucht, van een liefde die de macht des doods tart en van haat die nog aan gene zijde des grafs wordt doorgedreven; over de stille doch

IX.

DE UITSPANNINGEN DER LONDENAARS.

De zucht der menschen, om de manieren en gebruiken na te apen van hen, die de Fortuin boven hen verheven heeft, is dikwijls het onderwerp van satires en niet zelden van klachten geweest. Dit verlangen bestaat echter voornamelijk onder den middelstand, vooral onder dat gedeelte hetwelk het meest met de aanzienlijke klasse in aanraking komt. Winkeliers en kantoorklerken, die met hunne vrouwen

en dochters nieuwerwetsche romans lezen, ziet men partijtjes aanleggen, die de bals van Almack's moeten vervangen, en de groote zaal in een logement van den tweeden rang even statig op en neer wandelen als die benijdenswaardige weinigen, die op de voor anderen ontoegankelijke schouwplaats van fashion en zotheid hunne pracht mogen ten toon spreiden. Jonge juffers, die eene opgesmukte beschrijving van eene fancy fair hebben gelezen, worden op eens razend van liefdadigheid; droombeelden van bewonderaars en minnaars zweven voor hare oogen; men ontdekt, dat de eene of andere verdienstelijke inrichting, waarvan, door een zonderling toeval, niemand nog ooit had gehoord, in een kwijnenden toestand is; men huurt ergens eene zaal of tuin; en dan zitten de voormelde jonge juffers, uit pure liefdadigheid, daar drie dagen lang van twaalf tot vier ure te kijk voor ieder, die een shilling entrée wil betalen. Deze klasse en eenige enkele onbeduidende personen uitgezonderd, gelooven wij niet dat de bedoelde zucht ergens zeer werkzaam is. Het verschil in den aard der uitspanningen van verschillende klassen heeft onze aandacht dikwijls aangenaam bezig gehouden; en wij hebben dit verschil tot onderwerp voor deze schets gekozen, in de hoop, dat het ook onze lezers eenige oogenblikken zal vermaken.

Indien men zeggen kan, dat de echte Londensche koopman, die ten vijf ure Lloyds vaarwelzegt, en dan naar zijne woning bij Hackney, Clapton of elders rijdt, eenige dagelijksche uitspanning heeft behalve zijn middagmaal, dan is het zijn tuin. Nooit doet hij er zelf iets aan, maar hij is er toch zeer trotsch op; en indien gij voornemens zijt zijne jongste dochter uw hof te maken, is het u geraden om over elken heester en bloemstruik in dien tuin verrukt te staan. Indien gij zoo arm in uitdrukkingen zijt, dat gij noodwendig onderscheid tusschen beide moet maken, zouden wij u stellig aanraden om zijn tuin hooger te prijzen dan zijn wijn. Voordat hij des morgens naar de stad rijdt, wandelt hij dien tuin altijd eens rond, en ziet dan nauwkeurig toe, of het vischvijvertje wel helder wordt gehouden. Als gij hem in den zomer op een zondag omtrent een uur vóór het middagmaal komt bezoeken, vindt gij hem op het grasperk achter het huis in zijn leuningstoel zitten, met een zondagsblad in de hand. Op een geringen afstand zult gij waarschijnlijk een fraaien papegaai in een koperen kooi zien, en het is tien tegen een, dat zijne oudste dochters, door een paar jonge heeren vergezeld, met parasols boven het hoofd, in eene der zijlanen wandelen, terwijl de jongste kinderen, onder het opzicht der kindermeid, op een beschaduwd plekje spelen. Behalve op zulk een tijd, schijnt zijn vermaak in zijn tuin meer uit de streelende bewustheid van het bezit, dan uit eenig wezenlijk genot te spruiten. Als hij u op een werkdag ten eten medeneemt, is hij doorgaans moede van al zijne beslommeringen in den ochtend, en gemeenlijk vrij knorrig; maar als het tafellaken weggenomen is en hij een paar glazen van zijn liefsten portwijn heeft gedronken, laat hij de glasdeuren, die in den tuin uitkomen, openzetten, legt dan een zijden zakdoek over zijn hoofd, zet zich op zijn gemak in zijn leuningstoel en begint wijd en breed uit te leggen hoe fraai zijn tuin is, en hoeveel het hem kost om dien zoo te onderhouden. Dit doet hij, om u — een jong vriend van den huize — te doen inzien, hoe rijk de eigenaar van zulk een tuin wel wezen moet; en als hij dit onderwerp heeft uitgeput, valt hij in slaap.

Er is nog een ander soort van menschen, die een tuin tot hunne uitspanning maken. Zoo iemand woont, op een geringen afstand van Londen, aan den weg naar Hampstead of Kilburn, of aan een anderen weg, waar men nette huisjes vindt, met lapjes tuin er achter. Hij heeft met zijne vrouw — een knap en zindelijk oud moedertje — het huisje bewoond, sedert hij, twintig jaren geleden, zijne zaken aan den kant deed. Zij hebben geene kinderen. Zij hebben een zoontje gehad, dat gestorven is toen het vijf jaren oud was. Het portret van het kind hangt tegenover den schoorsteen in de voorkamer, en een wagentje, waarmede het gewoon was te spelen, wordt als eene reliek bewaard.

Bij mooi weer is de oude heer bijna den geheelen dag in zijn tuin, en als het regenachtig is, zit hij er uren lang door het venster in te kijken. Hij heeft er altijd iets in te doen; onophoudelijk ziet gij hem met de grootste liefhebberij graven, schoffelen, snoeien en planten. In de lente heeft hij nooit gedaan met zaaien, en steekt hij al de bedden vol stokken, met papiertjes er aan, die er als grafschriften van het begravene zaad uitzien; en als de zon is ondergegaan ziet men hem met verbazende volharding met een grooten gieter slepen. Zijne eenige andere uitspanning is de courant, die hij dagelijks van het begin tot het einde doorleest, en waaruit hij de belangrijkste berichten onder het ontbijt aan zijne vrouw laat hooren. De oude jufvrouw is eene groote liefhebster van bloemen, gelijk de nagelglazen op den schoorsteen en de geraniumpotten voor het venster getuigen. Zij is even trotsch op den tuin als haar man; en als een van de vier vruchtboomen een bijzonder grooten tros aalbessen heeft voortgebracht wordt die onder een bierglas op het penanttafeltje bewaard en aan bezoekers vertoond, waarbij zij niet verzuimt te verhalen, dat haar man het boompje met zijne eigene handen heeft geplant. Als de oude lieden op

een zomeravond den grooten gieter veertien of vijftien malen hebben gevuld en geledigd, en moede zijn van het heen en weer loopen, ziet gij hen in de schemering vergenoegd bij elkander in het priëeltje zitten, en stilzwijgend acht geven hoe de duisternis over hun tuin nederdaalt en, met ieder oogenblik zwarter en somberder wordende, de kleuren hunner vroolijkste bloemen onkenbaar maakt; — geen ongepast zinnebeeld van de jaren, die hen over het hoofd zijn gerold, en de heldere kleuren, waarmede hunne wenschen en uitzichten lang geleden prijkten, hebben verdoofd. Dit zijn hunne eenige uitspanningen, en zij verlangen geene andere. In zich zelven bezitten zij al wat noodig is om gelukkig en tevreden te zijn, en geen van beiden kent eene andere bekommering dan dat de ander vóór hem of haar sterven zal.

Dit is geene denkbeeldige schets. Voorheen waren er veel zulke menschen; maar hun getal wordt gestadig kleiner. Of de aard der tegenwoordige vrouwelijke opvoeding en het najagen van ijdele vermaken en beuzelachtige nietigheden de vrouwen minder geschikt maken voor dien stillen huiselijken kring, waarin zij veel bekoorlijker zijn dan in het talrijkste gezelschap, is eene vraag, waarover wij niet gaarne willen redetwisten; wij hopen van neen.

Beschouwen wij nu een ander gedeelte der bevolking van Londen, wier uitspanningen van een geheel tegenovergestelden aard zijn, en bezoeken wij daartoe een der welbekende Theetuinen.

Het is een smoorheete namiddag, en de nieuwe gezelschappen, die telkens aankomen, zien er zoo warm uit als de pas geverfde tafeltjes, welke men, op hunne kleur af, voor roodgloeiend zou houden. Welk een stof en welk een gewoel! Mannen en vrouwen; knapen en meisjes; gelieven en getrouwde lieden; kleine kinderen op den arm en grootere in wagentjes; pijpen en garnalen; sigaren en alikruiken; thee en tabak; jonge heeren, met nieuwe vesten en stalen horlogekettingen, die met verbazende deftigheid, drie aan drie gearmd, rondwandelen; jonge dames, met witte zakdoeken, zoo groot als kleine servetten, in hare handen, waarmede zij elkander bevallig schertsend over het gras najagen, met geen ander doel dan om de aandacht der bovengemelde jonge heeren te trekken; aanstaande echtgenooten, die, zonder aan de kosten te denken, hunne hartvoogdessen op eene flesch gemberbier trakteeren, terwijl die hartvoogdessen onverzadelijk garnalen eten; aankomende jonge heeren, wier groote zijden hoeden boven op den top van hunne hoofden balanceeren, die sigaren rooken, en er een gezicht bij willen zetten alsof zij ze lekker vonden; en kleinere jongere heertjes, die anderen over hunne stokken laten struikelen of er zelf over vallen.

De opschik van sommige dezer goede lieden moge een glimlach afdwingen, zij zijn allen toch helder en knap en willen vroolijk en gezellig wezen. Die twee jufvrouwen, die daar zoo dicht bij elkander over hare kinderen zitten te praten, zijn eerst sedert een kwartieruurs vertrouwde vriendinnen; en niet ouder is de kennis tusschen hare echtgenooten, die, onder het rooken van een pijpje, te zamen op en neer wandelen. Het gezelschap in dat zoogenoemde priëeltje kan een denkbeeld geven van de meesten, die deze tuinen bezoeken. Het bestaat uit vader en moeder, eene oude grootmoeder, een jongen heer en eene jonge juffer, en iemand, die door iedereen "Oom Willem" wordt genoemd en voor een bijzonder geestig man wordt gehouden. Zij hebben een troep kinderen bij zich; maar dat is hier zoo gewoon, dat men er niet eens op let. Elke getrouwde vrouw, die hier komt theedrinken, moet twee- of driemaal tweelingen hebben gehad; anders is het onmogelijk te begrijpen, waar al die kinderen vandaan komen.

Zie hoe de grootmoeder lacht, als oom Willem met zijne origineele grap "thee voor vier en boterhammen voor veertig" voor den dag komt, en hoor het geschater, dat er opgaat, als hij een der oppassers een papieren staart maakt! De jongeling is blijkbaar de vrijer van het nichtje van oom Willem, wiens snaaksche zetten, zooals: "Vergeet mij toch niet op de bruiloft te vragen. — Ik wacht al op de taart, Sally! — Ik wil peet zijn van uw eerste, en ik wed, dat het een jongen zal zijn," de jongelieden doen blozen en de ouden lachen. De grootmoeder is opgetogen, en doet niets dan lachen en hoesten bij beurten, totdat oom Willem den brandewijn met water bestelt, waarop hij het gezelschap na de thee trakteert.

Het wordt donker en de menschen beginnen heen te gaan. De weg naar de stad wemelt van mandewagentjes; de kinderen zijn moede, en vermaken zich zelve en het gezelschap met huilen, indien zij niet verkiezen gemakshalve in slaap te vallen; de moeders beginnen te wenschen, dat zij alweer thuis waren; de vrijende paartjes worden hoe langer hoe sentimenteeler, nu de tijd nadert om afscheid te nemen; de tuin ziet er thans vrij naargeestig uit, bij het flauwe licht der lantarens, die ten gemakke der rookers hier en daar aan de boomen hangen; en de oppassers, die zes uren lang onophoudelijk heen en weer hebben gedraafd, verbeelden zich, terwijl zij hunne glazen en fooitjes tellen, dat zij toch een beetje moe zijn geworden.

X.

DE RIVIER.

"Houdt gij van varen?" is eene vraag, welke men, bij warm zomerweder, dikwijls hoort uit

den mond van amphibieachtige jongelieden. — "Ja," zegt men dan doorgaans; "gij niet?" — "Ik ben bijna den geheelen dag op het water," is het antwoord, met een of ander aanhangsel, waarmede de spreker zijne innige liefde voor dat element te kennen geeft. Maar nu, met allen eerbied voor de meening van het publiek in het algemeen, en van de zeilclubs in het bijzonder, moeten wij zeggen, dat eenige der pijnlijkste herinneringen van iedereen, die nu en dan op de oppervlakte van den Teems pleizier is gaan zoeken, gewis met zijne watertochtjes in verband staan. Wie heeft ooit een watertochtje bijgewoond, dat geheel goed afliep, of er zelfs van gehoord? Wij hebben zooveel watertochtjes bijgewoond, dat wij ze niet meer kunnen tellen; maar wij verklaren plechtig, dat wij ons geen pleiziertje van dien aard herinneren, hetwelk niet door meer rampen en ellende werd gekenmerkt, dan men denken zou dat in een tijdsbestek van acht of negen uren konden worden opeengehoopt. Altijd gebeurt er een ongeluk. De kurk van de flesch met slasaus gaat er af; of dat lid van het gezelschap, dat men het liefst heeft, komt niet; of iemand, wien men gaarne zou willen missen, komt wel; of er vallen een paar kinderen in het water; of de heer, die het sturen op zich heeft genomen, brengt het gezelschap telkens in levensgevaar; of de vrijwillige roeiers zijn het afgewend, maken allerlei onrustbarende manoeuvres, kunnen, als zij hunne riemen eens in het water hebben, ze er niet weder uitkrijgen, of doen geweldige slagen zonder het water te raken, en slaan daarbij zelf achterover met hunne beenen in de lucht, waarbij hunne achterhoofden zeer onzacht in aanraking komen met den rand van den voorsteven.

Wij geven toe, dat de oevers van den Teems bij Richmond en Twickenham en andere afgelegene havens, dikwijls gezocht, maar zelden bereikt, zeer schoon zijn; maar van de "Red-us" terug naar Blackfriarsbrug heeft men een geheel ander tooneel. Het Penitentiary is zeker een statig gebouw, en de dartele jeugd, die zich op dat punt der rivier op een zomeravond gaat baden, is in perspectief niet hinderlijk; maar als men, naar huis varende, bij den oever moet houden, en de jonge juffers eene kleur krijgen en naar den anderen kant zien, terwijl de getrouwde dito's kuchen en strak naar het water kijken, gevoelt men zich tamelijk verlegen, vooral wanneer men eenigszins sentimenteel heeft willen wezen.

Hoewel ondervinding en lijden ons tot de slotsom hebben gebracht, waarvan wij zoo even spraken, zijn wij niet ongevoelig voor het vermaak, dat een aanschouwer uit de liefhebberij van roeien kan scheppen. Waar kan men hartelijker lachen dan op Searle'swerf op een fraaien zondagochtend? Het getij is goed om naar Richmond te varen, en een twaalftal booten liggen te wachten naar de gezelschappen, die dezelve besteld hebben. Twee of drie kerels, met wijde ruige broeken en gestreepte borstrokken, zijn bezig met deze vaartuigen op hun gemak in orde te brengen. Nu komt er een met een paar riemen en een kussen de werf af, praat dan een poosje met zijn makker, gaat weder heen, komt terug met een eind touw en een haak, houdt wederom een praatje, en staat dan, met zijne handen in zijne wijde zakken, zich te verwonderen, waar die heeren blijven, die de zes hebben besteld. Deze man, die hier een soort van gezaghebber schijnt te wezen, is inderdaad een origineel. Men moet hem zien, als hij, om van zijn arbeid uit te rusten, achteloos op den kant van eene boot gaat zitten, en zijne breede ruige borst waait met eene bonte muts, die niet half zooveel haar heeft. Hij is trotsch op zijne zware, maar eenigszins rosse bakkebaarden, smijt op eene luimige manier de jongens, die hem in den weg komen, op zijde, en weet van de heeren, die hij bedient, doorgaans met een streek een glas jenever te krijgen, van welk vocht wij gelooven dat hij meer drinkt, dan zes gewone menschen zouden kunnen verdragen, zonder dat het aan hem te bespeuren is.

Maar het gezelschap komt, en nu springt hij vlug overeind. De heeren naderen in compleet watercostuum, met ronde blauwe buizen, gestreepte hemden, en petten van allerlei soort en grootte. Dit is het aardigste tijdperk, om zulk een zondags-roeipartijtje waar te nemen. Blijkbaar hebben allen onderweg niet weinig opgesneden van hunne bedrevenheid in het varen; maar het gezicht van het water doet hun moed eensklaps bekoelen, en met een comischen schijn van zelfverloochening doet ieder, ten behoeve van een ander, afstand van zijn riem. Eindelijk na veel haspelen en verschikken, veroorzaakt door de omstandigheid, dat de een niet links, de ander niet rechts en een derde in het geheel niet roeien kan, zijn de liefhebbers gezeten. "Zet af!" roept de stuurman, die zoo op zijn gemak schijnt te wezen alsof hij de Spaansche zee moest bevaren. Dit bevel wordt gehoorzaamd; en oogenblikkelijk draait de boot zich geheel om, onder een plassen en worstelen, waarvan men nooit een voorbeeld zag, behalve bij het zinken van de Royal George. "Achterwaarts, mijnheer!" roept onze vriend met de wijde broek van den kant. "Achterwaarts roeien! gij van voren." Elk roeier denkt, dat deze raad hem geldt, en het gevolg is, dat zij allen achterwaarts roeien, en de boot, met het roer vooruit, weder naar de plek komt waar zij gelegen heeft. — "Achterwaarts van voren, en de linker-achterman keeren! kunt gij dat dan niet?" schreeuwt de man over den kant in vollen ijver. — "Roei dan toch, Tom!" roept

een van het gezelschap. — "Tom zit niet links," merkt een ander aan. — "Wel zeker doet hij," roept een derde, en de arme Tom spant al zijne krachten in, totdat de boot weder is omgewend. — "Goed zoo! Nu allemaal maar voorwaarts roeien!" roept de man van den kant, zacht er bijvoegende: "Ik mag verd.... wezen, als ik ooit zulke tobbers heb gezien!" En voort vaart de boot met horten en stooten, terwijl elk der zes riemen op een verschillenden tijd in het water slaat.

Een wedroeien met booten op den Teems is een zeer levendig en belangwekkend tooneel. De rivier is bedekt met vaartuigen van allerlei soort en grootte; plaatsen in de kolenschepen langs de verschillende werven worden aan honderden van aanschouwers verhuurd; iedereen wacht met brandend verlangen op het teeken om af te varen; kotters met zes en acht riemen drijven zachtjes op en neer, wachtende om hunne gunstelingen bij den wedstrijd te vergezellen; troepen muzikanten dragen bij tot de levendigheid, zoo niet tot de harmonie van het tooneel; groepen bootroeiers staan bij de trappen verzameld, en twisten over de verdiensten der verschillende mededingers; en de prijs-wherry, die met een paar riemen langzaam heen en weder wordt geroeid, is een voorwerp van algemeene belangstelling.

De klok slaat twee uur, en ieder kijkt met verlangen naar de brug, door welke de mededingers naar den prijs te voorschijn moeten komen. Half drie, en de algemeene aandacht, die zoo lang gespannen is gebleven, begint te verflauwen: maar eensklaps hoort men een kanonschot en een gejuich in de verte langs den oever der rivier; het gerucht komt nader en nader; de booten, die bij de bruggen hebben liggen wachten, maken ruimte, door snel de rivier op te roeien; eene welbemande galei schiet onder den boog door, en de roeiers heffen een luid hoezee aan, om de booten, die achter hen aankomen, maar nog niet zichtbaar zijn, aan te moedigen.

"Daar zijn zij!" is de algemeene kreet, en de eerste boot komt te voorschijn. De roeiers, ter halver lijve ontkleed, spannen elke spier in, om het voordeel, dat zij gewonnen hebben, te behouden; want dicht achter hen volgen nog vier booten; de afstand tusschen hen bedraagt geene twee bootslengten; het geschreeuw is onbeschrijfelijk, en de belangstelling op het uiterste gespannen. "Toe maar, blauwe!" — "Frisch op, roode!" — "Sullivin boven!" — "Bravo, George!" — "Hou slag, Tom!" — "Twee kannen tegen eene pint op de gele!" enz. Elke kleine herberg lost haar kanon en hijscht hare vlag; en de roeiers, die den ren winnen, komen terug, onder een geplas en geschreeuw, een geweld en eene verwarring, waarvan geene beschrijving eenig denkbeeld kan geven.

Eene der vermakelijkste plaatsen, die wij kennen, is de stoomwerf van de Londensche brug, of St.-Catharina's-Dock-Compagnie, op een zaterdagmorgen in den zomer, wanneer de stoombooten naar Margate en Gravesend doorgaans propvol zijn; en daar wij juist een blik op de rivier boven de brug hebben geworpen, hopen wij, dat onze lezers er niet tegen zullen hebben om ons aan boord eener pakket naar Gravesend te vergezellen.

Ieder oogenblik houden er koetsen voor den ingang van de werf stil, en de stomme verbijstering, waarmede de passagiers zich zelven en hun goed in de macht der kruiers stellen, die zonder vragen alle bagage opnemen en er mede heenloopen, de Hemel weet waarheen, is buitengemeen comisch. De boot naar Margate ligt aan de werf; die naar Gravesend, welke het eerst afvaart, ligt naast de andere; en dat men, door middel van eene plank met eene leuning, over de eene boot naar de andere moet komen, vermindert geenszins de natuurlijke verwarring.

"Gravesend?" vraagt de dikke vader van een talrijk gezin, dat onder geleide van de moeder en de meid medekomt, met geen gering gevaar dat er in de verwarring een paar zullen achterblijven. "Gravesend?" — "Ga dan maar door, mijnheer! Andere boot," antwoordt iemand.

Daar nu de dikke vader eenigszins traag van begrip en de moeder door moederlijke bezorgdheid eenigszins verbijsterd is, zet het geheele gezelschap zich in de boot naar Margate neder, waar zij gelukkig zeer goede plaatsen vinden. Daarop gaat de dikke vader eens naar zijne bagage zien, die hij zich flauw herinnert dat iemand hier- of daarheen heeft gebracht. Bij den schoorsteen is echter geene bagage te vinden, die zelfs van verre naar de zijne gelijkt; en daarop begint de dikke vader zeer hard om een oppasser te roepen, dien hij het geval mededeelt, in het bijzijn van een anderen vader van een ander gezin (een klein mager manneke), die hem volkomen gelijk geeft, dat het hoog tijd is, dat die stoomcompagnieën eens te recht worden gesteld, en dat hij het in couranten moest laten zetten, als zijne bagage niet terstond te recht komt, want dat het publiek niet het slachtoffer van monopolie moet wezen. De oppasser antwoordt daarop, dat bij die compagnie, zoolang zij de St.-Catharina's-Dock-Compagnie is geweest, nooit iets is weggeraakt; dat, als het de Londensche-Brug-Werf-Compagnie was geweest, het hem niet zou verwonderen, omdat die compagnie (een concurrent van de andere) niet veel te vertrouwen is; maar dat er zeker eene vergissing moet plaats hebben, en dat hij er op zou durven zweren, dat mijnheer zijn goed zal vinden, voordat hij te Margate komt.

Daarop antwoordt de dikke vader vrij vinnig, dat hij juist niet naar Margate gaat, en dat hij ook "passagier naar Gravesend" op zijn goed heeft gezet met letters van twee duim groot. Nu heldert de oppasser de vergissing spoedig op, en haasten de dikke vader, moeder, meid en kinderen zich naar de Gravesendsche boot, waar zij wel hunne bagage, maar niet hunne goede plaatsen vinden. Daar begint de bengel te luiden, die het teeken geeft voor de Gravesendsche boot om af te varen, en te gelijk wordt het gewoel van menschen, die af- en aanloopen, dubbel zoo groot. De bengel houdt op; de boot steekt af; zij, die van hunne vrienden aan boord afscheid hebben genomen, varen tegen wil en dank mede, en zij, die van hunne vrienden op den wal afscheid hebben genomen, bespeuren, dat zij eene zeer noodelooze plechtigheid hebben verricht, daar deze niet medevaren. De vaste passagiers, die abonnementskaartjes hebben, gaan naar beneden om te ontbijten; zij, die couranten hebben medegebracht, gaan zitten lezen; en zij, die nog nooit dit tochtje hebben gedaan, vinden, dat de schepen en de rivier er op een afstand veel beter uitzien.

Als men voorbij Blackwell komt en sneller begint te varen, worden ook de passagiers levendiger. Oude vrouwen, die groote hengselmanden hebben medegebracht, gaan ernstig aan het werk om dikke boterhammen klein te maken, en laten een wijnglas rondgaan, dat zij telkens uit eene platte flesch vullen. Het eerst geven zij het aan een heer met een eenigszins militair voorkomen, die op de harp speelt, gedeeltelijk als een blijk van tevredenheid over zijne kunst, en gedeeltelijk om hem te bewegen om Dumbledum-deary te spelen, waarbij Alick dansen kan. Dit geschiedt dan ook, en Alick, een logge dikke jongen met roode sajetten kousen, doet eenige sprongetjes over het dek, tot onbeschrijfelijke vreugde van zijn familiekring. Jonge juffers, die het eerste deel van een nieuwen roman in hare reticule hebben medegenomen, worden zeer sentimenteel, en deelen den jongen heer Brown of O'Brien hare gedachten mede over de blauwheid van de lucht en de helderheid van het water, waarop de heer Brown of O'Brien met eene zachte stem aanmerkt, dat hij sedert eene poos ongevoelig is geweest voor de schoonheid der natuur, — dat al zijne gedachten en wenschen op één voorwerp gevestigd waren. Dan slaat de jonge juffer hare oogen op; maar dewijl de poging, om te doen alsof zij niets begrijpt, haar mislukt, slaat zij die weder neder, en slaat het volgende blad met veel moeite om, ten einde gelegenheid te laten tot het verlengen van een teederen handdruk.

Verrekijkers, boterhammen en glazen brandewijn met koud water beginnen zeer in vraag te komen, en bloode menschen, die voor het luik naar de machine hebben staan kijken, vinden tot hunne blijdschap een onderwerp, waarover zij met elkander kunnen spreken — en dat wel een dat rijk genoeg is. — Stoom!

"Een verbazend ding, die stoom, mijnheer!" — "Ja (een diepe zucht), dat is het wel, mijnheer!" — "Groote kracht, mijnheer!" — "Ontzettend — ontzettend!" — "Er wordt al veel gedaan met stoom, mijnheer!" — "Ja! (nog een zucht over de uitgebreidheid van het onderwerp, en een hoofdschudden, ten teeken dat men er zeer diep over nadenkt), dat moogt gij wel zeggen, mijnheer!" — "Nog in zijne kindsheid, zeggen zij, mijnheer!"

Dergelijke gewichtige aanmerkingen zijn doorgaans het begin van een gesprek, hetwelk tot aan het einde van het tochtje wordt voortgezet, en leggen misschien den grond tot eene kennismaking tusschen een half dozijn heeren, die, daar hunne huisgezinnen te Gravesend wonen, op de boot geabonneerd zijn en alle middagen geregeld aan boord eten.

XI.

ASTLEY.

Nooit zien wij in een boek, op een uithangbord, of op een aanplakbillet, groote vette Romeinsche kapitalen, of zij brengen ons eene flauwe en verwarde herinnering voor den geest van den tijd, toen wij voor het eerst in de geheimen van het ABC werden ingewijd. Wij zien in onze verbeelding nog de speldepunt de letter volgen, om hare gedaante des te sterker in onze verbijsterde verbeelding te prenten en wij krimpen onwillekeurig, als wij ons de harde kneukels herinneren, waarmede de oude juffrouw, die voor negen pence in de week ons de eerste beginselen van wetenschap bijbracht, van tijd tot tijd ons jeugdig hoofd aantikte, als wilde zij daardoor eenige orde brengen, in de verwarring van denkbeelden welke doorgaans daarin heerschte. Een dergelijk gevoel wordt door vele andere dingen bij ons opgewekt; maar er is geene plaats, die zoovele herinneringen uit onze kindschheid bij ons doet opkomen, als het theater van Astley. Het was in die dagen nog geen Koninklijk Amphitheater, en er was nog geen Ducrow opgestaan, om over het zaagsel van het renperk het licht van klassieken smaak en gas uit te gieten; maar het karakter van den schouwburg was hetzelfde, de stukken waren dezelfde, en de grappen van den clown dezelfde; de pikeurs waren even statig, de komieken even geestig, de treurspelers even schor, en de kunstig gedresseerde paarden even vurig. Met Astley is het beter geworden —

met ons erger. Onze smaak in tooneelkluchten is verdwenen, en wij bekennen, dat wij ons tegenwoordig veel meer met de aanschouwers onderhouden en vermaken, dan met de praalvertooning, die ons eenmaal zoo verrukte.

Wij houden ons bijzonder gaarne bezig met een echt Astley-gezelschapje in de, Paasch- of zomervacantie — pa en ma, met negen of tien kinderen van drie tot vijf voet en van vier tot veertien jaren. Laatst op een avond hadden wij juist in eene loge plaats genomen, toen zulk een troepje de loge naastaan binnentrad. Vooruit kwamen drie jongens en een meisje, welke volgens het bevel van papa, die bij de deur bleef staan kommandeeren, op de voorste bank gingen zitten; en toen nog twee meisjes, met eene jonge juffer, blijkbaar de gouvernante. Daarop kwamen nog drie jongens, gekleed, evenals de eerste, met blauwe buizen en broeken en liggende kragen; vervolgens werd een kind met een wit jurkje, in den toestand der hoogste verbazing, met wijd geopende oogen over de banken getild, bij welke manoeuvre er een paar kleine rooskleurige beentjes te zien kwamen; daarop volgden pa en ma, en eindelijk de oudste zoon, een knaap van {veertien jaren, die blijkbaar gaarne den schijn had willen aannemen alsof hij niet bij het troepje behoorde.

De eerste vijf minuten werden doorgebracht met de meisjes hare doeken af te doen, en de strikken, waarmede hare mutsen versierd waren, weder op te zetten; daarop ontdekte men gelukkig, dat een van de kleine jongens achter een paal zat en niet zien kon, weshalve de gouvernante achter den paal werd gezet en de kleine op hare plaats werd overgetild. Vervolgens drilde papa de jongens een poosje, en nadat mama eerst de gouvernante had toegeknikt en gewenkt, om de jurken der meisjes wat meer van hare schouders te trekken, stond zij op, om eens eene revue over haar troepje te houden, eene inspectie, die zeer naar haar zin scheen af te loopen, want ze keek met een vergenoegd gezicht naar papa, die aan het einde van de bank was blijven staan. Papa gaf dien blik terug en snoot met bijzonderen nadruk zijn neus, en de arme gouvernante kwam achter den paal uitkijken, en trachtte het oog van mama te vangen, met een blik, die hare hooge bewondering van al de kinderen moest te kennen geven. Daarna kwamen twee kleine jongens, die er over hadden getwist of Astley wel tweemaal zoo groot was als Drury-Lane, overeen, om het door George te laten beslissen, waarop George (zijnde niemand anders dan de jonge heer, van wien straks melding is gemaakt) zich zeer verontwaardigde, en in geene zeer zachte uitdrukkingen die verontwaardiging te kennen gaf over de lompheid van op eene publieke plaats zoo hard zijn naam te noemen, hetgeen ten gevolge had, dat al de kinderen hartelijk begonnen te lachen, en een der kleine jongens de aanmerking maakte, dat George nu al begon te denken, dat hij een groot man was, waarop papa en mama insgelijks lachten, en George (die een rotting droeg en het voornemen had om eenmaal bakkebaarden te laten groeien) mompelde, dat Willem altijd in zijne onbeschoftheid werd voortgeholpen, en een blik van diepe verachting aannam, die den geheelen avond duurde.

Het spel begon en de belangstelling der kleine jongens was grenzeloos. Papa keek insgelijks met belangstelling toe, hoewel hij zijn best deed om den schijn aan te nemen alsof hij er niet veel op lette. Wat mama betreft, zij werd geheel overbluft door de grappigheid van den eersten komiek, en lachte tot al de groote strikken op hare muts stonden te beven waarop de gouvernante weder van achter haar paal kwam uitkijken, en als mama naar haar zag, haar zakdoek voor haar mond hield, alsof zij, volgens haar plicht, insgelijks schaterde van lachen. Toen vervolgens de gewapende ridder zwoer, dat hij de dame zou redden of omkomen applaudiseerden de jongens met veel geweld, inzonderheid een manneke, dat blijkbaar bij de familie logeerde, en op eene kinderlijke manier zijn hof maakte bij eene kleine coquette van twaalf jaren, die er uitzag als een model in het klein van hare mama, en even als de andere kleine meisjes (welke doorgaans nog coquetter zijn dan vele oudere) zich zedigljk ergerde, toen de page van den ridder de vertrouwde kamenier der prinses een kus gaf.

Toen de rijkunsten in het perk begonnen, toonden de kinderen zich nog meer verrukt dan te voren; terwijl papa zijne deftigheid geheel vergat, om beter te zien overeind ging staan, en zoo hard applaudiseerde als een van allen. Tusschen elke kunst boog de gouvernante zich over tot mama, om haar de schrandere aanmerkingen der kinderen over te brengen; en mama bood, in de blijdschap van haar hart de gouvernante een pepermuntje aan, waarop deze, gestreeld door dit bewijs van beleefdheid, zich met een opgehelderd gezicht weder achter haar paal verschool. Het geheele gezelschap scheen nu uiterst vergenoegd, behalve de jonge heer achter in de loge, die, te deftig om zich met de kinderen te bemoeien, en te onbeduidend dan dat iemand zich met hem bemoeien zou, zich slechts bezig hield met van tijd tot tijd de plekken te wrijven, waar eenmaal zijne bakkebaarden moesten komen.

Wij tarten iedereen, die twee- of driemaal bij Astley is geweest, en derhalve in staat is, om het volhardende geduld, waarmede dezelfde

grappen avond op avond herhaald worden, naar waarde te schatten, zich niet te vermaken met één gedeelte der voorstellingen ten minste — wij meenen de kluchten in het perk. Wat ons betreft, wanneer de hoepel met gasvlammen wordt nedergelaten, het gordijn opgehaald om de aanschouwers, die voor half geld in het perk staan, nu zij dit moeten ontruimen, op het tooneel te laten, de sinaasappelen worden opgeruimd en het zaagsel met mathematische juistheid in een kring wordt geharkt, kijken wij toe met evenveel gespannen verwachting als het kleinste kind onder de aanschouwers en oude kennis-halve lachen wij mede, wanneer de clown met zijn schellen kreet "daar zijn wij!" komt binnenspringen. Wij kunnen ons ook niet geheel ontslaan van het oude gevoel van eerbied voor den pikeur, die met zijne lange zweep in de hand achter den clown aankomt, en met zwierige deftigheid eene buiging voor het gezelschap maakt. Altijd draagt hij een officiers-uniform met eene hoogopgevulde borst, waardoor hij aan een gevild hoen doet denken. Hij is — maar waarom zou ik trachten iets te beschrijven, waarvan geene beschrijving een waardig denkbeeld kan geven? Iedereen kent den man, met zijne blinkende laarzen, zijne zwierige houding (die ik echter door sommige afgunstige kwaadwilligen stijf heb hooren noemen) en zijne zwarte krullende haren, hoog op het voorhoofd gescheiden, om aan zijn gelaat iets diepdenkends en dichterlijks te geven. Zijne welluidende stem strookt volkomen met zijn edel voorkomen, wanneer hij zich verwaardigt om een poosje met den clown te schertsen; en onvergetelijk is de deftigheid, waarmede hij, zich zijne waardigheid herinnerende, uitroept: "Nu genoeg, mijnheer! Wilt gij nu eens naar mejuffer Woolcroft gaan vragen?" Dan kan ook de zwier, waarmede hij mejuffer Woolcroft binnenleidt en op haar paard helpt, niet nalaten een diepen indruk te maken op de harten van alle aanwezige dienstmeisjes.

Als mejuffer Woolcroft, haar paard en de muzikant te gelijk ophouden, om eens adem te scheppen, verwaardigt hij zich wederom tot een dergelijk gesprek als het volgende, hetwelk door den clown begonnen wordt. "Zeg eens, mijnheer!" — "Wel, mijnheer!" — (Men spreekt altijd uiterst beleefd). — "Hebt ge wel eens gehoord, dat ik in dienst ben geweest?" — "Neen, mijnheer!" — "Ja wel, mijnheer! Ik kan exerceeren." — "Zoo waarlijk?" — "Wil ik het eens doen, mijnheer?" — "Als het u belieft, mijnheer! — Kom aan, haast je wat! (Een klap met de lange zweep, en een "Schei uit daarmee; dat bevalt mij niet!" van den clown). Daarop laat de clown zich op den grond vallen en begint eene reeks van gymnastische stuiptrekkingen, vouwt zich op allerlei wijzen toe, knoopt zijne leden in elkander, en haalt ze weder uiteen, tot daverende blijdschap van de galerij, tot hij gestoord wordt door een tweeden slag met de lange zweep en een verzoek om te gaan vragen waar mejuffer Woolcroft naar wacht. Daarop roept hij tot groot vermaak der galerij: "Zeg eens, jufvrouw Woolcroft! kan ik ook wat voor je doen of voor je laten?" De dame antwoordt daarop, met een vriendelijken glimlach, dat zij de twee vlaggen verlangt te hebben, waarop deze dan ook met eenige grimassen worden gehaald en overgegeven, na welke laatste plechtigheid de clown geestig aanmerkt: "Ha, ha, ha! Hi, hi, hi! Zeg eens, mijnheer! jufvrouw Woolcroft kent mij; want zij heeft tegen mij gelachen." Nog een slag met de zweep, de muzikanten spelen op, het paard schiet vooruit, en mejuffer Woolcroft begint haar vlaggendans, tot vermaak van al de aanschouwers, oud en jong. De volgende pauze geeft gelegenheid tot dergelijke geestigheid, waarbij nu alleen nog komt, dat de clown grimassen tegen den pikeur maakt, telkens wanneer deze hem den rug toekeert, en eindelijk over zijn hoofd springt en wegloopt, nadat hij vooraf zijne aandacht naar een anderen kant heeft getrokken.

Heeft iemand onzer lezers ooit acht gegeven op eene soort van menschen, die over dag bij de deuren der kleine theaters omzwerven? Gij zult zelden een van die ingangen voorbijgaan, zonder dat eene groep van drie of vier dezer lieden op de stoep staat te praten, met eene soort van praalzucht, welke hun bijzonder eigen is. Zij schijnen zich altijd te verbeelden, dat zij op het tooneel zijn. Die jonge heer met een afgedragen bruinen rok en wijde lichtgroene broek, haalt de mouwboorden van zijn bont gestreept hemd op, als ware het van het fijnste linnen, en zet zijn ouden witten hoed zoo zwierig op een oor, alsof hij dien eerst gisteren had gekocht. Let dan ook nog op zijne oude witte handschoenen, en den zijden zakdoek van de goedkoopste soort, die in de borst van zijn kalen rok steekt. Begrijpt men niet dadelijk, dat hij de vreemde heer is, die des avonds voor een half uur een blauwen rok, witte broek en schoon hemdsboordje draagt, en dan weder in zijn versleten pak kruipt, — die elken avond moet pochen op zijne schatten, met de pijnlijke bewustheid van twintig shillings in de week, — moet spreken van zijn vaders landgoed, met de akelige herinnering aan zijn boven achterkamertje, — en moet gevleid en benijd worden als de begunstigde minnaar eener rijke erfdochter, terwijl hij denkt aan de exdanseres thuis, die in gezegenden staat en derhalve zonder verdiensten is?

Naast hem staat misschien een mager, bleek man, met een zeer lang gezicht en een glimmenden zwarten rok, die nadenkend met een stok tikt tegen dat gedeelte van zijne laars, waaraan eens de achterlap zat. Hij is de man van ern-

stige rollen, zooals grijze vaders, brave getrouwe bedienden, geestelijken, herbergiers, enz.

A propos, van vaders gesproken! Wij zouden gaarne eens een stuk willen zien, waarin al de personen weezen waren. Vaders zijn zonder onderscheid vervelende dingen op het tooneel, hebben den held of de heldin altijd een langen uitleg te geven van hetgeen er gebeurd is voordat het gordijn opging, doorgaans beginnende met: "Het is nu negentien jaren geleden, mijn dierbaar kind! dat uwe zalige moeder" (hier begint de stem van den ouden schobbejak te

door de aanschouwers driemaal geapplaudiseerd.

Om van dezen uitstap terug te komen — wij wilden alleen zeggen, dat het deze soort van menschen is, die men voor de deuren der kleine theaters ziet staan praten en zich airs geven. Op de stoep van Astley ziet men er altijd meer dan ergens elders. Doorgaans zitten er een paar rijknechts op de vensterbanken, en staan twee of drie smerige, kaalfatsoenlijke heeren, met geruite dassen en geel linnengoed, bij hen rond te drentelen, dikwijls met een paar dansschoenen in eene oude courant gewikkeld onder den

TERWIJL DE AANGEDUIDE AANSTAANDE EEN ZEER MAL GEZICHT ZET, ZIJNE VRIJSTER DE HAND DRUKT EN DE HEIDIN EENE GOEDE FOOI GEEFT. (blz. 51).

beven) "u aan mijne zorg overliet. Gij waart toen nog zeer jong," enz., enz. Of anders hebben zij eensklaps te ontdekken, dat iemand, met wien zij drie geheele bedrijven lang hebben omgegaan zonder iets te vemoeden, hun eigen kind is, in welk geval zij uitroepen: "O, wat zie ik! Die bracelet! Die glimlach! Deze papieren! Die oogen! Kan ik mijn hart gelooven? Ja, het moet zoo wezen! Het is — het is mijn kind!" — "Mijn vader!" roept het kind, en dan vallen zij in elkanders armen, en kijken over elkanders schouders, en wordt er

arm. Eenige jaren geleden bleven wij doorgaans met open mond naar deze lieden staan kijken, met een gevoel van geheimzinnige nieuwsgierigheid, waarvan de herinnering, nu wij dit schrijven, ons een glimlach afdwingt. Wij konden niet gelooven, dat die wezens uit eene tooverwereld, met hagelwitte tunica's, zalmkleurige beenen en blauwe sjerpen, die des avonds met al den luister van muziek, licht en kunstbloemen voorbij onze oogen zweefden, dezelfde bleeke, verloopen kerels konden zijn, die wij over dag zagen.

Wij kunnen het nu nog nauwelijks gelooven. Met de lagere klasse van tooneelspelers zijn wij eenigszins bekend, en men heeft niet veel verbeeldingskracht noodig, om den eersten minnaar met den haveloozen lichtmis, den komiek met den grappenmaker in eene herberg, en den eersten treurspeler met dronkenschap en armoede in verband te brengen; maar die andere menschen zijn geheimzinnige wezens, die men nooit ziet dan in het rijperk, nooit dan in het costuum van goden en sylphen. Zag iemand ooit, Ducrow uitgezonderd, wien men nauwelijks onder hen tellen kan, een rijder van Astley dan te paard? Zou onze vriend in de officiers-uniform ooit een afgesleten rok dragen, of zich vernederen tot het, bij vergelijking, ongewatteerde costuum van het dagelijksch leven? Wij kunnen — wij willen het niet gelooven.

XII.

DE GREENWICHSCHE KERMIS.

De kermis van Greenwich schijnt eene soort van periodieke ijlende koorts te wezen, die drie dagen lang moet uitrazen, maar dan ook geheel verdwijnt, en Londen tot deszelfs gewone geregelde werkzaamheid laat terugkeeren, alsof er niets gebeurd ware om die orde te verstoren.

In vroeger tijd hebben wij die kermis dikwijls bezocht, en, bij het gaan en terugkomen, van allerlei soort van rijtuigen gebruik gemaakt. Eens reden wij er heen in een soort van huis op wielen, in gezelschap met dertien heeren, veertien dames, een onbeperkt aantal kinderen en een vat bier; en een andermaal, toen wij des nachts ten vier ure, met eene huurkoets, naar Londen terugkeerden, moesten wij ons eene poos bedenken om te kunnen zeggen, waar wij woonden en hoe wij heetten. Wij zijn nu ouder en bedaarder, en als wij een vrijen dag hebben, zitten wij liefst op een klein plekje, met een gezelschap, dat ons nooit verveelt; maar wij meenen ons toch nog iets van de kermis en de kermisgangers te herinneren, en zullen beproeven, wat wij er van kunnen vertellen.

Van het gewoel, dat op een Paaschmaandag op den weg naar Greenwich heerscht, zou men zich moeielijk een denkbeeld kunnen vormen. De menigte der rijtuigen van allerlei soort is letterlijk ontelbaar, en allen zijn propvol; want de vraag is nooit, hoeveel de paarden kunnen trekken, maar hoeveel het rijtuig kan laden. De stofwolk is verstikkend, de balkons van alle herbergen zitten vol rookers en drinkers, en een aantal particuliere huizen zijn in herbergen herschapen; overal hoort men het klokken bij het opentrekken van kruiken en flesschen, en het knarsen van violen; de tolbazen zijn dol en razend; de paarden willen niet voort, en de wielen loopen van de assen; iedereen maakt zooveel haast als hij kan om in het park en op de kermis te komen.

Hier en daar staan echter hoopen toekijkers, doorgaans om een man heen, die een tafeltje met drie vingerhoeden en eene erwt voor zich heeft staan, en telkens deze of eene dergelijke aanspraak houdt: "Hier is een spelletje, waarom ge nog lachen zult, zeven jaar na je dood. Drie vingerhoeden en eene erwt, met een, twee, drie, en twee, drie, een. Houdt je oogen open, en let op waar de erwt blijft. Alles zuiver spel en geen bedrog. Die niet speelt, kan niet winnen, en het fortuin moet beproefd worden. Ik wed tegen iedereen, voor zooveel hij maar wil, van eene halve kroon tot een sovereign, dat hij niet zeggen zal, onder welken vingerhoed de erwt ligt!" — Nu fluistert een onnoozele bloed zijn kameraad in het oor, dat hij de erwt duidelijk onder den middelsten vingerhoed zag rollen, eene meening, waarin hij dadelijk wordt bevestigd door een heer met kaplaarzen, die bij hen staat, en zich beklaagt, dat hij zelf niet wedden kan, daar hij bij ongeluk zijne beurs vergeten heeft, maar te gelijk den vreemdeling aanraadt om deze kostelijke gelegenheid niet te verzuimen. De vreemdeling loopt in de val, wedt en verliest; waarop de eigenaar van het speeltafeltje hem vertroost met de verzekering, dat alles maar fortuin is. Daarop begint hij weder: "Hier heb ik een spelletje," — en herhaalt, somtijds met eenige verandering, zijne vorige aanspraak.

De plaats, welke na de herbergen, over dag het meest wordt bezocht, is het park, waar het grootste vermaak daarin bestaat om de meisjes den steilen heuvel van het observatorium op te trekken, en dan weder zoo hard men kan er af te loopen, waarbij hoeden en krullen veel te lijden hebben. De invloed van jenever met water maakt de vrijers zeer sentimenteel, en de vrijsters verzuimen niet de waarde der gestolene kussen door een vreeselijk gillen en tegenstribbelen te vergrooten. Oude mannen en vrouwen sluipen, met een mandje aan den arm en een wijnglas zonder voet in de hand, overal rond om een "slokje van de echte soort" aan te bieden; en de dames, die zich laten overhalen om eens van deze echte soort te proeven, doen het altijd met veel tegenzin, en beginnen naderhand zeer fatsoenlijk te hoesten. De oude gepensioneerden, die voor eene penny door een verrekijker laten zien, worden naar voorwerpen gevraagd, welke zij met geen honderdvoets telescoop zouden kunnen vinden, naar een huis bij voorbeeld in eene straat aan het andere einde van de stad. Hier en daar, waar eenige paren bij elkander op het gras zitten,

ziet gij eene vrouw, met een door de zon gebruind gezicht en een rooden mantel, de nieuwsgierigen in de hand kijken en waarzeggen, waarbij het haar niet moeielijk valt de aanstaande echtgenooten, die zij voorspelt, nauwkeurig te beschrijven; want zij heeft de origineelen voor zich. De schoone, wie de voorspelling geldt, lacht en bloost, en verbergt haar gezicht in haar zakdoek; terwijl de aangeduide aanstaande een zeer mal gezicht zet, zijne vrijster de hand drukt en de Heidin eene goede fooi geeft.

Maar het wordt donker; de menigte trekt langzaam af; het schijnsel in de verte toont, dat de kermis verlicht is, en het gerucht bewijst, dat het er zeer woelig wordt. De plek, waar kort geleden het gejuich van het luidruchtigste vermaak weergalmde, is nu eenzaam en stil; de statige oude boomen, het prachtige gebouw aan hunne voeten en de trotsche rivier pralen in den helderen maneschijn met al hunne schoonheid, en vertoonen zich in het voordeeligste licht; en de eenvoudige werkman, die hier is blijven toeven, omdat eene wandeling over het koele gras zoo aangenaam is voor iemand, die dag aan dag over dezelfde straatsteenen moet draven, gevoelt, als hij om zich heen ziet, een edelen trots bij de gedachte, dat ook hij tot een land behoort, hetwelk zulk eene plek heeft uitgekozen om deszelfs oudste en beste verdedigers in hunne klimmende jaren eene welverdiende rust te schenken.

Eene wandeling van vijf minuten brengt u naar de kermis, een tooneel, dat geheel andere aandoeningen opwekt. Aan den ingang staan de kraampjes met koek en speelgoed, waar jonge juffers zonder hoeden, vol ijver voor de belangen der verkoopers, die haar in dienst hebben genomen, u bij de mouw vasthouden, en met allerlei goede woorden trachten over te halen om een half pond mangelen te koopen, waarvan alle echte kermisgangers in hun zakdoek een voorraad mede dragen. Verderop staan tafeltjes met allerlei lekkernijen, of dingen, die voor lekkernijen verkocht worden.

Dan komt gij in het hart van de kermis, in het midden eener dicht opeengedrongene volksmenigte, die u dan naar dezen, dan naar genen kant medesleept. Aan leven ontbreekt het niet; het gillen der vrouwen, het schreeuwen der jongens, het dreunen van draaiorgels, het afschieten van pistolen, het gebulk door spreektrompetten, het kraaien van stuiverstrompetjes, de muziek van een twaalftal troepen, die allen te gelijk ieder een verschillend stukje spelen, het geroep voor de spellen en het gebrul der dieren in het beestenspel, vormen te zamen een verdoovend concert.

Dat groote spel, met de stellage er voor, schitterend met lampen en brandende vetpotten verlicht, is het spel van Richardson, waar eene melodrama (met drie moorden en een spook), eene pantomime, een kluchtig liedje, eene ouverture, en nog wat muziek tusschen beide, te zamen in vijf en twintig minuten worpen afgedaan.

De troep is nu juist buiten, prijkende met al den glans van paletten, roode oker en loodwit. Hoe wild kijkt dat Mexicaansche opperhoofd uit zijne oogen, en met hoeveel kalme waardigheid staat de eerste treurspel-held met den harlekijn te praten! De vier paljassen, die elkander met hunne houten sabels nazitten, zijn goed voor het gemeen; maar deze helden trekken de aandacht der nadenkende en gevoelige toeschouwers. Welk een edel voorkomen hebben zij, met die Romeinsche rokken, die geele armen en beenen, die zwarte langharige pruiken en die zware wenkbrauwen, waaronder moord en doodslag schijnen te schuilen! En de dames — zag men ooit zulke aanvallige en te gelijk eerbiedwekkende schoonen, als daar gearmd op en neder wandelen? Hare met paletten bezaaide katoenen kleedjes en blauwe satijnen schoentjes (ongelukkig wat versleten) maken ieders bewondering gaande, en de geestige bevalligheid, waarmede zij de galanterieën van den paljas afwijzen, is waarlijk betooverend.

"Het zal dadelijk beginnen; komt binnen maar!" roept de man, die bij de deur staat, voor de zeventigste maal; en als het duidelijk blijkt, dat er geen mensch meer komen wil, gaat de troep inderdaad naar binnen om te beginnen.

Alle dag geeft men verandering van stukken; maar de inhoud van het treurspel blijft toch nagenoeg dezelfde. Er is een ware erfgenaam, die op eene jonge dame verliefd is, en ook door haar bemind wordt, en een valsche erfgenaam, die insgelijks op haar verliefd is, maar niet door haar bemind wordt; en de valsche erfgenaam laat den waren erfgenaam oplichten en smijt hem in een kerkerhol om hem op zijn gemak dood te maken. Daartoe huurt hij twee moordenaren — een braven en een goddeloozen — die, zoodra zij alleen zijn, met elkander aan het vechten gaan, waarbij de brave den goddeloozen overhoop steekt, maar ook eene gevaarlijke wond krijgt. Vervolgens ziet men den waren erfgenaam zeer treurig op een leuningstoel in het kerkerhol zitten, met een langen ketting, dien hij zorgvuldig in zijne hand houdt. Dan komt de jonge dame hem omhelzen; maar terstond daarop komt ook de valsche erfgenaam en gaat te werk alsof hij dol was. Hij gooit de jonge dame van den eenen kant naar den anderen, en scheldt den waren erfgenaam uit voor al wat leelijk is. Nu klimt de belangstelling ten top: de valsche erfgenaam trekt zijn zwaard om den waren erfgenaam den kop te klooven; maar op eens ziet men een blauwen rook en hoort men een slag op eene

pauk, en nu komt, onder eene naargeestige muziek, eene lange witte gedaante te voorschijn, die achter den leuningstoel verscholen zat. Dit is niemand anders dan de geest van den vader van den waren erfgenaam, die door den vader van den valschen erfgenaam vermoord was; en zoodra de valsche erfgenaam hem ziet, krijgt hij eene beroerte en zakt op een hoop in elkander, daar het tooneel wel wat klein is om plat neer te vallen. Dan komt de brave moordenaar binnenstrompelen en vertelt, dat hij met den goddeloozen moordenaar door den valschen erfgenaam gehuurd was om den waren erfgenaam dood te steken, en dat hij in zijn tijd nog al wat menschen heeft doodgestoken, maar dat hij er berouw van heeft en het nooit weer zal doen — welke belofte hij bevestigt door oogenblikkelijk den geest te geven. Dan smijt de ware erfgenaam zijn keten neer, en komen er twee boeren, een matroos en een meisje binnen — dit zijn zijne onderdanen — en de geest beduidt hen door teekenen iets, dat zij door bovennatuurlijken invloed begrijpen, want een ander begrijpt er niemendal van; en dan zegent hij den waren erfgenaam en de jonge dame, waarbij doorgaans nog wat rook en blauw licht wordt gemaakt, en het gordijn valt.

De spellen welke na deze den meesten toeloop hebben, zijn de reizende menagerieën of wildebeestenspellen, voor welke een troep muzikanten met mutsen van luipaardenvel onophoudelijk staat te spelen, en groote schilderijen hangen van tijgers, die menschen verscheuren, en van leeuwen, die men met gloeiende ijzers brandt om hen hunne prooi te doen loslaten. Doorgaans staat er een man met een rooden rok en een stokje in de hand bij deze schilderijen te schreeuwen: "Hier, hier! Hier heb je den leeuw, net zooals hij daar geschilderd is; den ontembaren leeuw die verleden jaar te Camberwell een heer zijn hoofd heeft afgebeten, en sedert hij volwassen is, alle jaar drie oppassers heeft kapot gemaakt. Komt binnen maar, voor een halven shilling!" Zulk eene aanspraak maakt altijd indruk op het volk, dat zich bij de deur verdringt om halve shillings te offeren.

De dwergen, die doorgaans met nog eenige andere natuurlijke zeldzaamheden — een levend geraamte, een wilden Indiaan of een steeneter — te gelijk voor eene penny te zien zijn, trekken insgelijks veel toekijkers. Gewoonlijk heeft men in zulk een spel een houten kastje van een paar voet hoogte, waarin de dwerg, door lange oefening, dicht ineengedrongen kan inkruipen; van buiten is dit kastje geschilderd als een huis met drie verdiepingen, en daar het volk hem uit een der bovenvensters een pistooltje ziet afschieten, verbeeldt het zich, dat dit kastje inderdaad een op de gewone wijze ingericht huis is, waarin de dwerg woont. In dit hokje wordt hij buitengebracht om met den eigenaar van het spel eene kluchtige samenspraak te houden, en de toeschouwers uit te lokken om binnen te komen. Daar een reus niet zoo gemakkelijk buitengebracht kan worden, vertoont men doorgaans slechts eene groote broek of laars, waarin twee of drie mannen te gelijk hunne beenen steken, tot groote verbazing der menigte, die niet twijfelt aan de waarheid der verzekering, dat deze kleedingstukken den reus volmaakt passen.

De grootste en meest bezochte tent der geheele kermis is echter eene temporaire balzaal, de Kroon en het Anker, waar men een shilling entree betaalt, en allerlei ververschingen kan bekomen. Een ceremonie-meester is hier niet; alles is vrijheid en gelijkheid. Het stof is verstikkend, de hitte ondraaglijk, het gezelschap zeer vroolijk en luidruchtig. Voor de grap dansen de dames met manshoeden, de heeren met vrouwenhoeden op; vele versieren zich met valsche neuzen, en maken muziek op kindertrommels, waarbij de dames hen op trompetjes accompagneeren. Het dansen zelf is onbeschrijfelijk, evenals het gedruis. De vroolijkheid nu en dan door een vechtpartijtje afgebroken, duurt tot laat in den nacht; en den volgenden morgen ontwaakt menige kermisgast met hoofdpijn en ledige zakken, bij eene zeer flauwe herinnering hoe hij niet thuis gekomen is.

XIII.

LIEFHEBBERIJ-KOMEDIES.

"Richard de Derde, Hertog van Gloster, 2 p. st. — Graaf van Richmond, 1 p. st. — Hertog van Buckingham, 15 sh. — Catesby, 12 sh. — Tressell, 16 sh. — Lord Stanley, 5 sh. — Lord-Mayor van Londen, 5 sh. 6 pence."

Zoo leest men op de geschrevene biljetten, die in de kleedkamer van een liefhebberij-tooneel met ouwels zijn aangeplakt; en dit is het bedrag der sommen, welke betaald worden door de ezels, die zich laten overhalen om geld te geven voor de vergunning, om hunne jammerlijke zotheid en onkunde op de planken van een liefhebberij-tooneel ten toon te stellen [1]. Dit doen zij in evenredigheid tot de gelegenheid, welke de rol aanbiedt, om hunne domheid te doen uitkomen. De hertog van Gloster, bij voorbeeld, is wel twee pond waard, omdat hij zooveel leven maakt. Hij draagt een degelijk zwaard, en, wat nog meer is, hij moet het in den loop van het stuk verscheidene malen trekken. De alleenspraken op zich zelf zijn wel vijftien shillings waard. Dan het doodsteken van koning

[1] Zij krijgen echter voor dit bedrag toegangbiljetten, die zij kunnen verkoopen of wegschenken, naar het hun goeddunkt. Vert.

Hendrik — goedkoop voor drie en een halven shilling; dat maakt achttien en een half. Het uitvaren tegen de lijkdragers — zeg maar achttien pence, hoewel het meer waard is; dat is een pond. Dan is het minnarijtooneel met Lady Anna en het tumult in het vierde bedrijf voor nog tien shillings zeker niet te duur. Het tenttooneel is zonder tegenspreken een halven souverein waard; en derhalve hebt gij het laatste gevecht voor niemendal, en iedereen weet hoeveel effect men met een gevecht kan maken. Een, twee, drie, vier — over; dan, een, twee, drie, vier — onder; dan een steek; dan achteruitdeinzen; dan op eene knie vallen, en zoo vechten; dan weer waggelend opstaan. Zoo kan men het volhouden zoolang het schijnt te bevallen — onderstel tien minuten — en dan kunt gij neervallen (achterover, als gij er den slag van hebt om dat te doen zonder u erg te bezeeren) en den geest geven; niets kan beter zijn om effect te maken. Zoo doen zij het altijd in Astley en Sadler's Wells, en als zij niet weten hoe zoo iets gedaan moet worden, weet het geen mensch op de wereld. Een klein kind, of eene dame in het wit er bij, maken een gevecht nog veel meer belangwekkend; maar daar het eenigszins ongewoon en moeielijk zou zijn, dit effect in het laatste tooneel van Richard de Derde te brengen, zit er niets anders op, dan dat men het er buiten doet, en zich zoo lang mogelijk doodvecht.

De voornaamste begunstigers van liefhebberijtooneelen zijn kopiïsten, notarisen en procureursklerken, dikhoofdige jongelieden uit de kantoren van de City, Joden, die een zoet winstje trekken uit het verhuren van costumes, winkelbedienden, die nu en dan hun meesters geld voor hun eigen aanzien, en eene keur van leegloopende deugnieten. De eigenaar van zulk een theater kan een ex-decoratie-schilder wezen, of een gemeene koffiehuishouder, of een teleurgesteld acteur van den achtsten rang, of een bankroetier, of een smokkelaar, die zijn bedrijf aan kant heeft gedaan.

De actrices betalen niet voor hare rollen, en het is noodeloos te zeggen, dat zij doorgaans uit ééne klasse der maatschappij worden gekozen. Het gehoor is, gelijk van zelf spreekt, omtrent van denzelfden aard als de vertooners, die biljetten ontvangen ten bedrage der sommen, welke zij voor hunne rollen betalen.

Al de kleine theaters van Londen, vooral die van den laagsten rang, vormen het middelpunt eener buurt, waarin de komedie-liefhebberij eene ziekte is geworden. Allen hebben een vast publiek, en in allen ziet men, wanneer het tijd is voor half geld, eenige jongens van vijftien tot een en twintig jaren komen inzwieren, die, als het gordijn gevallen is, een deuntje fluiten of brommen, om de menschen dicht bij hen in den waan te brengen, dat het hen niet schelen kan of het weer opgaat, van al de mindere acteurs als van gemeenzame bekenden spreken, of elkander vertellen, dat er een nieuw stuk wordt bestudeerd, getiteld de Onbekende Bandiet van de onzichtbare Grot, waarin Palmer voor den onbekenden bandiet moet spelen, en Scarton voor Engelsch matroos, die een gevecht met de sabel moet houden tegen zes onbekende bandieten te gelijk (een tooneelmatroos staat altijd ten minste zes man), dat Palmer en Scarton in het tweede bedrijf eene dubbele horlepijp moeten dansen met ketenen aan de beenen, en dat de onzichtbare grot het geheele tooneel zal beslaan; met andere even belangrijke berichten. Deze jonge heeren zijn de echte steunpilaren van liefhebberij-tooneelen.

Men moet hen zien in de koffiekamer of de naburige herberg! Daar zijn zij koningen, als hun geene wezenlijke acteurs in den weg zijn, en stappen op en neer met den hoed op één oor en de armen in de zijden, alsof zij waarlijk een inkomen hadden van achttien shillings in de week, en een vrijbiljet elken avond. Als één van hen slechts een figurant van Astley kent, is hij een gelukkig man. De mengeling van afgunst en bewondering, waarmede zijne makkers hem aanzien, als hij staat te praten met een gemeenen kerel, wiens nog half gezwarte wenkbrauwen en geblankette kaken aanduiden, dat hij zoo pas van het tooneel is gekomen, toont genoegzaam, in welke hooge achting zulke publieke personen hier gehouden worden.

Met het dubbele oogmerk, om tegen ontdekking door zijne familie of zijn meester op zijne hoede te zijn, en om zich een meer gewichtig voorkomen te geven, nemen deze genieën hoogklinkende namen aan, die niet het minst comische gedeelte vormen der affiche van een liefhebberij-tooneel. Belville, Melville, Freville, Berkeley, Randolph, Byron, St. Clair enz. behooren nog onder de nederigste, en de minder voorname titels van Jenkins, Walker, Thomson, Barker, Solomons enz. zijn geheel ter zijde geschoven. Dit heeft iets deftigs, en is bovendien eene goede verontschuldiging als men er eenigszins kaal uitziet. Een gekrompen, verschoten rok, een oude hoed, eene gelapte broek — ja zelfs een zeer vuil hemd (en niets van dit alles is ongewoon bij de leden van het corps dramatique) wordt misschien gedragen om zich te vermommen en alle gevaar van herkenning te verhoeden. Bovendien voorkomt het alle onaangename vragen naar hetgeen men is of doet; iedereen is voor zoolang een rentenier, en men kent geene lastige en onnoodige onderscheidingen, aan welke zelfs het genie zich elders moet onderwerpen. Wat de dames betreft, zij zijn boven alle zotte stijfheid of preutschheid verheven; want zij weten wel, dat men geene andere dan fatsoenlijke lieden tot zulk

een gemeenzamen omgang met haar zou toelaten als het samenspelen noodzakelijk teweegbrengt. Zij verlaten zich zeker geheel op den directeur; en wat den directeur betreft, hij is geheel vriendelijkheid, als hij u kent — of met andere woorden, als hij uw geld eens in zijn zak heeft gestoken, en hoopt dat hij het nog eens zal doen.

Kwartier voor achten — het zal van avond vol worden — al reeds zes gezelschappen in de loges, eene vrouw met vier kleine jongens in den bak, en twee violen en eene fluit in het orchest, die sedert zeven ure (het uur vóór het begin der vertooning) al vijf ouvertures hebben gespeeld, en nu aan de zesde zijn begonnen. Die heer met een witten hoed en bruinen rok met koperen knoopen, in de rechter-zijloge, is Horatio St. Julien, alias Jem Larkins. Zijn vak is het hooge blijspel — en dat van zijn vader steenkolen en aardappelen. Hij speelt in het nastukje de rol van Alfred Highflier. Het gezelschap van heeren, in de loge aan den overkant, is een troep vrienden en begunstigers van Beverley (anders Loggins, de Macbeth van dezen avond). Ziet gij wel, hoeveel moeite zij doen om zich het ongedwongen voorkomen van groote heeren te geven, en daartoe met opgetrokkene beenen hunne voeten op de borstwering der loge zetten? Men laat hun hier zoo iets toe, uit dezelfde menschlievendheid, waarom men kinderen wel eens aan de deur van een ledig huis laat kloppen, namelijk omdat het hen op eene andere plaats kwalijk genomen zou worden. Die twee dikke heeren in de middelste loge, die met een tooneelkijker pronken, zijn vrienden van den directeur — rijke tooneeldirecteuren van buiten de stad, gelijk hij in vertrouwen vertelt aan de groep, die achter het gordijn verzameld is — rijke tooneeldirecteuren van buiten de stad, die hier naar recruten komen zoeken; eene verklaring, welke Nathan, de kleerenjood, die juist met costumes aankomt, onder eede wil bevestigen; maar zijn getuigenis is onnoodig, want de uilen gelooven het sprookje terstond.

De dikke Jodin; die pas is binnengekomen, is de moeder van het bleeke, magere meisje, dat naast haar zit en voor het vak wordt opgeleid. Zij moet eene danseres worden en zal dezen avond na het treurspel eene horlepijp dansen. Het korte, magere manneke naast mijnheer St. Julien, wiens bleek gezicht diepe pokputten heeft, en op wiens morsig overhemd groote koralen knoopen prijken, is de eerste komiek. Het overige van het gehoor — nu vrij talrijk geworden — bestaat uit een mengelmoes van uilskuikens en schavuiten.

De voetlichten zijn juist omhoog gerezen, de zes olielampen langs de eenige rij loges zijn opgedraaid, en dit meerdere licht dient vooral om het aanwezen van morsigheid en de afwezigheid van verf zichtbaar te maken, waardoor de zaal bijzonder wordt gekenmerkt. Daar echter deze toebereidselen aankondigen, dat de vertooning spoedig zal beginnen, zullen wij nog even een kijkje achter het gordijn nemen.

De lage nauwe gangen onder het tooneel zijn noch bijzonder zindelijk, noch al te schitterend verlicht, en de aarden vloer en vochtige schimmelige reuk dienen juist niet om het verblijf in die holen aangenamer te maken. Val niet over die emmer; het is de ketel, die in de heksengrot moet staan; en die drie lompe figuren, ieder met een stok in de hand, die daar jenever met water zitten te drinken, zijn de heksen. Dat armoedig vertrekje, verlicht door hier en daar aan de wanden vastgemaakte eindjes kaars, is de kleedkamer der acteurs, en dat vierkante gat in de zoldering is het zinkluik van het tooneel. Gij let wel op, hoe de zolder versierd is met de balken, die de planken dragen, en fraai met spinnewebben is behangen.

De personen van het treurspel zijn allen gekleed, en hunne eigene kleederen liggen verstrooid over eene soort van toonbank, die om het vertrek rondloopt. Die figuur daar, die veel van eene pop voor een snuifwinkel heeft en voor den spiegel staat, is Banquo; en de jonge juffer, die zoo ruimschoots hare beenen laat zien, en hem met een hazenpoot rood op de wangen wrijft, is voor Fleance gekleed. Die groote vrouw, die hare rol nog eens zit door te kijken, is Lady Macbeth; zij wordt altijd daarvoor gekozen, omdat zij lang en dik is, en wel wat heeft van Mistress Siddons — op een goeden afstand namelijk. Die melkmuil, met zijn dom gezicht en zijne kromme beenen, is een debutant; hij speelt van avond Malcolm, om te beginnen. Langzamerhand zal hij wel vorderen; over eene maand speelt hij Othello, en over nog eene maand zit hij achter slot, om voor misbruik van vertrouwen te recht gesteld te worden. De juffer, met hare zwarte oogen, met wie hij zoo ernstig spreekt, moet de kamerjuffer wezen. De knaap van veertien jaren, die zijne wenkbrauwen met zeep en krijt laat smeren, is Duncan, Koning van Schotland; en de twee gemeene kerels, met half zwarte gezichten, versleten groene kielen en gele laarzen, zijn het leger.

"Maak je klaar daar beneden!" roept de magazijnmeester, een roodharige Jood, aan de trap; "er zal zoo meteen gescheld worden. De fluit zegt, dat hij in de lucht mag vliegen als hij langer blaast, en de bak begint leven te maken." Oogenblikkelijk stormen allen naar het trapje, dat naar het tooneel voert, en spoedig staat de wonderlijke groep tusschen de schermen met zekeren angst te wachten.

"Kom aan!" zegt de directeur, op de geschrevene lijst kijkende, die achter het eerste zijscherm hangt. "Eerste tooneel, open veld —

lampen naar omlaag — donder en bliksem — is het klaar, White?" (Deze vraag is tot de helft van het leger gericht). — "Ja wel!" — "Goed! Tweede tooneel, voorzaal. Is de voorzaal beneden?" — "Ja!" — "Goed! — Jones!" (Tegen de andere helft van het leger, dat in de friezen zit). — "Heidaar!" — "Als er gescheld wordt, haal je het open veld weer omhoog." — "Ja!" — "Derde tooneel: perspectief met brug. Is de brug klaar, White? Hebt ge de schragen daar?" — "Ja wel!" — "Goed! Allen van het tooneel!" roept de directeur, terwijl hij haastig al de leden van het gezelschap in de kleine ruimte achter en tusschen de zijschermen stopt. — "Ieder op zijne plaats. Heksen — Duncan — Malcolm — gewonde officier! Waar is de gewonde officier?" — "Hier!" antwoordt de bedoelde, die nog wat rood op zijn rok heeft gesmeerd, om bloed te verbeelden. — "In orde dan! Schel nu maar voor de muziek, White!"

De acteurs, die op het tooneel moeten zijn, worden haastig op hunne plaatsen gezet; en zij, die er nog niet op behooren, plaatsen zich, uit verlangen om eens in de zaal te kijken, tusschen de coulissen, juist zoo, dat het geheele publiek hen zien kan. Er wordt gescheld; het orchest geeft drie galmen; dan klinkt de schel voor de tweede maal — het treurspel (!) wordt geopend, en onze beschrijving hiermede gesloten.

XIV.

DE VAUXHALL BIJ DAG.

Er is een tijd geweest, toen iemand, die zich nieuwsgierig toonde om te weten hoe de Vauxhall er over dag wel uitzag, helder werd uitgelachen om de ongerijmdheid van zijn inval. De Vauxhall zonder lampions! — Eene porterkan zonder porter, het Huis der Gemeenten zonder spreker, een gaslantaren zonder gas — het was al te gek. In die dagen liep er ook een gerucht, dat de tuin der Vauxhall over dag het tooneel was van geheime en gewichtige proefnemingen; dat daar voorsnijders geoefend werden in de kunst, om eene ham van middelmatige groote in sneden te snijden, dun genoeg om er den geheelen tuin mede te beleggen; dat onder de schaduw der hooge boomen geleerden zich bezig hielden met scheikundige proeven, om te ontdekken hoeveel water eene bowl heeten wijn met mogelijkheid kon verdragen, en anderen in donkere hoeken de kunst bestudeerden, om hoentjes tot slechts met vel overtrokkene geraamten te reduceeren.

Losse geruchten van dezen en dergelijken aard overdekten de Vauxhall met een geheimzinnigen sluier, en daar het geheimzinnige veel aantrekkelijks heeft, is er niet aan te twijfelen of het vermaak van vele menschen werd door deze omstandigheid niet weinig vergroot.

Wij bekennen, dat wij zelven onder die menschen behoorden. Gaarne wandelden wij tusschen die geïllumineerde boschjes, denkende aan geleerde nasporingen, welke over dag hadden plaats gehad, en derzelver uitslag opmerkende in de ververschingen, die des avonds werden voorgediend. De tempels, salons, cosmorama's en fonteinen glinsterden en schitterden voor onze oogen; de schoonheid der zangeressen en de elegance der zangers overmeesterden ons hart; eenige honderd duizend lichten verbijsterden onze zinnen, een paar glazen dampende punch verwarden ons brein, en wij waren gelukkig.

In een rampzalig uur kwamen de eigenaren der Vauxhall op den inval, om haar over dag te openen. Het speet ons, dat de geheimzinnige sluier, welke de plek zoo lang had omgeven, zou worden opgelicht. Wij waren huiverig om er heen te gaan, zonder zelf te weten waarom. Misschien was het een voorgevoel van teleurstelling, misschien het weer; hoe dit zij, wij gingen er niet heen, voordat de tweede of derde aankondiging van eene wedvlucht tusschen twee luchtbollen ons verlokte.

Wij betaalden onzen shilling aan het hek, en toen zagen wij, dat de ingang, indien er ooit eenige toovermacht bij was geweest, nu stellig onttooverd was, daar zij eigenlijk niets anders was dan eene stellage van zeer grof geschilderde planken. Terwijl wij voorbijsnelden, wierpen wij een blik op het orchest en het paviljoen, en herkenden ze nog — maar dat was ook alles. Wij richtten onze schreden naar de plek, waar het vuurwerk wordt afgestoken; daar ten minste zouden wij niet worden teleurgesteld: maar toen wij er kwamen, bleven wij van verbazing en spijt als vastgeworteld staan. Dàt de Moorsche toren — die leelijke, lompe schuur, met roode en gele smeren! Dàt het tooneel, waarop wij zoo dikwijls den onversaagden heer Blackmore, tusschen vlammend, spuitend en bulderend vuur, in de lucht hadden zien stijgen; waar wij het witte kleedje van mejufvrouw — (wij zijn nu zelfs haar naam vergeten), dat haar leven toewijdt aan de edele kunst van vuurwerk maken, zoo dikwijls in den wind hadden zien wapperen, als zij het roode, blauwe of bonte lint aanstak, om haar tempel op te luisteren! Dàt de — maar op dit oogenblik werd de schel geluid; alle menschen renden, alsof het om hun leven te doen was, naar den kant, van waar het geluid kwam, en uit loutere gewoonte liepen wij even hard mede.

Het was voor het concert in het orchest. Een kleine troep bleeke muzikanten, met steken op, executeerden de ouverture van Tancred, en eene talrijke verzameling van heeren en dames

met hunne kinderen hadden hunne half geledigde kannen en glazen in de prieëltjes laten staan, om naar de plek te loopen. Een gemompel van bewondering werd gehoord, toen een zeer klein heer met een gekleed jasje eene zeer lange dame opleidde met een blauw zijden kleedje en een dito tulband, met eene groote witte pluim versierd, en deze twee een sentimenteel duet begonnen.

Wij kennen het kleine heertje wel; op menig muziekstuk hadden wij zijn gelithographeerd portret gezien, met zijn mond wijd open, alsof hij zong, een wijnglas in de hand en eene tafel met twee karaffen en eenige sinaasappelen op den achtergrond. De lange dame hadden wij dikwijls met bewondering aangestaard. Maar hoe geheel anders zien de menschen er uit bij daglicht — en dan zonder punch! — Het duet was zeer fraai. Eerst deed de heer eene vraag, en zong de dame een antwoord; vervolgens zongen zij zeer lief te zamen. Dan had de heer een aandoenlijk en hartstochtelijk stukje alleen, en werd daarbij zeer vurig; daarop zong de dame omtrent hetzelfde. Vervolgens had de heer weder een paar coupletten, en de dame insgelijks. Eindelijk kwamen zij ongevoelig op het eerste thema terug, en tot slot maakte het orchest een verschrikkelijk leven. Het kleine heertje leidde de lange dame af, en het publiek applaudiseerde dat het daverde.

De comische zanger maakte echter nog meer opgang. Wij dachten waarlijk, dat een heer, die zijn middagmaal in zijn zakdoek had medegebracht en naast ons stond, van enkele pret zou zijn flauw gevallen. Die comische zanger is dan ook al bijzonder comisch; zijne voornaamste kenteekenen zijn eene pruik, die eene kleur heeft alsof zij van vlas ware gemaakt, en een oud rimpelig gezicht; en als wij ons wel herinneren, draagt hij denzelfden naam als een der graafschappen van Engeland. Hij zong een zeer aardig liedje van den Trap des Ouderdoms, waarvan het eerste gedeelte het publiek verrukte; van het tweede weten wij niet, daar wij niet bleven staan om er naar te luisteren.

Wij gingen rondwandelen; maar bij elken stap trof ons eene nieuwe teleurstelling. De decoraties, die ons het best hadden bevallen, waren grove kladderijen; de fontein, die bij lamplicht zulk eene schitterende vertooning maakte, had veel van eene gebarsten waterpijp; alle sieraden waren even vuil en alle lanen even naargeestig. Wij zagen nog een akelig proefje van koorddansen in het kleine open theater. De zon scheen op de met pailletten bezette kleederen der dansers, en hunne kunsten waren omtrent zoo vroolijk en wel ter snede, als een contredans op een kerkhof. Wij gingen derhalve naar de plaats van het vuurwerk terug, en schaarden ons bij de groep, die naar den heer Green stond te kijken.

Vijf of zes mannen hielden met alle kracht een reeds gevulden luchtbol vast; en daar er een gerucht was verspreid, dat er een lord zou "meegaan," waren de aanschouwers meer dan gewoonlijk opgewekt en spraakzaam. Er was een manneke met een kaal zwart pak, een geel gezicht eene rosse zwarte das, die met ieder in gesprek trad, en op al wat hij hoorde iets te zeggen had. Hij stond met over elkander geslagene armen naar den luchtbol te staren, en gaf nu en dan zijne bewondering voor den luchtschipper te kennen, door, terwijl hij om zich heen zag, te zeggen: "Hij is een rare, die Green. Bedenk maar eens, dat dit meer dan zijne tweehonderdste reis is. Waarachtig, een man, die zich met Green kan gelijk stellen, heeft nog nooit kiespijn gehad, en zal die ook in de eerste honderd jaren niet krijgen. Als men echte en bovendien vaderlandsche talenten vindt, behooren zij te worden aangemoedigd; dat zeg ik." En toen hij deze redevoering had uitgesproken, sloeg hij met nog meer nadruk dan eerst zijne armen over elkander, met een gezicht hetwelk iedereen scheen uit te dagen, om zich met hem of Green te meten, en hetwelk het publiek in de meening bevestigde dat hij een orakel was.

"Ja, gij hebt wel gelijk, mijnheer!" zeide een ander heer, die zijne vrouw, dochters, moeder, schoonzuster en een troep vriendinnen van deze had medegebracht. Green is een knap man, mijnheer! en nooit bang." — "Bang?" riep het manneke uit. "Dan moet men hem maar eens zien opgaan met zijne vrouw in de eene ballon, en zijn eigen zoon met zijne vrouw in de andere, en samen in een uur dertig of veertig mijlen ver vliegen, en met extra post weeromkomen. Heeft men ooit iets mooiers gehoord? Ik weet niet waar die wetenschap zal blijven stilstaan; daar kan ik maar geen hoogte van krijgen."

Nu begonnen de dames druk onder elkander te praten.

"Waar lachen de dames om, mijnheer?" vroeg het manneke met nederbuigende beleefdheid. — "Och, mijnheer!" zeide een van de meisjes, "mijne zuster Marie zegt maar, dat de lord zeker bang zal worden, als hij in het schuitje zit, en er weer uit zal willen." — "Dat zal hij wel laten, jonge juffer!" was het antwoord. "Als hij zich maar een duim bewoog zonder het te vragen, zou Green hem een tik op zijn bol geven met den verrekijker, dat hij onder in het schuitje zou zakken en blijven liggen tot ze weer omlaag waren." — "Zoo waarlijk?" — "Ja, daar zou Green niets van maken, al was het de koning zelf. Zijne tegenwoordigheid van geest is verbazend."

Nu trokken de toebereidselen om de luchtbollen op te laten de algemeene aandacht. De tweede ballon was insgelijks gevuld; beide werden dicht bij elkander gebracht, en een troep

militaire muzikanten begon met zulk een geweld te spelen, dat zelfs de voorzichtigste en bangste man op de wereld in zijn schik moest wezen met eenig middel, hoe gevaarlijk ook, om het plekje van de aarde, waar zulk een muziek werd gemaakt, te verlaten. Daarop traden Green senior en zijn adellijke reisgenoot in lons dreven weg, en lang nadat zij in stipjes in de lucht waren veranderd, betuigde onze kleine vriend in het zwart nog, dat hij den witten hoed van Green kon onderscheiden. De menigte stroomde den tuin uit; de straatjongens liepen op en neer, schreeuwende "ballon!" en eene menigte winkeliers stroomden hunne

ZIJN VAK IS HET HOOGE BLIJSPEL EN DAT VAN ZIJN VADER STEENKOLEN EN AARDAPPELEN. HIJ SPEELT IN HET NASTUKJE DE ROL VAN ALFRED HIGHFLIER. (blz. 54).

het eene schuitje, en Green junior met diens reisgenoot in het andere: de ballons stegen op, de luchtreizigers bleven overeind staan, het publiek buiten den tuin schreeuwde en joelde van pret, en de twee luchtreizigers, die nu voor de eerste maal medegingen, poogden met hunne vlaggen te wuiven, alsof zij niet beverig waren, maar hielden zich toch stevig vast. De ballons huizen uit, tot midden op de straat; en nadat zij, met gevaar van hunne nekken te ontwrichten, eene poos naar de twee zwarte stipjes in de lucht hadden getuurd, gingen zij langzaam en weltevreden weder naar binnen.

Den volgenden morgen vond men in de ochtendcouranten een wijdloopig verslag van de luchtreis, en vernam het publiek, dat het, op

vier na, de fraaiste dag was geweest, dien de heer Green zich herinnerde; dat hij de aarde in het gezicht had gehouden totdat de wolken haar verborgen, en dat de spiegeling der ballons op de golvende dampmassa's zeer schoon en schilderachtig was; een beetje geleerdheid over de refractie der zonnestralen, en eenige geheimzinnige wenken over de warmte en de wervelstroomen der lucht, werden op den koop toegegeven. Eene der couranten vermeldde ook de belangrijke bijzonderheid, dat de heer Green junior een matroos op een schip duidelijk had hooren roepen: "wel verdomd!" hetgeen hij daaraan toeschreef, dat het geluid der stem door de ballon werd opgevangen en in het schuitje teruggekaatst, en besloot met het bericht, dat er den volgenden woensdag wederom eene luchtreis zou gedaan worden, hetwelk alles zeer amusant en leerzaam was, gelijk onze lezers zelven zullen zien, als zij die couranten maar eens willen nalezen. Daar de datum ons ontgaan is, behoeven zij slechts tot den volgenden zomer te wachten, en dan het verslag van de eerste luchtreis te lezen, hetwelk evenzeer aan het oogmerk zal beantwoorden.

XV.

DE OCHTEND-DILIGENCE.

Beklagenswaardig is inderdaad de man, die zich tot eene haastige reis met eene ochtend-diligence ziet genoodzaakt. Gij krijgt een brief met het bericht, dat gij, om welke reden en waarheen is onverschillig, oogenblikkelijk op reis zult dienen te gaan. Verschrikkelijk is de opschudding, welke zulk eene tijding in uw huisgezin teweegbrengt. Iedereen krijgt de handen vol werk; er wordt een expresse naar de waschvrouw gezonden; en gij zelf gaat, met een gevoel van waardigheid, dat gij niet volkomen verbergen kunt, naar het kantoor om eene plaats te nemen. Hier wordt gij op eene pijnlijke wijze gewaar, dat gij inderdaad een onbeduidend wezen zijt: de menschen zijn zoo koel en bedaard alsof er niemand uit de stad ging en alsof eene reis van honderd mijlen niets te zeggen had. Gij komt in een dompig vertrek, welks muren met groote biljetten zijn behangen, terwijl eene lange toonbank de grootste ruimte afsluit. Onder deze toonbank smijt een der klerken de pakken en pakjes neer, die ieder oogenblik worden gebracht, en dat met eene woestheid waaraan gij, die onderweg een nieuw valies hebt gekocht, u niet weinig ergert. Kruiers, die met zware vrachten in- en uitloopen, schuiven u uit den weg, terwijl gij staat te wachten totdat men u helpt en vol verbazing de klerken aanstaart, zonder te begrijpen welk soort van menschen zij toch zijn. Een hunner staat met zijne pen achter zijn oor en de handen op den rug voor het vuur, als een levensgroot standbeeld van Napoleon; de ander zit, met zijn hoed op het hoofd en met tergende onverschilligheid, de namen der passagiers in het register te schrijven; ja, de onmensch heeft het hart om te fluiten, terwijl iemand hem vraagt hoeveel de vracht is heel naar Holyhead — en dat terwijl het vriest. Het is duidelijk, dat deze klerken een soort van kluizenaars zijn zonder eenige sympathie met het overige menschdom. Eindelijk komt de beurt aan u, en nadat gij de vracht betaald hebt, vraagt gij angstig: "Hoe laat moet ik morgenochtend hier wezen?" — "Om zes uur," antwoordt de fluiter, terwijl hij uw sovereign verachtelijk in een houten bak smijt, die op den lessenaar staat. "Eer wat vroeger dan wat later," voegt de man met de half gebradene broek er bij, zoo koel alsof elk fatsoenlijk man gewoon was ten vijf ure op te staan. Gij gaat heen, en op weg naar huis peinst gij er over hoe het mogelijk is, dat menschen door de gewoonte zoo verhard in wreedheid kunnen worden.

De noodzakelijkheid om bij kaarslicht op te staan is eene der grootste kwellingen in het leven. Indien gij ooit hieraan getwijfeld hebt, wordt gij op den morgen van uw vertrek op eene pijnlijke wijze uwe dwaling gewaar. Gij hebt den vorigen avond last gegeven, om u precies ten half vijf ure te roepen, en toch den geheelen nacht geen vijf minuten achtereen kunnen slapen. Eindelijk valt gij, geheel uitgeput, in eene onrustige sluimering: uwe gedachten worden verward; de diligence, die gij den geheelen nacht voor de oogen hebt gehad, rijdt weg, gij zit als voerman op den bok of als postiljon op een paard, en in den conducteur herkent gij een schoolmakker, wiens begrafenis, gelijk gij u zelfs in uw droom herinnert, gij voor acht jaren hebt bijgewoond. Ten laatste verzinkt gij in volkomene vergetelheid, waaruit gij door een allerzonderlingsten droom weder gewekt wordt. Gij zijt leerling bij een koffermaker; hoe gij daartoe komt weet gij niet en vraagt gij niet; maar daar zit gij een valies te voeren, en verwenscht onder de hand uw kameraad achter in den winkel, die niet ophoudt met timmeren en kloppen. "Tik, tik, tik — tik, tik, tik!" gaat het al een half uur achtereen. Daar zegt hij iets. Wat zegt hij? "Het is al lang vijf uur, mijnheer!" Gij vliegt verschrikt op — en het droombeeld is verdwenen. Uw timmerende kameraad was de meid, die buiten de deur van koude staat te rillen en een kwartieruurs heeft moeten kloppen om u wakker te krijgen.

Gij gaat u met alle haast aankleeden. De duister brandende kaars geeft juist licht genoeg om u te doen zien, dat hetgeen gij noodig hebt

niet bij de hand ligt; en gij verliest eenigen tijd, daar gij, in uwe overgroote zorgvuldigheid om niets te vergeten, den vorigen avond een uwer laarzen hebt ingepakt. Uw toilet is echter spoedig gereed; want bij zulk eene gelegenheid ziet gij zoo nauw niet. Gij trekt uwe jas aan, neemt uw valies onder den arm, en gaat zacht naar beneden, om niemand in huis wakker te maken. Een oogenblik gaat gij nog in de voorkamer — die er, nog niet aangeveegd en geheel overhoop liggende, allerakeligst uitziet — om een kop koffie te drinken, ontgrendelt daarop de straatdeur en stapt de stoep op.

Het dooit, helaas! De vorst schijnt voorgoed afscheid te hebben genomen. Gij ziet de lange Oxford-Street langs, zonder iets anders te ontdekken dan gaslantarens, die op de natte straat spiegelen. Er schijnt geene cabriolet of huurkoets te krijgen te zijn; zelfs de voerlieden hebben wanhopig hunne posten verlaten. De regen, die overal aanvriest, valt met die zachte regelmatigheid, welke een duur van ten minste vier en twintig uren aankondigt; een dichte nevel omhult de toppen der huizen, en schijnt zelfs als een onzichtbare mantel u te omgeven. Het is zoo glad als een spiegel; de paarden voor de karren, die naar de markt rijden, vallen, en men kan hen niet weer opkrijgen; de agenten van politie, die de wacht hebben gedaan, schijnen met gestampt glas bestrooid te zijn; hier en daar trippelt eene melkvrouw voorzichtig voort, met strooken zelfkant om hare voeten, om niet uit te glijden; winkeljongens, die thuis slapen, staan aan de deuren te kloppen, zonder iemand te kunnen wakker krijgen, en huilen van de koude; het mengsel van ijs, sneeuw en water op de straat is een paar duim dik; niemand durft hard aanstappen om zich warm te loopen, en al wilde hij beproeven zich warm te loopen, het zou hem toch niet gelukken.

Het slaat kwartier over vijven, als gij, om naar Golden-Cross te komen, Waterloo-Place overgaat, en nu ontdekt gij pas, dat men u een half uur te vroeg geroepen heeft. Gij hebt geen tijd genoeg om weer naar huis te gaan; er is geen koffiehuis open om er in te blijven wachten; gij kunt derhalve niets anders doen dan uw weg voortzetten, en dit doet gij dan ook, natuurlijk bijzonder wel in uw schik met u zelven en al wat gij ziet. Gij bereikt het kantoor en kijkt rond naar de diligence, die gij hoopt dat gereed zal staan; maar er is nog geen zweem van te bespeuren. Gij treed het kantoor binnen, dat er met de gaslampen en het brandende vuur nu tamelijk vroolijk uitziet; namelijk, indien iets ter wereld er op een winterochtend ten half zes vroolijk kan uitzien. Daar staat de boekhouder nog in dezelfde houding, alsof hij zich sedert den vorigen dag niet van zijne plaats had bewogen. Dewijl hij u bericht, dat de diligence over een kwartier zal voorkomen, laat gij uw valies in zijne bewaring en gaat naar de passagierskamer, niet met het ongerijmde denkbeeld om u daar te warmen, maar om een glas brandewijn met heet water te bestellen, dat u gegeven wordt zoodra het water kookt, hetgeen juist twee en eene halve minuut vóór het afrijden der diligence plaats heeft.

De eerste slag van zes uur laat zich van den toren der St.-Martinskerk hooren, als gij het kokende vocht aan uwe lippen brengt. In twee seconden zijt gij in het kantoor, en binnen denzelfden tijd proeft de oppasser hoe uw brandewijn hem smaakt. De diligence staat gereed, de conducteur en een paar kruiers zijn aan het werk om de bagage op te laden, en draven onophoudelijk heen en weder. De plaats, die eenige minuten geleden zoo stil en eenzaam was, is nu vol leven en gewoel. De rondventers der ochtendbladen zijn reeds op hunne posten, en doen hun best om u tot het koopen van een Times of Morning-Chronicle over te halen. De binnenpassagiers zitten reeds in hunne hokken; de buitenpassagiers, gij zelf uitgezonderd, loopen heen en weder om zich warm te houden. Zij bestaan uit twee jonge heeren met bijzonder lange haren, waaraan de ijzel het voorkomen van gekristalliseerde rattenstaarten heeft gegeven; eene magere jonge jufvrouw, koud en snibbig; een oud heer, dito dito; en eene gedaante met een mantel en pet, die een officier moet verbeelden, ieder met een dikken doek om de kin gewonden.

"Neem de kleeden weg, Bob!" zegt de voerman, die nu te voorschijn komt in eene blauwe duffelsche jas, waarvan de achterste knoopen zoo ver vaneen staan, dat gij ze nooit beide te gelijk kunt zien. "Kom aan, heeren!" roept de conducteur; "het is al vijf minuten over den tijd." De heeren klimmen op; de jonge juffer wordt met ontzaglijk veel moeite op hare plaats getild en geheschen, en dankt daarvoor door te zeggen, dat zij niet weet hoe zij ooit weer beneden zal komen.

"All right!" roept de conducteur, terwijl hij achteropspringt, en laat terstond daarop zijn hoorngetoet hooren, ten bewijze, dat het hem nog aan geen adem ontbreekt. "Laat maar los!" roept de voerman; de diligence rijdt voort, en nu zijt gij pas aan het begin der reis, welker einde gij met zooveel ongeduld te gemoet ziet als de lezer misschien het eind van deze schets heeft te gemoet gezien.

XVI.

DE OMNIBUS.

Men zal wel algemeen willen toestemmen, dat publieke voertuigen eene uitmuntende gelegenheid aanbieden om vermakelijke en leerrijke waarnemingen te doen; maar geen van allen is hiertoe beter geschikt dan een omnibus. Eene diligence, die een langen rit doet, is niet te verachten; maar vooreerst zitten er slechts zes passagiers binnen in, en ten andere is er groote kans, dat gij dezelfde menschen den geheelen weg over bij u houdt; — er is verscheidenheid noch afwisseling. Bovendien worden de menschen na de eerste twaalf uren knorrig en slaperig, en als gij iemand eens in zijne nachtmuts hebt gezien, hebt gij alle respect voor hem verloren; dat is ten minste met ons het geval. Dan heeft men op effene straatwegen nog het ongeluk, dat de menschen slijmerig worden en lange histories beginnen te vertellen; of zij nemen eenig ander, voor hunne medereizigers onaangenaam, middel te hulp, om zich zelven den tijd te korten. Wij herinneren ons, dat wij eens vierhonderd mijlen ver reden in eene diligence, met een groven, dikken kerel, die zich op elke wisselplaats een glas rum met heet water door het portier liet aangeven. Dit was op den duur niet uit te houden. Daarbij komt de reeks van ellenden, als men een anderen voerman krijgt, en de rampzalige ontdekking — die de conducteur maakt op het oogenblik, dat gij begint te dutten — dat hij een pakje hebben moet, hetwelk hij zich herinnert dat hij onder uwe bank heeft gelegd. Na lang haspelen en grabbelen, en nadat gij de kramp in uwe kuiten hebt gekregen, daar gij genoodzaakt zijt uwe beenen al dien tijd in eene zeer gedwongene houding uit te steken, valt het hem eensklaps in, dat hij het pakje onder den bok heeft geborgen. Daar vindt hij het ook; het portier wordt dichtgeslagen; de diligence rijdt weder voort, en de conducteur blaast zoo hard hij kan op zijn hoorn, als ware het om met uwe ergernis den spot te drijven.

Van al deze rampen ontmoet gij geene enkele in een omnibus. Eentonig kan het nooit daarin zijn; want de passagiers wisselen elkander zoo snel af als de figuren in een caleidoscoop, en zijn, hoewel niet zoo schitterend, veel onderhoudender. Wij gelooven niet dat er een voorbeeld bestaat, dat ooit iemand in zulk een rijtuig in slaap gevallen is. Wat lange histories betreft, niemand zal zoo dwaas zijn om er eene in een omnibus te beginnen; en al deed hij het, het zou geen kwaad kunnen, want niemand zou kunnen hooren waarvan hij sprak. Kinderen, zulk eene plaag in eene diligence, vindt men slechts zelden in een omnibus; en als zij er zijn en het rijtuig, gelijk doorgaans, propvol is, gaat er meestal iemand op zitten, en dan zijn zij ten minste uit de oogen. Ja, na rijpe overweging blijft het onze vaste meening, dat er van de fraaie koets, waarmede wij ten doop reden, tot den zwarten wagen waarin wij onze laatste reis moeten doen, geen rijtuig bestaat, dat bij een omnibus is te vergelijken.

De omnibus waarmede wij dagelijks van Oxford-Street naar de City rijden, verdient, naar onze schatting, onder allen den eersten rang; geen ander is van buiten zoo fraai geschilderd, van binnen met zulk eene edele eenvoudigheid ingericht, of heeft zulk een juweel van een conducteur. Die jonge heer is een merkwaardig voorbeeld van zelfopoffering. Zijn eenigszins overdrevene ijver voor de belangen zijner patroons brengt hem telkens in moeielijkheid, en tusschenbeide in het huis van correctie; maar niet zoodra is hij weder los, of hij vat met onverzwakten lust zijne taak weder op. Zijne voornaamste eigenschap is vlugheid. Hij beroemt er zich op, "dat hij een ouden heer in den omnibus kan wippen, hem opsluiten en voortrijden, voordat de oude weet waar hij blijft," — een kunststuk, dat men hem dikwijls ziet verrichten, tot groot vermaak van iedereen, behalve den in het geval betrokken ouden heer, die nooit het aardige van de grap kan inzien.

Het is ons niet bewust, dat men ooit juist heeft berekend, hoeveel passagiers een omnibus kan bevatten. De conducteur is blijkbaar van gedachten, dat er ruimte genoeg is voor zooveel er maar kunnen ingestopt worden. "Is er nog plaats?" vraagt een bezweet voetganger. "Ja wel, mijnheer!" antwoordt de conducteur, terwijl hij langzaam de deur opent, en den wezenlijken staat der zaken niet ontdekt, voordat de ongelukkige op de trap is. "Waar?" vraagt de teleurgestelde voetganger, terwijl hij wil achteruitstappen. — "Aan allebei de kanten," antwoordt de conducteur, duwt zijne vracht naar binnen, en rijdt meteen voort. Weder heen te gaan is eene onmogelijkheid, en de nieuwaangekomene wordt herwaarts en derwaarts geslingerd, totdat hij ergens te land komt.

Als wij om tien ure naar de City rijden, hebben wij vier of vijf vaste passagiers, die altijd op dezelfde plaatsen worden opgenomen en altijd over dezelfde onderwerpen spreken — de toenemende snelheid van het rijden en de onhandelbaarheid der conducteurs. Een van de vier is een klein, driftig oud man, die zich altijd aan de rechterzijde van de deur nederzet, met zijne handen op den knop van zijne paraplu. Hij is bijzonder ongeduldig, en kiest die plaats, om den conducteur, met wien hij telkens eene woordenwisseling heeft, in het oog te kunnen houden. Hij is zeer gedienstig om de menschen in en uit te helpen, en als iemand wil uitstappen, is hij altijd gereed om den conducteur met zijne

paraplu een por te geven. Doorgaans vermaant hij de dames, om hare sixpence gereed te houden, ten einde alle oponthoud voor te komen; en als iemand een venstertje laat zakken, dat hij bereiken kan, haalt hij het dadelijk weder op.

"Waarom blijft gij hier staan?" zegt de driftige oude heer elken ochtend, als de omnibus op den hoek van Regent-Street stilhoudt, en dan volgt altijd deze of eene dergelijke samenspraak: "Waarom blijft gij stilstaan?" — De conducteur fluit en doet alsof hij de vraag niet hoorde. "Zeg eens!" (een por) "waarom blijft gij hier stilstaan?" — "Om passagiers op te nemen, mijnheer! Bank! Bank!" — "Ik weet wel, dat gij naar passagiers wilt wachten, maar dat moogt gij niet doen. Waarom blijft gij dan stilstaan?" — "Dat is eene ongemakkelijke vraag, mijnheer! Ik geloof, omdat wij hier liever willen ophouden dan voortrijden." — "Pas op!" roept dan de oude heer nijdig. "Ik zal je morgen laten voorkomen. Ik heb al dikwijls gedreigd, dat ik het doen zou; maar nu zal ik het doen." — "Dank je, mijnheer!" zegt de conducteur, met spottende beleefdheid zijn hoed aanrakende. "Zeer verplicht, mijnheer!" Dan beginnen alle jongelieden in den omnibus te lachen, terwijl de oude rood wordt van kwaadheid.

De dikke heer, die aan het andere eind van het rijtuig zit, zegt dan profetisch, dat er binnen kort iets met die kerels zal moeten gebeuren, want dat hij anders niet weet waar dat naar toe gaat, en de heer met den kalen rok en den groenen zak geeft te kennen, dat hij volkomen van dezelfde meening is, gelijk hij elken morgen heeft gedaan.

Nu komt er een tweede omnibus aan en houdt vlak achter ons stil. Een oud heer — niet dien wij bij ons hebben, maar een ander — komt zoo hard hij kan naar onzen omnibus loopen; de deur wordt geopend om hem in te laten, maar op eens is hij verdwenen: de oppositie heeft hem opgevangen; gelijk nog duidelijker blijkt uit het schimpen van den voerman dier oppositie, die onzen conducteur toeschreeuwt, dat hij hem dat ouwetje heeft weggekaapt, terwijl men het "ouwetje" zelf vruchteloos tegen zijne onwettige opsluiting hoort protesteeren. Nu rijden wij voort; de andere omnibus rijdt ons achterna; en telkens als wij stilhouden, om een passagier op te nemen, staat de andere ook stil, en wie hem ook moge krijgen, altijd worden er eenige vloeken en scheldwoorden gewisseld.

Als wij in de nabijheid van Lincoln's-Inn-Fields en andere rechtsgeleerde districten komen, zetten wij een aantal van onze eerste passagiers af en nemen anderen op, die eene zeer stuursche ontvangst vinden; want het is opmerkelijk, dat menschen, die reeds in een omnibus zitten, eene soort van vijandschap koesteren tegen ieder, die naderhand binnenkomt.

Het gesprek wordt nu geheel gestaakt; ieder kijkt verstrooid naar het venster tegenover hem, en ieder denkt, dat zijn overbuur hem in het gezicht kijkt. Als er iemand bij Shoe-Lane uitstapt, en een ander bij den hoek van Farringdon-Street, begint de oude heer te brommen, en zegt tegen den laatsten, dat men, als hij ook bij Shoe-Lane was afgestapt, geen tijd zou hebben verloren door tweemaal op te houden. Hierop beginnen de jongelieden weder te lachen, en dan zet de oude heer een zeer ernstig gezicht, en spreekt geen woord meer, totdat wij bij de Bank komen; dan stapt hij af en loopt op een drafje heen, terwijl wij met een bedaarder tred denzelfden weg inslaan, en onder het voortgaan wenschen, dat wij anderen een gedeelte van het vermaak konden mededeelen, dat wij zelven in den omnibus hebben gevonden.

XVII.

DE LAATSTE CABRIOLET-VOERMAN EN DE EERSTE OMNIBUS-CONDUCTEUR.

Onder alle cabriolet-voerlieden, die wij de eer en het genoegen hebben gehad van aanzien te kennen — en onze kennis van dien aard is zeer uitgebreid — is er een, die een onuitwischbaren indruk op onzen geest heeft gemaakt en ons een gevoel van eerbied en bewondering heeft ingeboezemd, dat, naar wij vreezen, nooit meer door eenig menschelijk wezen kan worden opgewekt. Hij was een man van een zeer eenvoudig, maar tevens innemend voorkomen. Hij droeg roodachtige bakkebaarden, een witten hoed en geen rok, en zijn helder blauw oog prijkte niet zelden met een zwarten rand, door kunst voortgebracht. Aan zijne voeten droeg hij Wellingtons, welker schachten doorgaans eene handbreed van de kuitgespen zijner korte lederen broek verwijderd bleven; en zijn hals was meestal versierd met eene gele das. In den zomer had hij altijd eene bloem in zijn mond, en in den winter een strootje — kleine, maar voor een opmerkend verstand zekere aanwijzingen van smaak voor de natuur en de botanie.

Zijne cabriolet was fraai geschilderd — helder rood, en waar wij ook gingen, naar de City of naar het West-End, noord, oost, west of zuid, daar zagen wij ook de roode cab tegen palen bonzen, tusschen koetsen, wagens en karren doorsnorren, en op eene of andere manier altijd weder uit engten komen, waar geen ander rijtuig dan de roode cab ooit had kunnen inkomen. Die roode cab was onze liefhebberij. Gaarne hadden wij haar eens in het perk van Astley gezien. Wij zouden er op durven wedden, dat zij met hare kunsten alle an-

dere kunsten beschaamd zou hebben gemaakt.

Sommige menschen zien op tegen de ongemakkelijkheid om in eene cabriolet te klimmin, anderen weder tegen de moeielijkheid om er uit te komen; maar wij vinden dien tegenzin geheel ongegrond. Het klouteren in eene cab is, als men het behendig doet, eene vermakelijke en bevallige lichaamsoefening. Vooraf heeft men nog het pleizier van eene pantomime met al de achttien voerlieden van het veer. Vier cabriolets verlaten, zoodra gij wenkt, hare posten, en de manoeuvres der dieren, die dezelve trekken, over stoepsteenen en door de goten, zijn kunstig en onderhoudend te gelijk. Nu kiest gij eene cabriolet in het bijzonder uit. Eene wip en gij zijt op de eerste trede; gij buigt u een weinig rechts, en stapt zoo op de tweede; gij kruipt met zwier onder de teugels door, keert u dan links, en gij zijt er in. Naar eene zitplaats behoeft gij niet te zoeken; want het voetendek smijt u op eens op de bank neer, en gij rijdt voort.

Het uitstappen is in de theorie misschien een weinig ingewikkelder, en in de practijk ook een weinig moeielijker. Wij hebben lang over de zaak nagedacht, en houden het voor het beste dat gij er maar uitspringt, en het aan het toeval overlaat of gij op uwe voeten neerkomt. Als gij den voerman eerst laat uitstappen, en dan uw sprong zoo neemt, dat gij op hem neerkomt, zult gij bevinden dat de val daardoor merkelijk gebroken wordt. Ingeval gij voornemens zijt om acht pence te geven volgens het tarief, in plaats van een shilling, gelijk de meeste menschen fatsoenshalve doen, laat dan toch niets daarvan blijken, voordat gij veilig op de straat staat. Het is eene zeer verkeerde zuinigheid die vier pence te willen uitwinnen. Gij zijt in de macht van den voerman, en hij beschouwt die vier pence als eene soort van losprijs, om u niet met opzet een ongeluk te laten krijgen. Alle aanwijzing van de manier om uit eene cabriolet te stappen is echter onnoodig, wanneer gij wat ver moet rijden; want het is zeer waarschijnlijk dat gij er van zelf zult uitvliegen, voordat gij drie mijlen ver zijt.

Wij weten geen voorbeeld van een paard voor eene cabriolet, dat drie mijlen achtereen geloopen heeft zonder te vallen. Maar wat maakt dat uit? Het geeft opwekking. In deze dagen van zenuwzwakte en verveelzucht betaalt men dikwijls veel geld om eens opgewekt te worden; en waar kan men dit goedkooper?

Maar om weder op de roode cabriolet te komen: zij scheen overal te gelijk te wezen. Ging men naar Holborn, Fleet-Street of eene andere drukke straat, nauwelijks was men den hoek om, of men zag een gebroken paal, en daarbij een paar koffers, een valies en eene hoededoos in schilderachtige wanorde op den grond liggen, waarbij een paard, met eene cabriolet achter zich, zeer onbekommerd stond te kijken, terwijl een troep gemeen volk, van blijdschap schreeuwende, hunne gloeiende wangen tegen de ruiten van een apothekerswinkel verkoelde. — "Wat is er gebeurd?" — "Eene cab omgeslagen, mijnheer! anders niet." — "Is er niemand bezeerd?" — "Niemand anders dan de vracht, mijnheer! Ik zag de cab den hoek omkomen, en zeide al tegen mijn kameraad: dat paard lijkt wel den wind in den kop te hebben. Bons! daar gaat het wiel tegen den paal aan, en de vracht vliegt er uit, als een baksteen." — Behoeven wij te zeggen, dat het de roode cabriolet was, of dat de heer met het strootje in zijn mond, die uit den apothekerswinkel kwam, zeer bedaard op zijn bankje klom en in galop wegreed, onze vriend de voerman was?

De alomtegenwoordigheid van deze roode cab, en de invloed, dien de voerman uitoefende op de lachspieren zelfs van deftige magistraatspersonen, was waarlijk verbazend. Gij kwaamt de gerechtszaal van het Mansion-House binnen, verwonderd over het algemeene geschater. De Lord-Mayor lag achterover in zijn stoel, schuddende van pret over zijne eigene aardigheid, en mijnheer Hobler stikte bijna van lachen, zoowel over de geestigheid van den Lord-Mayor als over zijne eigene, terwijl de constables (volgens hun plicht) over beiden verrukt waren, en zelfs de bedeelde armen, het opgehelderde gezicht van den beadle aankijkende, trachtten te glimlachen. Een heer, zeer bloo van uitzicht en stotterend in zijn spreken, kwam zijn beklag doen over eene afzetterij, door den voerman der roode cabriolet gepleegd, en gaf daardoor aanleiding, dat deze voerman, de Lord-Mayor en mijnheer Hobler een beetje gekheid met elkander maakten, ten pleizier van iedereen, behalve den klager. Eindelijk gevoelde de gerechtigheid zich zoo gekitteld door de aangeboren geestigheid van den voerman, dat de boete verminderd werd en de schuldige in vollen galop met zijne roode cab wegreed, om, zoodra hij maar kon, weder een ander beet te nemen.

Vast verzekerd van de kracht zijner eigene zedelijke beginselen, was de voerman van de roode cab, evenals vele philosofen, gewoon de meeningen en vooroordeelen der maatschappij voor niets te achten. In het algemeen gesproken, was het hem onverschillig of hij zijne vracht behouden op de bestemde plaats bracht of omsmeet; het eerste was hem misschien liever omdat hij dan niet alleen het geld kreeg, maar ook nog wat langer het vermaak kon hebben van tegen een mededinger te rennen. Maar de maatschappij deed hem den oorlog aan door hem voor elke kleinigheid te beboeten, en hij moest zich op zijne eigene manier tegen de maatschappij verdedigen. Zoo redeneerde de voerman van de roode cab, en hij hield derhalve zijne vracht

in het oog, wanneer deze zijne hand in zijn vestzakje stak en zijn geld gereedmaakte; indien hij acht pence uithaalde, werd hij omgesmeten.

De laatste maal, dat wij onzen vriend zagen, was op een regenachtigen avond in Tottenham-Court-Road, waar hij in eene warme en eenigszins personeele redewisseling was gewikkeld met een zeer woordenrijk heertje met eene groene jas. De arme man had veel tot zijne verschooning; hij had slechts achttien pence boven zijne vracht ontvangen, en moest derhalve wel uit zijn humeur zijn. Het geschil was reeds tamelijk hoog geloopen, toen het heertje, bij zich zelf den afstand overrekenende, en bevindende dat hij reeds meer had betaald dan hij behoefde, zijn onveranderlijk besluit te kennen gaf, om den voerman den volgenden dag te laten "voorkomen."

"Dat zult gij wel laten!" zeide de voerman tergend. — "Dat zal ik zeker," antwoordde het heertje. "Als ik morgenochtend beleef, zal die afzetterij u berouwen."

Het heertje met de groene jas sprak met eene verontwaardiging en vastheid, die op het gemoed van onzen vriend den voerman een zichtbaren indruk maakten. Hij aarzelde een oogenblik; maar slechts een oogenblik, want zijn besluit was spoedig genomen.

"En zult gij mij laten voorkomen?" vroeg onze vriend. — "Ja!" antwoordde het heertje met nog meer bitterheid dan te voren. — "Welnu!" zeide onze vriend, terwijl hij bedaard zijne hemdsmouwen opstroopte. "Daar krijg ik drie weken voor. Die zijn uit tegen het midden van de volgende maand; dan ben ik jarig, en dan moet ik een vroolijken dag hebben. Tot dien tijd kan ik evengoed vrijen kost en inwoning van het graafschap nemen; want ik betaal toch ook mijne portie in de belastingen. Derhalve — daar!"

Dit zeggende gaf de voerman van de roode cab het heertje een slag, dat hij omvertuimelde, en riep toen met de grootste beleefdheid zelf de politie, om hem in hechtenis te nemen.

Eene historie is niets waard zonder het slot, en daarom doet het ons genoegen, dat wij met zekerheid kunnen berichten, dat onze vriend ook vrijen kost en inwoning kreeg. Wij vernamen dit op de volgende manier. Wij gingen kort naderhand een bezoek afleggen in het huis van correctie van het graafschap Middlesex, en zochten met zekeren angst in al de tredmolens naar onzen verloren vriend. Hij was echter nergens te vinden, en wij begonnen te denken, dat het heertje met de groene jas hem uit menschlievendheid vergeten had; maar toen wij den keukentuin doorgingen, die aan een afgelegen gedeelte der gevangenis grenst, schrikten wij eenigszins van eene stem, die schijnbaar uit den muur kwam, en een liedje zong, dat toen pas onder onze volksmuziek was opgenomen.

"Wiens stem is dat?" vroegen wij. — De gouverneur der gevangenen schudde zijn hoofd. "Een deugniet van een kerel," zeide hij; "hij wilde volstrekt niet in de tredmolens werken, en zoo was ik genoodzaakt hem tot eenzame opsluiting te veroordeelen; maar hij zegt, dat hij pleizier daarin heeft, en ik vrees, dat dit ook zoo is, want nu ligt hij den geheelen dag op zijn rug op den vloer, en doet niets anders dan comische liedjes zingen!"

Behoeven wij er bij te voegen, dat deze comische zanger niemand anders was dan onze verloren vriend, de voerman van de roode cabriolet? Sedert dien tijd hebben wij hem nooit wedergezien.

Als wij ons niet bedriegen, was hij een verre neef van een ander personage, die dikwijls onze aandacht heeft getrokken. Toevallig weten wij het een en ander van zijn leven, dat wij reeds lang eens hebben willen vertellen, en misschien vinden wij nooit eene betere gelegenheid dan deze.

Willem Barker — zoo heette dit heerschap — werd geboren — maar wat behoeven wij te zeggen, waar of wanneer Willem Barker geboren werd? Waarom zouden wij in kerspelboeken gaan nazoeken, of de geheimen van kraamhospitalen trachten uit te vorschen? Willem Barker werd geboren, of hij zou er niet geweest zijn. Er is een zoon; derhalve was er een vader. Er is een uitwerksel; derhalve was er eene oorzaak. Deze inlichting is gewis voldoende voor ieders nieuwsgierigheid, en zoo niet, dan spijt het ons, dat wij niet in staat zijn om in dit opzicht verdere ophelderingen te geven.

Wij moeten ook onze onkunde bekennen, op welken tijd of welke manier zijn naam Willem Barker in Bill Boorker werd veranderd. De heer Barker kwam in groot aanzien onder de leden van het beroep, waaraan hij meer in het bijzonder zijne talenten wijdde, en bij hen was hij algemeen bekend onder de gemeenzame benaming van Bill Boorker, of onder den vereerenden titel van Bill de Bluffer, welk schertsend sobriquet zijn bijzonder talent moest aanduiden, om vooral die onderdanen van Hare Majesteit, die door middel van omnibussen van de eene plaats naar de andere worden vervoerd, door geweldige gezegden of handelingen voor zijn wil te doen buigen. Van zijne eerste jeugd is weinig bekend, en zelfs dat weinige is tamelijk duister en onzeker. Gebrek aan werklust, zucht om kwaad te doen, en een trek om zonder doel om te zwerven, waren eigenschappen, welke hij met vele andere groote genieën gemeen had. Het gewoel eener armschool en de stilte eener graafschapsgevangenis waren even weinig in staat om hem van aard te doen veranderen. Zijn koortsachtig verlangen naar verandering en afwisseling kon door niets worden bedwongen; zijne vermetele stoutmoedigheid kon

door geene straf worden ten onder gebracht.

Indien men zeggen kan, dat Barker in zijne jeugd eene zwakheid had, was het eene beminnelijke zwakheid — liefde, in de uitgestrektste beteekenis; want hij hield evenveel van meisjes, sterken drank en zakdoeken. Zijn gevoel was geheel vrij van eigenliefde; het was niet beperkt tot zijne eigene bezittingen, welke maar te veel menschen met uitsluitende genegenheid beschouwen; zijne liefde was veel edeler — een algemeen beginsel, dat hij met dezelfde kracht tot de bezittingen van anderen uitstrekte.

Dit is wel aandoenlijk; maar nog aandoenlijker is het te vernemen, dat zulk eene algemeene liefde niet naar waarde wordt geschat. Bow-Street, Newgate en Millbank zijn juist de plaatsen niet om hen te beloonen, wier teerhartigheid zich lucht geeft in eene algemeene zucht naar al wat zij zien. Barker gevoelde dit. Na een vrij langdurig onderhoud met de hoogste rechterlijke beambten, verliet hij zijn ondankbaar vaderland, met toestemming en op kosten van het Gouvernement, begaf zich naar een vergelegen land, en hield zich daar bezig met, als een andere Cincinnatus, den grond te ontginnen en te bebouwen, — een vreedzame arbeid, onder welken zeven jaren bijna onbemerkt heenvloten.

Of na verloop van dien tijd het Engelsche Gouvernement den heer Barker thuis noodig had, of dat het slechts niet noodig oordeelde hem weder buitenslands te zenden, weten wij niet zeker; maar wij zijn genegen om het laatste te gelooven, daar hij, na zijne terugkomst, tot geen hooger post werd bevorderd dan dien van onder-waterman bij het huurkoetsenveer op den hoek van Haymarket. Terwijl hij in dezen rang, met eene genommerde koperen plaat op de borst, op een omgekeerden emmer zat, moet hij die opmerkingen en ervaringen in de menschenkennis hebben opgedaan, welke op al zijne bedrijven in zijn volgend leven zulk een gewichtigen invloed uitoefenen.

Barker had nog niet lang zijn post bekleed toen de verschijning van den eersten omnibus het publiek een nieuwen weg deed inslaan en een aantal hackney-koetsen geheel stilstaan. Het genie van onzen vriend deed hem aanstonds inzien hoeveel nadeel de omnibussen zijn beroep zouden toebrengen, en hoe noodzakelijk het derhalve was, dat hij naar een ander zocht, dat meer voordeel beloofde. Zijn schrandere geest bevroedde terstond, hoever men het zou kunnen brengen met het stelsel om jonge en onervarene lieden in een verkeerden omnibus te lokken, en oude en zwakke met geweld daarin te duwen en opgesloten te houden, tot zij zich uit wanhoop door de betaling van zes pence vrijkochten.

Weldra deed zich eene gelegenheid op, om dit heerlijk ontwerp ten uitvoer te brengen. Op de hackney-koetsenveren verspreidde zich een gerucht, dat er eene buss werd gebouwd, om van Lisson-Grove door Oxford-Street en Holborn naar de Bank te rijden, en de snelle vermeerdering der omnibussen op de Paddington-Road maakte dit vrij waarschijnlijk. Barker deed heimelijk en voorzichtig onderzoek. Het was waar, de Royal William zou den volgenden maandag zijn eersten rit doen. Het was eene uitmuntende speculatie. Een knappe jonge cabriolet-voerman, welbekend als een hachje — want hij had een vergelijk getroffen met de ouders van drie gekneusde kinderen en pas boete betaald voor het overrijden van eene oude vrouw — zou voerman wezen, en de ondernemende eigenaar, die van Barker's talenten gehoord had, gaf hem op het eerste aanzoek den nog vacanten post van conducteur. De omnibus begon te rijden, en Barker kreeg een nieuw pak kleeren en een nieuwen werkkring.

Al de verbeteringen op te tellen, die deze buitengewone man in het omnibusstelsel heeft gebracht — wel langzaam, maar zeker — zou veel meer ruimte vereischen, dan wij aan dit verslag kunnen geven. Aan hem wordt de eerste uitvinding toegeschreven van eene practijk, die naderhand zoo algemeen is geworden; dat namelijk de voerman van een tweeden omnibus vlak achter den eersten blijft, en den disselboom van zijn rijtuig in het portier van den anderen drijft, zoo dikwijls dat wordt geopend, of tegen het lijf van ieder, die eene poging doet om er in te stappen, — eene aardige uitvinding, welke de origineele geestigheid van dezen grooten man in het helderste licht vertoont.

Barker had natuurlijk vijanden; want welk openbaar persoon heeft die niet? Maar zelfs zijne ergste vijanden kunnen niet ontkennen, dat hij meer oude heeren en jufvrouwen naar Paddington heeft gebracht, die naar de Bank wilden, en naar de Bank, die naar Paddington wilden, dan eenig ander omnibus-conducteur; en hoewel afgunstigen hieraan mochten twijfelen, is het eene welbewezene waarheid, dat hij een groot aantal oude lieden van beide seksen naar beide plaatsen heeft gebracht, die volstrekt niet voornemens of willens waren ergens heen te rijden.

Het was in de beoefening der fijnere details van zijn beroep, dat Barker inzonderheid zijne menschenkennis ten toon spreidde. Hij kon in een oogenblik zien waarheen een passagier moest, en riep hem derhalve den naam van die plaats toe, zonder dat zulks in eenig verband stond met de eigenlijke bestemming van zijn voertuig. Hij kon zonder missen die soort van oude dames onderscheiden, die te zeer van haar stuk moesten geraken door de drift, waarmede zij uit den omnibus werden geduwd, om te zien waar zij waren nedergezet, voordat het te laat was; hij had een voorgevoel van hetgeen er in

den geest van een passagier omging, wanneer deze bij zich zelven besloot om dien kerel den volgenden morgen te laten voorkomen, en was de gedienstigheid zelve voor alle knappe dienstmeisjes, met welke hij den geheelen weg over praatte en die hij vlak voor hare deur nederzette.

Het menschelijk oordeel is echter nooit onfeilbaar, en somtijds gebeurde het dat Barker eene proefneming deed met het geduld en de schroomvalligheid van den verkeerden persoon, in welk geval hij meer dan eens van het politiebureau naar de gevangenis moest wandelen. Maar zulke kleinigheden konden de vrijheid van zijn geest niet ten onder brengen; zoodra zij voorbij waren, hervatte hij zijn arbeid met onverflauwden ijver.

TOT DIEN TIJD KAN IK EVENGOED VRIJEN KOST EN INWONING VAN HET GRAAFSCHAP NEMEN; WANT IK BETAAL TOCH OOK MIJNE PORTIE IN DE BELASTINGEN. DERHALVE — DAAR! (blz. 63).

Wij hebben van Barker en den voerman van de roode cabriolet in den verleden tijd gesproken. Helaas! Barker is weder naar buitenslands vertrokken; en de menschenklasse, waartoe beiden behoorden, zal spoedig geheel uitgestorven zijn. Verbetering kruipt tot achter de voetkleeden der cabriolets en in de achterste hoeken der omnibussen. Morsigheid en flanellen borstrokken verdwijnen voor zindelijkheid en livrei. Brutaliteit zal vergeten worden, wanneer beleefdheid algemeen wordt; en die verlichte, welsprekende, diepdenkende en oordeelkundige mannen, de stedelijke regenten van Londen, zullen van de helft van hunne bezigheid en te gelijk van de helft van hun vermaak beroofd worden.

XVIII.

PARLEMENTS-PORTRETTEN.

Wij hopen, dat onze lezers door dezen weinig goeds belovenden titel niet bang gemaakt zijn. Wij verzekeren hun, dat wij niet over politieke zaken willen schrijven, en ook niet voornemens zijn om vervelender en wijdloopiger te wezen dan gewoonlijk — of anders zal het buiten onze schuld zijn. Het is ons voorgekomen, dat eene vluchtige schets van het Huis en van de menigte,

die zich op den avond van eene gewichtige stemming naar hetzelve begeeft, niet onvermakelijk zou wezen; en daar wij het bedoelde Huis in onzen tijd dikwijls genoeg hebben bezocht — eigenlijk meer dan ons wel lief was — zullen wij ons aan zulk eene beschrijving wagen. Wij zetten derhalve al dat ontzag ter zijde, hetwelk door de duistere denkbeelden van schennis der privilegiën en zware beboetingen wordt opgewekt, treden stoutweg binnen, en beginnen te schrijven.

Half vijf, en ten vijf ure zal de voorsteller van het adres "op zijne beenen" zijn, gelijk de couranten somtijds zeggen, alsof redenaars somwijlen ook op het hoofd stonden. De leden komen bij troepen binnenstormen. De weinige nieuwsgierigen, die in de gangen staanplaatsen kunnen krijgen, kijken hen met de grootste belangstelling na, en hij, die nu en dan een lid herkent, is een persoon van gewicht. Telkens hoort gij deftig fluisteren: "Dat is Sir John Thomson." — "Wie? die met die gouden keten om zijn hals?" — "Neen; dat is een van de boden. Die andere, met zijne gele handschoenen, is Sir John Thomson." — "Daar is mijnheer Smith!" — "Heere!" — "Ja! Hoe vaart gij, mijnheer!" — Smith is een pas benoemd lid. Hij blijft staan, kijkt om en reikt met innemende beleefdheid (want dien morgen heeft er een gerucht geloopen, dat het Parlement ontbonden zou worden) zijn daardoor zeer gevleiden kiezer de hand, en na deze met vuur gedrukt te hebben, snelt hij de voorzaal in, met zulk eene buitengemeene vertooning van ijver voor het algemeen welzijn, dat hij op het gemoed van zijn "medeburger" een zeer gunstigen indruk achterlaat.

Naarmate het getal der aangekomene leden toeneemt, klimmen ook het gerucht en de warmte in eene zeer onaangename evenredigheid. De livreibedienden vormen een gesloten gelid aan beide zijden van den gang, en gij krimpt u in binnen de kleinst mogelijke ruimte, om te verhoeden, dat men u de deur uitwijst. Ziet gij dien zwaarlijvigen man, met zijne schorre stem, zijn zonderlingen, breedgeranden hoed, blauwen rok, witte broek en groote laarzen, die een half uur achtereen onophoudelijk heeft gepraat, en wiens gezagvoerende toon niet weinig gelach onder de vreemdelingen heeft veroorzaakt? Dat is de groote rustbewaarder van W e s t m i n s t e r. Gij hebt zeker wel opgemerkt met hoeveel zwier hij dien lord groette, die daar even voorbijging, en met welk eene ontzaglijke deftigheid hij tegen vreemdelingen spreekt? Hij is nu eenigszins uit zijn humeur geraakt door het zeer oneerbiedig gedrag van die twee jonge heeren achter hem, die, zoolang zij daar gestaan hebben, niets anders hebben gedaan dan gelachen.

Juist op dat oogenblik vertoont zich een ongelukkige met een uitgestreken gezicht aan het einde van den langen gang. Het is hem gelukt, de waakzaamheid van den c o n s t a b l e onder aan de trap te ontsnappen, en hij is blijkbaar in zijn schik, dat hij zoo ver gekomen is.

"Terug, mijnheer! Gij moogt hier niet komen!" schreeuwt de schorre met dreigende gebaren, zoodra hij den schuldige in het oog krijgt. — De vreemdeling blijft stilstaan. — "Hoort gij niet, mijnheer? Terug!" hervat de deftige deurwachter, terwijl hij den indringer eenige schreden voortduwt. — "Blijf mij van het lijf!" antwoordt de vreemdeling, zich driftig omkeerende. — "Gij moogt niet hier komen." — "Houd uwe handen van mij af, zeg ik!" — "Toe, spoedig den gang uit!" — "Je bent een brutale kerel!" herhaalt de vreemdeling, wien de gal nu overloopt. — "Dwing mij niet om u de deur uit te zetten, mijnheer!" snauwt de ander: "ik moet den gang vrijhouden; het is op last van den s p e a k e r." — "D a m n t h e s p e a k e r!" buldert de indringer. — "Hier, Wilson, Collins!" roept de deurwachter, verbleekende van verontwaardiging over deze stoute beleediging, die naar zijne meening niet veel minder dan hoog verraad is. "Zet dien kerel de deur uit! Hoe durft iemand zoo iets zeggen?" — En de ongelukkige stuift de trap af, vijf treden te gelijk, terwijl hij telkens, als hij tot adem kan komen, wraak roept over den geweldenaar en zijne handlangers.

"Plaats, heeren! Plaats voor de leden!" roept de ijverige deurwachter, terwijl hij terugkomt met een geheelen sleep wetgevers achter zich.

Ziet gij dien barschen heer daar, met eene kleur bijna even geel als zijn linnengoed, en wiens groote zwarte knevels hem het voorkomen zouden geven van een beeld in een kapperswinkel, indien zijn gezicht zooveel uitdrukking had als die wassen caricaturen van het eerste der schepselen bezitten? Hij is een officier van de militie en een der meest lachverwekkende leden van het Parlement. Kan er wel iets ongerijmder wezen dan de burleske trotschheid van zijn uitzicht, terwijl hij den gang doorstapt en zijne oogen door zijn hoofd rollen, alsof hij op het punt was om de stuipen te krijgen? Hij loopt altijd met dien bundel oude papieren onder zijn linkerarm, welke gewichtige documenten moeten verbeelden. Hij is zeer nauwgezet in het bijwonen der vergaderingen, en zijn deftig "Hoor, hoor!" is niet zelden het sein voor een algemeen gelach.

Hij is de man, die eens, in het Oude Huis der Gemeenten, een bode naar de vreemdengalerij zond, om naar den naam te vragen van iemand, die door een lorgnet keek, ten einde zijn beklag aan den s p e a k e r te doen, dat de bedoelde persoon den gek met hem stak. Op een anderen tijd, zegt men, dat hij, toen hij eens in Bellamy's k i t c h e n [1] twee of drie hee-

[1] Bellamy's keuken; eene ververschingszaal, waar zij, die geene leden zijn, bij oogluiking worden toegelaten. VERT.

ren vond, die aan een tafeltje zaten te soupeeren en geene leden waren, zoodat zij daar zijn gedrag niet wel kwalijk konden nemen, op den geestigen inval kwam om zijn voet op het tafeltje te leggen waaraan zij zaten. Doorgaans doet hij echter niemand kwaad, maar altijd is hij belachelijk.

Met geduld en door onze kennis met den constable is het ons gelukt in de voorzaal te komen, en nu kunnen wij tusschenbeide een blik werpen in de vergaderzaal, wanneer de deur geopend wordt om de leden binnen te laten. Zij is reeds tamelijk vol, en hier en daar staan groepen over de belangrijkste onderwerpen van den dag te praten.

Dat zwierige heertje met een zwart jasje met een fluweelen kraag is 'Eerlijke Tom," een vertegenwoordiger der hoofdstad; en die lange man, met een mantel met witte voering, is zijn stadgenoot. Die deftige man, met eene blauwe jas, eene grijze broek, eene witte das en handschoenen aan, wiens nauwsluitend kleed zijne mannelijke gestalte zoo voordeelig doet uitkomen, is een welbekend persoon. Hij heeft in zijn tijd menigen vijand uitgedaagd en hem overwonnen, gelijk de helden der oudheid, met geene andere wapenen dan die de goden hem gegeven hadden. Die oude man met scherp geteekende trekken, die naast hem staat, is een overblijfsel van eene thans bijna uitgestorvene klasse. Hij is een graafschapslid, en is dat geweest zoolang iemand heugt. Let eens op zijn ruim hangenden bruinen rok met wijde zakken, zijne korte broek en kaplaarzen, zijn ontzettend lang vest, en den zilveren horlogeketting, die daaronder hangt, zijn breedgeranden bruinen hoed en zijne witte das met een grooten strik, waarvan de punten over zijn jabot hangen. Het is een costuum, dat men tegenwoordig zelden ziet, en weldra geheel verdwijnen zal. Hij kan lange histories vertellen van Fox, Pitt, Sheridan en Canning, en hoeveel beter het toen in het Huis toeging. Hij koestert eene diepe verachting voor alle jonge Parlementsleden, en acht het onmogelijk, dat iemand iets zeggen kan, hetwelk der moeite waard is om er naar te luisteren, als hij niet ten minste vijftien jaren in het Huis heeft gezeten, zonder iets hoegenaamd te zeggen. Hij is van gedachten, dat de "jonge Macauley" een bedrieger was; en hij geeft wel toe, dat Lord Stanley eens iets doen kan, "maar hij is te jong, mijnheer! nog veel te jong." Hij is eene uitmuntende autoriteit, als het op antecedenten aankomt; en als hij na den eten spraakzaam wordt, kan hij u vertellen, hoe eens zeker Sir***, toen hij whipper in[1] voor het Gouvernement was, vier leden uit hun bed haalde om te stemmen, waarvan er drie op weg naar huis den geest gaven, — hoe het Huis eens stemde over de vraag, of er andere kaarsen zouden gebracht worden, — hoe de speaker eens bij toeval geheel alleen werd gelaten, en zoo drie uren lang in de zaal moest blijven zitten, tot men een lid kon opkloppen en halen om de sluiting der zitting voor te stellen, — en eene menigte dergelijke anekdotes.

Daar staat hij, op zijn stok leunende, met diepe verachting nederziende op den drom exquisites om hem heen, en zich de tooneelen voor de verbeelding roepende, die hij in het Oude Huis heeft bijgewoond, toen zijn eigen geest helderder en zijn gevoel warmer was, en toen er, gelijk hij zich verbeeldt, meer talent, vernuft en vaderlandsliefde in de wereld waren.

Gij zijt nieuwsgierig om te weten wie die jonkman met die ruige jas is, die, sedert wij hier staan, ieder lid, dat binnentrad, heeft aangesproken. Hij is geen lid, maar de Iersche correspondent van een Iersch nieuwspapier, die juist zijn twee en veertigsten frank heeft gekregen van iemand, dien hij nog nooit te voren gezien had. Daar gaat hij weder naar een ander, en hij heeft zijne zakken en zijn hoed reeds vol.

Wij zullen ons fortuin beproeven om op de vreemdengalerij te komen, hoewel wij weinig hoop hebben, dat het gelukken zal. Wat drommel wilt gij doen? Uw toegangkaartje laten zien, alsof het een talisman was, welke de deur zal doen openvliegen? Als uw kaartje door een vermaard man is geteekend, bewaar het dan voor eene aardigheid, en steek liever uw duim en voorvinger op eene in het oog vallende manier in uw vestzakje. Die lange man in het zwart is de deurwachter. "Is er plaats?" — "Geen duimbreed. Er staan wel twintig heeren beneden te wachten, of er ook iemand heengaat." — (Haal nu uwe beurs uit). "Weet gij wel zeker, dat er geene plaats is?" — "Nu, ik zal eens gaan kijken," antwoordt de deurwachter, met een veelbeteekenenden blik naar uwe beurs; "maar ik vrees van neen." Hij komt terug en verzekert met ongeveinsde spijt dat het onmogelijk is om zelfs bij de galerij te komen. Wachten baat niet. Als u onder zulke omstandigheden eene plaats op de vreemdengalerij wordt geweigerd, kunt gij wel naar huis gaan, met de volkomene overtuiging, dat het er bijzonder vol moet wezen.[1]

Wij gaan den langen gang weder door, de trap af, de Palace-Yard over, en blijven staan voor eene kleine nooddeur, naast de koninklijke deur naar het Huis der Lords. Het

[1] Inzweeper: gemeenzame benaming van een Parlementslid, die de taak op zich neemt om de andere leden, bij gelegenheid van eene stemming, op hunne posten te roepen. VERT.

[1] Dit werd geschreven voordat het gebruik was afgeschaft om de leden van het Parlement, evenals andere rariteiten, voor de kleinigheid van eene halve kroon te laten kijken. AANMERKING VAN DEN SCHRIJVER.

kaartje van den sergeant at arms zal u toegang verschaffen op de reporters-galerij, van waar gij de zaal vrij goed kunt overzien. Wees voorzichtig op de trap; hij is niet extra, — hier, dat deurtje door! Zoodra uwe oogen eenigszins gewoon zijn aan den damp, die hier hangt, en aan den glans van de lichtkronen beneden u, zult gij zien, dat een of ander onbeduidend ministerieel lid aan het woord is, en eene redevoering houdt onder een verward gedruis van stemmen, dat men een Babel zou kunnen noemen, indien niet allen dezelfde taal spraken.

Het "hoor, hoor!" dat zulk een gelach deed opgaan, kwam van onzen krijgshaftigen vriend met de knevels; hij zit op een achterbank tegen den muur, achter het lid dat aan het woord is, en kijkt even barsch en ook even schrander als gewoonlijk. Zie eens rond en dan gaan wij weder heen. Het midden van de zaal en de zijgangen zijn vol Parlementsleden, sommigen half liggende gezeten, met hunne beenen op eene andere bank, terwijl anderen uit- en in dwalen, en allen praten, lachen, kuchen, *o* en *oef* roepen en brommen, te zamen een rumoer en eene verwarring teweegbrengende, waarvan men nergens elders een voorbeeld kan vinden, zelfs niet in Smithfield op een marktdag of in eene hanenmat in al haar glans.

Maar wij moeten niet vergeten eens even te kijken in Bellamy's keuken, of, met andere woorden, de ververschingszaal voor de leden van beide Huizen van het Parlement, waar Ministerieelen en Oppositen, Whigs en Tory's, Pairs en Radicalen, vreemdelingen van de galerij en de meest begunstigde andere vreemdelingen vrijen toegang hebben; waar verscheidene achtbare leden hunne volmaakte onafhankelijkheid bewijzen, door gedurende den geheelen loop eener gewichtige beraadslaging te blijven zitten, en waar zij door de whippers in geroepen worden, wanneer het Huis op het punt is om te gaan stemmen, om "volgens eer en geweten" hunne stem uit te brengen over zaken, waarvan zij volstrekt niets weten, of hunne door den wijn aangeprikkelde levendigheid van geest lucht te geven in onstuimige kreten van "stemmen, stemmen!" afgewisseld met wat huilen, blaffen, kraaien en andere staaltjes van senatoriale geestigheid.

Als gij de smalle trap zijt opgeklommen, die in het tegenwoordige tijdelijke Huis der Gemeenten naar de bedoelde inrichting voert, zult gij aan uwe rechterhand een paar vertrekken zien, waarin een aantal gedekte tafels gereed staan. Geen van beide deze vertrekken is echter de keuken, hoewel beide tot hetzelfde oogmerk dienen; de keuken is aan de linkerhand, nog eenige trappen hooger. Eer wij er intreden, moet ik echter uwe aandacht vestigen op dit afgeschoten hokje (kantoortje of buffet) met schuiframen, en den man, die er in zit, geheel in het zwart gekleed, en met zulk een fatsoenlijk en eerlijk gezicht. Nicholas (ik noem hem bij zijn naam; want als Nicholas geen publiek persoon is, wie is het dan? — en de namen van publieke personen zijn publiek eigendom), Nicholas is de hof- en keldermeester van Bellamy, en heeft denzelfden post bekleed, dezelfde kleeding gedragen en dezelfde dingen gezegd, zoolang de oudste bezoekers heugt. Hij is een uitmuntend hofmeester, die Nicholas — een onvergelijkelijk kunstenaar in het maken van slasaus, limonade, kouden grog van punch, en vooral een bijzonder kenner van kaas. Indien de oude man iets in zijn gemoed heeft, dat naar ijdelheid zweemt, is dit zeker zijn trots; en indien het mogelijk ware, zich te verbeelden, dat iets op de wereld zijne onwankelbare zielsrust zou kunnen storen, zou het zijn, dat iemand zijn oordeel in dit gewichtig opzicht betwijfelde.

Wij behoefden u echter dit alles niet te zeggen; want als gij niet geheel van de gaaf om op te merken zijt misdeeld, moet een blik op zijn schrander gezicht, zijne gesteven witte das — met den houten knoop, welke reeds twintig jaren daarin is gelegd, als het ware onmerkbaar overgaande in zijn geplooiden jabot — en zijne rustige gestalte, in een schoon afgeborsteld zwart pak gestoken, u een beter denkbeeld van zijn karakter geven, dan eene geheele bladzijde zou kunnen doen, als wij die met onze onvolledige beschrijving zouden willen vullen.

Nicholas is tegenwoordig eenigszins uit zijn element; hij kan niet in de keuken zien, gelijk hij in het Oude Huis placht; daar kwam een der vensters van zijne glazenkast in de zaal uit, en bleef hij, ten nutte van jeugdige weetgierigen, uren lang daaraan staan, om hunne eerbiedige vragen over Sheridan, Percival, Castlereagh, en de Hemel weet wie al meer, met blijkbaar genoegen te beantwoorden.

Nicholas, gelijk de meeste menschen van zijn ouderdom en karakter, heeft het zeer geladen op de verbastering van onzen tijd. Hij openbaart zelden zijne staatkundige gevoelens; maar even voor dat de reform-bill doorging, gelukte het ons, er achter te komen, dat hij door en door een reformer was. Hoe groot was onze verbazing, toen wij, kort na de bijeenkomst van het eerste gereformeerde Parlement, ontdekten, dat hij nu een hardnekkige Tory was. Dat was raar. Sommige menschen veranderen van staatkundige denkwijze uit noodzakelijkheid; anderen voordeelshalve; nog anderen om in het geheel geene reden: maar dat Nicholas ooit eene vroegere meening zou verzaken, was iets, dat wij altijd voor onmogelijk hadden gehouden. Bovendien was zijne bijzondere afkeuring van het artikel, waardoor de districten der hoofdstad gemachtigd werden om leden naar het Parlement te zenden, geheel onverklaarbaar.

Eindelijk ontdekten wij het geheim: de leden

uit de hoofdstad, die onmenschen! eten altijd thuis. Wat het vergrooten van het getal der Iersche leden betrof, dit was nog erger. Een Ier at driemaal zooveel als een Engelsch lid, dronk geen wijn, maar dun bier bij de kan, en ging dan naar huis, naar Manchester-Buildings of Millbank-Street, om zijne jenever met water te drinken. Het gevolg was, dat de zaak door hunne klandizie werkelijk schade leed.

Die Nicholas is een rare oude snaak, en zoo volkomen een gedeelte van het gebouw, als het Huis zelf. Het verwondert ons, dat hij zijn oud verblijf heeft willen verlaten; en daags na den brand verwachtten wij zeker in de couranten een aandoenlijk verhaal te vinden, dat men, toen de brand het hevigst woedde, een oud heer in het zwart voor een der bovenvensters had gezien, die zijn voornemen te kennen gaf, om zich met het gebouw te laten verbranden. Men heeft hem zeker met geweld moeten wegbrengen. Maar hoe dit zij, hier is hij weder, er uitziende gelijk altijd, alsof hij sedert de laatste zitting in eene lintendoos geborgen ware geweest. Daar staat hij elken avond op zijn post juist gelijk wij hem beschreven hebben; en dewijl origineelen zeldzaam en trouwe dienaren nog zeldzamer zijn, hopen wij hem nog lang daar te zien.

Als gij nu in de keuken plaats hebt genomen, en acht gegeven op het groote vuur en het braadspit aan het eene einde van het vertrek, het tafeltje om glazen te wasschen, aan het andere, de klok boven het venster, de eenvoudige, houten tafels en de waskaarsen, de damasten tafellakens en den blooten plankenvloer, het zilverwerk en porselein op de tafels, en de roosters boven het vuur, en eenige andere tegenstrijdigheden, welke dit vertrek eigen zijn, moeten wij u eenigen der aanwezigen aanwijzen, die door hun rang of hunne zotheden de meeste opmerking verdienen.

Het is half een ure. Daar de stemming eerst over een paar uren verwacht wordt, drentelen er eenige leden op en neder, die liever hier hun tijd willen dooden, dan in de zaal voor de balie staan, of in eene der zij-galerijen zitten slapen. Die lompe, havelooze figuur, met den bruinachtig witten hoed en de veel te wijde zwarte broek, waarvan de pijpen eene handbreed te kort zijn, die daar tegen een beschot staat te leunen, en zich zelven blijkbaar in den waan wil houden, dat hij over iets denkt, is een heerlijk staal van een lid van het Huis der Gemeenten, in wiens persoon de wijsheid van eene kiesvergadering geconcentreerd is. Let eens op zijne pruik, van eene donkere, maar onbeschrijfelijke kleur! Want als zij oorspronkelijk bruin is geweest, heeft zij door langen dienst een zwarten gloed gekregen; en is zij zwart geweest, dan heeft dezelfde oorzaak haar eene roodachtig bruine tint medegedeeld. En geef ook acht, hoe die groote schitterende bril de uitdrukking van het schrandere gezicht vermeerdert! Ernstig gesproken, hebt gij ooit een gezicht aanschouwd, waarop het uiterste van domheid en botheid zoo leesbaar geschreven was, of eene gestalte, die zoo allerwonderlijkst was samengeflanst? Hij is geen groot redenaar; maar als hij spreekt, is het effect onweerstaanbaar.

Dat heertje met dien puntneus, dat hem daar juist heeft gegroet, is een exalderman en een brandspuitgast uit liefhebberij. Hij en de vermaarde hond van een spuitgast hebben zich bij den brand van het Parlementsgebouw bijzonder gekweten. Zij liepen beiden op en neder, uit en in, iedereen voor de voeten en in den weg, in het vaste geloof, dat zij zeer veel nut deden, en met een ijselijk geblaf. De hond ging met de brandspuit weder stil naar zijn hok; maar de ander maakte nog eenige weken na den brand zulk een leven, dat het niet uit te staan was. Daar er echter na dien tijd geen Parlementsgebouw meer is afgebrand, en hij derhalve geene gelegenheid meer gevonden heeft om aan de redactiën der couranten te schrijven, hoe hij, bij manier van schilderijen te redden, die uit de lijsten heeft gesneden, en andere gewichtige diensten bewezen, is hij langzamerhand weder tot zijne gewone bedaardheid gekomen.

Die vrouwelijke gedaante in het zwart — niet zij, welke die baronet daar juist onder de kin heeft gestreken, maar de kortste van de twee — is Jane, de Hebe van Bellamy. Jane is op hare manier evenzeer een origineel als Nicholas. Hare voornaamste karaktertrekken zijn eene diepe verachting voor het meerendeel van hare bezoekers, en te gelijk eene zucht naar bewondering, welke gij reeds dadelijk kunt opmaken uit de pret, waarmede zij luistert naar hetgeen een jong Parlementslid haar eenigszins onverstaanbaar in het oor fluistert (want zijne spraak is, door eene of andere oorzaak, wat belemmerd), en hoe zij, bij wijze van antwoord, hem schertsend het hecht van eene vork in den arm duwt, waarmede hij haar vasthoudt.

Jane is vrij snedig, en hare antwoorden zijn dikwijls zoo scherp, en zij weet bij het geven daarvan zoo weinig van omzichtigheid of bedwang, dat vreemdelingen er niet zelden verbaasd van staan. Zij maakt ook grappen met Nicholas, hoewel zij blijkbaar veel eerbied voor hem heeft; en de onverstoorbare deftigheid, waarmede Nicholas die grappen opneemt, en kijkt naar het onschuldig stoeien en ravotten (Jane's eenige uitspanning), dat nu en dan in den gang plaats heeft, is niet de minst comische trek van zijn karakter.

Die twee heeren, die daar aan het einde van het vertrek in den hoek aan een tafeltje zitten, zijn hier reeds jaren lang gasten ge-

weest, en een van hen heeft menigmaal gegastereerd met de luisterrijkste personen van een luisterrijken tijd. Hij is sedert in het andere Huis gekomen, en de meesten zijner tafelvrienden hebben het lot van Yorick gedeeld; ook komt hij nu hier slechts zelden, bij voorheen vergeleken. Als hij nu inderdaad zijn avondmaal gebruikt, hoe laat zou hij dan wel gegeten hebben? Een tweede stevige beefsteak is verdwenen, die hij binnen de vijf minuten heeft opgegeten. Zag iemand ooit zulk eene personificatie van Falstaff? Met welk eene gretigheid valt hij op die Stiltonsche kaas aan, nadat hij het servet heeft weggenomen, hetwelk hij onder zijne kin had gelegd om de overtollige jus der beefsteak op te vangen, en met welk eene begeerte drinkt hij de kan porter ledig, die men voor hem heeft moeten halen! Luister eens naar den schorren klank van zijne stem, door eene laag vleesch en een plas wijn gedempt, en zeg nu, of gij ooit zulk een volmaakt model van een gourmand hebt gezien, en of hij niet juist de man is, dien men zou uitzoeken als den deelgenoot van Sheridan's parlementaire drinkgelagen, die zich vrijwillig aanbood om hem in eene huurkoets naar huis te rijden, en onvrijwillig het geheele gezelschap omsmeet?

Welk een comisch contrast tusschen zijne stem en voorkomen en dat van den mageren ouden man, die aan hetzelfde tafeltje zit, en zijne krakende stem zooveel mogelijk uitzet bij de vloeken, die hem ieder oogenblik uit den mond vliegen! De "kapitein" (gelijk men hem noemt) is een oude gast in Bellamy's keuken, en men zou hem een wandelend reservoir van brandewijn en water kunnen noemen.

De oude pair (of liever de oude man, want zijn pairschap is nog jong) laat zich een groot glas heete punch brengen; de ander blijft zitten drinken, rooken en vloeken. Telkens komen er in groote haast leden binnenstuiven, om te zeggen, dat de Kanselier aan het woord is, en schielijk nog een glas brandewijn en water te drinken; zij, die een avondmaal hebben besteld, zeggen het weder af, en maken zich gereed om naar beneden te gaan. Eensklaps hoort men een schel geweldig luiden, en in den gang "division (stemmen)!" roepen. Dit is genoeg; in de grootste verwarring stormen de leden voort. In een oogenblik is het vertrek ledig; het gerucht verwijdert zich al meer en meer; gij hoort het kraken van de laatste laars op den laatsten trap, en blijft alleen met den beefsteak-leviathan.

XIX.

OPENBARE MAALTIJDEN.

Alle openbare maaltijden te Londen, van het jaarlijksche Lord-Mayors-banket in Guildhall af, tot het schoorsteenvegersfeest in White-Conduit-House toe, zijn vermakelijke tooneelen; maar vooral is zulks de jaarlijksche maaltijd van een of ander liefdadig genootschap. Op een gilde-maaltijd zijn de gasten bijna allen aan elkander gelijk, oude gedienden, die er eene geregelde taak van maken, waarom men niet behoeft te lachen; bij een staatkundigen maaltijd is iedereen vervelend, en belust om aanspraken te doen — hetgeen ten naastenbij hetzelfde is; maar bij een maaltijd van liefdadigheid ziet men menschen van allerlei slag en stempel. De wijn moge niet keurig zijn, en wij hebben onbarmhartige monsters op het eten hooren schrollen; maar naar onze gedachten is het onderhoudende van het gezelschap voldoende, om zelfs tegen deze onaangenaamheden op te wegen.

Laat ons onderstellen, dat gij u hebt laten bewegen om een maaltijd van deze soort bij te wonen, de Indigent Orphans' Friends' Benevolent Institution (Weldadige instelling van Vrienden van behoeftige Weezen) — misschien is de titel van het genootschap een paar regels langer, maar de rest komt er niet op aan. Gij herinnert u, dat gij op aandringen van den een of anderen weldadigen vriend een toegangkaartje hebt genomen; en gij neemt nu ook eene huurkoets, welker voerman (zonder twijfel om u eer aan te doen) zich doof houdt voor uwe verzoeken om u aan den hoek van Great-Queen-Street af te zetten, en u vlak voor de deur van Freemasons' brengt, voor welke een troep volk verzameld is, om de vrienden van behoeftige weezen te zien binnengaan. Terwijl gij de vracht betaalt, hoort gij om u heen redeneeren over de mogelijkheid, of gij ook de lord zoudt wezen, die den post van voorzitter zal waarnemen: en eindelijk hebt gij het genoegen van te hooren beslissen, dat gij maar een zanger zijt.

Het eerste, dat u in het oog valt als gij binnentreedt, is de verbazende drukte van het committé. Onder aan de trap ziet gij eene deur, zorgvuldig door twee oppassers bewaakt, en door welke eenige dikke heeren, met hoogroode gezichten, gedurig in- en uitloopen, met een spoed, volstrekt niet strookende met de deftigheid van lieden van hunne jaren en zwaarlijvigheid. Eenigszins ontsteld blijft gij staan, meenende dat er zeker eenige menschen met een toeval de eetzaal zijn uitgedragen. Gij wordt echter spoedig uit den droom geholpen door een der oppassers, die u toeroept: "Naar boven, mijnheer! Dit is de committé-kamer."

Gij gaat dan naar boven, terwijl gij u verwondert, wat het committé toch te doen kan hebben, en of het alleen bestemd zou zijn om elkander en de oppassers omver te loopen.

Nadat gij u hoed en mantel hebt afgelegd, en daarvoor een bijzonder klein stukje kaartpapier hebt gekregen, (dat gij natuurlijk verliezen moet), treedt gij de zaal binnen, in welke drie lange tafels staan voor de minder aanzienlijke gasten, en aan het einde eene kleinere op eene verhevenheid voor de zeer bijzondere vrienden der behoeftige weezen. Zoodra gij gelukkig genoeg zijt om een bord te vinden zonder iemands kaartje er op, zijt gij verstandig genoeg om terstond te gaan zitten, en dan hebt gij een poosje tijd om rond te kijken. Oppassers, met flesschenmanden in de hand, zetten op zeer eerbiedige afstanden karaffen met wijn neder; nog verder verspreid staan ongelukkige zoutvaten en olie- en azijnstelletjes, die in hun eersten tijd wel aan de voorouders der behoeftige weezen kunnen behoord hebben; en de messen en vorken zien er uit, alsof zij bij elken openbaren maaltijd in Londen sedert de kroning van George I hadden dienst gedaan. De muzikanten stemmen hunne instrumenten met een gruwelijk geknars en gepiep, en eenige heeren sluipen langs de tafels, met hooge belangstelling op alle borden turende, en met innig verdriet naar hun kaartje zoekende, dat zij maar niet kunnen vinden.

Gij keert u om, om eens naar de tafel achter u te kijken, en daar gij niet gewoon zijt openbare maaltijden bij te wonen, verwondert gij u over het voorkomen van een gezelschap, dat u nu in het oog valt. Een der voornaamste leden schijnt een kort heertje te wezen, met een lang, tamelijk vurig gezicht, en wiens grijze haren boven zijn voorhoofd steil overeindstaan; in plaats van eene das, heeft hij eene ineengefrommelde strook zwarte zijde om zijn hals, en de anderen spreken hem aan met de gemeenzame benaming Fitz. Naast dezen staat een dik man, met eene witte das en een geel vest; zijn zwart glimmend haar is zeer kort gesneden, en op zijn groot rond gezicht bewaart hij, blijkbaar met eenige inspanning, een half sentimenteelen glimlach. Naast dezen staat wederom een man met een groot hoofd en ruige bakkebaarden, en tegenover hem staan nog een paar anderen, wier voorkomen, evenals dat der eerstgenoemden, iets bijzonders heeft, hoewel het moeielijk te zeggen is, wat. Gij kunt u echter de gedachte niet uit het hoofd zetten, dat zij met een ander oogmerk zijn gekomen, dan om te eten en te drinken. Doch gij hebt niet lang tijd om er over te denken; want de oppassers, die nu de schotels hebben opgezet, brengen hen naar het lager einde van de zaal. Een van hen kijkt naar de galerij, en roept zoo hard hij kan: "muziek!" Het orchest barst los, de gasten staan op, en veertien stewards, elk met een langen staf in de hand, evenals toovenaars in eene pantomime, komen binnenmarcheeren; op hen volgen de voorzitter en de aanzienlijke gasten, die allen, gestadig glimlachende en buigende, naar het einde van de zaal gaan. Het gejuich houdt op, het tafelgebed wordt gedaan, het gerammel van schotels en borden begint, en ieder schijnt bijzonder weltevreden te zijn, hetzij met de komst der voorname gasten, of met het vol ongeduld verwachte begin van den maaltijd.

Wat den maaltijd zelven betreft, die loopt over al bijna eveneens af. Soepterrines worden met verbazende snelheid geledigd. Oppassers nemen borden met tarbot weg, om kreeftensaus te halen, en brengen borden met saus zonder tarbot terug. Menschen, die de kunst van voorsnijden verstaan, zijn groote gekken het te bekennen; en anderen, die het niet kennen, verlangen het niet te leeren. De messen en vorken vormen een aangenaam accompagnement bij de muziek, en de muziek zou een aangenaam accompagnement van den maaltijd wezen, als men er iets van hooren kon behalve de cimbalen. Het eten verdwijnt als door tooverij. Hartige eters vegen hunne voorhoofden af en schijnen eenigszins vermoeid van hun werk. Menschen, die tot nog toe stuursch zijn geweest, worden nu bijzonder vriendelijk, en genegen om met iedereen wijn te drinken. Oude heeren vestigen uwe aandacht op de dames-galerij, en doen veel moeite om u aan het verstand te brengen, dat het genootschap bijzonder door de dames wordt begunstigd. Iedereen wordt spraakzaam, en een algemeen gebrom vervult de zaal.

"Stilte, heeren, als het u belieft; voor Non nobis [1]!" roept de ceremoniemeester met de stem van een stentor. De zangers — gelijk gij nu ontdekt, het gezelschapje, dat in het begin uwe aandacht trok — staan op, probeeren hunne stemmen, en beginnen hun gegalm. Spoedig is het uit; het gezelschap gaat weder zitten, en het oningewijde gedeelte applaudisseert het Non nobis met evenveel ijver, alsof het een drinkliedje was, tot groote ergernis der oude gasten, die, om deze oneerbiedige toejuiching te dempen, terstond "St, st!" beginnen te roepen; waarop de anderen, dit gesis voor uitfluiten houdende, nog harder in de handen klappen; en, om hunne goedkeuring geheel buiten twijfel te stellen, eenstemmig bis roepen.

Zoodra het gerucht bedaart, staat de ceremoniemeester op. "Heeren! schenkt in, als het u belieft!" De glazen worden gevuld, en de ceremoniemeester hervat, terwijl hij zijne stem hoe langer hoe hooger doet rijzen: "Hebben alle heeren ingeschonken? Stilte, als ik u verzoeken mag, voor den president!" De president

[1] De dankzegging na den maaltijd, die bij zulke gelegenheden veelal gezongen wordt. Vert.

staat op, en na gezegd te hebben, dat het volstrekt onnoodig is iets tot inleiding te zeggen van den toast dien hij wil voorstellen, stort hij zich in een doolhof van volzinnen, zonder begin of einde, waarin hij allerjammerlijkst ronddwaalt, tot hij eindelijk aan de woorden komt: "de constitutioneele souverein dezer rijken!" waarop de oudere gasten "bravo!" roepen en geweldig met de hechten hunner messen beginnen te trommelen. Onder alle omstandigheden zou hij er eene eer in stellen, zou hij zich verheugen (toejuiching), dien toast in te stellen. Wat moeten dan nu zijne aandoeningen wezen, nu hij het genoegen heeft om aan te kondigen, dat hij last van Hare Majesteit heeft ontvangen om zich bij den thesaurier van Hare Majesteit te vervoegen, ten einde Harer Majesteits jaarlijksche gift van vijf en twintig pond, ter ondersteuning van deze liefdadige inrichting, te ontvangen. Dit bericht (hetwelk sedert de oprichting van het genootschap, twee en veertig jaren geleden, geregeld door elken president gegeven is) doet een luidruchtig gejuich opgaan, en de toast wordt met hoezee en handgeklap gedronken. Daarop heffen de zangers het God save the Queen aan, en de meeste gasten vallen in het koor in, waardoor zij het volkslied een effect geven, hetwelk de couranten, met volle recht, electriseerend noemen.

De andere "loyale en patriottische" toasten worden met de noodige geestdrift gedronken; de heer met de dunne das zingt een comisch en de andere heer een sentimenteel liedje, en dan komt men aan den gewichtigsten toast: "de bloei van het genootschap!" Hier moeten wij, evenals de couranten, zeggen, dat wij, tot ons leedwezen, geene ruimte hebben om zelfs den inhoud der aanspraak van den edelen lord op te geven. Genoeg, dat de redevoering, hoewel wat al te lang, met toejuiching wordt ontvangen. Zoodra de toast gedronken is, verlaten de stewards (met nog deftiger gezichten dan anders) de zaal, en keeren spoedig terug, aan het hoofd eener processie van behoeftige weezen, jongens en meisjes, die de zaal rondwandelen, terwijl zij buigen, nijgen, elkander op de hielen trappen en zeer begeerig naar de tafel kijken, tot groot genoegen van het gezelschap in het algemeen en van de dames op de galerij in het bijzonder. De kinderen worden weggebracht, en de stewards komen terug, ieder met een bord in de hand. Het orchest speelt een vroolijk deuntje, de meeste gasten steken met een zeer ernstig gezicht de hand in den zak, en aan alle kanten hoort men het gerinkel van geld op aarden borden.

Na eene korte poos, die nog met zingen en toastendrinken wordt doorgebracht, zet de secretaris zijn bril op en leest het rapport en de lijst van giften, naar welke laatste met groote aandacht geluisterd wordt. "De heer Smith, een guinje — de heer Tompkins, een guinje — de heer Wilson, een guinje — de heer Hickson, een guinje — de heer Nixon, een guinje — de heer Charles Nixon, een guinje (luister, luister!) — de heer James Nixon, een guinje — de heer Thomas Nixon, een pond, een shilling (daverende toejuiching) — Lord Fitz Buckle (de president), boven en behalve eene jaarlijksche gift van vijftien pond, dertig guinjes (een langdurig geklop; sommigen slaan in hun ijver hunne glazen aan stukken) — Lady Fitz Buckle, boven en behalve eene jaarlijksche gift van tien pond, twintig pond (handgeklap en bravogeroep)." Wanneer de lijst eindelijk is uitgelezen, staat de president op, en stelt de gezondheid van den secretaris in, daar hem geen ijveriger en achtingswaardiger man bekend is. Zijn dank betuigende, merkt de secretaris aan, dat hem geen achtingswaardiger man bekend is dan de president — uitgezonderd de oudste bestuurder, wiens gezondheid hij daarom instelt. Op zijne beurt zijn dank betuigende, merkt de oudste bestuurder aan, dat hem geen achtingswaardiger man bekend is dan de secretaris — behalve mijnheer Walker, wiens gezondheid hij daarom instelt. Wederom zijn dank betuigende, zoekt mijnheer Walker een ander achtingswaardig man uit, die alleen voor een oudsten bestuurder onderdoet; en zoo gaat men eene poos voort met prijzen en dankbetuigen. De eenige toast van belang, die nu nog gedronken wordt, is "de aanwezige dames donatrices!" waarop alle heeren zich met een vreeselijk gejuich naar de damesgalerij keeren, en kleine galante heertjes, die meer dan gewoonlijk gedronken hebben, handkussen naar dien kant werpen, met akelige verdraaiingen van hunne oogen, die voor lonkjes moeten gelden.

Wij zijn zoo lang aan den maaltijd gebleven, dat wij bijna geen tijd hebben om er iets bij te voegen. Alleen moeten wij onze lezers verzoeken, zich niet te verbeelden, omdat wij den maaltijd van een liefdadig genootschap tot een onderwerp van scherts hebben gemaakt, dat wij daarom de verdiensten zouden willen verkleinen der weldadige inrichtingen, waarvan Londen zulk een groot aantal bezit, of geene achting zouden koesteren voor de loffelijke beweegredenen van derzelver leden.

XX.

DE MEIDAG.

De Meidag! De klank heeft eene verkwikkelijke frischheid, welke duizend herinneringen opwekt van het schoon der natuur in deszelfs liefelijkste pracht. Wie is er, op wiens gemoed een heldere lentemorgen niet een tooverachtigen invloed uitoefent, welke hem terugvoert

naar de dagen zijner kinderlijke spelen, en hem het oude grasveld met deszelfs zachtwiegende boomen weder voor den geest doet komen, waar de vogels zongen, gelijk hij hen naderhand nooit weer heeft hooren zingen, — waar de vlinders veel vroolijker fladderden, dan hij hen nu ooit ziet doen, — waar de lucht blauwer was, en de zon veel helderder scheen, en de wind frisscher was, en de bloemen een liefelijker geur verspreidden, waar alles met schooner kleuren prijkte, dan het oog nu ooit gewaar wordt! Zoo diep is het gevoel der kindsheid, en zoo krachtig de indruk, dien elk behaaglijk voorwerp dan op het gemoed nalaat. De reiziger maar bijna even vluchtig, als die van den regenboog; kleuren, die slechts de weerschijn waren van de schitterende zonnestralen der kindsheid, en in de donker bewolkte dagen van ons volgend leven nooit weder in aanzijn kunnen geroepen worden.

In vroegere tijden bracht de lente niet slechts zulke herinneringen mede, maar ook vroolijke feesten en vermaken, zoowel voor stedelingen als voor landbouwers; doch langzamerhand zijn al die verlustigingen in onbruik geraakt. Het feest der schoorsteenvegers is nog het langst in aanzien gebleven. Ons heugt de tijd nog wel, toen eene lente zonder schoorsteenvegersdans

SOEP-TERRINES WORDEN MET VERBAZENDE SNELHEID GELEDIGD. (blz. 71).

zwerft door dichtbegroeide bosschen, waarin nooit een zonnestraal doordrong of een windje speelde; hij staat op den kant van een bulderenden waterval, en wordt duizelig als hij het schuimende nat over steenen en klippen ziet bruisen; hij doorwandelt de vruchtbare vlakten van een land, waar eeuwige zonneschijn heerscht en de balsemende zachtheid der lucht zijne borst verkwikt. Maar wat zijn die donkere bosschen, of die schuimende watervallen, of die bekoorlijke landschappen, welke iemand als volwassen man bewondert bij de herinneringen der natuurtooneelen uit zijne vroege jeugd! Toovertooneelen waren het, door de kinderlijke verbeelding opgesierd met kleuren, even schoon, een onding zou geweest zijn. In die dagen hing er over de schoorsteenvegers een nevel van geheimzinnigheid. Men vertelde van groote heeren, die hunne kinderen hadden verloren, en hen, na vele jaren van verdriet en leed, als schoorsteenvegers teruggevonden hadden. Er was eene historie van een knaap, die, toen hij nog zeer jong was, van zijne ouders was gestolen, en gedwongen om schoorsteenveger te worden; en hoe, toen hij eens werd uitgezonden om den schoorsteen van het slaapvertrek zijner eigene moeder te vegen, het kind, dat reeds moede was, in het bed ging liggen, waarin hij voorheen zoo dikwijls had geslapen, en daarin door zijne moeder werd gevonden en herkend, waar-

op deze haar leven lang, op zekeren dag van het jaar, al de schoorsteenvegersjongens van Londen bij zich noodigde, hen dan op gebraden vleesch, pruimen-podding en bier onthaalde, en bij het heengaan elk een halven shilling gaf. Zulke histories gaven den schoorsteenvegersjongens zeker aanzien. Niemand, behalve een meester schoorsteenveger, zou ooit zulk een knaap mishandeld hebben; want niemand wist wie hij was, of van welken edelman hij eindelijk een zoon zou worden. Wij herinneren ons nog uit onze kindsche jaren, dat er toen een kleine schoorsteenveger van omtrent onzen eigen ouderdom was, een knaap met krullende haren en witte tanden, van wien wij vast geloofden, dat hij de verloren zoon van een of ander adellijk heer moest wezen. Wij dachten niets anders, of hij zou t' avond of morgen ten minste door een lord worden geëigend; en nooit hoorden wij de klok luiden, of zagen wij in de buurt eene vlag hijschen, of wij dachten, dat de gelukkige dag eindelijk was aangebroken, en dat de vader van den knaap gekomen was om hem met eene koets met zes paarden naar Grosvenor-Square te halen. Maar die dag is nooit aangebroken; en de bedoelde jongen woont nu als meester schoorsteenveger niet ver van Battle-Bridge.

Toen wij ouder en wijzer werden, begrepen wij, dat het schoorsteenvegen een beroep was gelijk ieder ander, en dat de meesters, die leerjongens noodig hebben, doorgaans zooveel vrijwilligers kunnen krijgen, dat zij niet genoodzaakt zijn om uit gebrek kinderen te stelen. De schoorsteenvegersdans op Meidag bleef echter een schouwspel, waarbij wij altijd een oogenblik met genoegen vertoefden, totdat ook deze verlustiging eenige jaren geleden in verval geraakte. Eerst zag men, tegen alle vroegere gewoonten aan, schoorsteenvegersjongens bij kleine troepen rondloopen, zonder Greens, als zinnebeeld der vroolijke Meimaand, zonder Mylord, om voor ceremoniemeester te spelen, zonder Mylady, om het opzicht over de schatkist te houden. En wat was het gevolg dezer ongelukkige nieuwigheid? Dat de meesters schoorsteenvegers het dansen geheel afschaften en daarvoor een jaarlijksch diner in White Conduit-House in de plaats stelden, tot groote blijdschap van heeren, die gewoon zijn schichtige paarden te berijden, maar tot groot verdriet van iedereen, die ongaarne een oud volksvermaak door eene stijve eet- en drinkpartij ziet vervangen.

Men werpe mij niet tegen, dat het dansen op Meidag toch nog in gebruik is gebleven; dat men nog jaarlijks Greens langs de straten ziet wandelen, voorafgegaan door den hansworst, en gevolgd door Mylord en Mylady in al hunne staatsie. Wij willen gaarne bekennen, dat de staatsie van deze optochten eer vermeerderd dan verminderd is; wij loochenen niet, dat men er solo's op de trom heeft bijgevoegd, en weten zeer wel, dat men daarbij dikwijls eene fantasie op den triangel hoort; maar wij ontkennen ronduit, dat de schoorsteenvegers iets met de zaak te maken hebben. Het zijn asch- en vuilnislieden, opperlieden of bedelaars, die het publiek misleiden. Wij zijn zoo gehecht aan oude volksgebruiken, dat wij ons zoo lang mogelijk tegen onze eigene overtuiging hebben verhard; maar wij kunnen niet langer zwijgen, en moeten het publiek openlijk waarschuwen, dat de Meidansers thans geene schoorsteenvegers meer zijn. Men behoeft de lieden, die tegenwoordig onder een valschen naam, op den eersten dag van Mei, langs de straten dansen, slechts aan te zien, om het bedrog te ontdekken; want de meesten zijn veel te groot en te dik om in een schoorsteen te kruipen. Maar verlangt men een nog veel meer afdoend bewijs, wie het eigenlijk zijn, die het lichtgeloovige publiek misleiden, wij zijn gereed het te geven — en hier volgt het.

Op den morgen van den tweeden Mei in het jaar 1836 gingen wij eens kuieren met eene soort van wanhopige hoop om iets te zien, hetwelk ons tot het geloof zou kunnen bewegen, dat het inderdaad Meidag en geen Kerstmis was, en nadat wij op de hoogte van Copenhagen-House waren gekomen, zonder iets te ontmoeten, hetwelk ons kon overtuigen, dat er geen abuis in den almanak was, sloegen wij Maiden-Lane in, met voornemen om de uitgestrekte kolonie door te gaan, die tusschen deze straat en Battle-Bridge ligt en die de woonplaats is eener menigte van menschen, die met het koken van paardevleesch, het vormen van baksteenen en het ziften van asch hun kost verdienen; en wij zouden ook deze straten zijn doorgegaan, zonder ons oogmerk te bereiken, indien niet een volkshoop, die zich voor eene oude vervallene schuur had verzameld, onze aandacht had getrokken. Op eene soort van werf naast die schuur stond eene aschkar, terwijl eenige oude manden, schoppen, hoopen sintels en potscherven in het rond verspreid lagen. Wij bleven stilstaan en verwonderden ons, wat de voorsten van den hoop kon bewegen om hunne neuzen tegen de van morsigheid ondoorzichtbare ruiten van het venster plat te drukken, in de ijdele hoop, dat zij iets zouden kunnen zien van hetgeen er binnen in de schuur gebeurde; doch verbeeld u onze verontwaardiging, toen de deur opengíng en daaruit een gezelschap te voorschijn kwam, dat zich blijkbaar voor een optocht van schoorsteenvegers wilde uitgeven.

De eerste was Mylord, in een blauwen rok met koperen knoopen en goudpapier over de naden gespeld, eene gele korte broek en roode kousen; een driekante hoed, met reepen gekleurd papier versierd, bedekte zijn hoofd; een

bloemruiker zoo groot als een bloemkool, stak in zijn knoopsgat; terwijl hij in zijne rechterhand een witten zakdoek en in zijne linker een dunnen rotting hield. Een goedkeurend gemompel doorliep den volkshoop (die grootendeels uit bijzondere vrienden van zijn Lordschap bestond) en ging in een luid gejuich over, toen zijne schoone gemalin voor den dag kwam springen. Het gewaad van Mylady was van meubelsits vervaardigd en met rood krip gegarneerd. Haar kleed had een laag lijf en korte mouwen; maar de fraaie evenredigheid hare enkels werd verborgen door eene lange broek, terwijl hare witte satijnen schoenen, die ongelukkig wat te groot waren, met linten aan hare beenen waren gebonden. Haar hoofd was met eene menigte kunstbloemen versierd, en in hare hand hield zij een langen koperen lepel, om daarmede het geld op te zamelen.

De andere personen bestonden uit een jongen heer in meisjeskleeren; twee hansworsten, die, tot groot vermaak der aanschouwers, op hunne handen door de modder liepen; een man met eene trom; een ander met eene flageolet; een gemeen wijf met eene bus voor het geld onder haar arm; en ten laatste den eigenlijken hoofdpersoon, den Green.

De man met de trom sloeg een roffel; de flageolet piepte; de Green slingerde van den eenen kant naar den anderen; Mylady sloeg beurtelings haar rechtervoet over haar linkerenkel, en haar linkervoet over haar rechterenkel; Mylord liep vooruit tegen den Green aan, en weder achteruit over de teenen der aanschouwers, maakte dan een paar bokkesprongen, joeg zijne gemalin om den Green heen, en nam haar eindelijk onder den arm. Al de straatjongens juichten; want dit was het dansen geweest.

Des avonds ontmoetten wij toevallig weder dezelfde groep. Nooit zagen wij zulk een dronken Green, zulk een ruzieachtigen Mylord (zelfs niet in eene avondzitting van het Hoogerhuis), zulke akelige hansworsten, zulk eene bemodderde Lady, of over het geheel zulk eene armzalige pleizierpartij.

Hoe weinig is er van den Meidag nog over! Hoevele vroolijke verlustigingen, zooals het dansen om den Meiboom, zijn in onbruik geraakt, en door hoevele losbandige en gemeene gebruiken zijn zij vervangen! Het verlies dier oude volksvermaken moge gering schijnen; maar hoeveel eenvoudige en onschuldige vroolijkheid hebben zij medegenomen, om plaats te maken voor schandelijke uitspattingen of morrende ontevredenheid!

XXI.

UITDRAGERSWINKELS.

Als wij beweren dat het er in een uitdragerswinkel zonderling uitziet en dat men, de ware geschiedenis van hun inhoud kennende, veel vermakelijks, maar ook veel treurigs weten zou, behooren wij nader te bepalen welke soort van winkels wij eigenlijk bedoelen. Bij een uitdragerswinkel denkt men misschien aan een groot fraai magazijn, waarin een lange rij van gladgewreven tafels, kastjes van rozenboomenhout, mahoniehouten waschtafels worden gevonden, afgewisseld door weelderige ledikanten en gordijnen, en stoelen die in een eetzaal thuis behooren. Misschien echter ook zal de lezer begrijpen dat wij een nederiger soort van winkels in oude meubels bedoelen. Zijn verbeelding zal hem dan van zelf naar die straat aan de achterzijde van Long-acre voeren, die bijna uitsluitend uit uitdragerswinkels bestaat; waar men tusschen een menigte meubels van oppervlakkige waarde doorloopt en waar het gezicht nu en dan verlevendigd wordt door een bont haardkleedje van helder rood, blauw en geel, opgeluisterd door de aangename voorstelling van een diligence in volle vaart, of van een vreemdsoortig beest, dat oorspronkelijk een hond had moeten voorstellen, met een massa tapisseriewerk in zijn bek, dat naar gissing een bloemenmandje moest verbeelden.

Dat is (tusschen twee haakjes) een verleidelijk artikel voor jonge vrouwen uit den minderen stand, die een voorkamer op de eerste verdieping willen meubelen; zij zijn eenenal bewondering en weten niet wat het meest te roemen. De hond is heel mooi; maar zij hebben al een hond op het beste theeblad en twee op den schoorsteenmantel. Bovendien is er zoo iets fijns in die diligence en de passagiers die boven op zitten (en van wie niets te zien is dan een hoed), geven er zoo iets natuurlijks aan!

De goederen zijn hier overeenkomstig den smaak, of liever de middelen, van menschen die niet veel kunnen besteden. Er staan ingelegde tafels zoo fraai als men ooit heeft aanschouwd; het hout is zoo groen als de boomen in het Park en de bladen zullen er stellig in den loop van het jaar uitvallen. Ook zijn er een groote voorraad van allerlei ledikanten van geverwd hout, en ontelbare exemplaren van dat laaghartige bedrog ten koste der maatschappij: een canapé die tevens voor ledikant moet dienst doen.

Een ledikant dat men kan opslaan en weer in elkander zetten, is een eerlijk meubelstuk, zonder veinzerij, al kan men het op een slimme manier den schijn geven alsof het een kast was, en al doet men somtijds de dolle poging om het op een boekenkast te doen gelijken

doch versier het zooveel ge wilt, het ledikant dat opgeslagen kan worden, schijnt alle vermomming te tarten en er op gesteld te zijn dat men het nergens anders voor aanzie dan voor een ledikant; het schijnt te willen zeggen dat het onontbeerlijk is en dat het zich te nuttig maakt, dan dat het zich om opschik zou bekreunen.

Hoe geheel anders houdt zich de sofa of rustbank! Zij schaamt zich haar ware bestemming, wil den schijn aannemen alsof zij een artikel van weelde en fatsoen ware; een poging die haar ten eenenmale mislukt. Zij heeft noch de fatsoenlijkheid van een canapé, noch het nut van een ledikant. Ieder die zulk een rustbank in huis heeft, wordt medeplichtig aan opzettelijk en voorbedachtelijk bedrog; wij twijfelen of men haar dieper zou kunnen beleedigen dan door haar een wenk te geven dat men haar wezenlijke bestemming had geraden.

Eer wij na die uitweiding weder op ons chapître terugkomen, moeten wij nog zeggen dat die soorten van uitdragerswinkels al evenmin het voorwerp dezer schets zijn. De winkels waarop wij doelen, staan nog onmetelijk veel beneden die, wier uiterlijk voorkomen wij met een enkel woord hebben geschetst. Onze lezers hebben ongetwijfeld in de zijstraatjes van armen buurten wel eens een onoogelijk winkeltje opgemerkt, waar de zonderlingste en verwardste opeenhooping van oude, versleten, leelijke voorwerpen welke men zich kan voorstellen, bij elkander gebracht zijn. Onze verbazing dat zij ooit gekocht zijn geworden, is slechts te vergelijken bij onze verbazing dat men ze ooit weer heeft kunnen verkoopen. Op een plank naast de deur liggen ongeveer twintig boeken, alle oneffen deelen; er staan even veel wijnglazen, alle van verschillend model; er liggen verscheidene slootjes en een oude aarden pan vol verroeste sleutels, twee of drie opzichtige schoorsteenornamenten, natuurlijk gebarsten; de overblijfsels van een candelabre, zonder een enkelen arm; een ovale lijst, van het fatsoen van een kapitale O, en die eenmaal een spiegel heeft bevat; een fluit die nog in haar geheel zou zijn, indien het middelstuk er niet aan ontbroken had; een paar kappersbrandijzers en een tondeldoosje. Voor het winkelraam staan eenige stoelen met hooge ruggen, die aan een ruggekwaal lijden en zwak van beenen zijn; een hoekkastje, twee of drie zeer donkere mahoniehouten tafels, met kleppen die veel van een meetkunstig vraagstuk hebben; eenige zuurflesschen, medicijnfleschjes met vergulde etiketten en zonder kurk of stop; een portret zonder lijst, van een dame die in het begin der dertiende eeuw gebloeid moet hebben, gemaakt door een schilder die in het geheel niet heeft gebloeid; een ontelbare menigte dingen van allerlei aard: flesschen en kabinetten, lompen en beenderen, braadijzers en deurkloppers, kleederen en beddengoed, een ganglantaarn en een kamerdeur. Verbeeld u bij al die uiteenloopende voorwerpen een zwarte pop in een witte jurk en met twee gezichten, waarvan het eene naar de straat en het andere omlaag kijkt, boven de deur bengelend; en een uithangbord met een kort ineengedrongen opschrift: "Handel in zeemansbenoodigdheden"; in lange magere letters, zonder eenige evenredigheid tusschen lengte en breedte; wanneer de lezer zich dat alles verbeelden kan, heeft hij den winkel voor zich waarop ik zijn aandacht wensch te vestigen.

Hoewel hetzelfde heterogene-mengelmoes wel in al zulke winkels zal gevonden worden, is het merkwaardig om te zien hoe waar en nauwkeurig sommige artikelen die er uitgestald zijn, — kleedingstukken bijvoorbeeld — het karakter der buurt aanduiden. Neem bijvoorbeeld Drury-Lane en Coventgarden.

Hier is het bij uitnemendheid een comediebuurt. Er is geen bierhuisjongen in den omtrek die niet min of meer een dramatisch karakter is. De boodschappenloopers en zoons uit kaarsenwinkels zijn allen aangestoken door den lust tot comediespelen; zij spelen comedie in achterkamertjes, welke zij tot dat doel huren; zij staan somtijds uren lang voor een winkelraam in aanschouwing verdiept, bij een portret van meneer Dieëndie, van den Koninklijken Coburg-schouwburg, zooals hij in de rol van "Tongo," den zeeroover was opgetreden. Het gevolg daarvan is, dat er geen winkel in Zeemansartikelen in de buurt gevonden wordt, waarin niet het eene of andere verlepte voorwerp van tooneel-opschik ligt uitgestald; zooals drie of vier paren gevlekte geele laarzen met roode kappen, voorheen het eigendom van een "roover"; een paar verroeste zwaarden, eenige ijzeren handschoenen, enkele luisterrijke ornamenten, die, indien zij geel waren in plaats van wit, voor platen konden dienen van de assurantiemaatschappij De Zon. Er zijn verscheidene van die winkels in de smalle straten en vuile pleintjes, die in menigte in den omtrek der nationale schouwburgen gevonden worden, en zij zijn alle voorzien van die soort van verleidelijke goederen, waaronder ook een enkelen keer een rozenkleurig dameskleedje met loovertjes; witte bloemkransen, tooneellaarsjes en een kroon die veel van het fatsoen van een blikken lampekap heeft. Het een en ander is gekocht geworden van arme tooneelspelers van den zesden rang en hangt of ligt nu te koop voor het opkomende geslacht dat, op voorwaarde van wekelijksche aflossing van een prijs die tien malen de wezenlijke waarde van het gekochte ding te boven gaat, partij van die soort van koopjes mag trekken.

Laat ons nu een geheel andere wijk nemen en haar aan hetzelfde onderzoek onderwerpen.

Zie bijvoorbeeld bij een koopman in zeemanszaken, in Ratcliff Highway, dat verblijf van morsigheid, dronkenschap en lichtekooien, van dieven, oesters, gebakken aardappelen en ingelegden zalm. Hier hangen hoofdzakelijk zeemanskleeren: duffelsche blauwe buizen, met paarlmoeren knoopen, zoogenaamde zuidwesters van gewast linnen, grove bonte hemden en wijde broeken, die er uitzien alsof zij voor een paar rompen in plaats van voor een paar beenen gemaakt zijn. Voorts liggen er nog groote stapels katoenen zakdoeken, van kleur en patroon zooals men ze nergens anders ziet, behalve op den rug der drie jonge "dames" zonder hoeden, die er daar juist voorbijgaan. De meubels zijn vrij gelijk aan die welke men elders ziet; doch men vindt er een paar modellen van schepen en eenige oude prenten, zeegevechten voorstellende, in nog ouder lijsten. Voor het raam liggen eenige oude kompassen, een blaadje, waarop eenige zilveren horologies in lompe dikke kasten; tabaksdoozen, op welker deksels een schip en een anker of een ander zinnebeeld staat afgebeeld. Zoodra een matroos eenigen tijd aan den wal is geweest, verkoopt of verpandt hij alles wat hij bezit, en indien hij het zelf niet doet, wordt hem door den een of anderen dierbaren vriend die moeite bespaard. In beide gevallen heeft hij kans, zonder dat hij het weet, later dezelfde dingen terug te koopen, voor een veel hooger prijs dan hij er eerst voor betaald heeft.

Eindelijk bezoeke de lezer, met hetzelfde doel, een gedeelte van Londen dat even weinig overeenkomst heeft met de beide vorige als deze met elkander. Hij steke naar den kant van Surrey over en lette op die soort van winkels welke men in de buurt van de King's Bench gevangenis, en in The Ruler vindt. Hoe geheel anders en hoe treffend getuigende van het verval van sommige ongelukkige bewoners van dat gedeelte der hoofdstad! Gevangenschap en verwaarlozing hebben hun werk volbracht.

XXII.

DE JENEVERPALEIZEN.

Het is eene opmerkenswaardige omstandigheid, dat sommige beroepen vatbaar zijn voor eene ziekte, waaraan olifanten en honden bijzonder onderhevig zijn, namelijk aan vlagen van dolheid. Het groote onderscheid tusschen dieren en beroepen in dit opzicht is, dat de eersten niet zoo buiten alle reden dol worden; zij zijn integendeel vrij regelmatig in hunne ongeregeldheid. Men weet vooraf wanneer zoo iets gebeuren kan, en is op zijne hoede. Als een olifant dol wordt, weet men terstond wat men doen moet, hem genezen of van kant helpen; en als pillen of een opiumconserfje niet baten, neemt men geweren of een stuk geschut. Als een hond in de zomermaanden veel last van de warmte schijnt te hebben, en met de tong een half el uit zijn bek de schaduw zoekt, heeft men, volgens de menschlievende voorschriften der rechterlijke macht, aanstonds een muilband gereed, en wacht dan bedaard af of het beest zich geduldig in zijn lot schikt of wel zoo baloorig wordt, dat het volgens de wet als een dolle hond moet worden doodgeslagen. Maar wat de beroepen betreft, kan niemand de uitbarsting der ziekte vooruitzien of berekenen; en bovendien is de kwaal besmettelijk en verspreidt zich met bijna ongeloofelijke snelheid.

Om onze meening te verduidelijken zullen wij een paar voorbeelden aanhalen. Zes of acht jaren geleden begon de ziekte zich in de manufactuurwinkels te vertoonen. Hare eerste verschijnselen waren een onweerstaanbare trek tot vensterruiten van spiegelglas, gaslicht en verguldsel. Langzamerhand werd de kwaal erger, en eindelijk bereikte zij eene vreeselijke hoogte. Overal in de stad werden deftige, donkere, oude winkels afgebroken, en zag men in plaats daarvan lokalen zoo groot als kerken opbouwen, pralende met gebeeldhouwde lijsten, vergulde letters, Turksche tapijten op den vloer, zware pilaren tot ondersteuning van de zoldering, vensterruiten zoo groot als twaalf gewone, en twaalf winkelbedienden in plaats van een; en niemand weet hoe ver het zou gegaan zijn, als men niet juist bijtijds gelukkig had ontdekt, dat de crisis der ziekte meestal door een bankroet werd gevolgd. Toen begon de kwaal af te nemen, en het bleef een paar jaren tamelijk rustig. Maar eensklaps vertoonde zich deze ziekte bij de apothekers; de verschijnselen waren dezelfde, maar er kwam nog een razend verlangen bij om het koninklijke wapen boven de deur te zetten. Ook ditmaal verdween de kwaal; maar nauwelijks had men tijd om zich daarover te verheugen, of zij vertoonde zich met tiendubbele kracht bij de tappers en wijnhuishouders. Van dat oogenblik verspreidde zich de besmetting met voorbeeldelooze snelheid door alle wijken der stad, zoodat overal de oude kroegen en tapperijen werden omvergehaald, en op de hoeken van alle straten prachtige paleizen, met hardsteenen balustraden, rozenhouten lambriseeringen en ontzettend groote lampen, verrezen.

Men moet bijna lachen, als men ziet op welk eene groote schaal deze etablissementen zijn aangelegd, en met welke pralende nauwkeurigheid het geheel, zelfs van het kleinste daaronder, in verscheidene vakken is verdeeld. Op de eene deur leest men "Kantoor," op de andere "Flesschen-magazijn," op de derde "Grossierderij," op de vierde "Ingang van de Wijnkelders," enz., zoodat wij dagelijks verwachten eene "Jeneverpoort" en eene "Schel voor het Magazijn van Bittertjes" te zullen ontmoeten. Om voor alle

soorten van jenever uitlokkende namen uit te denken, schijnt ieder zijn vernuft uit te putten; en het borrelend gedeelte der maatschappij ziet overal met reusachtige letters het bericht, dat men slechts heeft te kiezen tusschen "Room der Vallei," "Door en door," "Niet mis," "Goed om aan te lengen," "Echte onder de bank-smijter," "Vermaarde Boter-Jenever" en nog een dozijn andere even lekkere en gezonde likeuren. Hoewel men in bijna alle straten zulke huizen vindt, zijn zij toch altijd des te talrijker en prachtiger, naarmate de buurt, welke hen omgeeft, morsiger en armoediger is. De jeneverpaleizen in en bij Drury-Lane, Holborn, St. Giles, Covent-Garden, en Clare-Market zijn de prachtigste van geheel Londen, en nergens in deze groote stad vindt men ook eene diepere armoede en ellende dan in de nabijheid van die hoofdstraten.

Ten genoegen onzer lezers, die geene gelegenheid hebben om zelve zulk een huis te bezoeken, zullen wij ons best doen om eene schets te geven van een voornamen jeneverwinkel, en om er zoo een te vinden, gaan wij maar op het geval af een der nauwe, morsige straten in, die tusschen Drury-Lane en Oxford-Street gelegen zijn.

Zij, die het niet gezien hebben, zullen zich moeielijk kunnen verbeelden hoe armoedig en ellendig dit gedeelte van Londen er uitziet. Bouwvallige huizen met vensters, welker gebrokene ruiten met papier overplakt of met oude vodden toegestopt zijn, terwijl elke kamer aan een afzonderlijk gezin, dikwijls zelfs aan twee of drie, verhuurd is. Fruit- en groentenverkoopers wonen in de kelders, barbiers en zoutevischlieden in de voorhuizen, en schoenlappers in de achterkamers; op de eerste verdieping vindt men een honden- en vogelkooper, op de tweede drie geheele huisgezinnen, en een troep uitgehongerde Ieren op den zolder en in de gangen; terwijl in de voorkeuken een muzikant, in de achterkeuken eene schoonmaakster met vijf kinderen is gehuisvest. De morsigheid is voorbeeldeloos: om in huis te komen, moet men eene goot vol modder overstappen; voor sommige vensters hangen kleederen te drogen; uit andere werpt men allerlei ontuig op straat; meisjes van veertien of vijftien jaren, met ongekamde haren en in oude mansjassen gekleed, loopen op bloote voeten rond; jongens schijnen bijna geene kleederen noodig te hebben; mannen en vrouwen, met eenige versletene lompen bedekt, ziet men ledig rondslenteren, drinken, rooken, twisten en vechten.

Gij slaat den hoek om — welk eene verandering! Hoeveel licht en glans! Het prachtige jeneverpaleis met deszelfs grillig versierd stoephek, de verlichte klok, de vensters met spiegelglas en gebeeldhouwde rosetten, en de menigte van gasvlammen op vergulde pijpen, vormt met de duisternis en de morsigheid, die wij pas verlaten hebben, een inderdaad verblindend contrast. Het inwendige is nog fraaier dan het uitwendige. Eene mahoniehouten fraai gebeeldhouwde toonbank beslaat de geheele breedte van den winkel. Langs de zijden staan achter eene koperen leuning twee rijen ontzettend groote, groen geschilderde en met verguldsel versierde vaten, met opschriften zooals: "Old Tom 540," "Young Tom 360," "Simson 1421." Achter de toonbank ziet men nog eene ruime zaal, welker wanden met dergelijke vaten zijn bezet. Op de toonbank staan, behalve de gewone toestel om drank te meten, een paar mandjes met koekjes en beschuit, die echter, opdat men van den inhoud niet zonder betaling gebruik zou maken, met deksels zijn voorzien. Achter die toonbank staan een paar zwierig gekleede juffertjes, die de klanten bedienen, in welke taak zij worden geholpen door den schijnbaren eigenaar van den winkel, een grove gemeene kerel, met zware bakkebaarden en eene bonten muts zeer schuins op het hoofd.

De twee oude waschvrouwen, die op het bankje voor de toonbank zitten, zijn eenigszins bedremmeld door de statigheid der bedienende jonge juffers, en nemen hare portie jenever met zekeren eerbied aan, terwijl zij haar verzoek om een beschuitje vergezellen met een nederig "als het je blieft, jufvrouw!" Zij verbazen zich over de onbeschaamdheid van een jongmensch met een bruinen rok met koperen knoopen, die met een paar makkers aan den arm zoo vrijpostig naar de toonbank kuiert als ware hij al zijn leven aan groene vaten en vergulde ornamenten gewoon geweest, terwijl hij met wonderbare vermetelheid de eene jonge juffer een lonk toewerpt, en dan kommandeert "een glas voor drie," alsof hij hier heer en meester was. "Hier, mijnheer!" zegt de jonge juffer, naar alle kanten rondziende, behalve naar de plek waar hij staat, om zoo te toonen, dat zij dat lonken niet gezien heeft. — "Voor mij, Mary-lief!" hervat de heer in het bruin. — "Ik heet nu juist geen Mary," antwoordt het juffertje zeer vriendelijk, terwijl zij het geld wisselt. — "Wel, dan moest gij zoo heeten," zegt het galante heertje; "want al de Mary's, die ik ooit gezien heb, waren mooie meisjes." Het juffertje, hetwelk niet schijnt te weten dat zij over dit compliment moest blozen, maakt nu een einde aan het gesprek, door zich tot de dame met verlepte veeren te wenden, die pas is binnengekomen en, nadat zij, om alle misverstand te voorkomen, uitdrukkelijk heeft gezegd dat "mijnheer betaalt", een glas portwijn met suiker vraagt, hetwelk zij vervolgens, met haar geleider snappende, fluisterende en lachende, langzaam uitdrinkt.

De twee oude mannen, die binnengekomen zijn, "om maar even een slokje te nemen,"

hebben echter de volle hoogte gekregen, en die dik gemeste bejaarde vrouwen, welke onder het drinken over den duren tijd hebben gepraat, nemen te zamen nog een glaasje, daar zij met recht aanmerken, dat de tijd met klagen en zorgen toch niet beter wordt.

Het wordt laat. De menigte van mannen, vrouwen en kinderen, die gedurig in- en uitgingen, is nu verminderd tot een paar berooide handwerkslieden, die nog blijven, omdat zij nergens een thuiskomen hebben, en een troep Iersche daglooners, die reeds een uur lang elkander beurtelings de hand hebben gedrukt, en met moord en dood gedreigd. Eindelijk loopt de twist zoo hoog, dat zij den kameraad, die denzelven wil bijleggen, gezamenlijk op het lijf vallen; maar nu komen de man met de bonten muts en de loopjongen toeschieten, en er volgt een tumult en verwarring. De eene helft der Ieren wordt buiten, de andere binnen de deur gesloten; de loopjongen ligt in een oogenblik tusschen de vaten; de waard deelt naar alle kanten klappen uit, en krijgt er van alle kanten terug; de buffetjuffers gillen; de politie komt binnen; en wat nu volgt is een schreeuwend en worstelend ondereengemengde hoop armen, beenen, stokken en gescheurde rokken. Ten laatste worden eenigen van het gezelschap naar de kortegaard gebracht, terwijl de anderen naar huis sluipen, om hunne vrouwen te slaan, omdat zij klagen, en hunne kinderen te schoppen, omdat zij honger durven hebben.

Wij hebben dit onderwerp slechts vluchtig geschetst, niet omdat het ons aan tijd of stof ontbrak, maar omdat het door eene meer uitvoerige behandeling pijnlijk en walgelijk zou worden. Fatsoenlijke heeren en liefdadige dames zouden zich met kouden afkeer afwenden van de beschrijving van beestachtig dronken mannen en ellendige, uitgeziekte, afgemagerde vrouwen, die geen onaanzienlijk gedeelte van de bezoekers dezer huizen uitmaken; want de streelende bewustheid hunner eigene zedelijke waarde zou hen de armoede der eersten en de verzoekingen der laatsten doen vergeten. Het jeneverdrinken is een groot gebrek, maar de armoede is een nog grooter, en tenzij gij dit laatste gebrek kunt wegnemen, of den half uitgehongerden arme kunt bewegen om niet, voor het geld dat, onder zijn gezin verdeeld, ieder juist een mondvol brood zou geven, eene tijdelijke vergetelheid zijner ellende te koopen, zullen jeneverpaleizen in getal en pracht blijven toenemen. Als matigheidsgenootschappen een tegengift voor honger en wanhoop konden uitvinden, of eene stichting tot stand brengen, waar gratis flesschen water uit de Lethe werden uitgedeeld, dan zou men spoedig geene jeneverpaleizen meer zien. Zoolang dat niet gebeurt, moet men wanhopen dat zij zullen verminderen.

XXIII.

DE LOMMERDHOUDER.

Onder al de menigvuldige schuilplaatsen van ellende en gebrek, welke in Londen, helaas! maar al te talrijk zijn, bestaan er waarschijnlijk geene, die zulke treffende tooneelen van ondeugd en armoede aanbieden als de winkels der lommerdhouders. De aard dezer huizen brengt mede, dat zij slechts weinig bekend zijn, behalve bij die ongelukkigen, die door zedeloosheid of ongeluk worden gedreven om de tijdelijke hulp te zoeken, welke daar te vinden is. Op het eerste gezicht moge het onderwerp verre van uitlokkend schijnen; wij wagen het echter hetzelve te behandelen, in de hoop, dat wij alles zullen kunnen vermijden wat de kieschheid van den keurigsten lezer zou kunnen kwetsen.

Er zijn eenige zeer voorname lommerdhouders; want ook in dit beroep bestaan verschillende trappen, en de armoede draagt niet altijd hetzelfde gewaad. De aristocratische Spaansche mantel en de katoenen borstrok, de zilveren vork en het strijkijzer, de nieuwmodische sjaal en het bonten voorschoot zouden slecht bij elkander passen. De voorname geldschieter noemt zich derhalve een zilversmid, en versiert zijn winkel met fraaie snuisterijen en kostbare juweelen; terwijl de meer nederige lommerdhouder stoutmoedig zijn beroep aankondigt en op allerlei wijzen de aandacht daarop zoekt te vestigen. Het is de winkel van een lommerdhouder van deze laatste soort, welken wij zullen pogen te beschrijven.

De winkel, dien wij bedoelen, is in de nabijheid van Drury-Lane te vinden, op den hoek van eene steeg, waarin hij eene zijdeur heeft, ten gemakke van die klanten, welke niet gaarne ten aanzien van iedereen het huis zouden willen binnentreden. Het is een laag, morsig, bedompt voorhuis, waarvan de deur altijd aanstaat, als ware het om den nog oningewijde te lokken, die eerst eenige minuten blijft staan kijken naar een paar granaten spelden, die voor het venster hangen, als had hij lust om er eene van te koopen, dan voorzichtig rondziet of niemand op hem let, en haastig binnensluipt, waarop de deur van zelf weder dichtvalt, maar niet verder dan zij eerst stond en altijd staan blijft. De kozijnen en vensterroeden dragen nog duidelijke sporen, dat zij eens met verf zijn bedekt geweest; maar welke kleur zij gehad hebben, of wanneer zij geschilderd werden, zijn vragen, die thans onmogelijk meer kunnen beantwoord worden. De overlevering vermeldt, dat men op het glas in de voordeur, waarop thans nog drie roode ballen op een blauwen grond zijn te zien, voorheen ook de woorden kon lezen "hier leent men geld op zilver-

werk, juweelen, kleederen en allerhande goederen;" maar tegenwoordig zijn daarvan slechts eenige onleesbare trekken overgebleven. Het zilverwerk en de juweelen schijnen te gelijk met het opschrift verdwenen te zijn; want onder het goed, dat voor de vensters staat, ziet men zeer weinig dingen, die kostbaarheden kunnen heeten. Eenige oude porseleinen koppen, — eenige nieuwerwetsche vazen, versierd met zeer leelijke schilderstukjes van drie Spaansche ridders, ieder met een guitar, of van eene partij drinkende boeren, die elk in eene gedwongene en pijnlijke houding een been in de lucht steken, hetgeen tot een bewijs van bijzondere vroolijkheid moet strekken, — eenige stellen schaakstukken, — twee of drie fluiten, — een paar violen, — een portret, dat met groote oogen zeer verbaasd uit een donkeren grond komt uitkijken, — eenige fraai gebonden kerkboeken, — eene rij dikke, zware, zilveren horloges, — een aantal ouderwetsche lepels en theelepeltjes, waaiersgewijze bij dozijnen gerangschikt, — koralen halskettingen met groote vergulde sloten, — eenige kaarten met ringen en doekspelden, elk met een papiertje, evenals de insecten in het Britsch Museum, — eene partij zeer lichte zilveren potloodjes en snuifdoozen — dit zijn de kostbaarheden; terwijl vijf of zes bedden met morsige overtrekken, een stapel dekens en eenige hoopen zijden en katoenen zakdoeken en kleederen van allerlei soort, die te koop worden aangeboden, de ruimte meer vullen, maar nog minder versieren. Eene menigte schaven, beitels, zagen en andere gereedschappen, die verpand, maar nooit gelost zijn, vormen den voorgrond van het tooneel; terwijl de groote kasten, vol met genommerde pakken en pakjes, die men door het beslagene venster in de bovenkamer ziet, — de morsige buurt met bouwvallige huizen, uit welker vensters men hier en daar een ongewasschen en ongezond gezicht ziet uitkijken, terwijl de potten met verdorde bloemen, die in de kozijnen staan, de hoofden der voorbijgangers bedreigen, — de mannen, die op den hoek van het steegje of voor den jeneverwinkel naast de deur hun tijd verbabbelen, en de vrouwen, die op de stoepen met fruit en groenten te koop zitten, het bijwerk uitmaken.

Zoo het uitwendige van een lommerd de aandacht van den tot bespiegeling geneigden voorbijganger trekt en zijne belangstelling opwekt, het inwendige doet zulks nog veel sterker. Door de voordeur, waarvan wij boven melding hebben gemaakt, komt men in het algemeene voorhuis, de verzamelplaats van al die klanten, wien het door gewoonte onverschillig is geworden of iemand hen daar ziet. De zijdeur komt in een gang uit, waarin men een zestal deuren vindt, die van binnen met grendels kunnen gesloten worden en toegang geven tot even zooveel kleine kamertjes of hokjes, welke tegen de toonbank stuiten. Hier ontwijken zij, die nog eenige schaamte of fatsoen hebben, het gezicht van den gemeenen hoop, en wachten geduldig totdat de heer achter de toonbank, die met een diamanten ring en bijzonder zwaren horlogeketting pronkt, zich verwaardigt om naar hen om te zien — hetgeen vroeger of later gebeurt, naarmate de bovengemelde heer toevallig in een goed of slecht humeur is.

Op dit oogenblik is die zwierig gekleede heer bezig met een beleenbriefje te schrijven, maar houdt toch te gelijker tijd een gesprek met een ander jonkman op eenigen afstand, wiens uitdrukkingen aangaande eene flesch sodawater, en den hoed, dien een politiedienaar medenam, op de gevolgen van een geheim pleizierpartijtje van den vorigen avond schijnen te zinspelen. De klanten schijnen echter weinig vermaak te hebben in het aanhooren van dit gesprek; want eene oude vrouw met een geelbleek gezicht, die met een pakje onder haar arm reeds een half uur tegen de toonbank heeft staan leunen, valt eensklaps den opgeschikten bediende in de rede met een: "Kom, mijnheer Henry! haast u wat, als het u belieft; want ik heb mijne twee kleinkinderen thuis opgesloten en ben bang voor brand." De bediende licht even zijn hoofd op, en begint dan weder te schrijven, zoo langzaam alsof hij elke letter in koper graveerde. "Wat een haast van avond, vrouw Totham!" is het eenige antwoord, dat hij na verloop van omtrent vijf minuten zich verwaardigt te geven. — "Ja, ik h e b ook haast, mijnheer Henry! Kom, help mij nu maar. Ik zou zoo niet jachten, als het niet om die lastige kinderen was." — "Wat hebt gij daar?" vraagt de bediende, het pakje losmakende. "Alweer het oude, een keurslijf en een onderrok! Gij moet wat anders opzoeken, vrouwtje! Ik kan op die dingen niet langer leenen. Zij zijn al dood uitgesleten, alleen van ze driemaal in de week in te brengen en te lossen." — "Gij zijt toch een rare!" antwoordt de oude vrouw, hartelijk lachende, gelijk haar plicht en belang vorderen. "Ik wou, dat ik zoo knap kon praten als gij, dan zou ik niet zoo dikwijls hier komen. Neen! het is de onderrok niet. Het is een kinderjurkje en een mooie zijden zakdoek van mijn man. Hij heeft er vier s h i l l i n g s voor gegeven, denzelfden dag toen hij zijn arm brak." — "Hoeveel moet gij er op hebben?" vraagt de bediende, nadat hij de genoemde goederen, waarschijnlijk oude bekenden, vluchtig heeft bezichtigd. — "Achttien p e n c e." — "Negen p e n c e kunt gij krijgen." — "Maak er een s h i l l i n g van." — "Geen penning meer." — "Nu, dan moet ik het maar nemen." De oude vrouw ontvangt haar briefje, het pakje wordt achteloos in een hoek gesmeten, en daarop komt een andere klant aan de beurt.

Het is een grove, gemeene kerel met een

echt jenevergezicht en eene papieren muts op het hoofd, die hem op één oog is gezakt en zijn reeds zeer weinig innemend gezicht een nog meer terugstootend voorkomen geeft. Hij komt om een paar stukken gereedschap te lossen, waarschijnlijk om een karreweitje te doen, waarop hij reeds eenig geld vooruit heeft ontvangen, hetgeen duidelijk is op te maken uit zijn gloeiend gezicht en zijn waggelenden dronkemansgang. Nadat hij eene poos heeft gewacht, geeft hij zijn ongenoegen lucht tegen een kleinen, haveloos uitzienden jongen, die, niet groot genoeg zijnde om over de toonbank te kijken, zich vermaakt met er tegen op te klouteren en er met zijne handen aan te gaan hangen, eene houding zoo ongemakkelijk, dat hij reeds eenige malen weder naar omlaag is gevallen, doorgaans op de teenen van den man, die achter hem staat. Eindelijk krijgt hij een klap, die hem suizebollend naar de deur doet tuimelen; maar nu wordt de gever van den klap oogenblikkelijk het voorwerp der algemeene verontwaardiging.

"Waarom slaat ge dat kind, smeerlap?" zegt eene vrouw, die een paar strijkijzers in een mandje heeft. "Denkt gij, dat gij uwe vrouw voorhebt? zeg, beest?" — "Laat je hangen!" antwoordt de kwaadaardige dronkaard, terwijl hij te gelijk de vrouw een slag poogt te geven, maar gelukkig misslaat. "Laat je hangen en wacht tot ik je kom afsnijden." — "Afsnijden?" is het wederantwoord. "Pas maar op, of ik zal je eens afkloppen. Je hebt je arme vrouw niet voor, schobbejak, die zich maar laat slaan en mishandelen. Ik wou dat ik je had. Ik zou je vermoorden, al moest ik er dan voor hangen." — "Hou je bek!" roept de dronkaard dreigend. — "Doe dat zelf," antwoordt de vrouw verachtelijk. "Is het niet gruwelijk, jufvrouw!" vervolgt zij, zich tot eene oude vrouw keerende, die uit een der bovengemelde hokjes komt kijken: "hij heeft eene vrouw, die mangelt voor de lui en werkt zich bijna dood — zij wonen in hetzelfde huis als wij; mijn man en ik wonen voor en zij achter — en als hij dan dronken thuis komt, hooren wij hem den geheelen nacht leven maken en haar slaan, en niet alleen haar, maar zijn eigen kind ook — wat een beest! — en het arme schepsel houdt nog zooveel van hem, dat zij het niet eens wil aangeven." Door verba-

EEN JENEVERPALEIS. (blz. 78).

zend schielijk en hard te spreken is de vrouw buiten adem geraakt, juist op het oogenblik dat de lommerdhouder zelf achter de toonbank komt en, dit gunstige oogenblik waarnemende, op een toon van gezag uitroept: "Ik wil zoo'n leven niet in mijn huis hebben. Vrouw Macklin! houd uw rust, of ik geef u geene vier pence meer op uwe strijkijzers; en gij, Jinkins! laat uw briefje hier maar liggen totdat gij nuchter zijt, en zend dan uwe vrouw om die twee schaven. Gij zelf behoeft niet weer te komen, als gij niet wilt, dat ik u de deur laat uitzetten."

Deze toespraak heeft echter geenszins de bedoelde uitwerking. De vrouwen beginnen allen te gelijk er tegen in te kijven en de man wil klappen gaan uitdeelen, die hij met woeker zou hebben teruggekregen, indien de komst van zijne vrouw, een jammerlijk vermagerd schepsel, op wier gezicht de sporen van mishandelingen nog zichtbaar zijn, en wier kracht nauwelijks voldoende schijnt te wezen om den lichten — maar al te lichten — last te dragen van een ziekelijk kindje, dat zij in hare armen heeft, zijne lafhartige boosheid geen veiliger voorwerp aanbood. "Kom toch mede!" zegt zij op een smeekenden toon. "Kom! wees nu maar bedaard en ga stil naar huis." — "Ga zelf naar huis," antwoordt de onmensch, met een scheldwoord, dat wij niet willen herhalen, en een schop, dien wij niet willen beschrijven. De arme vrouw neemt de vlucht, terwijl de booswicht, aan wien zij in een ongelukkig oogenblik haar lot heeft verbonden, haar vloekend en dreigend naloopt.

In het laatste afgeschotene kamertje, in den donkersten hoek van den winkel, staan een teeder meisje van omstreeks twintig jaren en eene oudere vrouw, die, gelijk men uit de overeenkomst harer trekken kan opmaken, hare moeder is. Zij blijven zoo ver achteraf, als wilden zij zelfs het oog van den lommerdhouder ontwijken; en toch is het de eerste maal niet, dat zij in zijn winkel komen; want zij antwoorden zonder eenige aarzeling op de gewone vragen, die haar op een eenigszins eerbiedigen toon en veel zachter dan gewoonlijk worden gedaan. Zij dringen ook aan op een veel hooger voorschot dan de lommerdhouder eerst geven wil, hetgeen iemand, die hier geheel vreemd was, slecht zou durven doen; en de moeder fluistert de dochter toe, dat zij op haar eisch moet blijven staan, en weidt breedvoerig uit over de waarde der voorwerpen, die zij willen beleenen. Het zijn een lichte gouden ketting en een ring met een vergeet-mij-niet, het eigendom van het meisje, want beide zijn te klein voor hare moeder; geschenken, afkomstig uit een beter tijd, en misschien eens hoog gewaardeerd, maar welke thans zonder leedwezen worden afgestaan; want de nood heeft de moeder, en haar voorbeeld de dochter verhard, en het vooruitzicht van geld te ontvangen, verbonden met de herinnering hoeveel het gebrek daaraan haar heeft doen lijden, met de gedachte aan de onverschilligheid, barschheid of het nog bitterder medelijden van oude vrienden, heeft bij beiden het gevoel van zelfvernedering verdoofd, dat de bloote gedachte aan haar tegenwoordigen toestand voorheen zou hebben opgewekt.

In het andere kamertje is eene jonge vrouw, wier kleedij, ellendig, armoedig en koud, maar bijzonder zwierig en opgesmukt, maar al te duidelijk aanwijst tot welke klasse zij behoort. Op het gezicht van dat fraaie zijden kleed, die dunne versletene schoenen en dien zomerhoed in den winter, van die holle met rouge gekleurde wangen, en dien stereotypen glimlach, waarachter zich eene folterende zielskwelling verschuilt, kan men zich niet vergissen. De vluchtige blik, dien zij op het meisje in het andere kamertje heeft geworpen, en het gezicht der geringe kleinooden, welke deze te pand heeft aangeboden, schijnt in haar gemoed eene lang sluimerende herinnering te hebben opgewekt en haar voor een oogenblik in een ander wezen herschapen te hebben. Onwillekeurig buigt zij zich voorover om de half verborgene personen in het achterkamertje te zien; maar dit gezicht doet haar oogenblikkelijk terugdeinzen en, terwijl zij haar gelaat met hare handen bedekt, in een stroom van tranen uitbarsten.

Er zijn fijne snaren in het menschelijk gemoed, die, als zij door jaren van bedorvenheid en goddeloosheid geheel ontstemd schijnen te zijn, eindelijk weder toon geven door eene aanleiding, gering op zich zelve, maar, door eene onbestemde betrekking, in verband staande met dagen, die nimmer herroepen kunnen worden, en bittere herinneringen, welke de diepst gezonkene mensch niet kan onderdrukken.

Nog een ander heeft dit tooneel gezien: eene vrouw in den gemeenen winkel, zoo laag gezonken als eene vrouw zinken kan, morsig en haveloos, maar nog met eenigen zwier opgeschikt. Eerst werd hare nieuwsgierigheid, daarna hare oplettendheid gaande gemaakt door hetgeen zij van de groep kon zien. Haar door sterken drank beneveld oog nam eene naar belangstelling zweemende uitdrukking aan, en een gevoel, gelijkende naar dat, hetwelk wij beschreven hebben, scheen voor een oogenblik, maar slechts voor een oogenblik, zelfs hare borst te doen zwellen.

Wie weet hoe spoedig deze vrouwen elkander hare plaatsen zullen inruimen! De laatste heeft nog slechts twee stappen te doen — naar het gasthuis en het graf. Hoevele vrouwen, gelijk de twee jongere zijn en zij misschien eens geweest is, hebben dezelfde rampzalige loopbaan op dezelfde rampzalige wijze afgeloopen!

De eene treedt reeds met verschrikkelijke snelheid in hare voetstappen. Wie weet hoe spoedig de andere haar voorbeeld zal volgen! Hoevelen hebben dit niet reeds gedaan!

XXIV.

DE CRIMINEELE RECHTBANKEN.

Wij zullen nooit de mengeling van vrees en eerbied vergeten, waarmede wij in onzen schooltijd Newgate plachten te beschouwen. Hoe vreeselijk kwamen ons die ruwe, dikke muren, die kleine, zware deuren voor — waarvan de laatste er uitzagen alsof zij met voordacht gemaakt waren om de menschen in- en nooit weder uit te laten! Dan de boeien boven de schuldenaarsdeur, die wij in onze eenvoudigheid voor een wezenlijk paar boeien hielden, daar opgehangen om ze terstond bij de hand te hebben en ze oogenblikkelijk om de leden van een weerspannigen misdadiger te kunnen klinken! Wij waren nooit moede van ons te verwonderen, hoe de voerlieden van het veer aan den overkant grappen konden maken zoo dicht bij zulke afgrijselijkheden, of in het gezicht van de plek, waar de galg stond, eene kan bier konden drinken.

Dikwijls zijn wij in den tijd der zittingen daarheen gekuierd, om even een blik te werpen op de geeselplaats en dat donkere gebouw aan eene zijde van het plein waarin de galg met al haar akeligen toestel wordt bewaard, en op welks deur wij half verwachtten eene koperen plaat te zien met het opschrift Mr. Ketch; want wij dachten niet, dat die voorname ambtenaar met mogelijkheid ergens elders zou kunnen wonen. — De dagen dier kinderlijke droomen zijn voorbijgegaan, en te gelijk zijn eene menigte hersenschimmen van vroolijker aard verdwenen. Maar er is nog zooveel van ons oud gevoel in ons overgebleven, dat wij tot dit uur het gebouw nooit kunnen voorbijgaan, zonder iets, dat naar eene huivering gelijkt.

Welke Londensche voetganger is er, die niet somtijds een haastigen blik heeft geworpen door het lage deurtje, waardoor de gevangenen in dit naargeestige gebouw worden gelaten, en naar de weinige voorwerpen, welke hij onderscheiden kon, met een onbeschrijfelijk gevoel van nieuwsgierigheid heeft getuurd? De dikke deur met ijzer beslagen en met spitse pennen bezet, juist zoo laag, dat gij daaroverheen een gemeenen kerel kunt zien, met een breedgeranden hoed, kaplaarzen, eene bruine jas, die men bijna een buis zou kunnen noemen, en een ontzettend grooten sleutel in zijne linkerhand. Misschien zijt gij gelukkig genoeg om voorbij te komen juist wanneer die deur geopend wordt, en dan ziet gij aan den anderen kant van het voorportaal nog zulk eene deur, eveneens als de eerste, en nog twee of drie stokkeknechts, die vermenigvuldigingen van den eersten schijnen te zijn, om een vuur gezeten, welks gloed de gewitte muren van het vertrek juist genoegzaam verlicht om hen te onderscheiden.

Eens wandelden wij op ons gemak deze deur voorbij, toen zij juist geopend werd. Natuurlijk keken wij om, en toen zagen wij twee menschen de stoep afkomen. Wij konden niet nalaten stil te staan, om hen nauwkeuriger op te nemen.

Het waren eene bejaarde vrouw van een fatsoenlijk voorkomen, hoewel blijkbaar armoedig, en een knaap van omtrent veertien of vijftien jaren. De vrouw schreide bitter; zij droeg een klein pakje onder haar arm, en de jongen volgde haar op een korten afstand. Hunne geschiedenis was duidelijk genoeg. De jongen was haar zoon, om wiens wil zij misschien gebrek had geleden, — om wiens wil zij hare armoede zonder morren had gedragen, met hoop den tijd te gemoet ziende, dat hij, die zoo lang getuige was geweest van hare inspanningen om hem van het noodige te voorzien, ook iets zou kunnen doen om voor beider onderhoud te zorgen. Hij had met slechte makkers kennis gemaakt; lediggang had tot misdaad gevoerd, en hij was in hechtenis genomen voor een geringen diefstal. Na lang gevangen te hebben gezeten, was hij dezen morgen ontslagen. Het was zijn eerste vergrijp, en zijne oude moeder, nog hopende hem te recht te brengen, had bij de deur op hem gewacht, ten einde hem te smeeken om met haar mede naar huis te gaan.

Wij kunnen den jongen niet vergeten; met een stuursch gezicht kwam hij de stoep af en schudde zijn hoofd met stugge kwaadaardigheid. Hij ging eenige stappen voort en bleef staan. De vrouw lag hare hand angstig smeekend op zijn schouder, en de jongen keerde, als tot teeken van weigering, wrevelig zijn hoofd om. Het was een zeer schoone morgenstond; alles zag er in het schitterende zonlicht frisch en vroolijk uit. Hij zag eenige oogenblikken om zich heen, verbijsterd door de helderheid van het tooneel; want het was lang geleden sedert hij iets anders had gezien dan de donkere muren eener gevangenis. Misschien maakte de smart van zijne moeder eenigen indruk op zijn hart; misschien was het eene duistere herinnering aan den tijd, toen hij een gelukkig kind en zij zijne eenige en liefste vriendin was, die in hem opkwam; hoe het zij — hij barstte in tranen uit, bedekte met de eene hand zijn gezicht, gaf de andere haastig aan zijne moeder, en zij gingen te zamen heen.

De nieuwsgierigheid heeft ons nu en dan beide Hoven van Old Bailey doen binnentreden. Niets treft hem, die dezelve voor de eerste maal be-

zoekt, zoozeer, als de koele onverschilligheid, waarmede de zaken behandeld worden. Er is veel orde, maar geen medelijden; belangstelling genoeg, maar geen gevoel. Neem bij voorbeeld het Oude Hof. Daar zitten de rechters, wier deftigheid iedereen bekend is, en waarover wij derhalve niets meer behoeven te zeggen. In het midden zit de Lord-Mayor, met zulk een koel gezicht als een Lord-Mayor slechts zetten kan, met een ontzettend groot bouquet voor zich, en met al den glans zijner waardigheid bekleed. Dan zitten daar de Sheriffs, bijna even statig als de Lord-Mayor zelf, en de praktizijns, naar hunne eigene meening deftig genoeg, en de aanschouwers, die voor hunne plaatsen hebben betaald, en derhalve het geheele tooneel beschouwen, alsof het alleen voor hun pleizier werd vertoond. Van de leden van het Hof zitten sommigen de courant te lezen, anderen fluisterend met elkander te praten, nog anderen gerust te dutten, en gij kunt nauwelijks gelooven, dat de uitslag van het proces voor één rampzalig wezen eene zaak van leven of dood is.

Wend uwe oogen naar de bank der beschuldigden; let eenige oogenblikken met aandacht op den gevangene, en de waarheid staat voor u, in al hare pijnlijke wezenlijkheid. Zie hoe onrustig hij zich de laatste tien minuten heeft bezig gehouden met allerlei figuren te leggen van de takjes, die op de breede balie voor hem zijn gestrooid. Let op, hoe vaalbleek zijn gezicht wordt als er een of ander getuige optreedt, en hoe hij zich verplaatst en met bevende handen zijn klam voorhoofd afwischt, wanneer de aanklacht gesloten is, als ware het eene verlichting voor hem, dat de Jury nu het ergste weet. De verdediging is geëindigd; de rechter somt de daadzaken op, en de gevangene bespiedt de gezichten der gezworenen, gelijk een stervende, tot het laatste toe aan het leven gehecht, in het gezicht van zijn arts vruchteloos naar een enkelen straal van hoop zoekt. Zij verwijderen zich om te beraadslagen; men kan het hart van den man bijna hooren kloppen, terwijl hij, met eene wanhopige inspanning om bedaard te schijnen, op een takje rosmarijn bijt. Zij komen terug — er heerscht eene doodsche stilte, terwijl de foreman het vonnis uitspreekt; het luidt — schuldig! Op de galerij klinkt een gil van eene vrouwenstem; de gevangene werpt een enkelen blik naar den kant van waar het geluid kwam en wordt door den cipier met overhaasting uit de zaal verwijderd. De griffier beveelt een der officieren van het Hof om "die vrouw weg te brengen!" en men begint eene nieuwe zaak alsof er niets gebeurd ware.

Geen denkbeeldig contrast met een geval, gelijk dit, zou zoo volkomen kunnen zijn, als hetgeen men telkens in het Nieuwe Hof ziet, waar de ernst van alle aanwezigen niet zelden wordt gestoord door de streken en uitvluchten van jeugdige misdadigers. Een jongen van dertien jaren, bij voorbeeld, wordt te recht gesteld omdat hij een of ander onderdaan van Hare Majesteit een zakdoek uit den zak heeft gerold, en het misdrijf is omtrent zoo duidelijk bewezen als er iets bewezen kan worden. Men vraagt hem wat hij tot zijne verdediging heeft te zeggen, en hij vergenoegt zich met eene declamatie over de gezworenen en zijn vaderland, de betuiging dat al de getuigen een valschen eed hebben gedaan, en eenige wenken dat de politie in het algemeen tot zijn verderf heeft saamgezworen. Hoe waarschijnlijk deze verklaring ook moge wezen, laat het Hof er zich toch niet door overtuigen, en nu volgt dit of een dergelijk tooneel.

Het Hof. — "Hebt gij getuigen, jongen, die kunnen verklaren, dat gij u voorheen wel hebt gedragen?"

De jongen. — "Ja, Mylord! buiten staan vijftien heeren te wachten, en zij hebben er gisteren den heelen dag al gestaan."

Het Hof. — "Roep de getuigen!"

Een zwaarlijvige deurwaarder loopt naar buiten en schreeuwt zoo hard hij kan, om de getuigen te roepen; men hoort zijne stem al flauwer en flauwer worden, naarmate hij de trap afgaat, tot op het binnenplein. Na verloop van vijf minuten komt hij zeer warm en zeer schor terug, en bericht het Hof wat het te voren reeds wist, namelijk, dat er geene getuigen zijn. Daarop heft de jongen het akeligste gehuil aan, dat men ooit binnen of buiten de muren van een Hof heeft gehoord, schroeft het onderste gedeelte zijner handpalmen in de hoeken zijner oogen, en tracht zich te doen gelijken naar een model van verdrukte onschuld. De Jury verklaart hem dadelijk schuldig, en hij verdubbelt hierop zijne pogingen om een paar tranen uit te persen. De gouverneur der gevangenis verklaart vervolgens, op eene vraag van de rechtbank, dat de gevangene vroeger reeds twee maal in zijne bewaring is geweest; maar dit wordt door den jongen deugniet, stijf en sterk ontkend, met deze of dergelijke bewoordingen: "Waarachtig niet, Mylord! ik heb nog nooit vastgezeten. Het komt alles daarvandaan, dat ik een tweelingbroer heb, die ongelukkig zijne vingers niet thuis kan houden, en zoo sprekend op mij gelijkt, dat geen mensch ons van elkander onderscheiden kan."

Deze uitvlucht maakt even weinig indruk als zijne vorige verdediging, en de knaap wordt tot eene deportatie van zeven jaren veroordeeld. Daar hij het onmogelijk bevindt eenig medelijden op te wekken, geeft hij lucht aan zijn gevoel door eene vervloeking, die op de oogen van "de oude groote pruik" moet nederdalen; en daar hij de moeite niet wil doen van zijne voeten te verzetten om de zaal te verla-

ten, wordt hij door twee mannen weggedragen, weltevreden met de streelende bewustheid, dat hij iedereen zooveel last en moeite heeft veroorzaakt als maar mogelijk was.

XXV.

EEN BEZOEK AAN NEWGATE.

"De kracht der gewoonte" is een versleten uitdrukking welke ieder in den mond heeft, en het is zeer merkwaardig dat zij die haar het meest op een ander toepassen, zelf, zonder het te weten, een zonderling voorbeeld opleveren van de kracht welke de gewoonte op veel menschen uitoefent, en van het weinige nadenken dat zij aan dingen plegen te schenken, waarmede zij door dagelijksche ondervinding gemeenzaam zijn geworden. Indien Bedlam eensklaps als een ander paleis van Aladdin kon verplaatst worden, en neergezet wierd op de plaats die nu door Newgate wordt ingenomen, zou er nauwelijks een van de honderd menschen, wier weg naar hun kantoren hen iederen morgen door de Newgate- of Old Bailey straat brengt, het gebouw voorbijgaan, zonder in der haast een blik te werpen op de van ijzeren tralies voorziene venstertjes, en een enkele gedachte te wijden aan de ongelukkige wezens die in die akelige cellen opgesloten zijn; en toch gaan die zelfde menschen dag aan dag, uur aan uur, in den maalstroom van het leven, dat sombere verblijf van misdaad en ellende voorbij, zonder aan de menigte rampzalige wezens daar binnen die muren te denken; ja zonder te weten, of indien zij het al weten zonder er bij te denken, dat zij, terwijl zij luchtig lachende, of vroolijk fluitend een deel van dien massieven muur voorbijgaan, in dat oogenblik op slechts een el afstands zijn van een geboeiden medemensch, wiens uren onherroepelijk geteld zijn; voor wien geen straal van hoop meer schijnt, en wiens ellendig leven binnen korten tijd door een gewelddadigen en schandelijken dood zal afgebroken worden. Het is altijd iets plechtigs en ontzaglijks, in aanraking te komen met den dood, zelfs in zijn meest verschrikkelijken vorm. En hoeveel ontzaglijker is het wanneer men nadenkt over de nabijheid van menschen vol gezondheid en kracht, in den bloei hunner jeugd of in de kracht huns levens, in het bezit van al hun vermogens en met een even helder hoofd als het onze; doch op het punt van te sterven niettemin, zoó zeker — want de hand des doods ligt op hen — alsof hun lichamen door een doodelijke kwaal waren uitgeput en reeds tot bederf waren overgegaan.

Met dergelijke gedachten vervuld, besloten wij, nog slechts weinige weken geleden, Newgate van binnen te gaan bezichtigen — natuurlijk in onze hoedanigheid van vrijwilligers — en nu wij ons voornemen ten uitvoer gebracht hebben, zullen wij er onze lezers verslag van geven, in de hoop — veeleer op den aard van het onderwerp gebouwd, dan op het verwaande vertrouwen op onze gave van beschrijving — dat dit geschrift niet geheel van belangrijkheid ontbloot zal zijn. Wij hebben nog slechts vooraf te zeggen dat wij den lezer niet met een statistiek verslag der gevangenis denken te vermoeien; het is in talrijke rapporten van tallooze commissies en andere autoriteiten te vinden. Wij hebben er geen aanteekeningen gemaakt, geen van de binnenpleinen gemeten, niet onderzocht hoeveel duim iedere cel groot was; wij kunnen zelfs niet zeggen uit hoeveel vertrekken de gevangenis bestaat.

Wij hebben de gevangenis en de gevangenen gezien, en wij willen terstond op onze eigen wijs vertellen wat wij gezien, en wat wij daarbij gedacht hebben.

Nadat wij den knecht van den gouverneur die ons opendeed, ons bewijs van toegang hadden laten zien, werden wij in "het kantoor" gelaten, een vertrekje dat men aan de rechterhand heeft wanneer men het huis inkomt, en waarvan de twee ramen het uitzicht hebben in de Old Bailey-straat; het zag er uit als een gewoon procureurs- of koopmanskantoor, met wat er gewoonlijk gevonden wordt: een beschot waardoor het in tweeën wordt verdeeld, een paar boekenplanken, een lessenaar, een paar kantoorkrukken, een paar klerken, een almanak en eenige kaarten. Na een klein oponthoud verscheen de ambtenaar die ons moest geleiden, en die uit de gevangenis zelve had moeten geroepen worden. Hij was een man van omstreeks drie en vijftig jaren, van een fatsoenlijk voorkomen; hij droeg een hoed met een breeden rand en was geheel in het zwart; indien hij den sleutelbos niet in de handen had gehad, zou men hem even goed voor een predikant als voor een cipier hebben aangezien. Wij waren teleurgesteld; hij had niet eens laarzen met kappen aan. Wij volgden onzen geleider door een deur vlak tegenover die door welke wij in het gebouw gekomen waren, en kwamen in een klein vertrek waarin geen ander meubel stond dan een schrijflessenaartje, met een vreemdelingenboek er op, waarin degenen die de gevangenis kwamen zien, hun naam moesten teekenen; ook zagen wij er een plank met eenige vakken voor kranten, en de afgietsels van de hoofden en aangezichten der twee beruchtste misdadigers, Bishop en Williams; de eerste vooral was een soort van gezicht dat zedelijk redenen genoeg zou aan de hand gedaan hebben om hem oogenblikkelijk van kant te maken, al waren er geen bewijzen tegen hem geweest. Toen wij door een andere deur dat vertrekje weer uitgingen, kwamen wij in

de portierswoning die op de Old Bailey-straat uitkomt; dat vertrek was aan den eenen kant ruim voorzien van een uitgelezen verzameling boeien, waaronder die welke de beruchte Jack Sheppard gedragen had, en die welke de niet minder beruchte Dick Kirpin heet gedragen te hebben. Uit die portierswoning komt men door een zware eikenhouten, met ijzer beslagen en met spijkers versterkte poort, aan een trap die, als ons geheugen ons niet bedriegt, naar een somberen steenen gang leidt, die evenwijdig met de Old Bailey-straat loopt, en waarop verschillende binnenpleinen, door een tal van bochtige en gekronkelde gangen, uitloopen, alweder door hooge poorten en hekken bewaard, die onmiddellijk de geringste hoop op ontsnappen, waarmede een pas aangekomene zich misschien gevleid mocht hebben, den bodem inslaan en waarvan men, indien men er al ooit ten tweeden male kwam, de verwardste herinneringen zou hebben.

Wij moeten opmerken dat de verschillende gebouwen in de gevangenis, of met andere woorden de verschillende gevangenissen, een vierkant vormen, welks vier kanten respectievelijk op de Old Baily, Newgate Market, Sessionhouse en Newgate-street uitkomen. De ruimte die er tusschen ligt, wordt verdeeld in verscheiden geplaveide binnenplaatsen, waar de gevangenen zooveel versche lucht en beweging nemen als er in zulke plaatsen te krijgen is. Die binnenplaatsen loopen, met uitzondering van die waarin de ter dood veroordeelden zijn opgesloten, en waarvan wij een uitgebreider beschrijving zullen geven, evenwijdig met Newgate-street, dientengevolge als het ware van Old Bailey naar Newgate Market. De vrouwenkant is in den rechter vleugel der gevangenis, het dichtst bij de Sessionhouse-straat. Wijl wij het eerst in dat gedeelte van het gebouw werden geleid, zullen wij dezelfde orde volgen en er den lezer het eerst inleiden.

Toen wij derhalve rechts omsloegen, den gang door waarvan wij zooeven spraken, — zonder van de poorten te spreken welke wij voorbij gingen, want indien wij melding wilden maken van iedere poort die voor ons ontsloten- en weer gesloten werd zoodra wij er door waren, zouden wij bij iedere komma een poort hebben —, kwamen wij aan een deur die uit dikke houten balken bestond, achter welke wij omstreeks twintig vrouwen in een enge ruimte op en neer zagen gaan, van wie de meeste nochtans, zoodra zij merkten dat er vreemden waren, in haar cellen teruggingen. Aan een van de kanten dier binnenplaats is een ijzeren hok dat een soort van kooi vormt van tien voet hoog, dicht van boven, van voren door ijzeren staven versterkt, waar de vrouwelijke gevangenen haar betrekkingen kunnen zien. In een hoek van dat zonderlinge hok stond een treurige, magere, vervallen oude vrouw, in een gescheurden japon die eenmaal zwart was geweest, en de overblijfselen van een stroohoed, met een verschoten lint van dezelfde kleur, in ernstig gesprek met een jong meisje — een gevangene natuurlijk — van omstreeks twee-en-twintig. Men kan zich onmogelijk iets armoedigers, iets meer vervallens naar geest en lichaam voorstellen dan die oude vrouw. Het meisje was forsch gebouwd en was bijna mooi, en zij had een rijkdom van haren die in den wind fladderden — want zij had geen hoed op — en een zijden manszakdoek los over haar breede schouderen geslagen. De oude vrouw sprak op dien gedempten, zachten toon, die van zielesmart getuigt en stiet telkens een plotselingen scherpen gil van droefheid uit; het akeligste geluid dat men hooren kan. Het meisje bleef volmaakt onverschillig. Zij scheen wanhopig verhard en luisterde norsch naar de smeekingen harer moeder en behalve dat zij naar "Jem" vroeg, het weinigje geld dat haar ongelukkige moeder haar had medegebracht, gretig opving, stelde zij even weinig belang in hetgeen haar moeder zeide, als de onverschilligste toeschouwer had kunnen doen; van deze laatsten waren er helaas genoeg, in de personen der andere gevangenen, die zoo weinig achtsloegen op hetgeen er om haar heen gebeurde, alsof zij doofstom waren. Waarom zouden zij er ook acht op slaan? Zulke tooneelen waren haar, binnen zoo wel als buiten de gevangenis, zoo weinig vreemd, dat zij er zelfs geen enkele gedachte aan wijdden, of het moest zijn van spot of verachting voor een gevoel dat zij sinds lang hadden vergeten.

Een weinig verder op stond een vuil wijf, met een slordige muts met breede strook, haar armen in een grooten rooden doek, waarvan de franje tot aan den zoom van een vuil wit voorschoot reikte; zij sprak met degene die haar kwam bezoeken en die blijkbaar haar dochter was. Het meisje was dun gekleed en beefde van koude. Er werd een gewone groet gewisseld tusschen moeder en dochter, toen deze aan het hek verscheen, doch geen van beiden gaven uiting aan de minste hoop of beklag, of berouw of liefde. De moeder gaf fluisterend haar bevelen en het meisje ving ze op met een aandachtige listige uitdrukking op haar uitgemergeld gelaat. Misschien spraken zij over een plan tot verdediging der vrouw, en een oogenblik kwam er een norsche glimlach op het gelaat der dochter, alsof zij ergens pleizier in had, niet zoozeer om de waarschijnlijkheid dat haar moeder binnen kort vrij zou zijn, als wel om de kans dat zij er, ondanks haar beschuldigers, zoo goed afkwam. Het gesprek duurde niet lang en met hetzelfde onverschillige gelaat als waarmede zij elkander hadden begroet, ging

de moeder dieper de binnenplaats in en wendde de dochter zich naar de poort door welke zij gekomen was.

Het meisje behoorde tot de, helaas, maar al te talrijke soort, wier bestaan iemands hart doet bloeden. Zij was nauwelijks de kindsheid ontwassen, en men zag op het eerste gezicht dat zij tot die kinderen behoorde die in verwaarloozing en ondeugd opgroeien en nooit geweten hebben wat het is een kind te zijn; die nooit liefde hebben gekend, of geleerd hebben hun ouders een glimlach te ontlokken of ontzag te hebben voor het fronsen van hun voorhoofd. De duizende genietingen der kindsheid, waaraan men geen naam kan geven, haar vroolijkheid, haar onschuld, zijn haar onbekend. Zij zijn terstond de strenge wezenlijkheid en de ellende des levens ingetreden en het is bijna wanhopige moeite in later leeftijd een beroep te doen op haar beter gevoel, door te wijzen op dingen die, al is het slechts voor één oogenblik, een beter gevoel in de harten opwekten, hoe bedorven zij geworden zijn. Wat baat het of men haar spreekt van ouderlijke zorgen, van de gelukkige dagen der kindsheid en de vroolijke spelen der jeugd? Zij herinneren zich niets dan hongerlijden en straatloopen, bedelen en slaagkrijgen, de herberg en het politiebureau en de lommerd.

Er stonden twee of drie vrouwen op verschillende plaatsen van het hek, met haar betrekkingen te praten; doch een zeer groot gedeelte der gevangenen schenen in het geheel geen vrienden of bekenden te hebben, behalve hier en daar een ouder gezellin, die insgelijks binnen de muren van Newgate was opgesloten. Nadat wij schielijk die plaats waren overgestoken, slechts een oogenblik stilstaande om de kleine bijzonderheden op te merken welke wij daar even beschreven, werden wij langs een zindelijke en goed verlichte steenen trap naar een der cellen geleid. Er zijn er verscheidene in dat gedeelte van het gebouw; doch zij gelijken alle op elkander.

Het was een ruim, naakt vertrek met witte muren, verlicht door ramen die op het binnen gedeelte der gevangenis uitkwamen, doch veel luchtiger en lichter dan men van zulk een plaats zou verwachten. Er brandde een groot vuur, en dicht daarbij stond een witgeschuurde tafel, waar een dozijn vrouwen op banken omheen zaten. Er liep een plank aan weerszijden van de volle lengte van het vertrek; daar onder waren, op geregelde afstanden, een rij groote haken in den muur bevestigd, waaraan de matrassen der gevangenen hingen; lakens en dekens lagen opgevouwen op de plank er boven. Des avonds worden de matrassen op den grond gelegd, iedere matras onder den haak waaraan hij heeft gehangen, waardoor het vertrek waar de vrouwen zaten, tevens tot slaapzaal dienen kon. Boven den haard hing een groot vel bordpapier, waarop verscheidene bijbelteksten stonden, die insgelijks hier en daar aan den muur hingen, op stukken bordpapier, van de grootte van een voorschrift dat wel in scholen gebruikt wordt. Op de tafel stond een genoegzame hoeveelheid gestoofd ossenvleesch en roggebrood, in tinnen schotels, die zeer zindelijk worden gehouden en ordelijk en netjes op planken staan, wanneer zij niet in gebruik zijn.

Toen wij binnenkwamen, stonden de vrouwen schielijk op en vluchtten aan weerszijden van den haard. Zij waren allen zindelijk, velen onder haar fatsoenlijk gekleed en er was niets bijzonders in haar voorkomen, noch in haar gedrag. Een of twee namen haar naaiwerk weder op, dat zij waarschijnlijk, toen zij aan haar middagmaal begonnen, op zijde hadden gelegd; andere keken de binnentredenden lusteloos en nieuwsgierig aan en een paar der gevangenen verborgen zich achter haar gezellinnen, of gingen naar het verste einde van het vertrek, alsof zij zelfs de minste opmerkzaamheid op haar persoon wilden vermijden. Sommige oude Iersche vrouwen, in deze zaal zoowel als in eenige andere, voor wie de verschijning van vreemden niets nieuws scheen te zijn, bleven volkomen onverschillig staan bij de bank waarop zij gezeten hadden; doch voor de meeste was onze verschijning iets onaangenaams; wij bleven trouwens niet lang. Er werd geen woord gesproken terwijl wij er waren, tenzij door de vrouw die het opzicht over de gevangenen had, en in antwoord op een vraag welke wij aan den cipier deden. Die opzichters en opzichtsters zijn insgelijks gevangenen, die zich door hun goed gedrag hebben onderscheiden. Zij alleen genieten het voorrecht van in ledikantjes te slapen. Aan weerszijden der gevangenis is een kamertje, waar de gevangenen bij hun komst worden gelaten en waar zij blijven totdat zij door den geneesheer van het gesticht onderzocht zijn geworden. [1]

Toen wij naar den somberen gang terugkeerden, waarin wij eerst geweest waren (en waarin drie of vier donkere strafcellen uitkwamen) werden wij, over een binnenplein, naar "de school" gebracht, een zaal die voor jongens onder de veertien jaren is bestemd. In dat vertrek, waarin wij schrijfbehoeften en voorschriften zagen, bevond zich de meester met een paar leerlingen; nadat de overigen uit het aangrenzende vertrek waren gehaald, werden zij voor ons op een rij geplaatst Er waren er veertien, sommigen met laarzen, anderen zonder, sommigen met hooge schorten zonder buizen, anderen in buizen zonder schor-

[1] Sedert Dickens deze beschrijving gaf, zijn er, in alle opzichten, veranderingen in de inrichting der gevangenis gekomen.

ten; een was er die bijna niets aan het lijf had. Allen, zonder uitzondering, waren gevangen om zakkenrollen; wij hebben nooit meer veertien zulke leelijke kindergezichten bij elkander gezien. Er was geen enkele trek die van iets goeds getuigde; geen enkel eerlijke oogopslag, niets dat niet aan galg of tuchthuis deed denken. Geen kwestie van schaamte of berouw. Zij waren er blijkbaar trotsch op dat wij hen de moeite waard keurden bekeken te worden; zij schenen te denken dat wij Newgate als een groote merkwaardigheid waren komen bezichtigen, en dat zij daar een onmisbaar deel van uitmaakten; iedere jongen die in het gelid ging staan, deed het met een zoo gewichtig gezicht alsof het een verdienste was dat hij zich daar bevond. Wij hebben nooit iets treurigers aanschouwd; want wij hebben nooit veertien zulke wanhopige voorbeelden van verwaarloozing bij elkander gezien.

Aan weerskanten van de schoolplaats is een plaats voor volwassen mannen, in een waarvan, aan den kant van Newgate-street, gevangenen uit de fatsoenlijke klassen zijn opgesloten. Van de andere valt weinig bijzonders te zeggen, wijl de verschillende lokalen op elkander gelijken. Zij zijn, evenals de vertrekken vóór de vrouwelijke gevangenen, van matrassen en dekens voorzien, die overdag op dezelfde wijze worden geborgen; het eenige onderscheid dat terstond in het oog valt, is dat er in de vertrekken der mannelijke gevangenen volslagen gemis aan bezigheid bestaat. Bij het vuur in elkander gedoken, zaten omstreeks twintig mannen, op banken tegenover elkander; hier een knaap in liverei, daar een man in een dikken ruigen jas, met kaplaarzen aan, verderop een woeste kerel in zijn hemdsmouwen, met een Schotsche pet op zijn verwarde haren; naast dezen een lange booswicht in een kiel; daar dicht bij een man die er bedrukt uitzag en zijn hoofd op zijn hand liet rusten, allen in éen opzicht aan elkander gelijk: ledig en lusteloos. Toen zij van het vuur afliepen, gingen zij op en neer, drentelden naar het venster, of leunden tegen den muur en maakten een schommelende beweging. Behalve éen man die in een oude krant las, hetgeen wij in twee of drie vertrekken zagen, was het in al de vertrekken nagenoeg hetzelfde.

De eenige gemeenschap welke die menschen met hun betrekkingen hebben, houden zij, van hen gescheiden door een dubbel ijzeren hek, ongeveer op een el afstands, zoodat niets hun kan overgereikt worden, en de gevangenen degenen die hen komen bezoeken, niet kunnen aanraken. De gehuwde mannen hebben een afzonderlijk hek waardoor zij hun vrouwen kunnen zien, doch die op de andere hekken gelijken.

De kerk der gevangenis ligt achter de woning van den gouverneur, welker vensters niet op de binnenzijde der gevangenis uitzien. Of de betrekking dier kerk tot de gevangenis — de bewustheid dat hier bij sommige vreeselijke gelegenheden de lijkdienst wordt gehouden, voor degene die sterven moeten, maar niet over dooden — haar nog iets akeligers en somberders geeft, dan zij uit zich zelf reeds hebben zou, weten wij niet, doch de kerk trof ons. Er is altijd iets plechtigs, iets indrukwekkends in een stil verlaten kerkgebouw, en dat gevoel werd nu nog verhoogd door de omstandigheid dat deze kerk ten eenen male van andere kerken verschilde. De geringe hoedanigheid van alles wat er in behoort: de naakte leelijke kansel, met zijn dunne geverwde pilaren aan weerskanten, de vrouwen-galerij met het lange zware gordijn, die der mannen met haar ongeverwde banken en leelijk front, het waggelende tafeltje bij het altaar, met de tien geboden op den muur er boven, nauwelijks leesbaar, zoo waren de geverwde letters uitgesleten; overal stof en vochtigheid. Hoe geheel iets anders dan het fluweel en verguldsel, het marmer en eikenhout eener moderne kerk! Alles doet hier het oog onaangenaam aan. Dan is er daarenboven een voorwerp dat terstond de aandacht trekt en het oog geboeid houdt, waarvan wij ons te vergeefs vol afschuw wilden afwenden en waarvan de herinnering ons nog lang, wakend en droomend, is bijgebleven. Vlak voor den lessenaar van den voorlezer, is de bank der veroordeelden; een lange zwarte bank, waarin de rampzaligen die ter dood zijn verwezen, den Zondag vóor hun terechtstelling, ten aanzien van al hun medegevangenen, van wie zij misschien een week geleden gescheiden zijn geworden, zitten om voor hun eigen zielen te bidden, hun eigen lijkdienst te helpen verrichten en te luisteren naar een toespraak, waarin hun voormalige metgezellen vermaand worden een voorbeeld te nemen aan hun lot, en waarin zij zelf, terwijl het nog tijd is — ongeveer vierentwintig uren — vermaand worden "den toekomenden toorn te ontvlieden!" Stelt u voor wat er in die menschen moet omgegaan zijn, die eenmaal in die bank hebben gezeten; die door galg en zwaard om het leven zijn gebracht, en van wie nu geen sterfelijk overblijfsel meer te vinden is! Verbeeldt u het wanhopige vastklemmen aan het leven, de woeste wanhoop, veel erger dan de dood zelf, voor den boosdoener, waarmede hij de zekerheid zal hebben aangehoord dat hij weldra in een andere wereld zal overgaan, met al zijn misdaden op zijn hoofd, die hem door den dienstdoenden geestelijke in de ooren worden gegalmd!

Er is een tijd geweest, en het is nog niet lang geleden, dat de doodkisten voor die menschen die ter dood gebracht zouden worden, naast hen in die bank werden gezet, den geheelen kerktijd lang. Het moge ongeloofelijk schijnen, doch het

is waar. Laat ons hopen dat de toenemende geest van menschelijkheid en beschaving, die die verschrikkelijke en verlagende gewoonte heeft afgeschaft, zich ook tot andere even barbaarsche gebruiken zal uitstrekken; gebruiken die niet eens tot hun verdediging kunnen aanvoeren dat zij iets goeds te weeg brengen; want met ieder jaar komt het nuttelooze er van sterker uit.

Toen wij de kerk uitgingen, naar den meer genoemden gang terug en het plein overstaken, waarvan wij zeiden dat het voor gevangenen uit fatsoenlijker klassen was bestemd dan die welke men gewoonlijk hier aantreft, kwamen wij aan een dik, hoog en sterk ijzeren hek. Nadat de portier er ons had doorgelaten, keerde hij plotseling links om en stonden wij voor een ander hek, en nadat wij ook dat laatste hek waren doorgegaan, bevonden wij ons in dat vreeselijkste gedeelte van het gebouw: het verblijf der veroordeelden.

DE LOMMERDHOUDER. (blz. 81).

Dat verblijf dat bij naam aan alle krantenlezers bekend is, omdat er zoo dikwijls melding van wordt gemaakt, wanneer er doodvonnissen voltrokken zijn, ligt aan den hoek van het gebouw en naast het huis van den kapelaan der gevangenis, in N e w g a t e - s t r e e t; het loopt van die straat naar het middelpunt der gevangenis, evenwijdig met N e w g a t e - M a r k e t. Het is een langwerpig smal vierkant, dat aan den eenen kant wordt ingesloten door een gedeelte van den muur van N e w g a t e - s t r e e t en aan den anderen kant door het dikke ijzeren hek. Aan het boveneinde, links, namelijk langs den muur van N e w g a t e - s t r e e t, is een gracht en aan den anderen kant een dubbel ijzeren traliehek (waarvan het zooeven genoemde hek een gedeelte uitmaakt), gelijk aan dat hetwelk wij reeds beschreven hebben. Door die tralies mogen de gevangenen hun betrekkingen zien; er blijft echter altijd een wacht in de ruimte tusschen de twee hekken. Onmiddellijk rechts van waar men binnenkomt, vindt men het vertrek waar de veroordeelden over dag zijn en de slaapcellen; dat gedeelte is aan alle kanten omringd door hooge muren, door c h e v a u x d e f r i s e bewaakt, en het geheel staat onder het gestadige toezicht van wakkere cipiers, mannen van ondervinding.

In het eerste vertrek waarin wij binnen werden geleid, bevonden zich vijf-en-twintig of dertig gevangenen, tegen wie de doodstraf geëischt was en die allen de uitspraak van het Hof hier afwachtten; mannen van verschillenden leeftijd en uiterlijk, van den verhardsten boosdoener met verwaarloosden baard, tot den schoonen knaap

van nog geen veertien jaren en die er zelfs voor zijn leeftijd jeugdig uitzag; hij was om huisbraak veroordeeld. Er was niets merkwaardigs in het voorkomen dier gevangenen. Een of twee fatsoenlijk gekleede mannen zaten, in somber nadenken verdiept, bij het vuur; eenige groepjes van twee of drie zaten met elkander te praten in het verste einde van het vertrek, of in de vensterbanken, en de overigen verdrongen zich om een jong mensch die aan een tafel zat en bezig scheen met de jongeren schrijfles te geven. Het vertrek was groot, luchtig en zindelijk. Er lag weinig angst of zielelijden op het gelaat dier menschen; wel is waar was tegen allen de doodstraf geëischt; doch wij twijfelen of er wel éen onder hen was die niet wist dat het doodvonnis niet zou voltrokken worden. Op de tafel lag een nieuw testament, doch het bleek niet dat een van allen er in gelezen had.

In de kamer daaronder waren drie mannen wier zware misdaden hun afscheiding, zelfs van hun medemisdadigers, noodzakelijk maakte. Het is een lang donker vertrek, met twee vensters diep in den steenen muur, en daar worden de rampzaligen, op den morgen van de voltrekking van hun vonnis, vastgeketend, eer zij naar het schavot gaan. Het lot van een dier gevangenen was onzeker. Er waren sedert de uitspraak van zijn vonnis omstandigheden aan het licht gekomen, die uit menschlievendheid onder de aandacht waren gebracht van hen die zijn leven in handen hadden. De andere twee hadden niets van de koninklijke genade te hopen. Hun vonnis was bekrachtigd; er kon niets tot verzachting hunner misdaad worden aangevoerd en zij wisten dat er in deze wereld niets voor hen te hopen viel. "Die twee kleine," fluisterde de cipier ons toe, "zijn mannen des doods."

De man, voor wien wij zeiden dat nog eenige hoop bestond, stond, zoover mogelijk van zijn metgezellen verwijderd, tegen den vensterpost, dicht bij de deur. Hij had blijkbaar gemerkt dat er menschen naderden en had een voorkomen van moedige onverschilligheid aangenomen; hij had opzettelijk zijn gelaat naar het venster gekeerd en hij bewoog zich niet zoolang wij binnen waren. De andere twee waren dieper in het vertrek. Een van hen, dien wij bij het gebrekkige licht moeielijk konden onderscheiden, stond met zijn rug naar ons toe en boog over het vuur heen, met zijn rechterarm op den schoorsteenmantel en zijn hoofd daarop. De andere leunde tegen de verst verwijderde vensterpost. Het volle licht viel op hem en gaf op dien afstand iets akeligs aan zijn bleek ongeschoren gelaat en verwarde haren. Hij leunde met zijn eene wang op zijn hand, hij lichtte zijn gelaat een weinig op, staarde woest voor zich uit en scheen onwillekeurig de reten in den muur tegenover hem te tellen. Later kwamen wij dat vertrek weder door. Toen liep de eerste man met een vasten militairen stap op en neder — hij had bij de garde te voet gediend — en had zijn muts schuin op zijn hoofd. Hij maakte een eerbiedige buiging voor onzen geleider, die den groet beantwoordde. De andere twee stonden nog in dezelfde houding. Zij werden den volgenden dag ter dood gebracht; het vonnis van den eersten werd in gevangenschap veranderd.

Eenige schreden verder het binnenplein op, nog behoorende bij het gedeelte waarin de zoo even beschreven vertrekken zich bevonden, liggen de cellen der veroordeelden. Men komt er door middel van een smalle donkere trap die op een donkeren gang uitkomt, waarin een brandende kachel een akelig licht over de omringende voorwerpen verspreidde en eenige warmte gaf. Al de cellen in den massieven muur komen op den linkerkant van dien gang uit, die er de eenige toegang toe is. Er zijn drie zulke gangen en drie zulke rijen cellen boven elkander, doch zij zijn alle aan elkander gelijk. Voor dat de bekrachtiging van de doodstraf is gekomen, worden de gevangenen tegen wie de doodstraf is uitgesproken, des namiddags om vijf uren uit hun gewoon verblijf gehaald en in die cellen opgesloten, waar zij licht krijgen tot 's avonds tien uren en waar zij tot des morgens zeven uren blijven. Wanneer de bekrachtiging van het doodvonnis eens veroordeelden gekomen is, wordt hij naar een van die cellen overgebracht en er opgesloten totdat hij naar het schavot wordt gevoerd. Hij mag op de binnenplaats wandelen, doch noch op die wandeling, noch in zijn cel, wordt hij meer een oogenblik door zijn bewaker verlaten.

Wij traden de eerste cel binnen. Het was een steenen toren, acht voet lang en zes voet breed; er stond een bank aan het boveneinde, waaronder een grove deken, een bijbel en een gebedenboek. Er was een ijzeren kandelaar in den muur bevestigd, en een smal hoog raam gaf zooveel lucht en licht als er tusschen de gekruiste zware ijzeren bouten kon doordringen. Er was geen enkel meubel dan die slaapbank aanwezig.

Verbeeld u den toestand van een mensch die zijn laatsten nacht op aarde in die cel doorbrengt. Opgewekt door een onbestemde hoop op bevrijding, zonder te weten waarom; zich verdiepende in woeste voorstellingen van ontsnapping, zonder te weten hoe. Het eene uur na het andere van de drie dagen die hem ter voorbereiding zijn geschonken, zijn heen gesneld met een spoed dien geen levend wezen zich kan voorstellen; slechts deze ter dood gedoemde man weet het. Hij heeft zijn betrekkingen tot vermoeiens toe met smeekbeden bestormd; zijn bewakers door zijn klachten uitgeput, en in zijn koortsachtige rusteloosheid de

vermaningen zijner geestelijke vertroosters veronachtzaamd; en nu alle illuzie eindelijk is verdwenen, nu de eeuwigheid voor hem en de schuld achter hem ligt; nu de vrees voor den dood bijna tot waanzinnigheid is gestegen, en hij door het gevoel van zijn hulpeloozen, wanhopigen toestand wordt overstelpt, is hij radeloos en verbijsterd; hij kan zijn gedachten niet opvoeren tot den Almachtige, van Wien alleen genade en vergeving te hopen is en voor Wien alleen berouw en bekeering baten kunnen.

Er zijn uren voorbijgegaan en nog altijd zit hij met gekruiste armen op dezelfde steenen bank, zonder acht te geven op den snel vervliegenden tijd, of op de smeekstem van den braven man aan zijn zijde. Het flauwe kaarslicht verdwijnt meer en meer, en de doodsche stilte op straat, die slechts afgebroken wordt door het geratel van het een of andere rijtuig, dat somber in de ledige binnenpleinen weerklinkt, waarschuwt hem dat de avond voorbij is. Daar slaat de groote klok der St. Paul's-kerk één uur. Hij heeft het gehoord en het doet hem uit zijn verbijstering ontwaken. Nog zeven uren! Hij loopt met snelle schreden in zijn enge cel op en neder; het koude zweet parelt op zijn voorhoofd en zijn gansche lichaam beeft van doodsangst. Nog zeven uren! Hij laat zich gewillig naar zijn bank terugvoeren, neemt werktuigelijk den bijbel aan die hem in de hand wordt gegeven en tracht te lezen en te luisteren. Maar neen, zijn gedachten dwalen telkens af. De bijbel is vuil en versleten, evenals het boek waaruit hij, veertig jaren geleden, op school zijn lessen leerde. Hij heeft er nooit een enkele gedachte aan gewijd sedert hij haar als kind verliet; en nu staan die school, die kindertijd, ja, de jongens met wie hij heeft gespeeld, hem zoo levendig voor den geest, alsof hij ze gisteren had ontmoet, en een reeds lang vergeten uitdrukking, een kinderlijk gezegde, klinkt in zijn ooren als de echo van iets dat nog geen minuut geleden was gezegd. De stem van den geestelijke brengt hem weder naar het tegenwoordige terug. Hij leest uit den bijbel de plechtige beloften van vergiffenis aan hem die berouw heeft, en de vreeselijke bedreiging tegen verharding des harten. Hij valt op zijn knieën en vouwt zijn handen, om te bidden. Stil! Wat was dat voor geluid? Hij springt op. Het kan toch nog geen twee uren zijn? Luister! Half twee... kwartier voor tweeën, twee heeft het al geslagen; ja het is nu nog maar zes uren. Praat hem niet van berouw! Zes uren van berouw voor acht malen zes jaren van misdaad en zonde! Hij verbergt zijn gelaat in zijn handen en valt op zijn bank neder.

Afgetobd door waken en overspanning, valt hij in slaap, en dezelfde geestgesteldheid vervolgt hem in den droom. Er wordt een ondragelijke last van zijn borst genomen, hij wandelt met zijn vrouw in een aangename streek, met de heldere lucht boven hen en overal een vrij en ver uitzicht. Hoe geheel anders dan de steenen muren van Newgate! Zij kijkt hem aan, niet zooals toen hij haar voor het laatst gezien heeft in die vreeselijke gevangenis, maar zooals zij hem placht aan te kijken toen hij haar liefhad; lang, lang geleden, eer zij door ellende en slechte behandeling was veranderd en zijn karakter door ondeugd was ontaard; zij leunt op zijn arm en ziet vol liefde naar hem op; en n u slaat hij haar niet, noch schudt haar ruw van zich af. En o, wat is hij blijde dat hij haar nu alles kan zeggen wat hij in dat laatste haastige gesprek vergeten heeft; dat hij op zijn knieën kan vallen en haar om vergiffenis kan smeeken, voor al de liefdelooze hardheid die haar lichaam heeft vermagerd en haar hart gebroken! Eensklaps verandert het tooneel. Hij zit weer op de bank der beschuldigden. Hoe vol is de gerechtszaal! Welk een zee van hoofden, en een galg en een schavot ook al! En wat kijken al die menschen naar h e m! — Uitspraak: "schuldig". Het doet er niet toe; hij zal ontsnappen.

De nacht is koud en donker, de poorten zijn opengelaten en in een oogwenk is hij op straat en ontvlucht, snel als de wind, het tooneel van zijn gevangenschap. Hij heeft de straten achter zich, is op het open veld en er ligt een breede landweg voor hem. Hij rent voort in de duisternis, over heggen en slooten, met een spoed en een vlugheid die hem zelf verbazen. Eindelijk staat hij stil. Nu moet hij veilig zijn; nu zal hij even op die bank gaan liggen en slapen, tot aan het opgaan der zon.

Daarop volgt een tijd van bewusteloosheid, waarna hij koud en rampzalig ontwaakt. Het grijze morgenlicht dringt in zijn cel door en valt op de gedaante van zijn bewaker. Verward door zijn droom, springt hij, nog half bewusteloos, overeind. Doch slechts voor een oogenblik. Ieder voorwerp in zijn cel is te akelig wezenlijk dan dat hij een oogenblik langer kan twijfelen. Hij is weder de veroordeelde, wanhopige booswicht en over twee uren zal hij gestorven zijn.

PORTRETTEN.

I.

LOSSE GEDACHTEN OVER DEZEN EN GENEN.

Het is vreemd, met hoe weinig bekendheid, van goeden, slechten of onverschilligen aard, iemand in Londen kan leven en sterven. Hij wekt in niemands hart eenig medegevoel op; zijn bestaan is voor niemand, hem zelven uitgezonderd, eene zaak van eenig belang, en men kan, wanneer hij sterft, niet zeggen dat hij vergeten wordt, want er was niemand die om hem dacht terwijl hij leefde. Er leeft eene zeer talrijke klasse van menschen in deze hoofdstad, die geen enkelen vriend schijnen te bezitten, en om wie niemand zich eenigszins schijnt te bekommeren. Door de noodwendigheid gedwongen, hebben zij zich naar Londen begeven, om een middel van bestaan te zoeken. Het is moeielijk de banden te verbreken, welke ons aan huis en vrienden hechten, en nog moeielijker de duizend herinneringen aan oude tijden en gelukkige dagen uit te wisschen, die jaren lang in onzen boezem sluimeren, en dan weder opkomen, om ons met verrassende duidelijkheid de vrienden voor den geest te brengen, die wij verlaten hebben, de plaatsen, die wij waarschijnlijk voor het laatst hebben gezien, en de hoop, die wij eenmaal koesterden, maar nu moeten vaarwelzeggen. Deze menschen echter hebben, gelukkig voor hen zelven, zulke gedachten lang vergeten; oude vrienden van buiten zijn gestorven of naar buitenslands gegaan; vroegere correspondenten hebben zich, evenals zij, in het gewoel van eene groote stad begraven, en langzamerhand zijn zij schepselen geworden, die uit gewoonte en geheel lijdelijk voortleven.

Laatst zaten wij eens op eene bank in St.-James-Park, toen onze aandacht werd opgewekt door een man, wien wij op het eerste gezicht voor een wezen van deze soort hielden. Hij was lang, mager en bleek, droeg een zwarten rok, eene korte grijze broek, gerimpelde slopkousen en bruine kastoren handschoenen. Hij had éene paraplu in zijne hand, niet omdat hij die noodig had, want het was helder weder, maar blijkbaar omdat hij er des morgens altijd eene naar het kantoor medenam; en hij wandelde het grasperk, waarop stoelen te huur staan, op en neder, niet alsof hij dit voor zijn vermaak of tot uitspanning deed, maar alsof het een moet was, evenals hij elken morgen uit eene achterstraat van Islington naar zijn kantoor wandelde. Het was maandag; voor vier en twintig uren was hij de slavernij van den lessenaar ontsnapt, en nu wandelde hij hier voor zijn pleizier — misschien voor de eerste maal van zijn leven. Wij waren genegen te denken, dat hij nog nooit in zijn leven een vrijen dag had gehad, en ook nu niet recht wist wat hij er mede zou uitvoeren. Er speelden kinderen op het gras; groepen jongelieden kuierden heen en weder, onder praten en lachen; doch hij bleef bedaard op en neer stappen, zonder dat hij op iets, of iemand op hem acht gaf, en terwijl zijn bleek gezicht zoo strak stond alsof zich nooit eenige uitdrukking van nieuwsgierigheid of belangstelling daarop kon toonen.

Er was iets in zijn voorkomen en manieren, waaruit wij, naar wij ons verbeeldden, de geschiedenis van geheel zijn leven, of liever van zijn geheelen dag, konden opmaken; want een man van deze soort kent geene afwisseling. Wij zagen bijna het donkere achterkantoor, dat hij elken morgen binnenstapt, om zijn hoed aan dezelfde pen op te hangen en zijne beenen onder denzelfden lessenaar te steken, nadat hij eerst den zwarten rok heeft uitgetrokken, welke het jaar door moet dienen, en dien van verleden jaar heeft aangetrokken, welken hij onder zijn lessenaar bewaart, om den anderen te sparen. Daar zit hij dan tot vijf ure, den geheelen dag zoo geregeld voortwerkende als het klokje tegen den schoorsteen, welks getik even eentonig is als geheel zijn bestaan, slechts nu en dan zijn hoofd oplichtende als er iemand binnentreedt, of als hij, in het midden van eene moeielijke berekening, naar omhoog kijkt, alsof de ondoorzichtige lantaren, met een groenen knop in elke glasruit, hem helpen zou. Tegen vijf ure of half zes klimt hij langzaam van zijn bankje, verwisselt wederom van rok, en gaat naar zijne gewone ordinaris. De oppasser zegt op een eenigszins vertrouwelijken toon de spijslijst op, want hij is een vaste klant, en nadat hij gevraagd heeft wat op zijn best is, bestelt hij eene halve portie gebraden vleesch met groente en eene halve pint porter. Hij neemt vandaag eene halve portie vleesch, omdat groente eene penny meer kost dan aardappelen, en omdat hij gisteren twee broodjes heeft genomen, en

zich eergisteren aan de weelde van kaas heeft schuldig gemaakt. Nadat dit gewichtige punt is afgehandeld, hangt hij zijn hoed op, en bestelt de courant, als die uit de handen komt. Wanneer hij de courant onder zijn maaltijd kan krijgen, schijnt hij met veel meer smaak te eten; hij zet die dan overeind tegen de waterflesch, om beurtelings eenige regels te lezen en een hapje te eten. Juist vijf minuten voordat het uur om is, haalt hij een shilling uit, betaalt zijne vertering, steekt het kleingeld, dat hij terugkrijgt, zorgvuldig in zijn vestzakje, nadat hij er eerst eene penny voor den oppasser heeft afgenomen, en gaat weder naar zijn kantoor, dat hij, als het geen avond voor de buitenlandsche post is, binnen een half uur weder verlaat. Dan kuiert hij met zijn gewonen stap naar huis, het achterkamertje in Islington waar hij thee gaat drinken, en zich misschien te gelijk verlustigt met het gesprek van het jongetje zijner huiswaardin, dat hij tusschenbeide met eene penny beloont, als het eene groote som optelt. Somtijds is er een brief naar zijn patroon op Russell-Square te brengen. Wanneer de rijke koopman zijne stem hoort, roept hij uit de eetzaal: "kom binnen, mijnheer Smith!" en dan legt mijnheer Smith zijn hoed onder een der stoelen in het voorhuis neder, en treedt schroomvallig binnen, en wanneer men hem vriendelijk uitnoodigt om te gaan zitten, haalt hij zijne beenen onder zijn stoel, en blijft op een aanmerkelijken afstand van de tafel, terwijl hij het glas wijn uitdrinkt, dat de oudste zoon voor hem inschenkt. Vervolgens sluipt hij achterwaarts de kamer uit, in eene zenuwachtige ontroering, van welke hij zich niet volkomen herstelt, voordat hij weder dicht bij huis is. Goede schepsels, die niemand kwaaddoen, zijn deze menschen; tevreden, maar niet gelukkig, — nederig van geest en moedeloos, mogen zij geene smart gevoelen, maar zij kennen ook geen levensgenot.

Vergelijk deze menschen met eene andere klasse van wezens, die, evenals zij, geene vrienden of gezelschap hebben, maar wier stelling in de maatschappij het gevolg van hunne eigene keus is. Dit zijn doorgaans oude heeren, met witte hoofden en roode gezichten, groote liefhebbers van portwijn, die om eene of andere wezenlijke of ingebeelde reden — doorgaans is het eerste het geval, en is de reden, dat zij rijk en hunne nabestaanden arm zijn — omtrent iedereen achterdochtig worden, op gemeubileerde kamers den menschenhater spelen, en er groot vermaak in scheppen om zich zelven voor ongelukkig te houden, en ieder, die met hen in aanraking komt, het leven zuur te maken. Zulke menschen kunt gij overal vinden. In een koffiehuis kunt gij hen kennen aan hunne knorrige uitroepingen en het rijkelijke van hunne vertering; in de komedie daaraan, dat zij altijd op dezelfde plaats zitten en met een wrevelig gezicht naar alle jongelieden in hunne nabijheid kijken; in de kerk aan de plechtstatigheid, waarmede zij inkomen, en de luide stem, waarmede zij de antwoorden uitspreken; in gezelschappen daaraan, dat zij onder het spel altijd uit hun humeur zijn en een hekel hebben aan muziek. Een oud heer van deze soort laat zijne kamers prachtig meubileeren en verzamelt boeken, kostbaarheden en schilderijen in menigte, niet zoozeer voor zijn eigen vermaak als om hun de oogen uit te steken, die gaarne met hem zouden willen wedijveren, maar wie het aan middelen daartoe ontbreekt. Hij is lid van twee of drie clubs, en wordt door al de andere leden benijd, gevleid en gehaat. Somtijds wordt hij door een armen bloedverwant — een getrouwden neef misschien — om eenigen onderstand aangesproken; en dan declameert hij met edele verontwaardiging over de onvoorzichtigheid van jong te trouwen, het tot niets deugen van eene vrouw, de onvoegzaamheid van kinderen te krijgen, de schandelijkheid van schulden te maken met een inkomen van honderd vijf en twintig pond, en andere onvergeeflijke misdrijven; zijne vermaningen besluitende met eene lofrede op zijn eigen gedrag en een kiesche toespeling op de kas van het kerspel. Op den een of anderen tijd sterft hij na den eten aan eene beroerte, nadat hij zijn vermogen aan een Bijbelgenootschap heeft vermaakt, welk genootschap een grafschrift op zijne zerk laat beitelen, waarin zijne christelijke deugd in deze wereld hemelhoog wordt geprezen, en verzekerd dat hij in de andere hoogst gelukkig is.

Maar behalve onze bijzondere vrienden, de huurkoetsiers, cabriolet-voerlieden en omnibus conducteurs, wier koele onbeschaamdheid en voorbeeldige tegenwoordigheid van geest wij bewonderen, is er geene klasse van menschen, die ons meer stof tot lachen geeft, dan de Londensche leerknapen. Zij zijn niet langer een georganiseerd lichaam, door plechtige beloften verbonden om de onderdanen van Hare Majesteit een doodschrik aan te jagen, wanneer zij goedvinden om, met stokken gewapend, de eene of andere beleediging te wreken. Zij zijn nu slechts door leerbrieven verbonden, en hunne dapperheid wordt gemakkelijk beteugeld door eene heilzame vrees voor de nieuwe politie. Zij vormen echter nog eene bijzondere klasse, niet minder vermakelijk, omdat zij onschadelijk is. Zou er iemand wezen, die des zondags op de straat nooit op hen gelet heeft? Wie ziet ooit zulke buitengewone pogingen doen om staatsie te maken? Laatst op een zondag wandelden wij het Strand langs, achter een troepje, dat ons den geheelen weg over bezig hield. Zij waren uit de City gekomen; het was tusschen drie en vier ure in den namiddag, en zij waren op

weg naar het Park. Zij waren vier in getal, en wandelden arm in arm, allen met witte handschoenen, als waren zij bruidegoms, lichte broeken, waarvan het patroon nog nooit zoo was gezien, en rokken, voor welke de Engelsche taal nog geen naam heeft.

Ieder van de heeren had een dikken stok, met een grooten kwast, dien hij nu en dan eens liet ronddraaien, en het gevolg van hun opzet om geheel ongegeneerd te kuieren, was een lamlendig slingeren, dat onweerstaanbaar belachelijk was. Een van het gezelschap had een groot zilveren horloge in zijn vestzakje, dat hij zorgvuldig vergeleek met al de openbare klokken, die zij voorbijkwamen; en toen zij in het Park waren gekomen huurde hij, die de netste laarzen aanhad, een tweeden stoel om zijne voeten op te leggen, en wierp zich toen op zijne zetels neder met een zwier als ware hij een prins geweest.

Wij mogen om zulke menschen lachen, maar zij kunnen ons nooit boos maken. Doorgaans zijn zij bijzonder in hun schik met zich zelven, en daardoor, als iets dat bijna van zelf spreekt, zeer weltevreden met alles en iedereen; en hoewel zij nu en dan een beetje zotskapperij ten toon spreiden, zijn zij toch veel beter te verdragen dan de trotsche dandy's van Regent-Street en Pall-Mall.

II.

EEN KERSTMISMAAL.

Kerstmis! Die man moet wel een menschenhater zijn, in wiens borst niet iets, dat naar vroolijkheid zweemt, wordt opgewekt, in wiens geest niet eenige genoeglijke herdenkingen opkomen, als het weder Kerstmis wordt. Er zijn menschen, die zeggen, dat de Kerstmis niet meer voor hen is wat zij vroeger was; dat elk Kerstfeest eene geliefkoosde hoop of een gelukkig vooruitzicht van het vorige jaar beneveld of verdwenen heeft gevonden, en dat het tegenwoordige alleen dient om hen aan verachterde omstandigheden en verminderde inkomsten te herinneren — of aan feesten, welke zij eens aan valsche vrienden gaven, en aan de koude blikken, die zij nu in ongeluk en tegenspoed ontmoeten. Blijf niet vertoeven bij zulke akelige herinneringen. Er zijn weinige menschen, die eene poos in de wereld hebben geleefd, of zij kunnen zulke gedachten elken dag van het jaar oproepen. Kies dan niet den vroolijksten van al de driehonderd vijf en zestig uit voor uw naargeestig gepeins, maar schuif uw stoel bij het vlammende vuur, schenk uw glas in en laat het gezang rondgaan — en al is uwe kamer kleiner dan eenige jaren geleden, of al is uw glas met dampende punch in plaats van met vonkelenden wijn gevuld, zet er een vroolijk gezicht bij, drink het ledig, hef uw oud lijfdeuntje aan en dank den Hemel, dat het niet erger is. Zie naar de vroolijke gezichten van uwe kinderen, die om het vuur zitten. Een stoeltje moge ledig wezen; een lief gezichtje, dat het hart des vaders verheugde en de borst der moeder van trotschheid deed zwellen, moge ontbreken; — mijmer niet over het verledene! Denk er niet aan, dat één kort jaar geleden het lieve kind, dat nu tot stof verteert, voor u zat, met den blos der kinderlijke onschuld in de vroolijke oogen. Denk aan de zegeningen, die gij nog geniet — en iedereen heeft er velen — niet aan uwe rampen, waarvan iedereen eenigen heeft. Schenk uw glas nog eens in, met een vroolijk gezicht en een tevreden hart; en wij wedden er op, dat uwe Kerstmis vroolijk en uw Nieuwjaar gelukkig zal zijn.

Wie kan ongevoelig wezen voor die uitboezemingen van genegenheid, die oprechte uitwisseling van vriendschapsblijken, welke deze tijd van het jaar medebrengt? Een Kerstmis-familiefeest! Wij weten niets op de wereld, dat zoo genoeglijk is. Er schijnt zelfs eene tooverkracht te liggen in den naam Kerstmis. Kleine geschillen en onaangenaamheden worden vergeten; opwellingen van genegenheid bewegen harten, waaraan zij lang zijn vreemd geweest; vader en zoon, of broeder en zuster, die elkander maanden lang met een afgekeerden blik of een kouden groet voorbijgingen, omhelzen elkander nu met warmte en begraven hunne vorige oneenigheid in hunne tegenwoordige blijdschap. Vriendenharten, die naar elkander verlangden, maar door valsche eer en fatsoen gescheiden werden gehouden, worden hereenigd, en alles is gulheid en hartelijkheid. Ik wenschte, dat Kerstmis het geheele jaar duurde en dat de vooroordeelen en hartstochten, die ons beter gevoel onderdrukken, ons voor altijd vreemd bleven.

Het Kerstmis-familiefeest, dat wij bedoelen, is niet bloot eene verzameling van bloedverwanten, een paar weken te voren uitgenoodigd, die dit jaar nu eens plaats heeft, maar in het vorige niet plaats had en het volgende waarschijnlijk niet herhaald zal worden. Neen, het is eene jaarlijksche bijeenkomst van al de leden der familie, die niet al te ver wonen, jong en oud, rijk en arm; en al de kinderen zien dit feest, wel twee maanden vooruit, met koortsig ongeduld te gemoet. Voorheen werd het bij grootpapa aan huis gegeven; maar toen grootpapa oud werd en grootmama insgelijks, hebben zij hun huishouden aan kant gedaan en zijn bij oom George gaan inwonen, zoodat nu het feest bij oom George aan huis wordt gevierd; maar grootmama bezorgt het meeste lekkers, en grootpapa moet altijd zelf naar New-gate-Market kuieren om de gans te koopen,

die hij door een kruier in triomf achter zich naar huis laat dragen. Wat grootmama betreft, zij is twee of drie dagen te voren zeer geheimzinnig en stilzwijgend, maar niet genoeg om te verhinderen, dat er een gerucht wordt verspreid, dat zij voor elke meid eene nieuwe muts heeft gekocht, alsmede een aantal boeken, pennemessen en verfdoozen voor de jongste spruiten van den stam; om niet te spreken van verscheidene geheime bijvoegselen bij de bestelling, welke de vrouw van oom George naar den banketbakker heeft gezonden.

Daags vóór Kerstmis is grootmama altijd in eene bijzonder goede luim, en nadat zij de kinderen den geheelen dag aan het werk heeft gehouden met de steenen uit de pruimen te halen en zoo al meer, dwingt zij oom George alle jaren geregeld om in de keuken te komen, zijn rok uit te trekken en den podding te beslaan, hetgeen deze uit de grap doet, tot groote pret van de kinderen en meiden; en de avond wordt besloten met het heerlijke blindemansspel, waarbij grootpapa, voordat het te wild wordt, zich met zorg laat vangen, ten einde eene gelegenheid te hebben om zijne vlugheid te toonen.

Den volgenden morgen gaat het oude paar, met zoovelen van de kinderen als er in de bank kunnen, in groote staatsie naar de kerk, tante George thuis latende om de tafel te schikken, terwijl oom George flesschen wijn naar de eetzaal brengt, telkens naar den kurketrekker zoekt en iedereen in den weg loopt.

Wanneer het gezelschap uit de kerk komt om een naontbijtje te gebruiken, haalt grootpapa een marentakje uit zijn zak en zet de jongens aan om hunne nichtjes daaronder een kus te geven — eene grap, waarin zoowel de knapen als de oude heer veel pret hebben, maar die grootmama eenigszins onwelvoeglijk vindt, totdat grootpapa zegt, dat hij zelf, toen hij juist dertien jaren en drie maanden oud was, grootmama onder een marentak een kus heeft gegeven, waarop de kinderen in hunne handen klappen en schateren van lachen, terwijl oom en tante George medelachen, en grootmama zegt, dat grootpapa altijd een stoute deugniet is geweest, hetgeen de kinderen opnieuw doet schateren, terwijl grootpapa zoo hartelijk medelacht als een van allen.

Maar al dat pleizier is nog niets bij dat, wanneer grootmama met eene hooge muts en hare beste zijden japon, en grootpapa met een netgeplooiden jabot en eene witte das, naast den haard in de bovenkamer gaan zitten terwijl de kinderen zich voor de vensters scharen om de komst der gewenschte gasten af te wachten. Op eens hoort men eene huurkoets stilhouden, en oom George, die insgelijks door het venster heeft gekeken, roept: "Daar is Jane!" waarop de kinderen hals over kop de deur uit- en de trap afrennen, en oom Robert en tante Jane, met het lieve kindje en de min, door het geheele troepje begeleid, binnenkomen, terwijl de kinderen gedurig roepen: "Och kijk!" en de min even dikwijls waarschuwt om het kleintje geen zeer te doen. Grootpapa neemt het kind, grootmama kust hare dochter, en de opschudding is nauwelijks eenigszins bedaard of er komen nog meer ooms en tantes met nog meer neven en nichten, en de volwassen neven en nichten schertsen en vrijen met elkander, en de kleintjes doen mede, en men hoort niets dan een verward gerucht van vroolijk praten en lachen.

Een aarzelende klop aan de straatdeur, gehoord terwijl er een oogenblik stilte is, doet iedereen vragen: "Wie is dat?" en een paar kinderen, die nog bij het venster staan, zeggen zacht, dat het de "arme tante Margaretha" is. Daarop verlaat oom George het vertrek om de nieuwe gasten te verwelkomen, terwijl grootmama eene vrij stijve en statige houding aanneemt; want Margaretha is tegen haar zin met een arm man getrouwd, en daar armoede geene genoegzame straf was voor haar misdrijf, is zij door hare vrienden verzaakt en buiten den omgang van hare dierbaarste betrekkingen gesloten. Maar het is nu Kerstmis geworden, en de wrok, die het geheele jaar door tegen betere neigingen heeft geworsteld, is voor den zachten invloed van dien tijd weggesmolten, gelijk half gevormd ijs voor de morgenzon. Het is niet moeielijk voor ouders, in een oogenblik van gramschap eene ongehoorzame dochter te verzaken; maar haar in een tijd van algemeene liefde en vreugde te verbannen van den haard, bij welken zij zoo dikwijls op denzelfden feestdag heeft gezeten, langzamerhand van een kind een meisje, en met bijna onmerkbare trappen eene schoone, edelaardige vrouw wordende, is geheel iets anders. Het air van rechterlijke waardigheid en koele vergiffenis, hetwelk de oude jufvrouw heeft aangenomen, is haar vreemd; en wanneer de jonge vrouw door hare zuster wordt binnengeleid, bleek en neergebogen — niet door hare armoede, want die kan zij wel dragen, maar door de bewustheid van onverdiende versmading — kan men gemakkelijk zien hoe gedwongen die koelheid is. Er volgt een oogenblik van stilte; eensklaps rukt de jonge vrouw zich van hare zuster los, en valt snikkende hare moeder om den hals. Haar vader treedt haastig vooruit en vat haar man bij de hand. Allen scharen zich om deze groep heen, wenschen elkander hartelijk geluk, en vrede en vriendschap zijn wederom hersteld.

Wat den maaltijd betreft, deze is overheerlijk — alles valt evengoed uit en ieder is in de beste luim en doet zijn best om de anderen daarin te houden. Grootpapa geeft een omstandig verslag van het koopen der gans, met eene

uitweiding over het koopen van vorige ganzen voor vorige Kerstfeesten, hetwelk grootmama tot in de kleinste bijzonderheden bevestigt. Oom George snijdt de gans voor, vertelt anekdotes, schertst met de kinderen aan de zijtafel, wenkt de neven toe, die vrijen, en de nichtjes, die gevrijd worden, en vervroolijkt iedereen met zijne eigene vroolijkheid; en wanneer eindelijk eene stevige meid binnenkomt, zwoegende onder den last van een reusachtigen podding met een groen takje bovenop, volgt er een gejuich en gelach en geklap met kleine mollige handjes, als alleen geëvenaard kan worden door de toejuiching, waarmede het verbazende kunststuk, om vlammenden brandewijn in vleeschpasteitjes te gieten, door de jongste gasten wordt ontvangen. En dan het dessert — de wijn — en de pret! Zulke fraaie aanspraken, en liedjes van tante Margaretha's echtgenoot, die nu blijkt zulk een aardig man te zijn en zoo oplettend voor grootmama! Zelfs grootpapa zingt zijn jaarlijksch liedje zoo frisch uit de borst als nog nooit te voren, en wanneer men hem, volgens jaarlijksche gewoonte, met een algemeen bis vereert, komt hij met een geheel nieuw liedje voor den dag, dat nog niemand behalve grootmama ooit gehoord had; en een jonge deugniet van een neef, die bij de oude lieden eenigszins in ongenade was, wegens eenige erge zonden van verzuim en bedrijf — daar hij veel te weinig aankwam en veel te veel bier dronk — doet iedereen schudden van lachen door vrijwillig de aardigste comische liedjes te zingen, die men ooit gehoord heeft. Zoo gaat de avond voorbij in ongestoorde vroolijkheid, en brengt meer toe om onderlinge liefde, eensgezindheid en hulpvaardigheid aan te kweeken en die gezindheden gedurende het volgende jaar in stand te houden, dan al de preeken, ooit geschreven door alle godgeleerden, die ooit geleefd hebben.

III.

HET NIEUWJAARSFEEST.

Naast den Kerstdag is de genoeglijkste feestdag van het geheele jaar de Nieuwjaarsdag. Er is eene naargeestige soort van menschen, die het nieuwe jaar inwijden met waken en vasten, alsof zij de rol van eerste rouwdragers bij de begrafenis van het oude moesten spelen. Wij voor ons echter kunnen niet nalaten te denken, dat men zoowel het afscheidnemende oude als het pas aankomende nieuwe jaar meer eer bewijst, wanneer men met vroolijkheid en feestvermaak den ouden heer uit- en den jongen inlaat.

Er moet het een of ander in het verloopene jaar zijn gebeurd, naar hetwelk wij met genoegen, zoo al niet met vurige dankbaarheid, kunnen terugzien; en de beginselen van rechtvaardigheid en billijkheid verplichten ons, om van het nieuwe jaar alles goeds te verwachten, totdat het zich dat vertrouwen onwaardig betoont.

Zoo beschouwen wij de zaak; en ondanks onzen eerbied voor het oude jaar, van hetwelk met elk woord, dat wij schrijven, een der weinige overschietende oogenblikken henenvliedt, zitten wij hier, in den laatsten nacht van dat jaar, bij onzen haard dit stukje te schrijven, met zulk een genoeglijk gezicht, alsof er niets buitengemeens was gebeurd, of zou gebeuren, om onze gemoedsrust te verstoren.

Huurkoetsen en andere rijtuigen ratelen kort op elkander door de straat, elk zonder twijfel bevracht met gasten voor een talrijk gezelschap. Het dikwijls herhaald kloppen aan de deur van het huis met de groene blinden aan den overkant kondigt de geheele buurt aan, dat er ten minste ééne groote partij in de straat is; en voordat het zoo donker werd, dat wij de gordijnen toeschoven en licht aanstaken, zagen wij eene menigte banketbakkersknechts met groene doozen op het hoofd, en karren met stoelen en Fransche lampen beladen, begeleid door een verhuurder van huisraad, voorbijrijden, allen op weg naar en van de talrijke huizen, waar bij deze gelegenheid feest wordt gevierd.

Wij kunnen, naar wij meenen, ons een van die gezelschappen voorstellen, evengoed alsof wij ons in staatsie hadden gekleed en juist de deur der gezelschapszaal binnentraden.

Neem het huis met de groene blinden bij voorbeeld. Wij weten dat er gedanst zal worden, omdat wij, terwijl wij dezen morgen aan het ontbijt zaten, het kleed van de voorkamer hebben zien opnemen; en indien er verder bewijs noodig is, zeggen wij, dat wij, een poosje geleden, een van de jonge juffers, voor het venster van een der slaapvertrekken, het haar van eene andere der jonge juffers hebben zien opmaken, met zulk eene pracht als door niets dan een bal kan gerechtvaardigd worden.

De bewoner van dat huis aan den overkant is een ambtenaar van vrij hoogen rang; dat zien wij aan het fatsoen van zijn rok en de deftigheid van zijn gang; — zelfs de groene blinden van het huis hebben iets officieels over zich.

Luister! Eene cabriolet — dat is de jongste klerk op hetzelfde bureau, en hij wordt aangediend door een knecht in den gang, aan den knecht in de kamer, met zijn blauwen rok, die niets anders is dan een vermomde bode van hetzelfde bureau. "Mijnheer Tupple!" roept de laatste. "Hoe vaart gij, mijnheer Tupple?" zegt de gastheer, die hem te gemoet komt, en daartoe zijn gesprek over staatszaken afbreekt. "Liefste! dit is mijnheer Tupple," (een beleefde groet van de gastvrouw); "Tupple, mijne

oudste dochter; Julia, mijnheer Tupple; Tupple, mijne andere dochters; mijn zoon, mijnheer!" Tupple wrijft in zijne handen, en glimlacht alsof hij uitstekend veel pleizier had, draait buigende in het rond tot hij aan al de leden der familie is voorgesteld, laat zich dan op een stoel naast de sofa neerzinken, en begint een gesprek met de jonge dames over het weder, de theaters, het oude jaar, den laatsten moord en luchtbol, de dames-mouwen, de feesten van den dag, en eene menigte andere even belangrijke onderwerpen.

Telkens wordt er geklopt! Welk eene groote partij! Welk een onophoudelijk gemurmel en koffieslurpen! Nu zien wij, in onze verbeelding, Tupple in al zijn glans. Hij heeft juist het kopje van die dikke oude dame aan den knecht gegeven, en klieft nu den drom van jongelieden bij de deur, om den anderen knecht te vangen voordat deze de kamer uit is, en den schotel met gebak voor de dochter der oude dame te redden; en terwijl hij, terugkomende, de sofa voorbijgaat, werpt hij de jonge dames een blik van herkenning en gunst toe, zoo vriendelijk en gemeenzaam, alsof hij van kind af met haar had omgegaan.

Een alleraardigste jongen, die mijnheer Tupple — zoo beleefd voor de dames, en zoo onderhoudend in zijn gesprek! En lachen! — Niemand begreep ooit de kwinkslagen van papa half zoo vlug als mijnheer Tupple, die bij elken nieuwen zet stuipen krijgt van het lachen. En zulk een pleizierig danser! Hij houdt altijd het gesprek aan den gang, en hoewel hij in het eerst wat los en luchtig schijnt, spreekt hij met zooveel romanesk gevoel! Een allerliefste jongen! Hij is zeker geen gunsteling van de andere jongelieden, die doen alsof zij hem verachten; maar dat is niets anders dan afgunst, en zij konden zich de moeite wel besparen om zijne verdiensten te verkleinen; want ma zegt, dat hij voortaan altijd bij een diner zal gevraagd worden, al ware het slechts om het gesprek levendig te houden en de aandacht der andere gasten af te trekken, als er eens iets aan de bediening hapert.

Onder het souper vertoont mijnheer Tupple zich nog voordeeliger dan vroeger in den avond;

ZIJN BLEEK GEZICHT STOND ZOO STRAK ALSOF ZICH NOOIT EENIGE UITDRUKKING VAN NIEUWSGIERIGHEID OF BELANGSTELLING DAAROP KON TOONEN. (blz. 92).

en wanneer pa allen verzoekt hunne glazen vol te schenken om een gelukkig nieuwjaar te drinken, is mijnheer Tupple zoo comisch! Eerst dwingt hij alle jonge juffers om hare glazen tot aan den rand te laten volschenken, hoewel zij verzekeren, dat zij ze onmogelijk kunnen uitdrinken; en dan verzoekt hij eenige woorden te mogen zeggen over den toast, dien pa heeft ingesteld, en doet dan de fraaiste en dichterlijkste aanspraak over het oude jaar en het nieuwe. Nadat de toast gedronken is en de dames zijn heengegaan, verzoekt mijnheer Tupple de heeren om hunne glazen vol te schenken, daar hij nu een toast heeft in te stellen, waarop allen roepen "Luister! Luister!" en elkander de flesschen toeschuiven; en wanneer Tupple dan door den gastheer is onderricht, dat allen hebben ingeschonken en naar den toast wachten, staat hij op en verzoekt de heeren te mogen herinneren, hoeveel genot zij te danken hebben gehad aan het schitterende schouwspel van schoonheid en smaak, hetwelk de gezelschapszaal dien avond heeft ten toon gespreid, en hoe hunne zinnen verrukt en hunne harten overmeesterd zijn door de verrassende vereeniging van zoovele bekoorlijke dames. (Een luid geroep van "luister!") Hoeveel leedwezen hij (Tupple) ook, om andere redenen, over de afwezigheid der dames mocht gevoelen, doet het hem toch genoegen, dat juist deze omstandigheid hem gelegenheid verschaft om een toast voor te dragen, welken hij anders niet had kunnen instellen, en die toast, verzoekt hij te mogen zeggen, is — de dames! (Luide toejuiching.) De dames! onder welke de bekoorlijke dochters van hun voortreffelijken gastheer behooren, allen evenzeer uitmuntende door schoonheid, smaak en talenten. Hij verzoekt hen een glas te ledigen op het welzijn der dames en haar geluk in het nieuwe jaar. — Een langdurig gejuich, onder hetwelk men duidelijk het stampen der dames hoort, die boven hun hoofd een allegaartje dansen.

Nauwelijks is dit gejuich bedaard, of men ziet een jong heer, die aan het benedeneind der tafel zit, zeer onrustig en stoelschuiverig worden, blijkbare teekenen dat er eene aandoening bij hem opwelt, welke hij in eene aanspraak lucht wil geven; maar de schrandere Tupple heeft dit bemerkt en snijdt hem den pas af, door zelf weder het woord te nemen. Hij staat derhalve nogmaals op, maar nu met bijzondere deftigheid, en hoopt dat men hem zal vergunnen nog een toast in te stellen. Allen geven hunne goedkeuring te kennen, en hij vervolgt. Hij houdt zich verzekerd, dat allen diep doordrongen zijn van de gastvrijheid — hij mag wel zeggen "luisterrijkheid!" — waarmede zij dien avond door den waardigen gastheer en de vriendelijke gastvrouw zijn ontvangen. (Groote toejuiching). Hoewel dit de eerste maal is, dat hij de eer en het genoegen heeft van aan die tafel te zitten, heeft hij zijn vriend Dobble lang en gemeenzaam gekend; hij is lang in hetzelfde vak met hem werkzaam geweest, en hij wenschte, dat alle aanwezigen Dobble zoo goed kenden als hij doet. (De gastheer kucht eens). Hij (Tupple) kan de hand op zijn hart leggen en getuigen, dat er, zoover hij weet en gelooft, nooit een beter man, een beter echtgenoot, een beter vader, een beter zoon, een beter broeder, een beter aanverwant of vriend heeft bestaan dan Dobble. (Luid geroep van "luister!") Zij hebben hem dien avond gezien in den vreedzamen schoot van zijn gezin; zij moesten hem des morgens zien in de moeielijke werkzaamheden van zijn post. Kalm bij het doorzien der nieuwsbladen, nauwgezet in het teekenen van zijn naam, deftig in zijne antwoorden op de vragen van vreemdelingen, eerbiedig jegens zijne meerderen, gezagvoerend over zijne minderen. (Toejuiching.) Wanneer hij dit welverdiende getuigenis aflegt aangaande de uitmuntende eigenschappen van zijn vriend Dobble, wat kan hij dan zeggen, als hij over zoodanig iemand als mevrouw Dobble moet spreken? Is het voegzaam voor hem, uit te weiden over de begaafdheden van die beminnenswaardige dame? Neen! Hij wil het gevoel van zijn vriend Dobble sparen. Hij wil ook het gevoel sparen van den jongen heer Dobble, van wien hij hoopt, dat hij hem zal vergunnen zich zijn vriend te noemen. (De jonge heer Dobble, die zijn mond wijd opensperde om te beproeven of hij een grooten sinaasappel geheel daarin kon duwen, laat nu dit spel varen, en zet een bij de plechtigheid passend melancholisch gezicht.) Hij wil eenvoudig zeggen, en hij is zeker dat alle aanwezigen daarin met hem zullen overeenstemmen, dat zijn vriend Dobble even ver uitmunt boven eenig man, dien hij ooit heeft gekend, als mevrouw Dobble boven eenige dame, die hij ooit heeft gezien (hare dochters uitgezonderd), en hij wil besluiten met de gezondheid in te stellen van hun waardigen gastheer en gastvrouw, en met den wensch, dat zij zich nog op vele nieuwjaarsfeesten mogen verheugen.

Deze toast wordt met geestdrift gedronken; Dobble betuigt daarvoor zijn dank, en het gezelschap verlaat de eetzaal om de dames te gaan opzoeken. Jongelieden, die vóór den maaltijd te bloode waren om te dansen, vinden nu woorden en danseressen; de muzikanten vertoonen duidelijke blijken, dat zij niet op een droogje hebben gezeten; en het dansen wordt voortgezet tot ver in den eersten morgen van het nieuwe jaar.

Nauwelijks hebben wij het laatste woord van den vorigen volzin geschreven, of de eerste slag van twaalf uur galmt van den naburigen toren. Er is iets ontzagwekkends in dat geluid.

Eigenlijk behoefde het nu niet meer indruk te maken dan op een anderen tijd; want de uren vliegen altijd even snel voorbij, zonder dat men veel acht slaat op hunne vlucht. Maar wij meten het leven bij jaren, en het is een plechtige klokslag, die ons waarschuwt dat wij weder een der merkpalen voorbij zijn, die tusschen ons en het graf instaan. Wij mogen het willen verbloemen; maar het denkbeeld dringt zich op aan onzen geest dat, wanneer de klokslag weder het begin van een nieuw jaar aankondigt, wij misschien de waarschuwing niet zullen hooren, waarop wij zoo dikwijls te weinig acht hebben geslagen.

IV.

JEMIMA EVANS EN DE AREND.

Samuel Wilkins was een schrijnwerker, een schrijnwerkersknecht namelijk van de kleinste soort; want zijne lengte was stellig beneden het middelmatige, ja had misschien dwergachtig kunnen genoemd worden. Zijn gezicht was rond en blozend, en zijne haren waren altijd zeer fraai opgestreken, met eene half krullende lok aan beide zijden van zijn hoofd. Zijne verdiensten, tusschen de achttien en zes en twintig shillings in de week, waren voldoende voor zijne behoeften; zijne manieren waren zeer fatsoenlijk en zijne zondagsche vesten zeer luisterrijk. Geen wonder dat Samuel Wilkins met al deze goede eigenschappen genade vond in de oogen der schoone sekse; vele vrouwen laten zich door veel minder degelijke hoedanigheden innemen. Maar Samuel bleef bestand tegen alle aanlokselen, totdat eindelijk zijne oogen een wezen ontmoetten, voor hetwelk hij aanstonds gevoelde dat het noodlot hem bestemd had. Hij kwam, zag en overwon — hij beminde en werd bemind. Wilkins "verkeerde" met Jemima Evans.

De jonge jufvrouw Evans had in hare vroegste jeugd het beroep van schoenenboorden bij de hand gevat, bij hetwelk zij naderhand dat van stroohoedennaaien had gevoegd. Zij zelve, hare moeder en twee zusters vormden een goed accordeerend quartet in eene afgelegene straat van Camden-Town, en hier was het, dat Samuel, met zijne beste kleeren uitgedost, haar op een maandagnamiddag kwam opzoeken. De familie zou juist gaan theedrinken, en was zoo blijde hem te zien! Het was waarlijk een klein feest. Er werd een half ons beste thee en een versch broodje gehaald, en Samuel had eene pint garnalen medegebracht in een schoon peperhuis. Jemima was bezig om zich aan te kleeden, en derhalve ging Samuel met de oude jufvrouw Evans over huishoudelijke zaken zitten praten, terwijl de jongste jufvrouw Evans houtspaantjes onder den ketel stak, die over het vuur hing, om het theewater spoedig aan den kook te krijgen.

"Ik was van plan," zeide Samuel, toen het gesprek eene poos haperde, "ik was van plan om Jemima van avond eens mee te nemen naar de Arend." — "Wel lieve tijd!" zeide de oude jufvrouw Evans. — "He, hoe pleizierig!" riepen de jongste jufvrouwen uit. — "Ga Jemima eens zeggen, dat zij haar witte kleedje aantrekt," zeide de oude jufvrouw met moederlijke bezorgdheid; en kort daarop kwam Jemima zelve beneden, met haar wit katoenen kleedje aan, haar rooden doek om, haar hoed met roode linten op, met haar ketting, braceletten, witte katoenen handschoenen en witten zakdoek, zoodat zij er uitzag als eene eerste dame. En zoo ging zij uit met haar vrijer, die met een rotting met vergulden knop pronkte; terwijl de geheele straat hen met bewondering en afgunst, en hare moeder hen met hoog welgevallen nazag.

Juist hadden zij Pancrass-Road bereikt, of wie zou Jemima door het gelukkigste toeval in de wereld ontmoeten — wie anders dan eene jonge juffer, die zij kenden, met haar vrijer; en — zoo zonderling kunnen de omstandigheden somtijds samenloopen! — deze gingen insgelijks naar de Arend. Zij wandelden derhalve te zamen voort, onder schertsen en lachen; en toen zij bij Pentonville kwamen, wilde de vrijer van Jemima's vriendin de dames in de Kroon op een likeurtje onthalen, waartoe deze, na veel lachen en blozen, hare toestemming gaven. Van het eerste glaasje kwam een tweede, en zij bleven in den tuin naar de omnibussen zitten kijken, tot het tijd was om naar de Arend te gaan. Toen zetten zij hunne wandeling voort en stapten stevig door, om het begin van het concert in de rotunda niet te missen.

"Hoe hemelsch!" zeiden Jemima en hare vriendin beiden te gelijk, toen zij den tuin binnentraden. Daar zagen zij nu de bezande wandelpaden en zoogenaamde priëeltjes, beschilderd als Chineesche tempels, de gekleurde lampions, de dansplaats, en de twee troepen muzikanten, een aan ieder eind van den tuin. Oppassers renden heen en weder met glazen en flesschen; de menschen verdrongen elkander bij de deur der rotunda — kortom, het was een tooneel uit eene andere wereld, gelijk Jemima zeide, die door het nieuwe van het schouwspel, of door het likeurtje, of misschien door beide te gelijk, dichterlijk was geworden. Wat de concertzaal betreft, nooit hadden zij iets zoo prachtigs gezien. Daar had men het orchest voor de zangers, alles geschilderd en verguld, en zulk een orgel! De vrijer van Jemima's vriendin zeide, dat het vierhonderd pond had gekost, en Samuel Wilkins antwoordde hierop, dat dit niet te veel geld was. Het publiek zat op hooge banken in het rond van de zaal, die overal even

vol was, en ieder at en dronk met zooveel smaak als hij kon. Voordat het concert begon, bestelde Samuel twee glazen rum en water voor hem en den anderen heer, en eene halve flesch Xereswijn met eenige anijsbeschuitjes voor de dames; en zij zouden zeer op hun gemak zijn geweest, indien zich niet in hunne nabijheid een heer met groote bakkebaarden had bevonden, die Jemima zeer onbescheiden aanstaarde, en een ander heer met een geruit vest, die goedvond hare vriendin lonkjes toe te werpen; waarop de vrijer van Jemima's vriendin vuur scheen te vatten; hij mompelde ten minste over brutaliteit en gemeene kerels, en gaf in bedekte bewoordingen eene opkomende neiging te kennen om iemand op zijn bakhuis te slaan, waarover hij zeker nog meer zou gezegd hebben, indien niet Jemima en hare vriendin beiden gedreigd hadden, dat zij flauw zouden vallen, als hij nog een woord sprak.

Het concert begon — ouverture op het orgel. "Hoe plechtig!" riep Jemima uit, terwijl zij, misschien onwillekeurig, den heer met de bakkebaarden aanzag. Samuel Wilkins, die eene poos lang binnensmonds had gepreveld, alsof hij een gesprek voerde met den knop van zijn rotting, ademde zeer zwaar; misschien ademde hij wraak — maar hij zeide niets. Daarop zong eene dame in wit satijn eene aria. "Bis!" riep Jemima's vriendin. — "Bis" schreeuwde de heer met het geruite vest, terwijl hij met eene ledige flesch op de tafel beukte. De vrijer van Jemima's vriendin bekeek hem met een verachtelijk gezicht van het hoofd tot de voeten, en wierp daarop Samuel een vragenden blik toe. Er volgde een comisch liedje met accompagnement van het orgel. Jemima schaterde van lachen, en de heer met de bakkebaarden ook. Al wat de dames deden, deden deze twee heeren insgelijks, alzoo eene innige overeenstemming van gevoel en smaak aan den dag leggende; en Jemima en hare vriendin werden vroolijker en spraakzamer, naarmate Samuel en de vrijer van Jemima stiller en stugger werden.

Indien nu de zaak hierbij gebleven was, zou het gezelschap spoedig weder in de vorige goede luim zijn geraakt; maar Samuel Wilkins en zijn vriend begonnen de heeren met de bakkebaarden en het geruite vest uitdagende blikken toe te werpen, terwijl deze twee, om aan te duiden hoe weinig zij zich om de bovengemelde blikken bekommerden, Jemima en hare vriendin met nog blijkbaarder bewondering aanstaarden. Na het concert en de vaudeville ging men in den tuin wandelen. De heeren met het geruite vest en de bakkebaarden deden dit insgelijks, en ontzagen zich niet hoorbare lofredenen op de voetjes van Jemima en hare vriendin te houden. Eindelijk, niet tevreden met al deze gruweldaden, verstoutten zij zich om Jemima en hare vriendin aan te spreken en haar ten dans te vragen, zonder meer acht te geven op Samuel Wilkins en den vrijer van Jemima's vriendin, alsof zij er in het geheel niet geweest waren. "Wat moet dat beteekenen, schobbejak?" riep Samuel uit, terwijl hij zijn rotting stevig vastgreep. — "Wat scheelt u, jongetje?" antwoordde de heer met de bakkebaarden. — "Hoe durft ge mij en mijn vriend beleedigen?" vroeg de vrijer van Jemima's vriendin. — "Laat je hangen, met je vriend er bij," was het antwoord. — "Daar!" riep Samuel Wilkins, terwijl hij zijn rotting ophief; maar in het volgende oogenblik vloog die boven de lampions uit, in de lucht. — "Geef hem zijn bekomst," riep de heer met het geruite vest. — "Moord!" gilden de dames. Het was te laat. Jemima's vrijer en die van hare vriendin lagen versuft op het zand, en de heeren met het geruite vest en de bakkebaarden waren verdwenen.

Daar Jemima en hare vriendin gevoelden, dat het ongeluk grootendeels aan haar zou kunnen worden toegeschreven, kregen zij het terstond op de zenuwen, terwijl zij klaagden, dat zij de ongelukkigste meisjes waren, onder allerlei wartaal uitriepen, dat zij verdacht — onrechtvaardig verdacht waren geworden, en jammerden, dat zij dien dag hadden beleefd. Telkens, wanneer zij hare oogen openden en hare ongelukkige vrijers zagen, werd het weder erger, en zij werden in eene huurkoets naar huis gebracht, in een toestand van bezwijming, die aan likeur, wijn en schrik zijn oorsprong verschuldigd was.

V.

DE HERBERG-REDENAAR.

Laatst op een avond deden wij eene wandeling naar den kant van Finsbury-Square, met voornemen om over Pentonville en de New-Road terug te komen, toen wij te gelijk eenigszins moede en dorstig begonnen te worden. Wij keerden derhalve terug naar eene ouderwetsche, fatsoenlijke herberg, die wij een oogenblik te voren waren voorbijgegaan — het was niet ver van de City-Road — om een glas bier te drinken. Het huis was geen nieuwerwetsch, bont geschilderd en verguld koffie- en bierpaleis, maar eene zedige, ouderwetsche herberg, met eene ouderwetsche buffetkamer en een ouderwetschen kastelein, die met zijne vrouw en dochter in die buffetkamer zat, en dat wel bij een goed vuur en achter een groot scherm, van achter hetwelk de dochter voor den dag kwam, toen zij ons hoorde binnenkomen.

"Wilt gij niet in de koffiekamer gaan, mijnheer?" zeide de jonge juffer op een vleienden toon. — "Ga liever in de koffiekamer, mijn-

heer!" zeide de kastelein, zoo ver met zijn stoel achteroverwippende, dat hij om het scherm kon heenzien. — "Ga liever op uw gemak in de koffiekamer zitten, mijnheer!" zeide de oude jufvrouw, haar hoofd aan den anderen kant van het scherm uitstekende.

Wij keken rond, als ten teeken dat wij niet wisten waar het drievoudig aangeprezen vertrek te vinden was. De kastelein zag dit, stond haastig op, en wees ons nu den weg naar de koffiekamer.

Het was een donker, ouderwetsch vertrek, met een eikenhouten beschot, een met zand bestrooiden vloer en een hoogen schoorsteenmantel. De wanden waren versierd met eenige oude gekleurde prenten van zeegevechten, met een paar linieschepen in het verschiet, die geducht op elkander losbrandden, terwijl op den achtergrond nog een paar schepen in de lucht vlogen en de voorgrond bezaaid was met stukken van masten en blauwe beenen, die uit het water opstaken. Aan den zolder in het midden van het vertrek hingen eene gaslamp en een schelkoord, en aan elke zijde stonden eenige lange, smalle tafels en eene dichte rij stoelen. Het eentonig voorkomen der met zand bestrooide planken werd eenigszins verlevendigd door eenige hier en daar geplaatste driehoekige spuwbakjes, terwijl in twee hoeken van het vertrek een geheele stapel van die nuttige meubelen stond.

Aan de tafel dicht bij den haard zat, met zijn gezicht naar de deur van de kamer, een zwaarlijvig man van omtrent veertig jaren, wiens korte zwarte haren dicht om een hoog en breed voorhoofd gekroesd waren, en wiens gezicht door nog iets, behalve water en lichaamsbeweging, vrij opgezet scheen te zijn. Hij rookte eene sigaar, met zijne oogen strak op den zolder gevestigd en met zulk een deftig gezicht, dat men in hem terstond den voornamen staatkundige, eersten spreker en verteller der plaats moest herkennen. Het was blijkbaar, dat hij pas iets zeer gewichtigs moest gezegd hebben; want de overigen van het gezelschap zaten in eene soort van plechtige mijmering hunne pijpen en sigaren te rooken, alsof de grootheid van het onderwerp, dat men had afgehandeld, hen geheel verbijsterd had.

Aan zijne rechterhand zat een bejaard heer met een grijs hoofd en een breedgeranden witten hoed, en aan zijne linker een man met een spitsen neus en blond haar, met eene bruine jas, die bijna tot aan zijne hielen reikte; deze laatste deed beurtelings een trekje aan zijne pijp, en wierp een blik van bewondering op den man met het roode gezicht.

"Zeer buitengewoon!" zeide de man met den spitsen neus, na eene pauze van omtrent vijf minuten; en een gemompel van toestemming liep door de vergadering.

"Buitengewoon — in het geheel niet," zeide de man met het roode gezicht, eensklaps uit zijn gepeins ontwakende. "Waarom is het buitengewoon? Bewijs dat het buitengewoon is!"

"O! als gij zoo wilt spreken," zeide de man met den spitsen neus.

"Zoo wilt spreken?" herhaalde de ander. "Wel, zoo moeten wij spreken. Wij staan in dezen tijd op eene helderdenkende hoogte van begrippen, en tasten niet meer rond in het duister van hersenschimmige dolingen. Bewijs is wat ik vraag — bewijs, en geene bloote bewering van dit of dat in dezen gewichtigen tijd. Ieder, die mij kent, weet ook wat ik zeide, toen de Vereeniging tot ontdekking van waardige Parlementsleden een candidaat voor dat plaatsje daar in Cornwall wilde voorstellen — ik ben nu den naam vergeten. "Mijnheer Snowbee," zeide Wilson, "is een allergeschiktst persoon, om die stad in het Parlement te vertegenwoordigen." — "Bewijs dat," zeide ik. — "Hij is een vriend van de reform," zeide Wilson. — "Bewijs dat," zeide ik. — "Hij is voor het afschaffen der nationale schuld, tegen alle pensioenen, een voorstander van de emancipatie der negers, een vijand van alle sinecuren, een verdediger van het algemeene stemrecht," zeide Wilson. — "Bewijs dat," zeide ik. — "Zijne daden bewijzen het," zeide hij. — "Bewijs die," zeide ik toen. En hij kon ze niet bewijzen," vervolgde de spreker zegevierend, "en hij werd niet gekozen; en wanneer men dit beginsel maar volhield, zou men geene pensioenen, geene schuld, geene sinecuren, geene negers, niemendal hebben. En dan, op eene duizelingwekkende hoogte van verstandelijke meerderheid en op het toppunt van nationale welvaart, zoudt gij alle volken der aarde kunnen tarten, en palstaan in de zekere bewustheid van heerschappij en zedelijk oppergezag. Zoo redeneer ik — zoo heb ik altijd geredeneerd — en als ik morgen lid van het Parlement werd, zou ik hen met die redeneering doen rillen en beven." Dit gezegd hebbende, gaf hij met zijne vuist een slag op de tafel, en rookte voort als een stoomfornuis.

"Wel," zeide de man met den spitsen neus, met eene zachte stem en zeer langzaam tot het gezelschap in het algemeen sprekende, "ik heb altijd gezegd, dat onder al de heeren, die ik het genoegen heb hier te ontmoeten, er niemand is, wiens onderhoud mij zoo bevalt als dat van mijnheer Rogers, of wiens gesprek ik zoo leerzaam vond."

"Leerzaam moogt gij wel zeggen," zeide mijnheer Rogers, zoo heette de man met het roode gezicht; "want ik denk, dat ik u allen nog al wat geleerd heb; maar of het met mijn onderhoud zoo gesteld is als mijn vriend Ellis zegt, laat ik aan anderen over om te beslissen. Over dit punt kunt gij zelf het best oordeelen; maar dit wil ik zeggen, dat toen ik, tien jaren

geleden, voor het eerst hier kwam, ik niet geloof dat er iemand in dit vertrek was, die wist dat hij een slaaf was, en nu weten allen het en worden gemarteld door die bewustheid. Beitel dat op mijne grafzerk, en ik ben tevreden."

"Wat het beitelen op uwe grafzerk betreft," zeide een kruidenier met een vrij scherp gezicht, "daarop kunt gij natuurlijk alles laten beitelen waarvoor gij betalen wilt, en dat is derhalve eene zaak, die u alleen aangaat; maar als gij van slaven wilt spreken, zoudt gij beter doen in uwe familie te blijven; want het bevalt mij niet, alle avonden zoo uitgescholden te worden." "Gij zijt een slaaf," zeide Rogers hierop, "de jammerlijkste van alle slaven." — "Dat is wel ongelukkig," viel de kruidenier hem in de rede; "want ik heb toch geen voordeel gehad van de twintig millioen, die voor de emancipatie betaald zijn." — "Een vrijwillige slaaf," riep de man met het roode gezicht uit, door deze tegenspraak nog rooder wordende, "die de dierbaarste rechten uwer kinderen afstaat, dood blijft voor de heilige roepstem der vrijheid, welke smeekend voor u staat, de edelste roersels van uw hart beweegt, en u op uwe onnoozele telgen wijst, maar vruchteloos." — "Bewijs dat!" zeide de kruidenier. — "Bewijs dat!" riep de ander ironisch uit. "Wat! terwijl zij zwoegt onder het juk eener schaamtelooze oligarchie, — terwijl gij neergedrukt wordt door de tirannie van gruwelijke wetten, — terwijl dwingelandij en geweld heerschen en regeeren van het eene einde des lands tot aan het andere — bewijs dat!" Hier brak de spreker met een smalenden glimlach zijne rede af, en begroef zijn gezicht en zijne verontwaardiging te gelijk in eene bierkan.

"Het is wel waar, mijnheer Rogers!" zeide een uitdrager, die zijne oogen onafgewend op zijn orakel hield gevestigd. "Het is wel waar!" herhaalde hij met een zucht. — "Al te waar!" zeiden verscheidene leden van het gezelschap, die van het gezegde omtrent evenveel begrepen hadden als de kruidenier zelf.

"Gij moest maar van hem afblijven, Tom!" zeide de uitdrager tot den kruidenier, bij wijze van vriendelijken raad. "Hij weet wel hoe laat het is, zonder dat hij op de klok behoeft te kijken."

"Wat is een mensch!" vervolgde de redenaar, terwijl hij met verontwaardiging zijn hoed, die aan een kapstok hing, daaraf rukte. "Wat is een Engelschman? Moet hij vertrapt worden door elken onderdrukker? Wat is vrijheid? Geene staande legermacht. Wat is staande legermacht? Geene vrijheid. Wat is algemeene welvaart? Geene algemeene ellende. Vrijheid is iets anders dan het venstergeld — de lords zijn iets anders dan de gemeenten — niet waar?" Nu barstte hij uit in eene schitterende declamatie, waarin de woorden "lafhartig, tiranniek, gewelddadig en bloeddorstig" vooral uitblonken, drukte zijn hoed diep in zijne oogen, stoof de kamer uit en trok de deur met een geweldigen slag achter zich dicht.

"Een verbazend man!" zeide hij met den spitsen neus. — "Welsprekend in den hoogsten graad," liet de uitdrager er op volgen. Allen, behalve de kruidenier, gaven hunne toestemming te kennen; maar nu hun orakel vertrokken was, schenen zij geen gesprek meer te kunnen voeren; zoodat zij een voor een heengingen en mij in de ouderwetsche koffiekamer alleen lieten.

Indien wij den vasten regel in zulke gevallen hadden willen volgen, hadden wij terstond in een mijmerenden droom moeten verzinken. Het ouderwetsche voorkomen van het vertrek had ons ten minste honderd jaren terug moeten verplaatsen, en wij hadden kunnen voortdroomen, totdat de bierkan op de tafel een levend wezen was geworden, en ons met geschiedenissen uit lang vervlogene jaren had onderhouden. Maar hoe dit ook kwam, wij waren juist niet in eene romaneske luim; en hoewel wij ons best deden om het huisraad met een vonkje levenskracht te bedeelen, het bleef met hardnekkige weerbarstigheid beweginglooos staan. Aldus tot de onaangename noodzakelijkheid gebracht wordende om over alledaagsche zaken te denken, kwam ons de man met het roode gezicht en zijne staaltjes van welsprekendheid weder in de gedachten.

Hij behoort tot een talrijk geslacht, die mijnheer Rogers; er is geene herberg, club, genootschap of maatschappij, of men heeft er zoo iemand. Allen zijn zij zotten van den eersten rang, en doen hunne zaak, hoe goed die ook wezen moge, zeer veel kwaad; daarom hebben wij, om een model te geven, waaraan men de anderen kan kennen, dezen geportretteerd, en dit is de reden waarom wij dit stukje hebben geschreven.

VI.

EEN BEZOEK IN EEN GASTHUIS.

Op onze avondwandelingen door de straten van Londen blijven wij dikwijls staan onder de vensters van een der gasthuizen, terwijl de verbeelding ons de akelige en treurige tooneelen voorstelt, die hetzelve bevat. De beweging van een licht, dat langzaam het eene venster na het andere voorbijgaat, tot het eindelijk verdwijnt, alsof het verder in de zaal naar het bed van een lijder werd gebracht, is genoeg om iemand tot nadenken te brengen; het schijnsel van die flauwe lampen welke, wanneer alle andere huizen donker zijn en deszelfs bewoners liggen te slapen, de zalen aanwijzen, waar zoo velen van pijn kermen of door ziekte worden uitgeteerd,

is voldoende om de luidruchtigste vroolijkheid te stuiten.

Wie zal al het akelige beschrijven van die slepende uren, wanneer het eenige geluid, dat de zieke hoort, het verwarde geraaskal is van een ijlenden koortskranke naast hem, of een pijnlijk gekerm, of misschien het geprevelde gebed van een stervende? Wie, behalve zij, die zelven zulk eene treurige ondervinding hebben opgedaan, kan zich het gevoel van verlatenheid voorstellen van hem, die in eene gevaarlijke ziekte aan de oppassing van vreemden is overgelaten; want welke handen, hoe zacht zij ook zijn mogen, kunnen het angstzweet van het voorhoofd wisschen, of het ongemakkelijke leger terecht schikken, gelijk die van eene moeder, vrouw of dochter?"

Vol van deze gedachten, keerden wij ons om en gingen voort door de bijna ledige straten; en het gezicht der weinige ongelukkigen, die nog daarin omdwaalden, strekte niet om het leedgevoel te verminderen, dat zulke overdenkingen opwekken. Het gasthuis is een toevluchtsoord en eene rustplaats voor honderden, die, indien zulke inrichtingen niet bestonden, op de straten zouden moeten sterven. Maar wat moet het gevoel wezen van zulke ballingen uit de maatschappij, wanneer zij, bijna zonder hoop op herstel, op een ziekbed nederliggen? De rampzalige vrouw, die tot lang na middernacht op straat blijft omzwerven, en de ellendige schim van een man, het spookachtig overblijfsel, dat gebrek en dronkenschap hebben overgelaten, — die zich, om eenigszins voor den regen beschut te zijn, onder een vensterkozijn te slapen legt, — hebben weinig om hen aan het leven te hechten. Maar wat kan hun vooruitzicht wezen in den dood? Wat beteekent voor hen het ongewone genot van een dak en een bed, wanneer de herinnering aan een geheel leven van zonde voor hen oprijst, — wanneer bekeering een spotwoord schijnt, en berouw te laat komt?

Toen wij eens, omtrent een jaar geleden, door Covent-Garden kwamen, (wij hadden des avonds te voren juist aan zulke dingen gedacht), viel ons de zonderlinge figuur van een zakkenroller in het oog, die, daar hij verschoond wilde blijven van de moeite om naar het politiekantoor te gaan, voor reden gevende dat hij geene de minste begeerte had om daar te wezen, op een kruiwagen daarheen werd gereden, tot groote pret van het gemeen, maar, naar het scheen, niet zeer tot zijn eigen genoegen.

Wij kunnen nooit den lust wederstaan om met een volkshoop mede te loopen, en gingen derhalve ook ditmaal mede naar het politiekantoor, dat wij te gelijk met den zakkenroller, een paar politiedienaren en een troep nieuwsgierigen binnentraden.

Voor de balie stond juist een sterk gespierd jonkman, van een zeer gemeen uitzicht, die verhoord werd over de zeer gewone beschuldiging, dat hij den vorigen avond een vrouwspersoon, met hetwelk hij huisde, had mishandeld. Uit de verklaringen van verscheidene getuigen bleek, dat deze mishandelingen van den grofsten aard waren geweest, en er werd een bericht gelezen van den chirurgijn van het naaste gasthuis, waarin de wonden werden beschreven, die de vrouw ontvangen had, welker herstelling voor zeer twijfelachtig werd gehouden.

Er scheen eenige twijfel te bestaan, of de gevangene wel de bedoelde persoon was; want toen er bepaald werd, dat de twee beambten, den volgenden morgen ten acht ure, de vrouw in het gasthuis zouden gaan zien, om hare getuigenis in te winnen, werd er tevens besloten, dat de man zou worden medegenomen. Toen hij dit hoorde werd hij doodelijk bleek, en klemde zich krampachtig aan de balie vast. Hij werd terstond weggebracht en sprak geen woord.

Wij gevoelden een onweerstaanbaar verlangen om deze ontmoeting bij te wonen, hoewel wij nu moeielijk zouden kunnen zeggen, waarom; want wij wisten wel, dat het een pijnlijk tooneel zou wezen. Het viel ons niet moeielijk toegang te verkrijgen.

De gevangene en de gerechtsdienaar, die hem in bewaring had, waren reeds in het gasthuis, toen wij daar kwamen, en wachtten in een voorvertrek op de komst der beambten. De man was gekluisterd, en zijn hoed stond diep in zijne oogen. Aan de bleekheid van zijn gezicht en de stuipachtige beweging zijner gelaatstrekken was echter duidelijk te zien, dat hij beangst was voor hetgeen er volgen zou. Na eene korte poos werden de beambten en hun schrijver binnengeleid door den chirurgijn en een paar jongelieden, die sterk naar tabak roken — het waren "verbinders," hoorde ik; en nadat een der beambten bitter over de koude had geklaagd, en de ander dat er zoo weinig nieuws in de courant stond, kwam er eene boodschap, dat de patiënt gereed was, en wij werden naar de zaal voor gevaarlijk gekwetsten gebracht, waar zij lag.

Het flauwe licht, dat in de ruime zaal brandde, maakte het voorkomen der ongelukkigen in de bedden die in twee lange rijen langs de muren stonden, nog akeliger. In het eene bed lag een kind, dat over het halve lijf gebrand was, geheel in verbanden gewikkeld; in een ander eene vrouw, die overreden was, en verbijsterd door de pijn, die zij leed, als razend met hare vuisten op het dek sloeg; in een derde een jong meisje, naar oogenschijn in die doffe bezwijming welke zoo dikwijls eene voorbode van den dood is; hare borst en armen waren in zwachtels gewikkeld. Twee of drie bedden waren ledig, en zij, die dezelve

in gebruik hadden, zaten er naast, maar met zulke uitgeteerde gezichten en glazige oogen, dat het akelig was om hen aan te zien. Op elk gelaat stonden pijn en angst geteekend.

Zij, die het doel van ons bezoek was, lag aan het eind der zaal. Zij was eene niet onbevallige jonge vrouw van twee of drie en twintig jaren; maar haar gelaat droeg afzichtelijke sporen van de mishandeling, die zij had ondergaan, en zij hield hare hand op hare zijde gedrukt, alsof zij daar de meeste pijn had. Hare ademhaling was kort en moeielijk, en het was duidelijk te zien, dat zij den dood nabij was. Op de vraag, of zij veel pijn had, prevelde zij eenige onverstaanbare woorden, en toen de oppasser haar met haar hoofdkussen overeind had gebeurd, staarde zij verbijsterd de vreemde gezichten aan, die haar bed omringden. Een der beambten wenkte den gerechtsdienaar om den gevangene vooruit te laten komen. Hij werd vlak voor het bed geplaatst. De vrouw zag hem onrustig en verschrikt aan, maar scheen hem niet te herkennen.

"Neem zijn hoed af!" zeide de beambte. De gerechtsdienaar gehoorzaamde, en de gelaatstrekken van den gevangene waren nu duidelijker te onderscheiden.

Met onnatuurlijke hevigheid rees de vrouw overeind; hare doffe oogen begonnen te schitteren, en het bloed steeg op in hare bleeke wangen. Het was eene plotselinge overspanning. Zij zonk weder op haar kussen neer, bedekte haar opgereten gezicht met hare handen, en barstte in tranen uit. De man staarde haar angstig aan, maar scheen anders onbewogen. Na eene korte poos van stilte maakten de beambten de vrouw bekend waarom zij kwamen, en wilden haar den eed doen afleggen.

"O neen, heeren!" riep zij uit, terwijl zij zich nogmaals oprichtte en hare handen vouwde; "om 's Hemels wil niet! Ik heb het zelf gedaan — niemand kon het helpen — het was een ongeluk. Hij heeft mij geen kwaad gedaan; dat zou hij voor de heele wereld niet gedaan hebben. Jack, lieve Jack, dat zoudt gij zeker niet!"

Hare oogen werden duister, en zij tastte met hare handen over het dek rond, om de zijne te zoeken. Hoe hardvochtig de man ook wezen mocht, hierop was hij niet voorbereid. Hij keerde zich om en snikte overluid. De gelaatstrekken der vrouw veranderden, en haar adem werd nog moeielijker; blijkbaar was haar einde nabij.

"Wij eerbiedigen het gevoel, dat u zoo doet spreken," zeide een der beambten; "maar laat mij u waarschuwen om niet bij eene onwaarheid te volharden, daar het weldra te laat is. Het kan hem toch niet baten."

"Jack!" prevelde de vrouw, terwijl zij hare hand op zijn arm legde; "zij zullen er mij niet toe krijgen, om u den dood aan te zweren. Hij heeft het niet gedaan, heeren! Hij heeft mij nooit kwaadgedaan." Zij greep hem vaster bij den arm, en vervolgde bijna onverstaanbaar fluisterend: "Ik hoop, dat God mij al het kwaad zal vergeven dat ik gedaan heb, en het leven dat ik geleid heb! God zegene u, Jack! Ach, heeren! laat iemand van u mijn armen ouden vader van mij groeten. Vijf jaren geleden zeide hij, dat hij wenschte dat ik als een kind gestorven ware. O, ware het waar geweest! Ware het waar geweest!"

De oppasser boog zich eenige oogenblikken over haar heen, en legde toen het laken over haar gezicht. Het bedekte een lijk.

VII.

DE VERLIEFDE OUDE WEDUWNAAR.

Er bestaat eene bijzondere soort van menschen, die wij, als wij eene classificatie der maatschappij moesten maken, in de afdeeling der oude jongens zouden plaatsen, en de lijst dier afdeeling zou zeer lang worden. Aan welke oorzaken de snelle vermeerdering van oude jongens is toe te schrijven, durven wij niet beslissen; het zou een onderhoudend en belangrijk onderwerp van navorsching zijn: maar daar wij nu geene gelegenheid hebben om het uit te pluizen, vergenoegen wij ons met de daadzaak te vermelden, dat het aantal oude jongens in de laatste jaren bestendig is toegenomen en nog steeds op eene onrustbarende manier toeneemt.

Het onderwerp in het algemeen beschouwende, zouden wij genegen zijn om de oude jongens verder in twee hoofdklassen te verdeelen — de luchtige en de stemmige oude jongens. De luchtige oude jongens zijn zwaarlijvige oude heeren, die vermomd als jonge heeren in de Quadrant en Regent-Street kuieren, des avonds de komedie bezoeken en al de kuren en zotheden van jonge knapen ten toon spreiden, zonder zich met hunne jeugd en gebrek aan ervaring te kunnen verontschuldigen. De stemmige oude jongens daarentegen zijn deftig gekleed en bezoeken alle avonden op hetzelfde uur dezelfde herberg, waar zij in hetzelfde gezelschap zitten te rooken en te drinken.

Eens kon men, tusschen half acht en half negen uur, om eene ronde tafel bij Offley, eene fraaie verzameling oude jongens zien; maar sedert eenigen tijd hebben wij hen niet meer opgezocht. Ook had men, en misschien heeft men nog, twee complete exemplaren in de Rainbow Tavern in Fleet-Street, die altijd achter het beschot dichtst bij den haard zaten, en uit pijpen met zulke lange roeren rookten, dat de koppen onder de tafel op den grond lagen. Dit waren heerlijke oude jongens — met dikke buiken, roode gezichten en grijze

haren; altijd zaten zij daar, de een aan den eenen, de ander aan den anderen kant van de tafel, in staatsie te rooken en te drinken. Iedereen kende hen en sommige menschen dachten, dat zij onsterfelijk waren.

John Dounce was een oude jongen van de laatste soort (wij meenen niet onsterfelijk, maar stemmig) — een handschoenmaker, die zijne zaken aan kant had gedaan, een weduwnaar, die met drie dochters, allen volwassen en ongetrouwd, in Cursitor-Street bij Chancery-Lane woonde. Hij was kort van gestalte, had een breed gezicht en het fatsoen eener ker (twee vroolijke oude jongens, evenals hij), en Jones, den notarisklerk — een aardige vent, die een schat van anekdotes wist te vertellen; en daar zaten zij alle avonden, tot juist tien minuten vóór twaalven, hunne pijpen te rooken, brandewijn en water te drinken, en zich met alle deftigheid en stemmigheid vroolijk te maken.

Somtijds deed Jones het voorstel om voor halfgeld naar Drury-Lane of Covent-Garden te gaan om twee bedrijven van een treurspel en eene klucht of ballet te zien, en dan gingen zij alle vier te zamen. Zij waren echter veel te

"WAT MOET DAT BETEEKENEN, SCHOBBEJAK?" RIEP SAMUEL UIT, TERWIJL HIJ ZIJN ROTTING STEVIG VASTGREEP. — "WAT SCHEELT U, JONGETJE?" ANTWOORDDE DE HEER MET DE BAKKEBAARDEN. (blz. 100).

ton, en die deftige maar gemeenzame manier van spreken, welke deze soort van jongens eigen is. Zijne bezigheden liepen zoo geregeld af als de klok: ten negen ure ontbijten — aankleeden en wat treuzelen — naar De Markgraaf van Newcastle — een glas bier en de courant — naar huis en met de dochters eene wandeling doen — ten drie ure eten — een glas grog en een pijpje — een dutje — theedrinken — kuieren — weder naar De Markgraaf van Newcastle, waar hij altijd een pleizierigen avond had. Daar vond hij Harris, den papierkooper, en Jennings, den kleermaverstandig om zich te haasten, maar eerst dronken zij op hun gemak hun brandewijn met water, bestelden eene beefsteak en oesters tegen dat zij terugkwamen, en namen vervolgens bedaard plaats in den bak, nadat het gedrang over was, gelijk alle fatsoenlijke menschen doen, en gelijk Dounce zelf deed toen hij jong was, behalve toen de beroemde Mr. Bitty in zijn hoogsten glans was; want toen maakte Dounce, gelijk hij zich nog zeer wel herinnert, dat hij een vrijen dag kreeg en des morgens ten elf ure naar de deur van den bak ging, waar hij stond te wachten tot zes ure in

den avond, met eenige boterhammen in zijn zakdoek en een fleschje met wijn in zijn zak, en toch viel hij flauw van de warmte en de vermoeienis voordat de vertooning begon; in welken toestand hij uit den bak in eene loge van den eersten rang werd getild, door vijf groote en schoone dames, die veel medelijden met hem hadden en hem weer bijbrachten, en den volgenden morgen een Moorschen knecht zonden, in een blauw livrei met zilver, om naar hem te vragen. Het is de zuivere waarheid. — Tusschen de bedrijven waren Dounce, Harris en Jennings gewoon op te staan en in de zaal rond te kijken, terwijl Jones, die iedereen kende, de schoonste adellijke dames in de loges aanwees; en telkens, als hij een nieuwen naam noemde, streek Dounce eerst zijne haren op, schikte zijne das recht en bekeek dan de aangewezene dame door een reusachtig lorgnet waarop hij dan aan Jones in vertrouwen mededeelde hoe hij over de aldus bezichtigde schoone dacht. Als het ballet begon, keken allen met de grootste aandacht naar het tooneel, en Jones — een ondeugende gauwdief, die Jones! — fluisterde Harris zijne kritische aanmerkingen in, welke dan door Harris aan Dounce en door Dounce aan Jennings werden overgebracht, en alle vier deden lachen tot hun de oogen overliepen.

Als de komedie uit was, gingen zij te zamen, twee aan twee, hunne beefsteak en oesters opzoeken, en als zij aan hun tweede glas brandewijn met water waren, vertelde Jones — een oolijke plaaggeest, die Jones! — hoe hij eene dame met witte pluimen den geheelen avond aandachtig naar Dounce had zien turen, en hoe hij er Dounce op had betrapt, dat hij, wanneer hij dacht dat niemand op hem lette, die dame lonkjes toewierp. Harris en Jennings lachten altijd zeer hartelijk om deze grap, en Dounce zelf even hartelijk als iemand, terwijl hij bekende, dat er wel een tijd was geweest toen hij zulke dingen zou gedaan hebben; waarop Jones hem dan bij den schouder pakte en hem verweet, dat hij in zijn tijd een gevaarlijke snaak was geweest, hetgeen Dounce grinnikend toestond. En nadat Harris en Jennings dan ook hunne aanspraken op den eernaam van gevaarlijke snaken hadden doen gelden, namen zij vriendelijk afscheid en gingen naar huis.

Zonderling kan het noodlot met de menschen spelen. John Dounce had langer dan twintig jaren dit leven geleid, zonder naar verandering of verwisseling te wenschen, toen zijn geheele levensregel ten onderste boven werd gesmeten, niet door eene aardbeving of een ander geducht natuurverschijnsel, gelijk de lezer zou kunnen denken, maar eenvoudig door de tusschenkomst van eene oester; hetgeen zich op de volgende wijze toedroeg.

Op zekeren avond kwam John Dounce uit De Markgraaf van Newcastle, niet dronken, maar eenigszins opgewonden; want het was Jennings' verjaardag, en zij hadden een extra soupertje gehad. Op weg naar huis viel hem een pas geopend en prachtig oesterhuis in het oog. Voor de vensters stonden marmeren bakken met oesters belegd en daarachter kleine vaatjes met adressen aan lords en allerlei groote heeren; en achter dat alles stond eene jonge juffer van omtrent vijf en twintig jaren, geheel in het blauw gekleed, met een zeer lief gezichtje en net figuurtje. Het is moeielijk te zeggen, of het roode gezicht van Dounce, verlicht door de gasvlam in het venster, voor hetwelk hij was blijven stilstaan, den lachlust der jonge juffer opwekte, of dat hare natuurlijke levendigheid haar de perken van zedigheid deed overschrijden, welke de wetten der maatschappij met zooveel gestrengheid voorschrijven. Zeker is het, dat zij glimlachte, maar terstond daarop, als herinnerde zij zich wat zij aan de welvoeglijkheid verschuldigd was, haar vinger op hare lippen legde en naar het andere eind van den winkel ging. Een snakerig gevoel werd in de borst van Dounce wakker; hij wachtte nog een poosje, maar de jonge juffer keerde zich niet om; hij kuchte eens, maar nog kwam zij niet. Hij trad den winkel binnen.

"Kunt gij eene oester voor mij openmaken, lieve jonge juffer?" zeide Dounce. — "Ik geloof wel van ja, mijnheer!" antwoordde het juffertje, met bekoorlijke schalkschheid. Dounce slurpte eene oester en keek toen de jonge juffer aan, nam nog eene oester, en drukte de jonge juffer de hand toen zij de derde had opengemaakt; zoo ging hij voort, tot hij in een oogenblik een dozijn oesters ophad.

"Kunt gij nog een dozijn voor mij openmaken, kindlief?" vroeg Dounce. — "Ik zal het eens probeeren, mijnheer!" antwoordde het juffertje, nog bekoorlijker dan te voren; en toen Dounce dit dozijn ophad, was hij nog eens zoo galant geworden.

"Gij zoudt mij wel een glas brandewijn met water kunnen bezorgen, niet waar, juffertje?" vroeg Dounce weder. — "Ik zal eens zien, mijnheer!" zeide de jonge juffer; en daarmede liep zij den winkel uit en de straat op, zoodat hare bruine krullen in den wind zwierden, en spoedig kwam zij terug, over de luiken der keldergaten wippende als een bromtol, met een groot glas grog, waarvan Dounce haar met alle geweld wilde laten proeven.

De jonge juffer ging derhalve naast John Dounce zitten, in een kantoortje met een groen gordijn, nam een teugje grog, keek dan eens naar John, draaide dan haar hoofd om, en verrichtte andere pantomimische oefeningen, welke John deden denken aan den tijd toen hij pas met zijne eerste vrouw verkeerde, en hem nog eens zoo verliefd maakten dan te voren. Deze

verliefdheid dreef hem aan om de jonge juffer eens te polsen of zij haar hartje ook had weggeschonken; maar zij ontkende dit ten sterkste en zeide dat zij de mannen niet dulden kon; zij waren zulke bedriegers. Dounce vroeg daarop of dit gestrenge vonnis ook tot andere mannen werd uitgestrekt behalve zeer jonge mannen; en nu kreeg de jonge juffer een blos van verlegenheid. Zij keerde ten minste haar hoofd om, en zeide dat mijnheer haar eene kleur deed krijgen; derhalve moet zij wel eene kleur hebben gekregen. Dounce bleef zeer lang zitten en de jonge juffer zeide zeer dikwijls: "Laat toch staan, mijnheer!" En eindelijk ging John Dounce naar huis en naar bed, en droomde van zijne eerste vrouw, van zijne tweede vrouw, van de jonge juffer, van oesters, grog en zuivere liefde.

Den volgenden morgen gevoelde Dounce zich eenigszins koortsig door den extra-grog van den vorigen avond; en gedeeltelijk in de hoop dat een oestertje hem wat opfrisschen zou, gedeeltelijk om te vragen of hij de jonge juffer ook iets schuldig was gebleven, ging hij weder naar het oesterhuis. Was de jonge juffer bij den avond schoon geweest, bij den dag was zij onweerstaanbaar bekoorlijk, en van dat oogenblik af werd John Dounce een geheel ander mensch. Hij kocht eene doekspeld, droeg een ring aan zijn derden vinger, begon verzen te lezen, betaalde een miniatuurschilder om een jeugdig portret van hem te schilderen, en hield zoodanig huis, dat zijne drie dochters het niet meer bij hem konden uithouden, maar een goed heenkomen zochten.

Wat zijne vrienden, de andere oude jongens, in De Markgraaf van Newcastle betreft, die liet hij langzamerhand varen; want als hij bij hen kwam, vroeg Jones — een akelige kerel, die Jones! — altijd of het haast zou doorgaan en of hij op de bruiloft zou komen, over welke gemeene grappen Harris en Jennings zich niet ontzagen van te lachen. Hij liet hen derhalve loopen, en verkeerde met niemand dan met de mooie jonge juffer in het prachtige oesterhuis.

Nu komt de zedeles der historie — want er is eene zedeles uit te halen. Nadat de bovengemelde jonge juffer uit de malle verliefdheid van John Dounce genoeg voordeel had getrokken en de zaak tot eene crisis kwam, daar John haar in allen ernst ten huwelijk verzocht, verklaarde zij niet alleen dat zij geen lust had om met hem te trouwen, maar ook dat zij voortaan niets met hem te doen wilde hebben; en John, die zijne oude vrienden had verloren, zijne betrekkingen van zich vervreemd en zich voor iedereen belachelijk gemaakt, bood achtereenvolgens zijne hand aan eene schoolmatres, eene herbergierster, eene jufvrouw uit een tabakswinkel en eene huishoudster; en nadat dit aanbod door deze vier was afgeslagen, werd het door zijne keukenmeid aangenomen, onder wier pantoffel hij nu ellendige dagen heeft, zoodat hij tot eene levende waarschuwing strekt voor alle verliefde oude jongens.

VIII.

DE EERZUCHTIGE MODEMAAKSTER.

Amelia Martin was een lang, bleek en mager meisje; bovendien was zij twee en dertig jaren oud, en boosaardige menschen hadden haar vrij leelijk kunnen noemen. Van beroep was zij eene kleedjes- en modemaakster, en hare meeste klanten waren dienstmeisjes. Onderstel eens, dat gij een dienstmeisje waart geweest en de hulp van jufvrouw Martin hadt noodig gehad, dan hadt gij maar op een avond naar Drummond-Street bij George-Street, nommer 47, moeten gaan, waar haar naam op eene groote koperen plaat op de deur te lezen was, en tweemaal aankloppen; dan zou na een kort tijdsverloop jufvrouw Martin zelve naar beneden zijn gekomen, met een merinos kleedje naar de nieuwste mode, met zwarte fluweelen braceletten en andere smaakvolle versierselen.

Indien jufvrouw Martin bekend was met de jufvrouw (want op zulken grond zijn alle dienstmeisjes jufvrouwen), die haar kwam bezoeken, of deze door eene andere, die zij kende, was gerecommandeerd, dan liet zij haar terstond bovenkomen, op de voorkamer van de tweede verdieping, en begon een familiaar praatje, dat onder de bestelling werd voortgezet. Nadat het noodige was afgesproken, beschouwde jufvrouw Martin met alle blijken van bewondering het figuurtje van hare bezoekster, en begon haar te vertellen hoe lief zij er zou uitzien met een laag uitgesneden kleedje met korte mouwen; eene meening, waarmede de bezoekster ten volle instemde, te gelijk hare verontwaardiging te kennen gevende over de tirannij van hare jufvrouw, die niet wilde hebben, dat hare meiden ooit korte mouwen droegen of iets moois aanhadden, al was het ook maar een paar oorringen; om er niet van te spreken, dat zij hare haren onder zulk eene akelige muts moesten stoppen. Deze klacht deed jufvrouw Martin terstond voor den dag komen met hare vermoedens, dat sommige menschen wel jaloersch konden zijn vanwege hare dochters, en de aanvalligheden van hare dienstmeisjes in de schaduw wilden houden, uit vrees, dat deze eerder tot een huwelijk zouden komen — zij ten minste kende drie jufvrouwen, die voorheen gediend hadden en veel beter waren getrouwd dan hare jonge jufvrouwen; en daarop deelde de bezoekster haar in vertrouwen mede, dat eene van hare jonge jufvrouwen geëngageerd was en binnen kort zou trouwen, en dat zij daarop zoo grootsch was, dat er geen huis met haar was

te houden; hoewel zij geene reden had om zich zooveel te verbeelden, dewijl haar aanstaande maar een klein postje had; en nadat dit gewichtige onderwerp was afgehandeld, namen jufvrouw Martin en hare bezoekster zeer vriendelijk, maar uiterst wellevend, afscheid.

Het is niet te zeggen, hoe lang jufvrouw Martin deze levenswijs zou hebben voortgezet, welk eene uitgebreide klandizie onder dienstmeisjes zij zou gekregen hebben; en welk een belangrijk gedeelte van de vierendeeljaars-ontvangst dezer juffertjes haar zou ten deel gevallen zijn, indien niet een onverwachte samenloop van omstandigheden hare gedachten op een geheel anderen werkkring had gevestigd.

Eene vriendin van jufvrouw Martin, die lang met een rijtuig- en uithangbord schilders-meesterknecht had verkeerd, was vriendelijk genoeg (toen zij eindelijk daarom gevraagd werd) om den dag te bepalen, waarop zij bedoelden meesterknecht tot een gelukkig echtgenoot wilde maken. Het was een maandag, die voor de bruiloft werd bepaald, en jufvrouw Martin werd, met een aantal anderen, uitgenoodigd om het diner met hare tegenwoordigheid te vereeren. Het gezelschap was uitgelezen en kwam in eene voorkamer in Somerstown bijeen. De meesterknecht had daar een huis gehuurd, een geheel huis, met vier fraaie kamers en een aardig keukentje aan het eind van den gang, hetgeen zeer gemakkelijk en handig was; want nu konden de speelnootjes der bruid, die bij het gezelschap in de voorkamer zaten, zonder bijna iets te verzuimen, tusschenbeide eens opwippen om in de keuken naar de podding te kijken. De voorkamer was eene allermooiste voorkamer en zeer fatsoenlijk gemeubileerd, met lange witte gordijnen voor het venster; op den schoorsteenmantel stonden zelfs een herder en eene herderin van porselein.

En dan de maaltijd! Men had een gebraden schapebout aan het eene eind van de tafel, een gekookte aan het andere, een hoen en varkenskarbonaden daar naast, een olie-en-azijn-stel in het midden, bierkannen op de hoeken, allerlei andere dingen, te veel om te noemen, daar tusschen in. Wat het gezelschap betreft, Amelia zeide naderhand, dat zij wel veel van de familie van den meesterknecht had gehoord, maar nooit had kunnen denken, dat die half zoo fatsoenlijk was. Zijn vader was zulk een grappig oud heer, zijne moeder zulk eene lieve vrouw, zijne zuster zulk een aardig meisje en zijn broeder had zulk een manhaftig voorkomen en zulke oogen! Maar dit alles was nog niets, vergeleken bij zijne muzikale vrienden, mijnheer Rodolph en zijne vrouw, zangers in White-Conduit-House, met wie de meesterknecht kennis had gemaakt toen hij de ornamenten schilderde in de concertzaal van die grootsche inrichting. Hem alléén te hooren zingen was verrukkelijk; maar als zij te zamen eene tragische duet zongen, was de uitwerking onweerstaanbaar. Waarom (gelijk mijnheer Rodolph zelf aanmerkte) waren zij niet bij een der groote theaters geëngageerd? Mocht men zeggen, dat zij geene stem genoeg hadden voor eene groote zaal, dan antwoordde hij niets anders, dan dat hij wilde wedden om Russell-Square vol te schreeuwen — eene bewering, welke niemand, die hem eene duet had hooren zingen, kon tegenspreken. Alle aanwezigen zeiden dan ook, dat het schande was; en daarop zette mijnheer Rodolph een zeer ernstig gezicht en zeide, dat hij zijne boosaardige benijders wel kende, maar dat zij wel mochten oppassen om niet te ver te gaan, want dat hij het nog met zich zelven niet eens was of hij de zaak niet voor het Parlement zou brengen, als zij hem al te zeer tergden. Iedereen antwoordde hierop, dat zij het wel zouden verdienen, en derhalve zeide mijnheer Rodolph, dat hij er eens goed over denken zou.

Toen het gesprek weder in den vorigen toon was gekomen, maakte mijnheer Rodolph aanspraak op zijn recht om eene dame te kiezen en verzocht daarop Amelia om het gezelschap te begunstigen met een proefje van hare stem. Na lang aarzelen en veel kuchen en herhaalde verklaringen, dat zij er bijna niet aan durfde denken om zich voor zulke groote kenners te laten hooren, begon jufvrouw Martin een soort van beverig gepiep, waarvan geene andere woorden verstaanbaar waren dan de naam Hen-e-ry en gebrokene harten. Mijnheer Rodolph stuitte haar dikwijls in haar gezang door bravo te roepen, en toen zij gedaan had, was zijne bewondering grenzenloos.

"Hebt gij ooit zulk eene zuivere stem gehoord, liefste?" vroeg hij eindelijk zijne vrouw. — "Nooit, inderdaad niet," was het antwoord. — "Denkt gij niet, dat mejuffer Martin, met een weinig studie, veel van Signora Marro Boni zou hebben?" — "Dat is juist wat mij in de gedachten kwam," antwoordde de dame.

Zoo werd de tijd omgebracht. Mijnheer Rodolph speelde een deuntje op een wandelstok en ging toen achter de deur staan om het gezelschap met zijne beroemde nabootsing van allerlei dieren te vermaken; Amelia zong nog verscheidene romances, telkens met toenemende bewondering; en zelfs de grappige oude heer zong een lied, dat eigenlijk zeven verzen had, maar dewijl hij er slechts één vers van had onthouden, zong hij dat zevenmaal over, hetgeen, ten minste naar zijne gedachten, evengoed was. Eindelijk zong het geheele gezelschap het volkslied, en dat wel met nationale onafhankelijkheid — ieder op zijne eigene hand, zonder zich aan iemand anders te storen — en nam daarop afscheid, terwijl allen verklaarden, dat zij nooit zulk een genoeglijken avond hadden doorgebracht, en Amelia bij zich zelve besloot

om den raad van mijnheer Rodolph te volgen en zich op de zangkunst toe te leggen.

Het is vreemd — dewijl er dames in het geval zijn — maar toch eene waarheid, dat Amelia's zwak ijdelheid was, en de voornaamste karaktertrek van jufvrouw Rodolph eene zucht om fraai gekleed te wezen. Uit de voorkamer der tweede verdieping van nommer 47 in Drummond-Street hoorde men thans van den morgen tot den avond een akelig gehuil; dat was mejufvrouw Martin, die studeerde. De stilte in het orchest van White-Conduit werd bij het begin van het seizoen door een algemeen gemompel gestoord; het was de verschijning van jufvrouw Rodolph met een zwierig nieuw kleedje, welke dat gerucht veroorzaakte. Amelia studeerde onophoudelijk; vandaar dat gehuil. Jufvrouw Rodolph gaf haar nu en dan gratis les; nieuwe kleedjes waren voor haar de gevolgen.

Weken verliepen; het seizoen van White-Conduit was reeds half voorbij. De modemaaksters-affaire was door slofheid zeer ten achteren geraakt. Er zou een benefiet worden gegeven; jufvrouw Rodolph zwichtte voor den aandrang van Amelia en ging met haar naar den comischen zanger, wiens benefiet het wezen zou. De comische heer was zeer vriendelijk en componeerde voor deze gelegenheid eene duet, die mejuffer Martin met hem zingen zou. De gewichtige avond kwam. De zaal was zeer vol — zeven en negentig groote glazen brandewijn met water, twee en dertig kleine, vijf en twintig kannen ale en een en veertig glazen kruidenwijn. De meesterknecht met zijne vrouw en een uitgelezen kring van bekenden zaten aan een tafeltje dicht bij het orchest.

Het concert begon. Eerst een sentimenteel liedje door een jongen heer met blonde haren en eene blauwe jas met blinkende knoopen — toegejuicht. Eene romance door een ander heer, insgelijks met een blauwen rok met blinkende knoopen — vernieuwde toejuiching. Duet van mijnheer en mejufvrouw Rodolph — de beroemde tragische duet — vermeerderde toejuiching. Solo van mejuffer Julia Montague, alleen voor ditmaal optredende — algemeene vervoering. Duet van mijnheer Taplin (de comische zanger) en mejuffer Martin. — "Bravo, bravo!" riep het gezelschap van den meesterknecht, toen Amelia zwierig door den comischen heer werd opgeleid. — "Doe je best, Harry!" riepen de personeele vrienden van den zanger. — "Tik, tik, tik!" ging het stokje van den orchestmeester op zijn muzieklessenaar. De symphonie werd gespeeld en daarop volgde een angstig gepiep, dat uit het binnenste van Amelia scheen te komen. "Frisch op!" roept een der toehoorders. — "Een beetje meer stoom!" riep een ander. Eene partij anderen begon te sissen. — "Foei, het is schande!" bracht het gezelschap van den meesterknecht daartegen in.

"Smijt die ganzen de deur uit!" riep het gezelschap van den meesterknecht met groote verontwaardiging. — "Zing op!" fluisterde mijnheer Rodolph. — "Dat doe ik al," antwoordde Amelia. — "Zing harder," zeide mejufvrouw Rodolph. — "Dat kan ik niet," antwoordde Amelia. — "Weg, weg!" riepen de toehoorders. — "Bravo!" schreeuwde het gezelschap van den meesterknecht; maar het baatte niet, en mejuffer Martin verliet het orchest met veel minder staatsie dan zij er was opgekomen.

De rust in de zaal werd niet hersteld voordat mijnheer Rodolph zich een half uur lang had in het zweet gewerkt met het nabootsen van honden, katten, paarden en ossen; en tot dezen dag toe heeft Amelia haar goed humeur evenmin teruggekregen, als de kleedjes, die zij voor mejufvrouw Rodolph heeft gemaakt; ook heeft zij nooit den minsten zweem kunnen bespeuren van dien aanleg voor de zangkunst, welken mijnheer Rodolph haar eens verzekerde dat zij bezat.

IX.

DE DANSSCHOOL.

Van alle dansscholen, welke ooit in Londen hebben bestaan, was er geene in de buurt meer vermaard dan die van Signor Billsmethi, balletmeester van Kings' Theatre, dat in de volkrijke streek van Gray's-Inn-Lane was gevestigd. De condities waren niet hoog; vier en een halve shilling in het vierendeeljaars is ten minste geene groote som, en de school was zeer fatsoenlijk, daar het getal der leerlingen nooit boven de vijf en zeventig mocht wezen, en er altijd een vierendeeljaars vooruitbetaald moest worden. Men kon ook afzonderlijk les nemen, niet in de groote zaal, maar in de voorkamer, en dan had men de familie van Signor Billsmethi ten gebruik, dat wil zeggen, dat zij, die afzonderlijk les namen, met den zoon of de dochter van dien heer konden dansen.

Dit was de dansschool, waarvan Augustus Cooper, toen hij eens Holborn-Hill langs wandelde, een aanplakbiljet zag, hetwelk de aankondiging bevatte, dat Signor Billsmethi zijn nieuwen cursus met een groot bal zou openen.

Augustus Cooper was een handelaar in olie en verfwaren, juist meerderjarig geworden, en had, behalve zijn winkel, eene moeder, welke dien winkel na den dood van haar man waargenomen en haar zoon goed onder den duim gehouden had. Zoo was het gekomen, dat Augustus de geheele week in het kamertje achter den winkel was blijven zitten, en des zondags zelden verder had gewandeld dan naar de Bethel Chapel, zoodat hij weinig meer van de

wereld had gezien dan toen hij nog in de wieg lag; terwijl de jonge White, de zoon van den kabinetwerker aan den overkant, die drie jaren jonger was dan hij, den grooten heer speelde, alle avonden uitging, en dikwijls den geheelen nacht uitbleef, zonder dat iemand hem er zuur om aankeek. Eensklaps kwam Augustus tot het besluit om dit niet langer te verdragen, en juist dien ochtend had hij zijne moeder stoutweg te kennen gegeven, dat hij zich wilde laten villen, als hij geen sleutel van de straatdeur kreeg. Hij wandelde nu Holborn langs, eenigszins verbijsterd nadenkende hoe hij aan fatsoenlijke kennissen zou komen, toen hem het biljet van Signor Billsmethi in het oog viel, en te gelijk de gedachte bij hem opkwam, dat het dit juist was dat hij zocht; want hier zou hij niet slechts eene keus uit vier en zeventig fatsoenlijke jongelieden kunnen doen, maar bovendien nog leeren dansen, om met deze kunst in andere gezelschappen te schitteren. Hij hield derhalve het aanplakbiljet tegen — want dit was, hetgeen wij vergeten hebben te zeggen, een levende jongen tusschen twee planken gebonden — vroeg een kaartje met het adres van den Signor, en ging terstond naar het aangewezen huis; hij liep zelfs hard, uit vrees dat het getal van vijf en zeventig vol zou zijn voordat hij kwam. De Signor was thuis, en, wat nog pleizieriger was, hij was een Engelschman, een uiterst beleefd en vriendelijk mensch. Het getal was nog niet vol; maar het was al zeer toevallig, dat er juist nog maar éene plaats open was, en die zou juist dien morgen bezet zijn geworden, indien Signor Billsmethi niet had getwijfeld of de dame wel zeer fatsoenlijk was; daarom had hij haar niet willen aannemen.

"En ik ben er zeer blijde over, mijnheer Cooper," zeide Signor Billsmethi, "dat ik haar niet heb aangenomen. Ik verzeker u, mijnheer! — niet om u te vleien, want daartoe hebt gij te veel doorzicht — dat ik mij zelven gelukwensch, dat ik een heer van uw voorkomen en uwe manieren krijg." — "Ik ben er ook zeer blijde om, mijnheer!" zeide Augustus. — "En ik hoop, dat wij nader kennis zullen maken, mijnheer!" hervatte Signor Billsmethi. — "Dat hoop ik ook, mijnheer!" antwoordde Augustus.

Juist op dat oogenblik werd de deur geopend en kwam er eene jonge juffer binnen, welker haar geheel in krullen was gezet, en met witte dansschoentjes aan de voeten.

"Loop niet weg, kindlief!" zeide Signor Billsmethi; want de jonge juffer had niet geweten, dat Augustus daar was, en toen zij hem zag, wilde zij van verlegenheid weder wegloopen. "Loop niet weg, kindlief!" herhaalde Signor Billsmethi. "Dit is mijnheer Cooper — mijne dochter, mijnheer! die ik hoop, dat nog menig quadrille, menuet, contredans, gavotte, fandango en dubbele horlepijp met u dansen zal. Die danst zij allemaal, mijnheer! en dat zult gij ook doen, voordat gij een vierendeeljaars ouder zijt."

Dit zeggende, gaf Signor Billsmethi Augustus een klap op den schouder, zoo vriendelijk alsof hij hem al twaalf jaren gekend had. Augustus maakte eene buiging voor de jonge juffer, en deze neeg voor hem, en Signor Billsmethi zeide, dat zij zulk een mooi paar waren als hij ooit gezien had; waarop de jonge juffer uitriep: "Lieve Heer, papa!" en even hoog bloosde als Augustus zelf. Voordat hij heenging werd er afgesproken, dat hij dien zelfden avond zou terugkomen, familiaar en huiselijk weg, om de positiën te leeren, ten einde voor het aanstaande bal gereed te zijn.

Augustus ging naar een schoenmakerswinkel in Holborn, kocht daar een paar dansschoenen, en ging daarmede tegen den avond naar de woning van Signor Billsmethi. Er waren nog vier afzonderlijke leerlingen in de voorkamer, twee heeren en twee dames, zeer aardige lieden, en volstrekt niet grootsch. Eene der dames vooral, die voor Columbine werd opgeleid, was bijzonder vriendelijk, en zij en de jonge juffer Billsmethi maakten zooveel werk van Augustus, dat deze zoogoed als thuis was, en het leeren der passen hem volstrekt geene moeite kostte. Toen hij moede was werd er door Signor Billsmethi en de twee heeren en dames eene quadrille gedanst, niet zoo stijf als men dat op een groot bal ziet, maar frisch en vlug, hoewel Signor Billsmethi de viool er nog bij moest spelen; en toen allen buiten adem waren, danste de jonge heer Billsmethi eene horlepijp, met een rotting in zijne hand en een tafelbord op zijn hoofd, tot bewondering van het geheele gezelschap. Daar iedereen zoo in zijn schik was, drong Signor Billsmethi er op aan, dat zij allen ten eten zouden blijven, en wilde door den jongen heer bier en rum laten halen; maar de twee heeren wilden niet dat hij daarvan de kosten zou dragen, en begonnen juist te twisten wie van beiden zou betalen, toen Augustus zeide dat hij zou betalen, indien zij hem dat pleizier wilden gunnen; en zij gunden hem dat pleizier. Het gezelschap werd nu nog vroolijker; de jonge juffer Billsmethi drukte Augustus onder de tafel de hand, en Augustus beantwoordde dien handdruk. Het was zes ure in den ochtend, toen hij thuis kwam, en door den leerknaap met geweld naar bed werd gebracht, nadat hij herhaaldelijk zijn onweerstaanbaar verlangen had te kennen gegeven om zijne moeder uit het venster te smijten en den leerknaap met zijne eigen das te worgen.

Weken waren verloopen en de dansschoenen bijna versleten, toen de avond van het groote bal kwam, waarop al de vijf en zeventig leerlingen elkander voor het eerst zouden ontmoeten. Augustus had voor deze gelegen-

heid een nieuwen rok laten maken. Het was zijne eerste verschijning voor het publiek; na een grooten Siciliaanschen sluierdans, zou hij eene quadrille openen met de jonge juffer Billsmethi, met wie hij sedert hunne eerste kennismaking hoe langer hoe gemeenzamer was geworden. Dat was een avond! Alles was zoo uitmuntend ingericht. In de achterkamer stond een gemaskeerd ledikant, waarop de jonge juffer Billsmethi thee en koffie schonk voor diegenen van de heeren, die er voor betaalden, en voor diegenen der dames, welke door de heeren daarop werden onthaald; kruidenwijn en limonade waren insgelijks te bekomen, en de herberg op den hoek had voor deze gelegenheid een bierjongen meer aangenomen. Kortom, niets kon het schitterende van het onthaal te boven gaan, behalve het gezelschap. Bijna ontelbaar waren de cabriolets, die elk met een paar dames aankwamen, en daar al deze dames niet slechts met elkander, maar ook met de meeste heeren bekend waren, was het onderhoud reeds in het begin zeer levendig. Signor Billsmethi, deftig in het zwart en met een grooten blauwen strik in zijn knoopsgat, introduceerde de nog vreemde heeren, en de dames waren terstond zoo gemeenzaam, dat het een lust was om haar te zien.

De sluierdans was inderdaad aardig om te zien; en vervolgens begon de quadrille, waarin Augustus wonder wel zijne rol speelde. Nu en dan was zijne danseres hem wel kwijt, en dan zag men hem in een of anderen hoek maar alleen voortdansen; maar doorgaans schoof men hem terug van den een naar den ander, tot hij weder op zijne plaats te recht kwam. Toen hij gedaan had, kwamen verscheidene heeren en dames naar hem toe, om hem een compliment te maken, zeggende, dat zij het van een beginner nooit zoo gezien hadden; hetgeen Augustus in eene zeer goede luim bracht en hem overhaalde om eene aanzienlijke hoeveelheid brandewijn, kruidenwijn en bier te betalen voor twee of drie dozijn bijzondere vrienden, welke hij onder de vijf en zeventig uitkoos.

Of het door de kracht van den drank of door iets anders kwam, laten wij in het midden; maar het gebeurde, dat Augustus een blijkbaar welgevallen toonde in de vleiende beleefdheden van eene jonge juffer in bruine zijde, die van het begin af zeer met hem ingenomen scheen; en toen deze uitwisseling van beleefdheden een poosje had geduurd, gaf de jonge juffer Billsmethi hare jaloezie en spijt daarover lucht, door de jonge juffer in bruine zijde een schepsel te noemen, hetgeen de bedoelde jonge juffer beantwoordde met eenige schimpschoten, welke Augustus, die nu niet recht meer wist wat hij zeide, met groote deftigheid voor de zuivere waarheid verklaarde. De jonge juffer Billsmethi, aldus door haar vriend verzaakt, begon vreeselijk te gillen, wilde eerst de jonge juffer in bruine zijde en daarop Augustus te lijf, viel vervolgens in flauwte en werd weggedragen. Augustus, die niet bijzonder vlug van begrip was, wist volstrekt niet wat dit te beduiden had, totdat Signor Billsmethi de zaak volkomen ophelderde, door aan zijne leerlingen bekend te maken, dat Augustus bij verschillende gelegenheden zijne dochter huwelijksbeloften had gedaan, en haar nu laaghartig verliet. De verontwaardiging der leerlingen over dit schandelijk bedrijf was zoo algemeen en groot, dat Augustus het geraden achtte met overhaasting afscheid te nemen. Het einde van de zaak was, dat er den volgenden dag een brief van een procureur kwam, en er de volgende week een proces werd begonnen; en dat Augustus, nadat hij tweemaal naar den Teems was gegaan, om zich te verdrinken, en zich tweemaal had bedacht, zijne moeder tot zijne vertrouwde maakte, die de zaak voor twintig pond afdeed. Augustus bleef bij zijne moeder wonen, waar hij nog woont, zonder ooit weder gezelschap te zoeken; en daar hij met niemand omgaat, zal hij ook wel nooit vernemen, dat wij dit van hem verteld hebben.

X.

KALE HEEREN.

Er zijn zekere soorten van menschen, die, zonderling genoeg, uitsluitend in de hoofdstad schijnen thuis te behooren. Gij ontmoet hen dagelijks in de straten van Londen, maar nooit ergens elders; zij schijnen even echt Londensch te zijn als de rook, die over de stad hangt, en de vuile kleur der huizen. Wij zouden deze stelling met eene menigte voorbeelden kunnen ophelderen; maar thans willen wij ons slechts tot een derzelve bepalen, namelijk tot die klasse van menschen, welke zoo te recht den naam van "kale heeren" draagt.

Menschen, die er kaal uitzien, zijn ongelukkig overal te vinden, en heeren zijn buiten Londen niet schaarser dan binnen die stad; maar dit mengsel der twee — die kale heeren — is zoo zuiver locaal als het standbeeld van Charing-Cross. Het verdient ook te worden opgemerkt, dat alleen "heeren" kaal kunnen zijn; vrouwen zijn of afzichtelijk van slordigheid en morsigheid, òf, hoe armoedig hare kleeding ook moge wezen, net en inderdaad fatsoenlijk. Een arm man daarentegen, die, zooals men zegt, betere dagen heeft gehad, vertoont een zonderling mengsel van onzindelijke slordigheid en mislukte pogingen om zekere soort van staatsie te houden.

Wij willen trachten den lezer te doen begrijpen, welke beteekenis wij hechten aan het woord, aan het hoofd van dit opstel geplaatst. Als gij

een man Drury-Lane langs ziet kuieren, of in Long-Acre met zijn rug tegen een paal leunen, met zijne handen in de zakken van eene lichtbruine broek, overal met vetvlakken bezaaid, en met een ouden bruinen rok met blinkende knoopen, terwijl zijn hoed zwierig op één oor staat, — met hem behoeft gij geen medelijden te hebben; hij behoort niet onder de kale heeren. Eene herberg van de vierde klasse of de koffiekamer van een liefhebberij-tooneel is zijn geliefd verblijf; hij heeft een ingewortelden afkeer van alle soort van werk, en is een bijzondere kennis van verscheidene pantomimisten der groote theaters. Maar indien gij in eene achterstraat, zoo dicht mogelijk bij de stoepen blijvende, een man van veertig of vijftig jaren haastig ziet voortstappen, gekleed in een vaalzwart pak, dat hier en daar blinkt alsof het met was gewreven ware, met souspieds aan zijne broekspijpen, gedeeltelijk om de mode te volgen, gedeeltelijk om zijne uitgezakte schoenen aan zijne voeten te houden, — als gij daarbij ziet, dat zijne geelachtig witte das zorgvuldig toegespeld is, om den toestand van het kleedingstuk daaronder te verbergen, en dat zijne vingers half bedekt zijn met oude opengetornde handschoenen, — moogt gij terstond het besluit opmaken, dat hij onder de kale heeren behoort. Een blik op dat neerslachtig gezicht, gestempeld met de schroomvalligheid van bewuste armoede, zal uw hart zeer doen — onderstellende dat gij een philosoof of staatkundige zijt.

Eens was zulk een kaal heer een wezenlijk spook voor ons; den geheelen dag hadden wij hem voor de oogen, den geheelen nacht voor de verbeelding. De man, van wien Walter Scott in zijne Demonology spreekt, had niet half zooveel uit te staan van zijn denkbeeldigen page in zwart fluweel als wij van onzen vriend in gewezen zwart laken. Hij trok voor de eerste maal onze aandacht, daar hij tegenover ons zat in de leeszaal van het Britsch Museum; en wat hem nog meer in het oog deed vallen, was, dat hij altijd twee boeken voor zich had, die er eveneens uitzagen als hij, twee oude folianten vol vlakken en ooren, en met eens prachtige, maar nu door vochtigheid en wormen verteerde banden. Elken morgen, zoodra de klok tien ure sloeg, zat hij daar op zijn stoel, en des namiddags was hij altijd de laatste, die de zaal verliet, hetgeen hij deed met de bedruktheid van iemand, die niet wist waar hij elders warmte en stilte zou vinden. Daar zat hij, den geheelen dag, zoo dicht mogelijk bij de tafel, om het gebrek van knoopen aan zijn rok te verbergen, en met zijn ouden hoed tusschen zijne voeten, op welke plek hij blijkbaar hoopte, dat niemand er op letten zou.

Tegen twee ure zag men hem een stuiversbroodje knabbelen, dat hij niet cordaat uit zijn zak haalde, gelijk iemand die gewoon is tusschenbeide een broodje te eten, maar bij kleine stukken, die hij in zijn zak afbrak, en dan tersluiks in zijn mond stak. Hij wist maar al te wel, dat dit broodje zijn middagmaal was.

Toen wij dien armen man voor het eerst zagen, dachten wij dat zijne kleeren onmogelijk slechter konden worden. Wij hielden het zelfs voor waarschijnlijk, dat hij zich binnen kort op de eene of andere manier een nieuw pak, al was het dan ook niet fonkelnieuw, zou aanschaffen. Maar neen; hij werd dagelijks al kaler en kaler. Een voor een vielen de knoopen van zijn vest, en toen knoopte hij zijn rok dicht; en toen de eene kant van zijn rok in denzelfden staat was geraakt als zijn vest, knoopte hij dien naar den anderen kant. In het begin van de week zag hij er eenigszins beter uit dan tegen het einde, omdat zijne das, hoewel geel, dan toch een weinig helderder was, en hoe hij ook door zijne kleeren droop, nooit was hij zonder handschoenen en souspieds. Eindelijk viel er een knoop achter van zijn rok, en toen verdween de man zelf; — wij dachten dat hij dood was.

Omtrent eene week na zijn verdwijnen zaten wij aan dezelfde tafel; en toen ons zijn ledige stoel in het oog viel, begonnen wij onwillekeurig na te denken over de vraag, waar hij gebleven mocht zijn. Wij hadden gaarne willen weten of hij zich opgehangen of verdronken, en of hij inderdaad dood of slechts gearresteerd was, toen onze twijfel eensklaps werd opgelost, daar wij den man zelf zagen binnenkomen. Hij had eene zonderlinge gedaanteverwisseling ondergaan, en ging naar het midden van de zaal, met eene houding, welke toonde, dat hem de verbetering van zijne plunje volkomen bewust was. Het was zonderling: zijne kleeren waren fraai, glanzig zwart, en toch scheen het hetzelfde pak te wezen; want wij zagen dezelfde stoppen, waarmede lange gewoonte ons gemeenzaam had gemaakt. Zijn hoed was ook dezelfde; niemand kon zich vergissen in het fatsoen van dien hoed, met een hoogen, wijd uitloopenden bol. Lange dienst had daaraan eene roodachtig bruine kleur gegeven, en nu was hij even zwart als de rok. Eensklaps viel de waarheid ons in — hij had zijne kleeren met een watertje opgemaakt. Het is een bedrieglijk vocht, dat watertje, om zwart laken weder evengoed als nieuw te maken, en bij vele kale heeren hebben wij deszelfs uitwerkselen opgemerkt. Het verleidt deszelfs slachtoffers tot het aannemen eener voorbijgaande deftigheid, misschien wel tot het koopen van een paar nieuwe handschoenen of anderen opschik. Het beurt hen voor eene week op, om hen naderhand, zoo mogelijk, nog dieper neer te drukken. Zoo ging het ook in dit geval: de voorbijgaande deftigheid van den armen man verdween, naarmate de glans, door het watertje voortgebracht, afsleet. De knieën van zijne broek, de ellebogen van zijn rok en de

naden in het algemeen, begonnen spoedig onrustbarend wit te worden. De hoed werd weder onder de tafel gelegd, en deszelfs bezitter sloop zoo stil naar zijn stoel als ooit te voren.

Wij kregen eene regenweek. Tegen het einde daarvan was de nieuwe glans van het zwarte pak geheel verdwenen, en de ongelukkige kale heer heeft naderhand nooit weder eene poging aangewend om zijn uitwendig voorkomen te verbeteren.

EEN MAN VAN VEERTIG OF VIJFTIG JAREN HAASTIG ZIET VOORTSTAPPEN, GEKLEED IN EEN VAAL ZWART PAK. (blz. 112).

Het zou moeielijk wezen eenig gedeelte der stad aan te wijzen als de bijzondere verzamelplaats van kale heeren. Tusschen acht en tien ure in den ochtend ontmoet men er altijd in H o l b o r n; en wie uit nieuwsgierigheid het Insolvent Debtor's Court binnentreedt, zal zien, dat men onder de toehoorders en zaakwaarnemers een groot aantal van deze menschen vindt. Wij kwamen nooit bij toeval op de Beurs, zonder daar eenige kale heeren te zien, en dikwijls hebben wij ons verwonderd, wat zij daar toch te doen kunnen hebben. Uren lang staan zij op groote verschotene paraplu's te leunen, zonder dat iemand hen aanspreekt, of zij tegen iemand spreken. Bij nader bedenken herinneren wij ons echter, dat wij nu en dan twee kale heeren op de Beurs met elkander hebben zien praten; maar de ervaring leert ons, dat dit eene buitengewone omstandigheid is, veroorzaakt door het aanbod van een snuifje of eene dergelijke beleefdheid.

Het zou even moeielijk wezen eene bijzon-

dere plek aan te wijzen als de woonplaats van kale heeren, of te zeggen waarvan zij doorgaans hun beroep maken. Wij hebben nooit iets te doen gehad met meer dan één kaal heer, een dronken graveur, die in een achterkamertje in eene pas aangelegde straat van Camden-town woonde. Een kaal heer heeft in het geheel geen beroep, of hij maakt misschien zijn werk van het opnemen van bestellingen voor koren-, steenkolen- of wijnkoopers. Sommige zijn in dienst bij makelaars of notarissen, en een enkele is een boekhouder van den laagsten rang, of werkt voor de drukpers. Of onze lezers op hunne wandelingen zoo dikwijls op deze lieden hebben gelet als wij, weten wij niet; maar dit weten wij, dat iemand, die doodarm is (hij moge dit aan zich zelven of aan anderen te wijten hebben) en, bij het gevoel zijner armoede, vruchtelooze moeite doet om haar te verbergen, een van de beklagenswaardigste voorwerpen op de wereld is. Zulke voorwerpen zijn, met weinige uitzondering, kale heeren.

XI.

EEN NACHT PLEIZIER HEBBEN.

Damon en Pythias waren in hun tijd ongetwijfeld een paar goede jongens; de eerste verdient dien naam door zijne bereidwilligheid om voor zijn vriend borg te blijven, de ander door zijne nauwgezetheid, om zoo juist op zijn tijd (ofschoon toch bijna te laat) terug te komen. Deze manier van handelen is echter verouderd. Damon's zijn tegenwoordig moeielijk te vinden, nu men voor schuld kan worden gevangen gezet; en wat de weinige Pythias'en betreft, die er in deze verbasterde eeuw nog kunnen zijn, deze blijven ongelukkig juist weg op het oogenblik, wanneer zij, om klassiek te wezen, zouden moeten verschijnen. Zijn echter de bedrijven dezer helden tegenwoordig uit de mode, van hunne vriendschap is nog wel een voorbeeld te vinden. Aan den eenen kant hebben wij Damon en Pythias, aan den anderen Potter en Smithers; en daar wij moeten vreezen, dat deze twee laatste namen de ooren onzer lezers nog nooit hebben bereikt, kunnen wij niet beter doen dan hen terstond met de eigenaren daarvan bekend te maken.

Thomas Potter dan was klerk op een kantoor in de City, en Robert Smithers insgelijks; hunne inkomsten waren beperkt, maar hunne vriendschap was grenzenloos. Zij woonden in dezelfde straat, gingen elken morgen te gelijk naar het kantoor, aten aan dezelfde portionstafel, en hielden elkander alle avonden gezelschap. Zij waren met de nauwste banden aan elkander gehecht, of, gelijk Potter zich treffend uitdrukte, "vrienden als olifanten." In het gemoed van Smithers lag een zweem van het romaneske, eene sprank van poëzie, een waas van droefgeestigheid, een soort van gevoel waaraan hij geen naam kon geven, en dat bij hem opkwam, zonder dat hij recht wist waarom; en deze trek van zijn karakter vormde een treffend contrast met het rondborstige, eenigszins brutale, hetwelk Potter onderscheidde.

Deze eigenaardigheden van hunne inborst waren zelfs in hunne kleeding zichtbaar. Smithers ging doorgaans met eene gekleede jas, eene zwarte das en een witten hoed; terwijl Potter er eene eer in stelde om in zijne kleedij een voerman tot model te nemen, weshalve hij zich eene ruige blauwe jas met groote beenen knoopen had aangeschaft, en een hoed, waarvan het fatsoen naar dat van een bakje onder een bloempot scheen te zijn gevolgd.

Potter en Smithers hadden afgesproken, dat zij, wanneer zij weder hun vierendeeljaarsgeld ontvingen, te zamen een nacht pleizier zouden hebben, eene veelomvattende uitdrukking, welke beteekent, dat men van den volgenden ochtend eenige uren leent, om die met den voorafgaanden nacht tot een geheel te maken.

Eindelijk verscheen de vierendeeljaarsdag; eindelijk zeggen wij, want vierendeeljaarsdagen zijn even onregelmatig als kometen: zij komen met verbazende vaart aanvliegen als men veel te betalen heeft, en zijn verwonderlijk langzaam als men een beetje heeft te ontvangen. Volgens afspraak begonnen Potter en Smithers den feestavond met een extra middagmaal, bestaande uit vier karbonaden, twee kannen porter en het noodige brood. Toen de tafel was afgenomen, bestelde Potter twee glazen besten brandewijn met heet water en suiker en twee lichte sigaren. Ieder nam zijn glas en zijne sigaar, en daarop stelde Potter schertsend den toast in: "de afschaffing van alle kantoren," die door Smithers met groot genoegen werd gedronken. Zoo bleven zij zitten praten, sigaren rooken en grog drinken, telkens hunne glazen weder latende vullen, totdat Smithers er aan begon te twijfelen, of de sigaren wel van de beste soort waren, en een gevoel ontwaarde alsof hij in eene huurkoets lang achteruitgereden had.

Wat Potter betreft, deze deed niets dan lachen, en verklaarde bijna onverstaanbaar, dat hij niets voelde, hetgeen hij wilde bewijzen door de courant te gaan lezen; maar dewijl hij er geen nieuws in vond (eigenlijk kon hij niet wel onderscheiden of er letters in stonden of niet), ging hij naar buiten om eens naar de maan te kijken, en kwam na verloop van eenigen tijd, zeer bleek van den maneschijn, terug. Eerst lachte hij Smithers uit, omdat deze in slaap gevallen was; maar daarop legde hij zijn hoofd op zijn arm en viel insgelijks in slaap. Toen hij weder wakker werd,

ontwaakte Smithers insgelijks, en beiden stemden overeen, dat het zeer onverstandig was zooveel zuur bij de karbonaden te eten, dewijl men daarvan altijd misselijk en slaperig werd; als zij niet zooveel brandewijn gedronken en sigaren gerookt hadden, zou het hun misschien slecht bekomen zijn. Zij dronken dus nog een kop koffie, betaalden hunne vertering, en gingen toen heen om hun voornemen ten uitvoer te brengen en een nacht pleizier te hebben.

Het was juist half negen, en zij meenden derhalve niet beter te kunnen doen dan voor halfgeld naar het City-Theatre te gaan. Smithers, die na het betalen der vertering zeer poëtisch was geworden, vervroolijkte zijn vriend onderweg met de vertrouwelijke mededeeling, dat hij zijn einde voelde naderen, en versierde toen de schouwburgzaal door in slaap te vallen en zijn hoofd en zijne armen sierlijk over de borstwering der loge te laten hangen.

Terwijl de bescheidene Smithers onder den invloed van grog en sigaren zulk een stil genoegen had, gedroeg Potter wiens grootste pleizier was een bluf te slaan, zich op eene geheel andere manier. Zoodra hij binnentrad, begon hij in de verte een gesprek met de heeren op de galerij; maar zijne voorkomende beleefdheid werd afgewezen met de scheldwoorden en uitjouwingen, bij zulke gelegenheden in gebruik. Potter stoorde zich hieraan evenwel niet, maar bleef met zijne armen in de zijden staan en schold terug zoo hard hij kon.

Toen de ouverture, bij welke deze klanken een *ad libitum* accompagnement hadden uitgemaakt, was afgespeeld, begon het tweede stuk, en nu begon ook Potter, door straffeloosheid stouter gemaakt, eerst recht door te slaan. Eerst zong hij de eerste zangeres na; toen gilde hij van schrik bij het bengaalsche licht; daarna veinsde hij bang te worden voor het spook op het tooneel; en eindelijk nam hij niet slechts de taak van recensent op zich, ten genoegen van allen in zijne nabijheid, maar maakte ook Smithers wakker, die, toen hij zijn makker leven hoorde maken, zonder recht te weten waar hij was of wat men van hem hebben wilde, om dit goede voorbeeld te volgen, een allerakeligst gehuil aanhief. Dit was te veel. "De deur uit!" was het algemeen geroep. Men hoorde een gescharrel van voeten onder eenig gebons tegen het beschot en de haastig gewisselde woorden: "Naar buiten!" — "Ik wil niet." — "Ge moet!" — "Ik wil niet." — "Waar woont gij?" — "Je bent een smeerlap," enz. Een algemeen handgeklap gaf de goedkeuring van het publiek te kennen, en binnen weinige oogenblikken bevonden Potter en Smithers zich op straat, zonder dat zij de moeite hadden behoeven te doen van een voet op den grond te zetten.

Daar Smithers nu al genoeg van de grap had, en, ten minste tot den volgenden vierendeeljaarsdag, niet naar meer pleizier verlangde, was hij niet zoodra weder bij zijne zinnen gekomen, of hij begon uit te weiden over het genot van den slaap, en te bidden dat zijn makker mede naar huis zou gaan. Potter was echter geheel anders gestemd. Zij waren uitgegaan om een geheelen nacht pleizier te hebben, en dat moest ook gebeuren. Smithers, hoewel slaperig en uit zijn humeur, gaf wanhopig zijne toestemming, en zoo gingen zij naar een wijnhuis, waar zij een aantal dames en heeren vonden, die te zamen zaten te drinken en te praten. De twee vrienden dronken bij afwisseling glaasjes brandewijn en groote glazen sodawater, tot hunne oogen begonnen te schemeren, en het overige was eene verwarde voorstelling van scheldwoorden, klappen en schoppen, builen en bloed, blauwe monteeringen, zware deuren en een steenen vloer.

Daarop volgde eene poos van bewusteloosheid; maar des morgens maakte die bewusteloosheid plaats voor het duidelijke gezicht eener politiegevangenis, gevuld met de twee vrienden en het grootste gedeelte van het gezelschap uit het wijnhuis. Toen bleek het, tot verontwaardiging der heeren van het gerecht en tot verbazing der toehoorders, hoe zekere Robert Smithers en zijn medeplichtige Thomas Potter, in verschillende straten en op verschillende tijden, verschillende gewelddadigheden hadden gepleegd tegen zeventien onderdanen van Hare Majesteit; hoe Thomas Potter zich wederrechtelijk had meester gemaakt van vijf deurkloppers, twee schelknoppen en eene pet; hoe Robert Smithers ten minste voor veertig pond vloeken had uitgebraakt, tegen vijf *shillings* het stuk berekend; hoe zij te zamen geheele straten vol vreedzame burgers in angst hadden gebracht door brand te roepen, de monteeringen van politie-dienaren hadden bedorven, en een aantal andere misdrijven hadden gepleegd, te veel om ze allen op te noemen. Na eene gepaste strafpredikatie te hebben aangehoord, werden de twee vrienden elk in eene boete van vijf *shillings* verwezen, omdat zij, gelijk de wet het vrij onfatsoenlijk uitdrukt, dronken waren geweest; waarbij nog de kleinigheid van vier en dertig pond kwam, voor zeventien gewelddadige aanvallen, tegen veertig *shillings* het stuk, over welke laatste boete men hun vrijheid liet om met de klagers in schikking te treden.

Men kwam ook tot eene schikking; maar niettemin moesten de twee vrienden het volgende vierendeeljaars, zoo goed zij konden, op krediet leven; en hoewel de klagers zich voor hetzelfde geld tweemaal in de week aan dezelfde gewelddadigheden wilden onderwerpen, hebben Potter en Smithers nooit weder lust gehad om een nacht pleizier te hebben.

XII.

DE GEVANGENWAGEN.

Toen wij laatst op een namiddag van eene straatwandeling terugkwamen en den hoek van Bow-Street wilden voorbijgaan, viel het ons in het oog, dat er voor de deur van het politiekantoor een troep volk verzameld was, en dit deed ons de straat inslaan. Omtrent dertig of veertig menschen stonden voor het kantoor, en eenige anderen aan den overkant van de straat — allen alsof zij geduldig naar iets wachtten, dat nog komen moest. Wij wachtten insgelijks eenige minuten, maar er gebeurde niets, en derhalve wendden wij ons tot een geelbleeken ongeschoren schoenlapper, die, met zijne handen onder de klep van zijn schootsvel, naast ons stond, en deden de gewone vraag: "Wat is hier te doen?" De schoenlapper mat ons met een verachtelijken blik van het hoofd tot de voeten, en antwoordde toen zeer laconisch: "Niemendal."

Wij wisten zeer wel, dat, wanneer er twee menschen op straat blijven staan om naar een of ander ding of zelfs naar de lucht te kijken, het geen kwartier duurt, of er zijn tweehonderd menschen bijeen; maar dewijl wij insgelijks wisten, dat een hoop volk onmogelijk vijf minuten in eene straat kan blijven staan, zonder zich uit het een of ander een pleizier te maken, of er moet iets ophanden zijn, dat hunne aandacht bezig houdt, was onze volgende natuurlijke vraag: "Waarop wachten al die menschen dan?" — "Naar de koets van de koningin," antwoordde de schoenlapper. — Dit was nog vreemder. Wij konden niet begrijpen, wat eene koets van de koningin bij het politiekantoor zou te doen hebben, en begonnen bij ons zelven te gissen naar de mogelijke oorzaken van zulk een buitengewoon verschijnsel, toen eene algemeene uitroeping van al de jongens onder den hoop: "Daar is de wagen!" ons naar het eind van de straat deed kijken.

De dichtgeslotene wagen, waarmede de gevangenen van de politiekantoren naar de verschillende gevangenissen vervoerd worden, kwam in vollen draf aanrijden, en nu eerst viel het ons in, dat de koets van de koningin slechts een andere naam voor den gevangenwagen was, daaraan gegeven niet slechts omdat het woord fraaier klinkt, maar ook omdat dit rijtuig op kosten van Hare Majesteit wordt onderhouden, en gebezigd om zekere klasse harer onderdanen naar die huizen te brengen, welke in deftigen, rechtsgeleerden stijl Harer Majesteits gevangenissen worden genoemd.

De wagen bleef voor de deur van het kantoor staan, en het volk schaarde zich aan beide zijden van het portier, slechts een nauwen doorgang voor de gevangenen overlatende. De voerman en een ander man, die naast hem voor op den wagen had gezeten, klommen af en gingen het kantoor binnen. Daarop werd de deur gesloten en het volk wachtte met hooggespannen nieuwsgierigheid.

Na verloop van eenige minuten werd de deur wederom geopend en de twee eerste gevangenen kwamen te voorschijn. Het waren twee meisjes, van welke het oudste niet ouder dan zestien jaar scheen te zijn, terwijl het jongste zeker haar veertiende jaar nog niet bereikt had. Dat zij zusters waren was blijkbaar uit de gelijkenis, welke zij nog op elkander hadden, hoewel twee jaren meer van zedelooze losbandigheid hun stempel zoo duidelijk op de trekken van het oudste meisje hadden gedrukt, alsof zij met een gloeiend ijzer daarop waren gebrand. Zij waren beiden zwierig gekleed, inzonderheid de jongste, en hoewel beiden zooveel overeenkomst met elkander hadden, welke nog meer in het oog viel, omdat zij aan elkander waren gekluisterd, kan men zich onmogelijk een grooter contrast voorstellen dan in beider gedrag zichtbaar was. De jongste zuster schreide bitter — niet om daardoor indruk te maken, want dit kon haar niet baten, maar blijkbaar uit schaamte; zij verborg haar gelaat in haar zakdoek, en uit geheel haar voorkomen sprak diepe, maar nuttelooze droefheid.

"Hoelang hebt gij gekregen, Emilie?" riep eene gemeene vrouw onder het volk. — "Zes weken werken," antwoordde de oudste zuster met een baldadigen glimlach, "en dat is beter dan stilzitten; ik houd meer van den molen dan van mij alleen te zitten vervelen, en nu gaat Bella voor het eerst ook mee. Houd uw hoofd op, malle meid!" vervolgde zij, terwijl zij het andere meisje woest haar zakdoek ontrukte. "Laat hun uw gezicht maar zien; ik ben niet jaloersch; ik durf het mijne ook wel te laten kijken; ik geef er niet om." — "Daar hebt ge gelijk in, meid!" riep een kerel, die zich, evenals de meesten van het volk, met dit voorval bijzonder had vermaakt. — "Wel ja," hernam het meisje, "wat komt het er op aan?" — "Kom, stap in!" riep de voerman. — "Haast u maar zoo niet, koetsier!" hernam het meisje; "en denk er om dat ik in Cold-Bath-Fields wezen moet; dat huis met dien hoogen muur er voor; gij zult het wel zien. Hou, Bella! waar gaat gij naar toe? gij trekt mijn arm bijna af." Dit gezegde was tot hare zuster gericht, die, in haar angstig verlangen om zich in den wagen te verbergen, het eerst de trede was opgestapt, zonder om de handboei te denken. "Kom er af; ik zal u den weg wijzen." En nadat zij hare zuster zoo woest van de trede had getrokken, dat het arme kind bijna gevallen was, klom zij in den wagen, en werd door hare rampzalige lotgenoote gevolgd.

Deze twee meisjes waren door eene ontaarde moeder aan de verpestende zedeloosheid van

Londen prijs gegeven. Wat het jongste toen was, was het oudste geweest; en wat het oudste was, moest het jongste spoedig worden. Een akelig vooruitzicht, maar dat zeker zou verwezenlijkt worden; een treurspel, dat maar al te dikwijls wordt gespeeld! Bezoek de gevangenissen en politiekantoren van Londen — ja, zie slechts op straat. Zulke dingen hebben wij dag aan dag voor onze oogen — zij zijn zoo gewoon, dat men er volstrekt geen acht op slaat. De vorderingen dezer meisjes in misdaad zal even snel wezen als de voortgang eener pestziekte, waarmede zij ook in verderfelijken invloed en zich verspreidende besmetting overeenkomen. Hoevele rampzalige vrouwelijke wezens storten zich alzoo in eene loopbaan van zedeloosheid, waarvan de gedachte doet ijzen; wanhoop kenmerkt het begin, walgelijke zedeloosheid het vervolg, verlatene eenzaamheid en een ontijdige dood, door niemand beklaagd, het jammerlijke einde.

Er waren nog andere gevangenen — knapen van tien jaren, zoo verhard in de ondeugd als mannen van vijftig — een bedelende landlooper, die met blijdschap naar de gevangenis ging, als eene plaats, waar hij huisvesting en eten zou krijgen, geboeid aan een man, die door zijn eerste misdrijf zich en zijn gezin in het verderf had gestort. Maar onze nieuwsgierigheid was voldaan. De eerste groep had een indruk op ons gemoed gemaakt, dien wij liefst hadden willen vermijden en gaarne weder hadden willen uitwisschen.

De menigte ging uiteen; en de wagen reed voort, met deszelfs lading van schuld en ellende.

VERTELLINGEN.

I.

HET KOSTHUIS. I.

Juffrouw Tibbs was ontegenzeggelijk het netste, bedrijvigste persoontje dat ooit den rook van Londen heeft ingeademd, en het huis van juffrouw Tibbs was stellig het netste in de gansche groote Coramstraat. Het voortuintje en de plaats, de voordeur en de stoep, de koperen ring aan de deur en het naamplaatje, de klopper en de ganglantaarn waren alle zoo helder en blinkend als zij door witten en schuren, wrijven en boenen worden konden. Het was wonder dat het koperen naamplaatje, met de belangrijke inscriptie: "MEJUFFROUW TIBBS, nooit door gestadige wrijving vuur had gevat, zoo aanhoudend was er op geschuurd. Er waren jaloeziën voor de ramen der huiskamer, blauw en goudgestikte gordijnen in de zaal en, zooals juffrouw Tibbs in de vreugde van haar hart placht te roemen: "blinden overal." Het bolle glas der ganglantaarn was zoo helder als een zeepbel, men kon zich spiegelen in al de tafels en zijn kleeren glad maken tegen al de stoelen. De trapleuningen waren gladgeboend en de koperen roetjes schitterden zoo sterk, dat men zijn oogen moest dichtknijpen voor den glans.

Juffrouw Tibbs was klein van gestalte en de heer Tibbs was evenmin groot. Hij had korte beentjes, doch daarentegen was zijn gezicht bijzonder lang. Hij was met zijn vrouw wat de 0 is in 90: met haar was hij iemand van gewicht; zonder haar was hij niets. Juffrouw Tibbs praatte altijd door, de heer Tibbs praatte zelden; doch als het hem ooit mogelijk geweest was er een woord tusschen te krijgen wanneer zij sprak, en hij beter gedaan had met te zwijgen, dan had hij dat talent getoond. Juffrouw Tibbs had een afschuw van lange verhalen, en de heer Tibbs had er een waarvan zelfs zijn intiemste vrienden nooit het einde hadden gehoord. Hij begon altijd met: "Ik herinner mij nog, toen ik bij de volontairs diende, in 1806," doch wijl hij zeer langzaam en zeer zacht sprak, en zijn betere helft zeer schielijk en zeer luid, kwam hij zelden verder dan die inleiding. Hij was een treurig staaltje van een verteller. Hij was de wandelende jood van Jozef Millerism.

De heer Tibbs bezat een klein pensioen, ongeveer 44 pond (ruim vijfhonderd gulden). Zijn vader, moeder en vijf belangwekkende telgen van denzelfden stam, trokken een dergelijke som uit de inkomsten van een dankbaar land, hoewel niemand wist voor welke diensten. Doch, wijl dat pensioen niet voldoende was om twee menschen al de weelden van het leven te ver-

schaffen, was het bedrijvige vrouwtje van Tibbs op de gedachte gekomen dat zij geen beter gebruik kon maken van een legaat van 700 pond, dan er een fatsoenlijk huis voor te huren en te meubelen, ergens in de veel geëxploiteerde streek tusschen het Britsch Museum en het afgelegen dorp Somers'town, en daar commensalen te houden. Great Coramstreet was de plek waarop de keus viel. Het huis werd dus gemeubeld, er werden twee vrouwelijke dienstboden en een knechtje gehuurd en een advertentie in de kranten geplaatst, waarin aan het publiek werd kennis gegeven dat er voor zes personen gelegenheid bestond tot een aangenaam huiselijk leven in eene muzikale familie, die binnen de tien minuten gaans woonde van" — alles waar men wezen wilde. Er kwamen ontelbare antwoorden, met allerlei initialen; men scheen eensklaps al de letters van het Alphabet te hebben aangegrepen, om kost en inwoning te krijgen; de briefwisseling van juffrouw Tibbs met hen die zich aanmeldden, bedroeg boekdeelen en de geheimhouding werd strikt in acht genomen. "E" vond dit niet goed; "I" kon zich onmogelijk schikken in dat; "I O U" vreesde dat de voorwaarden hem niet passen zouden, en "G R." had nooit in een fransch ledikantje geslapen. De uitslag der onderhandelingen was nochtans dat er drie heeren bij juffrouw Tibbs kwamen inwonen, op voorwaarden waarmede beide partijen waren ingenomen. Daarna werd de advertentie nog eens geplaatst en een dame met twee dochters kwamen — niet haar eigen — doch het gezin van juffrouw Tibbs vergrooten.

"Een allerliefste vrouw, die mevrouw Maplesone!" begon juffrouw Tibbs, toen zij en haar echtgenoot na het ontbijt bij het vuur zaten, nadat de heeren naar hun respectieve beroepsbezigheden waren gegaan.

"Zeker, een allerliefste vrouw," antwoordde mijnheer Tibbs, eigenlijk bij wijze van alleenspraak; want juffrouw Tibbs dacht er zelfs niet aan haar man te raadplegen. "En de twee dochters zijn lieve meisjes. Wij moeten visch hebben vandaag; zij komen voor het eerst bij ons aan tafel."

Tibbs zette den pook tegenover de kolenschop en wilde spreken; doch bedacht onmiddellijk dat hij niets te zeggen had.

"De jonge dames hebben vrijwillig aangeboden haar eigen piano mede te brengen," hernam juffrouw Tibbs.

Tibbs dacht aanstonds aan zijn "vrijwilligers" verhaal, doch durfde er niet mee beginnen. Daarop kwam hij op een lumineuze gedachte:

"Het is zeer waarschijnlijk," begon hij.

"Leun als 't u blieft niet met uw hoofd tegen het behangsel," viel juffrouw Tibbs hem in de rede; "en zet uw voeten niet op de gladde plaat; dat is nog erger."

Tibbs verwijderde zijn hoofd van het behangsel en zijn voeten van de plaat en hernam: "Het is heel waarschijnlijk dat de jonge dames een oogje zullen hebben op mijnheer Simpson, en ge weet dat een huwelijk..."

"Een wat?" schreeuwde juffrouw Tibbs. Tibbs herhaalde op bescheiden toon wat hij gezegd had.

"Ik verzoek u niet over zoo iets te spreken," antwoordde juffrouw Tibbs. "Een huwelijk! Dat zou wat moois zijn! Mij mijn commensalen te ontfutselen! Neen, dat zal niet gebeuren."

Tibbs dacht bij zich zelf, dat zoo iets ver van onwaarschijnlijk was, doch wijl hij zijn vrouw nooit tegensprak, maakte hij een einde aan het gesprek, door de aanmerking dat het "tijd was om aan het werk te gaan."

Hij ging iederen ochtend om tien uren uit en kwam 's middags om vijf uren weder te huis, met een vuil gezicht en een duffe lucht aan zich. Niemand wist wat hij deed of waar hij heenging; doch juffrouw Tibbs zeide altijd met een gewichtig gezicht dat hij in de City werkzaam was.

De jonge dames Maplesone en haar begaafde moeder kwamen dien middag in een huurrijtuig en met een verbazend groote bagage. De gang was vol koffers, hoededozen, moffedozen, parasols, guitarkisten en pakjes van allerlei aard, in grauw papier en met spelden vastgemaakt. Daarop volgde zulk een geloop met de bagage naar boven; zulk een geroep om warm waschwater voor de dames; zulk een drukte en verwarring, en zulk een heen en weer zenden van de meiden, als men nog nooit in de Great-Coram-street had beleefd. De kleine juffrouw Tibbs was in haar element, maakte veel drukte, praatte onophoudelijk door en deelde handdoeken en zeep uit, alsof zij aan het hoofd van een ziekenzaal stond. Het huis werd niet in zijn gewone kalmte hersteld, eer de dames veilig in haar slaapkamers waren opgesloten, met de gewichtige bezigheid van zich te kleeden voor het diner.

"Zijn het mooie meiden?" vroeg de heer Simpson aan den heer Septimus Hicks, insgelijks een commensaal, terwijl zij zich vóor het diner in den salon vermaakten met op de canapés te hangen en hun fijne laarzen te bekijken.

"Ik weet er niets van," antwoordde de heer Septimus Hicks, een lang bleek jong mensch, met een bril op en een zwart lintje in plaats van een das om zijn hals; een belangwekkende talentvolle personage en een dichterlijk bezoeker van hospitalen. Hij vlocht gaarne allerlei aanhalingen uit Don Juan in het gesprek, zonder zich te binden aan eenige toepasselijkheid van zijn aanhalingen, in welk opzicht hij zeer onafhankelijk was. De andere commensaal, de heer Simpson, was een van die jongelieden die in de maatschappij zijn wat de bijpersonen zijn op het tooneel, doch oneindig slechter in zijn beroep dan de middelmatigste kunste-

naar. Hij was even hol van hoofd als de groote klok in de St. Paulskerk, kleedde zich altijd volgens de caricaturen der laatste modeplaatjes en spelde karakter met een c.

"Ik heb een duivelsche massa pakjes in den gang gezien, toen ik thuis kwam," meesmuilde de heer Simpson.

"Toiletartikelen zeker," antwoordde de Don Juanlezer.

.... "Veel linnen, kant, en kousen, muiltjes, borstels;
En wat er meer kan dienen om door opschik
De schoonheid van de dames te verhoogen."

"Is dat van Milton?" vroeg de heer Simpson.

"Neen; van Byron," antwoordde de heer Hicks, met een verachtelijken blik. Hij was volmaakt zeker van zijn dichter, wijl hij er nooit een anderen had gelezen. "Stil, daar komen de meiden aan," en beiden begonnen zeer luid te praten.

"Mevrouw Maplesone en de dames Maplesone — de heer Hicks. De heer Hicks — mevrouw Maplesone en de dames Maplesone," zeide juffrouw Tibbs, met een hooge kleur; want zij had zich beneden met het klaarmaken van het eten bemoeid en zag er uit als een wassen pop op een zonnigen dag. "Mijnheer Simpson, pardon — de heer Simpson — mevrouw Maplesone en de dames Maplesone" — en vice versa. De heeren begonnen aanstonds heen en weer te glijden en houdingen aan te nemen alsof zij wenschten dat hun armen beenen waren, zoo weinig wisten zij wat zij er mee zouden uitvoeren. De dames glimlachten en negen, gleden op haar stoelen en doken naar haar zakdoeken; de heeren leunden tegen de gordijnknoppen; juffrouw Tibbs maakte ernstige gebaren tegen een dienstmeisje, dat iets was komen vragen over de saus bij de visch; daarop keken de beide jonge dames elkander aan en iedereen scheen iets zeer aantrekkelijks te vinden in het patroon van het haardkleedje.

"Julia, beste kind," begon mevrouw Maplesone tot haar jongste dochter, zoo luid dat het geheele gezelschap haar kon verstaan; "Julia."

"Wat blieft, Ma?"

"Zit niet zoo voorover." Dat werd gezegd met het doel om de aandacht te trekken op het ontegenzeggelijk lieve figuurtje van juffrouw Julia. Het geheele gezelschap keek dan ook naar haar en er volgde weder een pauze.

"Onze koetsier was de onbeleefdste mensch dien men zich kan voorstellen," zeide mevrouw Maplesone op vertrouwelijken toon tot juffrouw Tibbs.

"Wel, wel," antwoordde juffrouw Tibbs, op meewarigen toon; meer kon zij niet zeggen, want de meid verscheen nogmaals in de deur en begon zeer ernstige telegrafische teekens aan de juffrouw te geven.

"Ik geloof dat die huurkoetsiers in het algemeen lompe kerels zijn," zeide de heer Hicks op zijn vriendelijksten toon.

"Dat geloof ik nu ook," antwoordde mevrouw Maplesone, alsof haar dat nog nooit was opgevallen.

"Ja, de een zoowel als de ander," zeide de heer Simpson; doch zijn opmerking scheen geheel voor het gezelschap verloren te gaan, althans niemand verried, door woord noch teeken, de geringste bekendheid met de zeden en gewoonten van huurkoetsiers.

"Robinson, wat wilt ge toch?" vroeg juffrouw Tibbs aan de meid die, om de juffrouw aan haar tegenwoordigheid te herinneren, verscheiden keeren bij de deur een "hm" had doen hooren.

"Meneer vraagt om zijn schoone goed," antwoordde de meid, niet aan decorum denkende. De beide heeren keerden zich met hun gezicht naar het venster en gaven een geluid alsof er een paar flesschen gemberbier ontploften; de dames hielden haar zakdoeken voor haar mond en de kleine juffrouw Tibbs ging de kamer uit, gaf Tibbs zijn schoon linnen en zeide de meid den dienst op.

Kort daarna kwam de andere commensaal binnen en bleek een zeer groote aanwinst voor de conversatie te zijn. De heer Calton was een bejaarde fat, een oud-vrijer. Hij placht van zich zelf te zeggen dat hij een sprekend gelaat had, al kon hij niet op schoonheid roemen, en zeker, zijn gelaat was zeer in het oog loopend. Men kon hem onmogelijk aankijken zonder aan den kop van een deurklopper, half aap, half leeuw, te denken, en die vergelijking kon men tot zijn geheele karakter en zijn geheelen omgang uitstrekken. Hij was blijven stilstaan terwijl iedereen vooruitging. Hij begon nooit zelf een gesprek, of gaf een eigen opinie; doch zoodra er over een alledaagsch onderwerp werd gesproken, of zoodra een ander hem op weg hielp, rammelde hij er met verbazende snelheid op los. Hij had van tijd tot tijd tic douloureux en dan lag er als het ware een floers over hem heen; dan maakte hij iets minder leven dan anders; dan ging het namelijk niet onophoudelijk ret tet tet, altijd weer van voren af aan, over hetzelfde onderwerp. Hij was nooit getrouwd geweest, doch keek nog altijd uit naar een vrouw met geld. Hij was in het genot van een lijfrente van 300 pond's jaars; hij was bijzonder ijdel en ontzettend égoïstisch. Hij had den naam van een toonbeeld van beleefdheid te zijn en wandelde dagelijks in het park, en de Regentstreat op en af.

Die achtenswaardige personage had het voornemen opgevat zich bijzonder aangenaam te maken bij juffrouw Maplesone, of eigenlijk strekte zijn wensch om beminnelijk te zijn, zich tot het geheele gezelschap uit; juffrouw Tibbs had namelijk gedacht dat zij al heel slim deed, met aan de heeren te kennen te geven dat zij haar reden had om te denken dat de dames fortuin hadden, en aan de dames dat al de heeren "à pren-

dre" waren. Een beetje coquetteeren, dacht zij, kon geen kwaad om haar huis vol te krijgen, zonder juist andere gevolgen te hebben.

Mevrouw Maplesone was een intrigante weduwe van omstreeks vijftig: slim en redelijk mooi. Zij was vol lieve zorg voor haar dochters, hetgeen zij placht te toonen door het gezegde dat zij niets tegen een tweede huwelijk zou hebben, als zij er haar lieve meisjes door bevoordeelde; andere beweegredenen had zij natuurlijk niet. De "lieve" meisjes zelf waren in het geheel niet ongevoelig voor de voordeelen van een goed huwelijk. De een was vijf en twintig en de andere drie jaren jonger. Zij waren nu vier zomers achtereen op verschillende badplaatsen geweest; zij hadden gespeeld, zich in leeskamers vertoond, op balcons zitten lezen, verkocht in bazars, gedanst op partijtjes, sentimenteele gesprekken gevoerd; kortom, zij hadden alles gedaan wat ijverige meisjes doen kunnen, doch tot nogtoe zonder resultaat.

"Wat kleedt die meneer Simpson zich met een smaak," fluisterde Mathilde Maplesone haar zuster Julia in.

"Prachtig!" antwoordde de jongste. De schitterende personage op wien zij doelden, had een donker bruinen jas aan, met een fluweelen kraag en opslagen van dezelfde kleur, en zeer veel overeenkomst hebbende met het costuum van den grooten onbekende die zich, in de pantomime, verwaardigt voor "fat" te spelen.

"Wat een bakkebaarden!" zeide juffrouw Julia.

"Beelderig!" antwoordde haar zuster, "en wat een haar!" Zijn haar had veel van een pruik en onderscheidde zich door die fijne golving, die het sieraad uitmaakt der glanzige lokken dier meesterstukken van kunst: de wassenpoppen in de winkelkast van Bartellot in Regent-street; zijn bakkebaarden kwamen onder zijn kin bij elkander, de uiteinden hadden veel van bandjes waarmee zij vastgebonden werden, eer de wetenschap dat onnoodig had gemaakt, door haar gepatenteerde onzichtbare veeren.

"Het eten staat op tafel, juffrouw," zeide het knechtje, dat nu voor het eerst, in een opgeknapten zwarten jas zijns meesters, verscheen.

"O, — mijnheer Calton, wilt gij mevrouw Maplesone aan tafel geleiden?" De heer Simpson bood zijn arm aan juffrouw Julia; de heer Septimus Hicks geleidde de beminnelijke Mathilde, en zoo ging de stoet naar de eetzaal. De heer Tibbs werd nu aan het gezelschap voorgesteld en hij maakte drie achtereenvolgende buigingen voor de drie dames, ongeveer op de manier van een poppetje in een Friesche klok; waarna hij vlug zijn plaats aan het benedeneinde der tafel ging innemen, blijde dat hij achter de soepterrine kon wegschuilen, waar boven zijn hoofd precies uitkwam. De commensalen waren gezeten, om den anderen een heer en dame, als laagjes vleesch en brood op een schaal met sandwiches; daarna gaf juffrouw Tibbs aan James, het knechtje, een wenk om de deksels van de schalen te nemen; soep, zalm met kreeftensaus, met de gewone ap- en dépendenties, kwamen te voorschijn; aardappelen die er uitzagen alsof zij tot versteening waren overgegaan en stukjes geroosterd brood, in vorm en grootte gelijk aan dobbelsteenen.

"Soep voor mevrouw Maplesone, lieve," zeide de bedrijvige juffrouw Tibbs. Zij noemde haar man altijd "lieve" als er menschen waren. Tibbs, die zijn brood opat en reeds berekende hoe lang het duren zou eer hij een stukje visch kreeg, begon haastig soep te dienen, maakte een eilandje op het tafellaken en zette er zijn glas op, om het voor zijn vrouw te verbergen.

"Juffrouw Julia, mag ik u wat visch geven?"

"Als 't u blieft, heel weinig; o, dat is rijkelijk genoeg, dank u." (Nadat zij een stukje zoo groot als een okkernoot op haar bord had).

"Julia is een zeer kleine eetster," zeide mevrouw Maplesone tot den heer Calton.

De klopper gaf een enkelen tik. Hij at reeds visch met zijn oogen, hij antwoordde dus niets dan: "Ah."

"Lieve," zeide juffrouw Tibbs tot haar man, nadat iedereen van visch bediend was, "wat wilt gij hebben?" De vraag ging vergezeld van een wenk waaruit hij begrijpen moest dat hij geen visch mocht zeggen, omdat er niet veel meer was. Tibbs dacht dat de wenk een berisping over het eilandje op het tafellaken moest beteekenen, en antwoordde zonder de minste bedenking: "Wel, ik zal een stukje visch nemen, denk ik."

"Visch zegt ge, lieve?" (met nog dieper rimpels).

"Ja, lieve," antwoordde de leelijkert, met een uitdrukking op zijn gezicht of hij uitgehongerd was. De tranen sprongen juffrouw Tibbs bijna in de oogen, toen zij haar "ellendeling van een man" zooals zij hem inwendig noemde, het laatste eetbare stukje zalm dat er op den schotel was, op zijn bord gaf.

"James, geef dit aan meneer en neem het mes van meneer weg." Dat was een opzettelijke wraakneming, wijl Tibbs volstrekt geen visch zonder mes kon eten. Hij moest nu de brokjes zalm met een stukje brood en zijn vork van de eene plek van zijn bord naar de andere jagen, welke vruchtelooze pogingen om er iets van in zijn mond te krijgen, hij tot zeventien keeren herhaalde.

"Neem de borden weg, James," beval juffrouw Tibbs, "en breng het vleesch." Dat werd gezegd met de fluisterende stem waarmede dames doorgaans haar wenken aan de dienstboden geven, wanneer er gasten zijn; welk fluisteren, evenals het "ter zijde" op het tooneel, gewoonlijk duidelijk door iedereen gehoord wordt.

Nu volgde er een pauze eer de nieuwe ge-

rechten op tafel waren; een tusschentijd waarin de heeren Simpson, Calton en Hicks respectievelijk een flesch sauterne, bucellas of sherry aanstaken en met iedereen dronken, behalve met Tibbs. Geen mensch dacht ooit aan hem.

Er verliep een lange pauze tusschen den visch en de rib welker komst was aangekondigd.

Dat was een goede gelegenheid voor den heer Hicks. Hij kon de verzoeking niet weerstaan van het maken eener zeer toepasselijke aanhaling:

"Biefstuk is zeldzaam in dit ossenlooze land;
Men biedt ons lamsbout, cotelet of geitenvleesch.
Doch op een zondag of een andren feestdag soms.
Wordt er een lende of rib, aan 't spit gestoken.

"Al heel onfatsoenlijk," dacht juffrouw Tibbs, "zich zóo uit te laten."

"Ah," zeide de heer Calton, terwijl hij zich inschonk. "Tom Moore is mijn dichter."

"De mijne ook," zeide mevrouw Maplesone.

"De mijne ook," zeide juffrouw Julia.

"En de mijne," voegde de heer Simpson er bij.

"Prachtige verzen," hernam de deurklopper.

"Zeer," bevestigde de heer Simpson.

"Vooral Don Juan," antwoordde de heer Septimus Hicks.

"Julia's brief," zeide Mathilde.

"En kan er iets grootscher zijn dan "De Vuuraanbidders?" " vroeg Julia.

"Zeker niet," zeide Simpson.

"Of "Het paradijs en de Peri," " meende de oude fat.

"Ja, "Het paradijs en de Peri," " bevestigde Simpson, die bedacht dat hij er heerlijk afkwam.

"Dat is alles goed en wel," antwoordde de heer Septimus Hicks die, zooals reeds gezegd is, niets anders had gelezen dan Don Juan: "Waar zal men iets fraaiers vinden dan de beschrijving van het beleg, in het begin van den zevenden zang."

"Van beleg gesproken," zeide Tibbs, met een mondvol brood, "toen ik als volontair diende, in het jaar achttien honderd zes, riep onze commandant Sir Charles Rampart, op zekeren dag, toen wij exerceerden op het plein waar nu het Universiteitsgebouw staat, mij uit het gelid en zei: "Tibbs..."

"James, ga aan meneer zeggen dat hij mij de kippen zende, als hij ze niet wil snijden." Oogenblikkelijk ging de geschrikte exvolontair aan het werk en ontleedde de kippen, bijna even vlug als zijn vrouw een lamsbout sneed. Of hij ooit zijn verhaal heeft uitverteld, weet ik niet; doch al heeft hij het ooit gedaan, dan heeft toch niemand er naar geluisterd.

DE GEVANGENWAGEN. (blz. 116).

Wijl nu het ijs gebroken was, begonnen de nieuwe huisgenooten zich meer op hun gemak te voelen. Tibbs zeker het best, want hij begon onmiddellijk na den eten te slapen. De heer Hicks en de dames praatten welsprekend over poëzie en de opera en de brieven van lord Chesterfield, en de heer Calton liet op alles wat er gezegd werd een dubbel "ret tet" hooren.

Juffrouw Tibbs was ten hoogste ingenomen met alles wat mevrouw Maplesone zeide en, wijl de heer Simpson er met een glimlach op zijn gelaat bijzat en om de vier minuten "ja," of "zeker zeker," antwoordde, heette het dat hij volkomen begreep wat er gezegd werd. Zeer kort nadat de dames van tafel waren opgestaan, kwamen de heeren zich bij haar voegen. Mevrouw Maplesone en de heer Calton speelden tiktak en de jongelui maakten muziek en praatten wat met elkander. De dames Maplesone speelden de bekoorlijkste duo's en accompagneerden zich bij een guitar, die met hemelsblauwe lintjes versierd was. De heer Simpson zeide dat hij een en al verrukking was en de heer Hicks was in den zevenden hemel van poëzie, of den zevenden zang van Don Juan; hetgeen voor hem op hetzelfde neerkwam. Juffrouw Tibbs was opgetogen over haar commensalen en de heer Tibbs bracht den avond op zijn gewone manier door: hij sliep namelijk in, werd weer wakker, sliep weer in en werd tegen den tijd van het avondeten weer wakker.

Wij zijn niet van plan de vrijheid van romanschrijvers te nemen en "de jaren te laten voortrollen", doch wij zullen den lezer verzoeken te willen vooronderstellen dat er een half jaar verloopen is sedert het door ons beschreven diner, en dat de commensalen van juffrouw Tibbs in dien tijd met elkander zongen en dansten, naar comedie's en tentoonstellingen gingen, zooals heeren en dames die samen wonen meestal doen. Verder verzoeken wij den lezer zich, na het genoemde tijdverloop, voor te stellen dat de heer Septimus Hicks op zekeren morgen in de vroegte, in zijn slaapkamer (een zolderkamertje aan de straat) een briefje van den heer Calton ontving, waarin hem verzocht werd zoo spoedig mogelijk eens in de kamer van den heer Calton (tweede verdieping achter) te komen.

"Zeg aan den heer Calton dat ik aanstonds kom," zeide de heer Septimus tot het knechtje. "Wacht even. Is de heer Calton ongesteld?" vroeg de zenuwachtige hospitaalbezoeker, terwijl hij een chambercloak aantrok, die veel van het patroon van een katoenen deken had.

"Niet dat ik weet, mijnheer," antwoordde de jongen. "Ik vond wel dat hij er wat soezerig uitzag en dat zou ook geen wonder zijn."

"Zoo; daaruit zou niet blijken dat hij ziek moet zijn," antwoordde Hicks onwillekeurig. — "Nu, het is goed; ik zal aanstonds komen." Het knechtje rende met de boodschap naar beneden en de opgewonden Hicks bijna onmiddellijk achter hem aan.

"Tik, tik." — "Binnen!" — De deur gaat open en Hicks ziet den heer Calton in een grooten stoel zitten. Daarop volgen wederkeerige handdrukken en de heer Hicks wordt verzocht plaats te nemen.

Een korte pauze. De heer Hicks kucht en de heer Calton neemt een snuifje. Nu zij bij elkander waren, wisten geen van beide partijen wat zij zeggen zouden. De heer Septimus Hicks brak het eerst de stilte.

"Ik heb een briefje ontvangen," zeide hij, met een bevende stem, en zoo schor als een Janklaassen die verkouden is.

"Ja," antwoordde Calton.

"Hm, ja."

"Ja."

"Hoewel nu dat gesprek zeer aangenaam moet geweest zijn, begrepen toch beide heeren dat er iets van meer belang te zeggen viel; daarom deden zij wat de meeste menschen in zulk een geval gedaan zouden hebben: zij keken naar de tafel alsof er heel wat bijzonders aan te zien was. Het ijs was nu evenwel gebroken en de heer Calton besloot het open te houden door flink op zijn doel af te gaan. Hij sprak altijd nog al met een deftigen omhaal.

"Hicks," zeide hij, "ik heb u laten roepen, om zekere overeenkomsten die hier in huis aanstaande zijn, in verband met een huwelijk."

"Met een huwelijk!" antwoordde Hicks, ademloos van spanning en zoo wat met een uitdrukking op zijn gezicht, waarbij die van Hamlet als hij den geest zijns vaders ziet, vergenoegd en bedaard kan heeten.

"Met een huwelijk," hernam de deurklopper. "Ik heb u verzocht bij mij te komen, om u te toonen welk een groot vertrouwen ik in u stel."

"En zult gij mij verraden?" vroeg Hicks gejaagd; hij vergat in zijn zenuwachtigheid zelfs een aanhaling uit don Juan.

"Ik u verraden? De vraag is, zult gij mij verraden?"

"Nooit! niemand zal ooit weten dat gij er de hand in hebt gehad," antwoordde de zenuwachtige Hicks, met een vuurrood gezicht en met haren die te berge rezen, alsof hij op den stoel eener electrizeermachine in volle werking zat.

"Dat moeten de menschen toch vroeger of later — altoos binnen het jaar — weten, dunkt mij," zeide de heer Calton, met een air van groote zelfvoldoening. "Wij kunnen toch kinderen krijgen."

"Wij! — Daar zoudt gij toch niet om treuren denk ik?"

"Waarachtig niet!"

"Neen, ik zou niet weten waarom," hernam de verbijsterde Hicks. Calton was te zeer ver-

diept in overpeinzing van zijn geluk dan dat hij het misverstand tusschen hem en Hicks kon opmerken; hij ging weer achterover in zijn stoel liggen en zeide zuchtend en sentimenteel: "O, Mathilde," en bracht zijn rechterhand aan den linkerkant, omstreeks ter hoogte van den vierden knoop, van beneden af geteld, van zijn vest. "O, Mathilde!"

"Welke Mathilde?" vroeg Hicks, en sprong op.

"Mathilde Maplesone," antwoordde Calton en sprong insgelijks op.

"En morgenochtend trouw ik met haar," zeide Hicks.

"Dat is gelogen!" riep Calton, "ik trouw met haar."

"Trouwt gij met haar?"

"Ja, ik trouw met haar."

"Gij, met Mathilde Maplesone?"

"Met Mathilde Maplesone."

"Juffrouw Maplesone zou met u trouwen?"

"Juffrouw Maplesone? Neen, mevrouw Maplesone."

"Goede hemel!" zei Hicks, en viel op zijn stoel neder. "Dan trouwt gij met de moeder en ik met de dochter!"

"Welk een allerzonderlingst toeval!" antwoordde Calton, "en lastig ook; want omdat Mathilde haar huwelijk voor haar dochters wil geheimhouden totdat het voltrokken is, wil zij zich niet gaarne tot den een of ander van haar vrienden wenden om getuige te zijn. Ik heb er juist in deze dagen ook tegen, met mijn kennissen over mijn trouwen te spreken, en daarom heb ik u laten verzoeken eens bij mij te komen, om u te vragen of gij de plaats van vader bij mij zoudt willen bekleeden."

"Ik betuig u dat ik het zeer gaarne zou gedaan hebben," zeide Hicks, op een toon van beklag, "maar zooals gij ziet ben ik dan juist in functie als bruidegom. De eene verhouding is dikwijls het gevolg van de andere; maar ik heb nog nooit iemand tegelijk zien trouwen en een ander uithuwelijken. Maar Simpson is er; die zal het wel willen doen."

"Dien vraag ik het liever niet," antwoordde Calton; "hij is zulk een ezel."

Daarop sloeg de heer Septimus Hicks zijn oogen naar het plafond en vervolgens naar den grond; eindelijk viel hem iets in. "Laat de man hier uit huis het doen," zeide hij, en met een reciteerde hij als bijzonder toepasselijk op Tibbs en het jonge paar:

> Almachtig God, de vurige oogen
> Haars vaders schieten vonken op het paar."

"Daar heb ik ook al aan gedacht," antwoordde de heer Calton; "maar, om de een of andere reden, die ik niet weet, is Mathilde er vreeselijk op gesteld dat juffrouw Tibbs niets merkt, eer alles is afgeloopen. Het is een vrouwelijke kieschheid die toch altoos natuurlijk is, niet waar?"

"Hij is het goedhartigste mannetje dat er op twee beenen loopt, als men hem goed weet aan te pakken," zeide de heer Septimus Hicks. "Als gij hem vraagt of hij er niets van aan zijn vrouw wil zeggen, en hem verzekert dat zij het hem niet kwalijk zal nemen, doet hij het terstond. Mijn huwelijk moet geheim blijven, om haar moeder en mijn vader; daarom mag hij niet klappen!"

In dat oogenblik werd er tweemalen zacht op de voordeur geklopt. Het was Tibbs; het kon niemand anders zijn, want niemand dan hij stond gewoonlijk vijf minuten lang zijn voeten af te vegen. Hij was uit geweest om de bakkersrekening te betalen.

"Mijnheer Tibbs," riep de heer Calton vriendelijk, over de balustrade der trap heen kijkende.

"Mijnheer?" antwoordde de man met het groezelige gezicht.

"Wilt gij zoo vriendelijk zijn even boven te komen?"

"Gaarne, mijnheer," antwoordde Tibbs, blijde dat er notitie van hem werd genomen. Toen hij binnen was, werd de deur zorgvuldig gesloten en nadat Tibbs zijn hoed op den grond had gezet (zooals de meeste beschroomde menschen doen), en de heeren hem verzocht hadden plaats te nemen, keek hij zoo ontsteld alsof hij voor de leden der Inquisitie gedaagd geworden ware.

"Mijnheer Tibbs," begon de heer Calton, met een gewichtig gezicht, "er is een onaangename zaak die mij noodzaakt u te raadplegen en te verzoeken er niet met uw vrouw over te spreken."

Tibbs stemde toe en was een en al nieuwsgierigheid wat de man kon uitgevoerd hebben; hij dacht dat hij op zijn minst de beste karaffen gebroken had.

"Ik ben in een eenigszins onaangenamen toestand, mijnheer Tibbs," hernam Calton.

De heer Tibbs keek Septimus Hicks aan, alsof hij dacht dat de onmiddellijke nabijheid van den heer Hicks oorzaak wezen kon van den onaangenamen toestand waarin de heer Calton zich bevond; doch wijl hij niet precies wist wat hij zeggen zou, liet hij niets dan den enkelvoudigen uitroep: "Gut!" hooren.

"Mag ik u verzoeken," hernam de deurklopper, "geen teekenen van verbazing te geven die door de dienstboden kunnen gehoord worden, wanneer ik u vertel dat twee commensalen hier uit huis morgen denken te trouwen."

Dat zeggende, schoof hij zijn stoel verscheiden voeten achteruit, om de uitwerking zijner onverwachte mededeeling te zien.

Indien Tibbs de kamer uitgestoven, naar beneden gehold en in den gang in zwijm gevallen ware; indien hij in zijn eerste angstige ver-

wondering het raam ware uitgesprongen, zou de heer Calton zijn gedrag veel minder onverklaarbaar hebben gevonden dan nu; want Tibbs stak eenvoudig zijn handen in zijn broekzakken en antwoordde met een zacht gegiggel:

"Dat heb ik wel gedacht."

"Zijt gij niet verwonderd, mijnheer Tibbs?" vroeg de heer Calton.

"God zegen je, neen, meneer," antwoordde Tibbs: "het is immers zeer natuurlijk, als twee jongeluî bij elkander wonen...."

"Zeker, zeker," antwoordde Calton met een onbeschrijfelijk genoeglijken trek op zijn gezicht.

"Gij vindt er dus niets onbehoorlijks in?" vroeg de heer Hicks, die Tibbs met toenemende verwondering gadesloeg.

"Neen, meneer; ik ben net eender geweest, toen ik zoo oud was als hij." En hij glimlachte vriendelijk.

"Wat moet ik mijn jaren drommels goed dragen," dacht de verrukte oude fat, wel wetende dat hij minstens tien jaren ouder was dan Tibbs.

"Nu dan, om terstond ter zake te komen," hernam hij, "ik wilde u vragen of gij er tegen hebt de rol van vader op u te nemen."

"Zeker niet," antwoordde Tibbs, nog altijd zonder een zweem van verbazing.

"Niet?"

"Inderdaad niet," herhaalde Tibbs, nog altijd zoo kalm als een kruik bier zonder kurk.

De heer Calton greep de hand van het onder den pantoffel staande mannetje en beloofde hem eeuwige vriendschap. Hicks, een en al bewondering en verrassing, deed hetzelfde.

"Beken het nu maar," zeide de heer Calton tot Tibbs, die zijn hoed opraapte; "waart gij toch niet verwonderd?"

"Dat geloof ik!" antwoordde Tibbs, zijn eene hand opheffend, "toen ik er eerst van merkte."

"Zoo plotseling opgekomen," zeide Septimus Hicks.

"Ik vind het zoo vreemd dat gij het mij vraagt," hernam Tibbs.

"Heel zonderling, ja," antwoordde de oude verliefde fat, waarop zij alle drie begonnen te lachen.

"Maar," zei Tibbs, de deur weer sluitende, welke hij reeds had open gedaan, en nu luidkeels lachende, "wat mij het meest benieuwt, is wat zijn vader er van zeggen zal."

De heer Septimus Hicks keek den heer Calton aan.

"Ja, maar ik heb gelukkig geen vader meer," antwoordde Calton, insgelijks lachende.

"Gij, neen; maar hij wel," antwoordde Tibbs.

"Wie?" vroeg Hicks.

"Wel hij."

"Wien bedoelt gij met hij? Kent gij mijn geheim? Bedoelt gij mij?"

"U! Neen, gij weet heel goed wien ik bedoel," antwoordde Tibbs, met een slim oogknipje.

"Wien bedoelt gij, om 's Hemels wil?" vroeg Calton die, evenals Hicks, verbijsterd was door die zonderlinge verwarring.

"Wel, Simpson natuurlijk," antwoordde Tibbs, "wien anders zou ik bedoelen?"

"Nu begrijp ik alles," zeide de aanhaler van Don Juan, "Simpson trouwt morgen ochtend met Julia Maplesone!"

"Zeker," bevestigde Tibbs, zeer in zijn noppes, "natuurlijk."

Men zou het penseel van een Hogarth moeten hebben — mijn pen schiet er te kort toe — om de uitdrukking te schetsen die zich allengs op de gelaatstrekken van Hicks en Calton openbaarde, op het hooren van dat onverwachte nieuws. Even onmogelijk is het te beschrijven (hoewel mijn lezeressen het zich misschien gemakkelijker kunnen voorstellen) hoe slim de drie dames het moeten aangelegd hebben om haar drie respectieve partners zoo om den tuin te kunnen leiden. In alle geval was het haar volkomen gelukt. De moeder wist volmaakt goed dat haar beide dochters dachten te trouwen en de jonge dames waren evengoed op de hoogte van de plannen harer eerwaardige moeder. Zij waren evenwel overeengekomen dat het veel beter staan zou indien zij wederkeerig den schijn aannamen van niets van elkanders verloving te weten; even wenschelijk was het dat de drie huwelijken op denzelfden dag voltrokken wierden, uit vrees dat de ontdekking van het eene geheime engagement, nadeelig op dat der anderen zou werken. Van daar de mystificatie der heeren Calton en Hicks en de omstandigheid dat de niets kwaads vermoedende Tibbs reeds vroeger zijn woord gegeven had.

Den volgenden morgen werd de heer Septimus Hicks met juffrouw Mathilde Maplesone in het huwelijk verbonden. De heer Simpson ging insgelijks een heilige verbintenis aan met juffrouw Julia, en Tibbs bekleedde de waardigheid van vader (voor het eerst in zijn leven). De heer Calton, die iets minder vurig verliefd was dan de beide jongelieden, was eenigszins getroffen door de dubbele ontdekking en, wijl hij eenige moeielijkheid ondervond in het vinden van iemand die de rol van vader voor zijn aanstaande vervulde, kwam het hem het best voor die moeielijkheid te ontduiken, door haar in het geheel niet te nemen. Doch de dame leverde met een gebroken hart een aanklacht bij de justitie tegen hem in, wegens trouwbreuk. Zij liet zich troosten met een bedrag van duizend pond sterling, welke de ongelukkige klopper haar moest uitkeeren. Nadat de heer Septimus al de hospitalen afgeloopen had, besloot hij voor goed heen te gaan. Zijn beleedigde vrouw woont nu bij haar moeder te Boulogne. Nadat de heer Simpson het ongeluk

had zijn vrouw te verliezen (die zes weken na het huwelijk wegliep met een officier, terwijl hij voor schuld, bij zijn kleermaker, in de gijzeling zat), en hij door zijn vader onterfd werd, die spoedig daarna stierf, was hij zoo gelukkig een vaste betrekking te krijgen bij een kapper van den eersten rang; hij had zich namelijk bij voorkeur op de wetenschap van haarknippen toegelegd. In die betrekking was hij natuurlijk meer dan eens in de gelegenheid, kennis te maken met de gewoonten en de denkwijze van zeker deel van den adel des rijks. Aan die omstandigheid hebben wij de schitterende proeven van zijn vernuft, zijn moderomans, te danken die, zoolang de goede smaak, zonder overdrijving en gemaaktheid, blijft bestaan, onfeilbaar het denkende gedeelte der natie zullen onderrichten en vermaken.

Wij behoeven hier slechts bij te voegen dat de arme juffrouw Tibbs door die mystificeerende verwarringen al haar huisgenooten kwijt raakte, op een na, dien zij het liefst zou hebben willen missen. Het ongelukkige mannetje kwam op dien algemeenen trouwdag half beschonken t' huis en had onder den invloed van zijn opgewondenheid en wanhoop, zelfs den moed de gramschap zijner vrouw te trotseeren. Sedert dien noodlottigen dag heeft hij altijd in de keuken gegeten, welk vertrek in het vervolg het uitsluitende tooneel van zijn geestigheid blijven zal; want juffrouw Tibbs heeft er een ledikant voor hem laten zetten dat over dag toegeslagen kan worden. Misschien kan hij in die afzondering nog eens de geschiedenis der volontairs uit vertellen.

De advertentie is op nieuw in de dagbladen verschenen. De uitwerking daarvan zullen wij voor een volgend hoofdstuk bewaren.

II.

"Nu," dacht juffrouw Tibbs, terwijl zij op een morgen in de Coramstraat in de voorkamer zat en bezig was den looper der trap naar de eerste verdieping te stoppen: "Het is toch nog al zulk een groot ongeluk niet; als ik maar een gunstig antwoord op mijn advertentie krijg, zal het huis wel weer spoedig vol zijn."

Juffrouw Tibbs bleef aan het maken van keperstoppen in den looper en luisterde onderwijl naar den brievenbesteller, dien zij hier en daar in de straat hoorde aankloppen. Alles was stil in huis. Er viel slechts éen geluid te hooren, namelijk van den ongelukkigen Tibbs, die in de achterkeuken bezig was de laarzen te poetsen en het werk accompagneerde met een gonzend geluid, dat het neuriën van een deuntje moest verbeelden.

De brievenbesteller kwam naderbij. Hij bleef staan, juffrouw Tibbs hield haar stopnaald onbewegelijk in de hoogte. Er werd geklopt, er volgde een gestommel in de brievenbus, het was een brief, franco.

In antwoord op de advertentie van I. T. dient dat F. I. zich het genoegen zal geven morgen ochtend ten uwent te komen.

F. I. hoopt dat I. T. het niet kwalijk zal nemen dat zij slechts éen dag te voren waarschuwt, hopende u niet ongelegen te komen, blijf ik uw dienstwillige dienaresse

Woensdag avond.

De kleine juffrouw Tibbs las en herlas dat fraaie stuk en hoe langer zij las, hoe meer zij in de war werd gebracht door dien overgang van den eersten op den derden persoon en van "ik" op F. I. en van I. T. op "u". Het schrift zag er uit als een streng garen die in de war is en het briefje was vernuftig in een onberispelijk vierkant toegevouwen; het adres stond in een hoekje aan de rechterhand in elkander gedrongen, alsof het zich schaamde. De achterzijde van het couvert was met een roode ouwel versierd, die, gevoegd bij eenige inktvlekken, veel geleek op een doodgetrapte zwarte tor. Eén ding was de verbijsterde juffrouw Tibbs nochtans duidelijk: dat er om twaalf uren iemand komen zou. In de zijkamer werd terstond dien dag voor den derden keer stof afgenomen, er werden drie of vier stoelen van hun plaats gerukt en zorgvuldig eenige boeken, half opengeslagen, hier en daar verspreid, om het vertrek iets huiselijks te geven. De traplooper werd op zijde geworpen en juffrouw Tibbs liep naar boven, om zich "op te knappen."

De klok der Nieuwe Sint Pancraskerk sloeg twaalf en tien minuten later deed die van De Vondelingen met prijzenswaardige beleefdheid hetzelfde. Een andere Heilige sloeg kwartier en toen kwam er een dame alleen, in een roodbruinen mantel, dito hoed, met een geheelen bloementuin er op, een witten voile voor haar gelaat en een groenen parasol, met een rand die een spinrag moest voorstellen, in de hand.

De dame (een dik mensch met een rood gezicht) werd in de zijkamer gelaten, juffrouw Tibbs kwam bij haar en de onderhandeling begon.

"Ik kom ten gevolge van uw advertentie," begon de dame, met een stem alsof zij veertien dagen achtereen op een herdersfluit gespeeld had.

"Ja wel," antwoordde juffrouw Tibbs, wreef langzaam in haar handen en keek de dame vlak in het gezicht, twee dingen welke zij bij soortgelijke gelegenheden deed.

"Het geld is geen bezwaar voor mij," hernam de dame, "mits ik een kalm en stil leven hebben kan."

Juffrouw Tibbs stemde dien zeer natuurlijken wensch volmondig toe.

"Ik ben voortdurend onder geneeskundige be-

handeling," ging de dame voort; "ik heb een vreeselijk eenzaam leven geleid; ik heb weinig vrede gevonden na den dood van mijnheer Bloss."

Juffrouw Tibbs keek de weduwe van den heer Bloss nog eens aan, en dacht dat de man in zijn tijd zeker weinig rust zou gehad hebben. Doch dat kon zij natuurlijk niet zeggen; zij zette dus een medelijdend gezicht.

"Ik zal u dikwijls moeten lastig vallen," hernam mevrouw Bloss, "maar ik wil er gaarne voor betalen. Ik ben nu onder een kuur die de grootste attentie vereischt. Ik moet iederen morgen om halfnegen een lamscotelet op bed hebben, en om tien uren nog een."

Juffrouw Tibbs gaf behoorlijk haar medelijden te kennen met iemand die zich in zulk een deerniswaardigen toestand bevond, en de vleeschetende mevrouw Bloss somde met buitengewone haast de verdere voorwaarden op. — "Dus, goed begrepen," eindigde zij, nadat zij het over de voorwaarden eens geworden waren: "ik krijg de voorkamer van de tweede verdieping tot slaapkamer."

"Ja, mevrouw."

"En gij hebt plaats voor mijn dienstmeisje Agnes?"

"O, zeker."

"En ik kan een van de kelders in gebruik krijgen voor mijn porter?"

"Met het grootste genoegen. James zal hem Zaterdag voor u in orde brengen."

"En 's Zondags kom ik aan tafel déjeuneeren," hernam mevrouw Bloss; "dan sta ik er opzettelijk vroeger voor op."

"Heel goed," antwoordde juffrouw Tibbs, op haar vriendelijksten toon; want zij had voldoende waarborgen gegeven en verlangd te krijgen en zij was er gerust op dat de dame geld in overvloed bezat. "Het treft zonderling," zeide juffrouw Tibbs, met wat zij een onweerstaanbaren glimlach achtte, "dat wij tegenwoordig ook een heer in huis hebben die een zeer zwakke gezondheid heeft, een meneer Gobler. Hij woont in de achterkamer."

"Hier naast?" vroeg mevrouw Bloss.

"Hier naast," bevestigde juffrouw Tibbs.

"Hoe zonderling!" riep de weduwe.

"Hij komt bijna nooit uit zijn bed," fluisterde juffrouw Tibbs.

"Gut!" antwoordde mevrouw Bloss, insgelijks fluisterend.

"En als hij er eenmaal uit is, dan is hij er bijna niet weer in te krijgen."

"Lieve tijd!" zeide de verbaasde mevrouw Bloss, en trok haar stoel dichter bij juffrouw Tibbs. "Wat scheelt hem?"

"Wel, om de waarheid te zeggen," antwoordde juffrouw Tibbs, op vertrouwelijken toon, "hij heeft in het geheel geen maag."

"Geen wat?" vroeg mevrouw Bloss met een uitdrukking van onmiskenbare bezorgdheid:

"Geen maag," herhaalde juffrouw Tibbs, hoofdschuddende.

"God zegen ons, welk een wonderlijk geval!" zeide mevrouw Bloss, zoo ontsteld, alsof zij de mededeeling letterlijk opvatte en zich verwonderde dat iemand zonder maag het noodig kon vinden zich ergens in den kost te besteden.

"Als ik zeg, geen maag," hernam de spraakzame juffrouw Tibbs, "bedoel ik dat hij een zeer slechte spijsvertering heeft en dat hij inwendig in zulk een slechten toestand verkeert, dat hij volstrekt geen dienst van zijn maag heeft; ja, het is een groote last."

"Ik heb nooit in mijn leven zoo iets meer gehoord!" zeide mevrouw Bloss. "Maar dan is hij nog erger dan ik."

"O ja," antwoordde juffrouw Tibbs, met de volste overtuiging, "veel erger;" want de dame met haar roodbruinen mantel maakte in het geheel niet den indruk van iemand die aan een maagkwaal lijdt.

"Gij hebt mij bepaald nieuwsgierig gemaakt," zeide mevrouw Bloss, opstaande. "Wat verlang ik om hem te zien!"

"Hij komt gewoonlijk eens in de week beneden," antwoordde juffrouw Tibbs; "gij zult hem Zondag zeker wel zien," en mevrouw Bloss moest zich met die vertroostende belofte vergenoegen. Zij ging dus langzaam naar beneden, onderweg haar kwalen opsommend, en juffrouw Tibbs volgde haar en deed bij iedere trede een uitroep van beklag. James, die er bestoven uitzag; want hij was bezig de messen te poetsen, kwam struikelend de keukentrap op, deed de voordeur open en, nadat de dames elkander vaarwel hadden gezegd, vertrok mevrouw Bloss en zocht den schaduwkant der straat op.

Wij behoeven nauwelijks te zeggen dat de dame welke wij daar juist hebben uitgelaten (en die nu door de beide meiden uit de ramen der tweede verdieping werd nagekeken), een zeer gemeen, dom en égoïstisch wezen was. Haar overleden betere helft was een vermaarde kurkensnijder geweest, in welke hoedanigheid hij een matig fortuin had vergaderd. Hij bezat geen andere familie dan een neef en geen andere vriendin dan zijn keukenmeid; de eerste had de brutaliteit hem op zekeren morgen vijftien pond te leen te vragen, en uit wraak trouwde hij den volgenden dag met de laatste, onmiddellijk daarna maakte hij zijn testament, sprak daarin met diepe verontwaardiging over zijn neef (die zich zelf en twee zusters van honderd pond 's jaars onderhield) en liet zijn gansche bezitting na aan zijn vrouw. Hij werd ziek na het ontbijt en stierf na den eten. Op zijn graf staat een monument dat veel van een schoorsteenstuk heeft, waarop zijn deugden worden geroemd en zijn verlies wordt betreurd. Hij heeft nooit een wissel geweigerd of een cent weggegeven.

De eenige erfgenaam diens edelaardigen mans was een zonderling mengsel van slimheid en eenvoudigheid, mildheid en gemeenheid. Bij haar opvoeding kon zij zich geen aangenamer leven voorstellen dan als commensales, en wijl zij niets te doen en niets te wenschen over had, verbeeldde zij zich natuurlijk dat zij lijdende moest zijn, een verbeelding waarin zij door haar dokter en haar dienstmeisje Agnes ijverig werd gesteund; beiden moedigden, om redenen welke zij zelf het best wisten, al haar dwaze begrippen aan.

Sedert de ramp die juffrouw Tibbs getroffen had, was zij angstig geworden voor het in huis nemen van jonge meisjes. Haar tegenwoordige commensalen waren allen heeren der schepping en zij maakte hen aan tafel met de aanstaande komst van mevrouw Bloss bekend. De heeren ontvingen het bericht met stoïcijnsche onverschilligheid en juffrouw Tibbs wijdde al haar krachten aan de ontvangst der sukkelende dame. Op de tweede verdieping werd geveegd, geboend en gedwijld, totdat het water door het plafond der eerste verdieping heendrong. Helder witte spreien, gordijnen en handdoeken, karaffen zoo helder als kristal, blauwe lampetkommen en kannen, mahoniehouten meubels, verhoogden den luister en de geriefelijkheid der voor mevrouw Bloss bestemde appartementen. De beddepan was druk in gebruik en er werd alle dagen vuur in de kamer aangelegd. De goederen van mevrouw Bloss kwamen achtereenvolgens aan. Eerst kwam er een groote mand met s t o u t, en een parasol; daarna een menigte koffers, vervolgens een paar overschoenen en een handkoffertje, daarna een gemakkelijke stoel en een luchtkussen, vervolgens een menigte pakjes die er verdacht uitzagen en eindelijk mevrouw Bloss en Agnes in persoon; de laatste in een rood merinossen jasje, opengewerkte kousen, schoenen met kruisbanden, als een vermomde Columbine.

De drukte bij de intrede van den hertog van Wellington, als Kanselier der Universiteit te Oxford, was niets, vergeleken bij die van de komst van mevrouw Bloss in haar nieuwe woning. Weliswaar werd er geen toespraak gehouden door een doctor in de rechtsgeleerdheid, doch er waren verscheidene andere bejaarde dames tegenwoordig, die even gepaste dingen zeiden en zich zelf even goed verstonden. De coteletteneetster was zoo vermoeid van het verhuizen, dat zij niet vóor den volgenden morgen haar kamer uitkwam; er werden dus een paar coteletten, augurken, een pil, een kan s t o u t en andere geneesmiddelen, voor haar naar boven gedragen.

"Hoe vind u het, mevrouw," vroeg de praatzieke Agnes, nadat zij drie uren in huis geweest waren, "die juffrouw Tibbs is getrouwd."

"Getrouwd!" riep mevrouw Bloss en nam een pil en een teug s t o u t "getrouwd? Onmogelijk!"

"Wezenlijk, mevrouw," antwoordde de Columbine, "en haar man zit altijd — hi, hi, hi! — in de keuken."

"In de keuken!"

"Ja, mevrouw en — hi, hi, hi, de werkmeid, zegt dat hij alleen 's zondags binnen mag komen en dat juffrouw Tibbs hem dwingt de laarzen voor de heeren te poetsen; dat hij somtijds ook de glazen wascht, en dat hij eens op een ochtend, toen hij op het balcon stond om de glazen van den salon te wasschen, een heer aanriep die aan den overkant van de straat liep en die hier in huis geweest is: " "Dag meneer Calton," riep hij;" waarop het meisje zulk een lachbui kreeg, dat mevrouw Bloss in allen ernst bang was dat zij er in stikken zou.

"Wel, heb je van men leven!" riep mevrouw Bloss.

"Ja, en de meiden geven hem somtijds een glas grog en dan begint hij te huilen en zegt dat hij een hekel heeft aan zijn vrouw en de commensalen en dat hij lust zou hebben ze te kittelen."

"De commensalen?" riep mevrouw Bloss in ernst ongerust.

"Neen, de meiden!"

"O, is het anders niet," zeî mevrouw Bloss.

"Hij wou me al een zoen geven toen ik daar even op de keukentrap stond," hernam Agnes verontwaardigd; "maar ik heb het hem betaald gezet, den schavuit!"

Dat alles was maar al te waar. Altijd veronachtzaamd, afgesnauwd en naar de keuken verbannen, had het mannetje al den geest die er nog in den volontair had gezeten, verloren. Hij had niemand aan wie hij zijn hart kon uitstorten, dan de dienstboden, en hij was wel gedwongen haar tot zijn vertrouwelingen te maken. Het is niet minder vreemd dan waar dat de kleine zwakheden welke hij zich in zijn militaire loopbaan had aangewend, schenen te vermeerderen, naarmate hij alle geriefelijkheden missen moest. Hij werd geheel en al als knecht gebruikt.

Den volgenden morgen, een zondag, werd het ontbijt om tien uren in de voorkamer gereed gezet. Gewoonlijk werd er om negen uren ontbeten, doch op den rustdag ontbeet de familie altijd een uur later. Tibbs trok zijn zondagskleeren aan, een zwarten jas en een zomerbroek die hem te kort was, een heel groot wit vest, witte kousen, witte das en Blucher laarzen en begaf zich naar de voorkamer. Er was nog niemand en hij hield zich intusschen bezig met de melk uit de kan te lepelen.

Daar kwamen een paar pantoffels de trap afsloffen. Tibbs stoof naar een stoel en een heer van vijftig jaren, met een streng gelaat, bijna kaal hoofd en een zondagsblad in de hand, trad binnen.

"Goeden morgen, mijnheer Evenson," zeide Tibbs zeer nederig, met een gebaar dat het midden hield tusschen een knik en een buiging.

"Hoe vaart gij, mijnheer Tibbs," antwoordde de man van de pantoffels en begon zijn krant te lezen, zonder een woord meer te zeggen.

"Weet u ook of mijnheer Wisbottle vandaag thuis is?" vroeg Tibbs, enkel om iets te zeggen.

"Ik geloof het wel," antwoordde het strakke heerschap. "Van morgen om vijf uren floot hij al een deuntje, in zijn kamer naast de mijne."

"Hij houdt bijzonder veel van fluiten," antwoordde Tibbs, even giggelend.

"Ja; ik niet," was het laconieke antwoord.

De heer John Evenson was in het bezit van een onafhankelijk inkomen, hoofdzakelijk voortspruitende uit de huur van verscheiden huizen, welke hij in verschillende voorsteden van Londen bezat. Hij was een gemelijk ontevreden mensch. Hij was een radicaal en woonde veel openbare vergaderingen bij, enkel om zich te verzetten tegen alles wat er voorgesteld werd. De heer Wisbottle was daarentegen een streng conservatief. Hij was klerk bij een ministerie van binnenlandsche zaken, afdeeling boschwezen, welke betrekking hij nog al aristocratisch vond; hij wist op zijn duimpje wie er tot den hoogen adel behoorden, en waar die doorluchtige personages hun verblijf hielden. Hij had een goed gebit en een uitstekenden kleermaker. De heer Evenson zag op al die hoedanigheden met diepe verachting neder en het gevolg daarvan was dat zij altijd samen disputeerden, tot vermaak van de overige huisgenooten. Men moet weten dat de heer Wisbottle behalve zijn lust tot fluiten, ook nog een hoog denkbeeld had van zijn zangkunst. Er waren buiten hen nog twee andere commensalen, de heeren Alfred Tomkins en Frederik O'Bleary. De heer Tomkins was klerk op een wijnkooperskantoor, hij was kenner van schilderijen en had een wonderlijk oog voor het schilderachtige. De heer O'Bleary was een eerst onlangs ingevoerde Ier, in nog volkomen barbaarschen staat; hij was naar Engeland overgekomen om er apotheker, kantoorklerk, acteur, verslaggever, of alles te worden wat zich maar aanbood; hij was niet kieskeurig. Hij verkeerde op gemeenzamen voet met twee Iersche leden van het Parlement en zorgde dat al de huisgenooten franco konden correspondeeren. Hij droeg een pantalon met groote ruiten en keek onder de hoeden van alle dames welke hij tegenkwam; zijn manieren en zijn uiterlijk deden aan Orson denken.

"Daar komt de heer Wisbottle aan," zeide Tibbs, en onmiddellijk daarop verscheen de heer Wisbottle in blauwe pantoffels en bonten chambrecloak, en floot "D i p e à c e r".

"Goeden morgen, mijnheer," zeide Tibbs weder; het was nagenoeg het eenige wat hij ooit tegen zijne commensalen zeide.

"Hoe gaat het, Tibbs?" vroeg Wisbottle, genadig en hij liep naar het venster en floot harder dan ooit.

"Een mooie deun!" zeide Evenson spottend, zonder van zijn krant op te kijken.

"Het doet me pleizier dat hij je bevalt," antwoordde Wisbottle zeer in zijn schik.

"Zoudt ge niet denken dat het beter zou klinken als gij wat luider floot?" vroeg de bullebak.

"Neen, dat dunkt mij niet," antwoordde de onergdenkende Wisbottle.

"Wil ik je eens wat zeggen, Wisbottle," zei Evenson, die zijn nijdigheid nu al uren lang had ingehouden, "als je weer lust mocht hebben 's morgens om vijf uren je hoogsten deun te fluiten, zal ik je verzoeken het met je hoofd buiten het venster te doen. Als je dat niet verkiest, zal ik den triangel leeren en . . ."

De komst van juffrouw Tibbs (met haar sleutelmandje) belette hem zijn bedreiging te vervolgen.

Juffrouw Tibbs maakte haar verontschuldigingen dat zij wat laat beneden kwam; er werd gebeld, James bracht het theewater boven en kreeg bevel spek en geroosterd brood te brengen. Tibbs ging aan het lager einde van de tafel zitten, en begon waterkers te eten [1] alsof hij een tweede Nebucadnezar ware. Daarna kwamen de heeren O'Bleary en Alfred Tomkins aan tafel. Er werden morgengroeten gewisseld en de thee werd gezet.

"God zegen me!" riep Tomkins, die uit het venster had gekeken. "Wisbottle, gauw, kom eens kijken!"

De heer Wisbottle sprong van tafel op en iedereen keek naar buiten.

"Zie eens," zeide de kunstkenner, en plaatste Wisbottle in de rechte verhouding. "Nog een beetje hierheen; dáar, ziet ge hoe prachtig het licht op den linkerkant van dien gebroken schoorsteenpot van No 38 valt?"

"Hemel, ja, dat zie ik!" antwoordde Wisbottle vol bewondering.

"Ik heb nog nooit iets zoo prachtig tegen de heldere lucht zien afsteken," riep Alfred. Iedereen (behalve Evenson) deelde in de bewondering; want de heer Tomkins had den naam dat hij overal schoonheden zag, waar niemand anders ze ontdekken kon, en zeker, dien naam verdiende hij.

"Ik heb dikwijls een schoorsteenpot in Dublin opgemerkt, die nog veel beter effect maakte," zeide de vaderlandlievende O'Bleary, die nooit wilde erkennen dat Ierland ergens in achter stond.

[1] Een kruid dat iets van den smaak van onze bitterkers heeft, doch veel grover is.

De verzekering werd met blijkbaar ongeloof ontvangen, want de heer Tomkins verklaarde dat geen enkele schoorsteenpot in geheel Brittannie, gebroken of ongebroken, zoo heerlijk kon zijn als die van No. 38.

In dat oogenblik werd de deur opengerukt en Agnes verscheen, met mevrouw Bloss, die een paarschachtig rooden neteldoekschen japon, een groot gouden horloge met ketting en een aantal prachtige ringen met zware steenen aanhad. Al de heeren stonden op, om een stoel voor haar gereed te zetten en er had een algemeene voorstelling plaats. De heer John Evenson maakte een bijna onmerkbare hoofdbuiging; de heeren Frederik O'Bleary, Alfred Tomkins en Wisbottle bogen als knipmessen, Tibbs wreef zich in de handen en draaide in het rond. Hij kneep zijn eene oog dicht en maakte knipoogjes met het andere tegen Agnes, zooals de anderen zeiden. Doch wij voor ons beschouwen dat als laster.

Juffrouw Tibbs vroeg mevrouw Bloss fluisterend naar den staat van haar gezondheid, en mevrouw Bloss antwoordde met verheven minachting voor taalkennis, op de meest voldoende manier op de verschillende informatiën; daarop volgde een pauze, waarin de eetwaren met verbazende snelheid verdwenen.

"Gij hebt u laatst zeker zeer geamuseerd met het kijken naar de dames die op receptie gingen, mijnheer O'Bleary?" vroeg juffrouw Tibbs, in de hoop van een gesprek aan den gang te krijgen.

"Ja," antwoordde Orson, met een mondvol geroosterd brood.

"Gij hadt zeker nog nooit zoo iets gezien?" vroeg Wisbottle.

"MET EEN HUWELIJK!" ANTWOORDDE HICKS, ADEMLOOS VAN SPANNING. (blz. 122).

"Neen, behalve de receptie's bij den Lord Luitenant," antwoordde O'Bleary.

"Zijn die even luisterrijk als de recepties aan het hof?"

"O, veel prachtiger!"

"Gut! Ik weet het niet," zeide de aristocratische Wisbottle; "de douairière Markiezin van Publiekebeurs had een prachtig toilet en de baron von Slappenbachenhausen ook."

"Waarom was hij aan het hof gepresenteerd?"

"Omdat hij in Engeland kwam."

"Dat dacht ik wel," gromde de radikaal; "men zal nooit hooren dat die soort van ke-

rels aan het hof gepresenteerd worden omdat zij het land uitgaan. Zij weten ook wel waarom zij blijven."

"Of zij moeten een baantje krijgen," zeide mevrouw Bloss, zich met een flauwe stem in het gesprek mengende.

"Nu," zei Wisbottle, dat punt in het midden latende, "het is in alle geval mooi om te zien."

"En hebt gij er nooit bij gedacht," vroeg de radikaal, die nooit den vrede kon bewaren, "dat gij voor al dat moois betaalt?"

"Zeker wel," antwoordde Wisbottle, die dat antwoord voor een dooddoener hield, "maar ik heb het er voor over."

"Nu dan, ik denk het er bij en ik heb het er niet voor over," hernam John Evenson. "Waarom zou ik? Waarom zou ik, vraag ik?" herhaalde de politicus, en hij legde zijn krant neder en sloeg met zijn knokkels op de tafel. "Er zijn twee groote beginselen: vraag en..."

"Een kopje thee als 't je blieft, lieve?" viel Tibbs in de rede.

"En aanbod."

"Mag ik u verzoeken eens aan te nemen en aan Tibbs te geven?" vroeg juffrouw Tibbs.

Daardoor werd de draad der redeneering afgebroken. John Evenson dronk zijn kopje leeg en nam zijn krant weder op.

"Als het mooi weer blijft," zeide de heer Alfred Tomkins, zich tot het geheele gezelschap wendende, "rijd ik van daag naar Richmond, en kom met de boot terug. Er zijn prachtige effecten van licht en schaduw op de Theems; het contrast tusschen het blauw van de lucht en het geele water is dikwijls verbazend mooi. En de heer Wisbottle neuriede:

"Vloei voort, gij blinkende rivier."

"Wij hebben prachtige stoombooten in Ierland," zeide O'Bleary.

"Dat geloof ik wel," zeide mevrouw Bloss, blijde dat er over iets gesproken werd waarover zij kon meepraten.

"En men heeft er allen mogelijken comfort," hernam O'Bleary.

"Dat heb ik ondervonden," antwoordde mevrouw Bloss. "Toen mijn man leefde, moest hij dikwijls om zaken in Ierland zijn; dan ging ik mee, en waarachtig de ligging van de heeren en dames was vreeselijk pleizierig."

Tibbs, die naar het gesprek geluisterd had, wilde een vraag in het midden brengen, doch zweeg op een wenk van zijn vrouw. De heer Wisbottle lachte en zeide dat Tomkins iets geks zeî en Tomkins lachte ook en antwoordde dat het niet waar was.

Het ontbijt liep gewoon af. Het gesprek begon te kwijnen en de aanzittenden begonnen met hun lepeltjes te spelen. De heeren keken uit de ramen, liepen in de kamer op en neder en toen zij bij de deur waren, dropen zij, de een na den ander af. Tibbs ging op bevel van zijn vrouw naar de achterkamer om het weekboekje van den groenboer te collationeeren, zoodat juffrouw Tibbs en mevrouw Bloss eindelijk alleen overbleven.

"Och heer," zei mevrouw Bloss, "ik ben akelig flauw; het is toch zonderling" (dat was het, in aanmerking genomen dat zij dien morgen vier pond aan vaste spijzen had gegeten). "Maar à propos, ik heb meneer Hoeheethij niet gezien."

"Den heer Gobler?" vroeg juffrouw Tibbs.

"Juist."

"O," hernam juffrouw Tibbs; "hij is een allerzonderlingst mensch. Alles wat hij gebruikt, wordt hem boven gezonden en somtijds komt hij in geen weken zijn kamer uit."

"Ik heb nog niets van hem gehoord of gezien," herhaalde mevrouw Bloss.

"Gij zult van avond zeker wel van hem hooren," antwoordde juffrouw Tibbs; "want 's Zondags avond kreunt hij nog al."

"Ik heb nog nooit in iemand zóo veel belang gesteld," riep mevrouw Bloss. Daarop werd het gesprek afgebroken; dokter Wosky werd aangediend en behoorlijk binnengelaten. Hij was een mannetje met een rood gezicht, natuurlijk in het zwart, met een stijve witte das. Hij had een zeer goede praktijk en veel middelen, welke hij verzameld had door het onveranderlijk toegeven in de ergste verbeeldingen van zijn vrouwelijke patienten. Juffrouw Tibbs wilde de kamer uitgaan, doch werd dringend verzocht te blijven.

"Wel, mijn lieve mevrouw, hoe gaat het?" vroeg Wosky op sussenden toon.

"Heel naar, dokter; heel naar," fluisterde mevrouw Bloss.

"Ja, we moeten ons ontzien," zeide de meegaande dokter, terwijl hij den pols zijner belangwekkende patient voelde.

"En hoe is het met den eetlust?"

Mevrouw Bloss schudde haar hoofd.

"Onze vriendin vereischt groote zorg," zeide Wosky tot juffrouw Tibbs, die natuurlijk toestemde. "Ik hoop intusschen haar, met Gods hulp, weder sterk en flink te maken."

Juffrouw Tibbs dacht nieuwsgierig hoe de patient wel wezen zou als zij sterk en flink was.

"We moeten de maag een prikkel, eenige opwekking geven," zeide de slimme Wosky, "goed en overvloedig voedsel en bovenal moeten de zenuwen bedaard gehouden worden, we mogen niet toegeven aan onze gevoeligheid. We moeten het er goed van nemen," eindigde hij en stak de belooning voor zijn visite [1] in zijn zak, "en moeten ons rustig houden."

"Die lieve man," zei mevrouw Bloss, toen de dokter in zijn koetsje stapte.

[1] Een doktersvisite wordt in Engeland veelal terstond betaald.

"Allerliefst; een echte damesdokter," zeide juffrouw Tibbs, en dokter Wosky reed heen om meer andere teere dames voor den gek te houden en zijne zakken te vullen.

Wijl wij reeds eenmaal aanleiding hadden een diner bij juffrouw Tibbs te beschrijven en haar diners gewoonlijk alle op elkander geleken, zullen wij onze lezers niet vermoeien met een verslag der huishoudelijke schikkingen.

Wij zullen daarom tot belangrijker gebeurtenissen overgaan en nog met een enkel woord zeggen, dat de geheimzinnige huurder der achterkamer een lui égoïstisch hypochonder wezen was, dat altijd klaagde en nooit ziek was. Wijl zijn karakter in veel opzichten op dat van mevrouw Bloss geleek, ontstond er weldra een zeer warme vriendschap tusschen die twee. Hij was lang, bleek en mager; hij verbeeldde zich altijd dat hij ergens hevige pijn had en trok gewoonlijk een pijnlijk gezicht; ongeveer alsof hij, plotseling, zijn voet in een tobbe met te heet water had gezet.

Gedurende twee of drie maanden nà de komst van mevrouw Bloss in de Coramstraat, werd John Evenson hoe langer zoo sarkastischer en slechter van humeur; er was iets zoo gewichtigs in zijn manieren, alsof hij een belangrijke ontdekking had gedaan en slechts op een gelegenheid wachtte haar te openbaren. Die gelegenheid kwam.

Op zekeren avond zaten de commensalen onder hun gewone bezigheden bij elkander. De heer Gobler en mevrouw Bloss zaten aan een speeltafeltje, kaart te spelen, de heer Wisbottle beschreef halve cirkels op het pianostoeltje, sloeg de bladen om van een muziekboek dat op de piano lag en neuriede, hoogst welluidend; Alfred Tomkins zat aan de ronde tafel en teekende een kop die veel grooter was dan de zijne; O'Bleary las in Horatius en deed zijn best om een gezicht te zetten alsof hij het begreep, en John Evenson had zijn stoel dicht bij het werktafeltje van juffrouw Tibbs getrokken, en praatte met haar, op zachten ernstigen toon.

"Ik kan u verzekeren, juffrouw Tibbs," zeide de radikaal, en legde zijn wijsvinger op het stuk neteldoek waaraan zij naaide, "dat ik alleen door belangstelling in uw welzijn tot mijn mededeeling gedrongen werd. Ik zeg nog eens: ik vrees dat Wisbottle de liefde tracht te winnen van het jonge meisje, Agnes; dat hij haar dagelijks ontmoet in de provisiekamer van de eerste verdieping. Ik heb daar, toen ik in mijn slaapkamer was, gisteravond laat stemmen gehoord; ik deed onmiddellijk mijn deur open en sloop stil naar het portaal; daar zag ik Tibbs die, schijnt het, ook al in zijn rust gestoord was geworden. — Mijn gunst, juffrouw Tibbs, wat krijgt u een kleur!"

"Och, neen, het is niets," antwoordde juffrouw Tibbs gejaagd; "het is hier zeker wat warm."

"Kleur!" riep mevrouw Bloss aan haar speeltafeltje.

"Als ik dacht dat het meneer Wisbottle was," zeide juffrouw Tibbs, na eenig zwijgen, "zou hij onmiddellijk het huis uit moeten."

"Uit!" riep mevrouw Bloss weer.

"En als ik wist," ging de hospita, met een dreigend gezicht, voort, "dat Tibbs hem hielp dan zou ik hem..."

"Troef!" riep mevrouw Bloss.

"O, neen," antwoordde Evenson op bedarenden toon (en hij hield zoo van stoken), "ik hóop dat meneer Tibbs er niets mede te maken heeft, ik vind hem altijd zoo doodonschuldig."

"Dat heb ik totnogtoe ook altijd gevonden," snikte het arme vrouwtje, onder een stortvloed van tranen.

"Bedaar! Bedaar, juffrouw Tibbs; bedenk toch dat de anderen ons zien; schei toch uit!" vermaande John Evenson, in de vrees dat zijn geheele plan zou mislukken. "Wij zullen de zaak met de meeste zorg uit de wereld helpen en ik maak er mij een genoegen van u daarin te helpen."

Juffrouw Tibbs lispelde een dankbetuiging.

"Als gij van avond denkt dat iedereen zich te slapen heeft gelegd," zeide Evenson plechtig, "en gij zonder licht bij de deur van mijn slaapkamer wilt komen, bij het raam, dan zullen wij, dunkt mij, ontdekken wie de in de zaak betrokken personen zijn; daarna kunt gij dan naar goedvinden handelen."

Juffrouw Tibbs liet zich gemakkelijk overreden; haar nieuwsgierigheid was opgewekt, haar jaloezie was gaande gemaakt en zij nam terstond het voorstel aan; zij vatte haar naaiwerk weder op, John Evenson liep, met zijn handen in zijn zakken, de kamer op en neder en keek alsof er niets gebeurd was. Het spel van mevrouw Bloss en den heer Gobler was uit en het gesprek begon op nieuw.

"Zeg eens, O'Bleary," begon Wisbottle zich op zijn krukje omdraaiend, met zijn gezicht naar het gezelschap, "hoe vondt gij den Vauxhall laatst?"

"Och, het ging nog al," antwoordde Orson, die opgetogen was geweest over de geheele voorstelling.

"Ik heb nooit zoo iets moois gezien als die toeren van Kapitein Ross, gij?"

"Neen," antwoordde de echte Vaderlander, met het gewone voorbehoud: "behalve in Dublin."

"Ik heb graaf Canky en Kapitein Fitz Thompson in de tuinen gezien," zeide Wisbottle; "zij schenen er ook schik in te hebben."

"Dan zal het zeker wel mooi geweest zijn," spotte Evenson.

"Mij dunkt die witte beeren waren mooi gemaakt," meende mevrouw Bloss. "zij zagen er in hun witte vachten precies uit als Poolsche bee-

ren, vindt gij dat ook niet, mijnheer Evenson?"

"Ik vind dat zij meer van omnibusknollen hadden," antwoordde Malcontent.

"Ik zou nog al pleizier in den avond gehad hebben," hijgde de heer Gobler, "maar ik heb er aanstonds kou gevat en kreeg onmiddellijk weer meer pijn! Ik heb verscheiden stortbaden moeten nemen, eer ik mijn kamer weer uit kon."

"Die stortbaden zijn een heerlijk middel!" riep Wisbottle.

"Uitstekend!" zeide Tomkins.

"Verrukkelijk!" viel O'Bleary in (Hij had er eens een te koop gezien bij een blikslager).

"Het zijn walgelijke dingen," zeide Evenson, die zijn afkeer uitstrekte tot bijna ieder voorwerp dat bestond, mannelijk, vrouwelijk of onzijdig.

"Walgelijk, mijnheer Evenson?" vroeg Gobler, op een toon van diepe verontwaardiging. "Walgelijk? Zie eens hoeveel nut zij stichten en hoe menig leven er door behouden is geworden, door het bevorderen van de uitwaseming."

"Bevordering van uitwaseming, het mocht wat!" gromde John Evenson, eensklaps zijn wandeling over de ruiten van het kleed stakende, "ik ben vroeger ook zulk een ezel geweest dat ik er een in mijn slaapkamer heb genomen. Ik heb er eens gebruik van gemaakt en het heeft me voor goed genezen, want het enkele gezicht van het ding deed mij, nog een half jaar naderhand, het zweet uitbreken."

Dat gezegde werd met een algemeen gegiggel aangehoord en eer het nog had opgehouden, bracht James het souper binnen, namelijk het overschot van een lamsbout die zijn debut des middags had gemaakt, brood, kaas, een stipje boter in een woud van peterselie, een heele noot in het zuur en een gedeelte van een andere, enz. Daarop verdween het knechtje en kwam nog eens met een blad met glazen en kannen heet en koud water. De heeren haalden hun cognac voor den dag; de meid kwam de blakers op een zijtafeltje zetten en de dienstboden gingen naar bed.

Nu werden de stoelen om de tafel geschoven en het gesprek ging op de gewone wijze zijn gang. John Evenson, die 's avonds nooit iets gebruikte, bleef op de canapé hangen en vermaakte zich met iedereen tegen te spreken. O'Bleary at zooveel als hij laden kon, waarover juffrouw Tibbs diep verontwaardigd was; mevrouw Bloss en de heer Gobler praatten gezellig over het innemen van pillen en andere onschuldige amusementen, en Tomkins en Wisbottle begonnen te disputeeren; namelijk luid en hevig te praten, waarbij zij zich weerkeerig vleiden met de gedachte dat zij elkander de loef afstaken, terwijl zij geen van beiden recht duidelijk wisten waarover zij het eigenlijk hadden. Zoo gingen er een paar uren om, waarna de commensalen en de blakers achtereenvolgens naar de slaapkamers vertrokken. John Evenson trok zijn laarzen uit, sloot zijn deur en besloot op te blijven totdat de heer Gobler naar zijn kamer gegaan was, want die bleef altijd nog een uur nadat al de anderen naar boven waren gegaan, in den salon zitten kreunen en medicijnen innemen.

De Coramstraat was in diepe rust verzonken; het was nagenoeg twee uren in den nacht. Nu en dan rolde een huurrijtuig voorbij, en van tijd tot tijd stootte een procureursklerk, op zijn weg naar huis, naar Somerstown, met zijn ijzeren hakken op het kelderluik, met een geraas dat veel van dat van een draaiend braadspit had. Er klonk een zacht eentonig geluid, waardoor het romaneske van het sombere tooneel nog verhoogd werd. Het was het water dat in No 11 werd binnengelaten.

"Nu zal hij wel slapen," zeide John Evenson bij zich zelf, toen hij met voorbeeldig geduld nog een uur gewacht had, nadat de heer Gobler naar zijn slaapkamer was gegaan. Hij luisterde eenige oogenblikken, alles was volmaakt stil in huis; hij blies zijn kaars uit en deed de deur van zijn kamer open. Het was zoo donker op het portaal dat men geen hand voor oogen zien kon.

"S, s, t," fluisterde de kwaadspreker.

"Hsh," kwam er tot antwoord.

"Zijt gij het, juffrouw Tibbs?"

"Ja, meneer."

"Waar?"

"Hier," en allengs werd de nevelige gedaante bij het raam zichtbaar, als de geest van Koningin Anna in de tentscène in Richard.

"Hierheen, juffrouw Tibbs," fluisterde de verrukte bemoeial; "geef mij een hand! Zoo! Wie die twee nu ook zijn, zij zijn nu in de provisiekamer, want ik heb uit mijn venster naar beneden gekeken en gezien dat zij hun kaars hebben omgegooid en nu in donker zitten. Gij hebt toch geen schoenen aan, wel?"

"Neen," antwoordde juffrouw Tibbs, die nauwelijks spreken kon, zoo beefde zij.

"Nu, ik heb ook mijn laarzen uitgetrokken; wij kunnen dus naar beneden gaan, tot vlak bij de deur van de provisiekamer." Zij gingen dus en iedere tree van de trap kraakte als een mangel op Zaterdagmiddag.

"Het is Wisbottle met nog iemand," fluisterde de radikaal opgewonden, toen zij eenige oogenblikken geluisterd hadden.

"Stil toch; laat ons hooren wat zij zeggen," fluisterde juffrouw Tibbs, die nu zóo nieuwsgierig was, dat zij er alles anders om vergat.

"Ja, als ik u maar kon gelooven," fluisterde een vrouwelijke stem coquet, "zou ik mij verplicht rekenen mevrouw aan den man te helpen."

"Wat zegt zij?" vroeg Evenson, die niet zoo goed stond als juffrouw Tibbs.

"Zij zegt dat zij haar mevrouw van kant wil helpen! Die ellendige meid! Zij beramen een moord!"

"Ik weet dat gij geld noodig hebt," klonk weer de stem, die van Agnes bleek te zijn, "en als gij mij een wissel van vijfhonderd geeft, sta ik er voor in dat zij gauw genoeg vuur zal vatten."

"Wat zegt zij nu?" vroeg Evenson. Hij kon juist genoeg hooren om naar meer te verlangen.

"Ik geloof dat zij zegt dat de boel gauw genoeg vuur zal vatten," antwoordde de ontstelde juffrouw Tibbs. "Mijn boel is, Goddank, geassureerd!"

"Zoodra ik zeker van uw mevrouw ben, lieve kind," zeide een mannestem, met een Ierschen tongval, "kunt gij er op aan dat ge het geld krijgt."

"Genadige goedheid, het is O'Bleary!" riep juffrouw Tibbs.

"Die schurk!" zeide de verontwaardigde Evenson.

"Eerst moeten wij Gobler genoeg van haar geven."

"Ja, dat is zeker," antwoordde Agnes.

"Wat zeggen ze nu?" vroeg Evenson, bezwijkend van nieuwsgierigheid.

"Zij praten van meneer Gobler en van vergeven," antwoordde juffrouw Tibbs, ontzet over die opoffering van een menschenleven.

"En juffrouw Tibbs," ging O'Bleary voort. — Juffrouw Tibbs sidderde.

"Sst!" zei Agnes, op een toon van de grootste onrust, juist toen juffrouw Tibbs op het punt was van te bezwijmen. "S. s. t!"

"Er komt iemand boven," zeide Agnes tot O'Bleary.

"Daar komt iemand naar beneden," fluisterde Evenson tegen juffrouw Tibbs.

"Ga naar de huiskamer, meneer," zeide Agnes tot haar metgezel. "Daar kunt gij zijn, voordat, wie het òok wezen mag, aan de keukentrap is."

"Naar den salon, juffrouw Tibbs," fluisterde de verbaasde Evenson tegen zijn even verbaasde gezellin; en beiden gingen naar den salon en hoorden onderweg duidelijk twee personen loopen; den een naar boven, den ander naar beneden.

"Wat kan dat wezen?" fluisterde juffrouw Tibbs. "Het lijkt wel een droom. Ik zou voor geen geld in de wereld zóo gevonden willen worden."

"Hoe koddig!" fluisterde een van de nieuw aangekomenen. Het was Wisbottle.

"Dol!" antwoordde zijn metgezel, insgelijks fluisterend. Dat was Alfred Tomkins. "Wie zou dat gedacht hebben?"

"Ik heb het wel gezegd," hernam Wisbottle, wijs fluisterend. "Hij heeft haar al twee maanden het hof gemaakt. Ik heb het gezien toen ik van avond voor de piano zat."

"Denkt gij dan dat ik niets heb gezien?" viel Tomkins hem in de rede.

"Niet gezien!" ging Wisbottle voort. "Wel, ik heb hem tegen haar zien fluisteren en zij schreide; en ik wil er een eed op doen dat hij toen iets zeide van van nacht als wij allen te bed waren."

"Zij praten over ons'" zeide de ontstelde juffrouw Tibbs toen die pijnlijke achterdocht en het besef van haar toestand bij haar opkwamen.

"Ik weet het, ik weet het," antwoordde Evenson, in het treurige besef dat er geen ontkomen mogelijk was.

"Wat zullen we beginnen? Wij kunnen hier niet blijven!" riep juffrouw Tibbs, half gek van angst.

"Ik kruip in den schoorsteen," antwoordde Evenson, die wezenlijk meende wat hij zeide.

"Dat kan niet," antwoordde juffrouw Tibbs wanhopig; "het is een ingemetselde haard."

Sst," zeide John Evenson nog eens.

"Sst, Sst!" vermaande iemand beneden.

"Wat een verd . . d gesis!" riep Alfred Tomkins, die eenigszins verbijsterd werd.

"Dáar zijn zij!" riep de wijze Wisbottle, toen er iets in de provisiekamer ruischte.

"Luister!" riepen de beide jongelieden.

"Luister!" herhaalden juffrouw Tibbs en Evenson.

"Blijf van mij af, meneer!" zeide een stem in de provisiekamer.

"O, Hagnes!" riep weer een andere stem die duidelijk aan Tibbs behoorde, want niemand had zulk een stem als hij. "O, Hagnes; lief schepsel!"

"Houd u stil, meneer!" (een klap).

"Hag. . ."

"Houd u stil, meneer; ik schaam mij over u. Denk aan uw vrouw, meneer Tibbs. Blijf van mij af, meneer!"

"Mijn vrouw!" riep de dappere Tibbs, blijkbaar onder den invloed van grog en misplaatste liefde; "ik eb een ekel aan er! O, Hagnes, toen ik bij de volontairs diende in achttienhonderd en . . ."

"Ik zeg u dat ik zal schreeuwen. Houd u stil, meneer, zeg ik" (weer een stomp en geworstel).

"Wat is dat?" riep Tibbs ontsteld.

"Wat is wat?" vroeg Agnes, eensklaps onbewegelijk.

"Wel, dat!"

"Ja, nu hebt ge wat moois gedaan, meneer," zuchtte de verschrikte Agnes, toen er aanhoudend op de kamerdeur van juffrouw Tibbs geklopt werd.

"Juffrouw Tibbs! Juffrouw Tibbs!" riep mevrouw Bloss. "Juffrouw Tibbs, och, sta toch op" (En het geklop begon op nieuw).

"Och, heer, och heer!" riep de rampzalige

wederhelft van den ontaarden Tibbs. Zij klopt op mijn deur. Wij moeten ontdekt worden. Wat zullen zij denken?"

"Juffrouw Tibbs, juffrouw Tibbs!" en het kloppen duurde voort.

"Wat is er te doen?" riep eensklaps Gobler, uit zijn kamer komende.

"O, meneer Gobler!" riep mevrouw Bloss, onder behoorlijk stuipachtig snikken. "Ik geloof dat er brand is, of anders zijn er dieven in huis. Ik heb een vreeselijk leven gehoord!"

"Dat geloof ik, voor den duivel!" schreeuwde Gobler en liep naar zijn hol en kwam eenige oogenblikken daarna met een kaars in de hand terug. "Wat beduidt dat? Wisbottle! Tomkins! O'Bleary! Agnes! Wat drommel! Allen op en gekleed?"

Verbazend!" zeide mevrouw Bloss, die naar beneden was geloopen en den heer Gobler bij den arm had gevat.

"Juffrouw Tibbs moet oogenblikkelijk geroepen worden," zeide Gobler, en liep de voorkamer in... "Wat! Juffrouw Tibbs en mijnheer Evenson?"

"Juffrouw Tibbs en mijnheer Evenson!" herhaalde iedereen, toen het ongelukkige paar ontdekt werd: juffrouw Tibbs in een grooten stoel bij den haard en de heer Evenson naast haar.

Wij moeten het tooneel dat nu volgde aan de verbeelding onzer lezers overlaten. Wij zouden kunnen verhalen hoe juffrouw Tibbs flauw viel, en hoe de heeren Wisbottle en Alfred Tomkins hun vereenigde krachten inspanden om haar in haar stoel te houden; hoe de heer Evenson het geval uitlegde en hoe niemand hem blijkbaar geloofde; hoe Agnes de beschuldigingen van juffrouw Tibbs van zich af wierp, door het bewijs dat zij met den heer O'Bleary had onderhandeld, over haar te gebruiken invloed op de gezindheid van mevrouw Bloss; hoe de heer Gobler hem een bad koud water gaf door de mededeeling dat hij zelf reeds een huwelijksvoorstel aan mevrouw Bloss had gedaan en aangenomen geworden was; hoe Agnes uit haar dienst werd gezonden; hoe de heer O'Bleary het huis van juffrouw Tibbs ontruimde, zonder de voorafgaande betaling van zijn rekening, en hoe de teleurgestelde Ier uitvoer tegen Engeland en de Engelschen en beweerde dat er nergens fijn gevoel bestaat dan in Ierland. Wij herhalen: dat alles zouden wij *kunnen* verhalen, maar wij beoefenen gaarne onze zelfverlooching en laten het daarom liever aan de verbeelding onzer lezers over.

De dame welke wij als mevrouw Bloss hebben beschreven, bestaat niet meer; doch mevrouw Gobler wel. In een stille woning in Newington Butts, ver verwijderd van het woelige leven in dat groote kosthuis de wereld, verheugen de benijdenswaardige Gobler en zijn lieve vrouw zich in hun afzondering, gelukkig in hun kwalen, hun tafel, en hun medicijnen; in het leven gehouden door de dankbare gebeden van alle handelaars in dierlijk voedsel, drie mijlen in den omtrek.

Hier zouden wij gaarne besluiten, doch wij hebben ons nog van een pijnlijken plicht te kwijten. De heer en juffrouw Tibbs zijn, met onderlinge goedkeuring, van elkander gescheiden, en juffrouw Tibbs ontvangt de eene helft van de 44 pond, waarin zooals wij reeds zeiden, het inkomen van den heer Tibbs bestond. Hij brengt den avond van zijn leven in stille eenzaamheid door, in het genot van zijn jaarlijksch inkomentje. Hij woont te Wolworth en men beweert op onloochenbaar gezag dat hij zijn volontairsgeschiedenis in een herbergje dicht bij die stad heeft uitverteld.

De ongelukkige juffrouw Tibbs heeft besloten haar meubels op de verkooping te doen en een verblijf te verlaten waarin zij zoo veel heeft geleden. De heer Robins heeft de maatregelen daartoe op zich genomen en de schitterende hoedanigheden van dien letterkundige zijn nu gewijd aan de taak van het opstellen der eerste advertentie. Zij zal, onder meer schitterende afwisselingen, acht en zeventig woorden in hoofdletters bevatten en zes oorspronkelijke volzinnen tusschen aanhalingsteekens.

II.

AUGUSTUS MINNS EN ZIJN NEEF.

Augustus Minns was een ongetrouwd heer van omtrent veertig jaren, gelijk hij zeide; zijne vrienden zeiden omtrent acht en veertig. Altijd was hij even zindelijk en net; misschien had men hem eenigszins overdreven kieskeurig kunnen noemen, en hij leefde ook zeer afgetrokken. Doorgaans droeg hij eene bruine jas, zonder een enkel plooitje, eene lichtgekleurde broek, waarop geen vlekje te zien was, eene bijzonder net gestrikte witte das en keurige laarzen; en als hij uitging nam hij altijd eene bruin zijden paraplu met een ivoren knop mede. Hij was, gelijk hij zeide, een publiek ambtenaar; maar zijn rang was niet hooger dan klerk in *Somerset House*. Hij had evenwel een goed inkomen, terwijl zijn eigen vermogen, dat hij in effecten had belegd, 10,000 p. st. bedroeg, en hij woonde op gemeubileerde kamers in *Tavickstock Street* bij *Covent-Garden*, waar hij twintig jaren was blijven wonen, hoewel hij gedurig ongenoegen met zijn huisheer had, en dezen op den eersten dag van elk vierendeeljaars regelmatig waarschuwde, dat hij wilde verhuizen, welke waarschuwing hij echter telkens herriep.

Er bestonden twee soorten van wezens, die

hem met onbeschrijfelijk afgrijzen vervulden; dit waren kinderen en honden. Hij was niet boosaardig; maar het verdrinken van een hond of het vermoorden van een kind had hij altijd met genoegen kunnen aanzien. De gewoonten van deze schepselen waren strijdig met zijne gezetheid op orde; en de gezetheid op orde was in hem even sterk als de liefde tot het leven zelf. Hij had geene betrekkingen in of nabij Londen, behalve zijn neef Octavius Budden, over wiens zoon, dien hij nooit gezien had (want hij hield niet van den vader), hij bij volmacht peet was geworden.

Budden had als korenkooper een tamelijk vermogen verworven, en, dewijl hij zeer op het landleven gesteld was, een buitentje gekocht in de nabijheid van Stamford-Hill, waar hij nu woonde met zijne vrouw en zijn eenigen zoon Alexander Augustus Budden. Op zekeren avond, toen man en vrouw bij elkander zaten te praten, zich bezig houdende met de talenten van hun veelbelovend zoontje en de plannen voor zijne opvoeding, bracht de juffrouw haar echtgenoot onder het oog, hoe raadzaam het wezen zou, om den wil van hun zoon, hun neef Minns tot vriend te houden, en wist daarover zooveel te zeggen, dat Budden eindelijk het besluit nam om zijn best te doen, ten einde de kennis te vernieuwen.

"Ik zal het ijs breken," zeide hij, terwijl hij zijn glas brandewijn met water omroerde en zijdelings een blik op zijne vrouw wierp, om te zien welken indruk deze aankondiging zou maken, "door hem tegen zondag bij ons ten eten te vragen." — "Dan moest gij hem maar terstond een briefje schrijven," antwoordde juffrouw Budden. "Wie weet, als hij maar eens hier komt, krijgt hij misschien zin in onzen Alexander, en maakt hem universeel erfgenaam? — Sander! zet uwe voeten niet op de sporten van den stoel." — "Het zou wel mogelijk zijn," zeide Budden peinzende.

Toen Minns den volgenden morgen aan zijn ontbijt zat, nu een hapje etende, dan weder een blik werpende in de courant, die hij altijd doorlas van den titel tot aan den naam van den drukker, hoorde hij zeer hard aan de straatdeur kloppen, en kort daarop trad de meid binnen, om hem een kaartje over te geven, waarop met groote letters gedrukt stond: "Mr. Octavius Budden, Amelia Cottage (Juffrouw Budden heette Amelia), Poplar-Walk, Stamford-Hill."

"Budden?" riep Minns uit. "Wat drommel komt die ruwe kerel hier doen? Zeg dat ik nog slaap — of dat ik uit ben en nooit weer thuis zal komen — zeg wat gij wilt, als hij maar beneden blijft." — "Maar, mijnheer! daar komt hij al naar boven," antwoordde de meid; en dit bleek ook duidelijk door een vervaarlijk kraken van laarzen op de trap, vergezeld door een zonderling geluid, een ongeregeld getik, waarvan Minns de oorzaak niet had kunnen raden, al was het om zijn leven te doen geweest. — "Hm! laat mijnheer binnen!" zeide de ongelukkige. De meid vertrok, en Octavius trad binnen, voorafgegaan door een grooten witten hond, met krullend haar, roode oogen en geen merkbaren staart.

De oorzaak van het zonderlinge geluid was nu maar al te duidelijk opgehelderd. Het gezicht van den hond deed Minns beven van schrik.

"Hoe vaart gij, beste vriend?" riep Budden, toen hij binnentrad. Budden sprak altijd zeer hard, en herhaalde doorgaans hetzelfde gezegde eenige malen achtereen. "Hoe vaart gij, neef?" — "Hoe vaart gij, neef? ga zitten, als het u belieft," stotterde de verbaasde Minns, zoo beleefd als hij kon. — "Dank je — dank je — heel wel — en hoe gaat het u?" — "Bijzonder wel, dank je," antwoordde Minns, terwijl hij een duivelachtigen blik wierp naar den hond, die, met zijne achterpooten op den vloer en zijne voorpooten op de tafel, een stuk geboterd brood van de tafel haalde, om dat, met den boterkant op het tapijt, op te eten.

"O, gij deugniet!" zeide Budden tegen zijn hond. "Gij ziet, Minns, hij gelijkt naar mij; hij doet altijd alsof hij thuis was? — Maar ik ben verschrikkelijk warm, en heb honger ook. Ik kom heel van Stamford Hill loopen." — "Hebt gij al ontbeten?" vroeg Minns. — "Wel neen; ik kom bij u ontbijten. Trek daarom eens aan de schel, beste vriend, en laat nog een kopje geven, en de ham, als gij die hebt. Gij ziet, ik doe alsof ik thuis ben," vervolgde hij, terwijl hij met een servet het stof van zijne laarzen sloeg. "Ha — ha — ha! Ik heb waarachtig honger."

Minns trok aan de schel en deed zijn best om te glimlachen.

"Ik heb mij stellig nog nooit zoo warm geloopen," hervatte Octavius, terwijl hij zijn voorhoofd afveegde. "Maar hoe gaat het u, Minns? Bij mijne ziel, gij ziet er nog kostelijk uit; gij houdt bijzonder wel uw stand." — "Vindt gij dat?" zeide Minns, terwijl hij zijn best deed om nog eens te glimlachen. — "Wis en zeker." — "Varen uwe vrouw en — hoe heet hij ook weer — nog wel?" — "Sander — mijn jongen, meent gij — o ja, altijd wel. Maar met zulk eene woning als wij daar hebben, zou hij niet ziek kunnen wezen, al wilde hij. Toen ik het buitentje voor het eerst zag, met het tuintje voor de deur en het groene hek, en al het andere, zag het er zoo flink uit, dat ik eerst twijfelde of het niet wat te mooi voor mij was." — "Zou het niet beter wezen als gij de ham andersom sneedt?" viel Minns hem in de rede. Met een gevoel, dat onmogelijk kan beschreven worden, zag hij, hoe zijn bezoeker bezig was de ham tegen alle regels aan te snijden, of liever, te villen.

"Ik snijd haar liever zoo, dan vind ik het mager malscher," antwoordde Budden, geheel ongevoelig onder zijn misdrijf. "Maar zeg eens, Minns! wanneer komt gij ons eens opzoeken? Het buitentje zal u bevallen; dat zal het zeker. Amelia en ik spraken laatst nog van u, en toen zeide Amelia — nog wat suiker, als het u belieft; dank je! — toen zeide Amelia, zou neef Minns niet eens lust hebben — laat dat staan! — die duivelsche hond, hij scheurt uwe gordijnen — ha — ha — ha!"

Minns sprong op van zijn stoel, alsof hij een schok uit eene electrische batterij had gekregen. "Voort, marsch, de deur uit!" riep hij, maar bleef toch op een eerbiedigen afstand van den hond, daar hij dien morgen een geval van een dollen hond in de courant had gelezen. Met veel schreeuwen, en nadat men lang met een stok en eene paraplu onder de tafels had gepord, werd de hond eindelijk opgejaagd en de deur uitgedreven, waarop hij terstond in het portaal een allerjammerlijkst gehuil aanhief en te gelijk zijn best deed om al de verf van de deur te krabben.

"Een goede hond voor buiten," merkte Budden koeltjes aan, "maar hij is aan geen opsluiten gewoon. Maar wanneer komt gij nu, Minns? Neen-zeggen neem ik niet aan. Vandaag is het donderdag. Wilt gij zondag komen? Wij eten ten vijf ure. Zeg nu niet neen!"

Na zich lang te hebben laten dringen, nam Minns, nu geheel tot wanhoop gedreven, de uitnoodiging aan, en beloofde, dat hij den volgenden zondag kwartier vóór vijven op de minuut af, te Poplar-Walk zou zijn.

"Let nu op!" zeide Budden. "Alle half-uren rijdt er eene diligence van de Bloempot in Bishopgate Street. Bij de Zwaan laat gij u afzetten; dan ziet gij vlak aan den overkant een wit huis." — "En dat is uw huis?" zeide Minns, vol verlangen om een einde te maken aan het gesprek en aan het bezoek te gelijk. — "Neen, dat is mijn huis niet, maar van Grogus, den gewezen ijzerkooper. Ik wilde u juist verder zeggen: gij gaat dat witte huis langs, totdat gij stuit, en dan slaat gij rechtsaf, een stal voorbij; dan ziet gij dichtbij een muur, waarop met groote letters staat "voorzichtig voor den hond" (Minns huiverde), dien muur gaat gij langs, tot gij aan het eind komt, en dan vindt gij mijn huis van zelf." — "Goed — ik dank u — goedenmorgen!" — "Gij zult op uw tijd passen?" — "Zeker! Goedenmorgen!" — "Wacht eens, Minns! Ik heb u immers een kaartje gegeven?" — "Ja wel, ik dank u." En daarmede vertrok Octavius Budden, terwijl zijn neef den volgenden zondag te gemoet zag met aandoeningen, waarmede een doodarme dichter het wekelijksch bezoek van zijne huiswaardin verwacht.

Het werd zondag; de lucht was helder; troepen menschen snelden langs de straten, allen vol haast om het vermaak, dat zij zich op eene of andere wijze beloofden, te bereiken; alles zag er even vroolijk en opgeruimd uit, behalve Augustus Minns.

Het was fraai weder, maar tamelijk warm; en toen Minns, hoewel hij zorgvuldig den schaduwkant der straten hield, het einde van Treadneedle-Street had bereikt, was hij vrij moede, en bovendien was het laat geworden. Gelukkig echter stond er eene diligence voor de Bloempot te wachten, en Minns stapte daarin, op de verzekering van den voerman, dat hij binnen drie minuten zou afrijden, daar hij volgens de Parlements-acte volstrekt niet langer wachten mocht. Er verliep een kwartier, maar er kwam geene beweging in het rijtuig. Minns keek voor de zesde maal op zijn horloge.

"Hoe is het, koetsier, rijdt gij weg of niet?" schreeuwde Minns, terwijl hij zijn hoofd en zijn halve lijf uit het portier stak.

"Op het oogenblik, mijnheer!" antwoordde de voerman, die met zijne handen in zijne zakken stond te kijken en nog volstrekt geen haast scheen te hebben. "William, neem de deken af."

Na verloop van vijf minuten klom de voerman op den bok, waarop hij nog vijf minuten bleef stilzitten om de straat op en neer te kijken en alle voorbijgangers aan te roepen.

"Koetsier, als gij nu niet wegrijdt, stap ik er weer uit," zeide Minns, tot het uiterste gedreven door de gedachte, dat het zoo laat werd en hij onmogelijk meer op den bepaalden tijd in Poplar-Walk kon zijn.

"Ik rijd al weg, mijnheer!" was het antwoord, en nu reed ook de diligence omtrent driehonderd voetstappen ver en bleef toen weder staan. Minns kroop in een hoek van het rijtuig en gaf zich aan zijn noodlot over, toen eene juffrouw, een kind, eene hoededoos en parasol zijne medereizigers werden.

Het kind was zeer lief en aanhalig, zag Minns voor zijn vader aan en schreeuwde om bij hem te komen.

"Stil toch, liefje!" zeide de moeder, haar van ongeduld geweldig schoppenden lieveling met moeite vasthoudende; "die heer is papa niet."

"Goddank neen!" dacht Minns bij zich zelven, terwijl de eerste straal van genoegen sedert het begin van den dag als een weerlicht door het donker zijner rampzaligheid schoot.

Het aardige knaapje was even speelziek als aanhalig. Toen het zich overtuigd had, dat Minns zijn vader niet was, trachtte het zijne aandacht te trekken door met zijne morsige schoenen langs zijne lichtbruine broek te schrappen, hem met de punt van mama's parasol in de ribben te stompen, en andere kinderlijke guitenstreken uit te voeren, waarmede het zich op eene aangename wijze den tijd kortte.

Toen de ongelukkige Minns de Zwaan be-

reikte, bevond hij tot zijn grooten schrik, dat het reeds kwartier over vijven was. Het witte huis, de stal, het "voorzichtig voor den hond" en alle andere bakens werden voorbijgeloopen met eene snelheid, niet ongewoon bij iemand, die zijn etenstijd vreest te verzuimen. Na weinige minuten stond Minns voor een geel huis, met eene groene deur, koperen plaat en klopper, een groen tuintje er voor, namelijk een lapje zandgrond, met één rond en twee driehoekige bedden, waarin een taxisboompje, eenige rozestruiken en eene menigte madeliefjes stonden. De smaak van Budden en zijne echtgenoote was verder ten toon gespreid door twee Cupido's aan weerszijden van de deur geplaatst, op twee hoopen groote steenen met bontgekleurde horens en schelpen versierd. Toen Minns aan de deur klopte, werd zij geopend door een dwergachtig jongetje in een soort van half-livrei, die, nadat hij zijn hoed aan eene der twaalf koperen pennen in den gang had opgehangen, hem naar eene gezelschapskamer geleidde, die een fraai uitzicht had op de achtergevels der naburige huizen. Na de gewone ceremonie van inleiding zette Minns zich neder, niet weinig bedremmeld door de opmerking, dat hij de laatste was en eenigermate bestemd scheen te zijn om den boventoon te voeren in een gezelschap van twaalf of veertien menschen, die in een bekrompen vertrek zaten te wachten, tot men aan tafel zou gaan.

"Wel, Brogson!" zeide Budden, een oudachtig heer met een zwarten rok en korte broek aansprekende, die, onder den schijn van de platen annual te bezichtigen, over het boek heen naar Minns had zitten kijken om hem eens goed op te nemen: "wel, Brogson! wat zijn de ministers van zins? Zouden zij aanblijven of hun ontslag nemen?"

"GOD ZEGEN ONS, WELK EEN WONDERLIJK GEVAL!" ZEIDE MEVROUW BLOSS ONTSTELD. (blz. 126).

"Oh! — gij weet wel dat ik de man niet ben om nieuws van te hooren. Uw neef zal, door zijn post, waarschijnlijk beter in staat zijn om te zeggen, hoe het daarmede gelegen is."

Minns verzekerde den laatsten spreker, dat hij, hoewel hij een post had, toch geene officieele mededeeling aangaande de voornemens der ministers had ontvangen; maar deze verklaring werd met blijkbaar ongeloof aangehoord, en daar niemand verder iets van de zaak wist te zeggen, volgde er eene pauze, gedurende welke het gezelschap zich algemeen bezig hield met kuchen en den neus te snuiten, tot het

binnentreden van juffrouw Budden allen deed opstaan.

Nadat de gasten aan deze dame waren voorgesteld, werd er aangekondigd dat de tafel gedekt was, en begaf het gezelschap zich derhalve naar beneden. Minns geleidde zijne nicht tot aan de trap; maar deze was te smal om zijne galanterie verder uit te strekken. De maaltijd liep af gelijk zulke maaltijden doorgaans doen. Onder het rammelen van messen en vorken en het gebrom van het gesprek hoorde men telkens de stem van Budden, die een vriend uitnoodigde om een glas met hem te drinken, en dezen verzekerde, dat zijn gezelschap hem bijzonder veel genoegen deed; en tusschen jufvrouw Budden en de bedienden werden gedurig pantomimes gespeeld, gedurende welke haar gezicht alle afwisseling van een weerglas doorliep, van "hevige storm" tot "heel schoon."

Toen het dessert was opgezet, ging een knecht, op een wenk van zijne meesteres, den jongen heer Alexander halen, gekleed in een hemelsblauw pakje met zilveren knoopen, en met haar, bijna van dezelfde kleur als dat metaal. Nadat zijne moeder hem wat had geprezen en zijn vader hem eenige goede vermaningen had gegeven, werd hij aan zijn peet voorgesteld.

"Wel, jongetje, gij zijt vast een lief kind, niet waar?" zeide Minns, zoo wel op zijn gemak als een sijsje op eene lijm-stang. — "Ja," was het antwoord. — "Hoe oud zijt gij al?" — "Acht jaar, toekomende week. En hoe oud zijt gij?" — "Alexander!" viel zijne moeder hierop in, "hoe durft gij uw oom vragen hoe oud hij is?" — "Hij vraagt mij wel hoe oud ik ben," antwoordde het schrandere kind, aan hetwelk Minns op dat oogenblik vast besloot nooit een shilling na te laten. Zoodra het gelach, dat door dit antwoord was veroorzaakt, bedaard was, riep een kort, altijd glimlachend manneke, dat aan het eind van de tafel zat en reeds lang had getracht een toehoorder te bekomen voor eene anekdote van Sheridan, die hij wilde vertellen, op eene manier, waaruit duidelijk bleek dat hij een arme huisvriend was: "Zeg eens, Sander! wat voor een soort van woord is zijn?" — "Een werkwoord." — "Knap gezegd," zeide jufvrouw Budden met moederlijke trotschheid. "Maar weet gij nu wel wat een werkwoord is?" — "Een werkwoord is een woord, hetwelk zijn, doen of lijden te kennen geeft, als: ik ben, ik sla, ik word geslagen. — Nu wou ik een appel hebben, ma!"

De appel werd gegeven, en het examen daarop nog eene poos voortgezet. Maar op eens riep Budden, met eene stem als een klok, en een zeer deftig gezicht: "Heeren! wilt gij zoo goed zijn om uwe glazen vol te schenken; ik heb een toast in te stellen." — "Luister, luister!" riepen de gasten, terwijl zij elkander de flesschen toeschoven. Nadat deze waren rondgegaan, hervatte Budden: "Heeren! er is een persoon hier tegenwoordig..." — "Luister, luister!" riep de huisvriend. — "Houd u toch stil, Jones!" prevelde Budden. "Ik zeg, heeren!" vervolgde hij, "er is een persoon hier tegenwoordig, wiens gezelschap ons allen het hoogste genoegen verschaft." ("Ik ben blij dat hij mij niet meenen kan," dacht Minns, wel bewust dat zijne schroomvalligheid en afgetrokkenheid hem niet hadden toegelaten om, sedert hij aan tafel zat, meer dan twintig woorden te spreken.) "Mijne heeren, ik zelf ben een eenvoudig, onbeduidend man, en misschien behoor ik om verschooning te verzoeken, dat een bijzonder gevoel van vriendschap voor den persoon, dien ik bedoel, mij doet opstaan om de gezondheid in te stellen van dien man — een man, daarvan houd ik mij overtuigd — een man, wiens deugden hem moeten doen achten en beminnen door allen, die hem kennen — en zij, die het genoegen niet hebben van hem te kennen, kunnen hem onmogelijk haat toedragen." — "Luister, luister!" riep het gezelschap, op een toon van aanmoediging. — "Mijne heeren!" vervolgde Budden, "mijn neef is de man, wien — op wien ik trotsch ben, als mijn bloedverwant." ("Luister, luister!" — Minns zuchtte hoorbaar.) "De man, wien het mij verheugt hier te zien, en die, indien hij niet gekomen was, ons zeker zou beroofd hebben van het genoegen, dat wij allen gevoelen van hem te zien." (Luid geroep van "luister!") "Mijne heeren! ik gevoel, dat ik reeds te lang misbruik heb gemaakt van uwe aandacht. Met alle gevoel van — met alle aandoening van — van...." — "Hartelijkheid," fluisterde de huisvriend. — "Van hartelijkheid," zeide Budden, "verzoek ik de gezondheid te mogen instellen van mijn geachten neef, den heer Minns." — "Opstaan, heeren!" riep de huisvriend, "en met alle eer. Ik zal den tijd aangeven, als het u belieft. — Een — twee — drie — hoezee! Een — twee — drie — hoezee! — Een — twee — drie — hoezee—e—e!"

Alle oogen waren nu op den man gevestigd, wien de toast aanging, en die, door op gevaar van stikken af een glas wijn in te zwelgen, zijne verlegenheid trachtte te verbergen. Na zoo lang gewacht te hebben als maar eenigszins voegzaam was, stond hij op; maar, evenals de couranten somtijds zeggen, het doet ons leed, dat wij buiten staat zijn om zelfs den inhoud der redevoering van den geëerden spreker mede te deelen. De woorden "aangenaam gezelschap, onverdiende eer, tegenwoordige gelegenheid" en "streelend genoegen," bij tusschenpoozen uitgesproken, met een gezicht, dat de grootste verbijstering en benauwdheid kenteekende, overtuigden het gezelschap, dat hij eene uitmuntende aanspraak hield; en toen hij weder ging zitten, riepen allen bravo.

Jones, die lang eene kans had afgewacht, sprong nu op, zeggende: "Budden! wilt gij mij nu vergunnen een toast in te stellen?" — "Met pleizier," antwoordde Budden, en vervolgde toen fluisterend, maar dwars over de tafel heen, tot Minns: "Een weergasche knappe kerel, die Jones. Nu zult gij eens wat hooren, dat u zeker bevallen zal." Minns boog, en Jones nam het woord: "Bij vele gelegenheden, onder verschillende omstandigheden en in vele verschillende gezelschappen heb ik reeds de eer gehad van een toast te mogen instellen. Somtijds — ik wil het openhartig bekennen, want waarom zou ik het loochenen? — heb ik gevoeld, hoezeer de taak, die ik ondernomen had, mijne krachten te boven ging, en hoe weinig ik in staat was om mij tot het onderwerp te verheffen. Maar indien ik bij vorige gelegenheid zulke gewaarwordingen heb ondervonden, wat moeten dan nu mijne aandoeningen zijn, in de buitengewone omstandigheden, waarin ik mij bevind." ("Luister, luister!") "Het zou onmogelijk zijn, eene juiste schildering te geven van de aandoeningen, die mij bezielen; maar ik kan u daarvan geen beter denkbeeld geven, dan door u eene omstandigheid te verhalen, welke mij, zonderling genoeg, juist nu voor den geest komt. Bij zekere gelegenheid, toen de groote en vermaarde Sheridan...."

Wie weet, met welke nieuwe logen, in den vorm van een kwinkslag, men de nagedachtenis van den in dit opzicht zoo dikwijls mishandelden Sheridan zou belast hebben, indien de dwergachtige jongen niet op dit oogenblik buiten adem was komen binnenloopen om te zeggen, dat, daar het zeer regenachtig weder was, de diligence van negenen was komen omrijden, om te vragen of er ook iemand mede moest, dewijl er nog juist ééne plaats open was.

Minns sprong op en bleef, in weerwil der tallooze uitroepingen van verwondering en dringende verzoeken om te blijven, bij zijn besluit om van die opene plaats gebruik te maken. Maar zijne paraplu was nergens te vinden; en daar de voerman niet wachten kon, reed hij naar de Zwaan terug, eene boodschap latende, dat mijnheer hem maar moest naloopen. Daar het echter Minns eerst tien minuten later inviel, dat hij zijne paraplu bij zijne komst in de diligence had laten staan, en hij bovendien geen bijzondere hardlooper was, is het niet te verwonderen, dat, toen hij de Zwaan bereikte, de diligence, de laatste van dien avond, zonder hem was weggereden.

Het was tegen drie ure in den ochtend, dat Augustus Minns, doornat en bitter uit zijn humeur, aan de deur zijner woning aanklopte. Den volgenden dag maakte hij zijn testament, en zijn zaakwaarnemer heeft ons gezegd — in het geheim en in vertrouwen namelijk, gelijk wij ook het geval aan het publiek mededeelen — dat daarin noch de naam van Octavius Budden, noch die van Amelia Budden, noch die van den jongen heer Alexander Augustus Budden voorkomt.

III.

SENTIMENTALITEIT.

De dames Crumpton, wier naam en beroep op de poort voor Minerva Huize, Hammersmith, geschreven stond, waren twee bijzonder lange, bijzonder magere, bijzonder rechtstandige en perkamentkleurige personages. Juffrouw Amelia Crumpton zeide dat zij acht en dertig en juffrouw Maria Crumpton dat zij veertig jaren oud was; een erkentenis die geheel overbodig was, door het blijkbare feit dat zij minstens de vijftig achter den rug had. Zij kleedden zich zoo interessant mogelijk, als tweelingen, en zagen er zoo stralend uit als een paar goudsbloemen in vollen bloei. Zij waren zeer precies en hadden de strengste begrippen van welvoegelijkheid, droegen valsch haar en roken altijd sterk naar lavendel.

Minerva Huize, dat door de beide zusters werd bestuurd, was een instituut voor jonge dames, waar ongeveer twintig meisjes, van dertien tot negentien jaren, iets opvingen van allerlei vakken van kennis, zonder iets degelijk te leeren; twee malen in de week les kregen in het Fransch en Italiaansch en in het dansen "en wat er verder tot een fatsoenlijke opvoeding behoort." Het huis was wit van buiten en lag een weinig van den weg af, waarvan het aan den voorkant door een dicht hek was gescheiden. De ramen der slaapkamers waren altijd gedeeltelijk open, om een vogelperspectief te bieden op een aantal ledekantjes met helder witte katoenen gordijnen, en daardoor den voorbijganger een gunstige gedachte te geven van den rijkdom der inrichting; dan was er een voorkamer, waarin geverniste landkaarten hingen, waar niemand ooit op keek; waar boeken lagen waar niemand ooit in las, en die hoofdzakelijk was ingericht om er de ouders in te ontvangen, die dan wel sterk getroffen moesten zijn door het "geleerde" voorkomen van het instituut.

"Amelia," zeide juffrouw Maria Crumpton, toen zij op zekeren morgen de schoolkamer binnenkwam, met papiljotten in haar valsche haren, om de jonge dames van de echtheid dier lokken te overtuigen, "Amelia-lief, hier heb ik een allervleiendst briefje gekregen. Gij moogt het wel hardop lezen."

Juffrouw Amelia volgde den wenk en begon op triomfantelijken toon te lezen:

"Cornelius Brook Dingwall esq. lid van het Parlement, zal zich zeer verplicht achten indien juffrouw Crumpton hem de eer wil be-

wijzen morgen ochtend ten een ure ten zijnent te komen, wijl hij haar verlangt te spreken over zijn dochter, welke hij aan haar zorgen wenscht toe te vertrouwen."

Adelphi, maandag morgen.

"De dochter van een lid van het Parlement!" riep Amelia in verrukking.

"De dochter van een lid van het Parlement!" herhaalde juffrouw Marie, met een blijden glimlach, waarop al de jonge dames natuurlijk genoegelijk begonnen te giggelen.

"Het is al heel aangenaam!" zeide Amelia nog eens, waarop de jonge dames nog eens haar bewondering betuigden. Hovelingen zijn niet veel wijzer dan schooljongens, noch hofdames dan schoolmeisjes.

De bezigheden van den dag werden door het gewichtige nieuws verstoord en de meisjes kregen vacantie; de dames Crumpton gingen naar haar kamer om nog eens over het nieuws te praten; de kleinste meisjes spraken over de waarschijnlijke manieren van die dochter van een lid van het Parlement, en de dames die den leeftijd van achttien jaren nabij waren, maakten gissingen of zij geëngageerd zou wezen; of zij mooi zou zijn; of zij veel omhaal in haar kleeren hebben zou, en allerlei andere even gewichtige "of's".

De dames Crumpton gingen den volgenden dag op den bepaalden tijd naar Adelphi, natuurlijk in haar fraaiste kleeren en met de gezichten in de vriendelijkste plooi; hetgeen (tusschen twee haakjes) zoo heel veel niet gezegd is. Nadat zij haar kaartjes aan een vuurrooden knecht in fraaie liverei hadden afgegeven, werden zij in de doorluchtige tegenwoordigheid van den ondoorgrondelijken Dingwall toegelaten.

Cornelius Brook Dingwall, Esq. lid van het Parlement, was een zeer hoogmoedig, deftig en gewichtig persoon; er lag een eenigszins krampachtige trek op zijn gelaat, die nog te meer in het oog viel door de stijve das welke hij droeg. Hij was vreeselijk trotsch op zijn lidmaatschap van het Parlement en verzuimde nooit de menschen aan die waardigheid te herinneren. Hij had een hoog denkbeeld van zijn eigen bekwaamheden, hetgeen zeker zeer aangenaam voor hem was, wijl niemand anders die opinie deelde, en in diplomatie op kleine schaal, in zijn eigen familiezaken, achtte hij zich voorbeeldeloos wijs. Hij was overheidspersoon in zijn graafschap en kweet zich rechtvaardig en onpartijdig van zijn plicht; sprak dikwijls een vonnis over stroopers uit, maar maakte somtijds een gek figuur met zijn uitspraak. Zijn dochter behoorde tot die talrijke soort van meisjes welke men, even als bijwoorden, kan onderscheiden door dat zij antwoorden op een eenvoudige vraag, zonder iets anders te beteekenen.

Bij deze gelegenheid zat de talentvolle man in een kleine studeerkamer voor een met boeken beladen tafel, zonder iets te doen, maar met een gezicht alsof hij het druk had. Parlementsacten en brieven aan het adres van Cornelius Brook Dingwall Esq., lid van het Parlement, lagen in het oog vallend over de tafel verspreid, op eenigen afstand waarvan mevrouw Brook Dingwall aan haar werktafeltje zat. Een van die algemeene lasten, een bedorven kind, speelde in de kamer; naar de laatste mode gekleed, in een blauwe blouse met een breede zwarte ceinture met een onmetelijke gesp vastgehecht; een tooneelroover in miniatuur.

Na eenige aardigheden van het lieve kind, dat zich vermaakte met op den loop te gaan met den stoel die voor juffrouw Maria Crumpton was gereed gezet, namen de dames plaats en Cornelius Brook Dingwall, Esq. opende het gesprek.

Hij had, zeide hij, juffrouw Crumpton ontboden wegens den grooten lof waarmede zijn vriend, sir Alfred Muggs, over haar inrichting had gesproken.

Juffrouw Crumpton mompelde iets van "erkentelijk", en Cornelius hernam:

"Een van mijn voornaamste redenen, juffrouw Crumpton, om mijn dochter school te leggen, is dat zij in den laatsten tijd sentimenteel begint te worden, een eigenschap die uit haar jong hartje moet geroeid worden." (Hier viel meer gemeld onschuldje met een vreeselijken bons van een stoel.)

"Stoute jongen!" zeide zijn mama, die zich over niets scheen te verwonderen dan dat hij had durven vallen; "ik zal James bellen dat die hem meeneme."

"Och, mijn beste, laat hem maar," zeide de diplomaat, zoodra hij zich verstaanbaar kon maken, onder het helsche geschreeuw dat op den val en de bedreiging gevolgd was. — "Het komt omdat zijn geest zoo levendig is." Die laatste opheldering was aan het adres der dames Crumpton.

"Dat geloof ik ook," antwoordde de ouderwetsche Maria, zonder nochtans het verband te begrijpen tusschen een levendigen geest en een val van een stoel.

De stilte was hersteld en het lid van het Parlement hernam: "Nu weet ik niet waardoor ik dat doel beter zou kunnen bereiken, juffrouw Crumpton, dan door haar een gestadigen omgang te geven met meisjes van haar leeftijd, en wijl ik weet dat er in uw instituut jonge dames zijn die haar jeugdig gemoed niet gemakkelijk zullen besmetten, denk ik haar bij u te zenden."

De jongste juffrouw Crumpton betuigde haar dankbaarheid in naam der jonge meisjes van het instituut. Maria kon niet spreken van pijn, want nadat het lieve zoontje zijn vroolijkheid

weer had herkregen, was hij op haar gevoeligste teen komen staan, om met zijn gezicht (dat veel van een kapitale O had in een aanplakbiljet met roode letters) boven de tafel te komen.

"Lavinia zal natuurlijk op den voet eener commensale bij u komen", hernam de benijdenswaardige vader, "en in één opzicht wensch ik mijn voorschriften streng in acht genomen te zien. Om de waarheid te zeggen, is een bespottelijke liefdehandel met iemand die ver beneden haar in stand is, oorzaak van haar tegenwoordige gemoedsgesteldheid. Wijl ik nu weet dat zij, onder uw zorg, geen gelegenheid kan hebben om dien persoon te ontmoeten, heb ik er niet tegen — integendeel, acht ik het wenschelijk — haar in de "wereld" te brengen, voor zoo ver gij zelf u daarin beweegt."

Die gewichtige mededeeling werd nogmaals afgebroken door het levendige kind, dat in de blijdschap van zijn hart een ruit brak en bijna in het kelderluik viel. Nu werd er om James gebeld; er volgde een hevige verwarring en een luid geschreeuw; er schopten twee blauwe beentjes in de lucht terwijl de man de kamer uitging, en het kind was weg.

"De heer Brook Dingwall zou gaarne zien dat juffrouw Brook Dingwall alles leerde," zeide mevrouw Brook Dingwall, die anders bijna niet sprak.

"Zeker," zeiden de beide juffrouwen Crumpton te gelijk.

"En ik vertrouw dat het plan dat ik bedacht heb, mijn dochter van die dwaze verbeelding zal afbrengen, juffrouw Crumpton," zeide de wetgever; "ik hoop dat gij zoo goed zult zijn in alle opzichten aan ieder verzoek gevolg te geven dat ik u doen zal."

Dat werd natuurlijk beloofd en, nadat het onderhoud nog eenigen tijd had geduurd, aan den kant der Dingwalls zoo deftig mogelijk, en aan dien der juffrouwen Crumpton zoo eerbiedig mogelijk, werd er bepaald dat juffrouw Lavinia na verloop van twee dagen naar Hammersmith gebracht zou worden, op welken dag het halfjaarlijksche bal van het instituut zou plaats hebben. Dat zou het lieve meisje terstond eenige afleiding bezorgen. Dat was al weder een diplomatieke maatregel.

Juffrouw Lavinia werd aan haar toekomstige institutrices voorgesteld en beide de dames Crumpton vonden haar een allerliefst meisje, een opinie welke zij toevallig altijd hadden, van elke nieuwe pensionaire.

De gewone beleefdheden werden gewisseld, aanbevelingen uitgesproken, vriendelijkheid betoond en de ontmoeting was afgeloopen.

Er werden toebereidselen gemaakt om het aanstaande bal in Minervahuize zoo luisterrijk te doen zijn als het nog nimmer was geweest. De grootste kamer van het huis werd fraai versierd, met blauwe kunstrozen, bonte tulpen en andere kunstbloemen, die er alle even natuurlijk uitzagen en die door de jonge dames van het instituut waren vervaardigd. Het kleed werd opgenomen, de suite deuren werden uit de hengsels gelicht, de meubels uitgedragen en de noodig zitplaatsen aangebracht. De manufacturiers waren verbaasd over de plotselinge vraag naar blauw ceinturelint en lange witte handschoenen. Er werden geraniums bij dozijnen gekocht voor bouquetjes en een harp en twee violen uit de stad ontboden, bij de groote piano die in het instituut aanwezig was. De jonge dames die uitgekozen werden om te schitteren en het instituut eer aan te doen, oefenden zich onophoudelijk tot haar eigen vermaak en de ergernis van een kreupelen ouden heer aan den overkant, en er werd een geregelde briefwisseling tusschen de dames Crumpton en den pasteibakker van Hammersmith op touw gezet.

De groote avond brak aan, en toen werden er corsetten geregen en kruisbanden vastgebonden, haren gekapt, met een beweging welke men nooit ergens behalve in een jongedames-instituut zal vinden. De kleinere meisjes liepen iedereen in den weg en werden telkens weggeduwd; de oudere kleedden en hielpen en vleiden en benijdden elkander, zoo oprecht en in vollen ernst alsof zij reeds "gepresenteerd" waren.

"Hoe zie ik er uit?" vroeg juffrouw Emilie Smithers, de belle van het instituut, aan juffrouw Caroline Wilson, haar boezemvriendin, omdat zij het leelijkste meisje in- en buiten Hammersmith was.

"Allerliefst! En ik?"

"Verrukkelijk! Gij zijt nog nooit zoo mooi geweest," antwoordde de belle, haar kleedje terecht schikkend, zonder haar vriendin met een oogopslag te verwaardigen.

"Ik hoop dat Hilton vroeg komt," zeide een andere jonge dame, in een koorts van ongeduld.

"Wat zou hij in zijn schik zijn als hij dat wist," kreeg zij ten antwoord van weder een andere, die l'été oefende.

"O, hij is zoo mooi," hernam de eerste.

"En zoo lief," zeide de tweede.

"Zoo gedistingeerd," zeide de derde.

"Hoe vindt jelui," zeide een ander meisje, de kamer instuivende; "juffrouw Crumpton zegt dat haar neef ook komt."

"Wat! Theodosius Butler!" riep iedereen opgetogen.

"Is die mooi?" vroeg een nieuweling.

"Neen, niet zoo bijzonder mooi," was het algemeene antwoord; "maar zoo knap!"

De heer Theodosius Butler was een van die onsterfelijke geniën, welke men bijna in alle kringen ontmoet. Zij hebben gewoonlijk een eentonige zware stem, zij weten zich altijd te

overtuigen dat zij iets bijzonders zijn en dat zij zich diep rampzalig moeten voelen, hoewel zij niet weten waarom. Zij zijn verwaand en hebben het kruit niet uitgevonden, doch zijn wonderen in de oogen van dweepende jongedames en botterikken van jongeheeren. Het individu in kwestie, Theodosius, had een brochure geschreven die gewichtige denkbeelden bevatte over het nut van het een of ander, en iedere volzin bevatte een menigte vierlettergrepige woorden; zijn bewonderaars waren overtuigd dat er veel inzat.

"Daar is hij misschien," riepen verscheidene jongemeisjes, toen de bel bijna uitgerukt werd.

Er volgde een pauze vol spanning. Het waren eenige koffers en een jongedame, juffrouw Brook Dingwall, in volle balcostuum, met een ontzaglijk dikken gouden ketting om haar hals en haar kleedje opgenomen met een enkele roos; een ivoren waaier in de hand en een zeer interessante uitdrukking van wanhoop op haar gelaat.

De dames Crumpton vroegen op een toon van folterenden zielsangst naar de familie en juffrouw Brook Dingwall werd plechtig aan haar aanstaande gezellinnen voorgesteld. De juffrouwen praatten op haar zachtsten toon met de jonge meisjes, om juffrouw Brook Dingwall den indruk te geven van een lieve behandeling.

Daar werd weder gebeld. De heer Dadson, de schrijfmeester en zijn vrouw. De vrouw in groene zijde, met dito schoenen en kapsel; de schrijfmeester in een wit vest, korte broek en zijden kousen, met beenen die zoo lang waren dat twee schrijfmeesters het er mee hadden kunnen doen. De jonge dames fluisterden en de schrijfmeester en zijn vrouw maakten complimentjes aan de dames Crumpton, die poppig gekleed waren, in amberkleurige stof en ceintures met lange slippen.

Er werd nu herhaaldelijk gebeld en er kwamen te veel gasten dan dat wij ze achtereenvolgens kunnen opnoemen; papa's en mama's, ooms en tantes, de respectieve bezitters of voogden der kostmeisjes; de zangmeester, signor Lobskini, met een donkere pruik op; de pianospeler en de vioolspelers, de harpspeler in een staat van halve dronkenschap, en ongeveer twintig jongeheeren die bij de deur stonden en met elkander praatten en giggelden. Er heerschte een algemeen gegons. Er werd koffie gepresenteerd, waarvan een ruim gebruik werd gemaakt, door dikke mama's die deden denken aan de corpulente personages in een pantomime, die er enkel in voorkomen om omvergestooten te worden.

Daarna kwam de populaire meneer Hilton, en nadat hij, op verzoek van de dames, den post van ceremoniemeester op zich had genomen, begonnen vol animo de quadrilles. De jongelieden bij de deur traden allengs vooruit en overwonnen hun beschroomdheid weldra genoegzaam om zich aan partners te laten voorstellen. De schrijfmeester sloeg geen dans over en sprong verbazend vlug in het rond, terwijl zijn vrouw whist speelde in de suite, een vertrekje met vijf boekenplanken en dat deftig de bibliotheek werd genoemd. Dat plaatsen van mevrouw Dadson aan een whisttafeltje was een fijne taktiek van de dames Crumpton, wijl zij leelijk was om van te schrikken.

De belangwekkende Lavinia Brook Dingwall was de eenige die geen belang in het feest van den avond scheen te stellen. Zij werd te vergeefs ten dans genoodigd en het hielp niet of men haar al eer bewees, als de dochter van een lid van het Parlement. De prachtige tenor van den onnavolgbaren Lobskini liet haar even koel als het schitterende spel van juffrouw Laetiia Parsons, wier voordracht van "Herinneringen aan Ierland" bijna die van Moscheles zelf verklaard werd te evenaren. Zelfs de komst van Theodosius Butler was niet bij machte haar te bewegen uit het hoekje der suite te komen, waarin zij zat.

"Theodosius," zeide juffrouw Maria Crumpton, nadat de begaafde brochureschrijver aan bijna al de aanwezigen was voorgesteld geworden. "Nu moet ik u nog aan onze nieuwe pupil voorstellen."

Theodosius zette een gezicht alsof het hem niets ter wereld kon schelen.

"Zij is de dochter van een lid van het Parlement," ging Maria voort. Theodosius schrikte.

"Hoe heet zij?" vroeg hij.

"Juffrouw Brook Dingwall."

"Groote Hemel!" mompelde Theodosius.

Juffrouw Crumpton begon aanstonds met de voorstelling. Juffrouw Brook Dingwall hief haar hoofd op.

"Edward!" riep zij, bijna met een gil, zoodra zij de haar bekende nanking beenen had gezien.

Gelukkig was juffrouw Maria Crumpton met geen bijzondere gave van opmerking bedeeld, en wijl het tot de diplomatische afspraken behoorde, dat er geen acht geslagen zou worden op onsamenhangende uitroepen van juffrouw Lavinia, lette zij niet op de wederzijdsche ontsteltenis der betrokken partijen; toen zij derhalve zag dat juffrouw Brook Dingwall den heer Theodosius voor de volgende quadrille aannam, liet zij hen alleen.

"O, Edward," riep het meest romaneske van alle romaneske meisjes, zoodra het licht der wetenschap naast haar was gezeten. "O Edward, zijt gij het?"

Mijnheer Theodosius verzekerde het lieve meisje, op zijn hartstochtelijksten toon dat hij niet wist wie hij anders zou zijn.

"Maar waarom dan die vermomming? O, Edward M'Nevile Walter, wat heb ik om u geleden!"

"Lavinia, hoor mij aan," antwoordde de held

op zijn dichterlijkste manier. "Veroordeel mij niet eer gij mij hebt gehoord. Indien iets dat ontspruit uit de ziel van zulk een ellendig wezen als ik ben, nog een plaats in uw herinnering kan bekleeden; indien een zoo laag wezen uw aandacht verdient, zult gij u herinneren dat ik eens een brochure heb uitgegeven, (voor eigen rekening) "getiteld: Overdenkingen over de wijsheid van de opheffing van het accijns op de was."

"Ja wel, ja wel!" snikte Lavinia.

"Dat was een zaak welke uw vader met hart en ziel was toegedaan."

"Ja, dat was hij, dat was hij!" herhaalde Lavinia.

"Ik wist het," ging Theodosius tragisch voort; "ik wist het en zond hem een exemplaar. Hij wilde mij leeren kennen. Kon ik mijn waren naam noemen? Nooit! Neen, Als M'Neville Walter wijdde ik mij aan de belangrijke zaak; als M'Neville Walter won ik uw hart; als M'Neville Walter werd ik de deur uitgezet, en onder geen enkelen naam heb ik u sedert dien tijd mogen zien. Nu zien wij elkander weder en ik ben er trotsch op te erkennen dat ik Theodosius Butler ben!"

De jonge dame scheen volkomen tevreden met dat betoog en wijdde een blik vol liefde aan den onsterfelijken verdediger van de was.

"Mag ik hopen," zeide hij, "dat de belofte die door een geweldtdadige handelwijs van uw vader werd afgebroken, nu hernieuwd wordt?"

"Laat ons nu in de quadrille gaan," antwoordde Lavinia coquet; want meisjes van negentien kunnen coquet zijn.

"Neen," riep de man in de nanking broek; "ik ga hier niet van daan, zoo lang ik door zulk een spanning word gefolterd. Mag ik... mag ik hopen?"

"Ja, dan."

"Is de belofte hernieuwd?"

"Ja."

"Heb ik uw toestemming?"

"Ja."

"Onvoorwaardelijk?"

"Dat weet gij wel," antwoordde de blozende Lavinia. De wijze waarop de interessante Butler zijn gezicht verdraaide, moest zijn verrukking uitdrukken.

Wij zouden nog lang kunnen uitweiden over hetgeen nu volgde. Hoe Theodosius en Lavinia dien avond dansten en praatten en zuchtten, en hoe opgetogen de dames Crumpton er over waren. Hoe de schrijfmeester met één paardekracht bleef springen en hoe zijn vrouw, in een onverklaarbare nuk van het whisttafeltje opstond en in het volle gezelschap met haar groen kapsel kwam pronken. Hoe het souper bestond in driehoekige sneetjes casinobrood met vleesch, en nu en dan een taartje, en hoe de gasten warm water dronken onder den naam van limonade. Deze en andere belangrijke bijzonderheden zullen wij met stilzwijgen voorbijgaan om een veel gewichtiger tooneel te beschrijven.

Veertien dagen na den dag van het bal, zat Cornelius Brook Dingwall, esq., lid van het Parlement, voor dezelfde tafel, in hetzelfde vertrek dat wij reeds hebben beschreven. Hij was alleen en zijn gelaat droeg den stempel van diep nadenken en plechtigen ernst; want hij was bezig een wetsvoorstel te maken voor de betere inachtneming van Paasch-Maandag.

Daar klopte de knecht; de wetgever ontwaakte uit zijn overpeinzing en juffrouw Crumpton werd aangediend. Juffrouw Crumpton kreeg verlof het heiligdom binnen te treden; nadat Maria binnengegleden was en met de behoorlijke gemaaktheid had plaats genomen, ging de knecht de kamer uit en bleef de institutrice met het lid van het Parlement alleen. O, hoe verlangde zij naar een derden persoon! Zelfs de aardige kleine jongen zou een uitkomst geweest zijn.

Juffrouw Crumpton begon het gesprek. Zij hoopte dat mevrouw Brook Dingwall en het mooie jongentje welvarend waren.

Dat waren zij. Mevrouw Brook Dingwall en kleine Frederik waren te Brighton.

"Zeer verplicht, juffrouw Crumpton," zeide Cornelius op zijn deftigste manier, "voor uw komst. Ik had van morgen naar Hammersmith willen komen, om Lavinia te bezoeken, maar uw berichten waren zóo gunstig en mijn bezigheden voor het Lagerhuis nemen mij zóo geheel in pacht, dat ik besloot mijn bezoek een week uit te stellen. Hoe heeft zij het gemaakt?"

"Heel wel, mijnheer," antwoordde Maria; zij durfde niet zeggen dat Lavinia weggeloopen was.

"Ja, ik dacht het wel, dat ik de beste keus voor haar gedaan had."

Nu had de ongelukkige institutrice aanleiding om te zeggen dat Lavinia een andere keus had gedaan; maar zij durfde niet.

"Gij hebt u zorgvuldig aan mijn, u voorgeschreven gedragslijn gehouden, juffrouw Crumpton?"

"Ja, mijnheer."

"Gij schreeft mij dat zij opgeruimder werd?"

"Ja, mijnheer."

"Ja, daar was ik wel van overtuigd."

"Maar ik vrees, mijnheer," zeide juffrouw Crumpton zichtbaar aangedaan, "dat uw maatregel niet zoo goed aan het doel heeft beantwoord als wij zouden wenschen."

"Niet?" riep de profeet. "Lieve Hemel! Juffrouw Crumpton, gij zijt zenuwachtig; wat is er gebeurd?"

"Juffrouw Brook Dingwall is..."

"Nu, juffrouw?"

"Weg!" riep Maria, op het punt van flauw te vallen.

"Weg!"

"Weggeloopen mijnheer."

"Weggeloopen! Met wien, wanneer, waar-

heen, hoe?" schreeuwde de ontstelde diplomaat.

Het natuurlijke geel van het gezicht der arme Maria veranderde in alle kleuren van den regenboog, toen zij een pakje op de tafel van het lid nederlegde.

Hij brak het schielijk open. Een brief van zijn dochter en een van Theodosius. Hij liep den inhoud door: "Eer dit tot u komt... ver weg... smeeken om vergiffenis... dol verliefd... was... slavernij," enz. enz. Hij sloeg zich op zijn voorhoofd en liep met vreeselijke stappen in het vertrek op en neder, tot groote onrust der stemmige Maria.

"Eens vooral," zeide de heer Brook Dingwall, bleef eensklaps bij de tafel stilstaan en sloeg er de maat op, "ik wil nooit, in geen geval iemand die brochures schrijft, hier in huis ergens hebben dan in de keuken. Ik zal mijn dochter en haar man honderd vijftig pond 's jaars geven en ik wil hen nooit weerzien, en, verd... juffrouw, ik zal een wet voorstellen op de afschaffing van jongedamesinstituten."

Er is een tijdlang na die hartstochtelijke verklaring voorbijgaan. De heer en mevrouw Butler leiden tegenwoordig een plantenleven in een huisje in Ballspond, aangenaam gelegen in de nabijheid eener steenbakkerij. Zij hebben geen kinderen. Theodosius ziet er zeer gewichtig uit en schrijft onophoudelijk; doch tengevolge van een grove samenspanning van uitgevers, komen zijn werken nooit in druk. Zijn jonge vrouw begint te denken dat denkbeeldige rampzaligheid te verkiezen is boven wezenlijk ongeluk, en dat een in overijling gesloten huwelijk oorzaak kan zijn van dieper rampzaligheid dan zij ooit had vermoed.

Bij bedaard nadenken moest de heer Cornelius Brook Dingwall zijns ondanks toestemmen, dat het ongewenschte gevolg van zijn maatregelen niet aan de dames Crumpton, maar aan zijn eigen diplomatie te wijten was. Hij troost zich, evenals andere diplomaatjes, met het betoog dat, indien zijn plannen niet gelukt zijn, zij toch hadden behooren te gelukken. Minerva huize is in statu quo. De dames Crumpton blijven in het vreedzame en ongestoorde genot van al de voordeelen aan haar inrichting verbonden.

IV.

DE FAMILIE TUGGS TE RAMSGATE.

Eenige jaren geleden woonde in eene nauwe straat, geene drie minuten van de Londensche brug, een man van middelbare jaren, Joseph Tuggs geheeten. Hij had een vrij rood gezicht, glimmend zwart haar, schitterende oogen, korte beenen en een buik van aanmerkelijke dikte. Zijne vrouw, jufvrouw Tuggs, kon zich wel op geene volmaakte evenredigheid van gestalte beroemen, maar zag er toch naar hare jaren nog zeer goed uit; en hunne dochter Charlotte had den leeftijd bereikt, waarin zij langzamerhand die mollige ronding verkreeg, welke het hart van haar vader in zijne jeugd had bekoord. Simon Tuggs, de eenige broeder van Charlotte, was naar ziel en lichaam geheel anders gevormd dan de overige leden van zijne familie. Zijne nadenkende gelaatstrekken hadden die uitgerektheid en zijne beenen die schraalheid, welke als zekere teekenen van eene edele en romaneske inborst kunnen beschouwd worden. De geringste trekken van zulk een karakter zijn voor den opmerkzamen waarnemer van groot belang. Doorgaans droeg hij lage schoenen met zwarte katoenen kousen, en hij scheen bijzonder gehecht te zijn aan eene zwarte blinkende stropdas, zonder strik of eenig ander sieraad.

Misschien is er geen beroep, hoe nuttig of verdienstelijk, dat de schimpschoten van laaggeestige spotters kan ontsnappen. Joseph Tuggs was een kruidenier. Men zou denken, dat een kruidenier boven het bereik van den laster verheven was; maar neen — zijne buren gaven hem den schandnaam van komenijsman, en de wangunst verspreidde het gerucht, dat hij thee en koffie bij het lood, suiker bij het ons, kaas bij het sneedje, en tabak en boter in de kleinst mogelijke hoeveelheden verkocht. De familie stoorde zich niet aan deze kwaadsprekendheid. De heer Tuggs paste op zijn winkel, zijne vrouw op het huishouden, en Simon hield de boeken, terwijl Charlotte voorshands niet anders te doen had dan zich te laten opvoeden.

Op zekeren fraaien namiddag in de lente zat Simon op eene ledige ton achter den lessenaar, die een hoek van de toonbank innam, toen er een vreemdeling uit eene cabriolet stapte en haastig den winkel binnentrad. Hij was in zwart laken gekleed en droeg eene groene paraplu en een blauwen zak onder den arm.

"Mijnheer Tuggs?" zeide de vreemdeling vragenderwijs. — "Die ben ik," antwoordde Simon. — "Neen, de oudere mijnheer Tuggs," hernam de vreemdeling, naar de glazen deur kijkende, die uit den winkel naar de achterkamer voerde, en achter welke het gezicht van den ouden heer Tuggs, over het gordijntje turende, te voorschijn kwam.

Simon wenkte met zijne pen, en de oude heer kwam met bijzondere vlugheid de kamer uit.

"Ik kom van den Temple," zeide de man met den zak. — "Van den Temple?" zeide jufvrouw Tuggs, terwijl zij de deur der kamer wijd opende, waardoor ook Charlotte, die achter haar stond, zichtbaar werd. — "Van den Temple?" herhaalden al de overige leden der familie.

"Ja," zeide de man met den zak. "Van mijnheer Cowes, den procureur. Mijnheer Tuggs, ik

wensch u geluk met uw fortuin; wij hebben het gewonnen."

Dit zeggende, trok de man met den zak op zijn gemak zijn handschoen uit, om Joseph Tuggs de hand te geven; maar niet zoodra had hij de woorden "wij hebben het gewonnen" uitgesproken, of Simon stond van zijne ton op, spalkte zijne oogen wijd open, snakte naar lucht, trok met zijne pen kringen in de lucht, zonk eindelijk in de armen van zijne moeder, en viel in flauwte, zonder dat iemand wist waarom.

"Water!" gilde jufvrouw Tuggs, — "Simon, lieve Simon!" riep Charlotte. — "Ik ben nu al beter," zeide Simon. "Gewonnen!" En met dit woord viel hij, als ten bewijze dat hij beter was, nogmaals in flauwte, en werd door de vereenigde krachten van de overige leden der familie en den man met den zak naar de achterkamer gedragen.

Voor iemand, die met de familie geheel onbekend was, moest het flauwvallen van Simon onverklaarbaar zijn, maar hij, die wist wat de man met den zak kwam zeggen, en hoe zwak het zenuwgestel van Simon was, kon het gemakkelijk begrijpen. Een langgerekt proces over de geldigheid van een testament was onverwacht uitgewezen, en daardoor kwam Joseph Tuggs in het bezit van twintig duizend pond.

Dien avond had er in de achterkamer eene gewichtige beraadslaging plaats over de toekomstige vooruitzichten en plannen der familie. De winkel werd buitengemeen vroeg gesloten, en talrijk waren de vruchtelooze schoppen, die tegen de deur werden gegeven door vrouwen en kinderen, die om onsen suiker en looden peper kwamen, welke tot zaterdag hadden moeten "blijven staan," maar die zij nu geheel moesten laten staan.

DE TALENTVOLLE MAN ZAT IN EEN KLEINE STUDEERKAMER VOOR EEN MET BOEKEN BELADEN TAFEL. (blz. 140).

"Wij moeten den winkel aan kant doen," zeide Charlotte. — "Ja, dat zeker," voegde hare moeder er bij. — "Simon moet studeeren," zeide de oude heer. — "Ik zal mijn naam voortaan altijd Cymon schrijven," merkte zijn zoon aan. — "En gij moet mij altijd mama, en vader papa noemen," vervolgde jufvrouw Tuggs. — "Ja, en papa moet al zijne onfatsoenlijke gewoonten afleeren," zeide Charlotte. — "Ja, dat zal ik ook," antwoordde de oude heer, die juist bezig

was met zijn zakmes gerookte zalm te eten. — "Wij moeten terstond de stad uit," zeide Cymon.

Iedereen begreep, dat dit een noodwendige maatregel was om fatsoenlijk te worden. Maar nu kwam de vraag op, waar zij zouden heengaan.

"Gravesend," meende de oude heer. Maar dit denkbeeld werd algemeen afgekeurd. Gravesend was te gemeen.

"Margate," dacht jufvrouw Tuggs. Nog erger; daar zag men niets dan winkeliers.

"Brighton!" Tegen deze plaats had Cymon iets in te brengen. In de laatste drie weken waren er zoovele ongelukken met de diligence daarheen gebeurd, dat het getal dooden en gekwetsten niet te berekenen was.

"Ramsgate!" zeide Cymon eindelijk nadenkend. Wel zeker! Hoe dom, dat zij daaraan niet vroeger hadden gedacht! Ramsgate was juist de plaats waar zij wezen moesten.

Twee maanden na dit gesprek voer de stoomboot naar Ramsgate de rivier af. De vlag wapperde, de muzikanten speelden, de passagiers praatten onder elkander; allen schenen even vroolijk en vergenoegd. Geen wonder, want de familie Tuggs was aan boord.

"Heel lief, niet waar?" zeide de oude heer, wiens kleeding nu bestond in eene donkergroene jas met een fluweelen kraag, en eene blauwe reispet met een gouden band. — "Zielverrukkend," antwoordde Cymon, "zielverrukkend." — "Een zeer schoone morgenstond, mijnheer!" zeide een man met eene militaire houding, gekleed met eene blauwe jas, die tot aan zijne kin was dichtgeknoopt, en eene witte broek. Cymon nam de taak op zich om deze aanmerking te beantwoorden, en zeide: "Hemelsch!" — "Gij zijt een vurig bewonderaar van de schoonheden der natuur, mijnheer?" zeide de militaire heer op een beleefden vragenden toon. — "Ja, mijnheer!" antwoorde Cymon. — "Veel gereisd, mijnheer?" vroeg de ander wederom. — "Niet veel," was het antwoord. — "Gij zijt toch zeker op het vasteland geweest?" — "Dat juist niet," antwoordde Cymon, als wilde hij eenigszins te kennen geven, dat hij toch halfweg was geweest. — "Gij zult uw zoon zeker den grooten toer laten doen, mijnheer?" zeide de militaire heer, den gewezen kruidenier aansprekende. — Daar de oude heer Tuggs niet recht wist wat de groote toer was, antwoordde hij: "Wel zeker!"

Nauwelijks had hij dit woord uitgesproken of er kwam van den voorsteven der stoomboot eene jonge dame aantrippelen, met een bruingelen zijden mantel, lange zwarte krullen, groote zwarte oogen, zeer korte rokken en allerliefste voetjes.

"Walter!" zeide zij tot den militairen heer. — "Wel, Belinda?" zeide deze. — "Waarom laat gij mij zoo lang alleen? Die lompe jonge heeren kijken mij zoo strak aan, dat ik er geheel confuus van word." — "Wat—wie—waar?" riep de militaire heer, terwijl hij zijne vuist balde en met dreigende blikken rondzag.

Cymon Tuggs, die juist zijne oogen op het gelaat der jonge dame hield gevestigd, keek met verwonderlijke snelheid naar een anderen kant.

"Wees toch bedaard, Walter, bid ik u!" zeide de jonge dame. — "Neen!" zeide de militaire heer. — "Inderdaad, mijnheer!" viel Cymon hierop in: "zij zijn niet waardig dat gij u driftig maakt." — "Nu, ik zal bedaard wezen," zeide de militaire heer. "Gij hebt gelijk, mijnheer! Ik zeg u dank voor uwe tijdige herinnering. Gij hebt mij misschien voor een manslag bewaard." En dit zeggende, reikte hij Cymon de hand.

"Mijne zuster, mijnheer!" zeide Cymon, toen hij zag, dat de militaire heer een blik van bewondering op Charlotte wierp. — "Mijne vrouw, mijnheer! Mevrouw Waters. Ik ben kapitein Waters," hervatte de militaire heer, aldus zich zelven en zijne echtgenoote introduceerende. — "Mijne moeder, mevrouw — jufvrouw Tuggs," zeide Cymon. De kapitein en zijne vrouw prevelden eenige complimenten, terwijl de leden der familie Tuggs hun best deden om niet verlegen te schijnen.

"Walter!" zeide de jonge dame, toen zij een half uurtje met de familie hadden zitten praten, "vindt gij niet, dat mijnheer" (met een oogwenk naar Cymon) "veel van den markies Carawini heeft?" — "Ja waarlijk, gij hebt gelijk," antwoordde de kapitein. — "Het viel mij in zoodra ik hem zag," hervatte de jonge dame, terwijl zij strak, maar met zekere treurigheid, het bloedroode gezicht van Cymon aanstaarde, die, daar iedereen hem aankeek, niet wist waar hij zelf zijne oogen laten zou.

"Juist het voorkomen van den markies," zeide de kapitein. — "Het is buitengemeen," zeide de jonge dame met een zucht. — "Kent gij den markies, mijnheer?" vroeg de kapitein. Cymon antwoordde stotterend neen. — "Indien gij het genoegen hadt van hem te kennen," hervatte kapitein Waters, "zoudt gij ook weten, dat iemand er trotsch op mag zijn, bij hem vergeleken te worden; hij is een van de elegantste heeren, die ik ken." — Ja, dat is hij waarlijk!" riep Belinda uit, en toen haar blik dien van Cymon ontmoette, sloeg zij met zedige bedremmeling hare oogen neder.

Dit alles was zeer streelend voor de familie Tuggs, en toen men in den verderen loop van het gesprek ontdekte, dat Charlotte het volmaakte fac simile was van eene adellijke nicht van mevrouw Waters, en jufvrouw Tuggs zelve sprekend op de douairière Van Dobbleton geleek, steeg hunne blijdschap over de aanwinst van zulke aanzienlijke en beleefde bekenden geheel ten top. Kapitein Waters vergat zelfs zijne deftigheid in zooverre, dat hij zich door den ouden heer Tuggs liet overhalen om met hem op het dek eene duivenpastei op

te peuzelen en eene flesch wijn te drinken, en zoo werd de tijd aangenaam doorgebracht, tot de stoomboot aan de kaai van Ramsgate aanlegde.

"Vaarwel, lieve vriendin!" zeide mevrouw Waters tot Charlotte, even voordat het gewoel van het landen begon. "Morgen zullen wij elkander wel op het strand zien, en als ik dan weet waar gij logeert, hoop ik, dat wij eenige weken lang met elkander zullen kunnen omgaan." — "O, dat hoop ik!" antwoordde Charlotte met nadruk.

"Kom, Belinda!" zeide kapitein Waters; maar de dame moest nog eerst afscheid nemen van de overige leden der familie, en toen zij Cymon vaarwel zeide, vergezelde zij haar groet met een handdruk, welke dien teergevoeligen jonkman van het hoofd tot de voeten deed trillen. Een oogenblik later was zij verdwenen, en stond Cymon alleen in de hartelooze wereld.

Stilzwijgend en verstrooid volgde de al te licht aandoenlijke jonkman zijne ouders en een troep kruiers met hunne kruiwagens langs de kade, tot het gewoel van het tooneel hem weder tot zelfbewustheid riep. De zon scheen helder; de zee danste vroolijk bij hare eigene muziek; eene menigte wandelaars kuierden op en neer; jonge dames lachten en schertsten met elkander; oude dames praatten; kindermeisjes pronkten met hare nette figuurtjes, terwijl de kinderen, aan hare zorg toevertrouwd, overal rond- en iedereen voor de voeten liepen; oude heeren tuurden door verrekijkers, jonge heeren door lorgnetten; gezelschappen, die van de stoomboot kwamen, ontmoetten andere, die op de kade hadden staan wachten; alles was even woelig en vroolijk.

Zoodra de oude heer Tuggs, aan het hoofd van zijn gezelschap, zijn voet op de straat zette, schoten veertien man en zes jongens op hem toe, om hem een rijtuig op te dringen. Zijne keus viel op eene cabriolet, waarin de familie en de bagage gepakt werden, en die toen op een sukkeldrafje voortreed, om eene woning op te zoeken.

"Hoeveel bedden hebt gij?" riep jufvrouw Tuggs tegen eene vrouw, welke de deur opende van het eerste huis, waarin, volgens een biljet voor het venster, kamers te huur waren. — "Hoeveel hebt gij er noodig, jufvrouw?" was het natuurlijke antwoord. — "Drie." — "Kom dan maar binnen, jufvrouw!"

Jufvrouw Tuggs stapte af. De familie verheugde zich reeds; want het huis had een bekoorlijk uitzicht op de zee. Na eene korte poos kwam jufvrouw Tuggs terug met het bericht, dat er ééne achterkamer met één bed te huur was.

"Wat duivel! waarom zeide zij dat niet terstond?" vroeg de oude heer Tuggs knorrig. — "Ik weet het niet," antwoordde zijne vrouw.

Wederom vond men een briefje, wederom hield men op, deed men dezelfde vraag, ontving hetzelfde antwoord en was ook de afloop hetzelfde.

"Wat reden hebben zij om ons zoo voor den gek te houden?" zeide de oude heer Tuggs, nu geheel uit zijn humeur. — "Ik weet het niet," antwoordde de altijd even bedaarde jufvrouw Tuggs. — "Zoo doen zij hier altijd," zeide de voerman, alsof hij daarmede de zaak volkomen ophelderde, en reed weder voort, om verder navraag te doen en nieuwe teleurstellingen te ondervinden.

Het begon reeds donker te worden toen de cabriolet, na tegen vier of vijf steile heuvels te zijn opgereden, bleef stilstaan voor de deur van een huis met een vensterbalkon, van hetwelk men een fraai uitzicht op de zee kon genieten, wanneer men met het halve lijf uit het venster ging liggen. Jufvrouw Tuggs stapte wederom af; hier kon men eene beneden-voorkamer, en boven drie kamertjes met bedden bekomen. Het was een dubbel huis; aan de andere zijde woonde eene familie met vijf kinderen, van welke een kleine jongen, om zijne stoutheid buiten de kamer gezet, juist in den gang stond te balken.

"Hoeveel vraagt gij?" zeide jufvrouw Tuggs. De huiswaardin stond zich juist te bedenken of zij niet eene guinje meer dan gewoonlijk zou kunnen krijgen, en deed derhalve alsof zij de vraag niet hoorde. "Hoeveel vraagt gij?" zeide jufvrouw Tuggs, harder dan eerst. — "Vijf guinjes in de week, jufvrouw! met bediening." (Bediening beteekent het recht om voor uw eigen pleizier zoo dikwijls gij verkiest aan de schel te trekken.) — "Dat is toch wat duur," zeide jufvrouw Tuggs. — "Wel heere neen, jufvrouw!" antwoordde de huiswaardin met een medelijdenden glimlach over de onkunde, welke deze aanmerking verried. "Het is integendeel goedkoop."

Hiertegen was niets in te brengen. Jufvrouw Tuggs huurde de kamers voor eene maand, betaalde eene week vooruit, en na verloop van een uur zat de familie in hare nieuwe woning thee te drinken.

"Wat zou kapitein Waters wel zeggen," zeide Cymon, "als hij papa op die manier garnalen zag eten!" — De oude heer Tuggs was niet gewoon deze diertjes te pellen, maar at ze zoo ruig op. — "Of mevrouw Waters!" zeide Charlotte. "Ik mag er niet aan denken." — "Eene lieve vrouw, die mevrouw Waters, niet waar, Cymon?" hervatte zij na eene poos.

Een koortsachtige gloed vloog over het gelaat van Cymon, toen hij met verrukking antwoordde: "Een engel van schoonheid." — "Zacht wat, Cymon!" zeide de oude heer Tuggs. "Zacht wat, jongen! Gij moogt wel oppassen. Zij is al getrouwd, weet ge?" En dit zeggende, kneep hij schertsend een van zijne oogen dicht. —

"Waarom," riep Cymon, met eene even onverwachte als hevige uitbarsting van toorn opspringende, "waarom mij te herinneren aan de verwoesting van mijn geluk, het verlies van al mijn hoop? Waarom mij te bespotten over de rampzaligheid, die op mijn hoofd is opgestapeld? Is het niet genoeg, dat — dat..." Hier bleef de redenaar steken; of het uit gebrek aan woorden of aan adem was, heeft men nooit met zekerheid kunnen vernemen.

Er was iets zoo plechtstatigs in den toon dezer aanspraak, en ook in de manier, waarop de romaneske Cymon aan de schel trok en om een blaker vroeg, dat niemand een woord tegen hem durfde spreken. Met langzame en deftige schreden begaf hij zich naar zijn slaapvertrek, en kort daarop volgden de overige leden der familie zijn voorbeeld.

Indien de familie Tuggs bij hunne aankomst te Ramsgate verbaasd had gestaan over het gewoel op de kade, nog meer was dit het geval toen zij den volgenden morgen het strand bezochten. Daar zagen zij dezelfde heeren en dames, dezelfde kindermeisjes en kinderen. De dames knoopten beursjes of vlochten horlogebandjes; de heeren lazen in couranten en tijdschriften; de kinderen groeven met houten schoppen putten in het zand, en schepten water daarin; de kindermeisjes liepen, met de jongste kinderen op den arm, spelend de terugwijkende golven na, en dan weder voor de opkomende golven weg; en nu en dan stak er een zeilschuitje af met eene lading vroolijke en spraakzame passagiers, of kwam terug met een bijzonder stilzwijgend en neerslachtig gezelschap.

"Wel, heb ik ooit van mijn leven!" riep jufvrouw Tuggs uit, toen zij en de overige leden der familie zich op vier matten stoelen neerzetten, die, daar zij op het mulle zand waren geplaatst, terstond een paar voet diep daarin zonken. "Wel, heb ik ooit van mijn leven!"

Cymon trok, met inspanning van alle krachten, de stoelen uit het zand, en zette die verder achteruit.

"Wat drommel, daar gaan dames in zee!" zeide de oude heer Tuggs, met groote verbazing. — "Heere, papa!" riep Charlotte uit. — "Ja wel, zie maar daar!" zeide haar vader.

En inderdaad, vier jonge dames, ieder met een handdoek voorzien, stapten ieder een badkoetsje in. De paarden flodderden door het water, de koetsjes werden omgedraaid, en de jonge dames plompten in zee.

"Wel, dat is raar!" zeide de oude heer Tuggs, na eene poos van bedremmeld stilzwijgen. Cymon kuchte.

"En aan dien kant gaan er heeren in," riep jufvrouw Tuggs, op een toon vol ontzetting.

Inderdaad, drie heeren stapten ieder in een badkoetsje, en na drie plompen dartelden zij als dolfijnen in het water.

"Wel, dat is raar," zeide de oude heer Tuggs nog eens. Ditmaal was het Charlotte, die kuchte; en er volgde wederom eene poos van stilzwijgen, die nu echter op eene aangename wijze werd afgebroken.

"Hoe vaart gij, lieve vriendin? Wij hebben den geheelen morgen naar u gezocht," zeide eene stem tot Charlotte; het was die van mevrouw Waters. — "Hoe vaart gij?" vroeg daarop eene andere zeer vriendelijke stem; het was die van den kapitein, en nu volgde er eene uitwisseling van begroetingen.

"Zie eens, Belinda!" zeide kapitein Waters, terwijl hij zijn lorgnet voor zijn oog hield en naar de zee zag. — "Wat?" vroeg Belinda. — "Daar is Harry Thompson." — "Waar?" zeide Belinda, insgelijks haar lorgnet voor haar oog houdende. — "Aan het baden." — "Ja waarlijk. Hij ziet ons niet, geloof ik?" — "Neen, dat denk ik niet," antwoordde de kapitein. "Heer! hoe toevallig!" — "Wat?" vroeg Belinda. — "Daar is Mary Golding ook." — "Hé! Waar?" Het lorgnet werd weder voor het oog gehouden. — "Daar," zeide de kapitein, naar eene der bovengemelde jonge dames wijzende, die er in haar badcostuum uitzag alsof zij een zeer nauw sluitenden Macintosh aanhad.

"Het is waarlijk zoo," zeide Belinda. "Hoe toevallig, dat wij hen beiden zien!" — "Al zeer toevallig," zeide de kapitein zeer koel. — "Dat behoort hier zoo, ziet ge wel?" fluisterde Cymon zijn vader toe. — "Ja, ik zie het," fluisterde deze terug; "maar ik vind het toch raar." Cymon knikte toestemmend.

"Hoe zijt gij voornemens den morgen verder te besteden?" vroeg de kapitein. "Willen wij te Pegwell iets gaan gebruiken?" — "Zeer gaarne," antwoordde jufvrouw Tuggs snel; zij had wel nooit van Pegwell gehoord, maar het denkbeeld van eene versnapering streelde haar.

"Hoe zullen wij er komen?" hervatte de kapitein. "Het is te warm om te wandelen." — "Dan moesten wij een wagentje nemen," zeide de oude heer Tuggs. — "Eene cabriolet," viel Cymon snel hierop in, daar het woord wagentje hem te plat voorkwam. — "Ook al goed," hernam de oude heer. — "Ik zou zoo gaarne eens op een ezel rijden," zeide Belinda. — "Ik ook," voegde Charlotte er bij. — "Welnu," hervatte de kapitein, "dan kunnen wij voor ons een rijtuigje nemen, en voor u een paar ezels."

Nu kwam er eene nieuwe zwarigheid op. Mevrouw Waters meende, dat het zeer onwelvoeglijk zou zijn wanneer twee dames alleen reden. Het hulpmiddel was niet ver te zoeken. Misschien zou de jonge heer Tuggs wel zoo galant wezen om haar gezelschap te houden. Cymon werd rood, zette een zeer onnoozel gezicht en zeide met verlegenheid, dat hij niet rijden kon. Deze tegenwerping was echter spoedig uit den weg

geruimd, en weldra had men eene cabriolet en drie ezels aangenomen.

"Vort!" riep een van de twee jongens, die achteraanliepen om de ezels voort te drijven, toen Belinda en Charlotte met vrij wat moeite op den zadel waren geholpen.

"Ho, ho!" schreeuwde de derde jongen, die achter Cymon liep; en de ezel draafde voort, terwijl de stijgbeugels tegen Cymon's laarzen bengelden en zijne laarzen bijna over den grond schrapten.

"Laat hem niet galoppeeren!" gilde Belinda. — "Mijn ezel wil de herberg in," riep Charlotte, die achteraankwam.

Alles heeft echter een einde. Zelfs de galop van een ezel moet met den tijd ophouden. Het dier, hetwelk Cymon bereed, en dat eenige onaangename rukken aan de teugels voelde, waarvan het de beteekenis niet raden kon, week eensklaps zijwaarts af naar een muur, en gaf zijn ongenoegen te kennen door Cymon's been tegen de ruwe steenen te schuren. De ezel van mevrouw Waters, naar het scheen eene bijzondere vlaag van dartelheid krijgende, liep met zijn kop in eene heg, en wilde er niet weder uitkomen, terwijl het beestje, waarop Charlotte gezeten was, zijn genoegen over deze grap te kennen gaf, door zijne voorpooten vast op den grond te planten, en met zijne achterpooten zeer vlug, maar eenigszins onrustbarend, te springen en te schoppen.

Deze plotselinge stuiting van den snellen rit moest natuurlijk eenige verwarring baren. Beide dames gilden eenige minuten zoo hard zij konden, terwijl Cymon, behalve de lichamelijke pijn, de zielesmart moest verduren, dat hij haar neteligen toestand werkeloos moest aanzien, daar zijn been tusschen den ezel en den muur was vastgeklemd. De hulp der jongens, die de weerspannige ezels in hunne staarten knepen, herstelde de orde echter in veel korter tijd dan men had kunnen verwachten, en het gezelschap reed vervolgens langzaam voort.

"Welk een fraaie dag!" zeide Charlotte. — "Heerlijk'" antwoordde Belinda. "En welk een schoon uitzicht, mijnheer Tuggs!" Cymon zag Belinda vlak in het gezicht, terwijl hij antwoordde: "Verrukkend schoon!"

De jonge dame sloeg hare oogen neder en liet haar ezel een weinig achterblijven. Onwillekeurig deed Cymon hetzelfde. Er volgde eene korte poos van stilte, die slechts door een zucht van Belinda werd afgebroken.

"Mijnheer Cymon!" zeide de dame eindelijk, met eene zachte stem. "Ik behoor aan een ander."

Cymon kon niets anders doen dan deze onbetwistbare daadzaak toestemmen.

"Ware het zoo niet..." hervatte Belinda, en bleef toen steken. — "Wat, wat?" zeide Cymon met vuur. "Martel mij niet! Wat wilt gij zeggen?" — "Ware het zoo niet geweest," hervatte mevrouw Waters; "ware het in vroeger tijd mijne bestemming geweest bemind te worden door een edelen jongeling — door eene eenstemmige ziel — door een hart, dat het mijne verstond, en..." — "Hemel, wat hoor ik?" riep Cymon uit. "Is het mogelijk?" Kan ik gelooven — Vort!"

Deze laatste on-sentimenteele uitroep was tot den ezel gericht, die met den kop tusschen de pooten staan bleef, en, naar het scheen, aandachtig zijne hoeven bekeek. "Vort!" riep Cymon nog. Hetzij nu de ezel zich verontwaardigde over den toon van gezag, dien Cymon aannam, of bang werd voor den jongen, die een weinig was achtergebleven en nu kwam aanloopen, of wel in edele geestdrift ontbrandde om zijne makkers voorbij te snellen, zeker is het, dat hij niet zoodra het tweede "vort" had gehoord, of hij deed een sprong, die Cymon den hoed van het hoofd deed stuiven, en rende zoo snel met hem voort, dat hij in een oogenblik het Pegwell Bay Hotel had bereikt, waar hij zijn ruiter de moeite om af te stappen bespaarde, door hem vlak voor de deur der herberg over zijn kop te smijten.

Groot was de verbijstering van Cymon, toen hij door een paar knechts overeind gezet was; niet gering was ook de schrik zijner moeder; maar boven alle beschrijving was de angst van mevrouw Waters. Het bleek echter spoedig, dat hij zich niet aanmerkelijk had bezeerd, en men begaf zich derhalve naar den tuin, waar men iets zou gebruiken, welk iets uit garnalen, boterhammen en a l e bestond. De lucht was onbewolkt; vóór het gezelschap lag een met bloempotten versierd grasperk; de zee aan den voet der klip strekte zich zoo ver uit als het oog reiken kon, en in de verte zag men schepen met zeilen zoo wit en zoo klein als pas gewasschen linnen zakdoeken. De garnalen waren lekker, de a l e was krachtig en de kapitein in eene bijzonder vroolijke luim. Maar nog vroolijker was Belinda, die eerst met den kapitein en toen met Cymon en Charlotte tusschen de bloempotten op het grasperk krijgertje speelde, en daarbij schaterde van lachen. Maar, gelijk de kapitein zeide, dat kwam er niet op aan, want wie kende hen daar. Zoo vermaakte men zich, tot het meer dan tijd was om naar R a m s g a t e terug te keeren.

Een ezel terug te brengen naar de plaats waar hij stalt, is iets dat veel gemakkelijker te doen is dan hem van die plaats ergens elders heen te brengen. In het laatste geval heeft men veel oplettendheid en tegenwoordigheid van geest noodig om zijne kuren te bedwingen, terwijl men in het eerste niets anders heeft te doen dan het dier maar te laten loopen. Op zijn terugrit naar R a m s g a t e nam Cymon dit stelsel aan, en zijne zenuwen werden door den tocht zoo weinig geschokt, dat hij onderweg

afspraak kon maken om des avonds in de library te komen, waar het geheele gezelschap zich weder verzamelen zou.

De library was propvol. De familie vond hier dezelfde heeren en dames weder, die zij des morgens op het strand en den vorigen dag op de kade gezien had. Sommige jonge juffers speelden winkeltje met galanteriewaren, of namen in de concertzaal aan hazardspelen deel. Huwbare dochters wandelden met hare mama's op en neder, maakten muziek, kortom, deden al wat zij konden, om aanbidders te lokken; terwijl ook de jonge heeren niet achterlijk waren om door sentimenteele teederheid of edele manhaftigheid de bewondering der schoone sekse op te wekken.

"Wilt gij gooien, mejuffer?" zeide de jonge dame, die aan eene speeltafel presideerde, terwijl zij aan de oudste dochter van eene mama met vier dochters den koker met dobbelsteenen overreikte.

De toeschouwers bewaarden een diep stilzwijgen.

"Kom aan, lieve Jane!" zeide de mama. Maar het lieve kind was zoo verlegen, dat zij eerst haar gezichtje achter haar zakdoek verschool en toen met eene jongere zuster fluisterde.

"Kom, Amelia! gooi eens voor uwe zuster," zeide de mama, en vervolgde daarop, zich vertrouwelijk tot een jongen heer, die naast haar stond, wendende: "Jane is altijd zoo schuw en verlegen; maar ik kan er niet boos om worden. Een zedig en ongemaakt meisje is zoo beminnelijk, dat ik dikwijls wensch, dat Amelia meer naar hare zuster geleek."

De jonge heer prevelde iets, dat toestemming en bewondering moest te kennen geven, en de ongemaakte jonge juffer wierp tersluiks een blik op hem, om te zien welken indruk hare buitengemeene zedigheid teweegbracht.

Amelia wierp eerst voor hare zuster en toen voor zich zelve.

"Een net figuurtje, die Amelia," fluisterde de mama een jongen heer aan hare andere zijde toe. — "Ja waarlijk," was het antwoord. — "En zoo bij de hand," hervatte de mama. "Ik stem daarin met u overeen. Ik mag gaarne eenige levendigheid zien. Ik wenschte, dat ik die arme Jane wat meer van Amelia kon geven."

De jonge heer stemde dit hartelijk toe, en zoowel hij als de eerst aangesprokene waren volkomen tevreden.

Zoo verliep de avond, en zoo verliepen de dagen en avonden der familie Tuggs en Waters nog zes weken lang. Des morgens naar het strand — des middags op ezels rijden — in den namiddag naar de kade — des avonds naar de library — en overal dezelfde menschen.

Juist na verloop van zes weken scheen des avonds de maan helder over de stille zee, welker golfjes slechts even hoorbaar tegen den voet der steile klippen klotsten, toen men op eene der banken, bij den rand der westelijke klip, twee gedaanten zag zitten, of had kunnen zien zitten, als men er naar gekeken had. De maan had eene reis van twee uren langs den hemelboog afgelegd, sedert deze twee gedaanten zich hadden nedergezet, en nog hadden zij zich niet bewogen. De meeste wandelaars waren reeds verdwenen en de straatmuzikanten waren afgetrokken; in de verte was in alle huizen licht aangestoken, en nog bewogen die twee gedaanten zich niet. Zij waren grootendeels in de schaduw; maar de weerschijn van het maanlicht deed toch een paar gele laarsjes en eene glimmende stropdas uitkomen. Het waren Cymon Tuggs en mevrouw Waters, welke te zamen op de bank zaten. Zij spraken niet, maar tuurden aandachtig naar de zee.

"Walter komt morgen terug," zeide Belinda eindelijk met eene treurige stem. Cymon slaakte een zucht, gelijk aan eene windvlaag door een aalbessenboompje, en antwoordde: "Ja, helaas!" — "O, Cymon!" hervatte Belinda; "het zuivere, onschuldige genot dezer enkele week van Platonische liefde is te veel voor mij."

Cymon had bijna geantwoord, dat het voor hem te weinig was; maar hij bedacht zich, en prevelde eenige onverstaanbare woorden.

"En wanneer ik nu denk," riep Belinda uit, "dat dit onschuldige geluk voor altijd verloren is." — "Zeg niet voor altijd, Belinda!" zuchtte Cymon, terwijl twee tranen elkander over zijn bleek gezicht naliepen — het was zoo lang, dat zij ruimte genoeg hadden om elkander na te loopen. "Zeg niet voor altijd!" — "Ik moet," antwoordde Belinda. — "Waarom?" hervatte Cymon; "ach, waarom? Een Platonische omgang gelijk de onze is zoo schuldeloos, dat zelfs uw echtgenoot, er niets tegen kan hebben." — "Mijn echtgenoot?" riep Belinda uit. "Gij kent hem weinig. Hij is jaloersch en wraakzuchtig! Razend in zijne gramschap — dol in zijne jaloezie! Zoudt gij voor mijne oogen vermoord willen worden?"

Met eene van ontroering bevende stem gaf Cymon zijne ongeneigdheid te kennen om op zulk eene manier aan zijn einde te komen.

"Verlaat mij dan!" zeide mevrouw Waters. "Verlaat mij dezen avond voor altijd. Het is laat. Wij moeten terugkeeren."

Treurig bood Cymon de dame zijn arm, en geleidde haar naar hare woning. Voor de deur bleef hij staan — hij voelde een Platonischen handdruk. "Goedennacht!" zeide hij aarzelend. — "Goedennacht!" snikte de dame. Cymon bleef nog staan. — "Wilt gij niet binnenkomen, mijnheer?" vroeg de meid. Cymon bedacht zich. O, waarom bedacht hij zich! Hij ging binnen.

"Goedennacht!" zeide hij nog eens, toen hij de deur der bovenvoorkamer had bereikt. —

"Goedennacht!" antwoordde Belinda. "En wanneer ooit in mijn leven... stil!" Zij zweeg en staarde vol ontzetting den doodsbleeken Cymon aan. Er werd aan de straatdeur geklopt.

"Het is mijn man," zeide Belinda, toen men de stem van den kapitein beneden hoorde. — "En mijne familie," zeide Cymon, toen de stemmen van zijne aanverwanten hem in de ooren drongen. — "Het gordijn! het gordijn!" fluisterde mevrouw Waters, naar het venster wijzende, voor hetwelk een paar sitsen gordijnen hingen. — "Maar ik heb geen kwaad gedaan," zeide Cymon. — "Het gordijn!" herhaalde de dame in doodsangst. "Gij zult vermoord worden." Dit laatste gezegde was onweerstaanbaar. De beangste Cymon verschool zich achter het gordijn, even schielijk als men het in eene pantomime ziet.

Kort daarop trad de kapitein met de familie Tuggs binnen.

"Belinda!" zeide de kapitein. "Dit is mijn vriend, luitenant Slaughter."

Cymon hoorde twee laarzen met sporen en eene grove stem, die voor de eer der kennismaking dank zegde. Toen de luitenant ging zitten, viel zijne groote sabel kletterend op den vloer. Cymon werd bijna krankzinnig van angst.

"De brandewijn, Belinda!" zeide de kapitein. Cymon had weder een schrik. Zij waren voornemens daar te blijven, terwijl hij achter het gordijn stond en nauwelijks durfde ademhalen. "Eene sigaar, Slaughter?" vroeg de kapitein.

Nu kon Cymon nooit rooken zonder misselijk te worden, of in eene kamer komen daar gerookt werd zonder te hoesten. Er werden sigaren gebracht. De kapitein was een liefhebber van rooken; de luitenant en de oude heer Tuggs insgelijks. Het vertrek was bekrompen, en weldra hing het vertrek vol kronkelende rookwolken, die ook achter het gordijn kropen. Cymon hield mond en neus dicht en zijn adem in; maar het baatte niet — hij moest hoesten.

"Ik vrees, dat het rooken u hindert, mejuffer Tuggs!" zeide de kapitein. — "O neen, in het geheel niet, mijnheer!" antwoordde Charlotte. — "Gij hoest er toch van?" — "O neen!" — "Gij hebt toch daar zoo gehoest." — "Ik, kapitein Waters? Hoe kunt gij het zeggen?" — "Er heeft toch iemand gehoest," zeide de kapitein. — "Dat meen ik ook," zeide luitenant Slaughter; maar allen ontkenden gehoest te hebben. — "Dan moet het verbeelding zijn geweest," zeide de kapitein.

Men nam de sigaren weder in den mond, en kort daarop werd er wederom gehoest; benauwd, maar zeer duidelijk.

"Dat is drommels vreemd!" zeide de kapitein, rondkijkende. — "Het is raar," zeide de oude heer Tuggs, die niets vermoedde.

Luitenant Slaughter keek de leden van het gezelschap één voor één geheimzinnig aan, legde toen zijne sigaar neder, ging op de teenen naar het venster, en wees met zijn duim over zijn schouder naar het gordijn.

"Wat meent gij?" vroeg de kapitein, opstaande. Tot antwoord trok Slaughter het gordijn open, en ontdekte zoo Cymon Tuggs, bleek van angst en blauw van benauwdheid.

"Ha! wat zie ik!" schreeuwde de kapitein. "Slaughter, uwe sabel!" — "Cymon!" gilden jufvrouw Tuggs en hare dochter. — "Genade!" smeekte Belinda. — "Platonisch," stotterde Cymon. — "Uwe sabel!" brulde de kapitein. "Laat mij los, Slaughter! zijn leven moet ik hebben." — "Moord!" riep de familie Tuggs. — "Houd hem toch vast, mijnheer," smeekte Cymon. — "Water!" riep de oude heer Tuggs, toen Cymon en al de dames in flauwte vielen en een tableau vormden.

Gaarne zouden wij den ongelukkigen afloop der vriendschap van zes weken willen verzwijgen; maar een lastig gebruik wil, dat eene historie, behalve een begin, ook een einde hebbe. Luitenant Slaughter kwam den volgenden morgen met eene dubbele boodschap: een duel en een proces; maar op verzoek van den ouden heer Tuggs nam hij den post van onderhandelaar op zich. Toen Cymon van de zenuwziekte herstelde, welke schrik en aandoening hem op den hals hadden gehaald, hoorde hij, dat zijn vader vijftienhonderd pond armer, en de kapitein juist die som rijker was geworden. Dit geld werd betaald om de zaak stil te houden; maar zij werd toch ruchtbaar, en menigeen zeide, dat drie zulke bedriegers, als kapitein Waters, mevrouw Waters en luitenant Slaughter, nooit menschen hadden gevonden, die zich gemakkelijker lieten bij den neus krijgen dan de familie Tuggs te Ramsgate.

V.

HORATIO SPARKINS.

"Waarlijk, lieve man, toen wij laatst op de assemblée waren, had hij zeer veel attentie voor Theresa," zeide jufvrouw Malderton tot haar echtgenoot, die na de vermoeienis van zijn kantoorwerk, met zijne voeten op het haardijzer en zijne flesch naast hem, zat uit te rusten; "zeer veel attentie, en naar mijn begrip moeten wij ook attentie voor hem toonen. Wij moeten hem eens ten eten vragen." — "Wie?" vroeg mijnheer Malderton, uit een halven dut opkijkende. — "Wie? wel, gij weet wel wien ik meen; dien jongen heer met zwarte bakkebaarden en eene witte das, die pas lid van onze assemblée is geworden, en van wien alle meisjes den mond vol hebben. Wacht eens — hoe heet hij ook weer? — Marianne, hoe heet die jonge heer ook?"

Deze laatste woorden waren tot de jongste

dochter gericht, die een beursje zat te knoopen en bij dit werk een zooveel mogelijk sentimenteel gezicht zette.

"Horatio Sparkins, mama!" antwoordde Marianne met een smachtenden zucht. — "O ja! Horatio Sparkins," hervatte jufvrouw Malderton. "Hij is de fatsoenlijkste jonge heer, dien ik ooit gezien heb. Op dien avond had hij zulk een eleganten rok aan — hij zag er net uit als — als...." — "Als Prins Leopold, mama! zoo ridderlijk en zoo vol gevoel," zeide Marianne vol bewondering. — "Gij moet bedenken, lieve man!" hervatte jufvrouw Malderton, "dat Theresa nu al acht en twintig is, en dat het inderdaad tijd wordt om..."

Theresa Malderton was een meisje met een tamelijk kort en dik postuur, hoogroode wangen, een goed humeur, en nog niet geëngageerd; hoewel dit laatste hare schuld niet was. Vruchteloos had zij tien jaren lang haar best gedaan om vrijers te lokken; vruchteloos hadden haar vader en moeder de kennis aangehouden met alle jonge heeren, met wie zij in aanraking kwamen. Theresa Malderton was evenzeer bekend als de leeuw boven op Northumberland House, en had even weinig kans om gepaard te worden.

"Ik ben zeker, dat hij u wel bevallen zou," vervolgde jufvrouw Malderton. "Hij heeft zooveel fatsoen!" — "En zooveel vernuft!" voegde Marianne er bij. — "En hij is zoo welbespraakt!" liet Theresa hierop volgen. — "Hij heeft zeer veel achting voor u, lieve man!" zeide jufvrouw Malderton op een vertrouwelijken toon. De oude heer kuchte en keek in het vuur.

"Ja, hij verlangt zeer om kennis met papa te maken," zeide Marianne. — "Dat heeft hij mij ook in vertrouwen gezegd," hervatte hare moeder. — "Welnu," zeide mijnheer Malderton, hierdoor in zijn zwak getast; "als ik hem morgen op de assemblée zie, zal ik hem misschien vragen om eens bij mij te komen. Hij weet immers waar wij wonen — op Oak-Lodge te Camberwell." — "Ja wel — en ook dat gij een paard en rijtuig houdt." — "Welnu, ik zal er over denken," zeide mijnheer Malderton, terwijl hij zich schikte om zijn dutje te hervatten.

Malderton was een man, wiens gedachten niet verder gingen dan Lloyd's, de Beurs, het Oostindische Huis en de Bank. Eenige gelukkige speculatiën hadden hem uit bekrompene in ruime omstandigheden verplaatst; en gelijk in zulke gevallen dikwijls gebeurt, was met de verandering zijner omstandigheden ook zijn geest geheel veranderd. Hetzelfde was met zijne familie het geval. Zijne vrouw en dochters deden haar best om de manieren van hoogere klassen na te volgen, en koesterden den grootsten afschrik voor al wat maar eenigszins gemeen kon heeten. Hij was onkundig, bevooroordeeld, en wilde toch gaarne om zijn verstand en doorzicht geacht worden. Lekkerheid en praalzucht deden hem eene goede tafel houden, en het viel hem niet moeielijk gasten daaraan te bekomen. Gaarne ontving hij iemand van naam, om te kunnen vertellen, dat die man bij hem was geweest; maar geestige jongelieden kon hij niet uitstaan, misschien omdat zijne twee zonen, die alles behalve geestig waren, niet te zeer in de schaduw zouden worden geplaatst. De familie was zeer verlangend naar bekenden boven haar kring, en een der noodwendige gevolgen van dit verlangen, gevoegd bij eene volkomene onervarenheid in de wereld, was, dat ieder, die op eenige betrekking tot dien hoogen kring aanspraak kon maken, aan de tafel van Oak-Lodge welkom was.

De verschijning van Horatio Sparkins op de assemblée had niet weinig verwondering en nieuwsgierigheid opgewekt. Wie of wat kon hij wezen? Hij was blijkbaar afgetrokken en droefgeestig. Een rechtsgeleerde? — Dat zou hij wel hebben laten blijken. Zou hij een voornaam vreemdeling wezen, naar Engeland overgekomen om met de Engelsche beschaving kennis te maken? — Neen: hij had geen vreemde uitspraak. Was hij dan een chirurgijn, een romanschrijver of een schilder? Al deze gissingen werden uit gegronde redenen wederlegd, en allen bleven even wijs als te voren.

Des avonds na het gesprek, dat wij zoo even beschreven hebben, was het juist assemblée, en ten negen ure reed de familie Malderton daarheen. De twee jonge juffers droegen beiden een kleedje van lichtblauwe zijde, met bloemen gegarneerd; jufvrouw Malderton (breed en dik van postuur) was eveneens gekleed, en scheen eene doublure van hare oudste dochter te wezen. Frederik, de oudste zoon, in balcostuum, was het ideaal van een opgeschikten koffiehuisknecht; en Thomas, de jongste, zag er, met zijne witte das, blauwen rok en rood horlogebandje, eigenlijk uit alsof hij mal was. Ieder lid van het gezelschap had ook voorgenomen om nadere kennis met Horatio Sparkins te maken. Theresa moest natuurlijk zoo aanvallig wezen als meisjes van acht en twintig jaren, die naar een man verlangen, gewoonlijk zijn. Jufvrouw Malderton had zich voorgenomen om de vriendelijkheid zelve te wezen; Marianne wilde een versje in haar album verzoeken; de oude heer zou den grooten onbekende de eer bewijzen van hem ten eten te vragen, en Tom dacht zijne ervaring aangaande tabak en sigaren op de proef te stellen. Zelfs Frederik, in al wat mode en smaak betrof het orakel der familie, die eene eigen kamer had, en een vrijbiljet voor het theater van Covent-Garden, — die in zijne kleeding altijd het laatste modeplaatje volgde, en een boezemvriend had, die eens een heer had gekend, die voorheen in het West-End had gewoond, — zelfs hij begreep, dat Horatio Spar-

kins een knappe jongen moest wezen, en wilde hem de eer aandoen van met hem te biljarten.

Het eerste voorwerp, dat de oogen der verlangende familie ontmoetten, zoodra men de danszaal binnentrad, was de interessante Horatio, met hoogopgestrekene haren en op de zoldering gevestigde oogen, in eene peinzende houding half liggende op eene bank gezeten.

"Daar is hij, lieve man!" fluisterde jufvrouw Malderton haar echtgenoot toe.

"Wat heeft hij veel van Lord Byron!" zeide Theresa. — "Of van Montgomery!" liet Mari-

"JUIST HET VOORKOMEN VAN DEN MARKIES," ZEIDE DE KAPITEIN. (blz. 146).

anne er op volgen. — "Of van een portret van kapitein Ross," merkte Thomas aan. — "Tom! wees toch geen ezel," bromde zijn vader, die hem altijd afsnauwde, waarschijnlijk opdat de jonkman niet te geestig zou worden.

De elegante Sparkins bleef in zijne ongemaakte houding zitten, tot de familie vlak bij hem was. Toen sprong hij met alle teekenen van verrassing en blijdschap overeind, sprak jufvrouw Malderton met vurige hartelijkheid aan, groette de twee jonge juffers met bijzonderen zwier, bood haar vader met blijkbaren eerbied de hand en beantwoordde den groet der twee zonen op eene half statige, half genoeglijke manier, uit welk alles duidelijk bleek, dat hij een voornaam, maar te gelijk zeer goedhartig, welwillend en beleefd jong heer moest wezen.

"Mejuffer Malderton," zeide Horatio, met eene zeer diepe buiging, "mag ik zoo stout zijn te hopen, dat gij mij het genoegen zult vergunnen..." — "Ik weet niet of ik reeds geëngageerd ben," zeide Theresa, met een schijn van onverschilligheid, "inderdaad — ik heb al zooveel..." — Horatio zette een gezicht alsof hij achter eene lijkstaatsie ging. — "Maar ja — zeer gaarne," prevelde de smachtende Theresa eindelijk, en Horatio's gezicht helderde op, gelijk een oude hoed in eene regenbui.

"Hij is inderdaad een zeer fatsoenlijk jonkman," zeide de heer Malderton, toen Horatio en zijne danseres zich in de quadrille plaatsten. — "Hij weet zich zeer goed voor te doen," zeide Frederik. — "Ja, hij is een snaak," liet Tom hierop volgen, die ook een woordje wilde medespreken; "hij spreekt net alsof hij uit een boek las." — "Tom!" zeide zijn vader, "ik heb u al eens verzocht om u niet zot aan te stel-

len." Tom zette een gezicht, zoo blij als een haan op een regenachtigen morgen.

"Hoe verrukkend," begon Horatio, toen hij na de quadrille met zijne danseres de zaal op en neer wandelde, "hoe verrukkend, hoe verkwikkelijk is het, de vlucht te kunnen nemen uit de stormen en wederwaardigheden des levens, al is het slechts voor eenige vluchtige oogenblikken, en die oogenblikken, al zijn ze kort en vergankelijk, te mogen doorbrengen in het hemelsche gezelschap van een wezen, welks ongenoegen den dood, welks koelheid razernij zou aanbrengen, welks liefde de schoonste, edelste belooning zou zijn, die de Hemel een sterveling zou kunnen schenken." — "Hoe teergevoelig!" dacht Theresa, terwijl zij zwaarder op zijn arm leunde. — "Maar genoeg — genoeg!" hervatte Sparkins, op den toon van een tooneelheld: "wat heb ik gezegd! waarom verraad ik mijn gevoel! Mejuffer Malderton," — hier bleef hij een oogenblik steken — "ik hoop, dat het mij vergund zal zijn u de nederige hulde aan te bieden." — "Mijnheer Sparkins!" zeide de verrukte Theresa, blozende van streelende verlegenheid, "ik moet u naar papa verwijzen. Zonder zijne toestemming kan ik nooit..." — "Maar hij kan er toch niets tegen hebben, dat..." — "O, gij kent hem niet," viel Theresa hem in de rede, die wel wist, dat er niets te vreezen was, maar het gesprek gaarne een zweem van een tooneel uit een roman wilde geven. — "Hij kan er toch niet tegen hebben, dat ik u een glas limonade aanbied?" hervatte Sparkins met eenige verwondering. — "Is dat alles?" dacht de teleurgestelde Theresa bij zich zelve. "Hoeveel omslag voor niemendal!"

"Het zal mij zeer veel genoegen doen, mijnheer! wanneer gij aanstaanden zondag bij mij wilt komen dineeren," zeide de oude heer Malderton op het einde van den avond, toen hij en zijne zonen met Horatio stonden te praten. Horatio boog en nam de vereerende uitnoodiging zeer beleefd aan.

"Ik moet bekennen," hernam de manoeuvreerende vader, terwijl hij zijn nieuwen vriend een snuifje aanbood, "dat ik in zulk eene assemblée niet half zooveel behagen heb als in het comfort — bijna had ik gezegd de weelde — van Oak-Lodge. Luidruchtige vermaken hebben niet veel bekoorlijks voor een bejaard man." — "En toch, mijnheer! wat is de mensch?" zeide de diepzinnige Sparkins. "Wat is de mensch? vraag ik." — "Ja, dat moogt gij wel zeggen," antwoordde jufvrouw Malderton hierop. — "Wij weten, dat wij leven en ademen," vervolgde Horatio; "dat wij wenschen en verlangens, behoeften en begeerten hebben." — "Ja wel, juist," zeide Frederik met een diepdenkend gezicht." — "Ik zeg, wij weten dat wij bestaan," hervatte Horatio met verheffing van stem: "maar daar stuiten wij; daar is het einde onzer kennis, de grens onzer wetenschap. Wat weten wij meer?" — "Niets," antwoordde Frederik, die voor zich zelf met alle recht dit antwoord mocht geven. Tom wilde ook iets zeggen; maar gelukkig ontmoette zijn vaders toornige blik den zijnen, en hij droop af gelijk een hond, die op eene poging om te snoepen wordt betrapt.

"Op mijn woord," zeide de oude heer Malderton, toen de familie naar huis reed, "die Sparkins is een verbazend knap jongmensch. Zulke uitgebreide kundigheden en zulk eene treffende manier om zich uit te drukken!" — "Ik denk dat hij de een of ander incognito moet wezen," zeide Marianne; "hoe romanesk zou dat zijn!" — "Hij spreekt wel hard en duidelijk," merkte Tom schroomvallig aan, "maar ik begrijp niet recht wat hij er mee zeggen wil." — "Ik begin bijna de hoop op te geven, dat gij ooit iets begrijpen zult," zeide zijn vader, die natuurlijk veel van Horatio's uitboezemingen onthouden had. — "Ik vind, Tom!" zeide Theresa, "dat gij u van avond al zeer belachelijk hebt aangesteld." Iedereen was van hetzelfde gevoelen, en de arme Tom kroop in het kleinste hoekje.

Dien avond hadden de oude heer Malderton en zijne vrouw een lang gesprek over de uitzichten hunner dochter, en Theresa dacht, terwijl zij naar bed ging, ernstig na over de vraag, of zij, wanneer zij een titel behuwelijkte, de bezoeken van hare tegenwoordige vriendinnen wel zou kunnen ontvangen, en droomde den geheelen nacht van vermomde edellieden, groote partijen, struisvederen, bruidslinten en Horatio Sparkins.

Op zondagmorgen vormde men allerlei gissingen aangaande de manier, welke de met angstig verlangen verwachte Horatio zou kiezen om zich naar Oak-Lodge te begeven. Zou hij zijn eigen rijtuig nemen, of te paard rijden, of eenvoudig met eene diligence komen? Deze en andere even belangrijke vraagpunten hielden de aandacht van jufvrouw Malderton en hare dochters den geheelen morgen bezig.

"Het is toch ellendig, vrouw, dat die gemeene broeder van u het in zijn hoofd heeft gekregen om vandaag bij ons te komen eten," zeide Malderton tot zijne echtgenoote. "Omdat mijnheer Sparkins kwam, heb ik opzettelijk niemand anders gevraagd dan Flamwell; en nu komt uw broeder er bij — een winkelier — het is eene ijselijkheid. Ik wilde voor geene duizend pond, dat hij bij onzen nieuwen gast van zijn winkel sprak. Het zou mij niet kunnen schelen, als hij maar verstandig genoeg was om te verzwijgen, dat hij eene schande voor de familie is; maar hij is zoo drommels ingenomen met zijn gemeen beroep, dat hij het iedereen vertelt."

James Barton, de bedoelde persoon, was een welgegoed kruidenier, zoo gemeen en gevoelloos, dat hij inderdaad nooit zwarigheid maakte om te zeggen, dat hij zich zijn beroep niet

schaamde; hij had er zijn geld mede gewonnen, en iedereen mocht het weten.

"Ha, Flamwell! beste vriend, hoe vaart gij?" zeide de oude heer Malderton, toen een kort mager mannetje, met een groenen bril op den neus, de kamer binnentrad. "Gij hebt mijn briefje ontvangen?" — "Ja, en daar ben ik nu." — "Gij kent misschien dien mijnheer Sparkins niet van naam? Gij kent toch iedereen."

Flamwell was een van die menschen, welke men somtijds in gezelschappen ontmoet, die zich houden alsof zij iedereen kennen, hoewel zij eigenlijk niemand kennen. Bij de Malderton's, die gretig luisterden naar al wat er van voorname lieden verteld werd, stond hij in hooge gunst, en daar hij wist met welke menschen hij te doen had, dreef hij zijne zucht om met iedereen bekend te schijnen tot een inderdaad verbazend uiterste. Hij had er slag van om de grootste logens op zulk eene wijze te vertellen, dat hij altijd eene achterdeur openhield.

"Neen, ik weet niet, dat ik hem onder dien naam ken," antwoordde Flamwell, met een zeer bedenkelijk gezicht. "Maar ik twijfel niet, of ik zal hem toch wel kennen. Is hij lang?" — "Van middelmatige lengte," antwoordde Theresa. — "Met zwart haar?" vroeg Flamwell, eene stoute gissing wagende. — "Ja!" antwoordde Theresa haastig. — "En eenigszins stompen neus?" — "Neen," zeide de teleurgestelde Theresa; "hij heeft een Romeinschen neus." — "O, ik meende een Romeinschen neus; zeide ik dat niet?" hervatte Flamwell. "Een elegant voorkomen?" — "Ja!" — "En bijzonder innemende manieren?" — "O ja!" zeide de geheele familie te gelijk; "gij kent hem zeker." — "Ja, ik dacht wel dat gij hem kennen zoudt!" riep de oude heer Malderton zegevierend uit. "Wie denkt gij, dat hij is?" — "Volgens uwe beschrijving," antwoordde Flamwell nadenkend en bijna fluisterend, "moet hij sterk gelijken op den Honourable Augustus Fitz-Edward Fitz-John Fitz-Osborne. Hij is een knap jonkman, maar wat zonderling, en heeft misschien om de eene of andere reden een anderen naam aangenomen."

Theresa's hart klopte sneller. Zou het de Honourable Augustus Fitz-Edward Fitz-John Fitz-Osborne wezen? Welk een naam om fraai gegraveerd op twee geglaceerde kaartjes te prijken, met een wit satijnen lintje aan elkander gebonden! "The Honourable Mrs. Augustus Fitz-Edward Fitz-John Fitz-Osborne!" De gedachte was streelend.

"Het is al vijf minuten vóór vijven," zeide de oude heer Malderton, op zijn horloge kijkende. "Ik hoop, dat hij ons niet zal te leur stellen." — "Daar is hij!" riep Theresa, toen er hard aan de straatdeur werd geklopt.

Gelijk doorgaans, wanneer een gast met bijzonder verlangen verwacht wordt, trachtten allen het voorkomen aan te nemen alsof zij volstrekt niet wisten, dat er iemand komen zou.

De kamerdeur werd geopend. "Mijnheer Barton!" zeide de knecht. — "Voor den duivel!" prevelde Malderton. "Ha, goede vriend, hoe vaart gij? Hebt gij wat nieuws?" — "Och neen," antwoordde de kruidenier op zijne gewone eenvoudige manier. "Ik weet volstrekt geen nieuws. Hoe gaat het, jongelui? Dag, mijnheer Flamwell!"

"Daar komt mijnheer Sparkins!" zeide Tom, die uit het venster had gekeken. "En wat een paard heeft hij!"

Daar kwam inderdaad Horatio op een groot zwart paard, dat hij liet springen en steigeren als een kunstrijder van Astley. Na eenig steigeren, brieschen en schoppen bleef het paard eindelijk op eenigen afstand van het hek stilstaan, waar Sparkins afsteeg en zijn ros aan de zorg van Malderton's rijknecht overgaf. De plechtigheid van introductie werd met alle statigheid verricht. Flamwell zag Horatio door zijn groenen bril zeer geheimzinnig aan, en de galante Horatio vestigde zijne sprekende oogen met eene bijzondere uitdrukking op Theresa, welke op hare beurt een allersentimenteelst gezicht trachtte te zetten.

"Is het de Honourable Augustus — hoe heet hij ook weer?" vroeg jufvrouw Malderton aan Flamwell, toen deze haar naar de eetzaal geleidde. — "Eigenlijk niet," was het geheimzinnige antwoord. "Eigenlijk niet." — "Wie is hij dan?" — "St!" zeide Flamwell, deftig zijn hoofd schuddende, alsof hij de zaak zeer wel wist, maar om gewichtige redenen het geheim niet kon ontdekken.

"Mijnheer Sparkins!" zeide de verheugde jufvrouw Malderton, "mag ik u verzoeken om scheiding tusschen de dames te maken. John, zet een stoel voor mijnheer tusschen Miss Theresa en Miss Marianne." Dit gezegde was tot een man gericht, die gewoonlijk voor stalknecht en tuinman speelde, maar voor deze gelegenheid was opgeknapt om een tweeden knecht te verbeelden.

Het diner was uitmuntend. Horatio was zeer oplettend voor Theresa, en ieder was uitmuntend in zijn schik, de oude heer Malderton uitgezonderd, die, daar hij wist wat voor soort van een man zijn schoonbroeder Barton was, in gedurigen angst verkeerde, dat deze van zijn kruidenierswinkel zou beginnen te spreken.

"Hebt gij uw vriend Sir Thomas Noland nog binnen kort gezien, Flamwell?" vroeg Malderton, een zijdelingschen blik op Horatio werpende, om te zien welk een indruk de naam van zulk een aanzienlijken bekende op hem maken zou.

"Neen," antwoordde Flamwell, "dat is al eene poos geleden; maar eergisteren heb ik Lord Gubbleton nog gezien." — "Ik hoop, dat Zijne Lordschap nog wèl vaart," zeide Malderton op den toon der grootste belangstelling. Het is bijna noodeloos te zeggen, dat hij te voren niet ge-

weten had, dat er zoo iemand in de wereld was. — "O ja, nog zeer wel. Hij is een zeer aardig man. Ik ontmoette hem in de City, en wij bleven een heelen tijd staan praten. Gij weet, wij zijn familiaar met elkander. Maar ik kon mij niet zoo lang met hem ophouden als ik wel gewenscht had; want ik moest naar een bankier, een schatrijk man en lid van het Parlement, met wien ik ook eenigszins, ik mag wel zeggen zeer, nabij bekend ben." — "Ik weet, wien gij meent," antwoordde de gastheer met nadruk, hoewel hij even weinig van zulk een bankier wist als Flamwell zelf. — "Hij doet kapitale zaken." Dit woord bracht het gesprek in gevaar van op een netelig onderwerp te komen. — "Van zaken gesproken," viel Barton er terstond op in. "Iemand, dien gij wel gekend hebt, Malderton, voordat gij dien gelukkigen slag deedt, kwam kort geleden bij mij in den winkel, en...." — "Mag ik u een aardappel verzoeken," viel de beangste gastheer hem in de rede, in de hoop om zijn schoonbroeder van de anekdote af te brengen. — "O ja wel," antwoordde de kruidenier, zonder deze bedoeling te gissen, "en vroeg mij op zijne gewone manier...." — "Een kruimigen, als het u belieft," viel Malderton hem weder in de rede, vreezende, dat het woord winkel nogmaals in de vertelling zou voorkomen. — "Hij vroeg mij," hervatte de kruidenier, "zoo losweg: "Wel, hoe gaat het met de zaken?" — "Zoo," zeide ik; "mijne zaken houden mij goed aan den gang, en ik hoop, dat ik nooit te grootsch zal zijn om mijne zaken aan den gang te houden." Ha, ha, ha!"

"Een glas wijn, mijnheer Sparkins?" riep de gastheer, die vruchteloos zijne verlegenheid trachtte te verbergen. — "Met veel genoegen, mijnheer!"

"Laatst," hernam de gastheer, Horatio aansprekende, met het oogmerk om dezen eene gelegenheid te geven om met zijne gaven te schitteren, "laatst spraken wij over den aard van den mensch, en ik vond uwe gezegden zeer treffend." — "Ik ook," zeide Frederik. Horatio boog met bevalligen zwier zijn hoofd. — "Maar wat zoudt gij nu wel van de vrouwen zeggen, mijnheer Sparkins?" vroeg jufvrouw Malderton. De jonge dames deden moeite om haar lachen in te houden.

"De man," antwoordde Horatio, "hij moge de bloemrijke dalen van een ander paradijs bewonen, of omzwerven in de onvruchtbare, ik mag wel zeggen naargeestige gewesten, aan welke wij in onze eeuw moeten gewennen, — de man, zeg ik, in alle tijden en omstandigheden — hij moge huiveren in den guren storm der bevrozene luchtstreek, of versmachten in de stralen der keerkringzon, — zonder de vrouw zou hij geheel — eenzaam wezen." — "Het verblijdt mij ten hoogste, dat gij zulke vereerende gedachten van ons koestert, mijnheer Sparkins!" zeide jufvrouw Malderton. — "En mij insgelijks," zeide Theresa.

Horatio zag haar veelbeteekenend aan, en de jonge juffer bloosde als eene pionie in vollen bloei.

"Ik ben van gevoelen...." begon Barton. — "Ik weet wat gij zeggen wilt," viel Malderton hem in de rede, die zijn schoonbroeder geene tweede gelegenheid wilde laten om hem een schrik aan te jagen, "en ik moet zeggen, dat ik het volstrekt niet met u eens ben." — "Wat?" vroeg de verbaasde kruidenier. — "Ik kan het niet helpen, Barton!" hervatte de gastheer, op een toon, alsof hij inderdaad eene stelling van zijn schoonbroeder tegensprak, "maar ik kan mijne goedkeuring niet geven aan iets, dat ik als zeer onbillijk moet beschouwen." — "Maar ik wilde niets anders zeggen, dan...." — "Gij kunt mij nooit overreden," zeide Malderton met de uiterste stijfhoofdigheid, "nooit." — "En ik," zeide Frederik, om ook eens mee te spreken, "kan niet volkomen instemmen met hetgeen mijnheer Sparkins daar gezegd heeft." — "Wat!" zeide Horatio, die meer in vuur geraakte, daar hij het vrouwelijk gedeelte van het gezelschap met opgetogenheid zag luisteren, "wat! is dan niet het gevolg het uitwerksel der oorzaak, en de oorzaak de voorlooper van het uitwerksel?" — "Daar zit de knoop," zeide Flamwell. — "Wel zeker," voegde de oude heer Malderton er bij. — "Welnu, indien het gevolg een uitwerksel der oorzaak is, en de oorzaak vóór het gevolg komt, dan hebt gij immers blijkbaar ongelijk," hervatte de gedienstige Flamwell. — "Ik denk ten minste, dat er op mijn bewijs niets is af te dingen?" zeide Horatio vragend. "Niets, volstrekt niets," antwoordde Flamwell. "De zaak is er mede beslist." — "Het is mogelijk," zeide Frederik; "ik begreep het eerst niet." — "Ik begrijp het nu nog niet," dacht de kruidenier, "maar het zal wel zoo wezen."

"Wat is hij toch knap!" fluisterde jufvrouw Malderton hare dochters toe, toen zij met deze naar de voorkamer ging. — "O! het is een charmant man," zeiden beide jonge juffers te gelijk. "En zoo welsprekend! Hij moet veel van de wereld gezien hebben."

Toen de heeren alleen waren gebleven, volgde er eene poos van stilte, en zetten allen een zeer ernstig gezicht, alsof zij nog nadachten over den diepen zin van het laatste gesprek. Flamwell, die het er op gezet had om te ontdekken wie en wat Horatio was, brak het eerst de stilte af.

"Neem het mij niet kwalijk, mijnheer!" zeide hij: "ik verneem, dat gij tot de balie behoort? Ik dacht ook eens dat vak te kiezen — ik ben, mag ik zeggen, gemeenzaam bekend met eenige uitstekende sieraden van dien stand." — "Neen," antwoordde Horatio, met eenige aarzeling; "dat juist niet." — "Maar gij hebt toch veel met zijde

omgegaan?" hervatte Flamwell, met toespeling op het ambtsgewaad der rechtsgeleerden. — "Al zeer lang," antwoordde Horatio.

Flamwell meende nu vrij zeker van de zaak te wezen. Horatio was een rechtsgeleerd student, die op het punt was om advocaat te worden.

"Ik zou niet graag advocaat willen wezen," zeide Tom, nu voor het eerst sprekende, en keek de tafel rond, om te zien of iemand op zijn gezegde zou letten.

Niemand gaf eenig antwoord.

"Ik zou geen pruik willen dragen," hervatte Tom, nog eens moed vattende. — "Tom!" zeide zijn vader, "ik verzoek om uwe zotheid voor u zelven te houden. Gij zoudt beter doen met toe te luisteren om iets te leeren, dan gedurig zulke ongerijmde aanmerkingen te maken." — "Goed, vader!" antwoordde de ongelukkige Tom, die geen woord had gesproken sedert hij kwartier over vijven om nog een stuk vleesch had gevraagd, en het was nu acht uur.

"Trek het u maar niet aan, Tom!" zeide zijn goedhartige oom. "Ik geef u gelijk. Ik zou ook niet graag eene pruik dragen. Ik draag liever een voorschoot." — De oude heer Malderton begon geweldig te hoesten. Barton vervolgde: "Want als iemand te grootsch is voor zijn beroep...."

Het hoesten begon met verdubbelde hevigheid, en hield niet op voordat de ongelukkige oorzaak daarvan, in zijn schrik, geheel vergeten had wat hij wilde zeggen.

"Mijnheer Sparkins!" zeide Flamwell, om zich wederom op den voorgrond te plaatsen, "kent gij bij toeval ook mijnheer Delafontaine, op Bedford-square?" — "Ik heb eens kaartjes met hem gewisseld; en sedert dien tijd heb ik ook verscheidene malen het genoegen gehad om hem van dienst te zijn," antwoordde Horatio eenigszins kleurende, zonder twijfel omdat hij vreesde eene onbescheidenheid te begaan. — "Gij zijt wel gelukkig, dat gij zulk een aanzienlijk man van dienst hebt mogen wezen," merkte Flamwell met bijzonderen eerbied aan.

"Ik weet niet wie hij is," fluisterde hij Malderton toe, toen zij Horatio naar de voorkamer volgden; "maar het is duidelijk, dat hij tot de balie behoort en zeer aanzienlijke betrekkingen heeft."

Het overige van den avond ging zeer genoeglijk om. De oude heer Malderton, van zijn angst voor Barton bevrijd, dewijl deze in slaap viel, was zeer opgeruimd en spraakzaam. Theresa speelde (meesterlijk, gelijk Horatio zeide) eene wals op de piano; en vervolgens zongen deze beiden, door Frederik geaccompagneerd, trio's zonder einde, daar zij de genoeglijke ontdekking hadden gemaakt, dat hunne stemmen uitmuntend accordeerden. Het zingen ging ook zeer vlot, en het hinderde weinig, dat Horatio geen gehoor had en geene noot kende. Zij sleten den tijd zoo vermakelijk, dat het twaalf uur was, voordat Sparkins zijn paard liet voorkomen en afscheid nam, bij welke gelegenheid er voor vast werd afgesproken, dat hij zijn bezoek den volgenden zondag zou herhalen.

"Maar misschien zal mijnheer Sparkins gelegenheid hebben om morgenavond met ons mede te gaan?" zeide jufvrouw Malderton. "Wij wilden de nieuwe pantomime gaan zien." — Horatio boog, en beloofde dat hij het gezelschap in den loop van den avond in de loge nommer 48 zou komen opzoeken.

"Morgenochtend zullen wij u maar vrijlaten," zeide Theresa zeer lieftallig; "want dan gaan wij met mama in allerlei winkels kijken, en ik weet wel, dat heeren weinig liefhebberij daarin hebben." — Sparkins boog wederom, en verklaarde dat hij de dames met veel genoegen zou vergezellen, maar dat hij des morgens door zaken van belang werd verhinderd. Flamwell zag Malderton veelbeteekenend aan, en fluisterde: "De zittingen der gerechtshoven zijn pas geopend."

Ten twaalf ure op den volgenden morgen stond het rijtuig voor de deur van Oak-Lodge, en jufvrouw Malderton en hare twee dochters stapten daarin, om te zamen te gaan winkelen. Zij zouden bij eene vriendin eten, en van haar huis naar de komedie rijden. De eerste boodschap zou nu bij Jones, Spruggins en Smith in Tottenham-Court-Road wezen; dan moesten zij naar Redmayne in Bond-Street, en vervolgens overal heen. De jonge dames verkortten zich den weg met lofredenen op Horatio Sparkins te houden, en op hare mama te knorren, dat deze, om een enkelen shilling te bezuinigen, haar zoo ver liet rijden. Eindelijk bleef het rijtuig stilstaan voor een donkeren manufactuurwinkel, van de zoogenaamde goedkoope soort, waar alles, gelijk de winkeliers aankondigden — en zij moeten het weten — vijftig percent onder fabrieksprijs werd verkocht.

"Heer, mama! in wat voor een gemeenen winkel brengt ge ons nu?" zeide Theresa. "Wat zou mijnheer Sparkins wel zeggen, als hij ons hier zag!"

"Ga zitten, dames! Wat is er van uw dienst?" vroeg de gedienstige ceremoniemeester van het etablissement, die met eene witte das in den winkel op en neer wandelde. — "Ik wilde zijde zien," antwoordde jufvrouw Malderton. — "Terstond, mevrouw! Mijnheer Smith! Waar zit hij nu weer?" — Hier, mijnheer!" riep eene stem achter uit den winkel. — "Kom voort, mijnheer Smith!" riep de ceremoniemeester. "Als men u hebben moet, zijt ge nooit bij de hand."

Aldus tot spoed aangemaand, sprong mijnheer Smith met groote vlugheid over de toonbank, en plaatste zich voor de nieuwe klanten. Jufvrouw Malderton gaf een flauwen gil. The-

resa, die bukte om met hare zuster te spreken, hief haar hoofd op, en aanschouwde — Horatio Sparkins.

Wij werpen gelijk romanschrijvers zeggen, een sluier over het tooneel, dat nu volgde. De geheimzinnige, romaneske Horatio Sparkins, die in Theresa's oogen een prins kon wezen, was eensklaps veranderd in Samuel Smith, bediende in een goedkoopen winkel. Het verdwijnen van den held van Oak-Lodge op deze onverwachte ontmoeting kan slechts vergeleken worden bij een hond met een koperen ketel aan zijn staart. Al de hoop der Malderton's smolt weg, als vanille-ijs op een dessert; de groote wereld bleef even ver uit hun bereik als de noordpool; en Theresa had evenveel kans op een huwelijk, als kapitein Ross op het ontdekken der noordwestelijke doorvaart.

Jaren zijn verloopen sedert dien schrikkelijken morgen. Driemaal hebben te Camberwell de madeliefjes gebloeid en de musschen haar lentelied getjilpt; maar de jonge juffers Malderton zijn nog ongetrouwd. Theresa heeft geene hoop meer; maar Flamwell is nog even gezien, en de familie koestert nog hetzelfde verlangen naar voorname bekenden, en een nog grooter afschuw voor alles, wat maar eenigszins gemeen is.

VI.

DE ZWARTE SLUIER.

Op zekeren winteravond tegen het einde des jaars 1800 zat een jonge dokter, die zich pas in Londen had gevestigd, in zijne voorkamer bij een vroolijk brandend vuur, en luisterde naar den wind, die in den schoorsteen bulderde en de regendroppels kletterend tegen het venster joeg. Het was koud en regenachtig weder; hij had den geheelen dag over de slijkerige straten gewandeld, en zat nu in zijne kamerjapon en pantoffels uit te rusten, meer dan half slapend en minder dan half wakker, terwijl hij zich duizenderlei zaken voor zijne zwervende verbeelding haalde. Eerst dacht hij aan den kouden wind, en hoe scherp de regen hem in het gezicht zou spatten, als hij niet warm en wel thuis zat. Toen dwaalden zijne gedachten op zijn jaarlijksch kerstmisbezoek in zijne geboorteplaats en bij zijne beste vrienden; hij stelde zich voor hoe blijde allen zouden zijn hem weder te zien, en hoe verheugd Mary zou wezen, als hij haar zeggen kon, dat hij eindelijk een patiënt had gekregen en er meer hoopte te krijgen, en dat hij dan over eenige maanden zou terugkomen, om met haar te trouwen, en haar naar zijn huis te brengen, om zijn eenzamen haard te vervroolijken en hem tot vernieuwde inspanningen aan te moedigen. Toen begon hij zich te verwonderen, of hij wel ooit een eersten patiënt zou krijgen, en of hij niet misschien bestemd zou zijn om nooit patiënten te bekomen; en toen dacht hij weder aan Mary, tot hij weder in slaap viel en in den droom hare liefelijke stem in zijne ooren klonk en hare zachte kleine hand op zijn schouder rustte.

Er rustte inderdaad eene hand op zijn schouder; maar zij was noch zacht noch klein, daar de eigenaar dezer hand een lange, grove jongen was, die, voor een shilling in de week en den kost, door het armhuis was verhuurd om boodschappen te doen en medicijnen te brengen. Daar echter geen van beide noodig was, besteedde hij zijne ledige uren — door elkander veertien daags — met eten en slapen.

"Eene dame, mijnheer, eene dame!" fluisterde de jongen, zijn meester wakker schuddende. — "Welke dame?" riep onze vriend, terwijl hij overeindsprong, zich half verbeeldende, dat zijn droom waarheid was, en Mary zelve naar hem vroeg. "Waar?" — "Daar, mijnheer!" antwoordde de jongen, naar de glasdeur wijzende, die in de achterkamer uitkwam, en met een schrik, welke de ongewone komst van eene patiënte scheen te veroorzaken.

De dokter keek naar de deur, en schrikte bijna zelf op het gezicht zijner onverwachte bezoekster.

Het was eene bijzonder rijzige vrouw, in diepen rouw gekleed, en zij stond zoo dicht bij de deur, dat haar gezicht bijna aan het glas raakte. Het bovenste gedeelte harer gestalte was in een zwarten doek gewikkeld, alsof zij zich onkenbaar wilde maken, en voor haar gelaat hing een dichte zwarte sluier. Zij scheen zich tot hare volle lengte te hebben opgericht; en hoewel de dokter als het ware gevoelde, dat de oogen achter den sluier op hem gevestigd waren, bleef zij zonder eenige beweging staan, en gaf geen blijk dat zij zijne nadering had opgemerkt.

"Wenscht gij mij te raadplegen?" zeide hij met eenige aarzeling, terwijl hij de deur opende. Deze ging naar binnen open, en de gedaante bleef roerloos op dezelfde plek staan, behalve dat zij even met het hoofd knikte.

"Kom binnen, als het u belieft," zeide de dokter.

De gedaante deed een stap voorwaarts, keerde toen het hoofd naar den jongen — tot grooten schrik van dezen — en scheen te aarzelen.

"Ga heen, Tom!" zeide de dokter tot den knaap, die zijne oogen zoo ver mogelijk had opengespalkt. "Sluit de deur en schuif het gordijn dicht."

De jongen schoof het groene gordijn voor het venster in de deur, ging naar de achterkamer, deed de deur dicht, en plaatste ter-

stond een van zijne groote oogen voor het sleutelgat.

De dokter zette een stoel bij het vuur, en wenkte de onbekende om te gaan zitten. De geheimzinnige gedaante ging naar het vuur, en toen de vlam haar gewaad bescheen, zag de dokter, dat het van onderen geheel doorweekt was. "Gij zijt zeer nat," zeide hij. — "Ja," antwoordde de vreemdelinge met eene zachte stem. — "En gij zijt ziek?" vervolgde de dokter medelijdend; want de toon was die van iemand, die zware pijn lijdt. — "Ja," was het antwoord; "niet naar het lichaam, maar naar den geest. Het is niet voor mij zelve, dat ik bij u kom. Als ik aan eene lichamelijke ziekte leed, zou ik zoo laat en in zulk weder niet alleen uit wezen, en als ik morgen eene doodelijke ziekte kreeg, de Hemel weet het, ik zou blijde zijn, dat ik ging sterven. Het is voor een ander, dat ik uwe hulp zoek, mijnheer! Misschien is het dwaasheid, hulp voor hem te zoeken — ik geloof het zelve; maar alle nachten, in de lange akelige uren van waken en weenen, heb ik er over gedacht, en hoewel zelfs ik zie, dat menschelijke hulp hem niet baten kan, doet de gedachte mij ijzen, om hem geheel hulpeloos in het graf te laten zinken." Eene huivering, gelijk de dokter wel wist dat geene kunst kon voortbrengen, deed de spreekster rillen.

Er was iets wanhopig-angstigs in de manieren der onbekende vrouw, dat den jongen dokter tot in de ziel trof. Hij had in de uitoefening van zijn beroep nog geene ellende genoeg bijgewoond, om, vergelijkenderwijs gesproken, onverschillig voor menschelijk lijden te zijn geworden.

"Indien," zeide hij, haastig opstaande, "de persoon, van wien gij spreekt, in zulk een hopeloozen toestand verkeert, moet er geen oogenblik verloren worden. Ik zal terstond met u medegaan. Waarom hebt gij niet vroeger geneeskundige hulp ingeroepen?" — "Omdat die nutteloos zou zijn geweest; omdat die zelfs nu nutteloos is," antwoordde de vrouw, hartstochtelijk hare handen wringende.

De dokter staarde haar een oogenblik aan, als wilde hij door den sluier heen de uitdrukking van haar gelaat onderscheiden; maar de sluier was te dicht.

"Gij zijt ziek," zeide hij, "al weet gij het niet. Gij zijt in eene koortsachtige spanning, die u belet de vermoeienis, welke gij ondergaan hebt, te gevoelen. Drink eens," vervolgde hij, terwijl hij een glas water inschonk, "tracht wat te bedaren, en verhaal mij dan, zoo geregeld als gij kunt, wat den lijder scheelt en hoelang hij ziek geweest is. Zoodra ik weet wat ik weten moet, indien mijn bezoek van eenig nut zal wezen, ben ik gereed om u te vergezellen."

De vreemde bracht het glas water aan haar mond, zonder haar sluier op te lichten, maar zette het weer neder zonder er van te proeven, en barstte in tranen uit.

"Ik weet," zeide zij snikkende, "dat, hetgeen ik u nu zeggen moet, het raaskallen van eene ijlende koorts schijnt te zijn. Men heeft mij dat reeds gezegd, minder zacht dan gij doen zult. Ik ben niet jong meer, mijnheer! en men zegt, dat, hoe meer iemand zijn einde nadert, het overschot van zijn leven hem des te dierbaarder wordt; maar dat overschot zou ik zonder een zucht — met blijdschap — wegwerpen, als hetgeen ik zeggen moet niet waar was. Ik weet, al wilde ik gaarne anders denken, dat hij, van wien wij spreken, morgen buiten bereik van menschelijke hulp zal wezen; en toch kunt gij van avond, al is hij in doodsgevaar, hem niet zien, niets voor hem doen." — "Ik wil niet gaarne uw leed vergrooten," hervatte de dokter, "door eenige aanmerking te maken op hetgeen gij zegt, of nieuwsgierig te zoeken naar hetgeen gij schijnt te willen verbergen; maar er iets tegenstrijdigs in uwe gezegden, dat mij onbegrijpelijk voorkomt. Iemand is dezen avond in doodsgevaar, en nu, terwijl mijne hulp hem misschien zou kunnen redden, kan ik hem niet zien; morgen, vreest gij, zal mijne hulp nutteloos zijn, en toch wilt gij, dat ik hem dan kom bezoeken. Indien hij u inderdaad zoo dierbaar is als hij u schijnt te wezen, waarom tracht gij dan niet zijn leven te redden voordat dit uitstel alle redding onmogelijk maakt?" — "God helpe mij!" riep de vrouw bitter weenend uit. "Hoe kan ik hopen, dat vreemden zullen gelooven wat mij zelve ongeloofelijk voorkomt? Gij wilt dan niet bij hem komen, mijnheer?" zeide zij, eensklaps opstaande. — "Dat heb ik niet gezegd," antwoordde de dokter. "Maar ik waarschuw u, dat, indien gij tot morgen wacht en de lijder sterft, er eene zware verantwoordelijkheid op u rust." — "Zwaar zal de verantwoordelijkheid wezen," hernam de vreemdelinge; "maar mijne verantwoordelijkheid kan ik gerust op mij nemen." — "En daar ik geene verantwoordelijkheid beloopen kan door aan uw verzoek te voldoen," zeide de dokter, "zal ik hem morgenochtend komen bezoeken, als gij mij het adres geeft. Hoe laat kan ik komen?" — "Ten negen ure," was het antwoord. — "Gij moet mij mijne vragen ten goede houden," hervatte de dokter. "Is hij tegenwoordig onder uw opzicht?" — "Neen!" — "Zoodat het van geen nut zou wezen, indien ik eenige aanwijzing gaf hoe hij dezen nacht moet behandeld worden?" — De vrouw begon wederom bitter te schreien, en antwoordde nogmaals: "Neen!"

Daar de dokter begreep, dat hij, door het gesprek te rekken, weinige verdere inlichtingen zou bekomen en hij ook de aandoeningen der vrouw wilde sparen, die, eerst met ge-

weld onderdrukt, thans onbedwingbaar waren, herhaalde hij zijne belofte, dat hij den volgenden morgen op het bepaalde uur komen zou, en nadat de vreemdelinge hem een adres in een afgelegen gedeelte van Walworth had gegeven, verliet zij het huis even geheimzinnig als zij gekomen was.

Men zal gemakkelijk gelooven, dat zulk een buitengewoon bezoek ook een buitengewonen indruk op het gemoed van den jongen dokter maakte, en dat hij lang, maar vruchteloos, nadacht over de vraag, hoe het geval zou gelegen zijn. Gelijk de meeste menschen, had hij gehoord en gelezen van gevallen, dat iemand zijn dood op een bepaalden tijd had vooruitgezien, en deze verwachting zich had verwezenlijkt. Een oogenblik was hij genegen om te denken, dat dit zulk een geval zou wezen; maar toen bedacht hij, dat, in al de voorbeelden van dien aard, altijd iemand een voorgevoel had gehad van zijn eigen dood. Deze vrouw, daarentegen, sprak van iemand anders — van een man; en het was niet te denken, dat een droom of spel der verbeelding haar met zulk eene ontzettende zekerheid zijn einde zou doen voorspellen. Het was toch niet mogelijk, dat die man des morgens vermoord zou worden, en dat de vrouw, door een eed tot geheimhouding verbonden, hoewel zij de misdaad niet kon beletten, den dood van het slachtoffer wilde voorkomen, door hetzelve tijdig geneeskundige hulp te verschaffen. Het denkbeeld, dat zoo iets op een half uur afstands van de hoofdstad zou kunnen plaats hebben, kwam hem al te ongerijmd voor, om er langer bij te blijven stilstaan. Hij kwam weder op zijne eerste gedachte, dat de vrouw niet wel bij het hoofd was, en daar dit het eenige middel was om tot eenige zekerheid te komen, wilde hij zich eindelijk overtuigd houden, dat zij krankzinnig was. Allerlei twijfelingen kwamen hem echter nu en dan in de gedachten en bleven hem bezig houden gedurende den langen loop van een slapeloozen nacht, welken hij sleet in vruchtelooze pogingen om den zwarten sluier uit zijne verbeelding te verbannen.

De achterzijde van Walworth, het meest van de stad afgelegen, is zelfs nu nog armoedig genoeg; maar vijf en dertig jaar geleden was zij weinig beter dan een woest land, hier en daar bewoond door menschen van zeer dubbelzinnigen naam, wier armoede hen belette in eene betere buurt te gaan wonen, en wier kostwinning en levenswijze hen de eenzaamheid deed zoeken.

De streek, door welke zijn weg liep, was niet geschikt om het gemoed van den jongen dokter op te beuren, of het gevoel van ongerustheid te verdrijven, dat het zonderlinge bezoek, hetwelk hij ging afleggen, wel mocht opwekken. Den grooten weg verlatende, ging hij over een moerassig veld en langs geregelde voetpaden, nu en dan eene armoedige vervallene woning voorbij. De eenige andere voorwerpen, welke zijne aandacht konden trekken, waren eenige bladerlooze boomen, of eenige modderplassen, door den regen van den vorigen nacht gevormd; hier en daar zag hij een lapje tuingrond met een tuinhuisje van oude planken opgetimmerd, of eene oude heining gelapt met stukken hout, die van andere heiningen gestolen waren, blijkbare teekenen van de armoede der bewoners en van de weinige zwarigheid, welke zij maakten om zich het goed van anderen toe te eigenen. Nu en dan kwam er uit de deur van een armoedig huis eene gemeene vrouw te voorschijn, om eene kleine meid te roepen, die, met een kind beladen even groot als zij zelve, voor het huis op en neer liep; maar anders was er geen spoor van leven te ontdekken, en het verschiet, zoover het door den vochtigen mist zichtbaar was, was overal even bar en naargeestig.

Na een geruimen tijd langs de slijkerige paden te hebben omgezworven, om naar de plaats, waar hij wezen moest, te zoeken, en menigmaal een verkeerden weg te zijn gewezen, bereikte de jonge dokter eindelijk het huis, hetwelk hij begreep dat het doel van zijn tocht zijn moest. Het was een klein laag gebouw van twee verdiepingen, dat er nog minder uitlokkend uitzag dan een van de huizen, welke hij was voorbijgegaan. Een oud geel gordijn hing voor het bovenvenster; de luiken van het benedenvenster waren dicht, maar niet gesloten. Het huis stond geheel afgezonderd aan den hoek van een smal pad, en er was geene andere woning in het gezicht.

Wanneer wij zeggen, dat de dokter aarzelde en het huis eenige schreden voorbijging, voordat hij tot het besluit kon komen om aan te kloppen, zeggen wij niets, dat bij den stoutmoedigsten onzer lezers een glimlach behoeft op te wekken. De politie van Londen was toen nog lang niet wat zij nu is; de afgelegenheid der voorsteden, voordat de bouwrazernij begonnen had ze aan de stad te trekken, maakte haar (en deze inzonderheid) tot veilige schuilhoeken voor het uitvaagsel der maatschappij. Het gevaar van in deze schuilplaatsen te worden opgespoord was voor boosdoeners zeer gering, en zij werden natuurlijk stoutmoediger in het bedrijven van misdaden, naarmate de ondervinding hen omtrent hunne veiligheid geruststelde. Hierbij moet men bedenken, dat de jonge dokter eenigen tijd in de gasthuizen der hoofdstad had doorgebracht, en dat, hoewel Burke [1] noch Bishop toen nog hunne schande-

[1] Burke maakte er eene kostwinning van om menschen te vermoorden en hunne lijken aan ontleders te verkoopen; naar hem is deze misdaad burking genoemd. VERT.

lijke vermaardheid hadden verworven, zijne eigene opmerking hem op de gedachte kon hebben gebracht, hoe gemakkelijk de gruwelen, waaraan de eerste zijn naam heeft gegeven, bedreven konden worden. Maar dit zij gelijk het wil, om welke reden ook, hij aarzelde. Daar zware laarzen op de steenen. De ketting werd van de deur genomen, de deur ging open, en nu vertoonde zich een lang, leelijk man, met zwarte haren, en een gezicht, gelijk de dokter naderhand dikwijls zeide, zoo bleek en vervallen als hij ooit het gelaat van een lijk had gezien.

HOE VERRUKKEND, HOE VERKWIKKELIJK IS HET, DE VLUCHT TE KUNNEN NEMEN UIT DE STORMEN EN WEDERWAARDIGHEDEN DES LEVENS, AL IS HET SLECHTS VOOR EENIGE VLUCHTIGE OOGENBLIKKEN. (blz. 154).

hij echter een jong en stoutmoedig man was, duurde zijne aarzeling slechts een oogenblik; hij keerde terug en klopte zacht aan de deur.

Terstond daarop hoorde hij een gefluister, alsof iemand aan het eind van den gang zacht sprak met een ander, die boven aan de trap stond. Daarop volgde het stampen van een paar

"Kom binnen, mijnheer!" zeide hij zacht.

De dokter trad binnen, en nadat de man den ketting weder op de deur had gedaan, bracht hij hem naar een achterkamertje aan het eind van den gang.

"Kom ik bijtijds?" — "Te vroeg," antwoordde de man.

De dokter keerde zich om met een gebaar van verwondering, niet geheel vrij van vrees, waarover hij terstond spijt gevoelde, maar dat hij niet kon bedwingen.

"Als gij hier binnen wilt gaan, mijnheer," zeide de man, die blijkbaar hierop gelet had, "zal men u geene vijf minuten ophouden."

De dokter trad de kamer binnen. De man sloot de deur en liet hem alleen.

Het was een bekrompen vertrekje, zonder ander huisraad dan eene tafel en een paar matten stoelen. In den haard lag een klein vuur, dat, niet genoegzaam om het vertrek te verwarmen, de vochtigheid aantrok, welke bij stralen langs de muren liep. Het venster, met een aantal gebroken en dichtgeplakte ruiten, zag op eene omheinde achterplaats uit, die bijna geheel onder water stond. Noch binnen, noch buiten het huis hoorde men eenig geluid. De dokter zette zich bij den haard neder, om den uitslag van zijne eerste visite af te wachten.

Hij had niet lang gezeten toen hij een rijtuig hoorde aankomen. Het bleef stilstaan; de straatdeur werd geopend; er volgde een zacht spreken en een geschoffel van voetstappen in den gang en op de trap, alsof twee of drie mannen iets zwaars naar boven droegen. Het kraken van de trappen, eenige oogenblikken later, gaf te kennen, dat de nieuwaangekomenen, na het volbrengen hunner taak, wat deze ook mocht geweest zijn, het huis weder verlieten. De deur werd wederom gesloten, en het was even stil als te voren.

Er verliep wederom eenige tijd, en de dokter had juist besloten om in het huis iemand op te zoeken en te vragen wat men van hem begeerde, toen de kamerdeur geopend werd, en de onbekende van den vorigen avond, eveneens gekleed en wederom met een sluier voor het gezicht, hem wenkte om met haar mede te gaan. De buitengewone lengte harer gestalte en haar stilzwijgen brachten hem een oogenblik op de gedachte, dat het een vermomd manspersoon was. Maar het stuipachtig snikken achter den sluier en de bewegingen der gedaante deden hem terstond de ongerijmdheid van dit vermoeden inzien, en hij volgde haar.

De vrouw wees hem den weg naar de boven-voorkamer, en bleef bij de deur staan, om hem eerst te laten binnengaan. Het huisraad bestond uit eene oude houten kist, eenige stoelen en een ledekant zonder gordijnen. Het licht, hetwelk door het dichtgeschovene venstergordijn drong, was zoo flauw, dat de dokter in het begin één voorwerp niet zag, dat hem in het oog viel toen de vrouw hem met woeste drift voorbijsnelde en zich naast het bed op de knieën wierp.

Op het bed, in een linnen laken gewikkeld en met dekens bedekt, lag eene menschelijke gedaante, recht uitgestrekt en roerloos. Het hoofd en gezicht waren ontbloot, maar over het hoofd en onder de kin was een zwachtel gebonden. De oogen waren gesloten. De eene arm lag loom op het bed, en de vrouw hield die hand vast.

De dokter schoof de vrouw zacht op zijde, en vatte de hand. "Mijn hemel!" riep hij uit, terwijl hij de hand onwillekeurig liet vallen, "die man is dood!"

De vrouw sprong op en sloeg woest hare handen samen. "O, zeg dat niet, mijnheer!" riep zij, met eene uitbarsting van hartstocht, die naar razernij geleek. "Zeg dat niet, mijnheer! Ik kan het niet hooren. Het is wel meer gebeurd, dat menschen in het leven zijn gebleven, die door onkundigen voor dood werden gehouden; en menigeen is zeker gestorven, omdat men de middelen verzuimde, die hem nog konden helpen. Laat hem zoo niet liggen, mijnheer! zonder eene poging om hem nog te redden. Op dit oogenblik geeft hij misschien den geest. Om 's Hemels wil, mijnheer! beproef wat gij kunt!" Zoo sprekende begon zij het voorhoofd en de borst van het lijk te wrijven; daarop drukte zij de koude handen, die, wanneer zij ze losliet, log en zwaar op het dek neervielen.

"Het helpt niet, goede vrouw!" zeide de dokter op een meewarigen toon, nadat hij zijne hand op de borst van het lijk had gelegd. "Maar — doe dat gordijn eens open!" — "Waarom?" zeide de vrouw, opspringende. — "Schuif dat gordijn open!" herhaalde de dokter op een toon vol ontroering. — "Ik heb de kamer opzettelijk donker gemaakt," zeide de vrouw, zich voor hem nederwerpende om hem tegen te houden. "Ach, mijnheer, heb medelijden met mij! Als het niet baten kan, en hij toch dood is, laat dan niemand dat lijk zien behalve ik."

"Die man is geen natuurlijken dood gestorven," zeide de dokter. "Ik moet het lijk zien!" En met eene beweging zoo snel, dat de vrouw hem niet kon tegenhouden, schoof hij het gordijn open en keerde toen naar het bed terug.

"Er is hier geweld gepleegd," zeide hij, naar het lijk wijzende, terwijl hij tevens een strakken blik vestigde op het gelaat, dat nu voor de eerste maal ontbloot was. In hare vervoering had de vrouw haar hoed en sluier afgeworpen. Hare trekken waren die eener vrouw van vijftig jaren, die eens schoon was geweest. Smart en verdriet hadden sporen daarop gedrukt, welke de tijd alleen niet had kunnen achterlaten. Haar gelaat was doodsbleek, terwijl een stuipachtig trekken van haar mond en een onnatuurlijk vuur in hare oogen maar al te duidelijk toonden, dat de krachten van lichaam en geest beide onder de zwaarte van haar leed bijna waren verpletterd.

"Er is hier geweld gepleegd," herhaalde de

dokter met denzelfden uitvorschenden blik. — "Ja," antwoordde de vrouw. — "Die man is vermoord." — "Ik roep God tot getuige, dat hij vermoord is," riep de vrouw hartstochtelijk uit, "onbarmhartig, wreedaardig vermoord!" — "Door wien?" vroeg de dokter, terwijl hij haar bij den arm vatte. — "Zie naar de teekenen van den moord, en vraag dan," antwoordde zij.

De dokter keerde zich naar het bed en boog zich over het lijk, dat nu in het volle licht lag. De keel was gezwollen, en eene wankleurige striem liep om dezelve heen. Eensklaps viel hem de waarheid in.

"Het is een van de menschen, die van morgen gehangen zijn!" riep hij uit, terwijl hij zich huiverend omkeerde. — "Ja!" antwoordde de vrouw met een strakken, wezenloozen blik. — "Wie was hij?" vroeg de dokter. — "Mijn zoon!" gilde zij, en zonk bewusteloos voor zijne voeten neder.

Het was de waarheid. Een makker, even schuldig als hij, was bij gebrek aan bewijs ontslagen, en deze man was ter dood gebracht. De omstandigheden van het geval te vermelden is onnoodig, en zou, al is de zaak lang geleden, sommige nog levende personen onaangenaam kunnen zijn. Het was overigens een alledaagsch geval. De moeder was eene weduwe zonder vrienden of geld, en had zich zelve het noodige onthouden, om haar vaderloos kind daarvan te voorzien. Maar dat kind had zich — zonder naar haar smeeken te luisteren, of te bedenken hoeveel zij voor hem gedaan en geleden had — in losbandigheid en misdaad gestort. En dit was het gevolg van zijn gedrag; zijn eigen dood door beulshanden, en de schande en ongeneeslijke krankzinnigheid zijner moeder.

Vele jaren na dit voorval, en toen ernstige en voordeelige zaken menigeen zouden hebben doen vergeten, dat er zulk een rampzalig wezen bestond, bracht de jonge dokter nog dagelijks een bezoek aan de krankzinnige, maar niemand eenig leed doende vrouw, en verzachtte niet slechts haar leed door zijne tegenwoordigheid en vriendelijkheid, maar maakte ook haar toestand door niet geringe geldelijke opofferingen zoo draaglijk als dezelve wezen kon. In de korte flikkering van herinnering en bewustheid, welke haar dood voorafging, vloot er een gebed voor zijn welzijn, zoo vurig als ooit door een sterveling werd ontboezemd, van de lippen dezer arme verlatene. Dat gebed werd verhoord. De weldaden, die hij bewezen heeft, zijn hem duizendvoudig vergolden; maar bij al de eerbewijzen, welke hem sedert zijn ten deel gevallen, en die hij zoo wel verdiend heeft, kan geene herinnering streelender voor hem zijn dan die, welke betrekking heeft op — den zwarten sluier.

VII.

EEN TOCHTJE MET EENE STOOMBOOT.

Percy Nokes was een student in de rechten, die een paar kamers op de vierde verdieping van een huis op Gray's-Inn-Square bewoonde, van waar men een ruim uitzicht had op den tuin met zijne gewone toevoegselen, zwierig opgeschikte kindermeiden en echt Londensche kindertjes, met beentjes als vraagteekens. Percy was een van die jongelieden, welke men doorgaans "allerbeste jongens" noemt. Hij had een uitgebreiden kring van bekenden, en deed zelden een middagmaal op eigene kosten. Met papa's redeneerde hij over staatszaken; mama's wist hij altijd iets te zeggen, dat hare ijdelheid streelde; bij de dochters was hij galant; met de zonen had hij pleizierpartijtjes; en met de kleine jongens en meisjes kon hij spelen en ravotten. Overal wist hij zich nuttig, ja zelfs onontbeerlijk te maken. Als eene bejaarde dame een bal gaf, was het Percy, die voor ceremoniemeester speelde; als eene jonge juffer een geheim huwelijk sloot, diende Percy tot getuige; werd iemands gezin door eene jonggeborene spruit vermeerderd, Percy was steeds gewillig om peet te wezen; en had er onder zijne bekenden een sterfgeval plaats, dan zag men Percy met zijn zakdoek voor de oogen in de tweede rouwkoets zitten.

Men kan licht denken, dat deze talrijke liefhebberijvakken Percy eenigszins hinderlijk moesten zijn in het voortzetten zijner studiën. Onze vriend wist dit ook wel, en had derhalve, na rijp beraad, het besluit genomen om maar in 't geheel niet meer te studeeren — een loffelijk voornemen, hetwelk hij met de grootste standvastigheid getrouw bleef. In zijne voorkamer zag men een zonderlingen warboel van bokshandschoenen, caricaturen, albums, visitekaartjes, floretten, biljartballen, teekeningen op bristol-papier, stijfsel, gom, en vijftig andere dingen op een hoop liggen. Altijd had hij voor iemand zijner bekenden het een of ander onder handen, of maakte plannen voor pleizierpartijtjes, hetgeen eigenlijk zijn *fort* was. Hij sprak altijd met verbazende snelheid, was net, eenigszins zwierig gekleed, en acht en twintig jaar oud.

"Een heerlijk idée!" zeide Percy bij zich zelven, terwijl hij zat te ontbijten en weder aan een voorstel dacht, hetwelk eene dame hem had gedaan, in wier gezelschap hij zich den vorigen avond had bevonden. "Een brillant idée! — Jufvrouw Stubbs!" riep hij, zijne stem verheffende. — "Wat belieft u, mijnheer?" vroeg eene vrouw, die kort daarop de kamer binnentrad. — "Ik ga uit, jufvrouw! Als die kleermaker komen mocht, zeg dan maar — zeg dan maar, dat ik uit de stad ben, en wel een veer-

tien dagen zal wegblijven; en als die laarzenmaker komt, zeg dan, dat ik zijn adres heb verloren, en dat ik hem anders dat bagatel al zou gezonden hebben. Laat hij het opschrijven. En als mijnheer Hardy komen mocht — gij kent mijnheer Hardy wel?" — "Die comische heer, mijnheer?" — "Juist, die comische heer. Als hij komen mocht, zeg hem dan, dat ik naar mevrouw Taunton ben, om over dat partijtje te spreken." — "Goed, mijnheer!" — "En als er iemand komt, en zegt dat hij over de stoomboot komt spreken, zeg dan, dat ik van middag om vijf uur weer thuis zal wezen." — "Goed, mijnheer!"

Percy streek zijn hoed op, sloeg met zijn zijden zakdoek eenige kruimels van zijne broek, zette met zijne voorvingers zijne haren nog eens in de krul, en begaf zich toen naar het verblijf van mevrouw Taunton in Great-Marlborough-Street, waar zij met hare dochters een bovenhuis bewoonde. Zij was eene weduwe, die er voor haar vijftigjarigen ouderdom nog bijzonder goed uitzag; in gestalte eene reuzin, in geest een kind. Tijdverdrijf scheen het eenig doel van haar bestaan te wezen. Zij liep zeer hoog met hare dochters, die even ijdel en loszinnig waren als zij zelve.

Een algemeene uitroep van genoegen begroette Percy bij zijne aankomst; en hij wierp zich terstond in een armstoel, bij het werktafeltje der dames, met al de ongedwongenheid van een gemeenzaam huisvriend. Mevrouw Taunton was druk bezig eene fraaie muts met zoovele strikken te versieren als er slechts met mogelijkheid op konden geplaatst worden. Emilia maakte een horlogebandje, en Sophia zat voor de piano.

"Gij zijt een beste jongen," aldus sprak mevrouw Taunton den galanten Percy aan. "Gij komt zeker over dat stoombootpartijtje spreken." — "Dat kan wel zijn," antwoordde Percy zegepralend. "Kom hier, meisjes! dan zal ik u alles vertellen."

Emilia en Sophia naderden de tafel met die soort van ballet-stap, welke sommige jonge dames gelooven dat bijzonder fraai staat — een middending tusschen huppelen en struikelen.

"Luistert eens!" vervolgde Percy: "ik geloof, dat het best zal wezen een committé van tien personen te benoemen, om al het noodige te beschikken, en die tien moeten dan gezamenlijk de kosten dragen." — "Uitmuntend!" zeide mevrouw Taunton, welke deze schikking ten hoogste goedkeurde. — "Dan is mijn plan, dat elk van die tien personen de vrijheid zal hebben om vijf gasten te vragen. Op mijne kamer moet het committé eene bijeenkomst hebben, om die gasten te benoemen; over ieder genoodigde zal geballoteerd worden, en één zwarte bal is genoeg om iemand uit te sluiten. Zoo zullen wij zeker zijn, dat wij een genoeglijk gezelschap bij elkander krijgen." — "Wat weet gij toch alles goed te overleggen!" zeide mevrouw Taunton. — "Het plan is overheerlijk," riepen Emilia en Sophia te gelijk. — "Ja, ik geloof, dat het zóó goed zal gaan," hernam Percy, die nu recht in zijn element was. "Wij varen dan naar de Nore, en laten vooraf een koud diner in de kajuit opzetten, om zonder eenige verwarring alles gereed te hebben; en de lunch [1] zullen wij op het dek laten voordienen in die kleine dingen bij de raderkasten; ik weet niet hoe ze eigenlijk heeten. Wij huren eene stoomboot af, nemen muzikanten mede, en laten het dek opruimen; dan kunnen wij den geheelen dag quadrilles dansen; en wie dan wat van de muziek verstaat, kan ook zijne gaven eens laten hooren, en — en — ik geloof waarlijk, dat wij een zeer pleizierigen dag zullen hebben."

De dames vereerden alle beschikkingen met haar bijval.

"Maar zeg nu eens, Percy!" zeide mevrouw Taunton "wie zullen die tien heeren wezen?" — "O!" was het antwoord, "ik weet genoeg jongelui, die gaarne zullen mededoen. Wij nemen natuurlijk...."

"Mijnheer Hardy!" riep een knecht, die een bezoeker kwam aandienen. Emilia en Sophia plaatsten zich terstond in de sierlijkste houdingen, welke zij zoo spoedig konden aannemen.

"Goedenmorgen!" zeide een zwaarlijvig heer van omtrent veertig jaren, die, in de houding van een lompen harlekijn, in de deur staan bleef. Het was mijnheer Hardy, door jufvrouw Stubbs den comischen heer genoemd, een bijnaam, welken hij met het volste recht verdiende, daar hij er zijne hoofdzaak van maakte om te gelijk een Hansworst en een Uilespiegel te wezen. Een pleizierpartijtje was zijn grootste genoegen; want dan vond hij doorgaans eene gelegenheid om den een of ander eene pots te spelen. Hij kon de grappigste liedjes zingen, voerlieden en kippen nabootsen, en op de mondtrom spelen. Hij at en dronk verschrikkelijk veel, en was een boezemvriend van Percy. Hij had een rood gezicht, eene eenigszins heesche stem en een ontzettend harden lach.

"Goedenmorgen!" riep dit heerschap lachende, als ware het eene allerfraaiste grap eene dame zoo onzacht de hand te geven alsof haar arm een pompslinger was. — "Naar u heb ik juist verlangd," zeide Percy, en openbaarde vervolgens de reden van dat verlangen. — "Ha, ha, ha!" schaterde Hardy, toen hij het plan had aangehoord. "Heerlijk! Uitmuntend! Dat zal een

[1] Lunch noemen de Engelschen den maaltijd tusschen het ontbijt en het middagmaal, waarvoor andere volken geene eigene benaming hebben. In huizen, waar men gewoon is laat te dineeren, kan deze lunch doorgaans wel voor een middagmaal gelden. VERT.

dagje geven! Maar wanneer begint gij met uwe toebereidselen?" — "Geen dag zoo goed als vandaag. Terstond maar!" — "O ja! terstond maar!" riepen de dames.

Weldra was Percy met schrijfgereedschap voorzien, en bepaalde men wie leden van het committé zouden zijn, waarover hij met Hardy zoo ernstig beraadslaagde, alsof het lot van natiën van hunne keus afhing. Nadat men had afgesproken, dat er den volgenden woensdagavond om acht uur, ten huize van Percy, vergadering zou wezen, namen de bezoekers afscheid.

Het werd woensdagavond, en acht der leden van het committé kwamen op den bepaalden tijd aanstappen. Een der gekozenen zond eene verontschuldiging, en een ander, Samuel Briggs, zond in zijne plaats zijn broeder Alexander, tot groote spijt van Percy. Tusschen de familie Briggs en Taunton bestond sedert jaren een onuitdoofbare haat. Mevrouw Briggs was eene weduwe met drie dochters en twee zonen. De oudste, Samuel, was solliciteur van beroep, en Alexander werkte als klerk op zijn kantoor. Zij woonden te zamen in Portland-Street, en bewogen zich in denzelfden kring als de Taunton's: dit gaf reden genoeg tot een wederzijdschen afkeer. Als de jonge juffers Briggs zich fraaie hoeden aanschaften, plaatsten de Taunton's haar met nog fraaiere in de schaduw. Als mevrouw Taunton eene muts opzette met al de kleuren van den regenboog, kwam mevrouw Briggs te voorschijn met eene toque, waarop al de patronen van een caleidoscoop te zien waren. Als Sophia Taunton eene nieuwe romance leerde, traden twee der jonge juffers Briggs op met eene nieuwe duet. De Taunton's behaalden voor een oogenblik de zege met bijstand eener harp; maar de jonge juffers Briggs brachten drie guitaren in het veld en dreven daarmede den vijand op de vlucht. Er kwam geen einde aan den strijd.

Daar nu Samuel Briggs een echte goedbloed was, en men wist dat het eerste denkbeeld van het partijtje bij mevrouw Taunton was opgekomen, hadden de vrouwelijke leden der familie Briggs begrepen, dat het veel beter zou zijn indien zijn broeder Alexander, die van nature een koppige dwarsdrijver was, in het committé zitting nam. Alexander kwam derhalve met de geheime instructie, om het iedereen zoo lastig te maken als mogelijk was, en vooral de Taunton's te deballoteeren.

Percy opende de zitting van het committé door de leden punch te laten voordienen, en daarop hun onder het oog te brengen, dat het, om hun gewichtigen arbeid met orde af te doen, allernoodzakelijkst was een president te benoemen. Nauwelijks had hij uitgesproken, of een der leden stond op, om voor te stellen, dat men Percy zelven tot die waardigheid zou verheffen; maar hiertegen verhief Alexander Briggs zijne stem. Hij koesterde wel de grootste achting voor mijnheer Percy Nokes, maar begreep niettemin, dat deze heer niet met zulk een uitgebreid gezag behoorde bekleed te worden, daar hij geloofde, dat hij den opgedragen post niet onpartijdig zou waarnemen, met welk gezegde hij echter volstrekt geene beleediging bedoelde. Hardy verdedigde zijn vriend met eene stem, welke door ontroering en punch bijna onverstaanbaar was. Het voorstel werd in omvraag gebracht, en daar er slechts ééne afkeurende stem werd uitgebracht, plaatste Percy zich op den voorzittersstoel.

Nu ging men spoedig aan den arbeid. De president gaf eene raming der kosten van het uitstapje, en ieder lid verklaarde zich bereid om zijn aandeel daarin te dragen. Er werd voorgesteld, dat men de Endeavour zou afhuren; Alexander Briggs bracht hiertegen in, dat de Fly meer geschikt voor het oogmerk zou wezen, maar werd na eenige redewisseling tot zwijgen gebracht. Toen ging men over tot de gewichtige plechtigheid van het balloteeren. Men plaatste eene theebus in een donkeren hoek van het vertrek, en ieder lid van het committé ontving twee damschijven, eene witte en eene zwarte.

De president las zeer deftig de lijst der gasten, die hij voornemens was mede te brengen. "Mevrouw Taunton, hare twee dochters, de heer Wizzle en de heer Simson." Over ieder werd afzonderlijk gestemd, en de uitslag was, dat mevrouw Taunton en hare twee dochters gedeballoteerd werden. Percy en Hardy wisselden een veelbeteekenenden blik.

"Hebt gij eene lijst bij u, mijnheer Briggs?" vroeg de president. — "Ja!" antwoordde Alexander, en las de volgende namen: "Mevrouw Briggs, hare drie dochters en de heer Samuel Briggs." De voorgaande plechtigheid werd herhaald, en nu werden mevrouw Briggs en hare dochters gedeballoteerd. Alexander zette een tamelijk verslagen gezicht, en de overige leden van het gezelschap schenen niet te weten wat zij hiervan moesten denken.

Het balloteeren werd voortgezet; maar ééne kleine omstandigheid, welke Percy niet had voorzien, verhinderde dat de zaak zoo goed afliep als hij gedacht had — iedereen werd gedeballoteerd. Om wraak te nemen maakte Alexander telkens gebruik van zijn recht van afkeuring; en het gevolg was, dat er, nadat men drie uren met onophoudelijk balloteeren had doorgebracht, slechts drie heeren waren goedgekeurd. Wat nu te doen? Het geheele plan moest in duigen vallen, of men moest tot een vergelijk komen. Het laatste was het verkieslijkste; en Percy deed derhalve het voorstel, dat men van het balloteeren zou afzien, en ieder lid van het committé slechts zeggen zou, wie hij dacht mede te brengen. Nadat deze

voorslag was aangenomen, werden de dames Taunton en Briggs weder met anderen op de lijst gezet, en het gezelschap was weldra voltallig.

Den volgenden woensdag zou het plan worden uitgevoerd. Het vaartuig, dat aan de Algemeene Stoomboot-Maatschappij toebehoorde, lag, gelijk Percy had onderzocht, bij het Custom-House; en daar hij op zich nam om voor de levensmiddelen en den wijn te zorgen, werd er afgesproken, dat hij zou maken ten zeven ure aan boord te zijn, om over alle toebereidselen het opzicht te houden, terwijl de overige leden van het committé met de andere gasten ten negen ure zouden komen. Daarmede scheidde de vergadering.

Het was tot nog toe zeer fraai weder geweest, en dat bleef het ook. Toen de zondag voorbij was, werd Percy buitengemeen onrustig, en reed drie- of viermaal op één dag naar het kantoor der stoombooten, tot verbazing der klerken en tot voordeel der cabriolet-koetsiers. Het werd dinsdag, en nu was de ongedurigheid van Percy bijna niet uit te staan. Ieder oogenblik vloog hij naar het venster, om te zien of er ook wolken aan de lucht kwamen. Dien nacht sliep hij zeer onrustig. Hij droomde van stoombooten, die wegvoeren, en van reusachtige klokken, die op kwartier over negenen wezen, en zag het leelijke gezicht van Alexander Briggs hem over het boord eener stoomboot aangrijnzen, spottende met zijne vruchtelooze pogingen om zich te bewegen. Eindelijk spande hij al zijne krachten in om aan boord te komen, en ontwaakte. De zon scheen helder door zijne gordijnen. Verschrikt greep hij naar zijn horloge, vreezende dat hij het ergste van zijn droom bewaarheid zou vinden.

Het was juist vijf uur. Hij berekende zijn tijd. Hij had een half uur noodig om zich te kleeden; en daar het fraai weder was, kon hij op zijn gemak naar Strand-Lane wandelen, en daar eene boot nemen om hem naar het Custom House te brengen.

Hij kleedde zich aan, at haastig een stuk brood en stapte de deur uit. De straten waren zoo eenzaam en verlaten alsof zij den vorigen avond voor de laatste maal waren vol geweest. Hier en daar zag men een leerjongen met doffe slaperige oogen een winkel opensluiten, en een enkelen politiebeambte of eene melkvrouw langzaam voortstappen. De meiden waren nog niet op om de deuren af te boenen, en Londen had het voorkomen van eene woestijn. Aan den hoek eener dwarsstraat bij Temple-Bar stond een straat-ontbijt. De koffie kookte boven een houtskolenvuur, en groote sneden brood lagen opgestapeld, gelijk de planken op eene houtwerf. Het gezelschap zat op eene bank, die gemaksen veiligheidshalve tegen een muur was geplaatst. Twee jongelieden, wier luidruchtigheid en gehavende kleeding te kennen gaf, dat zij een vroolijken nacht hadden doorgebracht, onthaalden drie "dames" en een Ierschen daglooner. Een schoorsteenvegersjongen stond op eenigen afstand met hongerige blikken naar de uitlokkende lekkernijen te kijken; terwijl een politiebeambte aan de overzijde der straat de groep in het oog hield. De uitgeteerde gezichten en armzalige opschik der ellendige dun gekleede vrouwen vormden een even stuitend contrast met den helderen zonneschijn, als hare gemaakte vroolijkheid met de luidruchtige pret der twee jongelieden, die hunne vermaken nu en dan afwisselden, door den eigenaar van dit ambulante koffiehuis zijn hoed over de oogen te slaan.

Percy stapte snel voorbij, en toen hij Strand-Lane bereikte, en het glinsterende water in het oog kreeg, meende hij, dat hij nog nooit in zijn leven zoo vergenoegd of een zoo gewichtig persoon was geweest.

"Eene boot, mijnheer?" riep een der drie bootroeiers, die hunne vaartuigen afzwabberden en daarbij ieder een verschillend deuntje floten. — "Neen!" antwoordde Percy tamelijk norsch; want de vraag werd voor zulk een gewichtig persoon lang niet beleefd genoeg gedaan. — "Misschien zal mijnheer liever zwemmen," zeide een ander, tot groot vermaak van den eersten. Percy beantwoordde deze ongepaste grap met een blik van trotsche verachting.

"Moet gij naar eene stoomboot geroeid worden, mijnheer?" vroeg een oude bootroeier op een zeer vertrouwelijken toon. — "Ja; haast u — de Endeavour — bij het Custom-House." — "De Endeavour?" riep de grappenmaker; "die heb ik al een half uur geleden zien wegvaren." — "Ik ook," zeide de ander; "en ik geloof, dat zij nu al gezonken zal zijn; zoo vol was zij geladen met heeren en dames."

Percy deed alsof hij zich om deze gezegden volstrekt niet bekommerde, stapte in de boot, zette zich op de pas afgezwabberde bank neder, en voer weg, terwijl de twee achterblijvende bootroeiers hem aanboden om te wedden, dat hij met dat lekke ding zou zinken, voordat hij het Custom-House bereikte.

"Daar is zij!" riep de verheugde Percy uit, toen zij de Endeavour op zijde voeren. — "Hou vast!" riep de hofmeester over het boord, en Percy sprong op het dek. — "Ik hoop, dat gij alles naar genoegen zult vinden, mijnheer! Wij hebben de boot goed opgeknapt." — "Best!" zeide Percy, terwijl hij met verrukking om zich heen zag.

Het dek was geschrobd, er was eene bank voor de muzikanten gezet, eene plaats ruim gehouden om te dansen, de vouwstoeltjes lagen op een hoop gereed, en de tent was gespannen. Percy snelde naar beneden, waar hij de vrouw van den hofmeester en een paar bedien-

den vond, die het diner gereed zetten op twee tafels, zoo lang als de geheele kajuit. Percy trok zijn rok uit en draafde naar achteren en naar voren: hij deed wel niets, maar was toch overtuigd, dat hij iedereen hielp, en werkte zich geheel buiten adem. Daarop begon er een bengel te luiden; want de stoombooten naar Margate en Gravesend zouden oogenblikkelijk afvaren. Kruiers kwamen aan, met vrachten beladen, die een gewoon mensch zouden verpletterd hebben. Men legde planken, met dwarslatten bespijkerd, hellend van de booten op den kant, en de passagiers liepen daarover heen, als kippen naar een hok. Toen werden de planken weggenomen en voeren de booten af. Het geheel was een tooneel van gewoel en verwarring, zoo fraai als men het zich slechts verbeelden kan.

De tijd verliep. Het sloeg half negen. Het diner was opgezet. Percy sloot de deur der kajuit en stak den sleutel in zijn zak, om de gasten, bij het ontsluiten, met het plotselinge gezicht van zooveel pracht te verrassen. De muzikanten kwamen ook aan boord en kort daarop brachten een paar kruiers den wijn.

Tien minuten vóór negenen kwam het committé te zamen in eene sloep aanvaren. Hardy droeg een blauw buis, dito vest, witte broek, zijden kousen en lage schoenen, benevens een stroohoed op zijn hoofd en een verrekijker onder zijn arm; dit moest een matrozencostuum verbeelden. De overige leden van het committé, met korte rokjes, witte hoeden en nankingsche broeken, hielden zoo wat het midden tusschen koffiehuisknechts en Westindische planters.

Het sloeg negen uur, en nu zag men het gezelschap bij troepen aankomen. De familie Briggs had eene fraaie sloep gehuurd om zich aan boord te laten brengen. Onder de banken lagen drie guitars, ieder in eene groene kist, en twee portefeuilles met muziek, die men in geene week kon uitspelen, al bleef men van den ochtend tot den avond aan den gang. Op hetzelfde oogenblik verschenen de Taunton's, insgelijks met muziek, en bovendien met een vreemd heer, die eene zware basstem en roode knevels had. Rosé was de hoofdkleur der eene, lichtblauw die der andere partij. De Taunton's hadden bloemen op hare hoeden; maar in dit opzicht moesten zij voor de jonge juffers Briggs onderdoen, want deze droegen veeren.

Percy ontving de gasten en boog zich voor den vreemdeling, alsof hij nieuwsgierig was om te weten wien hij voor zich had. Dit was juist wat mevrouw Taunton verlangde. Nu had zij eene gelegenheid om de familie Briggs te doen verstomd staan.

"Gij zult niet kwalijk nemen," zeide de aanvoerster der Tauntonsche legermacht. "Kapitein Helves, mijnheer Percy!" Percy boog nu zeer beleefd en de kapitein deed hetzelfde, terwijl de dames Briggs blijkbaar uit het veld waren geslagen. "Daar onze vriend, mijnheer Wizzle, ongelukkig verhindering kreeg," vervolgde mevrouw Taunton, "ben ik zoo vrij geweest den kapitein mede te brengen, wiens muzikale talenten het gezelschap zullen verbazen." — "Uit naam van het committé moet ik u dank zeggen, mevrouw! en u hartelijk welkom heeten, mijnheer!" zeide Percy. (Hier werd wederom gebogen.) "Maar ga zitten; of wilt gij liever naar achteren gaan? Kapitein! wilt gij zoo goed zijn mejuffer Taunton te geleiden? Mejuffer Briggs! mag ik u verzoeken?"

"Hoe zouden zij aan dien officier komen?" zeide mevrouw Briggs tot hare jongste dochter, terwijl zij het gezelschap volgde. — "Hoe zou ik dat weten?" antwoordde het meisje, barstende van spijt; want het krijgshaftige voorkomen van den kapitein had een diepen indruk gemaakt.

"Is nu iedereen aan boord?" vroeg Percy, toen verscheidene booten nog een aantal gasten hadden aangebracht. De leden van het committé draafden naar achteren en naar voren, om onderzoek te doen, en brachten het bericht, dat men kon afvaren. De kapitein gaf door zijn roeper den machinist het teeken, en de stoomboot geraakte in beweging.

"Ho-o-o-o-i!" riep op dit oogenblik eene stem uit eene boot, die nog zoo ver af was; dat men niet kon onderscheiden wie er in zat. — "Moeten die ook mede?" vroeg de kapitein. — "Het zijn de Wakefield's en de Fleetwood's, met twee kinderen bij zich," zeide Hardy, die door zijn verrekijker had gezien. — "Twee kinderen?" zeide iedereen. "Hoe komt het hun in de gedachten, om die mede te brengen? Dat is toch al te vrijpostig." — "Dat zou eene mooie grap wezen, als wij eens deden alsof wij hen niet zagen," zeide Hardy, wiens schrandere inval door de meeste aanwezigen luidruchtig werd toegejuicht! Men hield haastig een krijgsraad, en besloot de achterblijvers aan boord te nemen, toen Hardy plechtig beloofde, dat hij de kinderen den geheelen dag zou plagen.

"Stop!" riep de kapitein, en terstond daarop volgde het sissen van den ontsnappenden stoom, en natuurlijk ook een algemeen gegil der dames, die zich niet lieten geruststellen, voordat de krijgshaftige Helves haar verzekerde, dat er bij het uitlaten van den stoom, als eene stoomboot stilhield, zeer zelden een ongeluk gebeurde.

Nu werden de heeren Fleetwood en Wakefield aan boord geholpen, beiden met hunne echtgenooten en twee kinderen, een meisje van zes en een jongetje van vier jaren, het laatste met een stuk koek in de hand, waarmede het zijn gezichtje tamelijk had besmuld.

De stoomboot werd weder in beweging gebracht, terwijl de muzikanten speelden en het

gezelschap in vroolijke groepen zat te praten, met uitzondering van eenige oude heeren, die paar aan paar het dek op en neder wandelden. Hardy onderhield de gehuwde dames met anekdotes en grappen, om welke zij achter hare zakdoeken lachten, hoewel zij te gelijk zeiden, dat hij een ondeugd was; en kapitein Helves beschreef eenige veldslagen en tweegevechten met een bloeddorstig gezicht, dat de bewondering der dames en den nijd der heeren gaande maakte. Daarop begon men quadrilles te dansen. Kapitein Helves danste eerst met Emilia en vervolgens met Sophia Taunton. Mevrouw Taunton was verrukt. De overwinning scheen volkomen; maar ach! hoe onstandvastig zijn de mannen! Nadat hij den plicht der beleefdheid had vervuld, danste de kapitein bestendig met Julia Briggs, en scheen voornemens deze jonge juffer den geheelen dag getrouw op zijde te blijven.

Nadat Hardy eene brillante fantasie op de mondtrom had gespeeld, en de grap, om een lid van het committé een kruis met krijt op den rug te zetten, verscheidene malen had herhaald, gaf Percy zijne hoop te kennen, dat de een of ander zijner muzikale vrienden zijne gaven eens zou laten hooren. "Misschien zou kapitein Helves ons dat genoegen wel willen doen?" zeide hij op een vleienden toon. Het gezicht van mevrouw Taunton helderde op; want de kapitein zong altijd duetten, en kon natuurlijk met niemand anders zingen dan met eene van hare dochters. "Ik zou gaarne," zeide die manhafte krijgsman; "maar..." — "Och, mijnheer!" riepen al de jonge dames. — "Mejuffer Sophia! ik hoop, dat niets u verhindert een duet met mij te zingen?" — "O neen!" antwoordde Sophia met eene stem waaruit bleek, dat er eene zeer belangrijke verhindering bestond. — "Wil ik u accompagneeren?" vroeg een der jonge juffers Briggs, met het vriendschappelijke voornemen om de zangeres van de wijs te helpen. — "Zeer verplicht, mejuffer!" antwoordde mevrouw Taunton, die dit oogmerk doorzag, vrij scherp; "mijne dochters zingen altijd zonder accompagnement." — "En zonder stem," mompelde mevrouw Briggs. — "Misschien," zeide mevrouw Taunton, rood wordende, want zij kon de strekking van het gezegde wel raden, hoewel zij het niet duidelijk had verstaan, "misschien zou het voor sommige menschen wel goed zijn, als hunne stemmen niet zoo hoorbaar waren." — "Wat meent gij, mevrouw?" — "Wat ik zeg, mevrouw!" — "Stil, stil!" riep Percy, die onder de weinigen behoorde, welke dit gesprek hadden gehoord. "Stilte voor het duet!"

Na lang kuchen en keelschrapen, begon de kapitein een duet uit de opera Paul en Virginia, met dat brommend geluid, hetwelk men in gezelschappen veelal eene basstem noemt; maar nauwelijks had hij een paar regels gezongen, of hij werd gestoord door een vervaarlijk geschreeuw, dat uit een hoek dicht bij eene der raderkasten scheen te komen.

"Mijn kind!" gilde mevrouw Fleetwood. "Het is zijne stem!" Mijnheer Fleetwood vloog met eenige andere heeren naar de plek, waar men het geschreeuw hoorde, terwijl een angstig gemompel in het gezelschap rondliep; want iedereen dacht, dat het arme kind in het water gevallen of tusschen het rad geraakt was.

"Wat scheelt er aan?" riep de ontstelde vader, toen hij met zijn zoontje in de armen terugkwam. — "O, o, o!" schreeuwde de arme kleine weder. — "Maar wat scheelt u dan toch?" vroeg de vader nog eens, en begon het kind meteen uit te kleeden om te zien hoeveel beenderen het wel gebroken had. — "O, ik ben zoo geschrikt!" — "Waarvan, liefje! waarvan?" vroeg de moeder, terwijl zij hare spruit trachtte te sussen. — "O, hij heeft zoo'n leelijk gezicht getrokken!" riep de kleine jongen, die door de herinnering alleen opnieuw de stuipen scheen te krijgen. — "Wie?" vroegen de omstanders. — "Hij!" antwoordde het kind, op Hardy wijzende, wiens medelijden nog grooter scheen te zijn dan dat der anderen.

Alle aanwezigen, de Fleetwood's en Wakefield's uitgezonderd, begrepen terstond hoe de zaak zich had toegedragen. Om zijne belofte te vervullen, was de comische Hardy den kleinen jongen naar een afgelegen gedeelte van het vaartuig gevolgd, en had hem toen, door eensklaps met een afschuwelijk verwrongen gezicht voor den dag te komen, een geweldigen schrik aangejaagd. Thans zeide hij natuurlijk, dat het nauwelijks noodig zou wezen de aanklacht tegen te spreken; en bij gevolg werd het ongelukkige kleine slachtoffer naar beneden gebracht, nadat hij van zijne ouders eenige klappen had gekregen, omdat hij zoo ondeugend jokte.

Toen deze stoornis voorbij was hief de kapitein zijn gezang weder aan, waarin Emilia, als het hare beurt was, inviel. Het duet werd luidkeels toegejuicht, en inderdaad hadden beide partijen zich wel gekweten. Het was maar jammer, dat de stem van Emilia in de opene lucht zoo weinig klank had, en dat de kapitein zoo hard zong, dat hij zelf zijne medezangeres niet hooren kon, waarvan het gevolg was, dat de een den ander telkens eenige noten vooruitraakte.

"Als de juffers Briggs ons nu nog hare gaven eens wilden laten hooren, voordat wij aan tafel gaan," zeide Percy, "zouden zij ons veel genoegen doen."

Hierop volgde een gebrom van bewondering zooals men dikwijls in gezelschappen hoort, wanneer niemand recht weet, wat het eigenlijk is dat hij moet goedkeuren. De drie jonge juffers Briggs zagen hare mama vragend aan,

waarop deze zeer vergenoegd knikte, terwijl mevrouw Taunton verachtelijk glimlachte. De guitarkisten werden gehaald en geopend, en nu bleek het, dat van een dier instrumenten eene snaar gesprongen was, hetgeen de eigenares eene gelegenheid gaf om zeer interessant te schrikken. Het opzetten eener nieuwe snaar en het stemmen nam natuurlijk veel tijd weg, dien mevrouw Briggs aanwendde om hen, die het dichtst bij haar zaten, te beduiden welk een voorbeeldeloos moeielijk instrument de guitar was, terwijl zij het niet ontbreken liet aan wenken, dat hare dochters het daarop tot eene buitengewone hoogte hadden gebracht. Mevrouw uitbundig toegejuicht, en nooit hadden de Taunton's zulk eene volslagene nederlaag ondergaan.

"Bravo! bravo!" riep de kapitein. — "Lief, niet waar?" vroeg Samuel Briggs, en dit waren de eerste woorden, die men op de stoomboot van hem gehoord had. — "Brillant!" zeide de kapitein. — "Het is een mooi instrument," merkte een oud heer aan, die den geheelen morgen had doorgebracht met proefnemingen om door een verrekijker te zien, dien Hardy onbruikbaar had gemaakt, door een zwarten ouwel van binnen tegen het glas te plakken.

"Hebt gij ooit eene Portugeesche tamboerijn gehoord?" vroeg de snaak. — "Hebt gij ooit

DE ZWARTE SLUIER. (blz. 158).

Taunton fluisterde eene vriendin in het oor, dat het was "om misselijk te worden;" en de jonge juffers schenen met hare opgetrokkene neusjes te willen aanduiden, dat zij ook wel op de guitar konden spelen, maar het beneden zich achtten.

Eindelijk begonnen de jonge juffers Briggs in goeden ernst. Het was eene nieuwe Spaansche compositie voor drie stemmen en drie guitaren. De uitwerking was voorbeeldeloos. Aller oogen werden op den kapitein gevestigd, die, naar men vernomen had, met zijn regiment in Spanje was geweest, en derhalve met de nationale muziek moest bekend zijn. Hij was verrukt. Dit was genoeg, het trio werd een tom-tom gehoord, mijnheer?" vroeg de kapitein, die geene gelegenheid verwaarloosde om met zijne wezenlijke of voorgewende reizen te pralen. — "Wat voor een ding?" hernam Hardy, eenigszins uit het veld geslagen. — "Een tom-tom." — "Neen." — "Of een gong-gong?" — "Neen." — "Wat is een gong-gong?" vroegen verscheidene jonge dames nieuwsgierig. — "Toen ik in de Oost was," antwoordde de kapitein (dit was eene ontdekking; hij was in de Oost geweest), "ging ik eens, eenige duizend mijlen landwaarts in, een vriend van mij bezoeken — Ram Chowdar Doss Azuf al Bowlar, een alleraardigst man — en ik bleef eenigen tijd bij hem logeeren. Toen wij op ze-

keren avond, onder de koele veranda voor zijn buitenverblijf, te zamen onze hoeka's zaten te rooken, zagen wij eenigszins verwonderd op, bij de plotselinge verschijning van vier en dertig zijner kitmagars, (want hij had een talrijken stoet van bedienden) met een gelijk getal consumars, die met dreigende gebaren en op een tom-tom slaande het huis naderden. De Ram sprong op..." — "De — wie?" vroeg een oud heer, die met de grootste aandacht had geluisterd. — "De Ram, Ram Chowdar." — "O!" zeide de oude heer; "neem mij niet kwalijk; het was mij ontgaan." — "Hij sprong op en haalde een pistool uit. "Helves! mijn vriend!" zeide hij, want hij noemde mij altijd zijn vriend, "hoort gij dien tom-tom?" — "Ja wel," zeide ik. Zijn gelaat werd doodsbleek; al zijne trekken waren verwrongen, en de hevigheid zijner aandoeningen deed hem aan alle leden beven. "Ziet gij dien gong-gong?" vroeg hij. — "Neen," zeide ik, terwijl ik om mij heen zag. — "Niet?" zeide hij. — "Neen," zeide ik, "waarachtig niet; en wat meer zegt, ik weet niet eens wat een gong-gong is." Ik dacht waarlijk, dat de man flauw zou zijn gevallen. Hij trok mij ter zijde, en met eene zielesmart op het gelaat, die ik onmogelijk zou kunnen beschrijven, fluisterde hij mij in het oor..." — "Dames! de tafel is gereed," riep op dit oogenblik de vrouw van den hofmeester. — "Wilt gij mij vergunnen?" zeide de kapitein, en bood Julia Briggs zijn arm, even bedaard alsof hij zijn verhaal op zijn gemak had geëindigd. — "Welk een zonderling voorval!" mompelde de oude heer, die nog bleef staan luisteren. "En wat een rare naam!" vervolgde hij eene poos later, eenigszins verwonderd, dat de kapitein zijne vertelling zoo onverschillig liet steken. — "Ik wenschte, dat hij niet gestoord was," zeide eene oude dame. "Ik ben waarlijk nieuwsgierig om te weten wat een gong-gong is." — "Wat het in Indië is, weet ik niet," zeide Hardy, die eene poos versuft had gestaan, "maar in Engeland is een gong-gong geloof ik, eene machine om iemand bij den neus te nemen." — "Wat is Hardy toch kleingeestig en afgunstig!" dachten velen, die geen twijfel koesterden aan de verbazende avonturen van den kapitein, terwijl men zich naar de kajuit begaf.

Het gezelschap had thans deszelfs bestemming bereikt en begon den terugtocht. Men voer nu tegen den wind in. De lucht was langzamerhand betrokken, en had nu, zoowel als het water en het weinige dat er van de oevers zichtbaar was, eene doffe, eentonige kleur. Het had reeds een half uur gedroppeld en begon nu frisch te regenen. De wind stak hoe langer hoe meer op, en de man aan het roer was van gedachte, dat men slecht weer zou krijgen. De beweging, die het vaartuig nu en dan maakte, gaf genoegzaam te kennen, dat een sterker schommelen zeer onaangenaam zou zijn, en al de balken kraakten als een overladene kleerenbak. De zeeziekte gelijkt echter de spoken — iedereen is er wel wat bang voor, maar weinigen willen zulks bekennen. De meesten van het gezelschap trachtten derhalve een zeer vergenoegd en onbekommerd voorkomen aan te nemen, hoewel zij erg in het nauw zaten.

"Regent het?" vroeg de bovengemelde oude heer, toen met veel moeite allen eene plaats aan de tafels hadden gekregen, waar zij zeer gedrongen zaten. — "Een beetje, geloof ik," antwoordde Percy, die zijne eigene woorden naauwelijks hooren kon, zoo geweldig kletterde de regen op het dek. — "Begint het harder te waaien?" vroeg een ander. — "Neen," antwoordde Hardy, en wenschte hartelijk dat hij de waarheid sprak; want hij zat dicht bij de deur, en kreeg den wind vlak in zijn nek. — "Het zal zoo meteen wel weer ophelderen," zeide Percy. — "O, zeker!" zeiden al de leden van het committé. "Het is maar eene bui," zeiden de andere leden van het gezelschap, wier aandacht thans hoofdzakelijk gevestigd was op de ernstige bezigheid van eten en drinken.

Het stampen der machine was wat al te duidelijk merkbaar. Een groote schapebout stond te rillen en te beven; een lendenstuk scheen eene beroerte te hebben; en eenige tongen, die op een al te grooten schotel lagen, maakten allerlei wonderlijke evolutiën, en schoten van den eenen kant naar den anderen, gelijk eene vlieg onder een omgekeerd wijnglas, terwijl de duiven in de pasteien, wier pooten naar buiten uitstaken, alle moeite schenen te doen om ze naar binnen te halen. Alles beefde, kraakte en rammelde. De planken van het dek schenen geene andere bestemming te hebben, dan den gasten hoofdpijn te bezorgen, en verscheidene oude heeren geraakten hierdoor uit hun humeur. Telkens, als de hofmeester de tang tegen den haard opzette, viel zij kletterend weer omver; en al plantte iemand zich nog zoo vast op zijn stoel, de stoel gleed toch altijd onder hem uit. Men hoorde verscheidene onheilspellende vragen om glaasjes brandewijn; de gezichten der gasten begonnen te betrekken; en men zag een heer, zonder dat men wist waarom, plotseling opstaan en met ongeloofelijke snelheid de trap opstuiven, hetgeen hem en den hofmeester, die juist de trap afklom, op eenige blauwe plekken te staan kwam.

Intusschen werd het dessert opgezet. De beweging der boot werd hoe langer hoe sterker. Verscheidene leden van het gezelschap schenen duizelig te worden, en zagen er uit alsof zij zoo pas uit hun bed kwamen. Een jong heer, die zich eene poos lang nu wat beter, dan weder wat erger had gevoeld, was onvoorzichtig genoeg om een toast te willen instellen. Na eenige

vruchtelooze pogingen om los te blijven staan, klampte hij zich met zijne linkerhand aan de tafel vast, en begon zijne aanspaak.

"Heeren en dames! Er bevindt zich een heer in het gezelschap — een vreemdeling" (hier scheen de redenaar te schrikken; met een allerzotst gezicht zweeg hij eenige oogenblikken stil) — "een heer, wiens talenten, kundigheden, opgeruimdheid..." — "Een oogenblikje, Edkins! Neem mij niet kwalijk!" viel Percy hem in de rede. "Wat scheelt er aan, Hardy?" — "Niets," antwoordde deze comische heer, die dit woord nauwelijks kon uitbrengen. — "Gij moest wat brandewijn drinken." — "Neen!" antwoordde Hardy, op een toon van verontwaardiging, maar met een zeer beklaaglijk gezicht. — "Wilt gij niet naar boven gaan?" — Hardy, die het niet raadzaam achtte zijn mond te openen, schudde zijn hoofd. — "Mag ik u verzoeken nu maar voort te gaan, Edkins?" zeide de beleefde Percy. "Ik dacht dat onze vriend niet wel was." Er kwam geen antwoord; en toen Percy omzag, was Edkins verdwenen.

"Neem mij niet kwalijk, mijnheer!" zeide de hofmeester terwijl hij Percy naderde. "Zoudt gij niet eens even naar boven kunnen gaan? Die heer, die zoo even op het dek is gekomen, wilde u spreken; hij zegt dat hij vreest, dat hij sterven zal. En mag ik den muzikanten wat brandewijn geven? Zij zijn allen doodziek."

Het was nutteloos, de omstandigheden, waarin ieder zich bevond, verder te verbloemen. Allen waggelden naar het dek. De heeren trachtten al hunne opmerkzaamheid op de wolken te vestigen; terwijl de dames zich in de mantels en doeken wikkelden, die zij hadden medegebracht, en zich op of onder de banken nederlegden. Allerakeligst was de toestand van het gezelschap zoolang de tocht nog duurde; want het bleef even hard waaien en regenen, en bij gevolg bleef de stoomboot ook even erg slingeren en stampen. De jonge heer Fleetwood gaf aanleiding tot verscheidene boodschappen naar beneden, die echter zonder gevolg bleven, daar zijne ouders te ziek waren om hun gezag te laten gelden. Het lieve kind huilde, gilde en jammerde, totdat het volstrekt geene stem meer had, en werd toen door zijn zusje afgelost, dat het gezelschap tot aan het eind der reis met haar geschrei verveelde. Hardy zag men eenige uren lang op eene bank zitten, in eene houding, welke zijne vrienden deed onderstellen, dat hij nieuwsgierig was om tot op den bodem van den Teems te zien; en vervolgens verdween hij naar de kajuit.

Afgetobd en geheel ontmoedigd kwam het gezelschap ten twee ure in den nacht weder bij het Custom-House aan. De juffers Taunton en Briggs waren veel te ziek om met hare medeledingsters ongenoegen te maken. Bij het overbrengen van de stoomboot naar eene huurkoets raakte eene der guitarkisten zoek; en mevrouw Taunton heeft naderhand niet geaarzeld te zeggen, dat mevrouw Briggs een kruier had omgekocht om de kist te laten vallen.

Kapitein Helves bleef de getrouwe aanbidder van Julia Briggs, en zou misschien een paar met haar zijn geworden, indien haar broeder Samuel niet genoodzaakt ware geweest hem in hechtenis te nemen, ten verzoeke van een koopman, met wien de kapitein vroeger zaken had gedaan, die niet tot beider genoegen waren geëindigd. Mevrouw Taunton klaagt, dat zij zich zeer in hem bedrogen heeft gevonden. Zij was op de stoomboot naar Gravesend in kennis met hem geraakt, en had nooit gedacht, dat hij geen fatsoenlijk man was.

Percy Nokes is even luchtig en onbezorgd als ooit. Wij hebben boven gezegd, dat hij in den kring zijner bekenden algemeen bemind was, en hopen nu, dat hij ook bij het publiek eenige vrienden zal vinden.

VIII.

HET TWEEGEVECHT TE GREAT WINGLEBURY.

Het stadje Great Winglebury ligt, juist gemeten, op twee en veertig en drie vierde mijl afstands van den hoek van Hyde-Park. Het heeft eene lange, bochtige, stille High-Street, eene groote klok op een klein stadhuis, eene markt, eene gevangenis, eene assemblée-zaal, eene kerk, eene brug, een tooneel, eene bibliotheek, eene pomp en een postkantoor. De overlevering spreekt van een Little Winglebury, aan een zijweg op een paar mijlen afstands; en daar een morsig, vierkant gevouwen papier (een brief kon het wezen), waarop eenige letters stonden, waaruit men Little lezen kon, eens voor het zonnige venster van het postkantoor van Great Winglebury werd geplaatst, en daar onafgehaald staan bleef, tot het papier door ouderdom verteerd was, schijnt er eenige grond voor deze overlevering te bestaan. Het algemeen geloof is geneigd om dien naam toe te passen op een gehuchtje aan het einde van een modderig voetpad van een paar mijlen lengte, uit eene bierkroeg en eenige dagloonershutten bestaande; maar ook dit bewijs is niet volkomen geldig, daar de bewoners van het bedoelde gehucht volhouden, dat het, van de vroegste tijden af, nooit een naam gehad heeft.

Het Wapen van Winglebury, in het midden van de High-Street, tegenover het kleine stadhuis met de groote klok, is de voornaamste herberg van Great Winglebury, en te gelijk de paardenposterij en het belastingkantoor; en wanneer een goochelaar, wassenbeeldenvertooner of concertgever op zijne rondreis goedvindt Great Winglebury te

bezoeken, is het in dit gebouw, dat hij het publiek op zijne vertooningen of talenten onthaalt. Het huis beslaat eene groote plek gronds. Aan het eind van het voorhuis, met altijd groene heesters versierd, ziet men de gelagkamer en eene glazenkast, op welker planken eene keur van lekkerbeetjes gereedstaat, om, zoodra deze den lust van een nieuwaangekomen gast opwekken, te worden toebereid en opgedischt. Twee deuren tegenover elkander voeren naar de koffiezaal en zaal voor reizigers, en eene breede zeer ongeregelde trap — drie treden en een portaal, vier treden en nog een portaal, eene trede en wederom een portaal, zes treden en eene optrap, enz. — voert naar een doolhof van gangen en slaapvertrekken, waarin de gasten zich ook over dag kunnen afzonderen, in zooverre afzondering mogelijk is wanneer alle vijf minuten een verdwaald reiziger bij vergissing in de kamer komt en weder heengaat om al de deuren in den gang te openen, tot hij zijne eigene kamer vindt.

Dit is het Wapen van Winglebury van den huidigen dag, en zoo zag het er ook uit, toen — eenige jaren geleden — de diligence van Londen over eenige minuten verwacht werd. Vier paarden met dekkleeden stonden op den hoek van het voorplein te wachten, omringd door eenige staljongens en toekijkers. Het was een heete, zonnige dag; de stad was nog stiller dan anders, en behalve de bovengenoemde straatslijpers was er geen levend wezen te zien. Eensklaps braken de tonen van een horen de vervelende stilte af en kwam de diligence met een verdoovend geratel over de ongelijke steenen aanrollen. De buitenpassagiers klommen af, de portieren werden geopend, de knechts kwamen uitstuiven, de staljongens geraakten in beweging, allen alsof zij geëlectriseerd waren, en het uit- en inspannen gaf eene zeer vroolijke drukte.

"Eene dame binnenin," zeide de conducteur. — "Stap maar uit, als het u belieft, mevrouw!" zeide de knecht. — "Eene afzonderlijke kamer?" vroeg de dame. — "Ja wel, mevrouw!" antwoordde het kamermeisje. — "Anders niet dan die koffer?" vroeg de conducteur. — "Neen, anders niet," antwoordde de dame. De buitenpassagiers, de conducteur en de voerman klommen weder op, de dekkleeden werden met een ruk afgenomen, en de diligence reed voort. De straatslijpers bleven nog een paar minuten staan, tot zij den hoek omsloeg, en kuierden toen een voor een heen. De straat was weder ledig en de stad door het contrast stiller dan ooit.

"Thomas! breng mevrouw op nommer vijf en twintig!" — "Ja, jufvrouw!" — "En hier is een brief voor mijnheer op nommer negentien. De knecht uit de Leeuw heeft hem gebracht. Geen antwoord."

"Een brief voor u, mijnheer," zeide Thomas, terwijl hij den brief op de tafel van nommer negentien legde. — "Voor mij?" zeide nommer negentien, zich omkeerende van het venster, door hetwelk hij naar het tooneel had gekeken, dat wij boven beschreven hebben. — "Ja, mijnheer!" (herbergknechts spreken altijd met enkele afgebrokene woorden) "knecht uit de Leeuw, mijnheer! — Jufvrouw zegt nommer negentien, mijnheer! — Alexander Trott Esq. mijnheer! Immers uw adres, mijnheer?" — "Ja, ik heet Trott," antwoordde nommer negentien, terwijl hij den brief openbrak. "Gij kunt heengaan, vriend!" — De knecht liet een venstergordijn zakken en haalde het toen weder op (want een echte herbergknecht moet altijd iets doen, voordat hij heengaat), verschikte de glazen op het zijtafeltje, veegde eene plek af, die niet stoffig was, wreef in zijne handen, sloop naar de deur en verdween.

Er stond blijkbaar iets in den brief, dat, zoo al niet geheel onverwacht, toch van een zeer onaangenamen aard was. Alexander Trott legde hem neder, nam hem weder op, stapte een paar malen het vertrek op en neder, op eene bijzondere streep van het tapijt, en beproefde zelfs, maar met weinig geluk, een deuntje te fluiten. Het wilde niet baten. Eindelijk wierp hij zich op een stoel en las overluid den volgenden brief:

"De Blauwe Leeuw. Great Winglebury.
"Woensdagmorgen.

"Mijnheer!

"Zoodra ik uwe voornemens ontdekte, heb ik ons kantoor verlaten en ben u gevolgd. Ik weet het oogmerk van uwe reis; — die reis zal nooit volbracht worden.

"Ik heb hier juist geen vriend, op wiens geheimhouding ik mij kan verlaten; maar dit zal mijne wraak niet verhinderen. Emilia Brown zal niet worden blootgesteld aan de winzuchtige aanzoeken van een schurk, hatelijk in hare oogen, en verachtelijk in die van alle andere menschen; en ik wil de geheime lagen van een gemeenen paraplumaker niet geduldig verdragen.

"Mijnheer! — Van de kerk van Great Winglebury loopt een voetpad door vier weiden naar eene afgelegene plek, bekend onder den naam van Stiffun's Acre." (Trott huiverde.) "Daar zal ik morgenochtend ten half zes alleen wachten. Mocht ik te leur gesteld worden en u daar niet ontmoeten, dan zal ik het genoegen hebben, van u met eene karwats op te zoeken.

"Horace Hunter."

"P. S. Er woont in de High-Street een geweermaker, en des avonds verkoopt men geen kruit — gij begrijpt mij.

"P. P. S. Gij zult wèl doen, morgen geen

ontbijt te bestellen, voordat gij mij gezien hebt. Het kon wel onnoodige onkosten wezen."

"Die bloeddorstige booswicht! Ik wist wel, dat het zoo gaan zou," riep de verschrikte Trott uit. "Ik heb het vader altijd gezegd, dat, indien ik daarop uitging, Hunter mij zou vervolgen als de eeuwige Jood. Het is erg genoeg een meisje te trouwen zonder hare toestemming en op bevel van de oude lieden. Maar wat zal Emilia van mij denken als ik daar aankom, geheel buiten adem van het loopen voor dien helschen salamander? Wat zal ik doen? Wat kan ik doen? Als ik terugkeer, maak ik mij voor altijd bespottelijk, verlies het meisje, en, wat erger is, het geld ook. Als ik met de diligence naar de Brown's doorrijd, zal Hunter mij in eene postkoets narijden; en als ik naar dat Stiffun's Acre ga," (hier huiverde hij weder) "ben ik zoogoed als dood. Ik heb hem de pop in de schuttersgalerij van Pall Mall vijfmaal van de zes op het tweede knoopsgat zien raken, en als hij dat niet raakte, trof hij toch het hoofd." Met deze troostrijke herinnering riep Alexander Trott nogmaals uit: "Wat zal ik doen!"

Lang en pijnlijk waren zijne overdenkingen, terwijl hij met zijn hoofd in zijne handen bleef zitten. Eerst wilde hij naar Londen terugkeeren; maar daarbij stelde hij zich de gramschap van zijn vader voor, en het verlies van het vermogen, hetwelk de oude heer Brown den ouden heer Trott beloofd had zijne dochter te zullen medegeven. Vervolgens wilde hij naar de Brown's doorrijden; maar nu galmde hem het dreigement van Hunter in de ooren. Eindelijk schoot er niets anders over dan naar Stiffun's Acre te gaan; maar nu viel hem een plan in, dat hij verder uitwerkte en besloot ten uitvoer te brengen.

Eerst zond hij den tweeden kruier naar de Blauwe Leeuw met een beleefd briefje aan den heer Horace Hunter, inhoudende, dat hij naar zijn bloed dorstte, en den volgenden dag het pleizier zou hebben van hem dood te schieten. Daarop schreef hij nog een briefje, en verzocht den anderen kruier bij hem te zenden. Er werd zacht aan de kamerdeur geklopt. "Binnen," zeide Trott. Een man stak zijn rooden kop met één oog binnen de deur, en toen er nog eens "binnen" geroepen werd, volgden het lijf en de beenen, die bij dezen rooden kop behoorden.

"Gij zijt de eerste kruier?" vroeg Trott. — "Ja," antwoordde eene stem uit eene gestreepte borstrok met paarlemoeren knoopen. "Ik ben de eigenlijke kruier; de andere is mijn knecht voor de kleine karreweitjes." — "Gij zijt van Londen vandaan?" zeide Trott. — "Eens eene cab gereden," was het laconische antwoord. — "En waarom nu niet meer?" vroeg Trott. — "De cab omgesmeten en eene vrouw overreden," antwoordde de man kortaf. — "Weet gij den burgemeester wonen?" — "Dat zou ik denken," antwoordde de kruier met nadruk, alsof hij daartoe goede redenen had. — "En gij zoudt hem een brief kunnen brengen?" — "Waarom niet?" — "Maar deze brief," hervatte Trott, terwijl hij een brief, welks adres met zeer misvormde letters was geschreven, in de eene en vijf shillings in de andere hand hield, "is anoniem." — "Wat?" viel de kruier hem in de rede. — "Ongeteekend. Men mag niet weten van wien hij komt." — "O zoo!" hervatte de kruier, zijn oog dichtknijpende, maar zonder den minsten tegenzin te laten blijken om de boodschap op zich te nemen, "een brandbrief!" En hij keek in de kamer rond, alsof hij naar een dievenlantaren en lucifers zocht. "Maar zeg eens! Hij is een rechtsgeleerde, onze burgemeester, en geassureerd. Als gij iets met hem af te rekenen hebt, zou het beter zijn, eene andere manier te zoeken; want waarachtig, ik geloof, dat het hem groot pleizier zou doen als zijn huis afbrandde."

Indien Alexander Trott in andere omstandigheden of in eene andere stemming was geweest, zou hij den kerel van de trap hebben geschopt; maar nu vergenoegde hij zich met de fooi te verdubbelen en te zeggen, dat de brief slechts eene waarschuwing voor een mogelijk ongeluk behelsde. De kruier vertrok, nadat hij plechtig geheimhouding had beloofd, en Trott zette zich aan een smakelijken maaltijd, met veel meer gerustheid, dan hij nog sedert het ontvangen van Hunter's uitdagenden brief had mogen smaken.

De dame, die uit de Londensche diligence was gestapt, had niet zoodra de kamer nommer vijf en twintig betrokken en eenige veranderingen in hare kleedig gemaakt, of zij schreef een briefje aan Joseph Overton, sollicitant en burgemeester van Great Winglebury, waarin zij hem verzocht om oogenblikkelijk over eene zaak van belang met haar te komen spreken; aan welk verzoek de burgemeester terstond voldeed, nadat hij, met eenige uitroepingen en andere blijken van verwondering, zijn hoed had opgezet. Hij stapte met snelle schreden naar het Wapen van Winglebury, en werd door de kasteleines en een troep gedienstige knechts naar nommer vijf en twintig geleid.

"Laat mijnheer binnenkomen," zeide de dame, toen de voorste knecht hem had aangediend. De dame stond op, de burgemeester kwam een paar stappen de kamer in, en nu bleven zij, als hadden zij dit afgesproken, elkander eene poos staan aankijken. De burgemeester zag eene rijk gekleede en niet onbevallige vrouw van omtrent veertig jaren voor zich, en de dame een kort mager man, omtrent tien jaren ouder, met een zwarten rok en lichtbruine broek.

"Mejuffer Julia Manners!" riep de burgemeester eindelijk uit. "Ik sta verbaasd over u." — "Dat is zeer onbillijk van u, Overton!" antwoordde Julia; "want ik heb u te lang gekend, om mij te verwonderen over iets, dat gij doet, en mag daarom dezelfde beleefdheid van u verwachten." — "Maar weg te loopen — letterlijk weg te loopen met een jong heer!" bracht de burgemeester hiertegen in. — "Gij zoudt toch niet willen, dat ik met een oud heer wegliep?" was het koele antwoord. — "En dan mij — een man van mijne jaren, burgemeester van eene stad — te vragen om tot zoo iets de hand te leenen!" riep Overton driftig uit, terwijl hij zich in een armstoel nederzette. — "Kom, kom, Overton!" hervatte de dame ongeduldig; "ik heb uwe hulp in dit geval noodig, en gij moet mij helpen. Bij het leven van dien goeden ouden man, mijnheer Cornberry, die — die...." — "Die u zou getrouwd hebben en het niet deed, omdat hij te voren stierf, en die u zijn vermogen liet, zonder het bezwaar van zijn eigen persoon," viel de burgemeester haar spottend in de rede. — "Welnu," hernam Julia, eenigszins blozende; "bij het leven van den goeden ouden man was het vermogen bezwaard met uw beheer, en al wat ik er van wil zeggen, is, dat ik mij verwonder, dat het niet aan eene tering is heengegaan, in plaats van de eigenaar. Toen hebt gij u zelven geholpen; help m ij nu."

Overton was een man van de wereld, en daar hij zich flauw herinnerde, hoe een paar duizend pond, meer of minder, bij vergissing in zijn zak waren geraakt, kuchte en glimlachte hij eens, bedacht zich eenige oogenblikken, en vroeg eindelijk: "Wat verlangt gij eigenlijk van mij?" — "Dat zal ik u met weinige woorden zeggen," antwoordde jufvrouw Manners. "Lord Peter...." — "Dat is de jonkman, denk ik," viel de burgemeester haar in de rede. — "Dat is de jonge edelman," zeide de dame met bijzonderen nadruk. "Lord Peter is zeer bevreesd voor het ongenoegen zijner familie; en daarom hebben wij best geacht ons huwelijk in het geheim aan te gaan. Om alle achterdocht te vermijden, heeft hij de stad verlaten, alsof hij zijn vriend, den Honourable Augustus Flair, ging bezoeken, wiens landgoed, gelijk gij weet, omtrent dertig mijlen hier vandaan ligt, en niemand medegenomen dan zijn rijknecht. Wij hebben afgesproken, dat ik met de diligence alleen hierheen zou rijden, en dat hij, zijne cabriolet en rijknecht achterlatende, mij, zoodra mogelijk, in den namiddag zou komen opzoeken." — "Goed!" merkte Overton aan, "dan kan hij eene postkoets bestellen, en kunt gij te zamen naar G r e t n a - G r e e n rijden, zonder dat er een derde bij noodig is." — "Neen," antwoordde jufvrouw Manners. "Daar Lord Peter door zijne vrienden niet voor zeer voorzichtig of schrander wordt gehouden, en zij zijne genegenheid voor mij hebben ontdekt, hebben wij reden om te gelooven, dat men, zoodra zijne afwezigheid wordt opgemerkt, hem in die richting zal nazetten; en om te voorkomen dat men ons verrast, wilde ik hier doen gelooven, dat Lord Peter niet wel bij het hoofd is, en dat ik, buiten zijn weten, zijne aankomst hier afwacht, om hem met een postrijtuig naar een geneeskundig gesticht te brengen. Als ik mij niet veel laat zien, kan ik mij wel voor zijne moeder laten doorgaan."

Overton dacht bij zich zelven, dat de dame zich gerust kon vertoonen, zonder dat zij voor ontdekking van dit bedrog behoefde te vreezen, daar zij omtrent tweemaal zoo oud was als haar aanstaande. Hij zeide echter niets, en de dame vervolgde:

"Lord Peter is met deze schikking bekend; en al wat ik van u verlang is, dat gij de misleiding zekerder maakt, door daaraan het gezag van uw naam bij te zetten, en dit, bij de menschen hier in huis, als eene reden op te geven, dat ik met hem wegrijd. En daar het niet wel strooken zou met den schijn, dien wij moeten aannemen, als ik hem zag, verlang ik ook dat gij met hem spreekt, en hem onderricht, dat alles in orde is." — "Is hij al hier?" vroeg Overton. — "Ik weet het niet," antwoordde de dame. — "Hoe zal i k het dan weten?" hernam de burgemeester. "Hij zal natuurlijk zijn eigen naam hier niet opgeven." — "Ik heb hem verzocht om u, zoodra hij hier kwam, een briefje te schrijven," antwoordde jufvrouw Manners, "en om alle ontdekking te voorkomen, moest het ongeteekend wezen en u in geheimzinnige bewoordingen met het nommer van zijne kamer bekend maken." — "Lieve Heer!" riep de burgemeester uit, terwijl hij opstond en in zijne zakken begon te zoeken, "hoe toevallig! Hij is al hier. Even vóór uw briefje is er een zeer geheimzinnig briefje bij mij aan huis gebracht. Ik wist niet wat ik er van maken moest, en zou er zeker niet meer om gedacht hebben. O, hier is het!" Dit zeggende haalde hij het briefje van Trott uit den binnensten zak van zijne jas. "Is dit de hand van Zijne Lordschap?" — "O ja!" antwoordde Julia. "Die goede jongen, wat is hij attent! Ik heb zijn schrift slechts eene enkele maal gezien; maar ik weet, dat hij zeer groot en slecht schrijft. Die wilde jonge edellieden, mijnheer Overton..." — "Ja, ja!" viel de burgemeester hierop in. "Paarden en honden, spel en wijn, rijknechts, actrices en sigaren — de stal, de komedie, het speelhuis en de club, en eindelijk het Parlement! Luister wat hij schrijft: "Mijnheer! Een jong heer op nommer negentien in h e t W a p e n v a n W i n g l e b u r y is voornemens morgenochtend vroeg een gevaarlijken stap te doen." Mooi gezegd — hij meent

te trouwen. "Indien gij eenig belang stelt in de rust dezer stad en het behoud van een — misschien twee menschenlevens..." Wat drommel meent hij daarmede?" — "Dat hij zoo zeer naar het huwelijk verlangt, dat hij het besterven zou, indien het verhinderd werd, en dat het met mij misschien hetzelfde geval zou wezen," antwoordde Julia opgetogen. — "Ha, zoo! Daarvoor ben ik niet zeer bang. Maar verder: "twee menschenlevens, laat hem dan nog dezen avond wegvoeren." Hij maakt haast. "Vrees niet, dit voor uwe verantwoording te nemen; want morgen zal de noodzakelijkheid van dezen maatregel maar al te duidelijk blijken. Let op: nommer negentien. De naam is Trott. Geen uitstel; want leven of dood hangt van uw spoed af." — Dat is vrij hartstochtelijk. Zou ik nu naar hem toegaan?" — "O, doe dat!" antwoordde jufvrouw Manners. "Druk hem op het hart, zijne rol goed te spelen. Ik ben er half bang voor. Zeg hem, dat hij toch voorzichtig moet zijn." — "Ja wel." — "Spreek alles met hem af." — "Ja wel." — "En zeg, dat ik de postkoets tegen één uur zal bestellen." — "Ja wel," zeide de burgemeester nog eens; en terwijl hij nadacht over de gekke omstandigheden, waarin het noodlot en eene oude kennis hem gebracht hadden, gelastte hij een knecht om hem bij den tijdelijken vertegenwoordiger van nommer negentien aan te dienen.

Het bericht "Mijnheer! daar is een heer om u te spreken," deed Trott het glas portwijn, dat hij aan zijn mond had gebracht, half uitgedronken nederzetten, en eenige schreden naar het venster wijken, als wilde hij zich een aftocht verzekeren, ingeval hij de gestalte van Hunter mocht zien te voorschijn komen. Een enkele blik op Overton verdreef echter zijne vrees. Hij wees den vreemdeling beleefd een stoel aan; de knecht verliet, na eene poos met de flesch en de glazen gerinkeld te hebben, het vertrek, en daarop kwam Overton terstond tot de zaak, en begon op een zachten, voorzichtigen toon:

"Mylord!" — "Wat?" zeide Trott op een toon van verbazing. — "St! st!" hervatte de voorzichtige burgemeester. "Ja, gij hebt gelijk. Titels komen hier niet te pas. Mijn naam is Overton, mijnheer!" — "Overton?" — "Ja; burgemeester van deze stad. Gij hebt mij een ongeteekenden brief gezonden." — "Ik, mijnheer?" zeide Trott, met slecht nagebootste verwondering; want, hoe bloohartig hij wezen mocht, hij had toch gaarne het schrijven van dien brief willen ontkennen. — "Wel ja! Hebt gij niet?" hervatte Overton, ongeduldig over hetgeen hij voor overdreven wantrouwen hield. "De brief is van u, of niet van u. Zoo ja, dan kunnen wij veilig over de zaak spreken. Zoo neen, dan heb ik natuurlijk niets meer te zeggen." — "Nu ja," zeide Trott. "Ik heb dien brief geschreven. Wat kon ik anders doen, mijnheer? Ik had geen vriend hier." — "Ja wel, ja wel," zeide de burgemeester aanmoedigend. "Gij hadt het niet beter kunnen overleggen. Het zal noodig wezen, mijnheer! dat gij van nacht met eene postkoets wegrijdt. En hoe harder de postiljons rijden, des te beter. Gij zijt hier niet veilig voor vervolging." — "Lieve Hemel!" riep Trott angstig uit. "Kan zoo iets hier in het land gebeuren? Zulke hardnekkige boosaardigheid?" Hij veegde den uitgewasemden geest van lafhartigheid van zijn voorhoofd, en staarde den burgemeester bedremmeld aan. — "Het is zeker een hard geval," hernam de burgemeester met een glimlach, "dat iemand in een vrij land niet kan trouwen naar zijn zin, zonder dat men hem nazit alsof hij een doodslag had begaan. Maar de dame is gewillig, zooals gij weet, en dat is toch de hoofdzaak." — "De dame gewillig?" herhaalde Trott werktuiglijk. "Hoe weet gij dat?" — "Nu, die is aardig," zeide de burgemeester, terwijl hij Trott op den schouder tikte. "Ik heb haar een geruimen tijd gekend, en als iemand aan de zaak twijfelen kon, ik verzeker u, dat ik er niet aan twijfel, en gij behoeft het ook niet te doen." — "Heer!" zeide Trott peinzende, "dat is zonderling!" — "Nu, Lord Peter!" zeide de burgemeester opstaande. — "Lord Peter?" herhaalde Trott. — "O ja! ik vergat het weer. Nu, mijnheer Trott dan — Trott, ha, ha, ha! — Nu, mijnheer! de postkoets zal om half een voorkomen." — "Maar hoe zal het tot dien tijd met mij gaan?" vroeg Trott bekommerd. "Zou het, om den schijn te bewaren, niet goed wezen, dat ik onder eenig bedwang werd geplaatst?" — "Een goede inval," antwoordde Overton. "Ik zal terstond iemand bij u zenden. En als gij eenigen tegenstand biedt, wanneer wij u in de postkoets zetten, zal het ook niet kwaad wezen. Het moet schijnen, dat gij niet mede wilt, weet ge?" — "Ja wel," zeide Trott, "ja wel!" — "Nu, Mylord!" hervatte Overton fluisterend. "Tot half een dan. Ik wensch Uwe Lordschap een goeden avond. — "Lord — Lordschap!" riep Trott, een stap terugdeinzende, terwijl hij den burgemeester met onbeschijfelijke verbazing aanstaarde. — "Ha, ha! Ik zie het wel, Mylord! Gij neemt eene proef van uwe rol. Knap gedaan, inderdaad! Juist de blik van een krankzinnige. Uitmuntend. Nu, goedenavond, mijnheer — Trott — ha, ha, ha!"

"Die burgemeester is stellig dronken," zeide Trott, zoodra hij alleen was en over het geval ging zitten nadenken.

"Die jonge heer is schranderder dan ik dacht; hij speelt zijne rol bijzonder goed," dacht Overton, terwijl hij naar beneden ging om de noodige beschikkingen te maken. Dit was spoedig gedaan; al wat hij zeide, werd zonder eenig bezwaar geloofd, en de kruier met één oog ontving bevel om naar nommer negentien te gaan

en den vermeenden krankzinnige tot half een te bewaken. Volgens dezen last zocht deze brave man, die in zijne soort een zonderlinge was, een dikken stok op, en begaf zich alzoo gewapend naar de kamer van Trott, welke hij zonder eenige omstandigheden binnentrad, en waar hij de wacht betrok, door zich op een stoel bij de deur neder te zetten, terwijl hij, als een middel tegen de verveling, zeer genoeglijk een deuntje begon te fluiten.

"Wat moet gij hier hebben, kerel?" vroeg Trott met behoorlijke verontwaardiging. De wachter keek Trott met een medelijdenden glimlach aan, en bleef fluiten, terwijl hij met zijn hoofd de maat knikte.

"Zijt gij op last van mijnheer Overton hier gekomen?" vroeg Trott, eenigszins verwonderd over het gedrag van den man. — "Houd u maar bedaard, mannetje!" zeide de kruier, en begon daarop weder te fluiten. — "Hoor wat ik zeg!" hervatte Trott, om zich den schijn te geven alsof hij zeer gaarne wilde duelleeren, als men het hem maar toeliet. "Ik protesteer tegen deze opsluiting. Ik ontken, dat ik het voornemen heb om met iemand te duelleeren. Maar daar het nutteloos is zich tegen overmacht te verzetten, zal ik stil gaan zitten." — "Dat is u geraden," zeide de vreedzame kruier, terwijl hij veelbeteekenend zijn stok schudde. — "Maar onder protest," zeide Trott, terwijl hij ging zitten, met een zeer toornig gezicht, maar inwendig zeer weltevreden; "onder protest." — "Ja wel," antwoordde de kruier. "Al wat gij maar wilt. Zijt gij er mee tevreden, het is mij lief. Maar praat niet te veel; dat zou u erger maken." — "Erger maken?" riep Trott met ongeveinsde verbazing uit. "De kerel is dronken." — "Hou u wat stil, mannetje!" zeide de kruier, terwijl hij de dreigende pantomime met zijn stok herhaalde. — "Of gek," zeide Trott eenigszins ongerust. "Ga heen, vriend! en zeg, dat zij iemand anders zenden." — "Daar gebeurt niets van," was het antwoord. — "Ik zeg, dat gij heengaat," schreeuwde Trott, terwijl hij geweldig aan de schel trok, daar hij nu weder angstig begon te worden, maar om eene andere reden. — "Blijf van die schel af, malle duivel!" zeide de kruier, terwijl hij den ongelukkigen Trott weder op zijn stoel plakte en zijn stok in de lucht zwaaide. "Houd u stil. Alle menschen behoeven niet te weten, dat er een gek in huis is." — "Hij is een razende, hij is een razende!" riep Trott verschrikt uit, terwijl hij den eenoogigen kruier met een blik vol afgrijzen beschouwde. — "Een razende?" hernam de kruier; "dat zou ik waarachtig denken. Maar luister, gek! Ha, wacht eens!" (Hier kreeg Trott, die weder naar de schel greep, een klein tikje met den stok op zijn hoofd.) "Daar ben ik je te gauw geweest." — "Laat mij het leven!" riep Trott, smeekend zijne handen vouwende. — "Ik wil uw leven niet hebben," antwoordde de kruier verachtelijk; "maar het zou eene weldaad wezen, als iemand er u van afhielp." — "Neen, neen, dat zou het niet," viel Trott hem haastig in de rede. "Ik wilde liever blijven leven." — "Ook al goed," hernam de kruier. "Ieder zijn smaak. Maar luister wat ik te zeggen heb! Gij blijft daar stil zitten, en ik over u, en als gij uwe rust houdt, zal ik u niet aanraken; maar als gij hand of voet beweegt eer het half een is, zal ik uw gezicht zoo toetakelen, dat gij u zelven niet kennen zult als ge in den spiegel kijkt. Daarom, blijf zitten." — "Ik zal, ik zal," antwoordde het slachtoffer van vergissingen, en bleef ook stil zitten, terwijl de kruier tegenover hem plaats nam, zijn stok gereed houdende om desnoods dadelijk toe te slaan.

Lang en akelig waren de uren, die nu volgden. De klok had juist tien ure geslagen, en derhalve zou er waarschijnlijk nog twee en een half uur verloopen, voordat er hulp kwam. Gedurende een half uur gaf het sluiten der winkels in de straat nog eenige teekenen van leven in de stad, en maakte den toestand van den ongelukkigen Trott een weinig minder ondraaglijk; maar toen ook dit geluid ophield en men niets hoorde dan het rammelen eener postkoets, die het voorplein opreed, van paarden verwisselde en dan weder heenreed, en het stampen der paarden in den stal, werd die toestand onuitstaanbaar. Nu en dan bewoog de kruier zich om de kaarsen te snuiten, maar nam dan oogenblikkelijk zijne vorige houding weder aan; en daar hij eens gehoord had, dat de blik van het menschelijk oog een groot vermogen heeft om krankzinnigen in bedwang te houden, hield hij zijn eenig gezichtswerktuig bestendig op Alexander Trott gericht. Die ongelukkige staarde hem wederkeerig aan, tot zijne trekken hoe langer hoe onduidelijker, zijn haar minder rood, en de voorwerpen in de kamer allen eenigszins schemerachtig werden. Trott viel in een gerusten slaap, waaruit hij eerst gewekt werd door eenig rumoer op de straat en den roep van: "De postkoets voor nommer vijf en twintig!" Daarop volgde een geloop op de trap; de deur der kamer werd haastig geopend en Overton trad binnen, gevolgd door vier stevige knechts en jufvrouw Williamson, de kasteleines van het Wapen van Winglebury.

"Mijnheer Overton!" riep Trott, driftig opspringende. "Zie dien man eens aan, mijnheer, en verbeeld u den toestand, waarin ik drie uren lang heb verkeerd! De persoon, dien gij bij mij hebt gezonden, mijnheer! was een krankzinnige — een dolle, razende krankzinnige." — "Bravo!" fluisterde Overton. — "Die arme man!" zeide jufvrouw Williamson medelijdend. "Iemand, die niet wel bij het hoofd is, houdt altijd anderen voor gek." — "Arme man?" riep

Trott uit. "Wat meent gij daarmede? Zijt gij de kasteleines?" — "Ja, ja!" antwoordde de oude jufvrouw. "Maak u maar niet driftig. Denk om uwe gezondheid." — "Mij driftig maken?" schreeuwde Trott. "Het is waarlijk een geluk, jufvrouw! dat ik mij nog driftig kan maken; zeide jufvrouw Williamson, terwijl zij den burgemeester een verwijtenden blik toewierp. — "Uitmuntend, uitmuntend," fluisterde Overton, terwijl hij Trott in een mantel wikkelde. — "Uitmuntend, mijnheer?" zeide Trott. "Het is gruwelijk. De herinnering doet mij nog hui-

OM ZIJNE BELOFTE TE VERVULLEN, WAS DE COMISCHE HARDY DEN KLEINEN JONGEN NAAR EEN AFGELEGEN GEDEELTE VAN HET VAARTUIG GEVOLGD, EN HAD HEM TOEN, DOOR EENSKLAPS MET EEN AFSCHUWELIJK VERWRONGEN GEZICHT VOOR DEN DAG TE KOMEN, EEN GEWELDIGEN SCHRIK AANGEJAAGD. (blz. 168).

ik had al drie uren geleden vermoord kunnen worden door dat monster met zijn eene oog en zijn rooden kop. Hoe durft gij een razende in huis houden, jufvrouw! om de gasten een schrik aan te jagen en te mishandelen?" — "Ik zal er nooit weder een in huis nemen," veren. Ik wilde liever binnen drie uren vier tweegevechten houden, als ik de eerste drie overleefde, dan nog eens zulk een tijd bij een razende opgesloten zitten." — "Houd het vol, terwijl gij naar beneden gaat," fluisterde Overton. "Uwe vertering is betaald en uw valies

ligt in de postkoets." Daarop vervolgde hij overluid tot de knechts: "Kom aan, mijnheer is gereed!"

Op dit teeken drongen de knechts op Trott aan. De een nam hem bij den eenen arm, de tweede bij den anderen, de derde ging vooruit met eene kaars, en de vierde stapte met nog eene kaars hem achterna. De kruier en de kasteleines volgden als achterhoede, en zoo ging men naar beneden, terwijl Trott beurtelings zijn geveinsden onwil om te vertrekken en zijne ongeveinsde gramschap, dat men hem met een krankzinnige had opgesloten, uitschreeuwde zoo hard hij kon.

Overton stond bij het portier van de met vier paarden bespannen postkoets te wachten; de postiljons zaten reeds te paard, en eenige stalknechts stonden in het rond, om naar het inpakken van den gekken heer te kijken. Alexander's voet was reeds op de trede toen hij eerst zag, dat er eene menschelijke gedaante, evenals hij in een mantel gewikkeld, in de postkoets zat.

"Wie is dat?" vroeg hij Overton fluisterend. — "Stil, stil!" antwoordde de burgemeester. "De tweede natuurlijk." — "De tweede?" zeide Trott met eene poging om terug te treden. — "Ja; gij zult het wel zien, voordat gij verder zijt. Maar maak hier wat leven; men zal achterdocht krijgen, als gij zooveel fluistert." — "Ik wil hier niet in!" schreeuwde Trott, terwijl zijne eerste vrees met tiendubbele kracht ontwaakte. "Ik zal vermoord worden. Ik zal..." — "Bravo, bravo!" fluisterde Overton. "Ik zal er u wel induwen." — "Maar ik wil er niet in!" riep Trott. "Help, help! Men doet mij geweld aan! Het is een komplot om mij te vermoorden." — "Die arme man!" zeide jufvrouw Williamson weder. — "Rijdt op, postiljons!" riep de burgemeester, terwijl hij Trott in het rijtuig duwde en het portier dichtsloeg. "Jaagt door, zoo hard als gij maar kunt, en houdt voor niets op dan voor het volgende station." — "De paarden zijn betaald, Tom!" kraaide jufvrouw Williamson; en daarmede reed de postkoets voort, op een galop van ten minste veertien mijlen in het uur, met Alexander Trott en jufvrouw Julia Manners er in.

De eerste twee of drie mijlen bleef Trott in den eenen hoek van het rijtuig zitten, en zijne geheimzinnige gezellin in den anderen, terwijl hij hoe langer hoe dichter in zijn hoek kroop, naarmate hij zijne gezellin langzamerhand uit den haren voelde schuiven, en in de duisternis vruchteloos poogde het woedende gezicht van den vermeenden Horace Hunter te onderscheiden.

"Wij kunnen nu wel spreken," zeide zijne medereizigster eindelijk. "De postiljons kunnen ons niet zien of hooren." — "Dat is Hunter's stem niet," dacht Trott verwonderd. — "Lieve Lord Peter!" zeide Julia. "Geen enkel woord?" — "Wat! Het is eene vrouw!" riep Trott met groote verbazing uit. — "Wiens stem is dat?" zeide Julia. "Dat is die van Lord Peter niet." — "Wel neen, het is de mijne," antwoordde Trott. — "De uwe?" riep Julia uit. "Een vreemd man! Lieve Hemel! Hoe komt gij hier?" — "Wie gij ook wezen moogt, mejuffer!" antwoordde Alexander, "gij zult wel bemerkt hebben, dat ik tegen mijn wil hierin ben gekomen; want ik heb leven genoeg gemaakt." — "Komt gij dan van Lord Peter?" vroeg jufvrouw Manners. — "Naar den duivel met Lord Peter!" antwoordde Trott netelig. "Ik ben geen Lord Peter, en heb nooit van hem gehoord vóór dezen avond. Iedereen heeft mij tot Lord Peter willen maken, tot ik eindelijk niet meer wist, of ik droomde of gek was geworden." — "Waar rijden wij heen?" riep de dame, op een klagenden toon. — "Hoe zou ik dat weten, jufvrouw?" antwoordde Trott met zonderlinge bedaardheid; want de gebeurtenissen van dien avond hadden hem geheel verstaald. — "Houdt op! Houdt op!" riep de dame, terwijl zij een voorglas der postkoets liet zakken. — "Wacht eens, lieve juffer!" zeide Trott, terwijl hij met de eene hand het glas weder ophaalde en met den anderen arm Julia om haar middel vatte. "Hier moet eene vergissing plaats hebben, en tot het eind van het station hebben wij tijd om die op te helderen. Zoo ver moeten wij toch bij elkander blijven; want gij kunt hier midden in den nacht niet afgezet worden."

De dame stemde hierin toe; en de vergissing werd wederzijds opgehelderd. Alexander Trott was een welgemaakt jonkman, bediende zich van een goeden kleermaker, had fraaie bakkebaarden en eene vleiende tong — hem ontbrak niets dan dapperheid, en wie heeft daaraan gebrek met drie duizend pond in het jaar? De dame bezat dit, en meer; zij verlangde naar een jongen echtgenoot, en het eenige middel, waarmede Trott zijn ongeval kon herstellen, was eene rijke vrouw. Zij kwamen derhalve tot het besluit, dat het jammer zou zijn, al dien omslag en die kosten voorniet gemaakt te hebben, en dat, daar zij reeds zoo ver op weg waren, zij niet beter konden doen dan door te rijden naar G r e t n a - G r e e n, en met elkander te trouwen; en zoo deden zij. Even te voren had de smid het huwelijk van Horace Hunter en Emilia Brown in zijn boek aangeteekend. Hunter bracht zijne vrouw naar huis, vroeg vergiffenis en kreeg vergiffenis. Ook Trott bracht zijne vrouw naar huis, vroeg vergiffenis, en ontving dezelve insgelijks. Lord Peter, die zich te lang had opgehouden met champagne te drinken en een s t e e p l e c h a s e te houden, ging weder naar zijn vriend Augustus Flair, dronk nog meer champagne, reed nog een s t e e p l e c h a s e, viel van zijn paard en brak

den hals. Horace Hunter stelde er veel eer in, dat hij den lafhartigen Trott zoo gefopt had; en al deze omstandigheden werden mettertijd ontdekt en naar waarheid te boek gesteld, gelijk gij vernemen kunt wanneer gij ooit in het Wapen van Winglebury afstapt.

IX.

MEVROUW JOZEF PORTER.

Er werden te Clapham groote toebereidselen gemaakt in Roza Villa, bewoond door den heer Gattleton (een effectenhandelaar in goeden doen), en groot was de spanning waarin de kinderen van mevrouw Gattleton verkeerden, toen de dag naderde van de liefhebberijcomedie, over welke zij reeds maanden lang hadden gepraat. De geheele familie was aangestoken door de manie voor liefhebberijcomedies; het huis, in den regel zoo zindelijk en zoo netjes, stond, om een uitdrukking van mevrouw Gattleton te bezigen, op stelten; in de groote eetkamer, ontdaan van meubels en ornamenten, zag men een zonderling mengelmoes van vleugels, lampen, bruggen, wolken, donder en bliksem, festoenen en bloemen, dolken, floretten en allerlei andere tooneeltoestellen. De slaapkamers waren vol décoraties, de keuken was in beslag genomen door timmerlieden. Om den anderen avond werden er repetities gehouden, en al de canapé's waren min of meer beschadigd door de volharding en de kracht, waarmede de heer Sempronius Gattleton en juffrouw Lucina het tooneel van het verworgen in "Othello" repeteerden; want dat treurspel zou het eerste gedeelte van de avondfeestelijkheden uitmaken.

"Als wij het nog een beetje volmaakter doen, denk ik dat het prachtig gaan zal," zeide de heer Sempronius bij de honderd vijftigste repetitie, tot zijn corps dramatique. Wijl de heer Sempronius de niet onbeduidende onkosten der onderneming op zich had genomen, was hij, zeer edelmoedig, met algemeene stemmen tot directeur van het tooneel verkozen geworden.

"Evans," zeide de jonge Gattleton tot een lang, mager en bleek jong mensch, "gij speelt den Roderigo zeer mooi."

"Zeer mooi," herhaalden de drie dames Gattleton; "want alle jongedames van zijn kennis vonden den heer Evans een lieven jongen. Hij zag er zoo interessant uit en had zulk een mooien knevel; en dan zijn talent van albumversjes maken en op de fluit spelen! Roderigo grinnikte en boog.

"Maar mij dunkt," voegde de directeur er bij, "dat uw vallen in de schermscène nog iets beter kon zijn, begrijpt ge?"

"Het is zoo moeielijk," zeide Evans nadenkend; "ik heb mij in den laatsten tijd dikwijls genoeg in het kantoor laten vallen, om mij te oefenen. Maar omdat ik achterover moet vallen, kneusde ik er mijn hoofd zoo door."

"Gij moet vooral zorgen dat gij niets breekt onder het vallen," zeide de oude heer Gattleton, die tot souffleur was benoemd en evenveel belang stelde in het spel als de jongste van het gezelschap. "Het tooneel is zeer klein zooals gij weet."

"O, wees daar niet bang voor," antwoordde Evans, met een air van zelfbehagen. "Ik zal op mijn hoofd vallen, dan beschadig ik niets."

"Maar waarachtig," zeide de directeur, zich in de handen wrijvende; "we zullen succes hebben van "Masaniello." Harleigh zingt die muziek prachtig."

Iedereen stemde daarmede in. De heer Harleigh glimlachte en zette een mal gezicht, iets wat hij wel meer deed; neuriede: "Amis, la matinée est belle," en werd zoo rood als de visschersmuts welke hij oppaste.

"Laat eens zien," hernam de directeur, op zijne vingers tellende; "we hebben drie dansende boerinnetjes, behalve Fenella, en vier visschers. Dan hebben we onzen Tom, die kan een paar waterlaarzen van mij aankrijgen en een kiel van Robert en een rooden slaapmuts op, dan kan hij ook voor visscher figureeren; dat is vijf. In de koren kunnen wij natuurlijk op zijde van het tooneel zingen; en in het tooneel van de markt kunnen we mantels en zoo om hebben. Bij het oproer moet Tom zoo hard als hij kan, met een bijl in de hand, den eenen kant van het tooneel opstuiven, en aan den anderen kant er weer af; dan zal het net eender staan of er een massa volk op de been is. Bij het tooneel van de uitbarsting moeten we rood bengaalsch vuur branden, theebladen omgooien en een leven als een oordeel maken; dan zal het succes hebben."

"Zeker! zeker!" riepen al de spelers, en weg liep de heer Sempronius Gattleton, om de gebrande kurk van zijn gezicht te wasschen en het oog te houden op het opslaan van eenige nooit genoeg bewonderde en door een dilettant geschilderde decoratiën.

Mevrouw Gattleton was een vriendelijke, alledaagsche vrouw, van een goed humeur, die ontzaglijk veel van haar man en kinderen hield, en slechts van drie dingen een afkeer had: vooreerst van eens anders ongetrouwde dochters, in de tweede plaats van het denkbeeld belachelijk te zijn, en ten derde, hetgeen om zoo te zeggen een noodzakelijk gevolg was van het tweede item, van een zekere mevrouw Jozef Porter, die over haar woonde. De goede lieden van Clapham en omstreken waren trouwens algemeen vreeselijk bang voor bespotting en kwaadsprekerij; daarom werd mevrouw Jozef Porter gevleid en gezocht en

uitgenoodigd, om dezelfde reden die een arme schrijver zonder een cent op zak, beweegt beleefd te zijn jegens een briefbesteller wien hij het dubbeltje port niet kan betalen.

"Trek het u niet aan, ma," zeide juffrouw Emma Porter, haar best doende om een onverschillig gezicht te zetten; "gij weet wel dat gij en pa mij niet zouden toegestaan hebben aan die comedievertooning mee te doen, al hadden zij mij verzocht."

"Ik had wel gedacht dat gij zeer goed begrijpen zoudt wat past en wat niet past," antwoordde de moeder. "Het doet mij pleizier, Emma, dat gij er zoo over spreekt." Juffrouw Emma had er, nota bene, nog geen week geleden niets in gevonden, achter de toonbank te staan en zich zoo vier dagen lang in een bazaar te vertoonen, aan ieder die een shilling over had voor het voorrecht, van een twintigtal jonge dames met vreemde heeren te zien coquetteeren en winkeltje te zien spelen.

"Kijk eens!" zeide mevrouw Porter, uit het venster kijkende, "daar gaan twee ossenlenden en een ham naar binnen; vast voor broodjes met vleesch; en Thomas, de banketbakker, zegt dat er twaalf taarten besteld zijn, behalve de blancmangé en de vladen. Waarachtig! En verbeeld u de meisjes Gattleton in fantasie costumes!"

"Het is bespottelijk!" antwoordde Emma.

"Ik zal haar eens gaan vertellen dat zij zich zoo bijzonder veel niet behoeft te verbeelden," zeide mevrouw Porter, en stond op om dat liefdewerk te gaan verrichten.

"Nu, lieve mevrouw Gattleton," zeide mevrouw Porter, nadat zij een poos bij elkander hadden gezeten, en zij, door onophoudelijk pompen al het nieuws van den dag er uitgekregen had, "de menschen mogen zeggen wat zij willen, en er wordt veel gepraat, er is zoo weinig goedhartigheid in de wereld... "Ah, lieve juffrouw Lucina, hoe gaat het? Ik zei daar juist tegen uw mama dat ik gehoord had dat..."

"Wat?"

"Mevrouw Porter doelt op onzen comedieavond, lieve kind," zeide mevrouw Gattleton; "zij zeide mij daar juist tot mijn spijt, dat"

"Och, kom, praat er toch niet over," viel mevrouw Porter haar in de rede; "het is bespottelijk dat die jonge Hoeheetie durft te zeggen dat hij niet begrijpt hoe juffrouw Caroline, met háar voeten en enkels, zoo pedant kan zijn voor F e n e l l a te spelen."

"Dat is al heel onbeschoft, wie het dan ook gezegd heeft," zeide mevrouw Gattleton, opstuivende.

"Dat vind ik ook, lieve mevrouw," antwoordde de verrukte mevrouw Porter; "bepaald! Want al speelt juffrouw Caroline voor F e n e l l a, daar volgt nog niet uit dat zij meent dat zij een mooien voet heeft; en dan... wat zijn die jongeluî toch apen! — hij had de brutaliteit van te zeggen dat..."

Het blijft onzeker in hoe ver mevrouw Porter in haar liefderijk doel geslaagd zou zijn, indien het gesprek niet, door de komst van den heer Thomas Balderstone, den broeder van mevrouw Gattleton, in de wandeling door de familie "Oom Tom" genoemd, een andere wending gekregen had en haar op het denkbeeld had gebracht van een uitstekend plan voor den avond van de comedie.

Oom Tom was schatrijk en hield heel veel van zijn neefjes en nichtjes; hij was derhalve een persoon van gewicht in de familie. Hij was een van de goedhartigste menschen die er bestaan, altijd in een goed humeur en altijd pratende. Hij was er grootsch op dat hij bij alle mogelijke gelegenheden laarzen met kappen droeg en nooit een zwartzijden das gedragen had, en hij beroemde zich dat hij al de stukken van Shakespeare van het begin tot het einde van buiten kende; en dat was waar. Het gevolg van die papegaaiachtige begaafdheid was dat hij niet slechts altijd in herhalingen verviel; maar ook dat hij nooit een verkeerde aanhaling van de "Zwaan der Avon" kon aanhooren, zonder den ongelukkigen schuldige terecht te wijzen. Ook was hij een soort van spotvogel; hij liet nooit een gelegenheid voorbijgaan zonder een aardigheid te zeggen, en kon lachen totdat de tranen hem langs de wangen rolden bij alles wat hem koddig of belachelijk toescheen.

"Wel, meisjes," zeî oom Tom, nadat de wederkeerige groeten gewisseld waren en hij de meisjes een kus had gegeven: "Hoe gaat het met de comedie? Kent ge uw rollen? — Lucine, zeg eens: tweede bedrijf, eerste tooneel. "Onzeker lot..." Wat volgt er dan?"

"O ja," antwoordde Lucine, "nu weet ik het:

....Moog de hemel geven
Dat onze liefd' en ons geluk vermeerdren,
Aangroeiend met de dagen van ons leven.

"Hier en daar moet gij even ophouden," zeide de oude heer, die een groot criticus was, "bij "onze liefde en ons geluk vermeerdren," moet de klemtoon op de vóorlaatste lettergreep vallen: "verMEERdren," en dan iets luider: A a n-groeiend — een — twee — drie — vier, en dan weer luider: "met de dagen van ons leven, de klemtoon op "leven." Zóo moet het zijn, lieve kind; geloof uw oom. — Ah, Sem, mijn jongen, hoe gaat het?"

"Heel wel, dank u, oom," antwoordde Sempronius, die daar even binnen was gekomen en wel iets van een ringduif had, met een kringetje om ieder oog, het gevolg van al de zwarte kurken. "Wij zien u Donderdag toch?"

"Natuurlijk, natuurlijk, mijn jongen."

"Hoe jammer dat uw neef er niet aan gedacht heeft u tot souffleur aan te stellen, mijnheer

Balderstone," fluisterde mevrouw Porter; "gij zoudt onbetaalbaar geweest zijn."

"Nu ja, ik vlei mij dat ik het er goed afgebracht zou hebben," antwoordde oom Tom.

"Ik moet naast u zitten 's avonds," hernam mevrouw Porter; "als onze lieve jonge vrienden zich dan eens mochten vergissen, kunt gij mij terecht wijzen. Ik zal uw commentaren met belangstelling hooren."

"Wel, ik wil u gaarne zooveel inlichten als ik kan."

"Dat is dus afgesproken?"

"Zeker."

"Ik weet zelf niet hoe het komt," zeide mevrouw Gattleton tot haar dochters, toen zij dien avond rondom den haard zaten en haar rollen nog eens nakeken; "maar ik wou dat mevrouw Porter Donderdag niet kwam; ik ben er zeker van dat zij op de een of andere onaangenaamheid zint."

"Zij kan o n s toch niet bespottelijk maken," zeide Sempronius Gattleton fier.

De lang verwachte Donderdag was aangebroken en bracht, zooals de oude heer Gattleton

MEN ZAG EEN HEER, ZONDER DAT MEN WIST WAAROM, PLOTSELING OPSTAAN EN MET ONGELOOFELIJKE SNELHEID DE TRAP OPSTUIVEN, HETGEEN HEM EN DEN HOFMEESTER, DIE JUIST DE TRAP AFKLOM, OP EENIGE BLAUWE PLEKKEN TE STAAN KWAM. (blz. 170).

wijsgeerig zeide, "geen noemenswaardige teleurstellingen" mede. Weliswaar was het nog twijfelachtig of Cassio het costuum wel zou kunnen aankrijgen dat er voor hem uit het maskerade-magazijn was ontboden; het was even onzeker of de voornaamste zangeres genoegzaam van haar verkoudheid genezen zou zijn om op te treden; was de heer Harleigh, de Masaniello van den avond, schor en eenigszins ongesteld van de groote hoeveelheid citroen en klontjes, welke hij had gebruikt om zijn stem te verbeteren, en hadden twee fluiten en een violoncel zich laten verontschuldigen wegens zware verkoudheid; doch wat beduidde dat? Al de genoodigde gasten zouden komen. Iedereen kende zijn rol; de kleedjes waren vol verguldsel en lovertjes; de witte veeren zagen er prachtig uit; de heer Evans had zich zóo in het vallen geoefend dat hij bont en blauw zag en perfect viel; Iago hield zich overtuigd dat hij in het tooneel van den dolksteek furore zou maken. Een doove heer die zich zelf fluitspelen had geleerd, en welwillend had aangeboden zijn fluit mede te brengen, zou een heerlijke steun voor het orkest zijn; het talent van juffrouw Jenkins op de piano was te goed bekend dan dat het een oogenblik betwijfeld kon worden; de heer Cape had zijn vioolpartij herhaaldelijk met haar gerepeteerd, en de heer Brown, die nog onverwacht op zich had genomen zijn violoncel mede te brengen, zou het er zeker wel goed afbrengen.

Het was zeven uren en de gasten kwamen; alles wat naam had in Clapham en omstreken, kwam de comediezaal vullen. De Smitsen, de Gubbin's, de Nixons, de Dixons en Hicksons, menschen van allerlei namen; twee wethouders, een kantonrechter in spe, sir Thomas Glumper (die ridder geworden was voor het overbrengen van een gelukwensch over de ontsnapping van een gevaar van ik weet niet wien), en eindelijk mevrouw Porter en Oom Tom met alle mogelijke verhalen, waarom Oom Tom zelf zoo buitensporig lachte dat iedereen er pleizier in had.

"Tinglingling," ging de bel, precies om acht uren en onmiddellijk begon het orkest de ouverture van Prometheus te spelen. De pianospeler hamerde er dapper op los en de violoncel ging zeer goed, als men bedacht dat die er zoo onverwacht was bijgehaald. Doch de ongelukkige die de fluitpartij op zich had genomen, en op het eerste gezicht zou blazen, was de kluts kwijt; hij was bijziende, stond een heel eind van den lessenaar af en sloeg nu en dan een toon verkeerd aan, zoodat hij de andere spelers in de war bracht. Het moet evenwel gezegd worden dat hij dat goed deed. De ouverture had veel van een harddraverij van verschillende instrumenten; eerst kwam de piano, verscheiden maten vooraan, dan kwam de violoncel en daarna de fluit een heel eind achteraan; de doove meneer toeterde maar door, zonder te hooren dat hij uit de maat blies, totdat hij aan het applaudisseeren merkte dat de ouverture uit was. Daarop werd er een vreeselijk geschuifel op het tooneel gehoord, met het gefluister: "Dat is wat moois! Wat zullen we beginnen?" enz. De toehoorders begonnen nog eens te applaudisseeren, waarna de heer Sempronius den regisseur, voor ieder hoorbaar, beval te bellen en het scherm op te laten.

"Tinglingling," ging de bel weer. Er werd driftig aan het scherm getrokken, doch het wilde niet omhoog. Al de toeschouwers begonnen te giggelen; mevrouw Porter keek Oom Tom eens aan; Oom Tom keek iedereen aan, wreef zich in de handen en lachte uitgelaten van pret. Nadat er eindeloos zoolang gebeld, gefluisterd, gehamerd en om spijkers en koord geroepen was, ging het scherm eindelijk op en daar achter stond de heer Sempronius Gattleton alléen, en als Othello. Na een driemalen herhaald applaus, onder hetwelk Sempronius zijn rechterhand op zijn linkerborst legde, en met de meest mogelijke bevalligheid boog, kwam de directeur voor en zeide:

"Dames en heeren, ik moet u met diep leedwezen tot mijn spijt mededeelen dat Iago, die voor den heer Wilson moest spelen — pardon, dames en heeren, ik ben natuurlijk wat zenuwachtig — (toejuichingen) ik bedoel de heer Wilson die voor Iago moest spelen, verhinderd was — is, bedoel ik, dames en heeren; met andere woorden, dat ik daar juist een briefje heb ontvangen met de mededeeling dat Iago heden avond op het postkantoor moet wezen. Onder die omstandigheden, hoop ik... het is toch maar een liefhebberijcomedie en een ander heeft op zich genomen zijn rol voor te lezen — dat de dames en heeren een oogenblik geduld zullen hebben, en ik doe een beroep op de beleefde welwillendheid van een Engelsch publiek." — Oorverdoovende toejuichingen. De heer Sempronius Gattleton treedt af en het scherm valt.

De genoodigde gasten namen het uitstel zeer goed op; alles was immers maar een aardigheid; zij bleven een uur lang met het uiterste geduld wachten, en de tijd werd verkort door het genot van gebakjes en limonade. Later bleek het dat het oponthoud niet zoo groot had behoeven te zijn indien niet, juist toen de substituut Iago gekleed was en het spel een aanvang zou nemen, de oorspronkelijke Iago onverwacht te voorschijn gekomen ware. De eerste moest zich dus weder uitkleeden en de laatste moest zich in het costuum steken, waarmede een heele tijd heenging, wijl alles hem iets te nauw was. Eindelijk begon het treurspel in allen ernst. Het ging vrij goed, tot aan het derde tooneel van het eerste bedrijf, waarin Othello een toespraak houdt aan den Senaat; het eenige

wat daarbij bijzonders voorviel, was dat Iago, die zijn tooneellaarzen niet kon aankrijgen, zijn rol in een paar vetlederen kaplaarzen moest spelen, die eenigszins zonderling afstaken bij zijn rijk geborduurden pantalon. Toen Othello zijn adres tot den Senaat richtte, wiens waardigheid werd gerepresenteerd door den Hertog, een timmerman, twee figuranten die aangenomen waren op aanbeveling van den tuinman, en een jongen; mevrouw Porter vond nu haar vurig verlangde gelegenheid.

De heer Sempronius zeide:

" "Hoogmogende en Eerbiedwaarde heeren
Mijn Eedle en met recht geprezen meesters,
'k Erken dat ik de dochter van dien oude
Ontvoerd heb. — 'k Ben geen man voor fijne woorden." "

"Is dat goed?" fluisterde mevrouw Porter tegen Oom Tom.

"Neen."

"Zeg het hem dan."

"Ja. — Sem!" riep Oom Tom, "dat is niet goed, mijn jongen."

"Wat is niet goed, Oom?" vroeg Othello, geheel de deftigheid van zijn toestand vergetende.

"Ge hebt wat overgeslagen: " "en haar tot mijn vrouw genomen." "

"Dat's mijn vergrijp in al zijn uitgestrektheid." "

"Meer heb ik niet misdaan." "

Othello (ter zijde). "Waarom souffleert gij ook niet, vader?"

"Omdat ik mijn bril verlegd heb," antwoordde de arme heer Gattleton, bijna bezwijkend onder de hitte en de beweging.

"Zoo; nu komt: " "'k Ben geen man voor fijne woorden," hernam Oom Tom.

"Ja, ik weet het wel," antwoordde de ongelukkige directeur, voortgaande in zijn rol.

Het zou nutteloos en vermoeiend zijn al de keeren aan te halen die Oom Tom, nu geheel in zijn element, en aangezet door de ondeugende mevrouw Porter, de vergissingen der spelers verbeterde; wij zeggen alleen maar dat hij, nu hij eenmaal op zijn stokpaardje was, door niets was te bewegen er af te stappen; het geheele stuk door vormde hij een doorloopend accompagnement, door alles wat er gezegd werd, met zachte stem voor zich heen te mompelen. De toeschouwers vonden het onbegrijpelijk komiek, mevrouw Porter was verrukt, de spelers doodverlegen; Oom Tom had nog nooit zóóveel pleizier gehad, en hoewel de neefjes en nichtjes van Oom Tom van hem erven moesten, hadden zij hem nog nooit zoo hartelijk toegewenscht dat hij tot zijn vaderen verzameld mocht worden, als op dien gedenkwaardigen avond.

Verscheidene kleinigheden vereenigden zich bovendien om het vuur der dramatis personae te bekoelen. Geen van de spelers kon zich in zijn eng sluitende kostuum bewegen of zijn armen bewegen; de pantalons waren te klein, de laarzen te groot en de degens van alle vormen en grootte. De heer Evans, die te lang was voor het tooneel, had een zwart fluweelen baret op, met ontzaglijk groote veeren, welker heerlijkheid achter het te lage scherm niet kon uitkomen, en die bovendien het bezwaar opleverde dat hij zijn baret niet kon afnemen als hij haar op had, en niet kon opzetten als hij haar in de hand had. Ondanks al zijn oefeningen, viel hij halsoverkop door een van de zijschermen, zooals een harlekein in een kerstmispantomime door een paneel springt. De pianospeler, bezwijkende voor de vreeselijke hitte van het vertrek, viel bij het begin reeds flauw, en liet de muziek van Masaniello aan fluit en viool over. Het orkest klaagde dat de heer Harleigh hem geheel in de schaduw stelde en de heer Harleigh zeide dat het orkest hem belette een noot te zingen. De visschers die voor de gelegenheid gehuurd waren, begonnen in allen ernst oproer te maken en weigerden langer te spelen als zij niet méer drank kregen; en toen hun wensch voldaan werd, waren zij in het tooneel der uitbarsting zoo natuurlijk beschonken als het maar kon. Het roode Bengaalsche vuur, dat bij het einde van het tweede bedrijf werd gebrand, deed de vergadering niet slechts bijna stikken, maar stak bijna het huis in brand, zoodat het einde van het stuk in een dikken damp werd afgespeeld.

"Kortom, de geheele avond mislukte," zooals mevrouw Porter later triomfantelijk aan iedereen vertelde. De gasten vertrokken 's nachts om vier uren, moê van het lachen, met onuitstaanbare hoofdpijn en vreeselijk ruikend naar kruit en zwavel. De oude heer Gattleton en zijn zoon begaven zich ter rust, met het onbestemde voornemen in de volgende week naar Australië te verhuizen.

Rozavilla heeft haar vorig aanzien terug, de meubels van de eetkamer staan weder op hun plaats, de tafels blinken weder als te voren; de paardeharen stoelen staan weer even regelmatig als van ouds langs de wanden geschaard; er zijn voor alle ramen jaloeziën gehangen, om mevrouw Porter te beletten in te kijken. De familie Gattleton praat nooit meer over tooneelvoorstellingen, tenzij Oom Tom, die niet kan nalaten nu en dan zijn leedwezen te betuigen dat zijn neefjes en nichtjes zooveel pleizier niet meer in Shakespeare hebben als zij plachten en zijn verwondering betuigt dat zij nooit meer iets uit de werken van dien onsterfelijken bard declameeren.

X.

EEN FRAGMENT UIT HET LEVEN VAN DEN HEER WATKINS TOTTLE.

I.

Iedereen weet dat trouwen een zeer ernstige zaak is. Evenals een overhelling tot misbruik van sterken drank, is het een ongeluk waartoe een mensch gemakkelijk komt en waaraan hij het uiterst moeielijk vindt zich te onttrekken. Het helpt niet of men iemand die huiverig is op dat punt, al zegt dat het maar een sprong, en dat dan alles geleden is. In Old Bailey wordt hetzelfde gezegd en de ongelukkige slachtoffers putten er al even veel troost uit in het eene geval als in het andere.

De heer Watkins Tottle was een eenigszins zonderling mengsel van sterke neiging tot verliefdheid en een ongeëvenaarde mate van antiverliefde beschroomdheid. Hij was omstreeks vijftig jaren oud, was in zijn schoenen vier voet zes duim lang; hij was vetjes, zindelijk en blozend. Hij had iets van een vignet voor een roman van Richardson, was altijd witte-dasachtig deftig in zijn manieren, en zoo onberispelijk van houding dat sir Charles Grandison zelf hem had kunnen benijden. Hij leefde van een lijfrente, die een overeenkomst bezat met den persoon die haar genoot, namelijk dat zij niet groot was. Hij ontving haar in gedeelten, 's maandags om de veertien dagen; doch raakte op den eersten dag der tweede week ten achteren, evenals een pendule die acht dagen loopt, en dan, om de vergelijking te voltooien, hielp zijn hospita hem aan den gang en tikte hij weer geregeld door.

De heer Watkins Tottle had lang in den gezegenden staat van vrijgezel geleefd, zooals een ongetrouwd heer het uitdrukt, of in gevloekte eenzaamheid, zooals een oude vrijster zeggen zou; doch het denkbeeld van een huwelijk was hem altijd bijgebleven. In diepe mijmerijen verzonken over dat nooit uit te putten onderwerp, tooverde zijn verbeelding hem, in plaats van zijn kleine voorkamer in de Cecilstraat, Strand, een net huisje voor in een der voorsteden; zijn provisie steenkolen onder de keukentrap veranderde eensklaps in drie tonnen van de beste qualiteit; zijn nietig ledikantje veranderde in een flink vierkant "twee mans" ledikant, en zijn verbeelding tooverde hem in den ledigen stoel aan den anderen kant van den haard een mooi jong meisje voor, met een klein fortuin en het vooruitzicht van een groote erfportie.

"Wie is daar?" vroeg de heer Watkins Tottle, toen hij op zekeren avond in zijn overpeinzingen werd gestoord door een zacht tikken op zijn deur.

"Wel, Tottle, beste kerel, hoe maak je het?" zeide een oudachtig heertje, met een grove stem, terwijl hij de kamer instoof en zich zelf zijn vraag beantwoordde door er terstond iets anders bij te voegen.

"Ik had u beloofd dat ik eens een avondje komen zou," zeide het mannetje, terwijl hij Tottle zijn hoed in de hand gaf.

"Gij doet mij veel pleizier," antwoordde Tottle, die inwendig zijn gast op den bodem van de Theems wenschte in plaats van bij hem. De veertien dagen waren bijna om en Watkins had niets meer.

"Hoe vaart uw vrouw?" vroeg hij.

"Heel wel, dankje," antwoordde de heer Gabriël Parsons, want zoo heette de kleine heer. Daarop ontstond er een pauze, de kleine heer keek naar den linkerkant van den haard; de heer Watkins Tottle staroogde.

"Heel wel," herhaalde de kleine heer, toen er vijf minuten op die wijze verloopen waren; "bijzonder wel." En hij wreef zich zoo hard in de handen alsof hij door wrijving vuur wilde maken.

"Wat zult gij gebruiken?" vroeg Tottle, met het wanhopige besluit van iemand die wist dat zijn gast indien hij niet heenging, weinig kans had iets anders te krijgen.

"Och, het is mij onverschillig; hebt gij cognac?"

"Ik heb besten cognac gehad," antwoordde Tottle zeer langzaam, enkel om tijd te winnen; "maar hij is op; hij was zoo sterk dat..."

"Hij boven allen twijfel verheven of, met andere woorden dat zijn kracht niet meer te bewijzen is," viel zijn vriend hem in de rede en hij lachte hartelijk en scheen zeer in zijn schik dat de cognac op was. Tottle glimlachte, doch het was de lach der wanhoop. Toen de heer Gabriël Parsons uitgelachen had, gaf hij op kiesche wijze te kennen dat hij, nu de cognac op was, niets tegen brandewijn zou hebben. De heer Watkins Tottle stak met grooten omhaal een kaars aan, haalde een ontzaglijk grooten sleutel voor den dag (dien van de voordeur, doch die voor den schijn in tijd van nood de sleutel van den wijnkelder moest verbeelden), waarna hij de kamer uitging om zijn hospita te bidden twee glazen en brandewijn te brengen en dien op zijn rekening te zetten. Het verzoek werd ingewilligd en de brandewijn kwam voor den dag; niet uit een diepen wijnkelder, maar uit het naburige koffiehuis. De beide heertjes schonken zich in en gingen toen gezellig bij het vuur zitten.

"Tottle," begon Gabriël Parsons, "gij kent mijn manieren: ik zeg ronduit wat ik meen en ik meen wat ik zeg; ik haat achterhoudendheid, gemaaktheid kan ik niet dulden. Het een is een slechte domino, die maar verbergt wat de goede lui aan hebben, zonder dat het slechte er te beter om wordt, en het andere is zoo goed als een witte katoenen kous die opengewerkt is, om er den

schijn aan te geven alsof zij van zijde ware. Luister nu eens."

Hier zweeg het heertje en nam een langen teug uit zijn glas. De heer Watkins Tottle raakte even met zijn lippen aan het zijne, pookte het vuur op en nam een zeer aandachtige houding aan.

anders bemoei ik er mij niet mee. Hebt gij geld noodig?"

"Dat weet gij wel."

"Voelt gij iets voor de schoone sekse?"

"Ja."

"En zoudt gij willen trouwen?"

"Zeker."

"BLIJF VAN DIE SCHEL AF, MALLE DUIVEL!" ZEIDE DE KRUIER, TERWIJL HIJ DEN ONGELUKKIGEN TROTT WEDER OP ZIJN STOEL PLAKTE EN ZIJN STOK IN DE LUCHT ZWAAIDE. (blz. 176).

"Wij behoeven er niet om heen te draaien," hernam Gabriël: "Gij wilt gaarne trouwen."

"Hm," antwoordde Tottle ontwijkend, hij beefde geweldig en voelde een tinteling door zijn geheele lichaam; "ja... ik zou zeker... althans ik geloof dat ik..."

"Met dat antwoord ben ik niet tevreden," zeide de kleine heer. "Geen slag om den arm, "Dan zal het gebeuren. Daarmee is het uit." Dat zeggende nam de heer Gabriël Parsons een snuifje en schonk zich nog eens in.

"Ik smeek u duidelijker te spreken," zeide Tottle. "Ik, die er het meeste belang bij heb, kan niet op die manier met mij laten omspringen."

"Ik zal u iets zeggen," antwoordde Gabriël

Parsons, warm wordende door zijn onderwerp en door de grog. "Ik ken een dame... zij logeert nu bij mijn vrouw, die zou juist goed voor u zijn. Welopgevoed, spreekt Fransch, speelt piano, heeft veel verstand van bloemen en schelpen en al die dingen meer; zij heeft vijfhonderd pond 's jaars, met het volle recht om die bij haar dood na te laten aan wien zij wil."

"Ik zal haar het hof maken," zeide de heer Watkins Tottle. "Zij is zeker niet heel jong meer, wel?"

"Niet zoo heel jong; juist geschikt voor u. Dat heb ik al gezegd."

"Welke kleur van haar heeft de dame?" vroeg Watkins Tottle.

"Mijn hemel, dat weet ik niet eens," antwoordde Gabriël koel. "Ik had misschien aanstonds moeten zeggen dat zij een toer draagt."

"Een wat?" riep Tottle.

"Wel, zoo'n ding met krullen, hier langs," antwoordde Parsons en trok een rechte lijn dwars over zijn voorhoofd, vlak boven zijn oogen, om zijn meening duidelijk te maken. "Die toer is zwart, dat weet ik wel; de kleur van haar eigen haar kan ik moeielijk bepalen, want die komt zelden uit, als men niet vlak achter haar loopt en er wat van uit haar muts komt; maar ik geloof dat het iets lichter is dan de toer, iets of wat grijsachtig, dunkt mij."

De heer Watkins Tottle keek alsof hij er niet veel schik in had. De heer Gabriël Parsons zag het en vond het geraden terstond den aanval voort te zetten.

"Zijt gij wel ooit verliefd geweest, Tottle?" vroeg hij.

De heer Watkins Tottle kreeg een kleur tot achter zijn ooren terwijl hij die kiesche vraag aanhoorde.

"Ik vooronderstel dat gij dikwijls de bewuste vraag hebt gedaan, toen gij jong... pardon... toen gij jonger waart?" zeide Parsons.

"Nooit in mijn leven!" antwoordde zijn vriend, verontwaardigd dat men hem van zoo iets kon verdenken. "Nooit! Ik heb mijn eigen opinie over die soort van zaken. Ik ben niet bang voor dames, voor jonge noch oude, ver van dien; maar mij dunkt dat zij, volgens de hedendaagsche zeden te vrij zijn in taal en manieren ten opzichte van huwbare mannen. Nu heb ik mij nooit zoo vrij en gemakkelijk bewogen, en wijl ik altijd bang ben dat ik te ver zal gaan, word ik, denk ik, altijd voor koel en stijf gehouden."

"Dat denk ik ook," antwoordde Parsons ernstig. "Maar in alle geval kan dat nu geen kwaad, want de dame in kwestie is nog strenger en kiescher dan gij. God zegen me, toen zij bij ons kwam, hing er een mannenportret, met groote donkere oogen in de logeerkamer, en zij wou er bepaald niet slapen eer het weggenomen werd; zij vond het onkiesch."

"Dat ben ik met haar eens," zei Tottle; "zeker."

"En laatst op een avond... ik weet niet dat ik ooit zoo gelachen heb," hernam de heer Gabriël Parsons, "was ik in een noordenwind naar huis komen rijden en had ik een duivelsche aangezichtspijn. Welnu; terwijl Fanny (zoo heet mijn vrouw), haar vriendin en ik en Frank Ross aan de whisttafel zaten, zei ik uit de grap dat ik, eer ik naar bed ging, mijn hoofd in Fanny's wollen onderrok zou stoppen. Zij wierp oogenblikkelijk haar kaarten neer en liep de kamer uit."

"Heel goed!" zeide de heer Watkins Tottle, "zij kon onmogelijk kiescher gehandeld hebben. En wat deedt gij?"

"Wat wij deden? Wij speelden met een blinde en ik won een halven shilling."

"Maar hebt gij haar geen excuus gevraagd, omdat gij haar fijn gevoel hadt gekwetst?"

"Wel neen. Den volgenden morgen aan het ontbijt spraken wij er over. Zij beweerde dat een toespeling op een onderrok ongepast is; een man moet niet vooronderstelt worden te weten dat die dingen bestaan. Maar ik bracht tot mijn verdediging bij dat ik getrouwd was."

"En wat zeide zij toen?" vroeg Tottle vol belangstelling.

"Zij antwoordde dat Frank ongetrouwd was en dat het daarom ontwijfelbaar onwelvoegelijk was."

"Welk een edel wezen!" riep de verrukte Tottle.

"O, Fanny en ik zeiden aanstonds dat zij juist de geschikte vrouw was voor u." Een straal van kalme blijdschap bescheen het ronde gezicht van den heer Watkins Tottle, bij het hooren van die profetie.

"Eèn ding begrijp ik niet," zeide de heer Gabriël Parsons, toen hij opstond om heen te gaan; "ik kan mij niet voorstellen hoe gij ooit tot elkander zult komen. De dame zal stuipen krijgen zoodra de zaak maar wordt aangeroerd." Dat zeggende, ging de heer Gabriël Parsons weer zitten en lachte totdat hij niet meer kon. Hij had Tottle geld geleend; hij mocht hem dus uitlachen zooveel hij verkoos.

De heer Watkins Tottle vreesde dat dat al weder een bijzonderheid was welke hij met die moderne Lucretia gemeen had. Hij nam evenwel de uitnoodiging aan om over twee dagen bij de Parsons te komen eten en toen hij alleen achterbleef, zag hij de kennismaking vrij kalm te gemoet.

De zon die den dag van het diner bescheen, had nooit keuriger uitgedoschten personage aanschouwd, dan den heer Watkins Tottle, en toen de omnibus stilhield voor een gebouw dat veel van een kaartenhuis had en bij een grasperk dat aan een vel groen postpapier deed denken, had hij er zeker nog nooit een heer

uitgelaten die zich zoo weinig op zijn gemak voelde als de heer Watkins Tottle deed.

De omnibus stond stil en de heer Watkins Tottle sprong — pardon — stapte er deftig uit. "Goeden dag," zeide hij, en de omnibus ging door, den heuvel op, met die bedaarde gelijkmatige beweging, welke men gewoonlijk bij die voertuigen kan opmerken.

De heer Watkins Tottle gaf een zenuwachtigen ruk aan de bel van het hek. Hij had zijn best gedaan om bedaarder te bellen, en zijn zenuwachtigheid werd er niet beter op toen hij de bel als een brandklok hoorde luiden.

"Is de heer Parsons te huis?" vroeg hij aan den knecht die het hek open deed. Hij hoorde nauwelijks zijn eigen stem, want de bel luidde nog altijd door.

"Hier ben ik al," riep een stem in den tuin, en daar stond de heer Gabriël Parsons, in een wollen buis, driftig voor- en achterwaarts loopend, van het boogje naar twee op elkander staande hoeden en van de twee hoeden naar het boogje, terwijl een andere heer, zonder jas, een bal naliep. Toen de man zonder jas den bal gevonden had — hetgeen in minder dan tien minuten geschiedde — liep hij naar de hoeden terug en Gabriël Parsons bleef staan. Daarop riep de heer zonder jas luid: "speel!" En Gabriël Parsons stiet den bal verscheidene ellen weg en begon op nieuw te loopen. Toen mikte de andere heer op het boogje, zonder te treffen en de heer Gabriël Parsons legde den kolfstok neder en liep den bal na, die in een naburig land lag. Dat noemden zij cricket spelen.

"Tottle, wilt gij mee doen?" vroeg de heer Gabriël Parsons, in het zweet zijns aanschijns naar hem toekomende.

De heer Watkins Tottle bedankte, het enkele denkbeeld maakte hem nog warmer dan zijn vriend reeds was.

"Dan zullen wij naar binnen gaan, want het is over vieren en ik moet mijn handen nog wasschen eer wij aan tafel gaan," zeide de heer Gabriël Parsons. "Ik houd niet van complimenten, dat weet ge. — Timson, dit is Tottle — Tottle, dat is Timson, een aanstaande dominé, met droog brood in het vooruitzicht," en hij lachte om zijn eigen geestigheid. Timson maakte een koele buiging, de heer Watkins Tottle boog stijf, waarna de heer Gabriël Parsons de vrienden voorging naar huis. Hij was een rijke suikerbakker, die lompheid met oprechtheid verwarde; menigeen behalve Gabriël vergist zich in dat opzicht.

Mevrouw Parsons ontving haar gasten zeer beleefd op het bordes en ging hen voor in de zaal. Daar zat, op de canapé, een stijve automaat van een vrouw. Zij was een van die menschen wier juiste leeftijd onmogelijk te bepalen is; zij kon bijzonder mooi geweest zijn in haar jeugd, haar gelaat moest altijd denzelfden indruk hebben gemaakt. Haar huid — hier en daar bijna onmerkbaar geblanket — was zoo doorschijnend als van een goed gemaakte wassen pop, en er lag evenveel uitdrukking op haar gelaat. Zij was fraai gekleed en bezig een gouden horloge op te winden.

"Juffrouw Lillerton, dit is onze vriend, de heer Watkins Tottle, dien wij al ik weet niet hoe lang gekend hebben," zeide mevrouw Parsons. De dame stond op en maakte een diepe nijging; de heer Watkins Tottle boog.

"Welk een prachtige vrouw!" dacht Tottle.

Nu kwam de heer Timson naderbij en Tottle begon hem te haten. De mannen ontdekken meestal uit instinkt een medeminnaar en de heer Watkins Tottle voelde dat zijn haat gegrond was.

"Mag ik zoo vrij zijn, juffrouw Lillerton," zeide de weleerwaarde, "bij u aan te kloppen om een kleine gift voor mijn uitdeeling van soep, steenkolen en dekens?"

"Schrijf mijn naam maar voor twee sovereigns op, als 't u blieft," antwoordde juffrouw Lillerton.

"Gij zijt een echt weldadige vrouw," hernam de weleerwaarde heer Timson, "en wij weten dat ware liefdadigheid een menigte van zonden bedekt. Ik verzoek u wel zeer niet te gelooven dat ik zou vooronderstellen dat gij een bedekking van velerlei zonden noodig hebt; integendeel, ik geloof dat er weinig menschen zijn die voor minder te boeten hebben dan juffrouw Lillerton."

Er kwam iets als een gebrekkige nabootsing van bezieling op het gelaat van juffrouw Lillerton, toen zij voor het compliment bedankte. Watkins Tottle bezondigde zich in dat oogenblik met den wensch dat het stof van den weleerwaarden Charles Timson kalm op het kerkhof van zijn parochie, waar dat dan ook liggen mocht, vergaderd ware.

"Wil ik u eens iets zeggen, Timson?" vroeg Parsons, die met gewasschen handen en een zwarte jas binnen was gekomen; "ik vind uw uitdeelingen maar bluf."

"Gij zijt streng in uw oordeel," antwoordde de weleerwaarde heer Timson, met een godsdienstigen glimlach; hij hield niet van Parsons, maar wel van diens dinétjes.

"En bepaald onrechtvaardig!" zeide juffrouw Lillerton.

"Zeker," zeide Tottle. De dame keek op, en haar oogen ontmoetten die van Watkins Tottle. Zij wendde ze met een lieve verlegenheid weer af en Watkins Tottle deed hetzelfde; de verlegenheid was wederkeerig.

"Waar dient het in 's hemels naam voor," hernam Parsons, het dispuut voortzettende, "steenkolen te geven aan menschen die niets te koken hebben, of dekens aan iemand die geen bed heeft,

of soep aan iemand die behoefte heeft aan vaste spijzen? Het is zoo goed alsof men iemand die geen hemd heeft, een jabot present doet. Waarom niet een kleinigheid in geld te geven, zooals ik doe, als ik zie dat iemand het verdient, en de menschen zelf te laten koopen wat zij gaarne hebben? — Enkel omdat de inschrijvers in dat geval hun namen niet op de kerkdeur gedrukt zien staan; dat is de eenige reden."

"Ik hoop niet, mijnheer Parsons, dat gij daarmede wilt zeggen dat ik mijn naam gedrukt wil zien?" zeide juffrouw Lillerton.

"Dat zou ik ook niet hopen," zeide de heer Watkins Tottle, en wisselde weer een blik met juffrouw Lillerton.

"Wel zeker niet," antwoordde Parsons. "Maar gij zoudt er niet tegen hebben uw naam op de registers die in de kerk bewaard worden, te zien ingeschreven; is het wel?"

"Welke registers?" vroeg juffrouw Lillerton ernstig.

"Wel de huwelijksregisters," antwoordde Parsons, lachende om zijn eigen grap, terwijl hij Tottle aankeek. De heer Watkins dacht dat hij flauw zou vallen van schaamte, en men kan zich onmogelijk een voorstelling maken van de uitwerking welke de scherts op de dame zou gehad hebben, indien de knecht niet in hetzelfde oogenblik ware komen zeggen dat het eten op tafel stond. De heer Watkins Tottle bood juffrouw Lillerton met een nooit te voren gewaagde galanterie het tipje van zijn pink aan, dat door de dame met maagdelijke schroomvalligheid werd aangenomen; zoo gingen zij naar de eetkamer, waar zij weldra naast elkander zaten. Het was een gezellig vertrek, het eten was goed en het gezelschap was vroolijk. Het gesprek werd vrij algemeen en toen de heer Watkins Tottle zijn buurvrouw een paar koele opmerkingen had ontlokt, en eens met haar had geklonken, begon hij spoedig zelfvertrouwen te winnen. De tafel werd afgenomen; mevrouw Parsons dronk vier glazen portwijn, onder voorwendsel dat het noodig was om den wil van haar zuigeling, en juffrouw Lillerton nam evenveel slokjes, zeggende dat zij in het geheel geen behoefte had aan wijn. Eindelijk gingen de dames van tafel, tot groot genoegen van den heer Gabriël Parsons, die reeds een half uur met gefronste wenkbrauwen tegen zijn vrouw gehumd had, teekenen welke mevrouw Parsons niet had verkozen te merken, eer zij zich haar gewone hoeveelheid wijn had laten opdringen, hetgeen zij, om onaangenaamheden te voorkomen, gewoonlijk in eens achter elkander deed.

"Hoe vindt gij haar?" vroeg Gabriël Parsons fluisterend aan Watkins Tottle.

"Ik aanbid haar al vol geestdrift!" antwoordde Watkins Tottle.

"Heeren, laat ons op de dames drinken," zeide de weleerwaarde Timson.

"De dames!" zeide Watkins Tottle, zijn glas in één teug ledigende. In de volheid van zijn zelfvertrouwen, had hij een gevoel alsof hij zijn hof wel aan een dozijn dames tegelijk zou kunnen maken.

"Ah," hernam Gabriël Parsons, "ik weet nog wel, toen ik jong was... Schenk u nog eens in, Timson."

"Ik drink mijn glas daar juist leêg."

"Welnu, schenk het dan weer vol."

"Komaan dan," zeî Timson en deed het.

"Ik weet nog wel," herhaalde Gabriël Parsons, "toen ik nog jong was, met welk een zonderlinge mengeling van gevoel ik dien toast dronk en hoe ik ieder meisje voor een engel hield."

"Was dat vóor uw huwelijk?" vroeg Watkins Tottle.

"Zeker," antwoordde Gabriël Parsons. "Ik heb het na dien tijd nooit meer gedacht, en ik moet een verbazend uilskuiken geweest zijn dat ik het ooit gedacht heb. Maar gij weet, dat ik onder de zonderlingste omstandigheden met Fanny getrouwd ben."

"Welke, als ik vragen mag?" zeide Timson, die de geschiedenis in het laatste halfjaar gemiddeld tweemalen in de week had gehoord. Watkins Tottle luisterde oplettend, in de hoop er iets uit op te vangen dat hem in zijn nieuwe plannen van dienst zou kunnen zijn.

"Ik heb den eersten nacht van mijn huwelijk in den keukenschoorsteen doorgebracht," zeide Gabriël Parsons, bij wijze van begin.

"In een keukenschoorsteen!" riep Watkins Tottle. "Hoe vreeselijk!"

"Ja; aangenaam was het niet," antwoordde de gastheer. "Om de waarheid te zeggen, mochten de ouders van Fanny mij wel genoeg lijden als mensch, maar hadden er bepaald tegen dat ik haar man wierd. Want weet gij, ik bezat niets in dien tijd en zij wel; zij wilden dus liever dat Fanny een ander nam. Maar wij merkten toch al gauw hoe wij over elkander dachten. Ik placht haar op partijtjes te ontmoeten, bij een wederzijdschen vriend van ons; eerst dansten wij samen, en praatten, coquetteerden, en zoo al meer; daarna was ik nooit gelukkiger dan wanneer ik naast haar zat, dan praatten wij niet druk, maar ik weet nog wel dat ik haar gaarne aankeek uit den hoek van mijn linker oog; daarna begon ik diep rampzalig en sentimenteel te worden, verzen te maken en makasserolie te gebruiken, en eindelijk kon ik het niet langer uithouden en nadat ik een week lang, aan den zonkant van Oxfordstreet in nauwe laarzen had geloopen — en het was toen zulk een verduiveld heete zomer — in de hoop van haar tegen te komen, ging ik haar een brief schrijven waarin ik haar verzocht mij ergens in het geheim te ontmoeten, wijl ik haar besluit uit haar eigen mond wilde hooren. Ik zeide haar dat ik tot mijn groote blijdschap had ontdekt

dat ik niet zonder haar leven kon en dat ik, als zij mij niet nam, besloten had Pruissiesch zuur in te nemen, of mij te verdrinken, of het land uit te gaan, zoodat ik in alle geval zou verdwijnen. Ik leende een pond van een vriend en kocht de werkmeid om, om het briefje te bezorgen, hetgeen zij deed."

"En wat was het antwoord?" vroeg Timson, die reeds vroeger had opgemerkt dat het aanmoedigen tot het doen van bekende verhalen gelijk staat met een doorloopende invitatie.

"Och, het gewone. Fanny schreef terug dat zij diep ongelukkig was; sprak van een vroegen dood; zeide dat niets haar zou bewegen aan haar plicht jegens haar ouders te kort te doen, smeekte mij haar te vergeten en een vrouw te kiezen mijner beter waardig, en zoo al meer. Zij zeide dat zij er onmogelijk aan denken kon mij te ontmoeten buiten weten van haar pa en ma, en smeekte mij geen pogingen aan te wenden om haar te spreken, als zij den volgenden morgen om elf uren op die en die plek in Kensington Gardens zou zijn."

"Toen gingt gij er natuurlijk niet heen," zeide Watkins Tottle.

"Niet? — Ja natuurlijk ging ik er heen. En zij was er, met de bewuste werkmeid op een afstand, om te zorgen dat wij niet overvallen wierden. Wij wandelden een paar uren op en neder, maakten ons genottelijk rampzalig en verloofden ons. Daarna begonnen wij briefwisseling te houden; wij schreven elkander namelijk vier brieven daags; ik begrijp niet wat wij er toch in zeiden; bovendien kreeg ik Fanny iederen avond even te zien; hetzij in de keuken of in den kelder, of in een van dergelijke lokalen. Zoo ging het een tijd lang en wij werden met den dag verliefder op elkander. Eindelijk, toen onze liefde haar toppunt had bereikt en mijn traktement verhoogd geworden was, besloten wij heimelijk te trouwen. Fanny wist het zoo te overleggen dat zij den avond te voren bij een vriendin ging logeeren; den morgen daarop zouden wij trouwen, daarna zouden wij naar huis gaan en een pathetische scène maken. Zij zou een voetval doen voor den ouden heer en zijn laarzen met haar tranen besproeien en ik zou de oude vrouw om den hals vallen, haar moeder noemen, en zoo veel mogelijk mijn zakdoek gebruiken. En wij trouwden; twee vriendinnen van Fanny waren de bruidszusters, en een man die voor vijf shillings en een pint bier gehuurd was, diende tot getuige. Nu wilde het ongeluk dat de oude vrouw haar terugkomst van Ramsgate, waar zij een paar dagen had vertoefd, een dag uitstelde, en wijl wij veel vertrouwen in haar stelden, besloten wij onze bekentenis vierentwintig uren uit te stellen. Mijn jonge vrouw keerde naar huis terug en ik bracht mijn trouwdag door met mijn schoonvader te verwenschen en over de heide van Hampstead te dwalen. Het spreekt van zelf dat ik 's avonds mijn lief vrouwtje zoo veel mogelijk ging troosten, met de verzekering dat ons verdriet weldra geleden zou zijn. Ik deed de achterdeur open, waarvan ik den sleutel had, en de meid liet mij in het gewone tooneel van ons rendez-vous: de achterkeuken; er was een steenenvloer en daar vrijden wij samen op de rechtbank, wijl er geen stoelen waren."

"Op een rechtbank!" zeide Watkins Tottle, wiens gevoel voor décorum zich vreeselijk aan het verhaal ergerde.

"Ja; op de rechtbank," hernam Parsons; "en laat mij u zeggen, ouwe jongen, dat als men wezenlijk tot over zijn ooren verliefd is en nergens anders kan vrijen, men nog drommels in zijn schik is met de gelegenheid. — Maar waar was ik ook weer?"

"Op de rechtbank," zeide Timson.

"O ja, nu dan, daar vond ik de arme Fanny geheel moedeloos. De oude heer was den geheelen dag uit zijn humeur geweest, waarom zij zich nog eenzamer voelde; zij was bijzonder neergedrukt. Ik hield mij dus goed, lachte om de zaak en zeide dat wij de vreugde van ons huwelijksleven te meer zouden genieten door het contrast, zoodat Fanny eindelijk iets opgeruimder werd. Ik bleef daar tot elf uren en juist toen ik voor den veertienden keer afscheid had genomen, kwam de meid op haar kousen de trap af loopen om te waarschuwen dat de oude schelm — God vergeef mij dat ik hem zoo noem, want hij is nu al lang dood en begraven — naar beneden kwam om zelf zijn bier te tappen, hetgeen hij bij mijn weten in geen halfjaar had gedaan; en het vat stond in de achterkeuken. Indien hij mij daar ontdekt had, zou er geen kwestie van opheldering geweest zijn, want de man was doldriftig en hij zou mij niet hebben willen aanhooren. Er bleef mij slechts éen keus over: de schoorsteen was bijzonder wijd, ging eenige voeten rechtstandig in de hoogte, schoot dan achteruit en vormde een soort van hol. Mijn hoop en mijn lot, onzer beide middelen van bestaan stonden op het spel. Ik klom er vlug als een eekhoren in en verborg mij in het holletje; terwijl Fanny en de meid de plank voor den schoorsteen weer op haar plaats zetten, kon ik de kaars zien welke mijn niets kwaads vermoedende schoonvader in de hand hield. Ik hoorde hem tappen en nooit had het bier zoo langzaam geloopen. Hij wilde juist de keuken weder uitgaan en ik wilde naar beneden komen, toen het valsche schoorsteenstuk met een geweldigen slag op den grond viel. Hij bleef staan, en zette de kaars en de kan met bier op de rechtbank; hij was een zenuwachtig oud man en ieder onverwacht geluid hinderde hem. Hij merkte bedaard aan dat die schoorsteen toch nooit werd gebruikt en zond de meid naar de andere keuken om een hamer en spijkers te

halen; hij spijkerde het schoorsteenstuk vast en sloot de deur van de achterkeuken van buiten af. Zoo zat ik, den eersten nacht van mijn huwelijk in een lichte zomerbroek, in een wit vest en blauwen rok, waarin ik des morgens getrouwd was, in den schoorsteen van de achterkeuken. En daar," zeide Gabriël Parsons tot besluit, terwijl hij de flesch nog eens liet rondgaan, "bleef ik tot den volgenden morgen half acht, toen de vrijer van de meid, die een timmermansknecht was, mij uit mijn gevangenis bevrijdde. De oude vos had mij zoo stevig ingespijkerd dat niemand dan een timmerman de planken weer zou hebben kunnen loskrijgen."

"En wat zeide uw schoonvader toen hij hoorde dat gij getrouwd waart?" vroeg Watkins Tottle, die nooit een aardigheid begreep en altijd alles tot in de kleinste bijzonderheden moest weten.

"Hij had zoo veel schik in die schoorsteengeschiedenis, dat hij ons aanstonds vergiffenis schonk en ons een inkomen gaf om van te leven, totdat hij den weg van alle vleesch ging. Den volgenden nacht bracht ik in de logeerkamer van de eerste verdieping door, veel aangenamer dan den vorigen; want gij kunt wel denken..."

"Mijnheer, mevrouw laat zeggen dat de thee gezet is," zeide een vrouwelijke dienstbode van middelbare jaren, haar hoofd in de kamer stekende.

"Dat is juist de meid die in mijn verhaal voorkomt," zeide de heer Gabriël Parsons. "Zij trad in Fanny's dienst toen wij pas getrouwd waren en is al die jaren bij ons geweest; maar ik geloof niet dat zij een grein respect voor mij heeft gehad, sedert den morgen toen zij mij uit den schoorsteen zag komen; zij kreeg toen een stuip van het lachen en daar is zij altijd aan onderhevig gebleven. — Willen wij nu naar de dames gaan?"

"Zeer gaarne," zeide Watkins Tottle.

"Welzeker," voegde de onderdanige Timson er bij; waarna het drietal zich naar den salon begaf.

Toen het theedrinken was afgeloopen, en het brood en de kopjes beleefd door den heer Watkins Tottle waren overgereikt en nu en dan omgestort, werd er een robber whist gespeeld. De partners werden aangewezen — de heer en mevrouw Parsons, Watkins Tottle en juffrouw Lillerton; want de heer Timson had godsdienstige bezwaren tegen het kaartspel, dronk grog van brandewijn, en lette op al de bewegingen van Watkins Tottle. De avond ging aangenaam voorbij; de heer Watkins Tottle was zeer in zijn schik, wijl hij reden had om tevreden te zijn over de wijze waarop juffrouw Lillerton hem had ontvangen; eer het gezelschap uiteenging, werd er een gezamenlijk buitenpartijtje afgesproken, tegen den volgenden zaterdag.

"Het staat goed," zeide de heer Gabriël Parsons, tot den heer Watkins Tottle, toen hij hem tot aan het hek uitgeleide deed.

"Ik hoop het," antwoordde Tottle en schudde zijn vriend de hand.

"Gij komt zaterdag zeker met de eerste bus?" vroeg Gabriël Parsons.

"Zeker," antwoordde Watkins Tottle; "zonder eenigen twijfel."

Doch het noodlot wilde dat Watkins Tottle op den bewusten zaterdag niet met de eerste omnibus kwam. Zijn lotgevallen op dien dag en zijn succes op zijn vrijage zullen tot onderwerp strekken van een ander hoofdstuk.

II.

De eerste bus is nog niet voorbij gekomen, is het wel, Tom?" vroeg de heer Gabriël Parsons, op den bewusten zaterdag, terwijl hij met een vergenoegd gezicht het veertien voet lange kiezelpad op en neer liep, dat aan vier kanten het grasveld omringde.

"Neen, meneer, ik heb hem nog niet gezien," antwoordde een tuinman met een blauw voorschoot voor, die den tuin onderhield voor een halve kroon daags en den kost.

"Het is toch tijd dat Tottle komt," mompelde Gabriël Parsons. "Ah, daar zal hij zijn," voegde hij er bij, toen er een cabriolet den heuvel kwam oprijden, en hij knoopte zijn chambercloak dicht en liep naar het hek om den verwachten gast binnen te laten. De cabriolet hield stil en er sprong een man uit, met een duffelschen overjas, een bruine das, vaal zwarten pantalon, geele kaplaarzen en een van die hooge hoeden welke men voorheen zelden zag, doch die nu bij heeren en uitdragers in eere zijn.

"Mijnheer Parsons?" zeide de man, naar het adres kijkende van een briefje dat hij in de hand hield, en daarna Gabriël vragend aanziende.

"Ik heet Parsons, ja," zeide de suikerbakker.

"Ik kom een briefje brengen," zeide de man, met een schorre fluisterstem, "voor een heer die van morgen bij ons is gekomen."

"Ik wachtte dien heer van daag hier," zeide Parsons, terwijl hij het briefje opende dat de afbeelding van haar majesteit de koningin droeg, zooals men het op een halven shilling ziet.

"Ik twijfel niet of die heer zou gekomen zijn," hernam de vreemdeling, "indien hij niet eerst bij ons was aangeland; maar wij vertrouwen nooit heeren verder dan wij hen zien," voegde hij er, met een grijnslach bij; "pardon, meneer, ik bedoel geen beleediging."

De heer Gabriël Parsons begreep volstrekt niet wat de man bedoelde, hij keek hem verbaasd aan en vouwde het briefje open. Toen hij zoover was, begreep hij spoedig genoeg dat de heer Watkins Tottle onverwacht in gijzeling gezet was om een schuld van drie en dertig

pond en tien shillings, welke jobstijding hij schreef uit een gevangenis dicht bij de Kanselarijlaan.

"Dat is al heel ongelukkig," zeide de heer Parsons.

"Och, het is zoo erg niet als men er aan gewoon is," zeide de man met den duffelschen jas koeltjes.

"Tom!" riep Parsons, na een paar minuten bedenkens, "span schielijk het paard voor. — Zeg aan den heer dat ik bijna gelijk met u bij hem zijn zal," zeide hij tot den bode.

"Heel goed," antwoordde de man van gewicht en voegde er op vertrouwelijken toon bij. "Ik zou de familie van dien heer aanraden de zaak uit de wereld te helpen. Het is een kleinigheid. Mijn patroon is lang niet mal, hij weet wat de klok slaat." Nadat hij die welsprekende, en voor Parsons bijzonder duidelijke woorden had gezegd, welke hij door knipoogjes en knikken nog trachtte op te helderen, klom de man weder in de cabriolet, reed snel weg en was spoedig uit het gezicht verdwenen. Gabriël Parsons bleef nog eenige minuten peinzend op het kiezelpad heen en weer loopen. Hij scheen met den uitslag zijner overpeinzing tevreden te zijn; want hij liep schielijk naar huis, zeide daar dat hij onverwacht om zaken naar de stad moest; dat hij den bode verzocht had het aan Watkins Tottle te laten weten, en dat zij samen tegen etenstijd zouden terug komen. Daarna kleedde hij zich schielijk, steeg in zijn chais en was weldra voor de deur van Salomon Jacobs, gelegen zooals Watkins Tottle hem had geschreven, in de Cursitorstraat, bij de Kanselarijlaan.

Wanneer men vreeselijk veel haast, en een bijzonder doel op het oog heeft, welks bereiking afhangt van het volbrengen eener spoedige reis, schijnen de moeielijkheden welke men onderweg ontmoet, niet slechts ontelbaar, maar ook opzettelijk voor die gelegenheid in het leven geroepen te zijn. Dat is volstrekt geen nieuwe opmerking en de heer Gabriël Parsons ondervond er al de waarheid van op zijn tocht. Er zijn drie klassen van levende voorwerpen die iemand beletten kunnen behoorlijk en met spoed door weinig bereden straten te komen, namelijk varkens, jonge kinderen en oude vrouwen. Op den dag dien wij nu beschrijven, waren de varkens bezig hun hart optehalen aan koolstronken en er speelden kleine kinderen op den weg en vrouwen, met een mandje in de eene hand en een huissleutel in de andere, staken telkens juist de straat over vlak voor het paard, totdat Gabriël Parsons woedend werd van ergernis en schor van het schreeuwen en waarschuwen. Toen hij daarna in Fleetstreet kwam, was er een versperring van rijtuigen, waardoor de menschen die er in zitten, gewoonlijk een half uur worden opgehouden en de langzaam vooruitkomende voetgangers benijden; waar politieagenten heen en weer loopen en de paarden bij de teugels pakken en ze achteruit in winkelramen duwen, om een einde aan de versperring te maken. Eindelijk sloeg de heer Gabriël Parsons bij de Kanselarijlaan in en, naar de Cursitorstraat gevraagd hebbende (want hij was geheel en al onbekend in dat gedeelte der stad), stond hij weldra voor het huis van Salomon Jacobs. Hij vertrouwde zijn paard en zijn chais aan een van de veertien jongens, die hem een heel eind hadden nageloopen, omdat hij hen misschien een fooi kon laten verdienen, stak de straat over en klopte aan een binnendeur, welker bovenste helft van glas was, en van ijzeren tralies voorzien, die wit geverfd waren, om er aangenamer aanzien aan te geven.

Op zijn kloppen werd de deur geopend door een gemelijken jongen met een bleek gezicht en rood haar, die, nadat hij Gabriël Parsons door het glas had bekeken, een grooten sleutel stak in een door houten knobbels gemaskeerd slot, die, gevoegd bij de spijkers waarmede de paneelen beslagen waren, den schijn gaven alsof de verf gebladderd was.

"Mag ik den heer Watkins Tottle spreken?" vroeg Parsons.

"Dat is de heer die van morgen gekomen is, Jacob!" schreeuwde iemand boven aan de keukentrap, welke stem van een vrouw kwam die met haar kin op gelijke hoogte van den gangvloer kwam. "Die heer is in de koffiekamer."

"Boven, meneer," zeide de jongen, terwijl hij de deur precies wijd genoeg opende om er Parsons door te laten, zonder hem te knellen, terwijl hij het slot weder tweemalen omdraaide, zoodra Parsons door de opening was; "eerste verdieping, links."

Toen Gabriël Parsons die aanwijzing had ontvangen, klom hij de naakte, slecht verlichte trap op en, nadat hij verscheiden keeren zacht op de deur "links" had getikt, welk geluid gesmoord werd in het gegons van stemmen daar binnen en het gesis van iets dat er beneden in de keuken werd gebakken, draaide hij de kruk om en trad binnen. Daar gehoord hebbende dat het ongelukkige voorwerp van zijn bezoek juist naar boven was gegaan om een brief te schrijven, had hij al den tijd om te gaan zitten en het tooneel om hem heen gade te slaan.

Het vertrek — een klein bedompt hok — was in vakken gesplitst, even als de gelagkamer van een minder soort van koffiehuis. De morsige vloer had blijkbaar in geen langen tijd een luiwagen gezien, of een kleed; de zoldering was volslagen zwart van de walm eener olielamp die het vertrek des avonds verlichtte. De grijze asch op de hoeken der tafels en de

eindjes sigaren die in grooten overvloed bij den haard lagen, verklaarden den ondragelijken tabakstank die er heerschte; de ledige glazen en half van rum doortrokken schijfjes citroen op de tafels, en de bierkannen er onder getuigden van de drinkgelagen welke de wezens die het huis van Salomon Jacobs tijdelijk met hun tegenwoordigheid vereerden, er hielden. Boven den schoorsteenmantel hing een kleine spiegel, de aschbak bedroeg dubbel de grootte van den haard.

De aandacht van Gabriël Parsons viel natuurlijk weldra van die omgeving op de bewoners van het vertrek. In een van de vakken speelden twee mannen met vuile kaarten, de eene blauw, de andere rood van achteren, uit weggeworpen spellen bij elkander gezocht. Het verkeerbord was sinds lang door een vernuftigen persoon op de tafel ingesneden met zijn zakmes en met een vork van twee tanden, waarmede het noodige aantal gaatjes op geregelde afstanden in de tafel geprikt waren. In een ander vak zat een forsche man van omstreeks veertig jaren te eten van hetgeen zijn vrouw, die er even welvarend uitzag, hem in een mand had gebracht, en in een derde vak zat een jongmensch van een fatsoenlijk voorkomen, ernstig en zacht te praten met een jonge vrouw, wier gelaat achter een dichten sluier verborgen was, en welke Gabriël Parsons terstond voor de vrouw van den schuldenaar hield. Een jonkman met gemeene manieren, naar de laatste mode gekleed, liep in het vertrek heen en weer, met een brandende sigaar in zijn mond en zijn handen in zijn zakken, terwijl hij nu en dan groote rookwolken uitblies en telkens met groot welbehagen een teug nam uit een tinnen kan, welker inhoud op den ijzeren rooster bij den haard "koud" stond te worden.

"Nog vier pence (24 centen)!" riep een van de spelers, een pijp opstekende toen het spel uit was, tot zijn medespeler. "Men zou zeggen dat je het geluk in een peperhuisje hadt meegebracht, en het er uitgeschud hadt nu je het noodig hebt."

"Die is goed," was het antwoord van een paardenkooper uit Islington.

"Dat 's waar," zeide de grappige personage, die in echtelijke harmonie met zijn vrouw uit één glas grog van jenever dronk. Zijn trouwe gade had namelijk een goede hoeveelheid van het anti-matigheidsvocht medegebracht in een platte steenen kruik. "Gij zijt een aardige kerel, meneer Walker — wil je je mond hier eens in steken?"

"Met pleizier, meneer," antwoordde Walker, en kwam aan om het aangeboden glas aan te nemen. "Op uw gezondheid, meneer, en die van uw goede vrouw. — Heeren! Gezondheid en geluk. Wél, meneer Willis," ging de vroolijke gevangene voort, "gij schijnt melancholiek van daag, niet in je knollentuin, zooals men wel eens zegt. Wat scheelt er aan?"

"O, niets," antwoordde de rooker. "Morgen kom ik vrij."

"Ja?" vroeg de andere. "Ik wou dat ik het ook kon zeggen. Ik ben tot over mijn ooren in de schuld en heb dus veel kans om los te komen. Ha, ha, ha."

De jonge man bleef eensklaps staan en zeide met een hooge stem: "Kijk mij aan. Waarom denkt gij dat ik hier twee dagen gebleven ben?"

"Omdat gij er niet uit kondt," antwoordde de andere, met een oogknipje tegen het overige gezelschap. "Niet dat gij bepaald genoodzaakt zoudt zijn hier te blijven, maar gij kunt er toch niet uit. Niemand dwingt u, hé, maar gij moet."

"Wat is hij toch koddig, niet waar?" vroeg de man die hem grog van jenever had aangeboden, aan zijn vrouw.

"Ja, dat is hij," antwoordde de dame, voor wie de pijlen des vernufts te hoog gingen.

"Ik zal je wat anders vertellen," zei het slachtoffer, wierp het eindje van zijn sigaar in het vuur en sloeg bij tusschenpozen met de bierkan op de tafel. "Mijn vader is een rijk man en ik ben zijn zoon."

"Dat is al heel zonderling!" zeide de grappenmaker en passant.

"Ik ben zijn zoon en heb een royale opvoeding gehad. Ik ben geen mensch iets schuldig, geen rooden duit, maar ik heb mij laten overhalen mijn naam onder wissels van een vriend te zetten, tot een vrij hoog bedrag, zonder dat mijn vriend voor het geld zorgde. Wat is het gevolg?"

"Wel, ik denk dat de wissel werd uitgegeven en gij werdt ingerekend?" vroeg Walker.

"Juist," antwoordde de royaal opgevoede meneer, "ik zit in gijzeling voor twaaf honderd pond."

"Waarom vraagt ge den ouwe niet om hulp?" vroeg Walker, eenigszins ongeloovig.

"God zegen ons, hij zou me niet helpen! Nooit!"

"Nu, het is een gek geval," zeide de eigenaar van de platte flesch, en schonk zich weer een glas grog in; "ik ben nu al dertig jaren lang in moeielijkheid. Eerst ben ik naar den kelder gegaan toen ik een melkhandel had; daarna terwijl ik in fruit handelde, en er een wagen op veeren op nahield, later heb ik in steenkolen en aardappelen gedaan; maar nooit heb ik een jongmensch in de gijzeling ontmoet die er niet den volgenden dag weer uit zou komen en die zijn naam niet onder wissels van een vriend had gezet, waarvoor hij geen cent kreeg."

"Ja, dat is het altijd," zeide Walker; "en ik begrijp niet waarom. Wel, ik zou veel meer respect voor iemand hebben die eerlijk en fatsoenlijk zei dat hij zijn best gedaan had."

"Ja, dat vind ik ook," zeide de paardenkooper, wiens begrippen van koop en verkoop daar geheel mede overeenstemden.

De man die aanleiding tot zulke opmerkingen had gegeven, was op het punt van een nijdigen uitval te doen, doch in hetzelfde oogenblik stond de jonge man van wien ik reeds sprak op, en verliet met de vrouw die bij hem had gezeten, de kamer, zoodat er een einde aan het gesprek kwam. Zij had bitter geschreid en de ongezonde atmosfeer van het vertrek had zulk een invloed uitgeoefend op haar teer gestel en haar zenuwachtigheid, dat zij den steun van haar metgezel noodig had, toen zij samen heen gingen.

Beiden zagen er fatsoenlijk uit en er was iets in hun voorkomen dat vreemd was in een gevangenis voor schuld, zoodat er een eerbiedig stilzwijgen heerschte, totdat men aan het toeslaan der deuren hoorde dat zij buiten het gehoor waren. De stilte werd het eerst verbroken door den exfruithandelaar.

"Het arme schepsel," zeide hij, en stikte een zucht in een riviertje van jenevergrog; "zij is nog zoo jong."

"En zij ziet er niet kwaad uit ook," voegde de paardenkooper er bij.

"Waarvoor zit hij hier, Ikey?" vroeg Walker, aan een personage die een tafellaken over de tafel spreidde met tallooze mosterdvlekken er op. Gabriël herkende den man terstond als dengene die hem het briefje van Watkins Tottle had bezorgd.

"Wel," antwoordde het factotum, "het is een van de wonderlijkste gevallen waarvan ik ooit gehoord heb. Hij is verleden woensdag hier gekomen. Gij moet weten dat ik al wat geloopen had voor die zaak, en zoo heb ik hier en daar wat opgevangen van de booien, en uit wat ik er van gehoord heb, zou ik zoo zeggen..."

"Maak het wat kort, ouwe jongen," viel Walker hem in de rede, want hij wist dat de man van de kaplaarzen noch zeer beknopt, noch zeer duidelijk was in zijn verhalen.

"Laat mij maar begaan," antwoordde Ikey, "dan heb ik in vijf seconden uitgepraat. De

"IK ZAL U IETS ZEGGEN," ANTWOORDDE PARSONS, WARM WORDENDE DOOR ZIJN ONDERWERP EN DOOR DE GROG. (blz. 186).

vader van den jongen meneer — zoo hebben ze mij namelijk verteld — en de vader van de jonge vrouw hebben altijd in de hevigste ruzie met elkander geleefd, op vechten af somtijds; maar op de een of andere manier is de jonkman, bij fatsoenlijke menschen die hij op het college had gekend, met het meisje in kennis gekomen. Hij heeft haar dikwijls gesproken en eindelijk heeft hij gezegd dat hij haar tot vrouw hebben wou. Nu, zij was even verliefd op hem als hij op haar en zij waren het, denk ik, gauw met elkander eens; want een half jaar later zijn zij samen getrouwd, buiten weten van de vaders, zooals ik gehoord heb. Dat gaf me een standje, toen ze er eindelijk achter kwamen. Zij moesten op zijn minst verhongeren. De vader van den jonkman joeg hem zonder een cent de deur uit, en de vader van de jonge vrouw maakte het nog erger en nog onnatuurlijker; want niet alleen schold hij haar de huid vol en zwoer dat zij hem nooit weer onder de oogen behoefde te komen, maar hij gebruikte iemand dien ik ken — en dien gij ook wel kent, meneer Walker, zelfs wat al te goed —, om al de wissels op te koopen waarop de jonge man, in de gedachte dat zijn vader hem eindelijk wel weer vergiffenis zou schenken, zich geld verschaft had om vooreerst te kunnen leven; bovendien deed hij alles wat hij kon om anderen tegen zijn zoon op te stoken. Het gevolg daarvan was, dat de jonkman zoolang betaalde als hij kon; maar nu liep de zaak anders dan hij verwacht had en eer hij zich wist te redden, werd hij gesnapt. Hij is hier, zooals ik zeide, verleden Woensdag gekomen, en ik geloof dat er nu wel een half dozijn schuldeischers van hem beneden staan. Ik ben hier sedert vijftien jaren in het vak, maar ik heb nog nooit zulk een wraakzucht gezien."

"Die arme schepsels," zeide de vrouw van den fruithandelaar nog eens, en nam nogmaals de toevlucht tot haar glas om een zucht in de geboorte te smoren. "Och Heer, als zij zooveel ondervonden hebben als ik en mijn man, zullen zij er zich wel in troosten."

"De jonge dame is een mooi schepseltje," zeide Walker, "maar zij is te fijn voor mijn smaak; er zit zoo weinig aan. En de jonkman? Hij kan een beste jongen zijn; maar hij is mij te zoetsappig; hij heeft geen haar op zijn tanden."

"Haar op zijn tanden?" hernam Ikey, die het vleeschmes en vork met het groene hecht al wel tien keeren verlegd had, om in de kamer te kunnen blijven onder voorwendsel van er iets te doen te hebben. "Hij is kras genoeg als hij maar iets heeft waarop hij woedend kan zijn; maar wie kan nu toonen dat hij een kerel is, zooals gij het noemt, als dat bleeke jonge ding naast hem staat? Als ik hen maar aankijk, zakt mijn hart al in mijn schoenen. Ik zal nooit vergeten hoe zij hier voor het eerst kwam. Hij had haar geschreven dat zij Donderdag komen moest; dat weet ik, want ik heb zelf den brief overgebracht. Hij was den ganschen dag erg rusteloos en 's avonds ging hij in het kantoor en zei tegen Jacobs: "Mijnheer, mag ik voor een minuut of wat een afzonderlijke kamer hebben van avond, zonder dat het mij iets kost? Enkel om er even mijn vrouw te spreken?" Jacobs zette een gezicht alsof hij zeggen wou: "Wel, die is mooi; jij behoort ook niet onder de nederigen!" Maar wijl de heer die de achterkamer in gebruik had gehad, juist vertrokken was en zijn kamer vooruit had betaald, zeide hij zeer ernstig: "Meneer, het is tegen den regel, gratis afzonderlijke kamers aan onze bewoners af te staan; maar voor een fatsoenlijk man wil ik wel voor een enkelen keer een uitzondering maken." Daarop keek hij mij aan en zeî: "Ikey, zet twee waskaarsen in de achterkamer klaar, voor rekening van meneer," en dat deed ik. Nu, na verloop van een tijdje kwam er een rijtuig voor de deur en daar was de jonge vrouw; zij had een operamantel om en was heel alleen. Ik moest dien dag opendoen, en ging dus naar het portier toen het rijtuig voor de deur was. Hij wachtte haar op bij de deur van de achterkamer. Het arme schepsel zag hem en was bijna niet in staat om naar hem toe te komen. "O, Harry," riep zij; "moest het zóo ver komen? En alles om mijnentwil!" En zij legde haar hoofd op zijn schouder. Hij sloeg zijn arm om haar fijn middeltje en bracht haar in de kamer, om de deur achter zich dicht te kunnen doen, en hij zeî zacht en vriendelijk: "Kom, Kate..."

"Hier is de heer naar wien gij gevraagd hebt," zeide Ikey, plotseling zijn verhaal afbrekende, en den heer Gabriël Parsons op den diep verslagen Tottle wijzende, die in dat oogenblik binnenkwam. Watkins Tottle kwam hem met een onverschillige doffe uitdrukking op zijn gezicht te gemoet, en nam de hand aan welke Gabriël hem toestak.

"Ik moet u spreken," zeide Gabriël, met een blik van diepen afkeer op het gezelschap.

"Hierheen," antwoordde de gevangene, en ging hem voor naar een salon aan de straat, waar rijke schuldenaars die weelde genieten tegen een paar guinjes daags.

"Ja; hier zit ik nu," begon de heer Watkins Tottle, toen hij met zijn handen op zijn knieën op de canapé zat, zijn vriend angstig aankijkende.

"Ja, en hier zult gij waarschijnlijk blijven," zeide Gabriël koeltjes, terwijl hij met zijn geld in zijn broekzakken rammelde en uit het raam keek.

"Hoeveel bedraagt het, met de kosten?" vroeg Gabriël, nadat er een onaangename pauze had geheerscht.

"Zevenendertig pond, drie shillings."

"Hebt gij nog geld?"

"Negen pond en een halven shilling."

De heer Gabriël liep eenige seconden in het vertrek op en neder, eer hij kon besluiten het plan dat hij gevormd had mede te deelen; hij was gewoon de menschen het vuur aan de schenen te leggen, maar wilde altijd gaarne zijn hebzucht verbergen. Eindelijk bleef hij staan en zeide: "Tottle, gij zijt mij al vijftig pond schuldig."

"Ja."

"En uit alles wat ik zie, leid ik af dat die schuld wel zal blijven bestaan."

"Ik vrees het ook."

"Hoewel gij mij gaarne zoudt betalen als gij kondt?"

"Zeker."

"Luister dan," zeide de heer Gabriël Parsons; "dit is mijn voorstel. Gij kent mij. Neem het aan; ja of neen; ik wil of ik wil niet. Ik zal de schuld en de onkosten betalen en u nog tien pond meer leenen (die, gevoegd bij uw jaargeld, u zeer goed in staat zullen stellen den strijd vol te houden), als gij mij een briefje van uw hand wilt geven, dat gij mij, binnen het halfjaar nadat gij met juffrouw Lillerton getrouwd zijt, honderd vijftig pond zult betalen."

"Mijn waarde..."

"Wacht even; op één voorwaarde, en die is dat gij juffrouw Lillerton terstond ten huwelijk vraagt."

"Terstond? Mijn waarde Parsons, bedenk toch."

"Ik heb niets te bedenken, bedenk zelf. Zij kent u heel goed bij reputatie, al heeft zij u eerst onlangs persoonlijk leeren kennen. Ondanks al haar maagdelijke zedigheid, geloof ik dat zij duivelsch blij zou zijn als zij zoo gauw mogelijk getrouwd was. Mijn vrouw heeft haar gepolst, en zij heeft bekend..."

"Wat... wat?" viel de verliefde Tottle hem in de rede.

"Ja, wat zij precies heeft bekend, zou ik je moeielijk kunnen zeggen, want zij praat altijd in bedekte termen; maar mijn vrouw, die verstand heeft van die dingen, heeft mij gezegd dat zij duidelijk te kennen heeft gegeven dat zij ver van onverschillig voor uw verdiensten was; ja dat zij geen anderen man zou willen hebben."

De heer Watkins Tottle sprong op en liep naar de bel.

"Waar is dat om?" vroeg Parsons.

"Ik wil een quitantie van mijn schuld laten halen."

"Dus zijt gij besloten?"

"Ja." En zij schudden elkander hartelijk de hand. De quitantie kwam, de schuld en de kosten werden betaald. Ikey werd voor zijn moeite beloond en de beide vrienden stonden *weldra buiten het établissement* van den heer Salomon Jacobs.

"Nu hebt ge van avond al aanstonds gelegenheid om u te déclareeren," zeide Parsons tot Tottle, toen zij samen naar Noorwood reden; "stel het nu niet uit, hoort ge!"

"Neen, stellig niet!" antwoordde Tottle moedig:

"Wat zou ik u graag zoo met u beiden zien!" riep Parsons. "Hoe koddig!" En hij lachte zoo luid en zoo lang, dat hij Tottle doodverlegen maakte en het paard er van schrikte.

"Daar loopen Fanny en uw aanstaande in den tuin;" zeide Gabriël, toen zij zijn huis naderden. "Pas op uw oogen, Tottle."

"Wees gerust," antwoordde Tottle dapper, en hij liep terstond naar de beide dames toe.

"Daar is de heer Tottle, lieve," zeide mevrouw Parsons tot juffrouw Lillerton. De dame keerde zich schielijk om en beantwoordde zijn beleefden groet met dezelfde soort van verlegenheid welke Tottle bij hun eerste ontmoeting had opgemerkt; doch ditmaal met iets als een kleine uitdrukking van teleurstelling of onverschilligheid.

"Zaagt ge wel hoe blij zij was toen zij u zag?" fluisterde Parsons.

"Om de waarheid te zeggen, vond ik dat zij keek alsof zij liever iemand anders had gezien," antwoordde Tottle.

"Gekheid!" fluisterde Parsons weder, "zoo doen vrouwen altijd, zij mogen oud zijn of jong. Zij toonen nooit hoe blij zij zijn met de komst van een man wiens tegenwoordigheid haar harten doet kloppen. Zoo doen zij altemaal en dat moest iemand van uw leeftijd weten. Fanny heeft het mij, toen wij getrouwd waren, menigmaal bekend, daaruit kunt ge zien wat het is een vrouw te hebben."

"Zeker," fluisterde Tottle, die zijn moed voelde zakken.

"Nu moest ge maar vast beginnen met uw voorbereiding," hernam Parsons, die geldelijk belang bij de speculatie had en dus voor directeur ging spelen.

"Ja, ja, op het oogenblik," antwoordde Tottle zenuwachtig.

"Zeg dan toch iets tegen haar, man," drong Parsons aan. "Vervl... kunt ge haar niet een compliment maken?"

"Neen; niet voor na den eten," antwoordde de beschroomde Tottle, die het kwade uur wilde uitstellen.

"Ik vind u al heel beleefd, heeren," zeide mevrouw Parsons nu: "Eerst belooft gij met ons uit te gaan en blijft den geheelen morgen weg en nu gij eindelijk komt, staat gij met elkander te fluisteren, zonder notitie van ons te nemen."

"Wij praten over de zaken die ons van morgen hebben opgehouden, lieve," antwoordde Parsons en keek Tottle *veelbeteekenend aan.*

"Mijn gunst, wat is de ochtend gauw omgegaan," zeide jufvrouw Lillerton, op haar horloge kijkende, dat bij plechtige gelegenheden werd opgewonden, of het noodig was of niet.

"Voor mij is de tijd zeer langzaam voorbij gegaan," merkte Tottle bescheiden aan.

"Goed zoo!" fluisterde Parsons.

"Vindt gij?" vroeg juffrouw Lillerton met majestueuze verbazing.

"Ik schrijf dat enkel toe aan de omstandigheid dat ik uw gezelschap, en dat van mevrouw Parsons, zoo lang heb moeten missen, juffrouw Lillerton," hernam Tottle.

Onder dat gesprek hadden de dames den weg naar huis ingeslagen.

"Wat duivel behoefdet gij Fanny in dat laatste compliment te betrekken?" vroeg Parsons; "het geheele effect werd er door bedorven."

"O, het zou veel te marquant geweest zijn, als ik het niet had gedaan," antwoordde Tottle; "veel te marquant."

"Hij is gek," fluisterde Parsons tegen zijn vrouw, toen zij den salon intraden; "gek van zedigheid."

"Dat heb ik nog nooit gehoord," riep mevrouw Parsons.

"Gij ziet dat wij geheel en famille zijn, mijnheer Tottle," zeide mevrouw Parsons, toen zij aan tafel gingen; "juffrouw Lillerton is hier te huis en wij beschouwen u natuurlijk niet als een vreemde."

De heer Watkins Tottle gaf zijn hoop te kennen dat de familie Parsons hem nooit als een vreemde zou beschouwen, en wenschte bij zich zelf dat zijn beschroomdheid hem niet beletten mocht zich een weinig thuis te voelen.

"Neem de deksels van de schalen, Martha," beval mevrouw Parsons, met groot talent de honneurs waarnemende. Het bevel werd gehoorzaamd, en er kwamen een paar kippen met ossentong, enz., aan het eene einde van de tafel en een kalfsfricandeau aan het andere einde te voorschijn. Aan den eenen kant stonden twee sauskommen met schoteltjes er onder tegenover elkander, en aan den anderen kant een schotel konijn met kerry en citroen.

"Juffrouw Lillerton, mag ik u eens helpen?"

"Neen dank u, mijnheer Tottle zal wel zoo goed zijn."

Watkins schrikte, beefde, bediende haar van het konijn en brak een bierglas. Het gelaat van de vrouw des huizes, dat totnogtoe eenenal vriendelijkheid was geweest, betrok.

"Het spijt mij vreeselijk," stotterde Watkins, en nam in zijn verwarring kerry, peterselie en boter, alles te gelijk op zijn bord.

"O, het is niets," antwoordde mevrouw Parsons, op een toon alsof het van het grootste gewicht was, en wees onderwijl den jongen, die onder de tafel de scherven bijeen gaarde, met haar oogen waar er nog meer lagen.

"De heer Tottle weet zeker wel welken intrest ongetrouwde heeren in zulke gevallen betalen? Een dozijn glazen voor één, is de kleinste boete," zeide juffrouw Lillerton.

De heer Gabriël Parsons gaf zijn vriend een waarschuwend trapje op de teenen. Het was immers een duidelijke wenk dat hij hoe eer hoe beter moest trouwen, om boven dergelijke boeten verheven te worden. De heer Watkins Tottle beschouwde het gezegde in hetzelfde licht en verzocht mevrouw Parsons, met een in de gegeven omstandigheden inderdaad buitengewone tegenwoordigheid van geest, met hem te klinken.

"Juffrouw Lillerton," zeide Gabriël, "mag ik het genoegen hebben?"

"Gaarne."

"Tottle, wilt gij juffrouw Lillerton inschenken en dan de karaf overreiken. Dank u". (Nadat de gewone plichtpleging van een hoofdbeweging en het nemen van een teugje was afgeloopen).

"Zijt gij wel eens in Suffolk geweest, Tottle?" vroeg de heer des huizes, die brandde van verlangen om een geschiedenis op te disschen.

"Neen," antwoordde Tottle, en voegde er tot verontschuldiging bij; "maar wel in Devon."

"Nu," hernam Gabriël, "het was in Suffolk dat mij, jaren geleden, iets zeer zonderlings overkwam."

Tottle had het zijn vriend ongeveer vier honderd malen hooren vertellen. Doch hij betuigde de grootste nieuwsgierigheid en ongeduld om het verhaal te hooren. De heer Gabriël Parsons wilde onmiddellijk beginnen, ondanks de stoornissen waaraan een gastheer, zooals de lezer ongetwijfeld meer dan eens heeft opgemerkt, in zulke gevallen is blootgesteld. Ongeveer op deze wijze:

"Toen ik in Suffolk was..."

"Neem eerst de kippen weg, Martha," zeide mevrouw Parsons. — "Neem mij niet kwalijk, beste."

"Toen ik in Suffolk was," hernam de heer Parsons, met een wreveligen blik op zijn vrouw, die deed alsof zij het niet zag, "nu al jaren geleden, moest ik om zaken te Bury st. Edmund zijn. Ik moest op de voornaamste plaatsen ophouden en deed daarom voor het gemak de reis in een tilbury. Op een donkeren avond reed ik — het was in den winter — omstreeks negen uren uit Sudbury; de regen viel in stroomen neer, de wind huilde door de boomen die langs den weg stonden en ik moest stapvoets rijden, want ik kon nauwelijks een hand voor oogen zien..."

"John," viel mevrouw Parsons, met zachte, holle stem in, "stort geen jus."

"Fanny," zeide Parsons knorrig, "gij moest die huishoudelijke berispingen tot een meer gelegen tijd uitstellen. Dat gestadig in de rede vallen is hoogst onaangenaam."

"Ik val u niet in de rede, lieve," zeide mevrouw Parsons.

"Dat doet ge wel," berispte de heer Parsons.

"Maar wat zijt ge nu onverstandig, beste; "ik moet de booien toch mijn bevelen geven; ik weet zeker dat, als ik hier maar zoo bleef zitten en John de jus over het nieuwe kleed

liet storten, gij de eerste zoudt zijn die er om knorde als gij morgen ochtend de vlek zaagt."

"Nu," ging Gabriël, met een gelaten gezicht voort, alsof hij wist dat hij toch geen gelijk zou krijgen in de kwestie van het kleed. "Ik zeide dat het zoo donker was, dat ik nauwelijks een hand voor oogen zien kon. De weg was zeer eenzaam en ik verzeker u, Tottle" (de aandacht van Tottle begon namelijk af te dwalen, afgeleid wordende door een vertrouwlijken blik van verstandhouding tusschen mevrouw Parsons en Martha, vergezeld van de overgave van een grooten bos sleutels), "dat ik niet zeer op mijn gemak was in mijn verlatenheid."

"Prezenteer mijnheer de pastei," viel mevrouw Parsons weer in de rede.

"Och, kind," berispte Parsons nog eens, zeer knorrig. Mevrouw Parsons hief haar handen omhoog en trok haar wenkbrauwen op, met een stom beroep op juffrouw Lillerton. "Toen ik een hoek van den weg omsloeg," hernam Gabriël, "bleef het paard eensklaps staan en steigerde vreeselijk. Ik trok den teugel in, sprong uit de tilbury, liep naar voren om het paard te grijpen en vond een man midden op den weg op zijn rug liggen. Ik dacht dat hij dood was, maar neen, hij leefde, en het bleek dat hem niets scheelde. Hij sprong op, bracht zijn hand aan zijn borst, keek mij vreeselijk ernstig aan en riep uit!"

"Den pudding hier," zeide mevrouw Parsons.

"Och, ik zal maar uitscheiden," riep de gastheer, nu wanhopig geworden. "Hier, Tottle, een glas wijn. Ik behoef er nooit aan te denken iets te vertellen als mijn vrouw er bij is."

"IK KOM EEN BRIEFJE BRENGEN," ZEIDE DE MAN MET EEN SCHORRE FLUISTERSTEM, "VOOR EEN HEER DIE VAN MORGEN BIJ ONS IS GEKOMEN." (blz. 190).

Die aanval werd op de gewone wijze ontvangen. Mevrouw Parsons praatte met juffrouw Lillerton, aan het adres van haar wederhelft, hield een vertoog over de lichtgeraaktheid van de mannen in het algemeen, gaf te kennen dat haar man er al bijzonder erg aan onderhevig was, en eindigde met de bewering dat zij wel het beste humeur van de wereld moest hebben, want dat zij het anders nooit had kunnen uithouden. Waarlijk, wat zij somtijds te

verduren had, was meer dan iemand die haar in haar dagelijksch leven zag, ooit kon vermoeden. Het verhaal werd nu een teer punt; de heer Parsons wilde daarom niet in bijzonderheden treden, doch vergenoegde zich met te vertellen dat de man een krankzinnige was, die uit een naburig gekkenhuis was ontsnapt.

De tafel werd afgenomen en spoedig daarna gingen de dames de eetkamer uit en juffrouw Lillerton ging boven de hoofden van de heeren hard piano spelen, tot stichting van den gast. Watkins Tottle en Gabriël Parsons zaten vrij gezellig te praten, totdat hun tweede flesch ledig was; daarna stelde Parsons voor naar den salon te gaan en vertelde meteen aan Tottle dat hij met zijn vrouw had afgesproken hem na de thee met juffrouw Lillerton alleen te laten.

"Hoor eens," zei Tottle, op de trap. "Vindt gij niet dat het beter zijn zou het tot... tot morgen uit te stellen?"

"Vindt gij niet dat het beter geweest zou zijn als ik u van morgen in dat ellendige hol had gelaten?" antwoordde Gabriël zonder omslag.

"Nu, nu, ik vraag het immers maar," zeide de arme Tottle, met een diepen zucht.

Het theedrinken was weldra afgeloopen; juffrouw Lillerton trok een werktafeltje bij het vuur, en was welhaast druk bezig met het maken van een horlogeketting van bruine zijde.

"God zegen me!" riep Parsons eensklap met goed geveinsden schrik, "daar heb ik die verwenschte brieven vergeten. Tottle, gij neemt mij niet kwalijk?"

Indien Tottle vrij man geweest ware, zou hij niet geduld hebben dat iemand anders de kamer verliet dan hij zelf. Doch hij moest Parsons met een opgeruimd gezicht zien heengaan.

Hij was nauwelijks weg, of Martha stak haar hoofd in de kamer en zeide: "Mevrouw, daar is iemand om u te spreken."

Mevrouw Parsons ging de kamer uit, trok de deur zorgvuldig achter zich dicht en de heer Watkins Tottle bleef met juffrouw Lillerton alleen.

De eerste vijf minuten bleef er een doodelijke stilte heerschen. Tottle bedacht hoe hij het best zou beginnen en juffrouw Lillerton scheen in het geheel niet te denken. Het vuur brandde slecht, Tottle pookte er eens in en wierp er kolen op.

"Hm!" kuchte juffrouw Lillerton; Watkins Tottle dacht dat zij iets zeide en vroeg:

"Pardon, ik... ik."

"Wat blieft?"

"Ik dacht dat gij iets zeidet."

'Neen."

"O."

"Er liggen boeken op de canapé, mijnheer Tottle; als gij ze misschien eens wilt inkijken," zeide juffrouw Lillerton, toen er weder vijf minuten waren verloopen.

"Neen, dank," antwoordde Watkins, en voegde er, met verbazenden moed, onmiddellijk achter: "juffrouw Lillerton, ik heb u iets te zeggen."

"Mij?" vroeg juffrouw Lillerton, liet de zijden draden uit haar hand glippen en schoof haar stoel een paar stappen achteruit. "Mij?"

"Ja, juffrouw, en wel over uw liefde."

Juffrouw Lillerton stond schielijk op en wilde de kamer uitgaan, doch Watkins Tottle greep met zacht geweld haar hand en hield die, op een afstand van beider uitgestrekte armen, stevig vast. "Gij moet niet denken dat ik na een zoo korte kennismaking wagen zou op grond van mijn eigen verdiensten mij tot u te wenden; want ik bezit geen verdiensten die mij het recht geven naar uw hand dingen. Ik hoop dat gij mij van aanmatiging zult vrijspreken, wanneer ik u zeg dat mevrouw Parsons mij gezegd heeft of liever, niet mevrouw Parsons, maar..." hier begon Watkins af te dwalen, doch juffrouw Lillerton hielp hem terecht.

"Moet ik daaruit begrijpen, mijnheer Tottle, dat mevrouw Parsons u gesproken heeft over mijn genegenheid, ik wil zeggen mijn achting voor iemand van de andere sekse?"

"Ja."

"Wat kan u dan bewegen," vroeg juffrouw Lillerton, met meisjesachtige verlegenheid, "een onderhoud met mij te zoeken? Wat kan uw doel zijn? Hoe kan ik uw geluk bevorderen, mijnheer Tottle?"

Nu was het tijd voor een bevallige declaratie. Tottle viel bot op zijn twee knieën, waardoor de knoopen van zijn bretels en zijn vestgesp sprongen, en riep uit: "Door mij te vergunnen uw slaaf te zijn; door mij, in één woord, tot vertrouwde te maken van uw hartsgeheim, mag ik zeggen, tot bevordering van mijn geluk; mag ik zeggen om u tot de vrouw te maken van een goeden liefderijken echtgenoot?"

"Belangeloos wezen!" riep juffrouw Lillerton en verborg haar gelaat in een witten zakdoek met geborduurden rand.

De heer Watkins Tottle dacht dat juffrouw Lillerton op dat punt wel anders zou redeneeren, indien zij alles wist. Hij bracht den top van haar middelsten vinger aan zijn lippen en stond zoo bevallig op als het ging. "Ik ben dus goed onderricht geworden?" vroeg hij met bevende stem, toen hij weer op zijn beenen stond.

"Ja."

Watkins hief zijn handen omhoog en keek, om zijn verrukking uit te drukken, naar het ornement in het midden van het plafond, dat voor het dragen van een kroon was bestemd.

"Onze verhouding is zeer bijzonder en kiesch, mijnheer Tottle," zeide juffrouw Lillerton, en keek hem door de "larmes" van het borduursel in haar zakdoek aan.

"Ja," stemde Tottle toe.

"Wij kennen elkander zoo kort," hernam juffrouw Lillerton.

"Slechts een week," stemde Tottle toe.

"O neen, veel langer," riep juffrouw Lillerton verwonderd.

"Zoo?" zei Tottle.

"Meer dan een maand; bijna twee maanden!" zeide juffrouw Lillerton.

"Hoe gek," dacht Tottle.

"O," zeide hij, zich herinnerende dat Parsons hem had gezegd dat zij hem reeds lang bij reputatie had gekend; "nu begrijp ik u. Maar, mijn lieve juffrouw, bedenk dat, hoe langer die kennis heeft bestaan, hoe minder reden er is om de zaak uit te stellen. Waarom niet aanstonds een tijd te bepalen waarin de hoop van uw bewonderende aanbidder verwezenlijkt wordt?"

"Men heeft mij meer dan eens gezegd dat het dáarheen moest," antwoordde juffrouw Lillerton; "maar vergeef mij mijn fijn gevoel, mijnheer Tottle; excuseer mijn verlegenheid; ik denk zoo heel bijzonder over zulke zaken en ik ben zeker dat ik nooit de kracht zal hebben om met mijn aanstaande over mijn trouwdag te spreken."

"Mag ik hem dan bepalen?" vroeg Tottle vurig.

"Ik zou hem zelf gaarne bepalen," antwoordde juffrouw Lillerton verlegen; maar dat kan ik niet doen zonder mij terstond tot een derden persoon te wenden."

"Een derden persoon!" dacht Tottle, "wie drommel kan dat zijn?"

"Mijnheer Tottle," hernam juffrouw Lillerton, "gij hebt mij een zeer belangeloos en vriendelijk aanbod gedaan; ik nam dat aanbod aan. Wilt gij terstond een briefje voor mij aan den heer Timson brengen?"

"Aan mijnheer Timson?" riep Tottle.

"Na hetgeen er tusschen ons is voorgevallen," antwoordde juffrouw Lillerton, nog altijd haar hoofd omwendende, "kunt gij wel begrijpen wien ik bedoel: den heer Timson, den predikant."

"Den heer Timson, den predikant!" riep Watkins Tottle in een staat van onuitsprekelijke gelukzaligheid en sterke verwondering over zijn voorspoed. "Engel! Zeker, oogenblikkelijk!"

"Ik zal het onmiddellijk gaan schrijven," zeide juffrouw Lillerton, en liep naar de deur; "de gebeurtenissen van den dag hebben mij zoo sterk ontroerd, mijnheer Tottle, dat ik van avond in mijn kamer blijf; ik zal u het briefje beneden zenden."

"Blijf, blijf!" riep Watkins Tottle, nog altijd op eerbiedigen afstand; "wanneer zullen wij elkander wederzien?"

"O, mijnheer Tottle," antwoordde juffrouw Lillerton coquet, "als wij getrouwd zijn, kan ik u niet te dikwijls zien, noch u genoeg danken." Daarmede ging zij de kamer uit.

De heer Watkins Tottle viel op een leuningstoel neder en verdiepte zich in de heerlijkste mijmerijen van toekomende zaligheid, waarin het denkbeeld van vijfhonderd pond 's jaars, met de volle bevoegdheid van er in haar testament over te beschikken, eigenlijk boven aan stond. Hij was zoo goed van zijn declaratie afgekomen en zij was zoo wonderwel afgeloopen, dat hij begon te wenschen dat hij uitdrukkelijk had verlangd dat de vijfhonderd pond op hem wierden vastgezet.

"Mag ik binnenkomen?" vroeg Gabriël Parsons, even naar binnen kijkende.

"Ja wel," antwoordde Tottle.

"Nu, hebt gij het gedaan?" vroeg Parsons bezorgd.

"Of ik het gedaan heb!" antwoordde Tottle. "Sst. Ik moet terstond naar Timson."

"Och kom!" zei Parsons. "Maar dan hebt ge het al heel goed aangelegd."

"Waar woont Timson?" vroeg Tottle.

"Bij zijn oom," antwoordde Gabriël, "aan het einde van de laan. Hij wacht op een beroep en heeft zijn oom een maand of twee drie geholpen. Maar wat hebt ge het mooi gedaan, ik zou nooit gedacht hebben dat het zoo voorspoedig gegaan zou zijn."

De heer Watkins Tottle was bezig te betoogen dat het Richardsoniaansche stelsel van vrijen het beste was, toen hij in zijn rede gestoord werd door Martha, met een rozenkleurig driehoekig briefje in de hand.

"Het compliment van juffrouw Lillerton," zeide Martha, toen zij het briefje aan Tottle ter hand stelde.

"Merkt gij die kieschheid wel op?" zeide Tottle, tot Gabriël Parsons. "Het compliment," "alsof wij elkander vreemd waren; zij wil haar liefde niet aan een dienstbode verraden."

Gabriël Parsons wist niet precies wat hij zou antwoorden, hij stiet dus een paar malen met den wijsvinger van de rechterhand tusschen Tottle's derde en vierde rib.

"Kom," zei Tottle, zoodra de uitbarsting van vroolijkheid over die handtastelijke scherts bedaard was, "we moeten het maar aanstonds bezorgen."

"Kapitaal!" antwoordde Gabriël Parsons, en binnen vijf minuten stonden zij bij het hek van de villa, waarin de oom van den heer Timson woonde.

"Is mijnheer Charles Timson thuis?" vroeg Watkins Tottle, aan den knecht die opendeed.

"Mijnheer Charles is wel thuis," antwoordde de man aarzelend, "maar heeft gezegd dat hij van avond voor niemand meer te spreken was."

"Ja, maar voor mij wel," antwoordde Tottle.

"Is mijnheer Charles bezig aan zijn preek, Tom?" vroeg Parsons.

"Neen, mijnheer, dat juist niet; maar hij speelt op de violoncel, in zijn kamer, en heeft gezegd dat hij niet gestoord wil worden."

"Zeg dat ik het ben," hernam Parsons, en liep het hek door, den tuin in; "zeg dat de

heeren Parsons en Tottle er zijn, en dat zij hem volstrekt moeten spreken."

De knecht liet hen in de zijkamer en ging zijn boodschap overbrengen. Het gekerm op de violoncel hield op, er klonken voetstappen op de trap, de heer Timson verscheen en schudde Parsons hartelijk de hand.

"Hoe vaart gij, mijnheer Timson?" zei Tottle deftig.

"Dank u, hoe vaart u," antwoordde Timson, zoo koel alsof het hem volmaakt onverschillig was hoe de heer Tottle voer.

"Mag ik u dit briefje overhandigen?" zeide Tottle.

"Van juffrouw Lillerton!" zeide Timson, en verschoot van kleur. "Neem plaats als 't u blieft."

De heer Watkins Tottle ging zitten en bekeek, terwijl Timson het briefje doorliep, het oestersauskleurige portret van de aartsbisschop van Canterbury, dat boven den schoorsteenmantel hing.

Toen Timson het briefje gelezen had, en Parsons twijfelend had aangekeken, zeide hij, zich tot Tottle wendende: "Mag ik vragen of onze vriend hier met het doel van uw bezoek bekend is?"

"Onze vriend is in mijn vertrouwen," antwoordde Tottle, met veel gewicht.

"Vergun mij dan, mijnheer," zeide Timson, Tottle's beide handen vattende, "u in zijn tegenwoordigheid oprecht en hartelijk te danken voor de edele wijs waarop gij u in deze zaak hebt gedragen."

"Hij denkt dat ik hem heb aanbevolen om ons te trouwen," dacht Tottle. "Die verwenschte kerels denken altijd om hun voordeel."

"Het doet mij ontzaglijk veel leed, mijn waarde heer, dat ik mij zoo zeer in uw bedoelingen heb vergist," hernam Timson. "Gij hebt belangeloos en mannelijk gehandeld. Er zijn weinig menschen die gehandeld zouden hebben zooals gij."

De heer Watkins Tottle vond dien laatsten lof dubbelzinnig. Hij vroeg daarom eenigszins haastig: "Wanneer zal het wezen?"

"Donderdag," antwoordde Timson; "Donderdag om halfnegen."

"Dat is bijzonder vroeg," merkte Tottle aan, met een air van triomfantelijke zelfverloochening, "ik zal hier nauwelijks zoo vroeg kunnen wezen." (Dat was natuurlijk een grap).

"Doe zooals gij wilt, mijn waarde heer," antwoordde Timson, eenenal vriendelijkheid, terwijl hij Tottle nog eens hartelijk de hand drukte, "als wij u maar aan het déjeuner mogen zien..."

"He?" zei Parsons, met een zoo zonderlinge uitdrukking op zijn gelaat als ooit een menschelijk wezen vertoonen kan.

"Wat?" riep Tottle in hetzelfde oogenblik.

"Ik zeg dat, als wij u maar aan het déjeuner mogen zien, wij u gaarne ontslaan van het bijwonen van de plechtigheid, hoewel het ons zeer aangenaam zou zijn als gij er bij tegenwoordig waart."

De heer Watkins Tottle moest zich aan den muur steunen, om niet te vallen en keek Timson akelig strak aan.

"Timson," zeide Parsons, driftig zijn hoed met zijn linkermouw glad wrijvende; "wie bedoelt gij met "ons?"

De heer Timson keek op zijn beurt gek op, toen hij antwoordde: "Wel, de aanstaande mevrouw Timson, nu nog juffrouw Lillerton, en mij."

"Sta dien idioot daar in dien hoek niet zoo aan te staren," riep Parsons nijdig, toen de wonderlijke stuiptrekkingen op het gelaat van Watkins Tottle de verbaasde aandacht van Timson trokken, "maar wees zoo goed mij met een paar woorden den inhoud van dat briefje te vertellen."

"Dit briefje," antwoordde Timson, "is van juffrouw Lillerton, met wie ik sedert vijf weken geëngageerd ben. Haar zonderlinge aarzeling en wonderlijke gevoeligheid op sommige punten, hebben mij totnogtoe verhinderd aan ons engagement op de gewenschte wijze gevolg te geven. Zij schrijft mij nu dat zij mevrouw Parsons heeft gepolst, met het plan om haar in het vertrouwen te nemen; dat mevrouw Parsons dezen ouden heer, den heer Tottle, met den staat van zaken heeft bekend gemaakt en dat hij, op de meest welwillende en kiesche wijze ons heeft aangeboden ons in alles te helpen; dat hij al aanstonds dit briefje heeft willen bezorgen, dat de toestemming bevat, waarnaar ik al zoo lang te vergeefs heb gewacht; een welwillendheid waarvoor ik hem dankbaar ben."

"Goeden avond, Timson," zeide Parsons, driftig en trok den verbijsterden Tottle mede.

"Wilt gij niet iets gebruiken?" vroeg Timson.

"Dank je," antwoordde Parsons, "ik heb genoeg gehad," en weg was hij, gevolgd door Tottle, die nog altijd niet van den schok bekomen was.

De heer Gabriël Parsons floot, totdat hij eenige minuten zijn eigen huis voorbij was; toen bleef hij eensklaps staan en zeide: "Gij zijt een knappe kerel, niet waar, Tottle?"

"Ik weet het niet," antwoordde de ongelukkige Tottle.

"Gij zult zeker zeggen dat het Fanny's schuld is, niet waar?" vroeg Gabriël.

"Ik weet er niets van," antwoordde de verbijsterde Tottle.

"Welnu," zei Parsons, en keerde zich om om naar huis te gaan," "als gij weer een meisje vraagt, doe het dan duidelijk en bederf uw kans niet. En als ge weer in de knip zit, blijf er dan zitten totdat ik er je van zelf kom uithalen."

Hoe, en op welk uur de heer Watkins Tottle

in de Cecilstraat is thuis gekomen, is onbekend. Zijn laarzen stonden den volgenden morgen buiten de deur, doch op gezag van zijn hospita kunnen wij zeggen dat hij in geen vier en twintig uren zijn kamer uitkwam, noch eenig voedsel gebruikte. Na verloop van dien tijd, toen er juist krijgsraad in de keuken was be-

GEMELIJK, LIJKACHTIG, ZONDERLING EN BOOSAARDIG. (blz. 202).

legd, over de vraag of de politie niet moest gewaarschuwd worden, belde hij en vroeg om water en melk. Den volgenden dag at en dronk hij weder naar gewoonte, doch een week later werd het weer mis, toen hij de huwelijksadvertentiën in een krant las, en van dien aanval kwam hij nooit meer geheel bij.

Eenige weken na die instorting werd het lijk van een heer in het Regent's kanaal gevonden. Er waren vier shillings en drie pence, en een huwelijksadvertentie, die uit een krant scheen geknipt te zijn, in de broekzakken, benevens een tandenstoker en een visite boekje; welke voorwerpen ongetwijfeld tot herkenning van het lijk zouden aanleiding hebben gegeven, indien er een naam op de visitekaartjes had gestaan. De heer Watkins Tottle had kort te voren zijn woning verlaten. Er werd den volgenden dag aan zijn woning een wissel gepresenteerd, die niet werd aangenomen, en een huurbordje voor zijn ramen geplaatst, dat nog niet is weggenomen.

XI.

EEN DOOPPLECHTIGHEID.

De heer Nicodemus Dumps, of zooals zijn kennissen hem noemden, "de lange Dumps," was een vrijgezel, van zes voet lang en vijftig jaren oud; gemelijk, lijkachtig, zonderling en boosaardig. Hij was nooit gelukkiger dan wanneer hij reden tot verdriet zag, en altijd verdrietig wanneer hij de beste reden had om gelukkig te zijn. Het eenige genot in zijn leven was zijn omgeving ongelukkig te maken; dan had hij waarlijk pleizier. Hij was bezocht met een betrekking aan de Bank, die hem vijfhonderd pond traktement gaf en hij verhuurde de eerste verdieping van Pentonvilla, dat hij eigenlijk had gehuurd omdat hij er een akelig gezicht op een kerkhof had. Hij kende iederen grafsteen van buiten en had de grootste sympathie voor een begrafenis. Zijn vrienden noemden hem grommig, hij zelf zeide dat hij zenuwachtig was; zij noemden hem een gelukkigen kerel, doch hij betuigde dat hij de ongelukkigste man was die er bestond. Doch hoe koel hij ook was en hoe rampzalig hij heette te zijn, hij was nochtans niet onvatbaar voor genegenheid. Hij vereerde de nagedachtenis van Hoyle, wijl hij zelf een bewonderenswaardig en onverstoorbaar whistspeler was, en hij verkneukelde zich van pret om een knorrigen en ongeduldigen partner. Hij aanbad koning Herodes om den kindermoord, en als er iets was dat hij een meer dan gewonen haat toedroeg, was dat een kind. Doch men kon eigenlijk niet zeggen dat hij ergens een bijzonderen haat tegen koesterde; want hij haatte alles wat er bestond. Zijn grootste antipathieën waren cabrioletten, oude vrouwen, deuren die niet goed sloten, dilettanten in muziek en conducteurs van omnibussen. Hij teekende op de inschrijvingslijsten voor de "Maatschappij tot wering van ondeugd," enkel uit pleizier van een einde te helpen maken aan onschuldige genoegens, en hij gaf een groote contributie voor het onderhoud van twee rondreizende methodisten predikers, in de beminnelijke hoop dat, indien er soms menschen gelukkig waren in deze wereld, zij misschien ongelukkig zouden worden uit vrees voor de wereld hiernamaals.

De heer Dumps had een neef, die omstreeks een jaar getrouwd was en die zoo wat een gunsteling was van zijn oom, als een uitstekend voorwerp waarop hij zijn rampzaligmakende kracht kon toepassen. De heer Charles Kitterbell was een mager mannetje met een zeer groot hoofd en een breed goedhartig gezicht. Hij zag er uit als een gebroken reus, wiens hoofd en aangezicht gedeeltelijk gerestaureerd waren, en hij droeg een lorgnet in zijn oog, waardoor geen mensch kon onderscheiden welken kant hij uitkeek. Nu eens scheen het dat hij strak naar een muur keek, dan weder richtte hij zijn lorgnet zoolang op de menschen, totdat zij hun oogen moesten afwenden; men kon nooit eigenlijk zijn oogen zien en misschien is het een weldadige beschikking van de Voorzienigheid dat zulke oogen niet aanstekelijk zijn. Bij die eigenaardigheden kunnen wij nog voegen dat de heer Charles Kitterbell een van de lichtgeloovigste en meest prozaïsche mannetjes was die ooit een vrouw namen en een huis huurden in de Great Russellstreet, Bedford square. (Oom Dumps liet altijd het woord Bedford square weg, en zette er de vreeselijke woorden Tottenham-court-road voor in plaats.)

"Neen maar, oom, gij moet en zult mij beloven peet te worden," zeide de heer Kitterbell, toen hij op zekeren morgen met zijn achtenswaardigen bloedverwant zat te praten.

"Dat kan ik niet doen, inderdaad niet," antwoordde Dumps.

"Maar waarom niet? Jemima zal het zeer onhartelijk vinden. Het is zoo weinig moeite."

"Wat de moeite betreft," antwoordde de ongelukkigste man van de wereld, "daar geef ik niet om; maar mijn zenuwen zijn zoo zwak dat ik onmogelijk de plechtigheid kan bijwonen. Gij weet dat ik niet van uitgaan houd. — Om Gods wil, Charles, speel toch zoo niet met uw stoel, ge zult mij nog gek maken." De heer Kitterbell had in het geheel niet aan het zenuwgestel van zijn oom gedacht en was reeds tien minuten lang bezig geweest met het beschrijven van een cirkel op den vloer, met den eenen poot van den kantoorkruk waarop hij zat, terwijl hij de drie andere pooten in de lucht liet zweven en zich aan den lessenaar vasthield.

"Pardon, oom," zeide Kitterbell, verlegen, liet eensklaps den lessenaar los en bracht de drie in de lucht hangende pooten met een geweld op den grond terug, alsof zij er door heen moesten.

"Maar kom, weiger het niet. Als het een jongen is, moeten er twee peters zijn, zooals gij weet."

"Als het een jongen is!" zeide Dumps; "waarom kunt gij niet aanstonds zeggen of het een jongen is."

"Dat zou ik zeer gaarne doen, maar ik kan onmogelijk zeggen of het een jongen of een meisje zijn zal, wijl het kind nog niet geboren is."

"Nog niet geboren!" herhaalde Dumps, terwijl een straal van hoop zijn norsche trekken verlichtte. "Nu, dan kan het heel goed een meisje zijn en dan hebt gij mij niet noodig; en al is het een jongen, dan kan het wel sterven eer hij gedoopt is."

"Dat hoop ik niet," zeide de aanstaande vader zeer ernstig.

"Ik hoop het ook niet," stemde Dumps toe, die blijkbaar pleizier in het onderwerp had. Hij begon waarlijk in zijn nopjes te raken. "Ik hoop het ook niet, maar er komen dikwijls gevaarlijke dingen voor in de eerste twee of drie dagen van het leven van een kind; toevallen, heb ik gehoord, zijn zeer algemeen, en stuipen krijgen zij natuurlijk."

"God, oom!" riep Kitterbell, hijgende naar adem.

"Ja; mijn hospita is ook — laat eens zien — verleden Dinsdag bevallen, van een prachtigen jongen. Donderdag 's avonds zat de baker met hem op haar schoot bij het vuur en hij was zoo wel als hij maar kon. Op eens werd hij blauw in zijn gezicht en kreeg stuiptrekkingen. Er werd oogenblikkelijk een dokter gehaald, en alle middelen werden beproefd, maar..."

"Hoe vreeselijk," viel de ontzette Kitterbell hem in de rede.

"Het kind stierf natuurlijk. Maar uw kind kan in het leven blijven, en als hij in het leven blijft, en als het een jongen is, zal ik wel peet moeten zijn." Dumps was blijkbaar goedig in het geloof aan zijn voorspellingen.

"Dank u, oom," zeide de ontroerde Kitterbell, en drukte hem zoo hartelijk de hand alsof hij hem den grootsten dienst had bewezen. "Ik zal maar niets aan mijn vrouw zeggen van wat gij mij verteld hebt, oom."

"Als zij melancholiek is, doet gij misschien beter niet over het treurige geval te spreken," antwoordde Dumps, die de geheele geschiedenis had verzonnen; "hoewel gij misschien als haar man verplicht zijt haar op het ergste voor te bereiden."

Een paar dagen daarna, toen Dumps in zijn restauratie zat, waar hij gewoonlijk at, viel de volgende paragraaf hem in het oog.

"Bevallen van een zoon, den 18den dezer, mevrouw Charles Kitterbell."

"Dus is het toch een jongen!" riep hij, tot verbazing van den "Jan," het blad van zich afwerpende. "Het is toch een jongen!" Doch hij kreeg spoedig zijn bedaardheid terug, toen zijn oog viel op de paragraaf waarin een groot aantal sterfgevallen van jonge kinderen werd opgenoemd.

Er verliepen nog zes weken, en Dumps had geen bericht van de Kitterbells ontvangen; hij begon zich reeds te vleien dat het kind dood was, toen het volgende briefje op onaangename wijs een einde aan zijn onzekerheid maakte:

Great Russellstreet.

Maandagmorgen.

Waarde oom, het zal u zeker genoegen doen te vernemen dat mijn lieve Jemima de kraamkamer heeft verlaten en dat uw petekind kapitaal groeit. Hij was in het eerst erg min, maar hij wordt nu grooter en de baker zegt dat hij dagelijks molliger wordt. Hij schreit veel en heeft een vreemde kleur, waarover Jemima en ik ons in het begin zeer ongerust maakten; maar wijl de baker zegt dat die kleur natuurlijk is en wij er totnogtoe weinig verstand van hebben, gelooven wij wat de baker zegt. Wij denken dat hij een verstandig kind zal zijn, en de baker houdt het voor zeker, omdat hij nooit slapen wil. Gij kunt wel begrijpen dat wij zeer gelukkig zijn; wij zijn alleen maar wat vermoeid door gebrek aan rust, wijl hij ons den ganschen nacht wakker houdt; maar de baker zegt dat wij dat nog zes of acht maanden moeten verwachten. Hij is ingeënt, maar wijl die operatie niet handig is gedaan, zijn er kleine scherfjes glas met de stof in zijn armpje gekomen. Daarom is het kind misschien zoo onrustig; dat zegt de baker ten minste. Wij zijn van plan hem aanstaanden Vrijdag, om twaalf uren, in de st. Joriskerk te laten doopen, en hem de namen Frederick Charles William te geven. Kom als 't u blieft niet later dan kwartier voor twaalven. Wij krijgen 's avonds eenige vrienden en hopen u dan ook te zien. Het spijt mij dat ik u schrijven moet dat de lieve jongen van daag nog al onrustig is; ik vrees dat hij koorts heeft.

Geloof mij, waarde oom,

Uw toegenegen

CHARLES KITTERBELL.

S. Ik maak nog even mijn briefje open om te zeggen dat wij de oorzaak van de onrustigheid van den kleinen Frederick ontdekt hebben. Het is geen koorts, zooals ik vreesde, maar een speld die de baker bij ongeluk in zijn beentje gestoken heeft. Wij hebben er de speld uitgetrokken, en hij schijnt bedaarder, hoewel hij nog veel snikt.

Wij behoeven nauwelijks te zeggen dat het lezen van het bovenstaande geen groote bron van blijdschap was voor den naargeestigen Dumps. Hij kon nochtans onmogelijk zijn woord weer intrekken, hij schikte zich dus en zette zijn gewone, dat wil zeggen, een diep rampzalig gezicht; hij kocht een fraaien zilveren beker voor den kleinen Kitterbell, waarop hij de letters F. C. W. K., omgeven door wijngaardbladeren en ranken, liet graveeren, met een dikke punt er achter.

's Maandags was het fraai weder; Dinsdags was het verrukkelijk, 's Woensdags evenzoo en Donderdags was het weder fraaier dan ooit; vier fraaie dagen achter elkander in Londen! De huurkoetsiers werden oproerig en de straatvegers begonnen aan het bestaan eener Eerste Oorzaak te twijfelen. De Morning Herald berichtte aan zijn lezers dat men een oude vrouw in Camden Town had hooren zeggen, dat

de oudste menschen zich zulk aanhoudend fraai weder niet herinnerden, en kantoorklerken van Islington, met groote gezinnen en kleine traktementen, lieten hun zwarte slopkousen uit, namen hun eenmaal groen geweest zijnde parapluies niet meer mede en liepen naar de stad in het welbehagelijke bewustzijn van witte kousen en gladgepoetste laarzen. Dumps aanschouwde dat alles met een oog van groote minachting; hij zou wel triomfeeren. Hij wist dat, als het vier weken inplaats van veertien dagen mooi weer was geweest, het toch zou regenen als hij uitging; hij was zwartgallig blij in de overtuiging dat het Vrijdag ellendig weer zou zijn; en dat was het. "Ik wist het wel," zeide Dumps, toen hij Vrijdagmorgen om half twaalf, tegenover het Mansion House, den hoek omsloeg. "Ik wist hoe het zijn zou, ik ben er in betrokken, en dat is genoeg;" en zeker, het zag er buiten uit om een veel opgeruimder mensch dan hij was geheel neer te slaan. Het had sedert acht uren zonder ophouden door geregend; ieder die van en naar Cheapside kwam, was nat, koud en met modder bespat. Alle sinds lang vergeten en weggeborgen parapluies kwamen weder in gebruik. De huurrijtuigen reden heen en weer met hun "vracht", die zorgvuldig achter twee portierraampjes met gordijntjes er voor verborgen was, even geheimzinnig als een schilderij in een van de kasteelen van mr. Radcliff. De omnibuspaarden dampten als stoommachines; geen mensch dacht er aan op een beschutte plaats te blijven schuilen; men was maar al te zeer overtuigd dat het vruchteloos zou zijn; daarom liep alles maar door, elkander voortstootende en gestooten wordende, vloekend en zwerend en uitglijdend, als lieden die op een vriezenden Zondag achter een stoel leeren schaatsenrijden.

Dumps bleef staan; hij kon aan geen loopen denken, want hij was netjes gekleed, voor het doopfeest. Als hij een cabriolet nam, wist hij zeker dat hij bespat zou worden en een vigilante was te kostbaar voor zijn denkbeelden van zuinigheid. Er stond een omnibus aan den overkant, om den hoek; hij had nog nooit gehoord dat een omnibus omgeslagen was of op hol raakte en, als de conducteur van den omnibus hem omver wilde loopen, zou hij hem wel een opstopper weerom geven.

"Nu, meneer!" riep de jongen die den post van conducteur bekleedde. Dumps stak de straat over.

"Dezen kant, mijnheer!" riep de koetsier van een anderen omnibus en trok de teugels in, vlak voor het portier van den eersten. "Dezen kant, meneer; die bus is vol." Dumps aarzelde, waarop de conducteur van den eersten omnibus in een stroom van scheldwoorden tegen dien van den tweeden losbarstte; eindelijk besliste de conducteur van een derden omnibus den twist op de voor alle partijen meest afdoende wijs, door Dumps om zijn middel te grijpen en hem neer te smijten midden in zijn eigen omnibus, die juist voorbij kwam en zijn zestienden passagier binnen in nog niet had.

"Al klaar!" riep de laatste conducteur, en weg ratelde het ding, als een brandspuit in volle vaart, met den veroverden passagier er in, die in de houding van een half toegeslagen laarzentrekker stond, en bij elken ruk van den omnibus nu eens den eenen kant, dan weer den anderen op viel.

"Waar moet ik in 's hemels naam zitten?" vroeg de ongelukkige man, aan een bejaard heer, dien hij nu voor de vierde maal tegen het lijf gevallen was.

"Overal elders dan op mijn borst, meneer," antwoordde de oude heer knorrig.

"Misschien wil meneer liever op den bok zitten," zeide een natte notarisklerk met een grinnikenden lach.

Na veel worstelens en vallens, gelukte het Dumps eindelijk een plaats op de bank machtig te worden, die vooreerst vlak bij een raampje was dat niet sloot en bij het portier dat ieder oogenblik open ging, en ten anderen naast een passagier die den geheelen morgen zonder parapluie had geloopen en die er nog natter uitzag, dan of hij den geheelen dag in een tobbe met water had doorgebracht.

"Sla toch dat portier niet met zoo'n geweld open en dicht!" zeide Dumps tot den conducteur, nadat die er vier passagiers had uitgelaten; "ik ben zenuwachtig; het vermoordt mij."

"Zei een van de heeren iets?" vroeg de conducteur, zijn hoofd naar binnen stekende en zich houdende alsof hij het verzoek niet had verstaan.

"Ik zei dat gij het portier niet zoo hard moest dichtslaan," herhaalde Dumps, met een uitdrukking op zijn gezicht als van een stuiptrekkenden klaverboer.

"O! Ja, het is een raar portier, meneer; het sluit niet als het niet met geweld wordt dichtgegooid," antwoordde de jongen en hij deed het portier wagewijd open en sloeg het met een geweldigen slag dicht, als om te bewijzen wat hij zeide.

"Hebt gij wel eens opgemerkt, mijnheer," zeide een hijgende oude heer, die tegenover Dumps zat, "dat als men op een regenachtigen dag in een omnibus zit, er altijd vier of vijf menschen inkomen met groote katoenen parapluies, zonder knop of koperen koker van onderen?"

"Neen, dat is mij nooit opgevallen," antwoordde Dumps, terwijl hij de klok twaalf hoorde slaan; "maar nu gij het zegt... hei! hei!" riep de door het ongeluk vervolgde personage eensklaps, toen de omnibus Drury Lane voorbij holde, waar hij moest afstappen. "Waar is de conducteur?"

"Ik denk dat hij op den bok zit, meneer," zeide de jonkman van daar straks, wiens paarsch overhemd er uitzag alsof het een wit was, met inkt gelinieerd.

"Ik moet er uit," zeide Dumps, met matte stem, geheel uitgeput door zijn vergeefsch geroep. En hij begon op nieuw: "Hei! hei!"

"Hei! hei!" riepen nu al de passagiers. De onmibus was intusschen de st. Gileskerk voorbij.

"Hei!" riep de conducteur. — "Wij hebben waarachtig vergeten dien heer er uit te laten, die er bij Drury Lane uit wou. — "Gauw wat, meneer, als 't u blieft," voegde hij er bij, terwijl hij het portier opende en Dumps zoo bedaard hielp uitstijgen, alsof hij zich niets te verwijten had. Dumps was nu zoo verontwaardigd dat hij er al zijn cynische onverschilligheid door vergat. "Drury Lane," snakte hij, met de stem van een knaap die voor het eerst een koud bad neemt.

"Drury Lane, meneer?" —Jawel, meneer; de derde hoek rechts, meneer."

Dumps werd woedend, hij klemde zijn parapluie stevig vast en wilde wegloopen zonder te betalen. Doch de conducteur was het daar toevallig niet mede eens en de hemel weet waar de ruzie op uitgeloopen zou zijn, indien de koetsier er niet handig een einde aan had gemaakt.

"Holla!" riep hij, overeind op den bok, zich met zijn eene hand aan den omnibus vasthoudende. "Holla, Tom, zeg aan meneer, dat wij hem, als hij er zoo nijdig om is, voor niemendal mee naar Edgeware Road willen nemen en hem, als wij terugkomen bij Drury Lane willen afzetten. Daar kan hij niet tegen hebben."

Het aanbod was afdoende; Dumps betaalde de betwiste vracht en stond na verloop van een kwartier op de trap van No. 14, Great Russellstreet.

Overal zag men de teekens van toebereidselen tot het feest van den dag. Er stonden twee dozijn extra bierglazen en vier dito wijnglazen, die er alles behalve doorschijnend uitzagen, met sprietjes stroo er in, in den gang. Het rook er naar nootmuskaat, portwijn en amandelen, de overloopers waren van de trap genomen en het beeld van Venus op het portaal der eerste verdieping, zag er uit alsof zij zich schaamde over de waskaars in haar rechterhand, die fraai afstak met de door den walm der lamp zwart geworden draperiën van de godin der liefde. Het dienstmeisje, dat er zeer warm en zeer gejaagd uitzag, liet Dumps in de zeer fraai gemeubelde voorkamer, waarin allerlei snuisterijen, als mandjes, tafelmatjes, Chinesche poppetjes, prachtalbums, boekjes in bonte banden, op de verschillende tafeltjes lagen.

"Ha, daar is oom!" zeide de heer Kitterbell, "hoe vaart u? — Jemima, mag ik je mijn oom voorstellen? — Oom — Jemima. Gij hebt Jemima wel eens ontmoet, niet waar, oom?"

"Ik heb dat genoegen gehad," antwoordde Dumps, en in zijn toon en zijn stem lag duidelijk dat het hem volstrekt niet schelen kon.

"Alle vrienden van Charles," zeide mevrouw Kitterbell, met een mat glimlachje en een kuchje, "hm, en te meer zijn familie zijn mij..."

"Ik wist wel dat ge dat zeggen zoudt, beste," zeide de kleine Kitterbell, die schijnbaar naar de huizen van den overkant, doch inderdaad met oogen vol liefde naar zijn vrouw keek. En hij drukte haar zoo stevig de hand dat al de gal van oom Dumps in beweging kwam.

"Jane, zeg aan de baker dat zij het kindje beneden brenge," zeide mevrouw Kitterbell tot de dienstmaagd. Mevrouw Kitterbell was een lange magere vrouw, met licht haar en een bijzonder wit gezicht; een van die jonge vrouwen die, zonder dat men weet waarom, iemand aan koud kalfsvleesch doen denken. De dienstmaagd ging de deur uit, de baker kwam er in en had een pakje op haar armen in een blauw manteltje met wit bont gevoerd. Dat was het kindje.

"Zie eens, oom," zeide Kitterbell, terwijl hij een slip van het manteltje oplichtte, zoodat het gezichtje te zien was; "op wien vindt gij dat het lijkt?"

"Hi hi, ja, op wien?" vroeg mevrouw Kitterbell, stak haar arm in dien van haar echtgenoot en keek Dumps met zooveel belangstelling aan, als haar gelaat vermocht uit te drukken.

"Goede God, wat is hij klein!" riep de beminnelijke oom, en liep met goed geveinsde verbazing een stap achteruit; "bijzonder klein!"

"Vindt u dat?" vroeg de arme kleine Kitterbell ongerust. "Hij is een reus bij wat hij geweest is; niet waar, baker?"

"Hij is een lief snoepertje," zeide de baker, drukte het kind aan haar hart, en ontweek de vraag; niet omdat zij er niet met een goed geweten op kon antwoorden, maar omdat zij de kans op een fooi van Dumps niet wilde verliezen.

"Nu, op wien lijkt hij?" vroeg Kitterbell weer.

Dumps keek naar het rozige hoopje mensch en dacht er niets bij dan hoe hij de jonge ouders het best zou grieven.

"Ik kan het wezenlijk niet zien," zeide hij, zeer wel wetende welk antwoord er gewacht werd.

"Vindt gij niet dat hij op mij lijkt?" vroeg Kitterbell.

"O, stellig niet!" antwoordde Dumps. "Neen, volstrekt niet."

"Op Jemima?" vroeg Kitterbell teleurgesteld.

"O heer neen, in het minst niet. Ik kan er natuurlijk niet over oordeelen, maar ik vind dat hij meer lijkt op een van die beeldjes die men somtijds een bazuin ziet blazen op een gratsteen." De baker boog over het kind heen

en kon met moeite een uitbarsting van lachen bedwingen. Pa en ma zetten een bijna even ongelukkig gezicht als hun lieve oom.

"Gij zult het later wel beter zien," zeide de teleurgestelde vader. "Van avond als hij zijn manteltje af heeft, zult gij hem nog eens zien."

"Goed," antwoordde Dumps, zeer dankbaar voor die belofte.

"Zullen wij nu gaan, beste?" vroeg Kitterbell aan zijn vrouw. "De andere peetoom en tante zullen in de kerk bij ons komen, oom. Het zijn mijnheer en mevrouw Wilson van hier over; lieve menschen. — Beste, zit ge er goed in gepakt?"

"Ja, lieve."

"Moet ge niet nog een doek om hebben?" vroeg de bezorgde echtgenoot.

"Neen, beste," antwoordde het lieve moedertje, en nam den arm dien Dumps haar aanbood; zoo stapte het gezelschap in de vigilante die hen naar de kerk zou brengen, en Dumps maakte zich aangenaam door over het gevaar van mazelen, kinkhoest, tanden krijgen en andere kinderkwalen te praten.

De plechtigheid (die ongeveer vijf minuten duurde) had plaats zonder dat er iets bijzonders voorviel. De predikant moest op eenigen afstand van Londen uit dineeren en had in minder dan een uur twee bevestigingen, drie doopplechtigheden en een lijkdienst te verrichten. Daarom beloofden de peeten "in een oogwenk," zooals Kitterbell zeide, "den duivel en al zijn werken te verzaken" en wat er meer bij behoort, en behalve dat Dumps het kind bijna in het doopvont liet vallen toen hij het aan den predikant over gaf, liep de zaak vlug af en Dumps ging om twee uren met een bezwaard hart naar zijn kantoor, in het treurige bewustzijn dat hij dien avond op een doopmaal moest zijn.

De avond kwam, en daarmede de fijne schoenen, de zwartzijden kousen en de witte das, die hij door een jongen van Pentonvilla had laten halen. De melankolieke peetoom kleedde zich in het kantoor van een kennis, van waar hij, zoo neergedrukt mogelijk (want het was mooi weer geworden) op weg ging naar de Great Russellstreet. Langzaam liep hij Cheapside, Newgate, Snow Hill en Holborn voorbij, met een gezicht als een oorwurm, en vond bij iederen voetstap nieuwe redenen tot ergernis. Toen hij den hoek van Hatton Garden omsloeg, liep een oogenschijnlijk beschonken persoon hem tegen het lijf, en ware hij niet door een jong mensch van een zeer fatsoenlijk voorkomen, die toevallig vlak bij hem liep, ondersteund geworden, hij zou op den grond gevallen zijn. De zenuwen van Dumps en zijn toilet waren zoodanig in de war door den bons dat hij nauwelijks staan kon. De vreemde heer gaf hem een arm en liep vriendelijk een eind weegs met hem mede. Voor het eerst in zijn leven was Dumps dankbaar en beleefd, en hij en de fatsoenlijk gekleede jonkman gingen in de beste verstandhouding van elkander af.

"Er zijn althans nog goede menschen op de wereld," mompelde de menschenhater, onder het vervolgen van zijn weg.

Rat tat ta ra ra ra ra rat klopte de koetsier van een vigilante op de deur van Kitterbell, juist toen Dumps er voor stond, en er kwam een oude dame uit, met een sierlijke toque op, een oude heer in een blauwen rok, en drie evenbeelden der oude dame, in rozenkleurige kleedjes en schoenen.

"Het schijnt een groote partij te zijn," zuchtte de ongelukkige peetoom, terwijl hij het zweet van zijn voorhoofd veegde en tegen den post van de deur leunde. Het duurde eenigen tijd eer de ongelukkige man den moed had om te kloppen, en toen hij het eindelijk deed, kreeg hij, door den net gekleeden groenboer (die gehuurd was om tafel te dienen, en wiens kuiten dubbel het geld dat hij er mee verdiende waard waren), door de lantaarn in de vestibule en de Venus op het bovenportaal, gevoegd bij het gegons van vele stemmen en de klank van een harp en twee violen, de treurige overtuiging dat hij zich niet had vergist.

"Hoe vaart u?" vroeg Kitterbell, drukker dan ooit, toen hij, met een kurketrekker in zijn hand, uit een kabinetje kwam stuiven; vol zaagsel dat als zoo veel leesteekens op zijn pantalon was gestrooid.

"Goede God!" zeide Dumps, terwijl hij het vertrekje inging om de gekleede schoenen aan te trekken, welke hij in den zak van zijn jas had medegebracht, en nog meer ontsteld op het zien van zeven pas uitgetrokken kurken en een dergelijk getal karaffen. "Hoeveel menschen zijn er boven?"

"O, maar vijf en dertig. Wij hebben het kleed in de suite laten opnemen en de piano en de speeltafeltjes staan voor. Jemima vond het beter dat wij aan tafel gaan met het souper, om de toasten, en zoo. Maar, hemel, oom, wat scheelt u?" voegde het opgewonden mannetje er bij, toen Dumps, met zijn eene schoen aan en met een vreeselijk vertrokken gezicht, in zijn zakken woelde. "Wat hebt gij verloren? Uw portefeuille?"

"Neen," antwoordde Dumps, met een stem als die van Desdemona met het kussen op haar gezicht, terwijl hij nu in den eenen dan in den anderen zak voelde.

"Uw visiteboekje? Uw snuifdoos? Uw huissleutel?" ging Kitterbell voort, en liet met de snelheid van het licht de eene vraag op de andere volgen.

"Neen, neen!" riep Dumps, steeds zoekende.

"Toch niet... Toch niet den beker, waarvan gij van morgen gesproken hebt?"

"Ja, den b e k e r!" antwoordde Dumps en zonk op een stoel neder.

"Hoe kondt gij dien verliezen?" vroeg Kitterbell. "Weet gij wel zeker dat gij hem meegenomen hebt?"

"Ja! ja! Nu begrijp ik alles!" zeide Dumps, en sprong plotseling op toen hij op de gedachte kwam. "Ellendige hond die ik ben! Ik ben geboren om verdriet te hebben! Ik begrijp alles; die meneer met zijn fatsoenlijk voorkomen heeft het gedaan!"

"De heer Dumps!" schreeuwde de groenteman met een forsche stem, toen hij den peetoom, die zich inmiddels eenigszins had hersteld, omstreeks een halfuur na dien tijd aandiende.

De heer Dumps! Iedereen keek naar de deur en Dumps trad binnen en voelde zich al even goed op zijn gemak als een visch op het drooge.

"Het is mij aangenaam u hier te zien," zeide mevrouw Kitterbell, zonder iets van de verlegenheid en het lijden van den man te merken. "Mag ik u aan sommige van de vrienden voorstellen? Mijn mama — mijnheer Dumps —; mijn papa en zusters." Dumps drukte de hand der mama zoo hartelijk alsof het die zijner eigene moeder ware; boog v o o r de jonge dames en t e g e n een heer die achter hem stond en nam niet de minste notitie van den papa, die reeds meer dan drie minuten achter elkander stond te buigen.

"Oom," zeide de kleine Kitterbell, nadat Dumps aan een paar dozijn menschen was voorgesteld geworden, "ga nu eens meê naar het andere einde van de zaal, dan zal ik u aan mijn vriend Danton voorstellen. Hij is een prachtige kerel! Gij zult zeker met hem ingenomen zijn." Dumps volgde zoo gewillig als een tamme beer.

De heer Danton was een jong mensch van omstreeks vijf en twintig jaren, met een goeden voorraad aanmatiging en een kleine hoeveelheid gedachte; hij was een groot gunsteling, vooral bij de jonge dames van zestien tot zes en twintig jaren. Hij kon bewonderenswaardig goed een horengeluid nabootsen, zong op onvergelijkelijke manier komieke liederen, en bezat de innemendste wijze om nietsbeteekenende impertinenties te zeggen tegen de hem aanbiddende jonge dames. Hij had op de een of andere wijs den naam van een geestig mensch gekregen, en zoodra hij dus den mond slechts opendeed, begon ieder die hem kende, hartelijk te lachen.

De voorstelling had in den behoorlijken vorm plaats. De heer Danton boog en gaf de gekste figuren aan een dameshandschoen, dien hij in de hand hield. Iedereen glimlachte.

"Het is warm," zeide Dumps, die begreep dat hij toch iets moest zeggen.

"Ja. Maar gisteren was het warmer," antwoordde de schitterende Danton. Algemeen gelach.

"Het is mij een groot genoegen, mijnheer, dat ik u met uw eerste peetschap mag geluk wenschen," ging hij voort, zich tot Dumps wendende.

De jonge dames kregen bijna stuipen van het lachen, de heeren waren in de wolken.

Het gesprek werd door een algemeen bewonderend gegons afgebroken, bij de verschijning van het kindje. Al de dames stoven er naar toe (Jonge meisjes houden in gezelschap altijd d o l van kindertjes).

"Och, hoe lief!" zei er een.

"Hoe engelachtig!" riep een andere, op den zachten toon van diep gevoelde bewondering.

"Hemelsch!" voegde een derde er bij.

"Och welke lieve armpjes!" zeide een vierde, en tilde een armpje en een handje op, die ongeveer zoo groot en zoo dik waren als een pas geplukt kippenpootje.

"Heb je ooit!" riep een kleine coquette die veel van een Fransche lithographie had, tegen een heer met drie vesten. "Heb je ooit?"

"Nooit in mijn leven," antwoordde haar bewonderaar en schikte zijn boordje te recht.

"Och, laat mij het eens even houden, baker," bad weder een jonge dame. "Het engeltje!"

"Kan het zijn oogjes al open doen, baker?" vroeg weer een ander, die gaarne onnoozel op dat punt wilde schijnen.

Kortom, al de ongetrouwde dames verklaarden het kind voor een engel en de getrouwden stemden toe dat het zeker het liefste kindje was dat zij ooit gezien hadden, behalve haar eigene.

Het dansen begon nu weder met het grootste animo. De heer Danton overtrof, volgens de algemeene opinie, zichzelf; verscheiden jonge dames brachten het gezelschap in verrukking, door het zingen van allerlei sentimenteele en belangwekkende balladen. "De jongelui deden," zooals mevrouw Kitterbell verklaarde, "hun best;" de jonge dames lieten de goede gelegenheid niet voorbijgaan en de avond beloofde alleraangenaamst zijn. Dumps trok het zich niet aan; hij had een plannetje gemaakt, een grap verzonnen en hij voelde zich bijna gelukkig. Hij speelde een robber en verloor iedere partij. De heer Danton zeide er een geestigheid op, waarom iedereen uitbundig begon te lachen. Dumps beantwoordde de aardigheid veel aardiger, en niemand had er ook maar een glimlach voor over, behalve de gastheer, die zich verplicht scheen te achten om alles te lachen, totdat hij bont en blauw zag. Eén ding was slechts jammer, de muzikanten speelden niet zoo opgewekt als zij hadden kunnen doen; doch de reden daarvoor werd op voldoende wijze verklaard; want een van de heeren, die dien dag van Gravesend was gekomen, zeide dat zij voor den geheelen dag op een stoomboot waren aangenomen geworden, en dat zij van Gravesend en terug den geheelen weg over, onophoudelijk hadden geblazen en gestreken.

Het souper was uitstekend; er stonden vier hooge pyramiden van suikergebak op tafel, die prachtig zouden geweest zijn indien zij niet waren gesmolten zoodra de gasten aan tafel waren gezeten; ook was er een watermolen, die het water in plaats van in de rondte, over het tafellaken maalde. Er waren kippen, ossentong, aardigheden, gebak, kreeftensalade, vleesch en daube en zoo voort. De kleine Kitterbell riep onophoudelijk om schoone borden en de schoone borden kwamen niet; dan zeiden de heeren die ze noodig hadden dat het er niet op aankwam, dat zij wel met hun dame van één bord wilden eten, dan klapte mevrouw Kitterbell in haar handen om die galanterie en de groenteman liep en draafde, totdat hij vond dat hij zijn zeven en een halven shilling zuur verdiende; de jonge dames gebruikten weinig, uit vrees dat het niet romanesk zou staan en de getrouwde dames aten zooveel mogelijk, uit vrees dat zij niet genoeg zouden krijgen en er werd veel wijn gedronken en iedereen praatte en lachte veel.

"Sst! Sst!" zeide de heer Kitterbell, opstaande, met een gewichtig gezicht. "Beste" (tot zijn vrouw die aan het andere einde der tafel zat), "zorg voor mevrouw Maxwell en uw mama en de andere getrouwde dames; de heeren zullen wel zorgen dat de jonge dames niet met ledige glazen zitten."

"Dames en heeren," begon Dumps, met een holle stem en op somberen toon, terwijl hij als de geest van Don Juan van zijn stoel oprees, "wilt gij zoo vriendelijk zijn uw glazen te vullen? Ik wensch een toast in te stellen."

Er volgde een diepe stilte en de glazen werden gevuld; ieder keek even ernstig.

HIJ HIEF ZIJN GEBOEIDE HANDEN OP, KEEK ZIJN VADER, DIE INEENKROMP VAN SCHRIK, NOG EENMAAL AAN, EN STAPTE LANGZAAM DE KAMER UIT. (blz. 213.)

"Dames en heeren," ging de onheilspellende Dumps langzaam voort. "Ik (in dat oogenblik gaf de heer Danton twee zeer luide noten op zijn horen ten beste, waardoor de zenuwachtige spreker als geëlectriseerd werd, en waarom het gezelschap onbedaarlijk moest lachen).

"Orde! Orde!" zeide de kleine Kitterbell, die moeite deed om zijn lachlust te bedwingen.

"Orde!" herhaalden de heeren.

"Houd je stil, Danton," zeide een intime vriend aan de overzijde der tafel.

"Dames en heeren," hernam Dumps, eenigs-

zins bijgekomen en niet erg van zijn stuk gebracht, want hij kon goed "toasten slaan." "Volgens iets wat ik voor een gevestigd gebruik houd bij gelegenheden als deze, waag ik het, als een van de peeten van den kleinen Frederick Charles William Kitterbell (hier begon de stem des sprekers te haperen, want hij dacht wenschen, zonder beproevingen, veel lijden, hevige droefheid en groote verliezen door het leven zullen komen." Hier hield de aartsvalschaard op en haalde langzaam een grooten witten zakdoek te voorschijn, welk voorbeeld door verscheiden dames werd gevolgd. "Ik bid hun toe dat zij nog lang voor die beproevingen be-

EINDELIJK VIEL HIJ OP ZEKEREN AVOND UITGEPUT OP EEN STOEP NEDER. (blz. 214.)

aan den beker), een toast uit te brengen. Ik behoef nauwelijks te zeggen dat ik op de gezondheid en den voorspoed van den jongen heer wil drinken, wijl wij hier bijeen zijn om een bijzondere gebeurtenis in zijn jeugdig leven te vieren" (toejuichingen). "Dames en heeren, wij kunnen onmogelijk vooronderstellen dat onze vrienden hier, wie wij oprecht alles goeds toewaard mogen blijven" (hier hoorde men de grootmoeder duidelijk snikken). "Ik hoop en vertrouw, dames en heeren, dat het kind, welks doopfeest wij heden vieren, niet door een vroegtijdigen dood aan de armen zijner ouders moge ontrukt worden" (verscheiden zakdoeken); "dat zijn jong en schijnbaar gezond lichaam niet door een slepende ziekte moge gesloopt wor-

den" (Hier keek Dumps spottend rond, want er ontstond een hevige ontroering onder de getrouwde dames). "Gij allen zult u zeker vereenigen met mijn wensch dat hij moge opgroeien tot vreugde en troost zijner ouders." ("Bravo! bravo!" riep Kitterbell en snikte hoorbaar)."Maar indien hij niet mocht worden wat wij wenschen; indien hij in later levensjaren mocht vergeten wat hij hun verschuldigd is; indien zij ongelukkig mochten ondervinden hoe veel scherper dan een slangenbeet het is ondankbare kinderen te hebben"... Hier stoof mevrouw Kitterbell, met haar zakdoek voor haar oogen en gevolgd door verscheidene dames, de kamer uit en begon stuipachtig te snikken op het portaal, terwijl haar echtgenoot in niet veel aangenamer toestand in de kamer bleef, en Dumps een algemeene overwinning had behaald; want de menschen houden nu eenmaal van sentimenteele dingen.

Ik behoef nauwelijks te zeggen dat er nu een einde aan het feest kwam. Azijn, geest van hertshoorn en koud water, vervingen nu den wijn en de taart en de lekkernijen, waaraan men zich eenige oogenblikken te voren had vergast. Mevrouw Kitterbell werd terstond naar haar kamer geleid, de muzikanten hielden op met spelen, het coquetteeren van heeren en dames was uit en het gezelschap ging langzaam uiteen. Dumps ging het huis uit toen de opstand pas begon en liep met luchtigen tred en een (voor hem) luchtig hart naar huis. Zijn hospita, die in een kamer naast de zijne sliep, heeft gezegd dat zij er een eed op wilde doen dat zij hem op zijn eigenaardige manier had hooren lachen, nadat hij zijn deur gesloten had. Doch die bewering is zoo onwaarschijnlijk, en draagt zoo zeer het kenmerk van onwaarheid dat zij tot op den huidigen dag geen geloof gevonden heeft.

De familie van den heer Kitterbell is aanmerkelijk toegenomen sedert den dag dien wij beschreven hebben; hij heeft nu twee zoons en één dochter, en wijl hij binnen kort weder een vermeerdering van bloeiende spruiten verwacht, is hij reeds op de keus van een goeden peet bedacht. Hij heeft zich evenwel voorgenomen twee voorwaarden te stellen. Vooreerst moet de man zich plechtig verbinden geen toast in te stellen op het doopmaal, en ten anderen mag hij in geen betrekking hoegenaamd staan tot den "ongelukkigsten man" van de wereld.

XII.

DE DOOD DES DRONKAARDS.

Wij durven gerust beweren dat ieder, die dagelijks langs de drukke straten van Londen loopt, onder de velen welke hij van aanzien kent, wel een of ander vervallen en ellendig wezen zal ontmoeten, dat hij in geheel anderen toestand heeft gekend; dat hij al dieper en dieper heeft zien zinken en wiens diep verval hem pijnlijk en onweerstaanbaar treft, telkens wanneer hij hem voorbijgaat. Is er wel iemand die zich veel onder de menschen heeft bewogen, die door zijn beroep met veel menschen in aanraking komt, die zich den tijd niet herinnert dat een bedelaar in lompen, die hem nu ziek, vervallen en verlaten voorbij sluipt, een geacht winkelier, of kantoorbediende was, of een ander winstgevend beroep en goede vooruitzichten had? Of kan geen van mijn lezers zich, onder zijn zoogenaamde kennissen, een verarmd wezen herinneren dat hongerig en rampzalig ronddwaalt, van wien iedereen zich met koele verachting afwendt en dat zich, niemand begrijpt hoe, nog altijd voor direkten hongerdood weet te bewaren? Helaas, zulke gevallen komen te dikwijls voor dan dat men ze niet bij ondervinding zou kennen, en maar al te dikwijls zijn zij het gevolg van dronkenschap, van een gretig smachten naar het langzame maar zekere vergif, een smachten dat over alles zegeviert; dat vrouw en kinderen, vrienden, geluk en rang op zijde zet en zijn slachtoffers in dolle vaart der schande en den dood in de armen voert.

Sommigen van die menschen zijn door ongeluk en verdriet tot de hen verlagende misdaad vervallen. De teleurstelling in hun goede vooruitzichten, het verlies van degenen welke zij liefhadden, de smart die hen langzaam verteert, doch waarvan het hart niet breken kan, heeft hen razend gemaakt, en het is afschuwelijk om te zien hoe zij zich langzaam met eigen hand vernietigen. Doch verreweg het grootste gedeelte heeft zich moedwillig, met open oogen in den afgrond gestort, waaruit niemand die er eenmaal in viel, gered wordt, maar waarin men al dieper en dieper verzinkt.

Zulk een man stond bij het bed zijner stervende vrouw, terwijl zijn kinderen er om heen knielden en hun tranen met onschuldige gebeden vermengden. Het vertrek was armoedig gemeubeld, en men behoefde de bleeke gedaante, waaruit het levenslicht bijna was uitgebluscht, slechts aan te zien, om te weten dat verdriet en gebrek en kommer reeds menig jaar in dat hart hadden gewoond. Een oude vrouw, in tranen badende, ondersteunde het hoofd der stervende, die haar dochter was. Doch de stervende hield haar gelaat niet naar haar moeder gewend, de koude vingers omklemden niet de hand der moeder, maar den arm van den man; de oogen die weldra voor altijd zouden gesloten zijn, rustten op zijn gelaat en de man sloeg de zijne neder. Zijn kleeding was slordig, zijn gelaat was rood, zijn oogleden zwaar, zijn oogen waterig. Hij was van zijn drinkge-

lag naar het sterfbed zijner vrouw geroepen.

Een kleine lamp wierp haar licht op de figuren rondom het bed en liet het overige gedeelte van het vertrek in donker. Buiten was het nacht, en in het vertrek heerschte de stilte van den dood. Er hing een horloge boven den schoorsteenmantel, het zachte tikken was het eenige geluid dat de stilte verbrak; doch het was een plechtig geluid, want die het hoorden, wisten dat het, eer het een volgend uur zou aanwijzen, de doodklok zou zijn van haar die de aarde verlaten had.

Het is een vreeselijk iets op dat naderen van den dood te wachten; te weten dat alle hoop verloren is en genezing onmogelijk, en, den geheelen langen nacht door, de uren te tellen; een nacht waarvan alleen zij die hem beleefd hebben weten te spreken. Het bloed verstijft bij het aanhooren van de innigste hartsgeheimen, die jaren lang werden gesmoord en nu door den ijlhoofdigen lijder worden uitgestort, en bij de gedachte hoe weinig de listige geheimhouding van een geheel leven kan baten, wanneer eindelijk het masker door ijlende koortsen wordt afgerukt. Men kan zonderlinge verhalen hooren uit den mond van een stervende; verhalen zoo vol schuld en misdaad, dat zij die bij het sterfbed staan, vol angst de vlucht nemen, vreezende dat zij krankzinnig zullen worden van wat zij hooren en zien, en menige ellendeling is in eenzaamheid gestorven, ijlende van misdaden waarvan de naam alleen den moedigste heeft verdreven.

Doch zulke fantaziën werden er niet gehoord bij het bed waarbij de kinderen nu geknield lagen. De stilte werd door niets anders verbroken dan door half bedwongen snikken en klachten. En toen de moeder eindelijk den arm van haar echtgenoot los liet en een blik sloeg van de kinderen op den vader, deed zij te vergeefs een poging tot spreken en viel op haar peluw terug; daarna werd alles zoo stil en zoo kalm dat het scheen alsof zij in slaap gevallen was. De kinderen bogen over haar heen, zij riepen haar bij haar naam; zachtjes eerst en toen luider, met den kreet der wanhoop. Doch er kwam geen antwoord. Zij luisterden naar haar adem, doch er kwam geen geluid. Zij voelden naar het kloppen van het hart, doch het klopte niet meer; dat hart was gebroken en de moeder was dood! De man viel op een stoel bij het bed neder en sloeg zijn handen tegen zijn brandend hoofd. Hij keek van het eene kind naar het andere, doch wanneer een schreiend oog het zijne ontmoette, kon hij het niet verdragen. Er werd hem geen woord van troost in het oor gefluisterd; geen vriendelijke lach straalde hem tegen. Allen ontweken hem en toen hij eindelijk de deur uitwaggelde, dacht niemand er aan den weduwnaar te volgen en te troosten.

Er was een tijd geweest waarin menige vriend hem in zijn droefheid zou hebben bezocht, en menig deelnemend woord hem zou hebben tegen geklonken. Waar waren nu al die vrienden? Een voor een waren vrienden, betrekkingen, oppervlakkige bekenden afgevallen en hadden den dronkaard verlaten. Zijn vrouw alleen was hem trouw gebleven, ook in ziekte en armoede; en hoe had hij haar beloond? Hij was nog bij tijds waggelend uit de herberg gekomen om haar te zien sterven.

Hij liep het huis uit, de straat op; door wroeging, vrees en schaamte vervolgd, verstompt door dronkenschap en verbijsterd door het tooneel dat hij ontvlucht was, ging hij de herberg weder in welke hij kort geleden had verlaten. Het eene glas volgde op het andere, zijn bloed steeg hem naar het gelaat en zijn brein werd beneveld. Dood! Iedereen moet sterven; waarom dan *zij* niet? Zij was te goed voor hem; dat had haar familie hem dikwijls gezegd. Vervloekt! Hadden zij haar niet verlaten en te huis laten wegkwijnen? Nu was zij dood en was zij misschien gelukkig. Het was beter zoo. Nog een glas! Hoerra! Een vroolijk leven zoolang het duurt!

De tijd verliep; de vier kinderen die hem gebleven waren, groeiden op en waren geen kinderen meer. De vader bleef dezelfde; werd armer en verlatener nog, doch een onverbeterlijke dronkaard. De jongens liepen sinds lang in het wild en hadden hem verlaten, het meisje was gebleven; zij werkte hard en door slagen en scheldwoorden wist hij haar altijd nog eenig geld voor de herberg af te persen.

Op zekeren avond, om tien uren, kwam hij, vroeger dan anders, te huis; want zijn dochter was reeds eenige dagen ziek en hij had daarom weinig in de herberg te verteeren; onder het loopen had hij bedacht dat hij, indien hij haar in staat wilde houden om geld te verdienen, de hulp van een geneesheer zou moeten inroepen, of althans de moeite nemen van te vragen wat haar scheelde, wat hij totnogtoe niet de moeite waard had geacht. Het was een natte Decemberavond, de wind was doordringend en guur en de regen viel bij stroomen neder. Hij bedelde eenige koperen munt van een voorbijganger, kocht er een stuk brood voor (want zijn belang bracht mede het meisje in het leven te houden als hij kon) en snelde, zoo haastig als wind en regen het toelieten, naar huis.

Aan de achterzijde van Fleetstreet, tusschen die straat en den waterkant, zijn verscheidene leelijke hofjes, die nog tot Whitefriars behooren; naar een van die hofjes richtte hij zijn schreden.

De steeg welke hij insloeg kon, wat vuilheid en armoedigheid betrof, wedijveren met den donkersten hoek van dat oude heiligdom in zijn

vuilsten en slechtsten tijd. De huizen, van twee tot vier verdiepingen hoog, waren bevlekt met alle mogelijke tinten, welke een langdurig blootstaan aan wind en weder, aan vocht en verrotting, geven aan een gebouw dat oorspronkelijk reeds uit de grofste materialen bestond. De vensters waren met papier beplakt en de gaten met walgelijke lompen gestopt, de deuren vielen uit de hengsels, uit alle vensters hingen droogstokken en uit ieder vertrek klonken geluiden van twistende dronkaards.

De eenige lantaarn, die in het midden van het hofje hing, was uitgeblazen; hetzij door den hevigen wind, of door den een of anderen voorbijganger die uitstekende redenen had om zich niet te laten zien, en het eenige licht dat op de slecht geplaveide straat viel, kwam van de kaarsen, die hier en daar flikkerden voor de ramen van bewoners die zulk een weelde konden betalen. De wind speelde door de oude huizen, de deuren kraakten en de vensters schudden met een geweld alsof de geheele boel ieder oogenblik zou instorten.

De man dien wij naar zijn hol gevolgd zijn, liep in donker voort, kwam nu eens met zijn voeten in de goot terecht, dan weder in de vuile plassen, totdat hij aan het laatste huis van het hofje kwam. De deur, of liever het gedeelte dat er nog van was overgebleven, stond op een kier, tot gemak van de verschillende bewoners, en hij vervolgde tastend zijn weg, langs de oude trap naar de zolderverdieping.

Toen hij nog een paar stappen van zijn kamer verwijderd was, ging de deur open en een meisje met een vermagerd en vervallen voorkomen stond aan den ingang; zij had een dunne kaars in de eene hand en beschermde met de andere het licht tegen den tocht. Zij keek angstig uit.

"Zijt gij het, vader?" vroeg zij.

"Wie zou het anders wezen?" snauwde de man haar toe. "Waarom beef je zoo? Ik heb waarachtig niet te veel gedronken van daag, want er is geen drank zonder geld en geen geld zonder werk. Wat duivel scheelt de meid?"

"Ik ben niet wel, vader, in het geheel niet wel," zeide het meisje en barstte in tranen uit.

"Ja," antwoordde de man op den toon van iemand die een zeer onaangenaam feit moet erkennen, waarvoor hij liever blind zou blijven indien hij kon. "Je moet zien dat je weer beter wordt; want we moeten geld hebben, je moet naar den armendokter gaan en hem om een drank vragen. De kerel wordt er voor betaald. Waarom blijf je daar voor de deur staan? Wil je me wel eens binnenlaten?"

"Vader," fluisterde het meisje en sloot de deur achter zich dicht en ging er voor staan. "William is teruggekomen."

"Wie?" riep de man verschrikt.

"S. s. t.!" antwoordde het meisje. "William, broer William."

"En wat wil hij?" vroeg de man, met een poging om bedaard te blijven. "Geld, eten, drinken? Daarvoor is hij aan het verkeerde kantoor. Geef mij de kaars... geef hier de kaars, malloot; ik zal hem niet doodslaan." En hij greep haar de kaars uit de hand en liep naar binnen.

Daar zat, op een oude kist, met het hoofd op de hand geleund, starende op de weinige sintels die in den haard smeulden, een jongeling van omstreeks twee en twintig jaren, armoedig gekleed in een grof buis en broek. Hij sprong op toen zijn vader binnenkwam.

"Sluit de deur, Mary," zeide de jonkman schielijk; "sluit de deur. — Gij kijkt alsof gij mij niet kent, vader. Het is ook al lang geleden dat gij mij de deur hebt uitgejaagd; het is best mogelijk dat gij mij hebt vergeten."

"En wat zoekt ge hier nu?" vroeg de vader, en zette zich aan den anderen kant van den haard op een stoel neder. "Wat zoekt ge hier?"

"Een schuilplaats," antwoordde de zoon. "Ik ben in ongelegenheid, dat is genoeg. Als ze mij pakken, hangen ze mij op; dat is zeker. En gevat word ik als ik niet hier blijf; dat is even zeker. Nu weet ge 't."

"Hebt ge dan gestolen, een moord begaan?" vroeg de vader.

"Ja," antwoordde de zoon. "Verwondert u dat, vader?" En hij keek den man strak aan; doch de vader wendde zijn oogen af en sloeg ze neder.

"Waar zijn je broers?" vroeg hij eindelijk.

"Waar zij u niet tot last zullen zijn," antwoordde de zoon. "John is naar Amerika gegaan en Henry is dood."

"Dood!" zeide de vader, met een rilling welke zelfs hij niet kon bedwingen.

"Dood," herhaalde de zoon. "Hij is in mijn armen gestorven; als een hond doodgeschoten door een boschwachter. Hij viel achterover, ik ving hem op en zijn bloed droop van mijn handen af. Het spoot als water uit zijn zijde. Hij was zwak, en kon niet zien van bloedverlies; maar hij viel op het gras op zijn knieën en bad of God, als moeder in den hemel was, haar gebed om vergiffenis voor haar jongsten zoon wilde verhooren. "Ik was haar lieveling, Will," zeide hij en de gedachte doet mij nu nog pleizier dat ik toen zij stierf, al was ik nog maar een kleine jongen, bij haar bed knielde om God te danken dat ik zooveel van haar gehouden had dat ik haar nooit verdriet had gedaan. O, Will, waarom werd zij juist weggenomen en moest vader blijven leven?" Dat zijn zijn stervende woorden, vader," zeide de jonkman; "zie hoe ze u aanstaan. Gij hebt hem in een dronken bui in zijn gezicht geslagen, den morgen toen wij weggeloopen zijn, en dit is nu het einde."

Het meisje schreide luid en de vader liet zijn

hoofd op zijn borst zinken en wiegelde heen en weer.

"Als ik gevat word," zeide de jonkman, "zullen ze mij weer daar naar toe brengen en ophangen voor den moord van dien man. Zij kunnen mij hier niet vinden zonder uw hulp, vader. Gij zult mij misschien aan de justitie overleveren; maar als gij het niet doet, blijf ik hier, totdat ik het land uit durf te gaan."

Twee geheele dagen bleven zij alle drie in het armoedige kamertje tehuis; doch op den derden avond was het meisje erger dan zij nog geweest was en het weinige voedsel dat zij in huis hadden gehad, was verteerd. Een van drieën moest noodwendig uitgaan en, wijl het meisje te zwak en te ziek was, ging de vader, bij het vallen van den avond.

Hij kreeg medicijnen voor het meisje en een kleinigheid in geld. Op zijn terugweg verdiende hij een halven shilling voor het vasthouden van een paard en hij sloeg den weg naar zijn woning in, met geld genoeg om weder een paar dagen in hun behoeften te voorzien. Hij moest een herberg voorbij. Hij aarzelde een oogenblik, liep er voorbij, keerde terug, aarzelde weder en sloop er eindelijk in. Er stonden twee mannen welke hij niet gezien had, op de wacht. Zij waren op het punt hun onderzoek wanhopig op te geven, toen zijn aarzelen hun aandacht trok; zoodra hij de herberg in ging, volgden zij hem op den voet.

"Mag ik je een borrel prezenteeren, baas?" zeide de een, en gaf hem een glas sterken drank.

"Nu moet je er van mij ook een aannemen," zeide de tweede en schonk het glas vol, zoodra de dronkaard het ledig had.

De man dacht aan zijn hongerige kinderen en aan het gevaar van zijn zoon. Doch zij waren niets voor den dronkaard. Hij dronk en verdronk zijn verstand.

"Een regenachtige avond, Warden," fluisterde een van de mannen hem in het oor, toen hij eindelijk opstond om heen te gaan, nadat hij het geld dat hij bij zich had gehad en waarvan misschien het leven zijner dochter afhing, aan sterken drank had besteed.

"Het is een goede nacht voor onze vrienden die zich schuil houden, Warden," fluisterde de andere.

"Ga hier eens zitten," zeide degene die het eerst gesproken had, en trok hem in een hoek. "Wij hebben naar den jongen gezocht. Wij wilden hem komen zeggen dat hij nu veilig is, maar wij konden hem niet vinden omdat wij uw juiste adres niet hadden. Maar dat is geen wonder, want hij wist het zelf niet toen hij in Londen kwam, is het wel?"

"Neen," antwoordde de vader.

De twee mannen keken elkander aan.

"Er ligt een schip in het dok, het zeilt om twaalf uren van nacht uit, als het hoog water is," hernam de eerste spreker, "en wij zullen hem aan boord brengen. Zijn passage is op een anderen naam genomen en wat nog beter is, is vooruit betaald. Gelukkig dat wij je ontmoet hebben."

"Heel gelukkig," zeide de tweede.

"Kapitaal!" hernam de eerste, met een knipoogje tegen zijn makker.

"Ferm!" antwoordde de tweede, met een knik van verstandhouding.

"Nog één glas; gauw, hier," zeide de eerste spreker. En nog geen vijf minuten later had de vader, zonder het te weten, zijn zoon overgeleverd in de handen van den beul.

Lang en zwaar viel de tijd, dien broeder en zuster in hun rampzalig verblijf doorbrachten, angstig luisterend naar het geringste geluid. Eindelijk hoorden zij een zwaren voetstap op de trap; hij kwam nader, hij was boven, en de vader waggelde de kamer in.

Het meisje zag dat hij dronken was en ging hem met de kaars in de hand te gemoet; eensklaps bleef zij staan, gaf een gil en viel bewusteloos op den grond. Zij had de schaduw van een man op den grond gezien. Zij liepen naar binnen en in een oogenblik was de jonkman gevangen en geboeid.

"Dat is stilletjes in zijn werk gegaan," zeide de een tot den ander; "de oude heeft goed geholpen. Raap dat meisje op, Tom. — Kom, kom, schreien helpt er niet aan, kind. Het is eenmaal zoo."

De jonkman boog een oogenblik over het meisje heen en keerde zich toen woedend naar zijn vader, die zich tegen den muur staande hield en met dronkenmans stomheid toekeek.

"Luister, vader," zeide hij, op een toon die den dronkaard een huivering aanjoeg. "Het bloed van mijn broer en het mijne komt op uw hoofd; gij hebt mij nooit een vriendelijk woord gegeven; gij hebt nooit voor mij gezorgd en, ik vergeef het u nooit, hier noch hiernamaals. Hoe en waar gij zult sterven, ik zal bij u zijn. Ik spreek nu als iemand die al dood is en ik waarschuw u, vader, dat uw kinderen, zoo zeker als gij voor uw Schepper zult staan, hand aan hand komen zullen om tegen u te getuigen." Dat zeggende hief hij zijn geboeide handen op, keek zijn vader, die ineenkromp van schrik, nog eenmaal aan en stapte langzaam de kamer uit; zijn vader en zijn zuster zagen hem op aarde niet weder.

Toen het gebrekkige licht van den wintermorgen in het hofje door het bestoven venster van het ellendige vertrekje doordrong, ontwaakte Warden uit zijn zwaren slaap en zag dat hij alleen was. Hij stond op en keek rond; op de matras op den grond had niemand gelegen; alles was als gewoonlijk, en er was geen spoor dat iemand behalve hij zelf dien nacht in de kamer had geslapen. Hij vroeg aan

de andere bewoners van het huis en aan de buren; doch niemand had zijn dochter gezien. Hij liep de straat op en keek met vorschende oogen naar ieder rampzalig gelaat, onder de menigte welke hij om zich heen zag. Doch zijn zoeken was vergeefs, en toen de nacht kwam, keerde hij vermoeid en verlaten naar zijn kamer terug.

Dagen lang deed hij niets anders, doch hij vond geen spoor van zijn dochter, en zij liet niets van zich hooren. Eindelijk gaf hij het zoeken op. Hij had reeds lang gedacht aan de mogelijkheid dat zij hem aan zijn lot zou overlaten, en trachten zou haar brood elders te verdienen. Nu was het gebeurd en zij gaf hem aan den hongerdood prijs. Hij knarste op de tanden en vervloekte haar!

Hij bedelde van deur tot deur. Iedere aalmoes welke hij van het medelijden of de lichtgeloovigheid kon aftroonen, werd op de oude wijze doorgebracht. Zoo ging er een jaar voorbij; hij had sinds maanden geen ander dak boven zijn hoofd gehad dan dat eener gevangenis. Hij sliep onder een brug of in een loods van een steenbakkerij, overal waar slechts eenige warmte en beschutting tegen den regen te vinden was. Doch ook in dien laatsten graad van armoede en ziekte en gebrek was en bleef hij een dronkaard.

Eindelijk viel hij op zekeren avond uitgeput op een stoep neder. Hij was verouderd vóor den tijd en had bijna geen vleesch aan zijn lichaam. Zijn oogen waren ingezonken en zijn gezicht was slecht. Zijn beenen konden hem nauwelijks dragen en hij beefde over al zijn leden.

En nu kwamen de lang vergeten tooneelen van een verloren leven zich aan hem opdringen. Hij dacht aan den tijd toen hij nog huis en haard bezat, en een gelukkig huiselijk leven; aan degenen die dat huis bewoonden en om zijn knieën stonden; totdat de gedaanten zijner oudste kinderen uit het graf schenen te verrijzen en om hem heen stonden; zoo duidelijk dat hij ze meende te kunnen tasten en voelen. Oogen welke hij sinds lang had vergeten, keken hem aan; stemmen sinds lang door den dood tot zwijgen gebracht, klonken hem in de ooren, als de liefelijke tonen van een dorpsklok. Doch dat duurde slechts een oogenblik. De regen viel bij stroomen op hem; koude en honger knaagden aan zijn hart.

Hij stond op en sleepte zijn zwakke leden nog eenige schreden voort. De straat was stil en ledig, de weinige voetgangers die hem op dat late uur voorbij kwamen, liepen haastig hun weg en zijn bevende stem ging in den storm verloren. Weder voer die doodelijke kilheid hem door de leden en zijn bloed scheen stil te staan. Hij sloop naar een overdekte poort en trachtte te slapen.

Doch de slaap ontvluchtte zijn verglaasde oogen. Zijn geest dwaalde af, hoewel hij wakker was en zijn bewustheid niet had verloren. De welbekende klanken van een drinkgelag klonken aan zijn ooren; hij bracht een glas aan zijn lippen; de toonbank was beladen met uitgezochte spijzen; zij stonden voor hem, hij zag ze, hij had er slechts zijn hand naar uit te steken en, hoewel de begoocheling zoo bedriegelijk was, wist hij al dien tijd dat hij daar alleen zat in de eenzame straat en de regendroppelen gadesloeg die op de steenen kletterden; dat de dood langzaam naderde, en dat er niemand was die hem verzorgde of liefhad.

Eensklaps sprong hij ontsteld overeind. Hij had zijn eigen stem gehoord die in den nacht iets uitriep, hij wist niet wat en waarom. Hoor! Gekerm. Alweder! Zijn bewustzijn verliet hem; onsamenhangende woorden en klanken kwamen hem van de lippen, en zijn handen zochten eigen lichaam open te rijten. Hij was waanzinnig en hij schreeuwde om hulp totdat zijn stem hem begaf.

Hij hief zijn hoofd op en keek de lange eenzame straat af. Hij herinnerde zich dat verworpelingen zooals hij, die veroordeeld waren nacht en dag langs de straten te zwerven, wel eens krankzinnig geworden waren van die eenzaamheid. Hij herinnerde zich jaren geleden gehoord te hebben, dat men zulk een rampzalige eens in een eenzamen hoek had bezig gevonden met het slijpen van een verroest mes, om het in zijn eigen hart te steken, wijl hij den dood verkoos boven dat eindelooze zwerven. In een oogenblik was zijn besluit genomen; hij voelde weder nieuw leven in zijn leden, hij liep haastig heen en rustte niet eer hij de rivier had bereikt.

Zacht sloop hij naar de steenen trappen die van de Waterloobrug naar de rivier leidden. Hij kroop in een hoek en hield zijn adem in, toen er een patrouille voorbij kwam. Nimmer had het hart eens gevangenen zoo vurig geklopt van hoop op vrijheid en leven, als dat van dien rampzalige bij het vooruitzicht van den dood. De wacht ging vlak langs hem voorbij, doch merkte hem niet op en, nadat hij gewacht had totdat het geluid der voetstappen in de verte wegstierf, ging hij voorzichtig naar beneden en stond onder de donkere boog die de landingplaats vormt.

Het was vloed en het water en kabbelde hem tegen de voeten. De regen had opgehouden, de wind was bedaard en alles was voor het oogenblik kalm en stil, zoo kalm dat hij ook het geringste geluid, het kabbelen van het water tegen de schuiten die er vast lagen, duidelijk hoorde. De rivier werd allengs hooger. Er kwamen zonderlinge en fantastische figuren op de oppervlakte en wenkten hem, donkere schitterende oogen keken onder het water uit en schenen zijn aarzelen te bespotten, terwijl een hol gemompel achter hem hem vooruitdreef. Hij ging eenige schreden terug, deed een wanhopigen sprong en lag in de rivier.

Geen vijf seconden later was hij weer boven; doch welk een verandering was er in dien korten tijd in al zijn denken en voelen gekomen! Nu verkoos hij het leven, in welken vorm ook, in armoede, ellende, honger, alles boven den dood. Hij worstelde met het water dat zich boven zijn hoofd sloot en gilde in doodsangst. De vloek zijns eigen zoons klonk hem in de ooren. De oever... slechts één voet vasten grond... hij raakte bijna de trap! Nog een handbreedte nader en hij was gered; doch de vloed dreef hem voort, onder de donkere bogen der brug en hij zonk.

Nog eenmaal kwam hij boven en worstelde met den dood. Nog één oogenblik zag hij de gebouwen op den oever, de lantaarns op de brug, waar de vloed hem voorbij had gesleept; nog eens zonk hij en nog eens kwam hij boven. Er schoten heldere vonken vuurs van de aarde naar den hemel; het water donderde in zijn ooren en bedwelmde hem met zijn hevig geraas.

Een week later dreef het lichaam naar den kant der rivier, mijlen landwaarts in; het was een gezwollen misvormde klomp. Onherkend en onbeklaagd werd het naar het graf gedragen, en daar is het sinds lang tot stof vergaan

